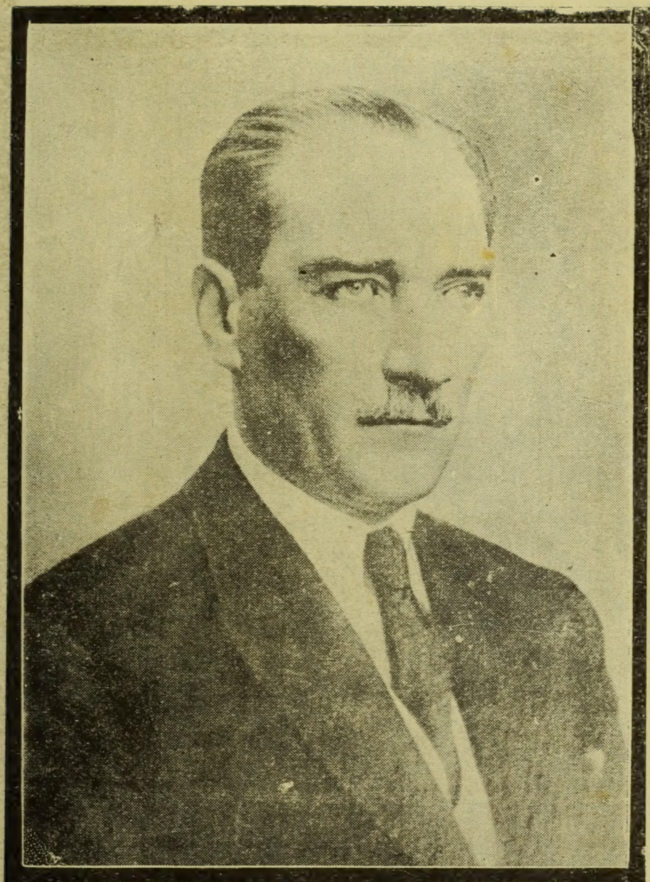
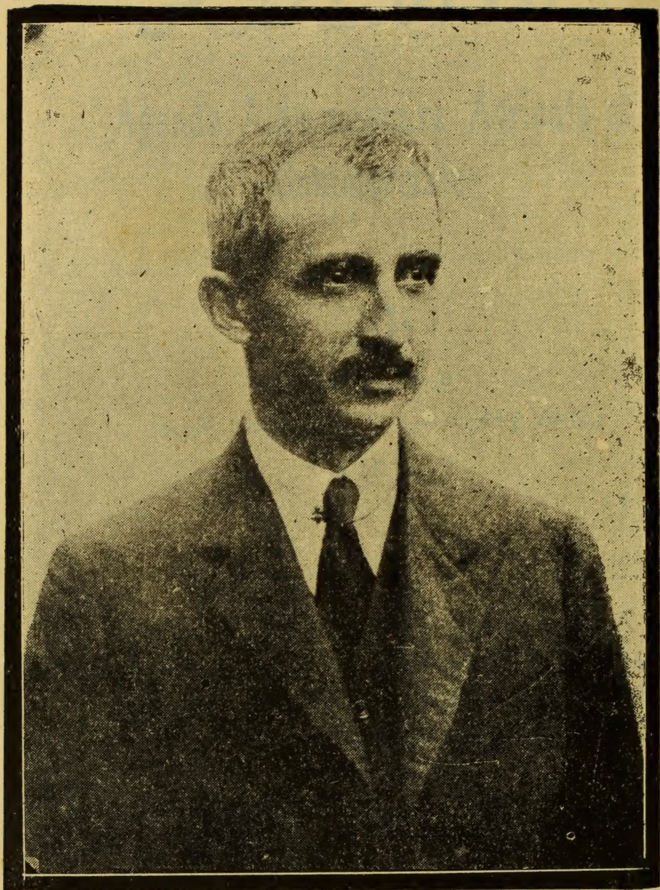

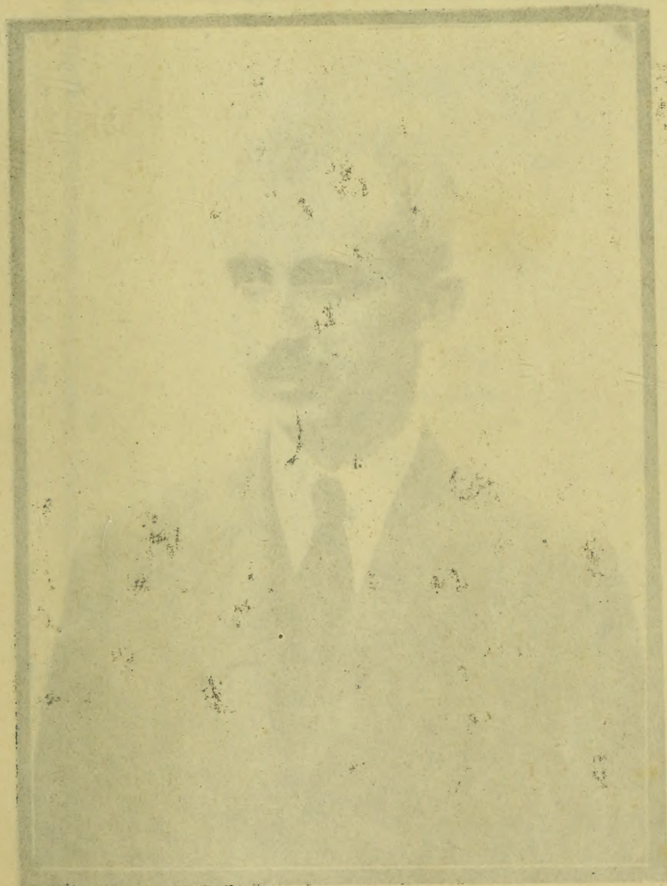
كويلولريمزى مملكتك صاحبى وملتك افنديسى اولەرق تاريخدە ايلك دفعە
عالمە اعلان ايدن وتأسيس بويوردقلرى نمونە چيفتلكلريلە ملى زراعتمز واقتصادياتمز
ايچون عصرى بر انقلاب وتجدد اساسلرى وجودە كتيرەن
بويوك منجيمز و پك محترم رئيس جمهوريمز

غازى مصطفى كمال پاشا حضرتلرى

زراعتمزك باشندن بر قاچ عصرلق اعشار كابوسنی قالدیران و مختلف وسائطله ملی اقتصادیاتمزك سرعتله انكشافنه چالیشان حكومت جمهوریه‌مزك محترم باشوكیلی

عصمت پاشا حضرتلری

زراعت وتجارت مخطره سی

Agenda, Aide-mèmoire Agricole et Gommerciale

مؤلفی

ازمیرده منتشر
زراعت وتجارت غزته سی صاحبی وباش محرری

صالح ذکی

Par
Salih Zéky Bey
Ingenieur agrcnome - Directeur propriètair et redacteur en chef de la Revue agricole et commerciale de Turquie

1926 – برنجی طبعی ١٩٢٦

فیئاتی ٢٠٠ غروشدر . هرحقی قانوناً محفوظدر

استانبول ،

الهامی وفوزی مطبعه سی

برقاچ سوز

هر مسلك اربابنك هر زمان عرض احتياج ايتدكلری معلومات وحساباتك اجمالی محتوی اولمق وجيبده طاشينه بيله جك حجمده بولونمق اوزره اوروپا وآمريقانك هر مملكتنده (آژاندا Agenda) ، (قالاندهری Kalanderie) و (ئه دمه موار Aide-mémoire) نامليله متعدد تقويملر ، مخطره لر ، نوسالر نشر ايديليره. هر فن وصنعته عائد رساله ومجموعه اداره لرندن اكثريسنك هر سنه باشنده برر آژاندا نشر ايتمه لری تامامل حكمنه كيرمشدر . اوراده هر سنه متعدد چيفتجيلك باغچيلق ، باغچوانلق ، اورمانجيلق ، طبابت ، بيطارلق ، الكترقجيلك ، مهندسلك ، عسكرلك ، معدنجيلك ، كيميا كرلك ، تجارت ، كميجيلك وسائره كبی مسلكلرك معلوماتنی محتوی اوله رق آيری آيری نوسالر و مخطره لر انتشار ايدر و اربابی طرفندن فوق العاده رغبته مظهر اولور . دينه بيليركه ممالك متمدنه ده مسلكنه متعلق جيبنده بر مخطره طاشيمايان كيمسه يوق كبيدر . فی الحقيقه هر فن و صنعته متعلق بوتون حسابات و معلوماتی ذهنده طوتمق غير ممكن و هر برده مفصل ومتعدد كتابلره مراجعت ايتمكده پك مشكل اولديغی ايچون جيبنده برمخطره بولونديران كيمسه درحال اوراپه مراجعت ايده رك حسابه ، هندسه يه ، حكمته (فيزيق) ، كيميايه ، وسائط نقليه ومخابره يه و سائره يه متعلق قواعد عموميه يی و كندی مسلكنه عائد معلومات خصوصيه يی اخذ وتلقی وديكر تفصيلاتی درخاطر ايده بيلير . بو كبی جيب مخطره لرينك برچوق معلوماتی محتوی اوله بيلمه سی و بر باقيشده آرانيلان شيلرك كوروله بيلمه سی ايچون جدللر دولوسی تفصيلاتك روحلی نقطه لری اكثريا جدوللر ، دستورلر ، استاتستيقلر ، رچته لر ، مخطره لر شكلنه افراغ و ممكن اولديغی قدر اجمال ايدلمشدر . هنوز بوطرزده تقويملر ، مخطره لر نشر ايدله ين مملكتمزده زراع وتجارعزك

وسائر ارباب مراقمزك توسیع معلوماتنه خدمت ایتمك اوزره (۱۳۲۳-۱۹۰۷) سنه‌سنده مجموعه‌مزك ازمیرده انتشاره باشلادیغی صیراده بویولده بر کتاب نشرینه تشبث ایتمش ایدك .

اوصیراده کتابك طبعی ممکن اولمادیغی ایچون ایلك دفعه‌اوله‌رق ۱۳۳۰-۱۹۱٤ سنه‌سنده رأفت بك آرقه‌داشمزله برلکده (نوسال زراعت وتجارت) عنوانیله برجیب کتابی طبع ایتدیردك . بوکتابك بعض تعدیللر وعلاوه‌لرایله هرسنه نشری مقرر اولدیغی حالده اوزون سنه‌لر دوام ایدن محاربه‌لریوزندن بردها طبعی ممکن اولمامش ایدی . وقتیله نوسالدن ایدینه بیلن ودائما جیبلرنده طاشیه‌رق پك زیاده استفاده ایتدکلرینی سویله‌ین برچوق ذواتك اك صوك معلوماتله مجهز اوله‌رق تکرار بوطرزده بر کتاب نشری ایچون طرف عاجزی‌یه واقع اولان متعدد مراجعتلری اوزرینه ایشته بومخطره‌نك ترتیب وطبعنه موفقیت حاصل اولدی .

آوروپاده صوك سنه‌ده نشر اولونان زراعت عمومیه ، بغچیلق باغچوانلق ، اورمانجیلق ، بیطرلق وتجارت آثاندالری جلب وتدقیق ایدلکله برابر کتابمزك مندرجاتی برترجمه‌دن عبارت دکلدر . مملکتمزك اقلیمنه ، طوپراغنه ، احوال اقتصادیه‌سنه کوره یازلمش یکرمی سنه‌لك برتدقیق وتتبع محصولیدر .

اوروپاده بوکبی کتابلر پك اسکی زماندن بری هرسنه متنوع مندرجاتله نشر ایدلمکده اولدیغی وخلقك معلوماتی ده بوکبلمش بولوندیغی ایچون اونلرك آثاندالری (مخطره‌لری) پك مختصر اوله‌رق وجوده کتیرلمکده‌در . هنوز بوکبی کتابلر یکی نشر اولونان مملکتمزده اونلره بکزر مختصر آثاندالرك خلقمزك احتیاجاتنه کافی کلیه‌جکنی دوشوندیکمز ایچون فرانسزلرك (ئه‌دمه‌موار Aidem-emoir) دیدکلری تفصیلاتلی (برمخطره) طرزنده وجوده کتیردك . کتابمزده بوتون معلومات ممکن اولدیغی قدر آچیق تورکجه اوله‌رق یازلمش وعملی وتطبیقی براصول تعقیب اولونمشدر . بونکله برابر فن مأمورلرینه لازم اولان بعض

اصطلاحلرك فرانسزجه ولاتينجه مقابللرىده كوسترلمشدر . مخطره‌يه زراعتك بوتون شعبه‌لرى ايچون چوق معلومات درجنه غيرت ايدلمكله برابر بالخاصه پك لزوملى اولان زراعتما كنه‌لرى، نباتات خسته‌لقلرى، چيفتلك بيطرلغى وزراعت تقويمى وتجارت اصطلاحاتى قسملرى كافى درجه‌ده تفصيل ايدلمشدر . كتابمزك اك يكى معلوماتى محتوى اوله‌رق بعض تعديلات وعلاوات ايله هرسنه نشرى مقرردر . خلقمز طرفندن كوستريله‌جكنه امين اولديغمز رغبتك تزايدينه كوره كتابمزك دها مكمل اولماسنه چالیشه‌جغز طبيعيدر . مخطره‌مزك سرعت ونفاستله طبع ونشر ايدلمه‌سى ايچون آبونه‌يازيلمق وياز ديرمق صورتيله تشويقات ومعاونا تده بولونان زراع وتجاريمزه وبالخاصه محترم مسلكداشلريمزه تشكرلر ايدرز .

زراعت وتجارت غزته‌سى

صاحبى وسرمحررى

صالح ذكى

١٩٢٦ سنه‌سنه مخصوص تقویم

کانون ثانی

جمعه ایرته‌سی		٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
بازار		٣	١٠	١٧	٢٤	٣١
بازار ایرته‌سی		٤	١١	١٨	٢٥	
صالی		٥	١٢	١٩	٢٦	
چهارشنبا		٦	١٣	٢٠	٢٧	
پرشنبه		٧	١٤	٢١	٢٨	
جمعه	١	٨	١٥	٢٢	٢٩	

شباط

جمعه ایرته‌سی		٦	١٣	٢٠	٢٧
بازار		٧	١٤	٢١	٢٨
بازار ایرته‌سی	١	٨	١٥	٢٢	
صالی	٢	٩	١٦	٢٣	
چهارشنبا	٣	١٠	١٧	٢٤	
پرشنبه	٤	١١	١٨	١٥	
جمعه	٥	١٢	١٩	٢٦	

مارت

جمعه ایرته‌سی		٦	١٣	٢٠	٢٧
بازار		٧	١٤	٢١	٢٨
بازار ایرته‌سی	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
صالی	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
چهارشنبا	٣	١٠	١٧	٢٤	٣١
پرشنبه	٤	١١	١٨	٢٥	
جمعه	٥	١٢	١٩	٢٦	

نیسان

جمعه ایرته‌سی		٣	١٠	١٧	٢٤
بازار		٤	١١	١٨	٢٥
بازار ایرته‌سی		٥	١٢	١٩	٢٦
صالی		٦	١٣	٢٠	٢٧
چهارشنبا		٧	١٤	٢١	٢٨
پرشنبه	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
جمعه	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠

مایس

جمعه ایرته‌سی	١	٨	٥	٢٢	٢٩
بازار	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
بازار ایرته‌سی	٣	١٠	١٧	٢٤	٣١
صالی	٤	١١	١٨	٢٥	
چهارشنبا	٥	١٢	١٩	٢٦	
پرشنبه	٦	١٣	٢٠	٢٧	
جمعه	٧	١٤	٢١	٢٨	

حزیران

جمعه ایرته‌سی		٥	١٢	١٩	٢٦
بازار		٦	١٣	٢٠	٢٧
بازار ایرته‌سی		٧	١٤	٢١	٢٨
صالی	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
چهارشنبا	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
پرشنبه	٣	١٠	١٧	٢٤	
جمعه	٤	١١	١٨	٢٥	

تموز

جمعه ایرته‌سی		٣	١٠	١٧	٢٤	٣١
بازار		٤	١١	١٨	٢٥	
بازار ایرته‌سی		٥	١٢	١٩	٢٦	
صالی		٦	١٣	٢٠	٢٧	
چهارشنبا		٧	١٤	٢١	٢٨	
پرشنبه	١	٨	١٥	٢٢	٢٩	
جمعه	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠	

آغستوس

جمعه ایرته‌سی		٧	١٤	٢١	٢٨
بازار	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
بازار ایرته‌سی	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
صالی	٣	١٠	١٧	٢٤	٣١
چهارشنبا	٤	١١	١٨	٢٥	
پرشنبه	٥	١٢	١٩	٢٦	
جمعه	٦	١٣	٢٠	٢٧	

ایلول

جمعه ایرته‌سی		٤	١١	١٨	٢٥
بازار		٥	١٢	١٩	٢٦
بازار ایرته‌سی		٦	١٣	٢٠	٢٧
صالی		٧	١٤	٢١	٢٨
چهارشنبا	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
پرشنبه	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
جمعه	٣	١٠	١٧	٢٤	

تشرین اول

جمعه ایرته‌سی		٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
بازار		٣	١٠	١٧	٢٤	٣١
بازار ایرته‌سی		٤	١١	١٨	٢٥	
صالی		٥	١٢	١٩	٢٦	
چهارشنبا		٦	١٣	٢٠	٢٧	
پرشنبه		٧	١٤	٢١	٢٨	
جمعه	١	٨	١٥	٢٢	٢٩	

تشرین ثانی

جمعه ایرته‌سی		٦	١٣	٢٠	٢٧
بازار		٧	١٤	٢١	٢٨
بازار ایرته‌سی	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
صالی	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
چهارشنبا	٣	١٠	١٧	٢٤	
پرشنبه	٤	١١	١٨	٢٥	
جمعه	٥	١٢	١٩	٢٦	

کانون اول

جمعه ایرته‌سی		٤	١١	١٨	٢٥
بازار		٥	١٢	١٩	٢٦
بازار ایرته‌سی		٦	١٣	٢٠	٢٧
صالی		٧	١٤	٢١	٢٨
چهارشنبا	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
پرشنبه	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
جمعه	٣	١٠	١٧	٢٤	٣١

ملی ودینی بایراملر، مزین یورطولر وصاپلی کونلر

١ کانون ثانی - ییل باشی ١٩٢٦
٥ « آطنه‌نك قورتولوش بایرامی
٦ « فرنکلرك یورطوسی
١٠ « برنجی امین اوکی ظفری ١٩٢١
١٣ « اورتودوقسلرك ییل باشی
١٤ « لیلهٔ رغائب
٢٣ « پیه‌رلوتی کونی
٢٧ « طیاره شهیدلری کونی
٢ شباط فرنك یورطوسی
٨ « غازی عینتابك سقوطی
٩ « لیلهٔ معراج
١٠ « مرعشك قورتولوشی
١٧ « ازمیر اقتصاد قونغره‌سنك کشادی ١٩٢٣
٢٣ « اردهانك ضبطی
٢٣ « لوندره قونفرانسنك ابتداسی ١٩٢١
٢٧ « برات کیجه‌سی
٢٨ « موسوی شکر بایرامی
١٥ مارت رمضان شریف
١٦ « استانبولك اشغالی ١٩٢٠
١٨ « چناق‌قلعه دکز ظفریمز ١٩١٥
٢١ « نوروز
٢٥ « فرنك یورطوسی
٣٠ « خاموره‌سز بایرامی
٣١ « ایکنجی این‌اوکی ظفری ١٩٢١
٣١ « استانبولده عسکرلر اختلالی ١٩٠٩
٤ نیسان فرنکلرك پاسقالیه‌سی
٩ « لیلهٔ قدر
١١ « حریت اردوسنك استانبوله کیرمه‌سی
١١ « دوملو پیکار مظفریتی ١٩٢١
١٤ « رمضان بایرامی
١٧ « اورتودوقسلرك پاسقالیه‌سی
٢٣ « بیوك ملت مجلسنك تأسیسی ١٩٢٠ ملی بایرام
١ مایس عمله بایرامی
٦ « حضر الیاس
١٣ « فرنك یورطوسی
١٥ « ازمیرك اشغالی ١٩١٩
١٩ « موسوی کول بایرامی
٢٣ « فرنك یورطوسی
٣٠ « فرنك یورطوسی
١ حزیران مالی سنه باشی
٣ « فرنك یورطوسی
٢١ « قوربان بایرامی
٢٤ « فرنك یورطوسی
٢ تموز فرنك یورطوسی

٤ تموز آمریقالیلرك ملی بایرامی
٥ » آنطالیه‌نك تخلیه‌سی
٨ » بروسه‌نك اشغالی ١٩٢٠
١٢ » محرمك ابتداسی ١٣٤٥
١٤ » فرانسز ملی بایرامی
٢٠ » موسوی بایرامی
٢١ » لوزان صلح معاهده‌سی ١٩٢٣
٢٣ » ایکنجی مشروطیتك اعلانی ١٩٠٨
٢٣ » ارضروم قونغره‌سی
٢٥ » ادرنه‌نك اشغالی
٦ اغستوس فرنك یورطوسی
١٥ » فرنك یورطوسی
٢٦ » آفیون قره‌حصاری تجاوزی ١٩٢٢
٣١ » باش قوماندانلق محاربه‌سی ظفری وطیاره بایرامی
١ ایلول عشاقك قورتولوشی
٣ » اوده‌میشك قورتولوشی
٤ » سیواس قونغره‌سی
٥ » آیدینك قورتولوشی
٦ » بالیکسر و قوله‌نك قورتولوشلری
٧ » صالحلی‌نك قورتولوشی
٨ » مغنیسانك و قصبه‌نك قورتولوشی

٨ ایلول فرنك یورطوسی
٩ » ازمیرك قورتولوش بایرامی
١٣ » بروسه‌نك قورتولوشی
١٣ » ساقاریه مظفریتی
١٩ » پیغمبرمزك ولادتی
١٩ » حاکمیت ملیه بایرامی
٢٣ » موسوی چوراب بایرامی
٢ تشرین اول موسوی قامیش بایرامی
٦ » استانبولك قورتولوش بایرامی ١٩٢٣
١١ » موسوی بایرامی
٢٩ » جمهوریت بایرامی
٣٠ » قارصك استردادی ١٩٢٠
٣٠ » موندروس متارکه‌سنك امضاسی ١٩١٨
١ تشرین ثانی فرنك یورطوسی
٩ » قاسمك ابتداسی
١٣ » آنقره‌نك قانوناً مرکز حکومت اولماسی
٢١ » فرنك یورطوسی
٢٥ » ادرنه‌نك قورتولوش بایرامی
٢٥ » غازی عینتابك تخلیه‌سی
٨ کانون اول فرنك یورطوسی
١٢ » موسویلرك سوینج بایرامی

پوسته و تلغراف تعرفه‌سی

تورکیه داخلنده‌کی مراسلاتك پوسته اجرتلری

١ ــ مکتوب . ــ ٢٠ غرام وکسوری ایچون (٥) غروش شهر داخلنده (٣) غروشدر .

٢ ــ آچیق مخابره . ــ شهر داخلنده ٢ شهر خارجنده ٣ غروشدر .

٣ ــ مطبوع کاغدلر، کتابلر، نمونه‌لر وایش اوراقی . ــ

بهر ٥٠ غرام وکسوری ایچون ٢ غروشدر. نمونه‌لرایله اوراق مصالحك اصغری اجرتی بشر غروشدر .

٤ ــ غزته‌لر ، مجموعه‌لر ورساله‌لر . ــ بهر ٥٠ غرام وکسوری ایچون

١٠ پارادر . بر نامه گوندریله‌جك غزته‌لر ایله الك آز اوچ آیده بر دفعه چیقان هر نوع موقت رساله‌لرك علاوه‌لری داخلدر .

٥ ــ تعهد اجرتی واعاده علم وخبری . ــ هر بری ٥ شر غروشدر .

٦ ــ مراسلات حقنده معلومات . ــ عادی و تعهدلی مراسلات حقنده

مؤخراً ایسته‌نیله‌جك معلومات ایچون ١٠ غروش .

٧ ــ پوست ره‌ستانت مراسلات . ــ بهر پارچه‌سی ایچون پوسته

اجرتندن ماعدا مقطوعاً ٥ غروش .

٨ ــ پوسته آبونه قوطولری . ــ برنجی صنف مرکزلر ایچون سنوی ٥٠٠

ایکنجی صنف مرکزلرده ٣٠٠ اوچونجی صنف مرکزلرده ٢٠٠ غروشدر .

٩ ــ هویت ورقه‌لری . ــ بهری ایچون سنوی ١٥ غروش

زراعت و تجارت نظاره‌سی

مؤلفی

صالح ذکی

١٠ ـ غزته‌لر ومجموعه‌لر آبونه اجرتلری . — آبونه اجرتنك

يوزده بشی مقدارنده پوسته نقليه‌ی پيشين آلينير . غزته‌لره آبونه يازان مركزلر : استانبول، ازمير ، آنقره، ادرنه ، آطنه ، مرسين، قونيه ، بروسه ، طربزون وصامسوندن عبارتدر .

١١ ـ قيمت مقدره‌لی مكتوبلر . — مكتوب و تعهد اجرتلرندن باشقه

قيمت مقدره‌سندن اوچ يوز غروشه قدر ٣ وآندن فضله‌سی ايچون هر يوز غروش وكسورندن برغروش حسابيله اجرت تأمينيه آلينير .

١٢ ـ پوسته حواله‌سی . — برغروشدن اوچيوز غروشه قدر ٣ وآندن فضله‌سی ايچون

هر يوز غروش وكسورندن برغروش آلينير ٢٥٠ ليرايه قدر حواله قبول اولونور .

١٣ ـ تلغراف حواله‌سی . — ايكی بيك غروشه قدر هر يوزغروش ايچون برغروش

فضله‌سی ايچون ٦٠ پارا آلينير . كونده‌ريلن پارانك اعظمی مقداری ٢٥ ليرادر . چكيله‌جك تلغراف اجرتی آيريجه ويريلير . مكتب طلبه‌سی ايله عسكر وژاندارمه‌دن باش چاووشه قدر اولانلرك بيك غروشه قدر حواله‌يی حاوی تلغرافنامه‌لرينك هر كلمه‌سندن ٥٠ پارا .

داخلی پوسته پاكتلری . — اولا : وسائط نقليه‌سی واپور و دمير يولی اولان

پاكتلردن

أ ــ بر دكز قيسنده ياخود برقول دمير يولی اوزرنده واقع پوسته‌خانه‌لر آراسنده ويريله‌جك پاكتلر ايچون هر بش كيلو وكسرندن ٢٠ غروش

ب ــ ايكی دكز قيدسنده ويا ايكی دمير يولی اوزرنده واقع پوسته‌خانه‌لر آراسنده كونده‌ريله‌جك پاكتلر ايچون هر بش كيلو وكسرندن ٣٠ غروش

ج — بر دکز قیبسی ایله بر قول دمیر یولی اوزرنده واقع پوسته‌خانه‌لر آراسنده کیدوب کله‌جك پوسته پاکتلرندن ۳۰ غروش.
د — ایکی دکز قیبسنده اولان پوسته‌خانه‌لر ایچون ۳۰غروش.
ه — قارا دکز وآق دکز آیری برر منطقه تشکیل ایدرلر. مرمره آنجق کندی قیبلرنده‌کی پوسته‌خانه‌لر آراسنده‌کی نقلیات ایچون بر دکز صاییلوب قارادکز و آق دکزقیبلرنده‌کی پوسته‌خانه‌لرله اوله‌جق نقلیات ایچون آیریجه بردکز اعتبار ایدلمز.
ع — ایکیدن فضله دمیریولی ایکی قول صاییلیر.
ص — دکز قیبسندن ویا دمیر یولی استاسیوننددن ۱۰ کیلو مترو داخلده بولونان موقعلرساحلده ویا دمیر یولی اوزرنده‌عداولونورلر.
ل — آشاغیده‌کی خطلر برر قول دمیر یولی اعتبار اولونور. حیدر پاشا قونیه آراسی [آطه پازاری عارفیه - اسکیشهر - آنقره آلابوند - کوتاهیه شعبه‌لری داخل اولدیغی حالده، شعبه‌لریله برابر (استانبول - ادرنه آراسی) ، (قونیه - میدان اکباز آراسی) (میدان اکباز - نصیبین آراسی) ،(ازمیر - آفیون قره‌حصاری آراسی) (ازمیر - اکوردیر آراسی) ،(ارضروم - صاری قامیش، قزیل چاقماق) (بروسه - مدانیه آراسی) . استانبول - مدانیه- بروسه برقول صاییلیر.

ثانیاً نقلیه‌ی سوروجی پوسته‌لرندن عبارت اولان پاکتلردن :

ح — بر ولایت داخلنده‌کی مرکزلر آراسنده کوندریله‌جك پاکتلرك بهر کیلو وکسرندن اون غروش آلینیر ومتعاقب هرولایت ایچون بش غروش ضم اولونور وسائط نقلیه‌سی دمیر یولی، واپور وسوروجیدن عبارت اولان پوسته پاکتلری ایچون :
ر — نه چیقدیغی ونه کیده‌جکی محل ساحلده ودمیریولی کنارنده اولمایان ایکی موقع آراسنده‌کی پاکتلر ایچون آراده دمیر یولندن استفاده ایتسه‌بیله موردومخرجلرینك وضعیتلرینه کوره اجرت آلینیر.

س — چیقدیغی ویا کیده‌جکی یردن بری دکز قیسمنده ویا دمیریولی اوزرنده‌بولونوب‌ده‌نقلیاتده واپوردن وشومندوفردن استفاده ایدن پوسته پاکتلری ایچون دمیریولی ودکز اجرتلریله قارا اجرتنك مجموعی حساب ایدیله‌رك آلینیر . قیمتلی پوسته پاکتلرینك هربیك غروش و کسرندن ۱۰ غروش اجرت تأمینیه استیفا اولونور . اخبارنامه‌لرك تبلیغندن صوکرا یدی کون ظرفنده تسلیم آلنمیان پوسته پاکتلرندن کونده ایکی غروش ارضیه اجرتی آلینیر .

داخلی پوسته پاکتلری ساحلده‌کی پوسته خانه‌لردن یکدیکرینه ٤٠ کیلویه قدر ، شومندوفر اوزرنده‌کی مرکزلردن یکدیکرینه ۲۰ کیلویه قدر قبول اولونور آراده قارا یولی وارایسه بش کیلودن آغیر پاکت آلینماز .

اجنبی مملکتلره وقوع بولاجق ارسالاتك

پوسته اجرتلری

۱٤ ـ مکتوبلر — ایلك ۲۰ غرامه‌قدر ۱۰ غروش وفضله سندن هر ۲۰ غرام و کسور ایچون ٦ غروش .

۱٥ ـ قارت پوستاللر — عادیلرندن ٦ جوابلیلرندن ۱۲ غروش

۱٦ ـ مطبوع ورقه‌لر وکتابلر — ٥٠ غرام‌وکسورندن ۲ غروش

۱۷ ـ اشیای تجاریه نمونه‌لری — هر ٥٠ غرام‌وکسورندن ۲غروش اصغری اجرت ٤ غروشدر .

۱۸ ـ ایش اوراقی — هر ٥٠ غرام‌وکسورندن ۲ غروش اصغری اجرت ۱۰ غروشدر .

۱۹ ـ تعهداجرتی واعاده علم وخبری ـــ ۳.۶۰ غروش علم وخبر پوسته یه ویرلدکدن صوکرا ایستهنیلیرسه ۲۰ غروشدر .

۲۰ ـ هر درلو مستدعیات اجرتی ـــ ۲۰ غروش

۲۱ ـ بشرط التأدیه مراسلات ـــ ۲۰ غروش ثابت اجرت ویدلنك یوزده یاریسی درجه‌سنده نسبی اجرت

۲۲ ـ تضمینات مقداری ـ تعهدلی مراسلات ضایع اولورسه ویریله‌جك تضمینات ۱۰۰۰ غروش .

۲۳ ـ جواب قوپونلری ـــ ۱۶ غروش

۲٤ ـــ خارجی قیمت مقدره‌لی مکتوب معامله‌سی یاپان مرکزلر شونلردر : آنقره ، استانبول ، غلطه ، بك‌اوغلی ، ادرنه ، ازمیر ، آطنه ، بروسه ، قونیه ، طربزون ، آنطالیه ، آفیون‌قره‌حصاری ، آیدین ، بالیکسر ، باندرمه ، بیله‌جك ، دکزلی ، ادرمید ، اسکیشهر ، کلیبولی ، کیره‌سون ، قیرقلر ایلی ، کوتاهیه ، مغنیسا ، مرسین ، مدانیه ، عشاق ، صامسون وتکیرداغی .

۲۵ ـــ بین‌الملل قیمت مقدره‌لی قوطو معامله‌سی یالکز آنقره ، استانبول ، غلطه ، بك اوغلی ازمیر ومرسین مرکزلرنده یاپیلیر .

۲٦ ـــ دیکر مرکزلردن باشقه اشاغیده‌کی پوسته خانه‌لرده سوریه ولبنان ایله قیمتلی مکتوب عاطی ایدرلر : اطه بازاری ، غازی عینتاب ، جیحان ، قارادکز ارکلیسی ، ازمیت ، کلیس ، ماردین ، مرعش ، عثمانیه ، اورفه ، سلفکه ، قاضی کوی ، طرسوس ، زونغولداق ، درت‌یول ، دیاربکر ، اینه‌بولی ، سیوه‌رك .

۲۷ ـــ اسپانیا ، اسوچ ، نوروچ ، اسویچره ، آلمانیا ، انکلتره ، فرانسه ، اوستریا ، ایتالیا ، بلچیقا، فلمنك ، بولغارستان،

چه قواسلواقیا. دانجیغ سربست شهری، دانیمارقه ، رومانیا ، سوریه، صربستان، لهستان مجارستان، مصر و آرناوودلق مملکتلرینه ومستملکه لره تعهدلی مکتوب ارسالی قابلدر .

۲۸ — قیمت مقدره نك حد غایه سنی بیك آلتون فرانقدر .

۲۹ — قیمت مقدره لی مکتوبلرك بهر اللی غرامی ۸ غروشدر .

۳۰ — قیمتلی مکتوبلرك اجرت تأمینیه لری بهر ۳۰۰ فرانق و کسوری ایچون ۲۰ غروش

۳۱ — بین الملل قیمتلی مکتوب قبول ایدن مرکزلر پوسته پاکتی ده قبول ایدرلر . اجرتلر خصوصی تعرفه یه تابعدر .

۳۲ — اجنبی مملکتلره کوندریله جك پوسته پاکتلری اعظمی بش کیلودر. یالکز استانبول ایله اجنبی مملکتلر آراسنده ۱۰ کیلویه قدر قبول اولونور .

۳۳ — حرب عمومیده تعطیل ایدیلن اتحاد حواله معامله سنه هنوز باشلانمامشدر یالکز سوریه ولهستان ایله یاپیلمقده در .

داخلی تلغراف اجرتلری

۱ — شهر داخلنده تلغرافنامه لرك بریکرمی کلمه سندن ۱۵ غروش فضله سنك بهر کلمه سندن ۳۰ پارا

۲ — ولایتلر آراسنده کی تلغرافنامه لرك بهر کلمه سندن ۲ غروش

۳ — تورکجه غزته لره عائد تلغرافنامه لرك بهر کلمه سندن ۱ غروش

٤ — صورتلی تلغرافنامه لردن هر صورتك یکرمی کلمه سنه قدر ۱۰ غروش و فضله سنك بهر کلمه سندن ۲۰ پارا

٥ — مستعجل تلغرافلردن عادی تلغرافنامه اجرتنك ۳ مثلی

٦ — پوست رەستان وتلغراف رەستان تلغرافنامه لردن ٥ غروش

۷ — داخلی قابلولردن کچه جك تلغرافنامه لرك کلمه سندن آیریجه ۳ غروش

۸ — ساعی اجرتی تلغراف مرکزلرندن اعتباراً بهر ساعتده ۲۵ غروش

۹ — مختصر آدره‌سلی تلغرافلر ایچون سنوی ۱۰۰۰ غروش

دامغا (تمغا) وخزینه پوللری تعرفه‌سی

(۱) معین مبلغی حاوی هر نوع سندلره یاپیشدیریله‌جق نسبی پوللر: بیك غروشه قدر ٤۰ پارالق فضله‌سی ایچون بر بیك غروش حسابیله برغروش . پارا رسمی دائره‌لردن آلنه‌جق ایسه هر برسنده آیریجه ٦ غروشلق خزینه پولی یاپیشدیرمق ایجاب ایدر .

(۲) اعلانلر ، پروغراملر ، تعریفلی اعلانلر (پروسپکتوس) قاتالوغلر ، مکتوب ظرفلرنده آچیق ورقه‌لر (سیر کوله‌ر) کاغد وموقاوا اوزرینه یازیلوب الدن داغیدیلان ویا یاپیشدیریلانلر ۱ غروش وباشقه لوحه‌لر ومادّه‌لر اوزرینه یازیلوب عمومی محللرده تشهیر ایدیلن اعلانلرك بردن سنوی یاریم مترو مربعنه قدر ۳ برمترو مربعنه قدر ٥ وفضله‌سنك بر مترو مربعی وکسوری ایچون ۲٥ غروش .

(۳) هر نوع آدره‌سلری حاوی مجموعه‌لردن ایکی یوز صحیفه‌یه قدر ٥ اللی صحیفه‌یه قدر ۱۰ و آندن یوقاریسندن ۲٥ غروش .

(٤) تیاترو ، قونسر و بالو بیلتلرندن یکرمی بش غروشدن قرق غروشه قدر ۷ قرق غروشدن یوقاری اولانلر ایله اوزرنده قیمتی یازیلی اولمایانلردن ۱۲ غروش .

(٥) طبیب راپورلری . — دوقتورلر طرفندن اهالی‌یه ویریلن ورسمی دائره‌لره خطاب ایدیلن راپورلر ۱ غروش . دوقتورلرك دیکر راپورلری پوله تابع دکلدر . آنجق رسمی بردائره‌یه کوستریلیرسه ٥ غروشلق پول یاپیشدیریلیر .

(٦) ایجار واستیجار مقاوله نامه‌لری . — مدت مقاوله‌یه نظراً بدل ایجارك مجموعی

۲۰۰۰ غروشه قدر	۱٥ غروش	٥۰۰۰۰ غروشه قدر	۷۰ غروش
٥۰۰۰ »	۲۰ »	۷٥۰۰۰ »	۱۲٥ »
۱۰۰۰۰ »	۲٥ »	۱۰۰۰۰۰ »	۱٥۰ »
۲٥۰۰۰ »	٤٥ »	۱٥۰۰۰۰ »	۲٥۰ »
		آندن یوقاریسی	۳۰۰ »

(۷) کفالت سندلری . — قرق بیك غروشه قدر رسم نسبی‌یه تابعدر. آندن یوقاریسی ۱٤۰ معین مبلغی حاوی اولمایانلر ۵۰ کفالت شخصیه سندلریله بش یوز غروشدن آزمعاشلی مأمورلرك کفالتنامه‌لری ومزایده ومناقصه‌لرده پی‌سوره‌نلرك موقت کفالت سندلری ۵ غروش

(۸) تعهدسندلری . — معین مبلغی حاوی اولمایانلر ۱۰ غروش
(معین مبلغی حاوی ایسه رسم نسبی‌یه تابعدر)

(۹) وصیتنامه‌لر . — معین‌پارایی حاوی اولمایانلر ۲۵۰ غروش

(۱۰) مقاوله‌نامه‌لر . — استقراضی و بورجنی اقراری متضمن اولانلررسم نسبی‌یه‌تابعدر. هیچ برپارایی‌حاوی‌اولمایانلر ۵۰ غروشدر .

— معین مبلغی حاوی اولان دیکر مقاوله‌نامه‌لر —

۱۰۰۰۰	غروشه‌قدر	۱۵ غروش	۱۰۰۰۰۰	غروشه‌قدر	۱۰۰ غروش
۲۰۰۰۰	»	۲۵ »	۱۵۰۰۰۰	»	۱۵۰ »
۵۰۰۰۰	»	۵۰ »	آندن یوقاریسی		۲۵۰ »
۷۵۰۰۰	»	۷۵ »			

(۱۱) وکالتنامه‌لر . — خصوصی ۸۰ عمومی ۱۳۰ غروش

(۱۲) قره‌دی مکتوبلری . — ۱۰۰ لیرایه قدر ۲۵ بش‌یوز لیرایه قدر ۵۰ آندن فضله‌سی ۱۰۰ غروشدر .

(۱۳) مزایده ومناقصه قائمه‌لری . — بیك غروشه قدر ۳۰ یوقاریسی ٦۰ غروش . احالهٔ قطعیه قراری : بیك غروشه قدر ۵ یوقاریسی ۱۵ غروش

(۱٤) قبضی وابرایی حاوی اوراق . — یوز غروشه قدر ۲ آندن یوقاریسی ومعین مبلغی حاوی اولمایانلر ۳ غروشدر .

(۱۵) قبضی وابرایی حاوی اولمیان فاطورالر وحساب پوصله‌لری ۱ غروش

(۱٦) تصرف سندلری . — ۲۰۰ غروشه قدر ۲ بش بیك غروشه قدر ۳ اون بیکه قدر ۵ اللی بیکه قدر ۱۵ آندن‌یوقاریسی ۲۵ غروش

(١٧) فراغ علم وخبرلری . — یوز لیرایه قدر ١٠ بش یوز لیرایه قدر ٢٥ آندن فضله‌سی ٦٠ غروشدر .

(١٨) متفرق ماده‌لر . — معدن امتیازنامه‌لری ١٠٠٠ معدن ایشلتمه و پول رخصتنامه‌لری ١٢٥ معدن تحری رخصتنامه‌لری ٧٠٠ طاش اوجاقلری رخصتنامه‌لری ٨٥ غروش

(١٩) عرضحال، بیاننامه ، لایحه، تقریر، مخطره‌واستعفانامه‌لر، پول بوردرلری ١١ غروش ، پارادن بحث ایتمه‌ین کوی هیئت اختیاریه مضبطه‌لری وفقرانك وصایت ونفقه حجتلری ٥ غروش

(٢٠) حجزاستدعالری ، رسمی دائره‌لردن ویریلن تصدیقنامه ، بیاننامه ، علم‌وخبر وشهادتنامه‌لر ١٦ غروش

(٢١) رسمی‌دائره‌لرده ویریلن هرنوع شهادتنامه‌وتصدیقنامه‌لر ١٠ غروش

(٢٢) پروتستو ، اخطارنامه وجوابلری ١٨ غروش

(٢٣) اهل خبره راپورلری ١٥ غروش

(٢٤) مخمن راپورلری و دور محاسبه دفترلری ایله برائت ذمت مضبطه‌لری ١٥ غروش

(٢٥) طلب اوزرینه حکومتجه چیقاریلان قید وصورتلر ٢٨ غروش

(٢٨) مأمورلرك ترجمهٔ حال ورقه‌لری ٥٥ غروش

(٢٧) مأمورلرك سجل جزدانلری ٣٠ غروش

(٢٨) محکمه‌لرك ، مجلسلرك ورسمی هیأتلرك معین برمبلغی حاوی اولمیان مضبطه‌لری ، اعلاملری ، حجتلری وقرارلرلری ٦٥ غروش

(٢٩) غزته ورساله نشری رخصتنامه‌لری ٨٠ غروش

(٣٠) علامت فارقه علم وخبرلری . — ٥٠ غروش

(٣١) تحکیمنامه ، صلحنامه، قونقورداتو، پیلانچو، ممیزراپورلری، اختراع براتلری ، مواضعه سندلری ١٠٠ غروش

(٣٢) فابریقه‌مطبعه‌وسائرصناعی‌مؤسسه‌رخصتنامه‌لری ٨٠٠ غروش

(٣٣) امتیاز مقاوله وشرطنامه‌لری ٥٠٠ غروش

(٣٤) رهن ایچون ویریله‌جك سند ٥ رهن ویا محجوز مالك اوچونجی برکیمسه‌یه تودیعنده آلنه‌جق سندایله عاریت سندی ١٠ غروش

زراعت تقویمی

مارتده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

مارت ؛ زراعت ایشلری ایچون اك اهمیتلی بر آیدر . چونکه بر چوق یرلرده آغاجلر ، اوتلر، اکینلر جانلانمغه، یشرمکه باشلار. بو آیده صو یوروین نباتاتی بردن بره طوك و قیراغی اورور و سرت پویراز روزکارلری اکینلری، آغاجلرك یکی آچیلمغه باشلایان کوزلرینی یاقار قاوورور .

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌سی — چیفتلك مدیری؛صوك بهار (کوز) اکینلرینی کوزدن کچیریر ، قیش طوکارندن ، سیللردن بوزولمشلری وار ایسه یرینه یازلق محصولات اکمك اوزره تارلایی حاضرلادیر ، کوزین سمیردیلوب صاتیلمق اوزره آلنمش اولان حیوانلردن کیری قالانلرینی بو آیده هر حالده الدن چیقارمغه غیرت ایدر .

کوربه یتیشن چایرلردن استفاده‌ایتمك ایچون دیشاریدن ضعیف حیوانات آله‌رق اوتلاغه صالیویرر. کوزدن دوغمش اولان قوزولری صاتمغه غیرت ایدر. بیوك شهرلر جوارنده‌کی چفتلکلرده حاصل اولان سودلری تجارینه صاتمق اوزره بازارلغه کیریشیر. زراعت ماکنه‌لرینك نقصانلرینی اکمال و تعمیر ایتدیرر . باغلادیر ، بویادیر، حاضر ایدر.

تارلا ایشلری — صوك بهاردن بری تارلالره طاشینمغه باشلانمش اولان کوبره نقلیاتنه دوام ایله بو آیده نهایت ویریلیر ، قیشدن باشلانمش اولان چایر بوزمه ، بوز و قیراج یردن تارلا آچمه عملیاتنه بو آیده نهایت ویریلیر. جیلیز قالمش و صارارمش اکینلره آزوتیت سود کوبره‌سی سرپیلیر . و یونجه‌اقلرله صنعی یعنی الدن یتشدیرمه چایرلره آلچی صاچیلیر. یازلق اکیله‌جك حبوبات توخوملری قالبورلانیر، علاجلانیر ، اکیلمش تارلالرده‌کی یبانی اوتلر تمیزله‌نیر . غایت قوتلی

اولەرق یتیشمش و طوکلردن طوپراغی قباروب کوکلری آچیقدەقالمش اولان اکینلر اوزرندن خفیف بر مردانە کچیریلیر و ایلریدە یاتمغە میل کوسترمش اولان اکینلرك آزغینلغنك اوکنی آلمق و زیادە بویلانمالرینە مانع اولمق و ضعیف اولان اکینلری قارداشلاندیرمق ایچون تارلایە قویون سوروسی صالوب اوجلری یدیریلیر. (بوخصوص اکینلر ایچون بر نوع بودامە صاییلیر .) یازلق بوغدای ، آرپە ، یولاف و سائر حبوبات تارلالری صوئوق یرلردە قیشدن اول کوزلجە سورولمش اولەجغندن بو آیدە برز کرە دها سوریلور و اکیلیر . صوئوق یرلردە باقلا ، آجی باقلا ، یونجە ، طرفیل ، قورەنغە (سن‌فووان) صاری یونجە ، یبانی هندبا ، رەی غراس دنیلن انکلیز چیم اوتی ، بورچاق ، نوخود ، مرجمك ، شالغام ، یازلق قولزا ، سیاه خاردال توخوملری اکیلیر. و شباطدە اکیلمکەباشلانمش اولان کوبکلی‌لاحنە ، اینکلرە یدیریلن یبانی لاحنە ، لاحنە شالغامی ، لاحنە طورپی اکمکە دوام اولنور. پاتاتس ، یر فستیغی ، یر الماسی ، شرنجی اوتی دیکیلیر. و هوالر الویریشلی ایسە توخوملق ایچون کچن سنەدن‌صاقلانمش اولان پانجار ، قیشلق طورپ ، لاحنە ، حاووج کوکلرینك تارلایە دیکیلمەسنە نهایت ویریلیر . باقلا و خاشخاش هواسی اولدقجە صیجاق اولان یرلردە صوك بهاردە اکیلیرسەدە قیشین طوکلردز بوزولمش اولان یرلردە بو آیدە اکیلیر .

صیجاق یرلردە بو آیك صوکلرندە مصر بوغدایی (لازوت ، قوقوروز) داری ، قاوون ، قارپوز ، خیار ، فاصولیە ، پانجار ، آی چیچکی ، کتن ، کندیر ، اکیلیر و طوك قورقوسی اولمیان یرلردە بو آیك صوکلرینە دوغرو یرلی پاموق توخومی تارلایە اکیلمکە باشلانیر . صولاق تارلالردە ، باتاقلق یرلردە درین‌خندقلر آچیلەرق صولر آقیدیلیر .

باغجیلق ـــ مارتدە هوالر ایی کیدییورسە اقلیمی معتدل اولان یرلردە بودامەیە نهایت ویریلیر . صوئوق یرلردە ایسە باغلر هنوز بودانمغە باشلانیر .

ایلك بهارك طوك و قیراغیلرندن و قورو صوئوقلردن قورقولان یرلرده باغلری وبا خصوص ایرکن اوبانان آصمه‌لری بودامق ایچون عجله ایتمه‌ملیدر . فقط باغلری کولله‌مه خستـه‌لغندن قورتارمق ایچون آصمه‌لری ایرکن بودامق ایجاب ایدن صـوئوق، یرلرده آصـمه‌لرك اویانماسنه مانع اولمق اوزره داللری یوزده اوتوز نسبتنده زاج قبریسله یعنی قره‌بویا محلولیله بادانا ایتملیدر. و یاخود یوزده اون نسبتنده زاج یاغی سورمه‌لیدر . بو عملیات عینی زمانده کومور (آنتراقنوز) خسته‌لغنك‌ده ایلریله‌مه‌سنه مانع اولور . آق دکز سـواحلیله اقلیمی بورالره بکـزه‌ین یرلرده چبوق دیکلمه‌سنه نهایت ویریلیر . و هواسی صوئوق یرلرده بو آیدن صوکرا باشلانیر. معتدل یرلرده آشی بو آیده یاپیله‌بیلیرسه‌ده صوئوق یرلرده نیسانه قدر تأخیر اولنور. باغده بوش یرلری دولدیرمق ایچون دالدیرمه عملیاتی یاپیلیر . بر چوق یرلرده باغلر بلله‌نیر ویا صبانله سورولور . بوداندیغی صره‌ده باغلرده مضرت ویرن طرطیللرك، بوجكلرك یومورطه‌لری محو ایدلمك اوزره آصمه‌لرك قابوقلری صویولور. قره بویا محلولیله بادانا ایدیلیر . مارت ابتدالرنده بعض باغلرده ظهور ایده‌رك هنوز اویانان کوزلری خراب ایدن بیتلری اولدیرمك ایچون آصمه‌نك داللرینه (قارا) یعنی زیتون یاغیله قاریشدیرلمش غازخانه زیفتی یاخود یکی چیقان آصیقان معجونی سوریلور .

حیوانات اهلیه ــــ مارتده کبه قیصراقلر خفیف خدمتلرده قوللانیلیر. چیفت و قوشوم آتلرینك یمی آرتیریلیر. بو آیده قیصراقلر دوغورمغه باشلار . دوغوران قیصراقلر آیغیره کوستریلیر . صیغیرلر آخورده ممیرمکه دوام اولنور و مساعد هوالرده دیشاری چیقارمغه باشلانیر .

سود اینکلرینه بو آیده پانجار ، شالغام لاحنه‌سی ، حاووچ ، لاحنه یاپراغی یدیریلیر. یکی دوغوران اینکاره ایلیق بولاماچ و اون چورباسی ویریلیر . بر ایکی آیلق اولان دانالر یم یه‌بیلیر . بونلره سـود و صـو ایله آرپا ، مصر بوغدایی و پاتاتس اوندن یاپیلمش

بولاماچ ویرمك لازمدر. اینك آخورلرنده صاتیلاجق بوزاغیلر بسی‌یه قونور ، قوشو او کوزلری مراعایه صالیویریلیر .

هوالر کوزل اولدقچه قویون سورولری یایلمغه کوتوریلور . بونلره آره صره طوز ویرمکه دوام اولنور . سود قوزولری صاتیلمغه باشلانیر .

یاشلی قوچ و قویونلر پیشمش پاتاتس ایله سمیرتمکده دوام ایدیلیر. کوز موسمی نهایتلرنده آشدیرلمش اولان قویونلر قوزولامغه باشلار . هواسی ایچه ایصینمامش اولان یرلرده قوزولری دیشاری چیقارمق الویرمز. تازه اوتلرك هنوز یاش اولماسندن دولایی‌ایرکنجه مراعایه صالیویریلن قویونلر و قوزولرده شیشکینلك و خسته‌لق ظهور ایده‌جکندن هوالر ایی اولسه بیله کونش چیقمادن و چی قالقمه‌دن دیشاری چیقارمامق و آغیللرده اوکلرینه براز قورو یم آتمق لازمدر. آغیللره هوا و کونشك ممکن اولدیغی قدر زیاده‌جه کیرمه‌سنه دقت و غیرت ایتمه‌لیدر. کانون‌اول و کانون‌ثانیده دوغمش اولان قوزولرك انمه‌سنه یعنی بورولماسنه دوام اولنور . کچیلر بو آیده دوغورمغه باشلار .

طاووقچیلق — طاووق وهندیلر مارتدن اعتباراً بوخیه یومورطلامغه باشلارلر . طاووق وبا اوردك یومورطه‌لری دیشی هندیلرك [مصر طاووغی] آلتنه قونولور جیم جیوچیقاریلیر وساٸر طاووقلر قولوچقه‌یه اوطوردیلور .

قولوچقه‌یه اوطورمیان قازلرك اینجه تویلری یولونور . یولاف یدیریلن طاووقلر بول بول یوموطلامغه دوام ایدر. طاووقلرك ایرکن یومورطلاماسی ایچون شباط ایچنده ویرلمکه باشلامش اولان صیجاق صو ایله یوغورلمش کپك ، باقلا وآرپه اونلری وا کمك قیرینتیلری وصوغرا آرتیقلری، یولاف وساٸر صیجاق یملر ویرمکه دوام‌اولنور. طاووقلره مضرت ویرن حشراتی محو ایتمك اوزره کومسك دیوارلری وقولوچقه‌لقلر کیرچله بادانه ایدیلیر . کومسلری غایت تمیز طوتمغه ویالاقلرنده‌کی صویی صیق صیق دکشدیرمکه دقت ایتمه‌لیدر .

کوکرجینلکلر مساعده‌لی هوالرده تمزله‌نیر . وتارلالرده هنوز یه‌جك برشی بولونمادیغی ایچون یم آنجغه دوام اولنور .

آربجیلوه — هوالر کوزل اولدیغی صورتده صاندیق شکلنده بولونان چرچیوه‌لی یکی قووانلرك قپاقلری قالدیریلیر ایچریسی معاینه اولنور . پته‌کلری حاوی اولان چرچیوه‌لره چیقاریلیر . قووانلرك کنارلری تمزله‌نیر ، کووه کوریلورسه بوزمانده محو ایدیلیر ، کومجلره دقت ایدیله‌رك چوریمشلری ، بوزولمشلری وار ایسه چیقاریلیر . هنوز چیچکلر آچیلمامش ایسه ایچنده بال قالمش اولان قووانلره یملك ایچون بال وشکرلی صو قونولور . یکی قووانلر آلیم صاتیمنه بوآیده باشلانیر . هواسی معتدل اولان یرلرده قووانلر قیشلق محللرندن چیقاریلیر . یونجه ، قولزا ، یبانی شالغام تارلالری ومیوه باغچه‌لری جوارنده آغزلری قبله‌یه قارشی کلمك اوزره قونولور .

ایپك بوجکجیلکی — دوت آغاجی فیدانلرینك دیکیلمه‌سنه بوآیده نهایت ویریلیر . دوت باغچه‌سنك بللنمه‌سنه ویا سوروله‌سنه باشلانیر یکیدن دوت فیدانی یتیشدیرمك ایچون توخوملر انجه قوم ایله قاریشدیریله‌رق اولجه حاضرلانمش اولان یاصدیقلره اکیلیر . آشیلانه‌جق چاغه کلمش اولان فیدانلره بوآیده یاپراق ویا بورو آشیسی اوریلور . آشی قلمنی اوزاق برمحله کوندرمك لازم کلیرسه قلمك تپه‌سی بال مومی ایله قپاندقدن وآشاغیکی اوجلرینی بالچیقله صیوادقدن صوکره اطرافنی ایصلاق بربز ویا نملی یوصونله صارمالی ویاخود پتاتسه باتیرمالیدر . بوجکخانه‌لر ییقانیر ، تمزله‌نیر . دیوارلری آسیدفنیك قاریشدیرلمش کیرچله بادانه ایدیلیر ، اوزرنده بوجك بسلنه‌جك رافلر ، اسقره‌لر ، کره‌وتلر ایچریسنه یوزده اوچ نسبتنده کوزطاشی قاریشدیرلمش صو ایله ییقانیر ، بوجکخانه‌ده بولونان خسته‌لق میقروبلرینی محو ایتمك ایچون اوطه‌نك قاپو وپنجره‌لرینی صیقیجه قپادقدن صوکرا چوق مقدارده کوکورت توتسوسی ویریلیر وبوندن صوکره قاپو وپنجره‌لری آچیلوب هوالاندیریلیر .

اورمانجیلوه — کراسته‌لك ، اودونلق آغاچلرك کسیمنه ختام

ویریلیر . خصوصی اورمانلرده ، پارقلرده کنج فیدانلرك بوداقسز کووده تشکیل اتمەسی ایچون فیلیزلرك بوداتمەسنەوسازلرك کسیلمەسنه نهایت ویریلیر . یکیدن اورمان یتیشدیرمك ایچون قیشین یاپراغنی دوکن آغاجلرك توخوملری یاصدقلره اکیلمکه دوام اولنور . قیشین یاپراغنی دوکمەین رچینەلی (ساقزلی) آغاجلرك یعنی چام ، کوکنار ، لادین ، سدرلبنان (قطران) ، پورصوق وسائرلرینك توخوملری اکیلمکه باشلانیر . اولجه یاصدیقلرده یتشدیرلمش اولان فیدانلرده اورمان اولاجق محله نقل ایدیلەرك دیکیلیر ، قاواق ، سوکودچلیکلری وقامش فیشقینلری یرلرینه غرس ایدیلیر ، یاصدیغه اکیلمش توخوملرك اوستی چالی ، چرپی ، قاطیر طیرناغی ویا حصیر اوتی کبی شیلر ایله اورتیلەرك قوشلردن محافظه ایدیلیر . فیدانلرك برطرفدن چیقاریلوب دیکر طرفه دیکیلمەسنه ختام ویریلیر . ایرتەسی سنه کسیلەجك آغاجلر میری تمغاسیله نشانلانیر . بالطەلق اورمانلرده کومور یاقمغه دها دوام اولونه بیلیر . آغاجلردن رچینه یعنی چام ساقزی چیقارلمغه باشلانیر ، درەلرك چایلرك صولری بوآیده چوغالەجغندن صو واسطەسیله کراسته نقلیاتنه باشلانه بیلیر .

میوه باغچەسی — مارتده میوەلی آغاجلرك دیکلمەسنه نهایت ویریلیر . ایچریسنده ایری چکیردك بولونان (ثمرۂ نواتیەلی) آغاجلرك یعنی قایصی ، شفتالی ، اریك ، کیراز بادم وسائرەنك بودامەلرینه صیجاق یرلرده ختام ویریلیر و صوئوق یرلرده مباشرت ایدیلیر . کچن سنه دال ، بوداق حاصل ایدەمەمش اولان قایصی وشفتالی آغاجلری قیصەجه بوداتمەلیدر .

بادم وبوکابکزرسرت وایری چکردکلی میوەلرك سرت قابوقلرینی یوموشاتمق وچاتلاتمق وایلك بهارده طوپراغەدیکیلنجه قولایجەفیلیزلنمەسنه یاردیم ایتمك اوزه برقات قوم وبرقات چکردك اولارق صوك بهارده صاقسیلره قویمق ایجاب ایدرسەده بوعملیات وقتنده یاپیلەمدیغی حالده بوآیده یاپیله بیلیر .

فرنك اوزومنك چلیکلری فیدانلغه کوچوریلور . دالدیرمه اصولیله

اوره‌دیلن بتون میوه آغاجلرینك داللری طوپراغه داالدیریلیر ویاخود کوك پیدا ایتمك اوزره دیبلری دولدیریلور. چلیکله‌مك ایچون کسیلمش اولان داللر آچیغه دیکیلیر . قلم آشیلری بوآیده یاپیلیر . هوامساعد اولدیغی صورتده میوه باغچه‌لری بلله‌نیر و کوبره‌لنیر. تازه زیتون فیدانلری فیدانلقدن تارلایه کوچوریلور . اولکی سنه‌لرده تالاریه کوچورلمش اولان زیتون آغاچلری آشیلانیر . صوئوق یرلرده طوکدن محافظه ایچون انجیر آغاجلرینك بدنلرینه صارلمش اولان حصیرلر واطرافنه ییغیلان طوپراقلر قالدیریلیر وچلیکلنمه‌سنه دوام اولنور. میوه آغاجلرینك قابوقلری آراسنده بولونان طرطیل وبوجك توخوملرینی ، اوزرنده‌کی یوصونلری محو ایتمك ایچون آغاچلرك کووده‌لرینی ایچنه یوزده اوچ نسبتنده کوزطاشی ویوزده اون نسبتنده کیرچ قاریشدیرلمش صو ایله یادانه ایتملیدر . یاپراقلر آچیلمادن اول طرطیل قوزه‌لری کمال اهتمام ایله طوپلانیر .

سبزه باغچه‌سی — بوآیده مارول،قیویرجق‌مارول (صالاته‌لق) اسپناق ، پازی، فاصولیا (چابوق یتیشن نوعلری) ، هندبا ، تره ، مایدانوس ، دزه اوتی ، طورپ ، لاحنه ، سمیز اوتی ، روقا ، صوغان ، پراصه توخوملرینك اکیلمه‌سنه ، صوغان آرپه‌چغی ، صارمساق دیشی ، قوش قونماز پنجه‌لری ، چیلك فیدانی ، ایرکن یتیشن پتاتس یومروسنك دیکیلمه‌سنه دوام اولنور .

صوئوق یرلرده باقلا وبزلیا بوآیده اکیلیر تورفاندا قاوون ، قارپوز، خیار ، قباق، طوماتس ، پاطلیجان، بوبر، انکنار توخوملری صوئوق مملکتلرده طوك وقیراغی‌دوقونمامق ایچون صیجاق یاصدیقلره اکیلیر واولجه اکیلمش اولان باصدیقلرك حرارتی محافظه ایدیلیر .

هواسی معتدل اولان یرلرده قبله‌یه قارشی بولونان واوزرلری حصیرله اورتوله بیلن دیوار دیبلرنده اکیلیر .

توخوملق ایچون کچن سنه‌دن صاقلانمش اولان پانجار ، شالغام، قیشلق طورپ ، صوغان ،لاحنه، قارنه‌بهار وکره‌ویز آیاقلری دیکیلیر.

بوآیده انکنارلرك دیبنده‌کی طوپراق کومه‌لری آچیله بیلیر ایسه‌ده صوئوق باصدیغی صورتده یکیدن اورتمك اوزره بیغینلری صیرالر آره‌سنده حاضر بولوندیرمالیدر . بوآیده قوراقلق اولدیغی صورتده نباتاتی بول بول صولامالیدر . یکی دیکیلمش اولان سبزه فیدانلرینه لزومنه کوره برآز صووهوا ویرمه‌لیدر. کانون‌ثانی وشباطده صیجاق یاصدیقلره اکیلمش اولان طوماتس فیدانلری ایلیق یعنی آز صیجاق یاصدیقلراوزرینه کوچوریلیر. قوش قونماز فیدانلرینك دیبلری چاپالانوب کوبره‌لەنر وطوپراقله دولدیریلیر وکو. ه‌سنه براز طوزقاریشدیریلیر.

شباط ظرفنده اکیلن باقلالر چاپالانیر . موسمندن اول سبزه یتیشدیرمك ایچون یاصدیقلر یاپیلمه‌سنه دوام اولنور .

چیچك باغچه‌سی ـــ مارتده چیچك باغچه‌لرینك بللنمه‌سی بیتیریلیر. اولکلره ، تختەلره تقسیم اولونور . یوللر آچیلیر وقوم دوکیلور .

حاضرلانمش اولان چوروك کوبره‌لر باغچه‌لرك تقسیم ایدیلن اولکلرینه کومولور . قورومغه باشلامش چمنلرله یبانی اوتلر کمال دقتله آییقلانیر .

چیچکلرك کنارلرینه لاوانتین دیکیلیر وبونلرك آراسی خیزاران، شبوی ، هرجائی منکشه ایله تزیین ایدیلیر .

قیشین یاپراغنی‌دوکن‌آغاچلرله فیدانلرك دیکیلمه‌سنه نهایت‌ویریلیر، چام نوعندن اولان رچینه‌لی آغاچلرك دیکیلمه‌سی ایرته‌سی آیه‌قالیر . چیچکی ایرکن یتیشن فیدانلرله‌باغچه‌نك سیرلی یرلری دوناديلیر. نرکس. لاله ، طوغ‌لاله ، زغفران فیدانلرینك چیچك آچه زمانلری اولدیغی ایچون دقت واهتمام اولنور . سنبللرك چیچك آچه‌سی بوآیده ختام بولور. دوکون چیچکی (شقایق) کریدلاله‌سی کوکلری درنجه قازلمش طوپراغه کوچورولور. قرانفیللرك وعموم تزیینات مقامنده قوللانیلان فیدانلرك ساقسیلری دکیشدیریلیر .

چاپر چیچکی، خیزاران ومحبت‌چیچکنك ایکنجی دفعه ساقسیلری دکیشدیریلیر . محلنده سنه‌لك تزیینات نباتاتی زرعیاتنه دوام اولنور.

صو كرادن باغچه یه كوچورمك اووره فیدانلقده یاصدیق اوزرینه چاپر چیچكی ، آی چیچكی ، قیناچیچكی ، بیاض ومنكشه رنكلی پتونیه اكیلیر . آغی چیچكی (زقوم آغاجی) آمریقاخانم الی كبی آچیق هواده دیكیلمش اولان سائرفیدانلرك چیچك آچدیرملسنه غیرت اولنور. یاصدیق اوزرینه ویاجامكان آلتنه یلدیز چیچكی یومرولری دیكیلیر، طومورجقلر ایچه آچیلدیغی وهواده مساعد اولدیغی زمان بونلر آییریلیر وباغچه یه كوچوریلور. خانم ألی، منكشه كولی ویاسمین كبی چارداغه صاریلان آغاجلر دیكیلیر . هنوز یاپراق آچمامش كوللر بودانیر وقلم آشیسی اولور. چیتلرله یوللرك كنارینه دیكیلمش اولان چیچكلی فدانلر قیرپیلیر . لیلاق ، طفلان آغاجلری وكچن سنه دن دیكیلمش اولان سائر تزیینات فیدانلری بودانیر. چیچكلی و چیچكسز تزیینات آغاجلرینك دیكیلمه سی ختام بولور . بو آیده چاك چیچكی ، كلنجك ، صاری شبوی ، كوندوز صفا ، كیجه صفا ، اوریكول ، جلیا ، قلارقیا ، آرونی چیچكلرینك توخوملری آچیقده اوله رق اكیلیر . زانباق ، سنبل تبر ، قپلان پوست ، تسبیح چیچكی ، آفریقاسنبلی وسائره صوغانلری دیكیلیر. وچیچكلرك كنارلرینه قاتمرلی قرانفیللر ، عجم قرانفیلی ، حسن یوسف ، حصكی كوپه سی ، توتون چیچكی ، چوقه چیچكی ، صاری شبوی ، رنكلی انكلیز شبویی ، یاز پاپادیه سی ، نركس ، قاتمرلی خاشخاش اكیلیر .

صوئوق مملكتلرده نباتاتی هوانك تأثیرندن محافظه ایتمك ایچون زینت باغچه لرنده یاپیلمش اولان جامكانلی باغچه لرك كوبره ویاغادی اوفاق صوبالرله ایصیدلمه سنه دوام اولنور. یاصدیقلرده ویا صوئوق جامكانلرده ضعیف، جیلیز قالمش، خسته لانمش فیدانلر صیجاق جامكانلره، لیمونلقلره نقل اولنور . ایركن یتشدیرمك ایسته نیلن خوروز ایبیكی ، قاسم پاتی (قریزانته م) تسبیح چیچكی قیناچیچكی كبی آچیقده یتیشه جك نباتاتك توخوملری صیجاق جامكانلره اكیلیر . یاپراقلری صارارمش و ضعیف دوشمش لیمون، پورتقال، ماندارین آغاجلری خفیفجه بودانوب صیجاق لیمونلقلره قونولور . آچیق هوالرده كونشك تأثیری اولدقجه شدتلی اوله بیله - جكندن جامكانلرده یتشدیرلمش فیدانلرك بوزولمسنه میدان ویرمه مك

ایچون جاملرك اوكنه بیاض پردەلر آصیلیر ویاخود جاملری بیاض بویا ایله طیش طرفندن بویانیر . وارا صیرا جامكانلر آچیلەرق هوا آلدیریلیر .

دها اول یاپیلمامش ایسه قرانفیل ، طورنه چیچكی ، آمریقا فستیغی ، چانطه چیچكنك چلیكانمەسنه باشلانیر . یكرمی درت ساعت جامكانده طورمش اولدقجه ایصنمش صو پوسكوردیلەرك فیدانلر بولجه صولانیر . باغچەنك یوللری تمیزلەنوب سوپوریلیر .

نیسان آینده یاپیلەجق زراعت ایشلری

بالجمله نباتات و حیوانات بو آیده تازه حیات بولور. بوتون آغاچلر یاپراقلانیر ، چیچكلر آچیلیر ، قیرلر یشیل زمرد كبی خالیلرله بزەنیر ، پورتقال ، لیمون باغچەلری جنتدن بر مثال اولور . چیچكلرك كوزل قوقولری انسانك روحنی اوقشار، كوكلنه فرح ویرر . حاصلی كائنات باشدن باشه برجنت حالنه كلیر .

چیفتلك مدیرینك وظیفەسی — چیفتلك مدیری بوآیده بردوزی یه اكینلره وفیدانلره نظارت وبوبومكده اولان فیدانلرك تیمارینه غیرت ایدر. یایلاقلردەكی داوار سوریلریله قرەصیغیر حیواناتنی كوزدن كچیرر، قیشدن قالان سمیز حیوانات ایله كچن سنەدن یتشدیریلن دوكەلرك ، بوغالرك فضلەسنی صاتمغه غیرت ایدر ، یوللرك یاپیلماسنه نظارت ایدر، شوسەلر اوزرینه طاش دوكدیرر . طوپراقلی یوللرده آرابه ایزلرینی دوزلتدیرر ، زراعت آلات وادواتنك نقلنه نهایت ویردیرر .

تارلا ایشلری — هوالرك ایی كیتمەسندن دولایی شباط ومارت آیلری ایچنده بوزیلەمامش اولان ناداسلر درحال سورولمكه باشلانیر ، كنویر، مصر بوغدایی، صوصام ، باموق ، پانجار اكیلەجك ویاتوتون دیكیلەجك تارلالر حاضرلانیر، آوروپا اصولنده زراعت ایدیلن یرلرده اكینلره بر نوع چاپالامه خدمتنی كورمك و قوتلنوب قارداشلانەلرینه

یاردیم ایتمك اوزره صولاق‌اولمیان طوپراقلرده مارت ایچنده ویا آندن اول اکیلمش اولان یازلق اکینلرك اوزرندن طیرمیق چکیلیر، هنوز فیلیزلنمکه باشلامش اولان پاتاتس تارلالرندن سورکو چکیریلیر . صیرا ایله اکیلمش اولان یر الماسی ، آجی باقلا ، خاشخاش فیدانلری بیکیر چاپاسیله چاپالانیر . فقط صیرا واری دیکیلمش اولان یاخود ضعیف دوشوبده بیکیر چاپاسیله سوروله‌سی ممکن اولمیان نباتات أل چاپالریله چاپالانیر ، یونجه‌لقلره وصنعی یعنی الدن یتشدیرمه چایرلره آلچی آتیلیر. صارارمغه یوز طوتمش اولان حبوبات اکینلرینه آزوتیت سود دینیلن کیمیوی کوبره سرپیلیر . صولاق و باتاق تارلالرك صولرنی آقنمق ایچون خرقلر ، خندکلر آچیلمغه (تفجیر یاپمغه) دوام اولنور . سوروله‌دیکندن ـ ولایی‌یابانی‌اوتلرله‌قاپلانمش تارلالرده‌اوتلریاقیله‌رق کوللری قوت ویرمك اوزره طوپراغه داغیتیلیر . قیشلق بوغدای و آرپه‌لر آراسنده یتیشن دیکنلر، قره چاودار وسائر مضرتلی اوتلر دیوشیریلیر. یازلق حبوبات ایله پانجار . حاووج، یبانی بورچاق ، یونجه ، طرفیل قیر یونجه‌سی ، صاری یونجه ، انکلیز چیمی (رای غراس) کتن ، هندبا ، سیاه خاردال اکیمنه دوام اولنور .

هواسی ملایم (معتدل) یرلرده مصر بوغدایی، بال قباغی ، هند داریسی ، بورچاق ، فاصولیه‌اکیلمکه‌باشلانیر. یاصدیقلرده‌توتون، لاحنه، قوجه باش وسائره‌زرعنه نهایت ویریلیر .

شرنجی اوتی ، یر الماسی دیکیلمه‌سی بیتیریلیر . طبیعی چایرلری صولامقده دوام اولنور . کوستبك یغینلری دوزلتیلیر ، یایلاق و اوتلاقلرده بهارك ایلك طوکارنده یاتمش اولان اوتلرك اوجلری حیوانلره یدیریلیر. قوتلی اوت یتشدیریلن‌چایرلر ویشیل‌آرپه‌لر (حصیل) بچیلیر . لاحنه ، قولزا ، قیشلق شالغام یشیل چاودارك دیوشیرله‌سی، بچیلمه‌سی بیتیریلیر . صوئوق مملکتلرده آزغین بر صورتده یتیشوب ایلری‌ده یاتمق‌استعدادینی کوسترن اکینلرك باشلری قویونلره‌یدیریلیر.

باغجیلق ــ باغلرك‌سوروله‌سنه، بللنمه‌سنه‌دوام اولنور. هرکلر

دیکیلمکه باشلایلر ، معتدل یرلرده آصمه فلیزلرینك اوجلری قوپاریلیر. باغلرده آشیلامه عملیاتنه دوام اولنور ، صیجاق یرلرده بو آیك صوكلرینه دوغرو آصمه یاپراقلری حیلیجه بویومش اولدیغندن کچن سنه‌دن باس (پرونوس پوروس ، میلدییو) و کومور (انتراقنوز) خسته‌لقلرینه طوتولمش اولان باغلرده هوالر یاغمورلی کیتدیکی صورتده علاج آتمغه دوام اولنور .

حیوانات اهلیه ــ آتلر ، قیصراقلر تارلالره صالینیر ، قیصراقلر دوغورمقده دوام ایدر. دوغورمش قیصراقلریکیدن آیغیره کوستریلیر. درت بش آیلق طایلر سوددن کسیلیر . اوجه دوغوران قیصراقلر بو آیده یواش یواش قوشوله بیلیر . وجودلری الویریشلی اولان بر بوچوق ایکی یاشنده‌کی طایلر ایکدیش ایدلمکه باشلانیر. اینکلره صوئوق یرلرده پانجار ، لاحنه کبی یملر ویرلمکه دوام اولنور .

معتدل یرلرده مرعایه کوندریلیر. یشیل اوت سایه‌سنده اینکلرك سودلری آرتار . دانه‌لرك سمیردیلمه‌سنه دوام اولنور .

یایلا یرلرده قره‌صیغیرلرك آخورده بسلنمه‌سنه دوام ایدیلیر ومعتدل یرلرده ایسه آرتق بو ایشه نهایت ویریلیر. قویونلر وتیشکین قوزولر یایلالره ویا بوش تارلالره کوندریلیر . هوالر کوزل اولدقجه کورپه قوزولر دیشاری چیقاریلیر بو آیده کچیلر دوغورمغه باشلار . بو آیده هوالر اکثریتله رطوبتلی و اوتلر یاش بولونه‌جغی ایچون قویونلر کوکس نزله‌سنه وقارین شیشکینلکنه طوتوله بیله‌جکلرندن سورویی چیقاقمه‌دن اول آغیلدن دیشاری چیقارماملی ویاخود برپارچه قوری اوت ویردکدن صوکره صالیویرملیدر . کانون ثانیدن اول دوغمش اولان قوزولر بو آیده هرحالده سوددن کسیلمه‌لی وهنوز بورولمامش خوقلیلر أتمه‌لیدر. یتشمش قوزولری صاتمقده دوام اولنور . سوددن کسیلمش فقط هنوز صاتیلمامش قوزولره مصر بوغدایی وآرپه اونندن یاپیلمش چوربالر ویریلیر. صیجاق یرلرده قویونلر آغستوس وایلول آینده دوغورمش اوله‌جغندن سودلرندن یاغ وپینیر یاپمغه دوام اولنور . شاید چیفتلك بیوك شهرلر جوارنده ایسه سودلری عیناً صاتیلیر .

كومس حيوانانی — مارتده قولوچقه‌یه اوطورمش طاووق وقازلرك وقولوچقه ماكنه‌لرینه قونولمش اولان یومورطه‌لرك جیو جیولری چیقمغه باشلار . ینه طاووق وهندیلر قولوچقه‌یه اوطورمقده دوام ایدیلیر . غورق اولمیان طاووقلر بو آیده بول بول یومورطلارلر . یاورولر سرت پیشمش یومورطه و اكمك ایچی ، صوصام دانه‌سی ، قوری داری ، خاشلانمش و قیلمش اوت ایله بسله‌نیر . یکی قولوچقه‌یه اوطوردلمش طاووقلره خاشلانمش یومورطه ، اكمك اوفاغی ، صوفرا قیرینتیلری ویریلیر . كوچوك جیوجیولر بش اون كون آخوركبی قپالی یرلرده طوردیریلوب هوا مساعد اولمدقجه آنالریله برلكده دیشاری صالی ویرلمز . جیوجیولری كثرتلی چی و شدتلی یاغمورلردن محافظه ایتمك لازمدر .

اوردك وقاز یاورولری صوئوغه داها زیاده دایانه بیلیرلر .
١٢ — ١٥ كونلك اولونجه بونلر كندی باشلرینه یاپیله‌بیلیر .
هندی یاورولری ایسه طاووق جیوجیولرندن زیاده دقت ایسترلر .
قولوچقه ایچون ایكی اوچ سنه‌لك یاشلی طاووقلر انتخاب اولونمالیدر .

آریجیلوم — ایچریسنده فضله بال بولونان كوملر چیقاریلیر . قووانلر معاینه اولونوب آره صیرا دابانلری تمیزله‌نیر ، چورومكه یوز طوتمش بال پتكی وارایسه بونلردخی چیقاریلیر . بوندن باشقه آریلره دورو وتمیز صوویرمكی وقووانلری سرت ، شدتلی صوئوق روزكارلردن محافظه ایتمكی اونوتمامليدر . هواسی معتدل یرلرده آغاجلرك ، اوتلرك چیچكلری آچیلمش وآریلر ایچون اك چوق بال یاپمق زمانی كلمش اولدیغندن قووانلر صیق صیق كوزدن كچیریلوب طولمش اولانلری آلینیر . قووانلر یونجه تارلالرینه ، میوه‌باغچه‌لرینه ، اورمان ایچلرینه نقل اولنور . وقوتلی قووانلره اوغول ویردیریلیر . ویكی قووانلر تشكیل ایدیلیر .

ایپك بوجكجیلكی — دوتلقلر بلله‌نیر وصیرا ایله دیكیلمش اولان

دوت آغاجلرينك ديبلری صبانله سورونور . صيجاق يرلرده بوآيك ايلك هفته‌سنده هوالر بردرجه‌يه قدر ايصينمش وآغاجلر ياپراقلانمغه باشلامش اولاجقندن ايپك بوجكی توخوملرينی آچمغه ، اوياندیرمغه مباشرت اولنور . برآز صوئوق يرلرده ايسه توخوملرك آچيلماسی بوآيك صوكلرينه وحتی مايس ابتدالرينه قدر براقيلير . طوك وقيراغی اورمق تهلكه‌سی اولان يرلرده توخوم آچمقده عجله ايدلمه‌مليدر . ياپراقلر كدی قولاغی قدر اولدقدن صوكرا توخوملر آزار آزار آچيلمالی وكليتلی بوجك طوتانلر توخوملری طوپدن اوياندرمامليدر . زيرا شدتلی صوئوق ويا طوك وقوعنده تازه ياپراقلر بردنبره قاورولمش اوله‌جغندن بوجكلرك هپسی بردن محو اولور و بونلره يم تداركی مشكل وبوجكخانه‌ده برخسته‌لق ظهورنده تداويسی كوچ اولور . ايلك آچيلان بوجكلر غايت اوفاق اولديغندن ويريله‌جك ياپراقلری اينجه توتون كبی قيمالی وايلك بهارده كيجه‌لری فضله مقدارده چی وقراغی اكسيك اولمديغندن ياپراقلرك صوينی قوروتمه‌دن ويرمه‌ملی . ياش ياپراقلر بوجكلرك خسته‌لانماسنه سبب اولور . بوجكخانه‌نك رطوبتنی كيدرمك ايچون برقاچ قاب ايچنده سونمه‌مش كيره‌چ قويمالی وآرا صيرا آز مقدار كوكورت توتسوسی ويرمليدر . سيغاره دومانك بوجكلره مضرتی اولديغی هيچ برزمان خاطردن چيقارمامليدر .

اورمانجيلق — ميشه بالطه لقلرنده قابوقلری قوللانيلاجق سوركونلر كسيلمكه باشلانير . كسيلمش اولان داللرك طاشينمه‌سنه وقابوقلرينك چيتارلماسنه ختام ويريلير . كراسته‌لك اورمانلرده توخوملق آغاجلر براقيلماسی وكسيله‌جك آغاجلرك ميری تمغاسيله تمغالانماسی بيتيريلير . قيشين ياپراقلرينی دوكن آغاجلره صو يورومش وبيومكه باشلامش اوله‌جقلرندن كسيلمه‌سی منع ايديلير . بالطه‌لقلرده كومور ياقمغه دوام اولنور . بوزولمش اولان آرابه يوللری تعمير ايديلير . كوزين كسيلمش اولان طومروقلر خزارخانه‌يه نقل ايديله‌رك بيچيلمكه دوام اولنور . قيشين ياپراغنی دوكمه‌ين آغاجلردن رچينه‌لی

یعنی چام جنسندن اولانلرك توخوملرینك اكیلمه‌سنه ویاپراغنی‌دوكه‌ین دیكر فیدانلرك دیكیلمه‌سنه ختام ویریلیر ، وتوخوملری یاصدیغه اكیلمش ویا فیدانلغه دیكیلمش اولان كوچوك آغاجلرك دیبلری چاپالانیر ومضرتلی اوتلری آییقلانیر . تازه فیلیزلری محو ایدن تارلا فاره‌لریله كوستبكلرك ومضرتلی‌قوشلرك محو ایدلمه‌سی چاره‌لرینه باقیلیر. طولودن وقارلرك اریمه‌سندن كوكلری اوشه‌مش ، آچیلمش اولان تازه فیدانلرك دیبلری دولدیریلیر . صولری مساعد اولان چایلرده ، دره‌لرده كراسته نقلیاتنه دوام اولنور .

میوه باغچه‌سی — چوق‌قوتلی‌اولان آرمود وبوكا بكزرمیوه‌لی آغاجلر ایله شفتالی آغاجلرینك‌بودانمه‌سی بیتیریلیر . پورتقال آغاجلری بودانیر ودالدیریلیر . المه ، آرمود ، اوزوم كبی قابوقلری یوموساق واوفاق چكردكلرله بادم وجویزك قیشدن قوم ایچریسنده یومشادلمش اولان توخوملرینك فیدانلغه زرعنه ختام ویریلیر .

مارتده‌یاپلمغه باشلانیلان قلم آشیلرینه دوام اولنور . المه ، آرمود آغاجلرینه الك صوك اوله‌رق آشی‌اورولور. ویاپراق‌وبورو (دودوك) آشیلرینه باشلانیر . زیتون ، پورتقال وانجیر آغاجلری آشیلانه‌بیلیر .

میوه آغاجلرینك فضله و لزومسز اولان و مناسبتسز یرلرده بولونان‌طومورجقلری قوپاریلیر . یكی دیكیلمش كنج فیدانلرروزكاردن صاللانمامق‌ایچون یانلرینه برر هرك‌دیكیله‌رك باغلانیر . داللری‌چارداغه ویا دیواره كریلمش اولان (اسپالیه) آغاجلری چیچك آچدقلری صیراده موسمسز ظهورایدن طوك‌وصاغاناقلردن هرنه صورتله‌اولورسه اولسون محافظه ایتملیدر .

آغاچ چیچكلرینه صو یورور یوروماز داللرینی اكه‌رك قازیقلرله طوتدیرلمش قفسلره باغلامالیدر . بوآیه قدر میوه‌لی آغاچ فیدانلرینك دیكیلمه‌سی صیجاق یرلرده بتیرلمش اولورسه‌ده صوئوق یرده‌كیلر بوآیده هرحالده بیترلمه‌لیدر . فیدانلری دیكركن كوكلرینك بوكولوب قیوریلمامسنه ، ازیلمش وقیرلمش اینجه‌كوكلرك كسكین چاقی ایله‌كسیلوب عیرلنمه‌سنه دقت لازمدر .

دیپلری دولدیرلدیغی اثناده طوپراغی بردن بره آتمایوب یواش یواش طولدیرمالی وهرقاتده بولونان کوکلری یرلی یرینه یاتیرمالیدر. بعض یرلرده یاپدقلری کبی فیدانلری قازیقلرله آچلمش دلیکاره دیکمك ودیکیلمش فیدانلرك دیپلرینی آیاقله ویا طوقماقله صیقشدیرمق ایی دکلدر . فیدانلر آچیله‌جق کنیش چوقورلره دیکیلمه‌لی ودیبلری اولدقجه کوشك براقیلمالیدر .

سبزه باغچه‌سی — بوآی سبزه باغچوانلرینك اك زیاده کوزینی آچه‌جغی برآیدر . بلله‌مه، سورمه‌وکوبره‌له‌مه ایشلری بیتیریلیر . سبزه توخوملرینك اکیلمه‌سنه وفیده‌لرك دیکیلمه‌سنه دوام ایدیلیر .

هوالر صوئوق اولمادیغی کونلرده صباحلین باغچه صولانیر . کچن آیده آچیقده باشلامش اولان زرعیاته‌دوام اولنور. یاصدیقلی اوزرینه کره‌ویز ، یاز هندباسی اکیلیر . بونلر ایرته‌سی آیده باغچه‌یه نقل اولونمالیدر . قوش قونماز توخوملری تارلاسنه اکیلیر . انکنارلرك دیپلرندن سوره‌ن پیچلری یعنی فیلیزلری کسیلیر . ایسته‌نیرسه دیکر تارلالره‌ده دیکیله بیلیر . یاصدیقلرده یتشدیریله‌بیلن قارنه‌بهارسپریرلرده نقل اولونور . کونشه قارشی دیواردیپلرینه فاصولیه وخیار توخوملری اکیلیر وتورفاندا اوله‌رق یتشدیرملك‌اوزره صیجاق یاصدیقلره‌اکیلمش اولان قاوون فیده‌لری‌ایلیق یاصدیقلره‌ویاجامکان آلتنه نقل اولونور .

چیلکارك اوزون فیلیزلری قوپاریلیر وایرکن میوه ویردیرمك ایچون کیجه‌لری اوزرینه اکره‌تی حصیرلر کریلیر . بامیه ، فاصولیه ، مرجك ، پانجار ، حاووج ، خیار ، قباق ، اسپناق ، مارول ، مایدانوز دره‌اوتی ، سمیزاوتی ، پازی ، نوخود ، قرمزی طورب یشیل صوغان توخوملری یرلرینه اکیلیر وکره‌ویز ، قیوبرجق هندبا یازلق باش‌لاخنه ، جویز لاخنه‌سی ، (بیك برباش لاخنه) انکنار ، چیلك ، قارنه‌بهار، پراصه فیده‌لریله ، پاتاتس ویرالماسی یومرولری دیکیلیر وباقلالردن چوق محصول آلمق ایچون تپه‌لری بوداییر .

چیچك باغچه‌سی — نیسان آینده چیچك باغچه‌لرنده بیوك برفعالیت

كوريلير . طوپراقلر لايقيلا سوزولمش، ساقسيلر حاضرلانمش بولنور . بوللرده‌كی قوملر دكيشديريلير . اولكی آيده فيدانلغه اكيلمش اولان فيدانلر سيرلديلر برطرفدن توخوم اكمكه دوام ايتمكله برابر فيدانلقده يتشديريلن فيدانلر سيرجه برلرينه ديكيليلر. ايركن يتيشن كول فيدانلرينك ابتدا چيچك آچماسنه دقت ايديلير و بونلرك چوق چيچك آچان سوركونلری اوزرنده ظهور ايدن يشيل بيتلر آييقلانير ، تميزله‌نير . وياخود توتون صويی ، ياخود ايزول (يوزده بر) كبی علاجلرله دفع ايديلير . صيجاق برلرده كول ياغی چيقارلمغه باشلانير . هوالر قوراق كيتديكی صورتده چيچكلر سوزكچلی قووالرله صولانير . چيچكلرك اطرافنده‌كی چمنلر بيچيلر . باغچه‌نك اوچ طرفلری كولكه‌ده يتيشه بيلن قوتلی فيدانلرله دوناديلير . قيشين ياپراغنی دوكمه‌ين آغاچلرله چام فيدانلری ديكيليلر . هوالر آرتق ايصينمش اولديغی ايچون جامكانلی باغچه‌لرده آتش ياقمغه‌نهايت ويريلير . بورالرده بولونان چيچك وآغاچلره ايرته‌سی آيك ابتدالرنده چيچك آچديرمق ايچون شيمديدن صيق صيق هوا وصو ويرمه‌ليدر .

آچيلمغه يوزطوتان چيچكلر جامكانه ياقلاشديريليرجامكانلرده بولونان چيچكلرده ظهور ايدن بيتلری محو ايتمك ايچون بولجه توتون توتسوسی ويريلير . صوئوقدن قورقان فيدانلرك چليكلمه‌لری ودالديرمه‌لری وآشيلری جامكانده ياپيلير . چيچك ساقسلرينك تبديلنه دوام اولنور . جامكانلی باغچه‌لرده و ياخود ياصدقلرده تسبيح چيچكی، چينه‌رارايا ، بخور مريم، ساردنيا ، آغاچ مينه‌سی ، پتونيا ، واپور دومانی ، بغونيا، قوليوس، قتمرلی داتورا، قلوقسينا ، خوروز ايبيكی ، لاتين چيچكی ، زينت قباقلری ، آفريقا سنبلی، محبت چيچكی، قينا چيچكی، داهليا، پلارغونيا، مينه چيچكلرينك توخوملری اكيلير . و چاك چيچكی ، قاسم پاتی ، آرسلان آغزی ، بغونيا ، مينه چيچكلری ساقسيفر اغا ، فلوقسيا ، ورونيقا، اسپركولا چيچكلرينك كوكلری ، داهليا ، غلوقسينا ، قپلان پوست ، تسبيح چيچكی، قلاديوم، زانباق، سنبل تبر چيچكلرينك صوغانلری ديكيليلر .

آچيقده ياپيلمش توخوم ياصدقلرينه‌ده آرله چايی، صاری شبوی،

نرکس ، آی چیچکی ، قتمرلی خشخاش ، قطیفه چیچکی، عجم‌لاله‌سی، قرانفیل ، کابك چیچکی ، زنبیل چیچکی ، عطر، ایپك چیچکی ، دلبر چیچکی ، کیجه صفا ، کوندوز صفا، حصکی کوپه‌سی، اولمز چیچکی، به‌ریللا، واپور دومانی ، چاك چیچکی، آدونیت ، خوروز ایبیکی ، قوزو قولاغی، پورتقال قطیفه‌سی چیچکلرینك توخوملری زرع اولنور. بوراده اسملرینی صایامادیغمز پك چوق چیچکلر وار ایسه‌ده چیچك مراقلیلرنجه اکمه و دیکمه موسملری بیلنمکده اولدیغندن هپسنی صایمغه لزوم کورولمه‌مشدر .

مایس آینده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

بو آی ، هوا و طوپراغك زراعت محصولاتنه اك زیاده خدمت ایتدیکی بر آیدر . مایسده نباتات بیومکه اك زیاده دوام ایدر . بوآیده بعض نباتات بچیلیر، بعضیلری اکیلیر ، خلاصه‌مایس چفتجیلکك اك مهم بر آییدر .

چفتلك مدیرینك وظیفه‌لری — چفتلك مدیری ، بیویوب قوتلنمکده بولونان فیدانلرك، اکینلرك محتاج اولدقلری عملیاتك اجراسنه دقت و اهتمام ایدر . بوغدای ، پانجار ، حاووچ تارلالرنده بلیره‌ن یبانی و مضرتلی اوتلری آییقلادیر و لزوم کوریلنلری چاپالادیر . پنبه طرفیل و صاری یونجه‌لری جلبان دینیلن یبانی بورچاغی بچدیرر. هواسی ملایم یرلرده طبیعی چایرلرك ، یونجه‌لقلرك ، قوره‌نقه دینیلن قیر یونجه‌سنك بچیلمه‌سنه باشلانیر . صوئوق یرلرده اولکی آیده اکیله‌مه‌ین یازلق اکینلری اکدیرر . تارلالرده حیوانات یاتیرمق صورتیله کوبره‌لمك (ماندیرالاغق) ممکن اولوب اولمدیغنی آراشدیرر و یاپدیرر . حاصلی یایلاده بولونان حیوانلره نظارت ایدر وچوبانلری بر آن اول قیشلاقدن یایلاغه کوندریر .

صیجاق یرلرده آریالر بچیلمکه باشلایه‌جغندن دیشاریدن اوراقجی وطیرپانجی تدارك ایدر. چیفتجیلرجه سنه باشی اعتبار ایدیلن (حضرالیاس)

بو آیك آلتنجی کوننه تصادف ایتدیکندن قاسمه قادارآلتی آی مدتله عمله و بدللر طوتار .

تارلا ایشلری . — کنویر، مصر بوغدایی، صوصام، پاموق، قره بوغدای (هلده) توخوملری اکیله‌جك و توتون، پانجار لاحنه‌سی فیده‌لری دیکیله‌جك تارلالر صوك دفعه ایشله‌نیر . ناداس براقیله‌جق تارلالر سوررولور . اراضیسی کنیش اولان یرلرده قوتدن دوشمش تارلالری دیکلندیرمك مقصدیله بر ایکی سنه اکینسز براقمق لازم کلیرسه طوپراغی حالی اوزره ترك ایتمه‌یوب آراصره درینجه سورمه‌لی وبو صورتله طوپراغك هوا ، کونش ، یاغمورلردن قوت آلماسنه یاردیم ایتمه‌لیدر . سوررولمه‌ین طوپراقلرك ایچنه هوا ، ضیا ویاغمور صولری کیره‌میه‌جکی ایچون نباتاتك غدالانماسنه یارایه‌جق معدنلر اریه‌مز وایچنده‌کی مضرتلی بوجك و اوت توخوملری تلف ایدلمه‌مش اولور و اوزرنده بیتن یبانی اوتلر قوتی برقات دها کسیلدر. پاموق، توتون خاشخاش، پتاتس و یرالماسی تارلالری چاپالانیر صیرا اوزرینه دیکیلمشلر ایسه بیکیر چاپاسی کچیریلیر . کیرچله‌مه، آلچیلامه یاپمق اقتضا ایدن تارلالره بو آیده کیرچ وآلچی طاشینمغه باشلانیر. طوپراغی قوتلندیرمك ایچون تارلایه اکیله‌ن آجی باقلا (اولدقجه صیجاق یرلرده) چیچك آچار آچماز طوپراغه کومولور . بوکا زراعت فننده یشیل کوبره دینیلیر .
مارنده اکیلن حبوباتك ، کتن ، پانجار ، لاحنه‌لرك آرالرنده یتیشن یابانی اوتلر تمیزله‌نیر. توتون و لاحنه فیدانلری توخوم یاصدیغندن تارلایه کوچورولور. بطاقلقلر قورودولور . واراضینك اصلاحنه دوام اولنور . شربتجی اوتی (عمر اوتی) تارلالرینه فیدانلرك صارلماسی ایچون اوزون صیریقلر دیکیلیر آخیرلر وآغیللر بوشالدیلیر . کوبره‌لر یاتماق وکوفلنمه‌مك ایچون صیق صیق صولانیر .

بو آیده کتن ، کنویر ، حلواجی قباغی ، پانجار ، فاصولیا ، یازلق قولزا و شالغام اکیمنه نهایت ویریلیر وقره بوغدای ، داری، مصر بوغدایی، سوپورکه داریسی، صوسام، پاموق اکیمکه باشلانیر .

مرعایه براقیلان تارلالرده چایرلر بیودکجه وصیجاق زیاده‌لشدکجه چایرلرك صولانماسی سیرلدیلیر. صولاق چایرلرده صولر بوتون، بوتون کسیلیر بو آیك ابتداسنده اوتلر هنوز یوکسلمه‌دن کوستبکلرك یایدقلری بیغینلر دوزلدیلیر .

یکی یاپیلمش قوتلی چایرلقلرك اوتلری بیچیلیر ، صوئوق یرلرده طرفیل ، یونجه ، یشیل ایکن حیواناته یدیریله‌جك آرپه (حصیل) بیچیلیر. صاری یونجه ، یبانی هندبا چایرلقده حیواناته یدیریلیر. ملایم یرلرده قیشلق آرپالرك بیچیلمه‌سنه دوام اولنور . صیجاق یرلرده بوغدایلرك بیچیلمه‌سنه باشلانیر .

باغجیلق — باغلرك بللنمه‌سنه و چاپالانماسنه دوام اولنور . کولله‌مه‌یه قارشی کوکوردو کومور خسته‌لغنه (آنتراقنوز) قارشی کوکوردله قاریشیق کیرچ توزلری سرپیلیر. وپاس (میلدیو) خسته‌لغنه قارشی اومجه‌لره کوز طاشی صویی پوسکوردیلور. آصمه‌لرك بوغازلرنده فیشقیران فضله‌سور کونلر قوپاریلیر وتازه داللر هرکلره وتللره باغلانیر. تل وهرکك فائده‌سی صالقیملری یوکسکده طوتوب چوروتمه‌مك هوا وضیادن دها زیاده استفاده ایتدیرمك وباغ بوزومنی قولای برحاله کتیرمکدر. ازمیر، آطنه ، ولایتلری کبی محللرده یاپراقلر تمامیله بیومش اوله‌جغندن آصمه‌نك هوا وضیا آلماسنه مانع اولان صیق یاپراقلر قوپاریلر و فیلیزلرك اوجلری آلنیر. صیجاق یرلرده آصمه‌لر چیچك آچمغه باشلار . آزغین اولوب میوه ویرمه‌ین وچیچکنی سیلکن قوتلی آصمه‌لر ، داللری آشاغی طرفلرنده فیردولایی کرتیك یاپیلیر و یاخود داللرك اوجی ره‌دوعرو یای کبی اکیله‌رك قازیقلره باغلانیر , چیچك آچمه زماننده باغ ایچنده دولاشمامليدر. کولله‌مه وکومور خسته‌لقلرینه قارشی آتیلان کوکوردك چیچك سیلکمه‌سنه قارشی‌ده فائده‌سی کورولور .

آریجیلق — مایس آیی آریجیلغك اك زیاده استفاده حاصل ایلدیکی برموسمدر . بوآیده قووانلرك تمیزلنمه‌سنه ختام ویریلیر . اوغوللرك طوپلانماسنه وقاچیرلماسنه دقت اولنور . قووانلر یونجه

قوره‌نغه (سن‌فوان) تارلالرینه ویا اورمانلره هنوز نقل ایدلمه‌مش ایسه نقل اولنور قوتلی بولونان قووانلردن اوغول آلنه‌رق یکیدن قووانلر تشکیل اولنور .

ایپك بوجکجیلکی — بو آیده ایپك بوجکجیلکی عملیاتی پك زیاده فعالیت کسب ایدر . توخوملر نیسان ایچنده آچیلمش اولسه بیله بوجکلر حیاتلرینك قسم اعظمنی واویقو دوره‌لرینی بو آیده کچیریرلر . دوت آغاچلرینك فضله فیلیز وطومورجقلری قوپاریلیر . یاپراقلر اینجه دالللریله برابر طوپلانمغه باشلانیر . بوجکلر هنوز کوچوك ایسه یاپراقلر تك‌تك دوشیریله‌رك ویریلیر . بیومش بوجکلره یدیریله‌جك یاپراقلر دالللریله برابر ویریلیر . کچن آیده تعریف اولوندیغی وجهله یاپراغی ایصلاق ایکن بوجکلره ویرمه‌ملیدر . بوجك خانه غایت تمیز طوتولمالی . وبعض یرلرده یاپدقلری کبی بوجکلری یتاق اوطه‌لرنده بسلمه‌ملیدر . خسته‌لقلی بوجك خانه‌لره کیرن بر آدمك دیکر بوجك‌خانه‌لره کیرمه‌سنه‌میدان ویرمه‌ملیدر . بوجکلرك آتلرینی صیق صیق دکیشدیروب تمیزله‌مك پنجره‌لری آچوب هوا ویرمك لازمدر .

اورمانجیلق — میشه آغاچلرینك قابوقلری دباغلره صاتیلمق اوزره صویولور . اخلامور آغاجلرینك قابوقلرنده ؛ صییریلیر . اوزونلامه‌سنه یاریلان رقابوغی چیقارلمش اولان اودونلر کومور یاپیلمغه باشلانیر . فیدانلقلره مارتده ا کیلمش اولان فیدانلرك چپالانمه‌سنه دوام اولونور . نیسانده اکیلنلرك آراسنده‌کی یبانی اوتلر تمیزله‌نیر . قره آغاچلرك دانه‌لری طوپلانیر . اورمانلرده‌کی آغاچلرك تازه‌فیلیزلرینی محو ایتدیرمه‌مك ایچون کچیلر وسائر حیوانلر اورمان ایچنده کزدیر-لمه‌ملیدر . زچینه‌لی آغاچلردن کراسته‌لك کوتوکلر کسیله‌بیلیر . دره‌لرده ، قیشین آقان چایلرده بو آیده دخی کفایت ایده‌جك قدر صو بولونه بیله‌جکندن صولرله کراسته نقلیاتنه دوام اولنور .

میوه باغچه‌سی — میوه آغاچلرندن کورولن فضله طومورجق

و فیلیزلری آلمقده دوام اولنور . یوکسکدن آشیلانان میوه آغاجلرینك آشاغیسنده فیشقیران فیلیزلر تمزلەنیر .

آغاجلرك شکللرینی محافظه ایتمك وبول بول میوه‌ویردیرمك ایچون لزومسز داللر کسیلیر. ضعیف داللر قوت پیدا ایتمك ایچون دوغرولدیلیر و دیکینه قالدیریلیر . بالعکس قوتلی و دیکینه کیدن داللر یاتیریله‌رق قوتلری آزالدیلیر . شفتالی ، قایسی آغاجلری اوزرنده کومه کومه صیق بر حالده بولونان میوه‌لر سیرلدیلیر . آغاجلره صو ویرومش و قابوقلری یاغلانمش اوله‌جقندن بورو و یاپراق آشیلری یاپیلیر .

بیت، بوجك، طرطیل عارض اولمش ویاخود منطار خسته‌لقلرینه طوتولمش اولان آغاجلره (خسته‌لقلر بحثنده تعریف اولونان) علاجلر قوللانیلیر . زیتون باغچه‌لرینی سورمکده ویا بلله‌مکده دوام اولنور . پورتقال و زیتونلرك آشیلانمه‌سنه نهایت ویریلور .

سبزه باغچه‌سی . — بتون سبزه باغچه‌لری تکرار تکرار چاپالانیر. یبانی اوتلر آییقلانیر. صباحلری ایرکندن سبزه‌لر بول بول صولانیر . طاوالره خیار ، قاوون ، قارپوز ، قباق اکیلیر . بامیه ، (صوئوق یرلرده) فاصولیه ، بوکرولجه ، بزلیه ، لاحنه ، قارنه‌بهار، طورپ ، مارول ، اسپناق ، کره‌وز ، انکنار ، باقلا (صوك بهار ایچون) پراصه ، مایدانوز و سائر بتون سبزه توخوملری چیزکیلری آیریلیر .

والحاصل ؛ هر یرده معلوم اولان سبزه‌لر بو آیده قورقوسزجه اکیلیر. صوئوق یرلرده چیچك آچمغه باشلامش اولان باقلا فیدانلرینك تپه فیلیزلری قوپاریلیر . هرموسمده الدن تازه سبزه بولوندیرمق اوزره اون بشر کون آرالق ایله فرنك طورپی ، فاصولیه ، صالاطه‌لق ، مارول وسائره اکیلیر . آرپه‌جق و صوغان دیکیلیر . اوزرن قول آتان فاصولیه‌لرك یانلرینه صیریقلر دیکیلیر. بو آیده انکنار و چیلك فیدانلرینه بول بول صو ویریلیر ومحصوللری طوپلانمغه باشلانیر. اولجه اکیلمش اولان غایت کوریه چیلك فیدانلری باغچه‌نك کولکه‌لك محلنه کوچورولور . یدی وبرن چیلك فیدانلرینك اوزایان چیچکلی فیلیزلری

بو آیك صو كنده كسیلملیدر كه: صوك بهارده میوه حاصل ایده بیلسین. خفیف برصورتده كوبره لنمش اولان برلره پاتاتس دیكیلیر. یاصدیغه دیكیلمش اولان طوماتس، پاطلیجان، بوبر فیدانلری برلرینه دیكیلمكه دوام اولنور.

سبزه باغچه لرینك كنارلرینه مصر بوغدایی اكیلیر.

چیچك باغچه سی. — بو آیده چمنلر، چایرلر، پیچیلیر، صولانیر. چیچك فیدانلری آشی دالدیرمه وچلیكله مه اصولیله اوره دلمكده دوام اولنور.

سروی، اوقالیپتوس (صیتمه آغاجی) بیاض صالقیم، آقاسیا كبی بعض آغاچ توخوملری كونش آز كوره ن یرلره اكیله بیلیر.

بوآیده واپور دومانی، قینه قینه چیچكی، زینت، قباقلری، فلوقسیا، نركیس، قطیفه، چیچكی، عجم لاله سی، خوروز ایبیكی، قهقهه چیچكی، هند فاصولیه سی، لاتین چیچكی، یدی ورن شبوی، پتونیا، اسپانیا شبویی، كیجه صفا، آی چیچكی، عنبر چیچكی، فرنك قرانفیلی، هردم تازه، قرانفیل، توتون چیچكی، مینه چیچكی، فرنك شبویی، فسلكن، فیل بهار، چینه راریا، زینت پاطلیجانی، سوس بوبری، نقل، چوخه چیچكی، آغروستیس، آشیله آ، دوكون چیچكی، كوموش وآلتون چیچكی، چانطه چیچكی كل، حتمی وسائره چیچك توخوملری اكیلیر.

ساردنیا، پتونیه، پلارغونیا، آتش چیچكی، مینه، بورو چیچكی، كوپه چیچكی، توتون چیچكی، بغونیا، وانلیا، وسائر چیچك فیده لری وداهلیا، قلادیوم، تسبیح چیچكی، غلایول صوغانلری برلرینه دیكیلیر.

بوآی كلستانلرك اك زینتلی بولوندقلری برآیدر. كوللر تماماً آچیلمش بولنور. صباحلری چیك قالقمازدن اول كوللرده دیوشیریلوب انبیق محلنه كتیریلیر. چارشافلر اوزرینه سریلیر. عین كونده انبیقه قونولوب كول صویی وكولی یاغی چیقاریلیر. طوپلانان كولك مقدارینه كوره اینبیكلر برقاچ دانه اولمالیدر. آغاچ اوزرنده آچیلمش كول

براقلاغه دقت اولنور بوللرده‌کی اوتلر تمیزله‌نیر . ایلك بهارده چیچك دیکیلمه‌مش تخته‌لر ، طرحلر بللەنیر . کوبره‌له‌نیر . یازلق چیچکلرا کیلیر . برجنسدن اولان چیچکلر آراسنده ملز نوع حاصل ایتمك اوزره چیچکلرك اوزرنده‌کی صاری توزلری (غبار طلع) روزکارسز ویاغمورسز بر کونده دیکر چیچك اوزرینه نقل اولنور . صوئوق یرلرده جامکانده محافظه ایدلمش اولان طورناغاسی ، مینه چیچکی ، قاسم پاتی ، (قریزانته‌م) قاملیا آچیغه چیقاریلیر . صوئوقلردن قورقولمادیغی حالده جامکانلرده محافظه ایدلمش اولان بتون فدانلر آچیق هوایه چیقاریلیر . لزومی حالنده جامکانلر تمیزله‌نیر . بورادیالکز خسته‌لقلی نباتلر ترك اولنور.

لیمونلق وجامکانده یتیشدیریلن ، کوچوك زینت آغاجلری ایچون باغچه‌ده خصوصی یرلر حاضرلانه‌رق کوچورولور . بوراسی شدتلی روزکارلره قارشی محافظه‌لی اولمالیدر .

حیوانات اهلیه . — مارت ویا نیسان آیلرنده دوغورمش

اولان قیصراقلر ومرکبلر چاتیشدیرلمغه بشلانیر . طایلر قازیقلره باغلی اولدیغی حالده یونجه وطرفیل تارلالرنده اوتلادیلر . قیصراق وآتلره یشیل اوت ویرمکده دوام اولنور. اطرافی محافظه‌لی مرعالرده حیوانلر باشی بوش صالیویریلیر . حیوانلری یشیله یاواش یاواش آلشدیرمالی وایلك کونلرده صباح وآقشاملری برر مقدار قورو اوت ویا صامان ویرملیدر. زیرا ردنبره یاش اوت ییمکه سوق ایدیلن حیوانلر صانجیلانیرلر ، صیغیر آخورلر ویا مرعالرده یشیلك ایله بسله‌نیر ویاخود قیرلره اورمانلره کودمکه کونوریلور . بوغا سامش یعنی قیزمش اولان اینکلر بوغایه کوستریلیر . اوتلاقده اوکوزلرك . دانالرك سمیردلمه‌سنه دوام اولنور . آخورده بسله‌مك اصولنه نهایت ویریلیر . ماندالر صولاق وسازلق یرلره کوندریلیر ، حرارت زیاده‌لشدکجه صیق صیق یاغلانملرینه دقت اولنور. یاورولری ، صیجاق چارپه‌جغی ایچون دائما کولکه آلتنده بولوندیریلور .

دوه‌لر بو آيده اوتلاق وچايرلقلره سوق اولونه‌رق اوتلاديلر.

شباط و مارتده دوغان قوزولر سوددن كسيلير و كوزل هوالى كونلرده چمنلى اراضى‌يه وصارى‌يونجه تارلالرينه كوتوريلور. قيشلاقدن يايلايه سوق اولونان قويونلر قيرپيلير. تويلرى آلنه‌رق چيپلاق قالمش اولان قويونلر صباحلاين چى قالقدقدن صوكرا ديشارى چيقاريلير واقشاملرى كونش باتمه‌دن اول ايچرى آلينير. بو اوتلر آيده بول وصولو اولديغى ايچون حيونلرى قارين شيشكنلكندن محافظه ايتمك اوزره اوزون مدت چايرلقده براقالى وايكى اوچ ساعت يايلمه‌لرينه مقابل ٣ـ ٤ ساعتده اوتى آز اولان يرلرده آووتماليدر. صيجاق يرلرده صوك بهارده قوزو مقصديله بو آيده‌ده قوچلر سورويه قاتيله بيلير.

سودجيلك . — سودلر بو آيده بول اوله‌رق حاصل اولديغندن سودجيلكه عائد هردرلو عملياتده بر فعاليت كورولور. يوغورت، ساده ياغى و درلو پنيرلر ياپمقده دوام اولنور. قايماق پنيرى، قاشار، غراويه‌را، روقفور، فلمنك پنيرلرى ياپيلمغه باشلانير.

بيوك شهرلرده بو آيده سود صرفياتى كثرتلى اوله‌جغندن تازه سود صاتيلماسى اهميتلى بر كار براقير.

طاووقجيلق . — طاووق، هندى جيو جيولرى صوغوقدن و رطوبتدن محافظه ايديلير. قازلر وپالازلرى اوتلاتمغه كوتوريلور. لزوم كورلديكى حالده اختيار قازلرله ٢ ـ ٣ ياشنده‌كى ديشى اوردكلرك قارين آلتنده‌كى تويلرى يولونور. كنج اوردكلره بسله‌يجى يملر ويرلمه‌ليدر. هوالر كوزل اولدقجه كوللره وآقار صولره صاليويريلير. طاووقلر، قولوچقه‌يه ياتيرمغه نهايت ويريلير. يكى چيقمش جيو جيولرى پيشمش يومورطه وخاشلانمش اوتلرله بسله‌مكه دوام اولنور پيشكين پيليچلر بر طرفدن صاتيلمغه باشلانير. طاووقلره قوش يورك اوتى، ايصيرغان اوتى ياپراغى، وسائر يشيل اوتلر ويريلير. و چفتلكلرده ناداس براقلمش تارلالره صاليويريلير. بوصورتله هم تارلاده‌كى مضرتلى بوجكلر محو ايدلمش همده بداوا طاووقلرك قارنى دويورلمش اولور.

— حزیرانده یاپیله‌جق زراعت ایشلری —

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌لری — چیفتلك مدیری اکینلری وچایرلری بیچدیرر. ارزاق و اوت انبارلرندن تعمیره محتاج اولانلری تعمیر ایتدیرر. قولز اوشالغاملری طوپلادیر ایپك بوجكلرینك باقیلماسنه دقت ایدر، چیفتلکه لازم اولان کراسته و اودونلری نقل وجلب ایتدیرر. اکین بیچدیرمك ایچون اوراقجی، طیرپانجی، کونده‌لکجی تدارك ایدر. اوراق ماکنه‌لرینی حاضرلاتیر.

تارلا ایشلری — ناداس برافیلمش تارلالره کوبره طاشیمغه باشلانیر ویاخود قویون سورولری یاتیریلیر، یشیل کوبره مقامنده اکیلمش اولان نباتات بو آیده طوپراغه کومولور. حاضر ایدلمش قورو اوت وحبوبات انبارلره یرلشدیریلیر. لاحنه، پراصه، قارنه‌بهار وسائر سبزه‌لرك دیکیله‌جکی اراضینك حاضرلانمه‌سنه ختام ویریلیر. صیرا اوستنه دیکیلمش اولان پانجار وحاووچلر بیکیر چاپاسیله چاپالانیر. ایرکن یتیشن پاتاتسلرك دیبلری طوپراقله دولدیریلیر. شرنجی اوتلری چاپالانیر، مصر اوتلر آییقلانیر. مرعالرك وا کمه چایرلرك اوتلری بچیلیر وقورودیلیر، ودمت باغلانوب انبارلره قونولور. آرپه‌چاومانی صیجاق یرلرده بو آیك ابتدالرنده ومعتدل یرلرده نهایتلرنده بیتیریلیر. صیجاق یرلرده بو آیده بوغدای تارلالری بچیلمکه دوام اولونور ومعتدل یرلرده هنوز باشلامش بولنور. دیکلندرلمش تارلالره لزومنده کیرچ آتیلیر. کوبره‌لکلرده کوبره‌لری صولامغه دوام اولنور. کنویر مصر، بوغدایی، قره بوغدای صوصام زرعیاتنه نهایت ویریلیر.

اولجه اکیلمش اولان قره بوغدایلرك آراسنه یونجه، طیرفیل وسائر چایر توخوملری اکیله بیلیر. بچیلمه‌مش اولان چایرلرده صولامه‌نك آردی آلینیر. معتدل یرلرده یونجه تارلالرینك اوتلری بچیلدکدن سکز کون صوکرا صولامغه باشلانیر ویا سکز کیجه‌لری

اوماق اوزره هر درت بش کونده بر صولانیر . ضعیف چایرلره آلچی آتیلیر . پاموق وتوتون چاپالرینه دوام اولنور .

باغچیلق — بو آی باغلر ایچون الك زیاده دقت ایدیله جك بر زماندر . صوئوق یرلرده صیرا اوزرینه سیرکجه دیکیلمش اولان باغلر سورولور ، چاپالانیر . فیلیزلرك اوجلری قوپاریلیر وداللری هر که باغلانیر . چیچك آچدقدن صوکرا کولله مه لی باغلر تکرار کوکورته لنیر . پاس خسته لغی (میلدیو) اولان یرلرده چیچکدن صوکره تکرار کبریت وکوز طاشیله یاپیلمش بولاماج سرپیلیر . معتدل یرلرده صیق صالقیملرك دانه لری سیرلدیلیر . آصمه نك بسلیه میه جکی قدر چوق صالقیم حاصل اولمش ایسه بعضیلری قوپاریلیر .

آصمه لرك آراسنه هوا وضیانك کیرمه سنه مانع اولان صیق یاپراقلر دیوشیریلیر .

حیوانات اهلیه — حزیرانده ، قوشوم حیوانلرینك ایشلری اهمیتلنیر ، خدمتلری زیاده لشیر ، اوراق ماکنه لرینه اکین آرابه لرینه خرمان دوکنلرینه قوشولور . صیجاقده چالیشدیریلان حیوانلرك اوکلن وقتی دیکلندیریلمه لرینه و بعلنملرینه اهمیت ویرلمز وترلی ایکن صوایچمه لرینه وروزکاره قارشی بولونماملرینه دقت ایدلمزسه صحتلری بوزولور . آخورلری هرزمانکندن زیاده تمیز طوتمق وهوالاندیرمق وسینکلرك حیوانلره مسلط اولماملری ایچون پنجره وقپولره سیرك بز کرمك اقتضا ایدر . حیوانلره یشیل اوت ویرمکده دوام ایدیلیر . مارتده دوغان طایلر سوددن کسیلیر . اینکلر ایچون مایس آینده اجرا اولونان عملیات وتیماره دوام اولونور . کوندوزلری مرعالره کوندریلیر وکونك صیجاق زمانلرنده کولکه لکلرده دیکلندیریلیر . اینکلردن فضله سود آلمق ایچون اوتی بول ، صولاق چایرلرده بسله مه لی واشتهالرینی آرتیرمق ایچون آرا صیرا طوز ویرملیدر . بوزاغیلری کوندده براقیوب حاولینك بر کوشه سنده بیچیلمش تازه اوتلرله بسله مه لیدر .

اوکوزلرك چالیشدیرلماسنه وقصاغنه آیرلانلرك اوتلاقلرده سمیر-

دلمه‌سنه دوام اولنور . ماندالر اینکلر کبی صولاق چایرلرده یاتیلیر. دوه‌لر صیجاق یرلرده آرتق مرعالره‌صالویرلمکه باشلانیر معتدل یرلرده ایسه صباح، آقشام سرین زمانلرده‌چالیشدیرلمغله برابر کونك صیجاق زمانلرنده اوتلامغه براقیلیر . کبه اولان دیشی‌دوه‌لرك قارینلری ایجه قبارمش، دوغورمه‌لری‌یاقلاشمش اولدیغندن‌بونلر آرتق‌چالیشدیرلمه‌یوب کندی حاللرینه براقیلیر . کچن مایس نهایتلرنده قیرپیلمه‌مش قویونلر بو آیك اون بشنه قدر قیرپیلیر وصیرتلری ییقانیر . هنوز سوددن کسیلمه‌ین قوزولر بوآیده آنالرندن آیریلیر. أتك پاره ایده‌جکی‌یرلرده قوزولری یالکز اوتله بسلمه‌مك کفایت ایتمه‌یوب هر کون بر مقدار کپك ویا یولاف ویرمك دها زیاده فائده ویرر .

سودجیلك . — ساده‌یاغی، پینیر، یوغورت یاپمغه‌دوام اولونور. سود خانه‌لرك ایچریسی‌ییقانیر، تمیزله‌نیر. دیوارلر کیره‌چله بادانه ایدیلیر. قاپلر پینیر ویاغ قالیلری و یاییقلر صودالی صو ایله ییقانیر . سود خانه وپینیر مخزنلری دائماسرین طوتولور .

کومس حیواناتی . — بو آیده پیلیچلر صاتیلمغه باشلانیر . یاشلی قازلرك اینجه تویلری یولونور. قاز وهندی پالازلری چایر وچمنلی یرلرده کودولور. بو آیده دخی طاووقلر قولوچقه‌یه اوطوردیله بیلیر. فقط جیوجیولری شدتلی‌حرارتدن محافظه ایتمك وپیلیچلری صوك بهاره دوغرو یتیشه‌جکندن‌دامیزلغه‌آلیقوعایوب‌صاتمق‌لازمدر. کوکرجینلرده دخی بو تدبیره رعایت ایدلمه‌لیدر .

کومس حیواناتنك بول بول یومورطه ویرمه‌سی‌ایچون تارلالرده کزدیرمه‌لیدر .

آریجیلق . — اوغوللر قاچمامق ایچون قووانلر دائما نظارت آلتنده بولوندیریلیر. اوغول ویردیکی اثناده اصل‌قوانده والده‌آری بولونوب بولونمادیغنه دقت ایتمك‌اقتضا ایدر. بو آیده خارجدن اوغول آری صاتون آلنوب یکیدن قووانلر تشکیل ایدیله بیلیر . یکی اصول قووانلر معاینه اولونه‌رق بال ایله دولمش پتکلر دکیشدیریلیر .

ایپك بوجكجیلكی . — توخومدن اکیلن طوت فیدانلری سیرلدیلیر . فیدانلقلر چاپالانیر. صیق صیق صولانیر. آغاچلردن یاپراق آلمغه نهایت ویریلیر. بوجکلر قوزایه کیردکدن صوکرا آغاچلر بوداتمغه باشلانیر صوئوق یرلرده ایپك بوجکلرینك بسله‌مه‌سنه دوام اولونور، معتدل وصیجاق یرلرده ختام بولمش اولور .

قوزادن چیقان بوجکلر چیفتلشدیریلیر . توخوم آلینیر . ایپك چکمکه باشلانیر .

اورمانجیلق . — توخومدن یتشدیریلن فیدانلقلرك اوتلری تمیزله‌نیر . فیدانلرك دیبلری چاپالانیر . میشه و اخلامور قابوقلرینك صویولماسی ختام بولور. قابوقلر صویولدقدن صوکرا کوزلجه قورودوب دمت حالنده صاقلامالی و یاغمورلردن محافظه ایتمه‌لیدر. ایی قورومامش وکوزلجه دمت ایدلمه‌مش قابوقلر دباغتجه اولان قیمتنی غائب ایدر .

عمله بولوندیغی حالده چام قابوغی طوپلاتدیریلیر. اورمانلرده کومور یاقمغه دوام اولنور . نقل اولونمامش کراسته وار ایسه نقل اولنور و هوالرك بو آیده‌کی مساعده‌سندن بالاستفاده یلکن کمیلریله سوقیاته کرمی ویریلیر .

میوه باغچه‌سی . — کیراز، قایصی ودالاری دیواره وچارداغه کرلمش ، باغلانمش اولان « اسپالیه » و سائره‌نك چکردکلی میوه آغاچلرینك اوزرنده مناسبتسز یرلرده بلیره‌ن طومورجقلر آغاچك شکلنی بوزمامق ایچون طیرناقله قوپاریلیر ، یکی دیکیلمش فیدانلرك صیق صیق صولانمه‌سنه دقت اولنور. میوه آغاچلری اوزرینه بوآیده یاپراق آشیسی یاپیله‌بیلیر .

بو آیده یتیشن میوه‌لر آغاچك کوزینی ، بوداغنی قیرمقسزین دیوشیریلیر . منتظم شکلده بودانمش ویا دیواره و چارداغه کرلمش آغاچلرده آزمان داللر ظهور ایدوبده انتظامنه خلل ویرمه‌مك ایچون مناسبتسز یرلرده چیقان فیلیزلر قوپاریلیر. صیق یتمش اولان میوه‌لر سیرلدیلیر. میوه باغچه‌لری تکرار تکرار چاپالانیر، سورولور، اوتلری

تمیزله‌نیر ، ایجاب ایدن یرلرده صولانیر . بو آیك صوكلرندن اعتباراً میوه‌لرنی آشیلامق ایچون انجیرآغاچلرینك داللرینه (ایکلك) ده‌نیلن یبانی انجیرلر آتیلیر . آتیله‌جق «ایکلك» دیزیلری آغاجك جسامتنه و ظهور ایدن میوه‌لرك مقدارینه كوره اولمالیدر .

پورتقال ، لیمون و نار باغچه‌لری بول بول صولانیر . صیق میوه باغلامش اولان پورتقال آغاچلرینك میوه‌لری سیرلدیلیر .

سبزه باغچه‌سی . — صوك تورفاندالق فاصولیه نوعلری اكیلیر . و بزه‌لیه‌لر فیلیز ویرمكه باشلادقدن‌اون‌كون صوكرا صارلمق ایچون یانلرینه دكنك دیكیلیر و حرارتك تأثیرینی آزالتمق ایچون باغچه‌لر بول بول صولانیر . بتون موسمده تازه سبزه بوله‌بیلمك‌ایچون اولجه اكیلوب قارتلاشمش اولان سبزه‌لر یكیدن اكیلیر .

بو آیده توخوملری اكیله‌جك سبزه‌لر : — لاحنه ، قارنه‌بهار ، انكنار ، قاوون ، قباق ، خیار ، اسپناق ، بازی ، مارول، پانجار ، حاووچ ، طورپ ، پراصه ، كره‌ویز ، مایدانوز ، تره اوتی ، روقا، سمیز اوتی ، چیلك، شالغام‌وسائره‌در. اولجه‌فیده‌لكده اكیلمش اولان لاحنه ، قارنه‌بهار و مارولر ، بوبر ، طوماتس ، پطلیجان فیدانلری یرلرینه دیكیلیر . قوش قونماز فیلیزلرینك قوپارلماسنه نهایت ویریلیر .

صوغوق یرلرده جامكان آلتنده و صیجاق یرلرده آچیقده یتیشدیریلن تورفاندا قاوونلر طوپلانه بیلیر . چیلكلرك طوپلانماسی ختام بولور . انكنار باشلرینك كسیلمه‌سنه دوام اولونور . ودیپلرنده‌كی سوركونلر آیریلیر . قاوون وخیارلرك وطوماتسلرك تپه‌لری بودانیر .

صیجاق یرلرده پطلیجان ، بوبر ، طوماتسلرك طوپلانمه‌سنه باشلانیر . بوآیده سبزه باغچه‌لرینه چوق دفعه مسلط اولان یشیل وكوچوك بیتلره (پوسه‌رون) قارشی یوزده بربوچوق نسبتنده صو ایله قاریشیق‌لیزول ده‌نیلن علاجدن‌فیدانلره پوسكورتمه‌لیدر. وبوستان

آغیسی دنیلن اوفاق ، یشیل قوردلره قارشی‌ده یاری یاری‌یه‌قاریشد-
یرلمش کوکوردله نافتالین (کووه توزی) سرپمه‌لیدر .

چیچك باغچه‌سی — یوللر تمیزله‌نیر ، چیمنلر بیچیلیر چیچکلرك
فیدانلری وزینت آغاچلرینك دیبلری چاپالانیر ، صارماشیق نوعندن
اولان چیچکلر ، آغاچلره ، دیوارلره وچارداقلره آردیلیر . کوچوك
فیدانلرهره‌کلره‌باغلانیر. نباتاتك صیق‌صیق صولانمه‌سنه دقت‌اولونور .
قرانفیللرك چیچك آچمه‌سنه دقت ایدوب بونلر بوجکلرك هجومندن
محافظه ایدیلیر . تکثیر ایچون دالدیرمه‌یه دوام اولونور . لیلاقلرك
چیچك آچمه زماننده بونلره دادانان سوموکلی بوجکلر وکابکلر
دیوشیریلیر . یاپراقلری صارارمغه باشلایان لاله ، سنبل فولیه ، زرین
قدح صوغانلری چیقاریلوب هوادار برمحله مثلا معتدل حرارتده بر
جامکانه قونولور .

توخوملغه آییریلانلری دها زیاده طوپراقده بیراقیلیر . صوك بهارده
چیچك آچه‌جق‌شقایق ، دوکون چیچکی کوکاری دیکیلیر . فیدانلقده
یتیشدیریلن برچوق سنه‌لك فیدانلر یرلرینه نقل اولونور . صوئوق
یرلرده کول فیدانلرینك چیچك آچدیرلماسنه غیرت اولونور . آچمش
اولان کوللر طوپلانیر . یوکسك بوی یبانی کول اوزرینه آشیلانمش
اولان اهلی کول فیدانلرینك‌دیبلرینی چپلاق براقمه‌مق ایچون اطرافنه
پتونیه ایله قیرمزی چیچکلی طورنا غاغاسی (پلارغونیوم) دیکیلیر .
کول ختمی ، داهلیا چیچکلری کبی روز کاره دایانامیان اوزون‌بویلی
فیدانلر قوتلی هره‌کلر دیکیلوب بونلره باغلانیر . بوآیده توخوملری
زرع اولونان چیچکلر خوروز ایبیکی ، لاتین چیچکی ، فلوقسینا ،
چانطه چیچکی ، عجم لاله‌سی ، کوموش چیچکی ، کوندوز صفاسی ،
نرکیس ، فرنك‌شببوی ، قینه‌چیچکی ، شقایق‌نعمانیه ، حصکی کوپه‌سی
زن‌مارغریت ، پاپانیه جلبا ، صاپوناریا ، اغروستیس ، هزاران ،
چوقه چیچکی ، آیی قولاغی ، محبت چیچکی ، اسپانیا شببوی ، قطیفه
چیچکی ، هردم تازه ، فرنك مینه‌سی ، کتن چیچکی ، قیلارقیا ،

آشیله‌آ ، بوکسوك اوتی ، ژیپوفیلیا ، تسبیح چیچکی ، یدی ویرن شبوی . هرجائی منکشه ، میوزوتیس وسائره‌در .

ایرکن چیچك آچدیرمق ایچون جامکانلرده بولوندیریلن قاملیا وسائر چیچکارك ساقسیلری آراسنده‌کی یرلر صیق صیق صولانیر . حاصل اولان بخار ، چیچکلرك یاپراقلرینه فائده ویرر . اوزرلرینه صوپوسکوردلك صورتیله توزلری یقانیر . چیچکاری کونش اورمه‌سندن محافظه ایچون جامکانلری بیاض پرده‌لرله کولکه‌لندرملیدر . بوش قالان جامکانلر عیزله‌نیر واقتضا ایدن یرلری تعمیر ایدیلیر . جامکانلرده ایرکن چیچك آچدیرلمق اوزره چانطه چیچکی ، چوقه چیچکی توخوملری اکیلیر . داهلیا ، قاسم پاتی (قریزانتم) بەغونیه فیده‌لرینك دیکیلمه‌لری بیتیریلیر .

تموز آینده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌لری — چیفتلك مدیرینك هواسی معتدل یرلرده خارمانلری برآن اول بیتیرمکه غیرت و چایرلرك صولانمه‌سنه نظارت ایدر . قورو اوتلرك باغلانوب آنباره کوتورلمه‌سنه و قولزالرك بیچیلمه‌سنه وقویون سورولرینك یوکاری قیرپیله‌رق حاصل اولان یوکلرك صاتیلماسنه چالیشیر ، حصاد ایدلمش اولان آرپالری پازاره کونده‌ریر .

صوغوق یرلرده هنوز بیچیلمه‌مش اولان قیشلق یولاف ، چاودارك بیچیله‌جکی زمانی تعیین ایدر .

حبوبات قونه‌جق آنبارلری تعمیر ایتدیرر . پنجره‌لری آچدیروب هوالاندیرر ، ایجابنه کوره مصر بوغدایی ، پاموق ، صوسام مزروعاتی صولاندیرر .

تارلا ایشلری . — ناداسلرك ایکی ویا اوچونجی دفعه سوروله‌سنه وسوروکولنمه‌سنه دوام اولنور . قولزا واکینلر بیچیلدکدن صوکرا قالان آکیزلر سوروله‌رك طوپراغه کومولور . پانجار ، حاووج ،

پاتاتس، مصر بوغدایی، هند داریسی وسائر چاپایه محتاج نباتات چاپالانیر.
مصر بوغدایی، پاتاتس فیدانلرینك بوغازلری دولدیریلور. حشحاشلرك
قوزالری چیزیلیر. اوزرنده طوموران آفیونلر طوپلانیر. قیشین حیواناته
یدیریله جك قورو اوتلرك طوپلانماسنه نهایت ویریلیر. قولزانك بیچیلمه سی
و دوکولمه سی بیتریلیر. صوثوق یرلرده قیش حبوباتنك بیچیلمه سنه
باشلانیر. بوغدای دانه لرینك سام چالمش ویا کونشدن یانمش اولماسندن
دولایی، دوکولمه سندن قورقولدیغی حالده حبوباتی کیجه لری آی آیدینلغنده
بیچمه لی و اکین دمتلرینك او صیراده یاغان یاغمورلردن چورومه سی
مأمول ایسه تکرار تکرار چویروب قوروتمالیدر. معتدل یرلرده
ایسه بو صیراده حبوباتك خارمانلری دوکولور. حزیران ویا تموزك
ایلك کونلرنده اکیلمش اولان شالغاملرك اوتلری آییقلانیر. حاووج
و شالغاملر سیرلدیلیر، بو آیده یونجه، طرفیل تارلالرینه چوقجه
صاران کوسکوت (شیطان صاچی) نباتی دقتله طوپلانوب محوایدلملیدر.
نادأس تارلالرده طیرمیقلرله طوپلانمش اولان آریق، دلیجه، یبانی
یولاف یاقیلیر و کولی طوپراغه سرپیلیر. خارماندن یکی چیقارلمش دانه لر
صیق صیق قاریشدیریله رق قیزماسنه میدان ویرلمز. اکینلری بیچیلمش
اولان حبوبات تارلالرینه فاصولیه اکیله بیلیر. حیواناته یملك اوله رق
قارا بوغدای ایله قاریشیق قولزا اکیلیر. یشیل کوبره اوله رق تارلالره
بقلیه فصیله سندن بر نبات اکوب چیچك آچار آچماز طوپراغه کومملك
فائده لیدر. طبیعی چایرلرك صولانماسنه دوام اولنور. فقط؛ بر محلده صوینك
پك چوق بولوندیرلماماسنه دقت اولنور. هوایی تصفیه اتمك مقصدیله صولاق
وبتاقلق چایرلرده خرقلر، خندکلر آچیلیر. سدلرله صواقلر تعمیر
اولنور. صولری قوریدلمش چایرلره کوبره نقل اولنور.

معتدل یرلرده بوغدای حصادی بیتیرلمش اولور. صوثوق
یرلرده چاردار، صوك بهار بولافی، قیش آرپه سی بیچیلیر وخارمان
ایدیلیر. جهری، چیوید اوتی، کتن وارکاك کنویر (پچدونه)
طوپلانیر. ایلك بهار یبانی بورچاغی (جلبان) یونجه، طرفیل،

قیر یونجه‌سی ایکنجی دفعه بیچیلیر. پاتاتسلر چیقارلمغه باشلانیر. صیجاق یرلرده توتون یاپراقلری قیریلیر.

باغچیلر. — ایکنجی چاپادن صوکرا ظهور ایدن فنا اوتلر توخوملانمازدن اول چاپا ایله تمیزله‌نیر. اولجه یاپیلمامش ایسه یاپراق واوج آلمه وفیلیز قیرمه کبی عملیات اجرا ایدیلیر. هرکلرك بوینی آشان سورکونلر کسیلیر، کولله‌مه، پاس وکومور خسته‌لقلری وارایسه کوکورد سرپمه‌سنه وکوزطاشی بولاماجی پوسکورتمه‌سنه دوام اولنور. صیجاق یرلرده اوزوملر برطرفدن دیوشیرلکه وقورودیله‌جق چکردکسز اوزوملر باندیرلمغه باشلانیر.

حیوانات اهلیه. — قیصراقلرك آشدیرلماسنه بوآیده نهایت ویریلیر. صیجاقلر شدتلی اولدیغی زمانلرده طایلری آچیق یایلاقلره براقق الویرمز. آت وقیصراقلری هرکون تیماردن صوکرا ییقامق چای وکوللرده بانیو ایتدیرمك غایت فائده‌لیدر. فقط حیوانلرك ترلی اولماماسنه دقت لازمدر صیغیرلرك اوتلاقلرده سمیردلمه‌سنه، اینکلره یشیل اوت ویرلمه‌سنه ویااوزون اوتلی مرعالرده ویونجه‌لقلرده کزدیرلمه‌سنه دوام اولنور. ماندالر صولاق وسازلق یرلرده بولوندیریلیر. وصیق صیق یاغلانیر.

دوه‌لر؛ آرتق چالیشدیرلمغه‌باشلانیر. عمومیتله ایش کورن حیوانلره یشیل اوتلرله برابرقورو اوت ویادانه ویرمك اقتضا ایدر. صیجاغك شدتلی زمانلرنده حیوانلری دیکلندیرمکی خاطردن چیقارمامليدر. بولاشیق خسته‌لغه‌طوتولمش اولان حیوانلری صاغلام‌حیوانلرله برآراده اوتلاتمامق واونلرك اوتلادیغی وکزدیکی مرعالره دیکرلرینی بوللامامق وبوکبی بولاشیق چایرلقلرك اوتلرینی بیچوب قوروتمامق لازمدر. بواوتلر بوسبوتون بیهوده یره تلف اولمامق ایچون بیچدکدن صوکرا یاقوب کولنی تارلالره سرپمك‌یاخوداوتلری کیرچله‌چوقورلرده‌چوروتدکدن صوکرا کوبره مقامنده قوللانمق اقتضا ایدر.

ایلك بهاردن اول قوزو یتیشدیرمك ایچون قویون سورولرینه قوچ

قونولمغه باشلانیر . بهارین دوغان قوزولرك یوكاری قیرقیلیر . قاسمدن صوكرا قوچه كوستریلهجك قوزولر اركككلردن آیریلیر . اكینی قالدیریلان وكوبرهلنهجك اولان تارلالرده سورولر یاتیرمغه باشلانیر . بو آیده قویونلرك سودی آزالیرسهده قویولاشهجغندن یاغ و پینیری كوزل اولور . بویوك شهرلر جوارنده سودلر عیناً صاتیلیر .

كومس حیواناتی . — طاووقلر آرتق قولوچقهیه اوطوردلماز . سمیردیلهجك كنج خوروزلر اوتمكه باشلادیغی زمان ایغلیق یاپیلیر یعنی یومورطهلری چیقاریلیر . قازلر ، یایلالرده كودولمكه دوام اولنور .

قازلرك ایكنجی دفعه تویلری یولونور . طاووقلر اكینلری قالدیرلمش تارلا و نادلس یرلره صالیویلیر . بو صورتله یمدن استفاده ایدلمش اولور . صیجاقلر دوام ایتدیكی مدتجه یالاقلردهكی صولر صیق صیق دكیشدیریلیر .

آریجیلق . — دولمش اولان كومجلر اولجه آلنمامش ایسه بو آیده آلینیر . قووانلر كیجهنین سوپوركه اوتی ، قارا بوغدای ، یونجه و سائر چیچكلی نباتات تارلالری جوارینه و یاخود اورمان ایچلرینه نقل اولنور . ضعیف قووانلر برلشدیریلیر . یبان آریلرینك قووانلره كیروب بال یملرینه میدان ویرمهمك ایچون قووانلر نظارت آلتنده بولوندیریلیر .

ایپك بوجكجیلكی . — دوت باغچهلری سورولور ، چاپالانیر بوزولمش ، قیرلمش داللر كسیلیر . تازه فیدانلر صیق صیق صولانمغه دوام اولنور . اولجه یاپیلمش آشیلرك یانلرینه برر هرهك دیكیلهرك باغلانیر . آشی یرینك آلت طرفندن سورمش اولان فیلیزلر قوپاریلیر . بو آیده قوزاجیلق ختام بولمش و بوجكخانه ایشلری بیتمش اولور . كابكار چیفتلشمش و دیشیلر توخوم دوكمك اوزره آیرلمش اولهجغندن برطرفدن توخوم معاینهسنه باشلانیر . قوزالردن ایپك تللرینی چكمكده

دوام اولنور . چکیلمش چیك یعنی خام ایپکارله ایپك چکیلمیه‌جك قورو قوزا صاتیلیر .

اورمانجیلق . — کچن آیده‌کی عملیاته دوام اولنور . قیشین کسیله‌جك اورمانده توخوملق اوله‌رق محافظه ایدیله‌جك اشجار احتیاطیه شیمدیدن تعیین واشارت اولنور . مانطار میشه‌سنك قابوقلری صو بولمغه باشلانیر . عمله بولوندیغی تقدیرده هنوز طاشینمامش عادی میشه قابوقلری طاشینیر وکومور یاقیلمغه دوام اولونه‌بیلیر . سواحلدن کراسته وکومور اخراجنك الك کوزل موسملرندندر .

میوه باغچه‌سی . — میوه آغاجلری صیق صیق زیارت اولنور . آغاجلرك تناسب و انتظامنی محافظه اتمك ایچون لزوم کوریلن عملیات یاپیلیر . قایصی ، کیراز ، شفتالی وسائره کبی نشو ونمادن دها ایرکن قالان آغاجلرده تموزك صوکنه قدر دورغون کوز آشیلرینك یاپیلماسنه باشلانیر . اولکی آشیلرك باغلری چوزیلوب قالدیریلیر . آشی یرندن و آشاغیدن قیشقیران سورکونلری همان بوسبوتون کسیلیر . صوئوق یرلرده هنوز یتیشمه‌مش اولان شفتالیلرك کونش کورمه‌سنه مانع اولان صیق یاپراقلر قوپاریلیر . تیز یتیشن آرمودك طوپلانماسنه غیرت وایرته‌سی سنه میوه ویره‌جك اولان طومورجقلرك قیریلمه‌سنه دقت ایدیلیر . اوج آلمه ، فیلیز قیرمه عملیاتنه دوام اولنور . معتدل یرلرده انجیر وصوئوق یرلرده قایصی وحتی کیراز طوپلانیر . تورفاندا محصول آلمق فکریله انجیرلرك صاپنی بورمق هیچده ایی بر اصول دکلدر . بو آیك ایلك هفته‌لرنده انجیر آغاجلرینه ارکاك انجیر میوه‌لرندن یاپیلمش دیزیلر آصیلیر . پورتقال باغچه‌لرنده‌کی باغه‌لی بوجکاره قارشی علاج یاپیلیر .

سبزه باغچه‌سی . — بو آیده ، سبزه‌لر صیجاقدن بوروشمغه یوز طوته‌جغندن آقشام ، صباح بول بول صولانمالیدر بو آیده صوك تورفاندا یتشدیریله‌جك بزلیه‌لر اکیلیر ؛ ایرته‌سی آی یرلرینه دیکیله‌جك لاحنه توخوم تخته‌سندن فیدانلغه نقل اولنور . قاوون وقارپوزلر لزوم

كورولدكجه صولانير . ياشلانمش چيلك فيدانلرينى قوتلندىرمك ايچون
يرلرى دكيشديريليير . قيشين محافظه اولونه‌جق صوغانلرك صاپلرى
اوريله‌رك رطوبتسز يرلرده آصيليير، صاپسز اوله‌رق طوپلانان صوغانلر
طبانى تخته دوشه‌لى بريره سريليير . يكيدن صوغان وپراصه اكيليير .
صارمساقلر ديوشيريليير . پاتاتسلر طوپراقدن چيقاريليير .

اوزرنده خسته‌لق اثرى كورولن ودوكولن ياپراقلر ياقيليير .
كره‌ويزلرك بوغازلرى دولديريليير كووده كره‌ويزلر بول بول صولانير،
آغاردلمق اوزره هندبالرك ياپراقلرى باغلانير . سبزه‌لرك توخوملرى
كماله ايردكجه طوپلانير. قورودوله‌جق فاصوليالرفيدانلره ضررويرلمكسزين
ديوشيريليير. ايرمك اوزره بولونان دوماتس فيدانلرينك فضله‌سوركونلرى
كسيليير . حلواجى قباقلرينى ايجه بويوتمك ايچون كونده ايكى دفعه
صولانير . طورشولق ايچون كچ اكيلمش اولان خيارلردن محصول
آلنمغه باشلانير. بو آيده اكيله‌جك سبزه توخوملرى: فاصوليا، حاووج،
كره‌ويز ، اسپناق ،بازى ، سمبز اوتى ، لاحنه ، پراصه ، مارول ،
مايدانوز، تره‌اوتى ، فرنك طورپى وسائره‌در .

چيچك باغچه‌سى . — توخوم طوتمش اولان دالار بيراقيلمق
شرطيله چيچكى دوكن برسنه‌لك فيدانلر كسيليير . چيچكلرى دوكولمش
اولان قرانفيللرك ، نشو ونمادن قالمش اولان نباتاتك ساقلرى يرله برابر
كسيليير . صوك بهارده تزيينات مقامنده چيچك باغچه‌لرينك كنارلرينه
ديكيله‌جك اولان وشيمديكى حالده فيدانلقده بولونان فيدانلرك تيمارينه
دقت اولنور. چيچك آچدقدن صوكرا ايجابنه كوره صيرالانير. چيچكلرى
دوكن قرانفيللر دالديرمه ياپيليير . چيچكلرى صولمش اولان موسم
كوللرى آييقلانير . پتونيه وطورنه غاغاسى چيچكلرى بول بول صولانير.
داهليا چيچكنك وسائر چيچكلرك ياپراق وفيدانلرينه صاران سوموكلى
بوجكلر تلف ايديليير . فيدانلقده بويودولمش اولان فيدانلر يرلرينه
نقل اولونور .

ساق وياپراقلرى قورومش اولان چيچكلرك صوغان ويمجه‌لرى

دیوشیرلمکده دوام اولونوب جنسنه کوره درحال ویا صوك بهارده تکرار یرلرینه دیکیلنجه‌یه قدر جامکانلرده محافظه اولونور .

آغستوس آینده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

زراعت اربابی ایچون آغستوس برکتلی ، اوغورلی بر آیدر . چیفتجی ، باغجی بتون یاز صرف ایتدکلری امکلرك ، زحمتلرك مکافاتنی اکثریتله بوآیده کورور .

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌سی . — چیفتلك مدیری بوآیده خدمتلره نظارت و حبوباتك قالدیرلماسنه برآن اول دقت ایدر . کتن ، قولزا و بیانی شالغاملرك طوپلانماسنه ختام ویرر . قورو اوت حاصل ایده‌جك چایرلرك ایکنجی ویا اوچونجی دفعه اوله‌رق ، بیچیلمه‌سنی کوزه‌دیر . اکینی قالدیرلمش اولان قابل زراعت اراضینی تفجیر ایتدیرر و ناداس براقیله‌جق تارلالری سوردیرر ، باتاقلق اراضینك ، یکی آچیلمش تارلالرك اکشیلکنی کیدرمك ایچون آتیله‌جق کیرچلری نقل ایتدیرر .

تارلا ایشلری . — معتدل یرلرده حبوبات خارمان ایدیله‌رك قالدیریلیر . صوئوق اقلیملرده اکینلر برطرفدن بیچیلیر . دمت باغلانیر ، دوکولور . برطرفدن بیچیلمکه دوام ایدیلیر . حبوبات حقنده تموزده توصیه ایدیلن عملیات خاطره کتیریلیر . ناداس ایدیله‌جك اراضی تکرار سورولور ، کوبره‌لنمه‌سی بیتیریلیر ، ناداسلی و آکیزلی تارلالره مارن ویا کیرج آتیلیر . اکینلر قالدیرلدقدن صوکرا تارلاده قالان صامان صاپلری چاپا ویا صابان ایله درحال کومولور . طیرفیل تارلالری آچیلیر ، قولزا اکیله‌جك اولان تارلالره کوبره طاشینیر . صولاق اولمایان یرلرده مصر بوغدایی ، پاموق ، صوسام تارلالری ، بوستانلر هفته‌ده ویا اون بش کونده بر کره صولانیر . طیرفیل ، یونجه ، سن فوروان ایکنجی ویا اوچونجی دفعه بیچیلیر اوتلر تارلاده چوریلیر . قورودولور . پاتاتسلرك دیب دولدیرمه عملیاتنه ختام ویریلیر .

پانجارلر ، حاووجلر چاپالانیر . کتنلرك طوپلانماسی ختام بولور. کتن و کنوبر دمتلری صو ایچنه باصدیریلیر ، خشخاشلرك قوزاسی طوپلانیر ایچنده توخوملرك تماميله کماله کلمه‌سنه دقت ایتمه‌لیدر . قورو اوت وصامان ییغینلری اورتولور . آنباره یکی قونولمش اولان‌دانه‌لر قیزمامق ایچون صیق صیق قاریشدیریلیر . قیشین حیواناته یدیریله‌جك اولان یاپراقلرك دوشیرلمه‌سنه دوام اولونور. داریلرك برقسمی باخصوص صالقیملی داریلر برچوق یرلرده بوآیده بیچیلیر . مرجمك کبی نباتات چوق یرلرده بو آیده بیچیلیر . مرجمك مزروعاتنی صباحلاین هنوز چی قالقمه‌دن بچمه‌لیدر . بو آیده آکیز اوزرینه قیزیل طرفیل ، بورچاق ، هلده اکیله بیلیر و زغفران صوغانلری دیکیله بیلیر . مرعالرده‌کی اوتلر ایکنجی دفعه بچیلیر ، قورودیلور. صولامه‌یه دوام اولنور . حرقلرله صو یوللری تعمیر اولونور . صو بندلری و صواقلر دوزلتیلیر ، ایلول ظرفنده اکیله‌جك اولان تارلالرك حاضرلانماسی بیتریلیر .

باغچیلق . — باغ یوللری دوزله‌نیر. باغ بوزومی حاضرلقلری یاپیلیر. سیرکه، پکمز، شراب یاپیلاجق فوچیلرله کوپلر و اوزوم قونوله‌جق سله وسپتلر تعمیر اولونور . صالقیملر کونشك حرارتندن استفاده‌ایده بیلمك اوزره آصمه‌نك یاپراقلری قوپاریلیر . کولله‌مه و پاس علتلری دوام ایدییورسه تکرار صوك دفعه اوله‌رق علاج سرپیلیر ، اکثریتله بو آیده چکردکسز اوزوملر کوللی وزیتون یاغلی صوایله باندیریلیر . و قورودولور .

حیوانات اهلیه . — مارت و نیسان آیلرنده دوغمش اولان طایلر سوددن کسیلیر . طایلرك یملرینه بر مقدار قیریق یولاف قاریشدیرمق ایدر . آتلرك بوآیده خدمتلری چوق اولدیغندن یملرینك بسله‌یجی اولماسنه دقت ایتمه‌لی تازه ویا قورو اوتله قاریشیق اولمق و حیوانك قوت وعصبیتنی آرتدیرمق ایچون یولاف ویرمه‌لیدر .
صیغیرلر ، اوتلاقلرده سمیردلمکه دوام اولونور . بونکله برابر

اقشام صباح آخورده‌ده یم ویرلمه‌یدر . قیشین آخورلرده بسی‌یه قونوله‌جق اولان حیوانات چابرلره صالیویریلیر .

اینکلرك یشیل اوتلرله بسلنمه‌سنه دوام ایدیلیر حبوبات بچلدکدن صوکرا آکیزلره صالیویریلیر . ماندالر دیکر آیلرده اولدیغی کبی صولاق یرلرده اوتلادیلیر . قویون سورولری آکیزلرده کودیلور . دیشی قویونلرك آشدیرلماسنه نهایت ویریلیر .

کومس حیوانانی . — قاز و هندیلر آکیزلرده کودیلور ، وآقشاملری بونلره فضله اوله‌رق مارول ویریلیر . قیشلق یومورطه‌لر محافظه ایدلمکه باشلانیر ، یومورطه‌لر اودون کولی ، دوکولمش طوز ایچریسنده صاقلاندیغی کبی اوزرلرینه غلیسرین یاخود وازه‌لین یاغلری سورمك صورتیله‌ده محافظه ایدیلیر . اك زیاده قوللانیلان صوئوق یرلرده یاخود کیر چ صوبی ایچنده محافظه اصولیدر . کویلرك قار مغازه‌لرنده پك کوزل صاقلانیر .

قاز تویلری دیوشیریلیر . دامیزلق اوله‌جق طاووق و خوروزلر سچیلیر .

آریجیلوه . — آری قووانلری؛ قره بوغدای ، سوپورکه اوتی تارلالری ایچنده و اورمان ایچلرنده بولوندیریلور . بال و بال مومی آلنماسنه نهایت ویریلیر . اوغوللرك قاچماسنه دقت اولونور قووانلر، یابانی آریلردن ، قارنجه‌لردن ، فاره‌لردن تیلکیلردن وصانصارلردن محافظه ایدیلیر .

ایلك بوجلکجیلکی . — تازه دوت‌فیدانلرینك فیلیزلری آلینیر. و قوپاریلیر . تازه فیدانلر صولانمقده دوام ایدیلیر . دوت باغچه‌لری بلله‌نیر . چاپالانیر . آیریق و سائر یبانی اوتلر آییقلانیر ، ایپك چکمکده دوام ایدیلیر . بوجك توخوملرینك خرده‌بین واسطه‌سیله معاینه‌سنه دوام اولونور . توخوملر ییقانوب تمیزلندکدن و کیسه‌لره ویاخود خفیف دلیکلی قوطولره قونولدقدن صوکرا سرین بر اوطه‌ده

محافظه ایدیلیر . کیسه‌لری روزکاره قارشی سترین بولوندیرمق ایچون
بعض یرلرده طاوانه آصارلر ویاخود پنجره کنارلرینه براقیرلر .

اورمانجیلق . — صوك بهارك غرسیاتنه مخصوص چوقورلر
آچیلیر . فیدانلقلر بللەنیر . چاپالانیر ، صولانیر . اورمان یتشدیریله‌جك
یرلرك طوپراقلری حاضرلانیر . آیریق اوتی وفوندا کبی نباتاتك قازلماسیله
طوپراغك تمیزلنمه‌سی مشکل و مصرفلی اولورسه چاودار ویا یولاف
اکیلدکدن صوکرا اورمان فیدانلری دیکیلیر .

میوه باغچه‌سی . — میوه آغاجلرنده دورغون کوزلر اوزرنده
قلم آشیسی یاپمقده دوام اولنور ، اولجه یاپیلمش تازه آشیلر روزکاردن
قیرلمامق ایچون دکنکاره باغلانیر . آغستوس ظرفنده اسپالیا یعنی
داللری دیوارلره کریلمش اولان آغاجلرك فیلیزلری آلینیر . داللری
دیوارلره کریلیر . باغلانیر بو آیده اوچ آلمه ، فیلیز قیرمه و کرمه
ایشلری اك مهم عملیاتدندر . صوڭوق یرلرده شفتالی میوه‌لرینك ضیا
آلماسنه و قیزارماسنه مانع اولان یاپراقلر قوپاریلیر . آرمود و الما
آغاجلرینك اوجلری آلینیر . زیتون آغاجلرینك دیبلری سوریلور .
یمکلك زیتون ایله بادملر طوپلانیر . زیتون دانه‌لری آغاچك داللری
صیریقلرله اوریله‌رق دوشورولمه‌لیدر . زیرا کله‌جك سنه میوه‌ویره‌جك
طومورجقلر قیریلمش ، تلف اولمش اولور . بونك ایچون زیتونلر اوچ
آیاقلی مردیونلرله داللر اوزرندن دیوشیرلمه‌لیدر . یشیل و خام زیتونلر
طوپلانمغه باشلانیر و صالامورایه قونولور . اکیله‌جك فیدانلق اراضیسی
حاضرلانیر . کیراز ، قایصی ، شفتالی ، و اریك چکردکلری دیکیلیر .
کماله کلمش میوه‌لره عارض اولان بوجکلرك محوینه غیرت ایدیلیر . بوآیده
بر چوق میوه‌لر قورودیلور . آیدین حوارنده همان بتون اینجیرلر
سرکی‌یه آلینیر . قورودیلور .

سبزه باغچه‌سی . — سبزه‌لر صولانیر . چاپلانیر ، طورشیلق
خیارلره فضله‌جه صو ویریلیر . کذالك پاطلیجان و بوبر فیدانلری

کون آشیری صولانیر . صولری هفته‌ده بر دفعه کوبره شربتی ایله قاریشدیریلیر . یاواش یاواش کماله کلشلری دیوشیریلیر . طاتلی قباق ، صو قباغی ، حلواجی قباغینك داللری بودانیر . صباح آقشام بونلره صو ویریلیر . چیلك فیدانلری فیده‌لکدن چیقاریلوب باغچه‌یه دیکیلیر. سبزه‌لردن توخوملق براقیله‌جقلره ایجه باقیلیر . بونلر بربرندن برآز اوزاق و سیرك بولوندیرلمالیدر. بوآیده ایرکن یتیشن طورپ، مارول، هندبا ، شالغام ، اسپناق توخوملری یکیدن اکیلیر ، قوشلرك کلوب توخوملری یه‌لرینه میدان ویرمه‌ملیدر . صوك بهارده تازه اوله‌رق ینلمك اوزره صوغان و صاریمساق دیکیلیر. پراصه، لاحنه، کره‌ویز، قارنه‌بهار فیده‌لری یرلرینه غرس ایدیلیر . لاحنه و قارنه‌بهارلرك بویوملری طوپراغه زیتون ، صوصام و سائره کوسبه‌لری آتلقه قولایلاشدیریلیر [زیتوندن و سائر نباتاتدن یاغ و صوصامدن طحن و شیرلغان چیقارلدقدن صوکرا کری قالان طورطولره کوسبه دینیلیر.]

ایلولده کسیله‌جك اولان صوك بهار قاوونلرینك دیبلرینه طاووق و کوکرجین کوبره‌لری صاچیلیر . ایی جنس قاوونلرك چکردکلری قوریدیلوب محافظه ایدیلیر . قیشی کچیروب ایرته‌سی سنه محصول ویره‌بیله‌جك اولان بیاض صوغان ، پراصه ، اسقورچینا ، لاحنه ، طورپ ، مارول ، اسپناق ، فرنك مایدانوسی ، ایلك بهار حاووجی کبی بعض سبزه‌لر اکیلیر . چیلك توخومی اکیلیر و چیلك فیده‌لری دیکیلیر .

چیچك باغچه‌سی . — چیمنلر بچیلیر . هر کون صولانیر و قوش کوبره‌سی شربتی ویریلیر . چیتلر ، چارداقلر بودانیر، آغاچلر تمیزله‌نیر ، کنارلر کسیلیر .

سنبل ولاله‌لرك طوپراقلری دکیشدیریلیر . آیك صوکنده بونلرك صوغانلری محلنه نقل ایدیلیر . داهلیانك (یلدیز چیچکنك) بیویوب چیچك آچه‌سنه غیرت اولونور . چلیکدن یتشدیریلن چیچکلر بواصول ایله بو آیده اوره‌دیلیر . یبانی کول اوزرینه آشیلانه‌جق هر جشید

كوللر دورغون كوز آشيسيله آشيلانير . چيچكى دوكن قرانفيللرك دالديرلماسنه دوام اولونور. برسنه‌لك ويا ايكى سنه‌لك زينت فيدانلرينك توخوملرى ديوشيريلير . موسم كول فيدانلرينك چيچك آچماسنه غيرت اولونور . صاقسى ايچنه وياجامكان آلتنه چانطه چيچكى، چوخه چيچكى و صوكرادن صاقسى‌يه آلنمق اوزره آچيق طوپراغه چاك چيچكى ، آرسلان آغزى ، كول خطمى ، قرانفيل ، يوكسوك اوتى ، قاتمرلى كتن چيچكى وسائره توخوملرى اكيلير . آچيق طوپراغه اكيلمش وياساقسى ايچنه اكيلوب صاقسيلرى باغچه‌نك تقسيماتنه كومولمش بولونان كوپه چيچكى، طورنا غاغاسى ، مينا چيچكى صيق صيق صولانير . كيچ چيچك آچان ومدانيه كوزلى (رن مارغاريت) تسميه اولونان پاپاديه چيچكى، قينا چيچكى، هندستان قرانفيلى وسائره كبى سنه‌لك فيدانلرك بر چوغى فيدانلقدن قالديريلوب باغچه‌ده تقسيماتنه نقل اولونور . عجم لاله‌سى ، آمريقا چيچكى وسائره توخوملرى محافظه‌لى ديوار ديبلرنده اكيله بيلير . بو آيده اكيلن سائر چيچك توخوملرى: چينه راريا ، قوللنيا، لوبليا، قاتمرلى كلنجك چيچكى، چين قرانفيلى، قاتمرلى خاشخاش چيچكى ، ژيبسوفليا ، قاتمرلى منكشه (انكليز جنسى) مييوزوتيس ، محبت قرانفيلى، هرنوع پاپاديه، اقحوان، حسن‌يوسف، قوقولى منكشه‌لر، قاتمرلى نركس وسائره‌در .

شقايقلر ، زغفران، هرنوع زانباقلر، بخور مريم ، شرق لاله‌سى، اطه‌سنبلى، بياض زانباق، رومان سنبلى ، زرين، ترتيليا، اماريليس، سائر چيچك صوغانلرى بو آيده ديكيلير .

ليمونلقده وجامكانلرده ساقسيلرى دكيشديرمكده دوام اولونور. ساقسيلر دكيشديرلديكى صيراده فيدانلرينك كوكلرينى كوزلجه بودامغه غيرت ايتمه‌ليدر. ليمونلقده‌كى پورتقال ونار آغاچلرى وسائر اشجار بول بول صولانير . اورته صيجاق جامكان آلتنده يتشديريلن طورنا غاغاسى ، قاسم پاتى (قريزانتم) چيچكلرى چيلكله‌نير. بوعمليات باخصوص طورنا غاغاسنك چليكله‌مسى آچيق هواده ، خفيف و محافظه‌لى بر طوپراقده ياپيلماليدر ، يازين آچيق هواده بولونمش اولانلرك اوزرينه صو

پوسکوردیلور . ضعیف و ظریف بولونانلر آیك صوكندن اعتباراً ایچری یه آلینیر . صیجاق جامکان اوزرنده بوتون کون بزدن اورتو بولوندیریلور . صیجاق وایلیق جامکانلر ایچنده مضر بوجکلرك چوغالماسنه میدان ویرمه‌مك ایچون جامکانلر ایچنده توتون یاقیلیر ، توتسه‌له‌نیر .

ایلول آینده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌لری . — چیفتجیلر ایچون ایلول آیی پك زیاده غیرت ایدیله‌جك ، دوشونه‌جك بر زماندر . زیرا چیفتجی بر طرفدن ایچنده بولوندیغی ییلك حاصلاتنی چوق یرلرده بو آیده الده ایده‌جکی کبی چیفتلك ایشلرندن بر چوغنك آرقه‌سنی بو آیده آلیر ، دیکر طرفدن قیشی ملایم یرلرده کله‌جك سنه بیچه‌جکی قیش محصولنك توخوملرینی بو آیده اکمك و بعض یرلرده سورولمش تارلالری اکیله‌مك ، اوچله‌مك و نسبةً صوئوق یرلرده هنوز سورولمه‌ین اراضی‌یی یکیدن سورمك مجبوریتنده‌در . بناءً علیه چیفتلك مدیری تارلا ، باغ ، باغچه حاصلاتنی بر طرفدن بازاره کوندره‌رك چیفتلکك تجارت ایشلریله اوغراشدیغی کبی اوبر طرفدن طوپراقلرك سورولمه‌سنه ، کوبره‌له‌نمه‌سنه توخوملرك حاضرلانمه‌سنه یاخود اکیلمه‌سنه ، قورو اوتلرك وقیشلق ذخیره و یملرك آنبارلره یرلشدیریلمه‌سنه ، باغلرك بوزولماسنه ، سیرکه ، پکمز وسائره یاپیلماسنه وقیشین قوللانه‌جغی آلات وماکنه‌لرك یاغلانوب حاضیرلانمه‌سنه دقت ونظارت ایدر .

تارلا ایشلری — کوزك صوکلرینه دوغرو اکیله‌جك تارلالر صابان ویا پوللوقله کوزلجه سورولور . طوپراقلر آلت اوست ایدیلوب ایجه هوالاندیریلیر . نملی ، صوئوق و ضعیف طوپراقلری اوکجه سوروب ، قوملی ، صیجاق وقوتلی طوپراقلری صوکه براقمق خیرلیدر . صوك بهارده اکیله‌جك حبوبات تارلالرینه یکی کوبره (کمره)

ویرمك ایی دکلدر . چونکه بویله یرلره اکیلن آرپا ، بوغدای وسائره ایلك بهارده پك فضله بویه کیدوب کندینی دیك طوردیره‌میه‌جغندن اکین یره یاتدیغی کبی باشاغنده باغلادیغی دانه‌لرده آز واوزسز اولور . بوندن باشقه تازه کوبره‌نك ایچنده چوق مقدارده یابانی اوت توخوملری بولونه‌جغندن بونلر ایلك بهارده تارلاده کومراه صورتده بیته‌رك هم طوپراقدن اکینك غداسنی آلیرلر وهم‌ده اکینی بوغارلر . بوسببدن حبوبات توخوملرینی برسنه اول کوبره‌له‌نمش وهله اوندن‌اول‌چاپایه محتاج برنبات اکیلمش تارلایه زرع ایتمه‌لیدر . بونکله برابر کیره‌چ و کره‌ن (مارن) آتمق ایجاب ایدن تارلالره بو نوع کوبره‌لر بوآیده یاییلوب طوپراغه قاریشدیریله بیلیر . کیره‌چ طوپراقلره توز حالنده دونوم باشنه یوز ، یوزاللی اوقه قدر سرپیلیر . قیشین بوش براقیله‌جق تارلالره بوآیده خاردال ، شالغام کبی نباتات اکیله‌رك بونلر چیچك آچدقلری وقت‌طوپراغه کومولەجك اولورلرسه یشیل کوبره اوله‌رق تارلایی قوتلندیررلر . قیشی پك صوئوق کچمەین یرلرده قیشلق بوغدای آرپا ، یولاف ، چاودار ، بورچاق اکیمنه باشلانیر . قیشلق آجی باقلالرده ایلول ایچنده اکیلیر . حبوبات نه قدر ایرکن اکیلیرسه اوقدر محصولی قوتلی وبرکتلی اوله‌جغندن اقلیمی مساعد اولان ، طوپراقلری طاوه کلن یرلرده قیشلق حبوباتی بوآی ظرفنده ویاخود تشرین اولده اکمکه غیرت ایتمه‌لیدر . برمحصولك برەکتلی اولماسنه طوپراغنك چوق تأثیری اولمغله برابر اصل ذریت حاصل ایده‌جك توخومك صاغلام ، ایری ، تمیز اولماسنك‌ده بویوك دخلی واردر . توخوم نه قدر صاغلام اولورسه محصولی اوقدرصاغلام اولور . توخوم نه قدر اوزلی و ایری اولورسه محصولنی‌ده اوقدر ایی وقوتلی بسلر ، توخومك سائر یابانجی توخوملردن عاری و تمیز اولماسنك فائده‌سنی‌ایسه البته هرچیفتجی بیلیر . بوسببدن توخوملق‌ایچون آیریلان‌حبوباتك هرحالده‌ایلرینی ، ایریلرینی آییروب کوزلجه تمیزلەمه‌لیدر . کویلریمزده بولونان قالبورلر ، کوزرلر بوخدمتی لایقیله کوره‌من . توخوملقلری ال ایله برر آییرمقده چوق ایشی اولان چیفتلکلرده

ممكن دكلدر . بوايشی مكمل صورتده یاپمق ایچون قالبور ماکنه‌لری ایجاد اولونمشدر . هرچیفتلکده بونلردن برردانه بولوندیرلماسی وهله کویلولریمزطرفندن مشترکاً برردانه صاتون آلنماسی شرطدر . بوماکنه‌لر حبوباتك اك ایریلرندن اك اوفاقلرینه قدر بوی بوی درت نوعه آییردقلری کبی ، قاووزینی توزینی طوپراغنی‌ده آیری بر یره آتارلر . ایشته بوماکنه‌دن چیقان برنجی نوع ایری دانه‌لر توخوملغه آیریلوب دیکرلری ءکلیکه آلیقونیلور یاخود صاتیلیر . برده یازین اکینلرده باش کوسترن سورمه ، راستیق خسته‌لقلرینك اوکنی آلمق اومحصولك توخو نی علاجلامقله قابلدر . چونکه اصل خسته‌لنی حاصل ایدن کوف منطاری حبوبات توخوملرینك ایچریلرینه قدر کیرمشدر . توخوملری علاجلامق ایچون اون اوقه صیجاق صوده ایکی اوقه قدر کوز طاشی اریدیلیر . صوکرا بوعلاجلی صوبك اوستنه دوقسان اوقه صوئوق صودولدیریلیر بوصو برياریم فوچینك ایچنده اولدیغی حالده توخوملردن برمقداری چووال ایچنه دولدیرلەرق برکله‌ترویا کنیش سپت ایچنه یرلشدیریلیر . توخوم چووالی یاریم دقیقه قدر اوراده قالدقدن صوکرا چیقاریلوب صویی براز سوزولدکدن صوکرا تمیز بر یره سریلیر وهپسی بوصورتله علاجلاندقدن صوکرو ایرته‌سی صباح توخوملر تارلایه اکیلیر . توخوملر کوزطاشی صویله علاجلانمازدن اول یوز اوقه صوده اریدلمش یدی اوقه قطران وایکی اوقه صاری صبر محلولنده ۳ ـ ٤ ساعت قدر ایصلادیلیرسه اکیلن توخوملره قارغه‌لرك دوقونمادیغی تجربه اولونمشدر . بوآیده زعفران ، قره بوغدای ، مصر بغدایی ، یازباقلالری ، فاصولیه‌لر حصاد ایدیلیر . بونجه‌لرك اوچونجی محصولی بچیلیر . کیچ دیکیلمش پتاتس یومرولری طوپراقدن چیقاریلیر .

باغجیلر . — صیجاق یرلرده باغ بوزومی بوآیده باشلامش وبعض یرلرده بیتمش اولورسه‌ده صوئوق یرلرده تورفانداوزوملر آغستوسده چیقدیغندن باغ بوزومی کله‌جك آیه قدر قالیر . باغلری بوزولان یرلرده بوآیده سیرکه‌لر ، پلوشولر قورولور . پکمزلر ،

صوجوقلر، پستیللر، کوفترلر یاپیلیر، کیچ قالان اوزوملر قورودیلور. هنوز بوزولمیان باغلرده صوك تورفانداوزوملرك ایچه کونش کورمه‌سی ایچون باغك یاپراقلری قوپاریلیر. بوزولان باغلرك ایچه بعض یرلرده یابدقلری کبی حیوانات صالیویرمك ایی دکلدر. چونکه صیغیرلر. قویونلر باغلرك داللرینی، کوزلرینی قیرارلر. هله بوحال قوللری اوزون براقیلان چکردکسز اوزوم باغلرنده دها مضرتلیدر. باغلرك غزللرینی باغك ایچنده چوریوب کوبره اولمق اوزره حالیله براقمالیدر. یاخود طوپلایوب برچوقور ایچنده کیرچله چوروتدکدن صوکرا باغه آتمالیدر.

حیوانات اهلیه. — بیکیرلر آرتق بوآیده یشیللکدن یاواش یاواش قوری اوته آلیشدیریلیر. بیکیرلر بردن بردن یشیل اوتدن کسیلمك ایسته نیلمزسه حیواناته برهفته قدر صباحلری قوری اوت، اوکله و آقشاملری تازه و یشیل اوت ویریلیر برمدت صوکرا آقشاملری یشیل اوتك مقداری آزالتیله‌رق قورواوت ویمله برابر ویرلمکه باشلانیر. برقاچ کون صوکراتازه اوت بوسبوتون کسیله‌رك حیوانه قورو اوت ویم ویرمکده دوام اولونور. بوصورتله بردنبره بیکیرلرك یملری دکیشدیرلمه‌مش یعنی یاشدن قورویه کچیلمه‌مش اولور. قوشوم صیغیرلری برآی دها مراعاده بر اقیله‌بیلیرسه‌ده بونلره ویریله‌جك، آرپا، باقلا، یولاف، بورچاق کبی یملرك مقدارینی آرتیرمغه باشلامالیدر. صاغمال اینکلره یشیل اوتلر، چایرلر یدیرمکه دوام ایتمه‌لیدر. قبایونجه‌نك وقیریونجه‌سنك صوك سورکونلری اینکلره یدیریلیر. کوزین وقیشین اینکلره یشیللك یدیره‌بیلمك ایچون چیفتجینك یاز آیلرنده کوریه مصر وبویوك لاحنه کبی یشیللکلر اکمش اولماسی لازمدر. قیش صوکلرنده هواسی ملایم کچن محللرده قوچلراغستوسده سورویه قاتیلدیغی کبی بو آیده‌ده قوچ قاتیمی یاپیلیر. تشرین اولده سورویه قاتیله‌جق قوچلرك بسلنمه‌سنه دوام اولونور صوك بهارده صباحلین هوالر پوصلی ونملی واوتلر یاش اوله‌جغندن قویونلر ایرکنجه وآچ قارینه مراعایه یوللانیرلرسه خسته اولورلر.

بونك ایچین ایللك وصوك بهارده قویونلری کونش دوغمادن اول

مرعایه کوندرمه‌مك وآغیلدن چیقمازدن اول بونلره برمقدار قورو اوت ویا صامان یدیرمك لازمدر . بوآیده سودلردن یاغ ، یوغورت، پنیر وقایماق یاپماقده دوام اولونور .

کومس حیوانلری . — بوآیلرده طاووقلرك یومورطه‌لری کیتدکجه آزالمغه باشلار . ینه قوتلی یملرله بسله‌مکده دوام ایتمه‌لیدر. کومسلرینك تمیز وصیجاقجه اولماسنه دقت ایتمه‌لی وکوبره‌لکده اشینمه‌لرینه میدان ویرمه‌ملدر . یملیق یعنی ایکدیش ایدلمش خوروزلر، بابا هندیلر ، قاز واوردکلر بسی‌یه قونولور،طاووقلرك یاشلیلری صاتیلیر. هوالرصوئودقجه طاووقلره ویریله‌جك غدالره بولاف کبی قیزدیریجی یملر علاوه‌اولونور.

آریجیلق . - بوآیده قووانلری برکره یوقلایوب قیشلق‌غدالرینك بولونوب بولونمادیغنی ، والده آرینك‌ایچریده اولوب اولمادیغنی آکلامق اختیار وخسته آنالری دکیشدیرمك ، ضعیف قووانلری برلشدیرمك، بوزوله‌جق قووانلرك محصولنی آلمق، قووانلرك آغزینی دارلاشدیرمق آری دوشمانلرینك هجومنه قارشی قووانلرك اوکنی تل قفسله قپاتمق لازمدر .

ایپك بوجکجیلکی . — بو آیده بوجکخانه‌لر ایچون یاپیله‌جق اهمیتلی برایش یوقدر . بیتیرلمه‌مش‌ایشلر وارسه اونلره دوام‌اولونور.

اورمانجیلق . — یکیدن‌اورمان‌یتشدیریله‌جك ویاتعمیرایدیله‌جك یرلرده فیدانلرك یرلری بوآیده حاضرلانیروبعض‌فیدانلر بوآیده‌دیکیلمکه باشلانیر. اورمان‌فیدانلقلری بوآیده‌تکرار چاپالانه‌بیلیر. قاین‌آغاجلرینك توخوملری طوپلانیر . اورمانلرده کومور یاقمغه واودون کسمکه دوام اولنور .

میوه باغچه‌سی . — تشرینلرده دیکیله‌جك فیدانلرك یرلری حاضرلانیر . چوقورلر آچیلیر . میوه آغاجلرینك آره‌لرنده‌کی قورو داللر کسیلوب تمیزله‌نیر . پورتقال وزیتون آغاجلرینه قاقمه آشی یاپیلیر. بادم ، آرمود ، الما آغاجلرینه قلم آشیسی اوروله بیلیر . کولکه‌ده قالوب یتیشن شفتالیلرك کونش کورمه‌سنه غیرت اولونور .

سبزه باغچه سی . — هنوزا کیلمه‌ین قیشلق اسپناق، قارنه‌بهار، لاحنه، مایدانوز ، صلاطه‌لق، شالغام ، طورپ ، حاووج ، پراصه توخوملری بوآیده اکیلیر . یازین اکیلمش اولان پراصه ولاحنه‌لر تارلایه فیده‌له‌نیر . چلیکلر دیکیلیر . کره‌ویزلرك دیبلری دولدیریلور. کماله کلمش اولان‌یاز سبزه‌لرینك توخوملری طوپلانوب هوادار وقوراق بر محلده محافظه اولنور . صولانان سبزه‌لرك صولری کیت کیده آزالدیریلیر ، قیش یاصدیقلرینك کوبره‌سی حاضرلانیر .

چیچك باغچه سی . — تیز یتیشن ییلدیز چیچکنك و سائر فیدانلرك دستکلری صیقلاشدیریلیر . کچن آی اکیلمش اولوب برآی صوکرا فیدانلغه کوچوروله‌بیله‌جك اولان چاك چیچکی ، شاعر قرانفیلی ، کول خطمی کبی سنه‌ده ایکی کره آچان فیدانلر صیق‌صیق صولانیر . قیشین چیچك آچدیریله‌جق اولان صارماشیق قارانفیلینك یری حاضرلانیر . صاقسیلری یاغچه‌یه کومولمش اولان فیدانلر آیك صوکندن اول صیجاق ویا ایلیق جامکانلره قالدیریلیر . لاله ، زغفران سنبل‌صوغانلری ساقسیلره دیکیلیر . قوتلی تزیینات فیدانلری چلیکلنمکه باشلانیر کیجه‌لری صوئوغه دایانه‌میه‌جق اولان‌فیدانلرجامکانلره‌قالدیریلیر. جامکانلرك ایصیده‌جق آلتلری زیارت اولونه‌رق قوللانیله‌بیله‌جك برحاله کتیریلیر .

تشرین اولده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌لری . — چیفتلکده هنوزصاتیلمامش محصول وارایسه بازاره کوندریر ، حیوانانك قیشلق علفینك بهاره‌دك تشمیه‌جکنی حساب ایدرسه حیوانلردن ایشه یارامیانلری الدن چیقاریر. کری قالان حیوانات علفینی آنبارلوه یرلشدیررکن هرحیوانك

کونده نه‌قدر اوت و یم ییه‌جکنی و یکیلر یتیشنجه‌یه قدر قاچ کون کچه‌جکنی براز کنیش صورتده حساب ایده‌رك بسلیه‌بیله‌جکی حیوانك عددینی اوکا کوره تعیین ایدر. عمله‌نك وحیوانلرك مسکنلرینی ودیکر چیفتلك بنالرینی معاینه‌ایده‌رك ایجاب ایدرسه تعمیر ایتدیرر. برطرفدن تارلالرك سورولمه‌سنه دیکر طرفدن اکیلمه‌سنه غیرت‌ونظارت ایلر .

تارلا ایشلری . — چوق یرلرده بوغدای ، آرپا ، یولاف کبی قیشلق حبوبات بوآیده اکیلیر . بعض یرلرده توخوم اکمکه قاسمدن صوکره باشلارلر . توخوم اکمکه زمانی کیچ قالان یرلرده تارلالر ایکنجی ویا اوچونجی دفعه سوریلور ویا طیرمیقلانیر . ایلك بهارده اکیله‌جك تارلالری نادااس یاپمقده دوام اولونور کیللی وآغیر طوپراقلردن ناداسده‌چیقاریلان بویوك‌طوپراق تزکلری قیشین‌طوکوب کندی کندینه داغیلیر ایلك بهارده بردفعه خفیفجه سورمکله توخوم اکیله‌جك برحاله کلیر . فقط قیشین یاغمورلردن‌اوطوره بیله‌جك‌اولان بیاض کیرچلی و بالچیقلی طوپراقلری بوموسمده سورمك ایی دکلدر . تارلایه آتیله‌جق کیرچ و مارن کوبره‌لری اوبك وبك ییغیلیر. اراضی چایرلق حالنده‌ایسه بونلر دوغرودن دوغرویه داغیدیلیر. یشیل کوبره مقامنده اکیلمش اولان قارا بوغدای ، بیاض حاردال و سائره تارلایه کومولور .

صو حرقلری و خندکلری تمیزله‌نیر . مصر بوغدایی ، صوسام کبی کوز محصولاتی حصاد ایدیلیر . بوستانلر سوکولور ، پاموقلرك صوك قوزالری طوپلانیر .

باغجیلق . — هنوز بوزولمایان باغلرك بوزومنه و اوزوملرندن سیرکه وسائره‌یاپیلماسنه دوام اولونور. آصمه‌لرك یاپراقلری طوپلانوب کوبره یاپیلمق اوزره برچوقورده چوروديلور .

حیوانات اهلیه . — حیواناتك بر چوغی بو آیده‌قیشلق یملره باشلایه‌جغندن کچن آیدن آلیشدیرلمامشسه بو آی آلیشدیریلیر . طایلر

اكثريا بو آی دخی مرعايه چيقاريلیرسه‌ده بو موسمده قيرلرده آز اوت بوله بيله‌جكلرندن آخورده ايی بسلنمه‌لرينه دقت اتمك لازمدر. بر ياشنده‌كی اركك طايلر بو آيده ايكديج ايديله بيلير. قوشوم صيغيرلرينك واينكلرك ايی غدالرله بسلنمه‌سنه غيرت اتمه‌ليدر. صيغيرلره يديريلن يم هيچ يبانه كيتمز، اته وقوته تحول ايدر.

بسی‌يه قونه‌جق اوكوزلری چفت ايشلرنده چوق يورماملی وياری كون مرعاده اوتلاتمالی و آيريجه غدالرله بسلمكه باقمالیدر. قويونلر بوآيده‌يايلالردن اينرلر. ايی هوالی كونلرده چيفتكلرده مرعايه‌كوندرلسه بيله ياغمورلی و پوسلی هوالره‌آغيلدن ديشاری چيقارماملیدر. صوئوق يرلرده بوآيده قويونره قوچ قاتيلير. قوچه كلن قويونلری آيری بر يرده قوچه كوسترمك دها ايیدر.

كومس حيواناتی. — بو آيلرده طاوقلر توی دكيشديرمكه باشلايه‌جقلرندن برقسمی برمدت يومورطه‌يی كسر بعضيلری سيرك سيرك يومورطلامغه باشلارلر. طاووقلری قيزديرمق ويومورطلاتمق ايچون هر كون برر مقدار يولاف وقارا بوغدای ويرمكه دوام اتمه‌ليدر. ايی هوالرده طاووق وهنديلر نادا س براقيلان تارلالره صاليويريلير. بونلر تارلاده برچوق قوردلر و صوغولجانلر طوپلايه‌رق يرلر. كيجه‌لری طاووقلری اوشوتمه‌مكه و بونكله برابر كومسلری پك صيجاق‌ده بولونديرمامغه غيرت اتمه‌ليدر. بوموسمده وقيشين طاووقلرك آخورلرده صيجاق كوبره‌لر ايچنده اشينمه‌لری يومورطلامه‌لرينه سبب اولور.

آريجيلق. — ايلولده ياپيله‌ميان ايشلره دوام اولونور. ايجاب ايدرسه آنا آريلر دكيشديريلير. قيشلق غدالری اولمايان آری‌قووانلرينه بال ويا شكر شربتی قونولور. قووانلرك آغيزلری دارلاتيلوب تل قفسله اورتولور.

ايپك بوجكجيلكی. — بو آيده بوجكخانه‌يه متعلق ياپيله‌جق بر ايش يوقدر. بعض يرلرده دوت فيدانلری ديكيلير.

اورمانجيلق . — شاح وفيليزوين اورمان آغاچلرينك فيدانلرى بو آيدن اعتباراً ديكيله بيلير. ديش بوداق ، آتچه آغاج، اخلامور، كوركن ، آقاسيا توخوملرينك طوپلانماسنه دوام اولونور . توخوملر طوپلاندقدن صوكرا اكيله بيلير . يرلرى حاضرلانمامش ايسه كوزلجه محافظه اولونور. اورمانلرده اودون وكراسته قطعياتنه وكومور احراقنه دوم اولونور . فيدانلقلرده آغاچلر تيمار ايديلير و مناسبتسز داللرى اكسيلير.

ميوه باغچه‌سى . — قيشين ديكيله جك آغاچلرك يرلرى حاضرلانير، قيش شدتلى اولمايان يرلرده قاسمدن صوكرا ديكيمنه باشلانير. ياواش ياواش آغاچلرك بودانماسنه مباشرت اولونور. كيراز وآرمود آغاچلرينه يارمه آشى ياپيله بيلير. ميوه‌لى آغاچلرك محصولاتى طوپلانوب صاتيلير.

سبزه باغچه‌سى . — باغچه‌ده حفرياته باشلانير . ايلك بهارده اكيله جك يرلر همان سورولور ، حاضرلانير . صالاطه وكوچوك سياه مارول وسائره توخوملرى جامكان آلتنده اكيلير . آى صوكلرنده فيده‌له‌نير وشباط ومارت آيلرنده يرلرينه ديكيلير، قارنه‌بهارلر فيده‌له‌نير انكنار فيدانلرينك صاپلرى كسيلير وتميزله‌نير . وفيده‌لرى ديكيلير . حاصلى موسم سبزه‌لرينك اكيمنه، تيمارينه دقت اولونور .

چيچك باغچه‌سى . — بو آيده‌ده صوغانلى بولونان چيچكلر ديكيله‌بيلير . صوئوقدن قورقان چيچكلر وآغاچجقلر جامكانه آلنير . كوللر ديكيلير. جامكانك صيجاقلغنه وآرا صيرا هوالاندير لماسنه دقت اولنور.

تشرين ثانيده ياپيله‌جق زراعت ايشلرى

چيفتلك مديرينك وظيفه‌لرى . — بو آيك سكزنجى كوننه تصادف ايدن قاسمك ابتداسى مملكتمزك چوق يرلرنده چيفتجيلرجه ييل باشى اعتبار ايديلديكندن چيفتلك مديرى بو آيده تارلالر ، باغ

وباغچه‌لر ، آنبارلر ، آخورلر ، آغیللر ایله سودخانه وکومسلرك وآری قوواﻧﻠرینك والحاصل چیفتلکك بوتون تفرعاتنك برسنه‌لك مصارفیله وارداتنی قارشیلاشدیره‌رق چیفتلکده هانکی ایشلرك دها کارلی اولدیغنی وعموم چیفتلك حاصلاتندن نه‌قدر تمتع قالدیغنی، وارداتك کچن سنه‌یه نسبتله فضله‌سی ونقصانی وار ایسه هانکی سببلردن حاصل اولدیغنی حساب ومقایسه ایده‌رك نتیجه‌سنده برپیلانچو یعنی موازنه دفتری تنظیم ایلر. مملکتمزك بعض یرلرنده بو آیه قدر تارلالر اکیلمش بولونورسه‌ده اکثر یرلرده طاو بولونمادیغندن مساعد هوالرده توخوم اکمکه بو آیده باشلانه بیلیر. اقلیمی مساعد اولان یرلرده ایی هوالی کونلرده کانون اولده‌ده زرعیاته‌دوام ایدیلیر. بو آیدن اعتباراً بوش قالمغه باشلایان چیفتلك عمله وحیوانلرندن قیش دوام ایتدیکی مدتجه استفاده ایتمك چاره‌لرینی دوشونور. بازاره مال کوندریر اودون، کومور، کوبره طاشیدر. ایلك بهارا کیمی ایچون سوروله‌سی قولای اولان طوپراقلری سوردیرر. صوئوق ویاغمورلرك تیز کله‌سندن وسائر سببلردن دولایی تارلاده دوکوله‌میوب طاملره طاشینان حارمانلری دوکدیرر، مصر قوچانلرینی دانه‌لدیر، پانجار، اوت و صامان دوغرادیر، چیفتلك یوللرینی، زراعت آلتلرینی تعمیر ایتدیرر، باتاقلق یرلری قوروتمغه چالیشیر.

تارلا ایشلری . — ایلك بهارده اکیله‌جك تارلالر ایله بوش براقیله‌جق ناداسلری سوردیرر. سورولن تارلانك طوپراقلری تزك (کسك) حالنده براقیلدیغی وقت قیشین طوکلردن قباریر، چاتلار، کوزلجه داغیلیر. بونلر اوزرینه طیرمیق و مردانه چکمك اقتضا اتمز. سوکوله‌جك چایرلق، مرعا کبی محللر وار ایسه بو آیده سورولور. ایلك بهارده تکرار سوروله‌جك اولان طوپراقلری شیمدی خفیف سورمك و بهارده بر مثلی درین حفر ایتمك لازمدر. ایلك بهارده سورولمیه‌جك ایسه شیمدی بیوك پوللوقلرله بر، بر بوچوق قاریش قدر درین سورمك وایلك بهارده اوزرندن سورکو طرمیق، مردانه چکمك ایجاب ایدر. بو آیده تارلانك صو حرقلرینی تمیزله‌مك وایجاب

ایدرسه یکیدن آچمق لازمدر. چونکه صو طوراغی محللرك طوپراقلری قولای ایصینمادیغی و وقتیله طاوه کلمدیکی کبی بویله یرلره اکیلن اکینلرده صاری و جیلیز قالیر .

بو آیده توخوم اکمکه دوام ایتمك مملکتلرك صوئوق وصیجاق اولماسنه وقیشك ایرکن ویا کچ باصمه‌سنه وهوالرك یاغمورلی ویا قوراق کیتمه‌سنه باقار . بونك ایچون قطعی بر شی سویلنه‌مز . ممکن اولدیغی حالده صوئوق مملکتلرده کوزلك اکینلری ممکن مرتبه ایرکن اکمکه چالیشمالیدر. کچ اکیلن توخوملرك محصولی چوق قاردلشلامادیغی ایچون توخوملری صیقجه آتمق وخفیفجه اورتمك اقتضا ایدر . بو آیده یرینه کوره پانجار ، شالغام ، هاووچ ، یر الماسی ، پاتاتس کبی کوکلی نباتات طوپراقدن چیقاریلیر. ایجاب ایدنلری اینکاره یدیریلیر، دیکرلری صاتیلیر و یاخود محافظه ایدیلیر . چایرلرده‌کی صو حرقلری تمیزله‌نیر، وقازیلیر وقیشین طون طوتمامق ایچون چایرلره صوصالویریلوب اون بش یکرمی کون براقیلیر . حاصلی ییللقجیلرله حیوانلری بوش براقمامق ایچون یاپیلماسی ممکن اولان شیلرك هپسی یاپیلیر .

باغجیلق . — باغلرك قورو داللری آییقلانیر. صیریق و هرکلر طوپلانیر . صیجاق یرلرده باغلر بودانیر و چبوقلر دیکیلیر. بعض یرلرده بوغازلری آچیلیر .

حیوانات اهلیه . — کبه قیصراقلره دقت ایدرك بولجه و قوتلی ییه‌جك ویرمك وهوا آچیق اولدقجه دیشاری چیقارمق و وجودلرینی صیجاق طوتمق ایچون کندیلرینه ویریلن آرپا و بولافك برازا کسیلدیلوب یرینه خاووج ویرلمك مناسب اولور . بیکیرلرکده یملرینه حاووج قاریشدیرمق ایدر . بیکیرلرك ترلی بولونمامسینه و اوشومه‌سنه دقت ایتمك و صرتلرندن چوللرینی اکسیك ایتمه‌مك لازمدر .

آخورده سمیرتیله‌جك اوکوزلر مرعادن آلینیر . چالیشمایان اوکوزلره بسله‌ییجی کوکلر ایله صامان ویریلیر . سودلی اینکلر لایقیله بسلنه‌رك تمیز وهوادار آخورلرده طوتولور . بعضاً بر ایکی

ساعت قدر اورتی آلتنده آولی‌یه چیقاریلیر . بونلری پانجار ، حاووج شالغام ، لاحنه یاپراغی ، طیرفیل اوتی ویاغلی کوسبه‌لر ویا کپکله قاریشدیرلمش ایلیق صو کبی شیلر ایله بسله‌مه‌لیدر . بویله اینکلردن بول سود آلینه بیلیر . بسی‌یه قونوله‌جق اوکوزلره لاحنه ، پتاتس کبی بسله‌ییجی غدالر ویرمه‌لیدر . قویونلره بوآیده مرعا اوتی کافی کله‌دیکندن هرحالده صباح افشام آغیلده آیریجه یملرله بسله‌مه‌لیدر . مارت ونیسانده قوزو آلمق ایسته‌نیلیرسه بوآیك ابتداسنده مایسده قوزولاتمق آرزو اولونورسه بوآیك نهایتنده سورولرینه قوچ قاتیلیر . کبه قویونلر کوزل واوتلی مرعالره کونده‌ریلوب ایچه دویورولمالرینه دقت اولونور .

کومس حیواناتی — کومس حیواناتندن ضعیف اولانلری صاتیلوب قاز وهندی بالازلریله طاووق پیلیچلرینك سمیرتیله‌سنه دوام اولونور . کومسلرصوئوق ویاغموردن‌ وصانصار ، کلنجك کبی مضر حیواناتدن محافظه اولونور بوآیده طاووقلرك یملری آرتیرلمالی وقیش یملری ویرلمکه باشلامالیدر . صباحلری صیجاق صوایله‌یوغورولمش کپك ویشیلك وآرپا ، بوغدای ، یولاف ویرمه‌لیدر . سالخانه‌لردن قان طوپلامق ممکن ایسه قانی برمدت قایناتدقدن صوکرا طاووقلرك کپکی قازایله یوغورولدیغی وقت پك‌قوتلی ویومورطلاییجی برغدا اولور . هله یملرینه توزایدلمش تازه کمیك‌ایله ایصیرغان اوتی توخومی ، کنویر کتن ، قارا بوغدای کبی شیلرقاریشدیرلسه قیشین‌ده بول بول یومورطه آلینیر .

آریجیلق — آری قووانلرنده کچن‌آیده یاپیله‌میان ایشلر بوآیده اکمال اولونور .

ایپك بوجکجیلکی — دوت‌فیدانلری‌دوتلقلره دیکیلیر . اسکی دوتلقلر سورولور و دیبلری قازیلیر . دوتلقلره کوبره طاشینیر . وایکنجی سورمه‌ده کوبره‌لر داغیدیلیر .

اورمانجیلق — بو آیده اورمانلرده آغاجلری کسمکه دوام اولونور، یکیدن فیدانلر دیکیلیر. طوم‌روقلرك خزارخانه‌یه وکراسته‌لرك اسکله‌یه نقلیاتنه دوام ایدیلیر .

میوه باغچه‌سی — هنوز طوپلانمامش زیتونلر دیوشیریلیر . میوه باغچه‌لرنده آغاچ دیکیله‌جك محللر هنوز حاضرلانمامش ایسه همان حاضر ایدیلیر . الما وآرمود آغاجلری بودانیر. کوبره‌لنه‌جك آغاچلره کوبره ویریلیر . وایجاب ایدن یرلر سورولور . بدنی یوصون طوتمش آغاجلرده کیرچ بادانه‌سی یاپیلیر . قیش آرمودلری طوپلانیر ، انجیر آغاجلرینی محافظه ایتمك ایچون بدنلرینه حصیر صاریلیر .

سبزه باغچه‌سی — بو آی باقلا بزلیا ، اسپناق وسائره اکیلیر . لاخنه ، صالاطه حصیر آلتنده فیده‌لنیر ، انکنارلرك بوغازلری دولدیریلیر . کره‌ویزلرك بیاضلانمق ایچون بوغازلری قپادیلیر . والحاصل اقلیمنك صوئوق ویا صیجاقلغنه کوره قیشه دایانه بیله‌جك سبزه‌لر اکیلیر . یتیشمش اولانلری چیقاریلوب صاتیلیر .

کانون‌اولده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

بو آیده هوالر شدتلی صوئوق یاپه‌جغندن اهمیتلی ایشلر کوروله‌مز .

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌سی . — آنبارلرده بولوناز ذخیره‌لری کوزدن کچیریر ، صاتیله‌جق حبوباتی تمیزلیه‌رك صاتار ، مصرلری دانه‌له‌تیر ، آلتلری تعمیر ایتدیرر . سمیرمش حیوانلری تفریق ایدرك صاتار. کتن و کنویرلری حاضرلار، صامانلر قییلیر، باغچه‌لرك اطرافنده بولونان چیتلر بودانیر ، دیکنلی تللر تعمیر ایدیلیر ، تنجیر خندقلری تمیزله‌نیر و ایجاب ادن خندقلر آچدیریلیر . زیتونلری طوپلایه‌رق زیتون یاغی چیقاریر . چیفتلکك بر کنارنده بر طاقم چوقورلر آچدیریله‌رق آغاچ یاپراقلری ،سوقاق چامورلری، سـاقلقلر و سوپرونتی

کبی شیلر دولدیریلوب اوستی قپانیر و بویله‌جه قومپوستوده‌نیلن کوبره‌لر یاپیلیر. حیوانلرك یتاقلقلری حاضرلانیر. دیکیله‌جك آغاجلرك چوقورلری قازیلیر .

تارلا ایشلری . — هوالر ایی کیدرسه قیش سورمه‌لرینه وقابل اولورسه کیریزمه عملیاتنه دوام اولونور . تارلالره کوبره طاشیمق ایچون طوکلردن استفاده ایدیلیر. کوبره‌لر ایله مواد مصلحه نقل ایدلدکدن صوکرا طوپراغه قاریشدیریلیر . هواسی معتدل اولان یرلرده باقلا ، بزلیا ، اکیلیر ، اکر کچن آیده تماميله بتيرلمه‌مش ایسه بوغدای زرعیاتی اکمال ایدیله‌رك، آرتق زرعیاته نهایت ویریلیر. هوالر کوزل کیتدیکی صورتده طبیعی چایرلرك صولانماسنه دوام ایدیله‌رك ساز و فوندالر سوکولور ، لاکن هوالر پك صوئوق کیدرسه صولر طوکه‌رق اوتلری محو ایده‌جکی جهتله چایرلری صولامامق لازم کلیر ، اکر صولر طوکه‌رك چایرك طوپراغی قبارمش اولورسه شباط آیندن اعتباراً بر قاچ دفعه مردانه و یووارلاق کچیرمك ایدر، چایرلرك صو طوران یرلرنده تفجیر خندقلری آچیلیر ، کوستبکلرك یاپدیغی طوپراق ییغینلری داغیدیلیر .

باغچیلق . — چبوقلرك دیکیلمه‌سی ویاخود دالدیرلماسی ایچون ایجاب ایدن چوقورلر آچیلیر . اکر لزومی وارسه کریزمه یاپیلیر، جنوب مملکتلرده بودامه‌یه باشلانیر ، هرکلرك اوجلری سیوریلتیلیر ، صاریلق خسته‌لغنه طوتولان باغلرك کوتوکلری زاج قبریس (قارابویا) ایله بادانا ایدیلیر، اکر فیلوقسرا وار ایسه باغلره صو صالیویریله‌رك بوغمه عملیاتی یاپیلیر .

حیوانات اهلیه . — مرعاده بولونان حیوانلرك کافه‌سی بوآیده آخورلره آلینیر ، آخورلرك هوالانمه‌سنه دقت ایدیله‌رك کوزل هوالرده طایلر دیشاری چیقاریلیر ، کبه قیصراقلرك یملرینه دقت ایدیلیر . قصابلق حیوانلره قورو اوت، کپك و اون یدیریله‌رك اسمیردیلمه‌لرینه

دوام ایدیلیر وبسیلی اولانلر بو آیده صاتیلیر. اوکوز آخورلری صیجاق طوتولور .

آخورلرك دوشه‌مه‌لری قاینار صوایله ییقانیر و آرا صیرا تعفنی دفع ایدن محلوللر دوکولور . قویونلر بو آیده دوغورمغه باشلایه‌جغندن ماندیرالری رطوبت و صوئوقدن محافظه ایتمك و دوغورماسی یاقلاشمش اولان حیوانلری سوریدن آییرمق ایجاب ایدر . کوزل هوالرده سورولر مرعالرده و آکیزلرده اوتلاتدیریلیر . سورولر دیشاری چیقمادیغی زمان یالاقلر آغیللره قونوله‌رق حیوانلره صو ویریلیر .

کومس حیوانلری — قاز ، هندی ، اوردك وطاووقلرك سمیرتیلمه‌سنه دوام اولونور . طوکلی هوالرده کومسلرده‌کی صولوقلره ایلیق صو قونولور .

آریجیلق — پك صوئوق هوالرده قووانلرك دلیکلری طیقانه‌رق یالکز کوزل هوالرده آریلرك دیشاری‌یه چیقه بیلمه‌سی ایچون کوچوك بردلیك براقیلیر . قوغانلر چارچیوه‌لری کوزدن کچیریله‌رك تعمیره محتاج اولان یرلری تعمیر ایدیلیر . آریلری قیشین راحتسز ایتمکدن صاقینمالی وقیش آیلرنده صورت مخصوصه‌ده بونلری بسله‌مه‌لیدر .

ایپك بوجکجیلکی — دوتلقلره کوبره طاشیمغه وحفریاته دوام ایدیلیر ایلك بهارده دیکیله‌جك دوت فیدانلرینك یرلری حاضرلانیر .

اورمانجیلق — هوالر ملایم کیتدیکی صورتده کراسته‌لك آغاجلر واودونلر کسیلیر ، اکر صوئوقلر پك شدتلی ایسه آغاجلری کسمه‌مك ایجاب ایدر ، کسیلن آغاجلر طوکلردن بالاستفاده نقل ایدیلیر . ایلك بهارده دیکیله‌جك اولان آغاجلرك یرلری حاضرلانیر و توخوملرك دیوشیرلمه‌سنه دوام اولونور .

میوه باغچه‌سی — ملایم هوالرده چکردکلی آغاجلر بودانیر . چلیك ودالدیرمه یاپیلیر . اکر چامور وطوك اولمازسه فیدانلقلردن

آغاجلر صوكولەرك يرلری بللەنیر وكوبرەلەنیر ، دیكیلمەسی لازمكلن آغاجلر دیكیلیر ، آغاجلرك اوزرنده بیوین اوكسەلر قالدیریلیر ، اسكی قابوقلر ویوصونلر تمیزلەنیر ، آغاجلرك داللری اوزرنده آصیلان بوزلر و قار ییغینلری خفیفجه سیلكەرك دوشورولور . فیدانلرك صوئوقدن محافظەسی ضمننده دیبلرینە قیلدامش صامان واوت قونور.

سبزه باغچەسی — باغچەلرده كیریزمەیاپیلیر، كوبرەلرحاضرلانیر. هوالر ایی كیدییورسەچابوق یتیشن جنسدن باقلا ،قارنەبهار ، صالاطه مارول ، طورب دیكیله بیلیر . اوكلەین یاصدقلرك، اوستندن حاصیر ویا جامكان قالدیریلەرق هوالاندیریلیر ، كرك توخوم اكمك و كرك یتیشمش اولان فیدەلری دیكمك ایچون یاصدیقلر یاپیلیر ، بوآیده یاصدیقلره اكیلەجك توخوملر بزلیا ، یبانی هندیا ، فرنك مایدانوزی فاصولیه ، قیش حاووجی ، قاوون ، طوماتس وسائرەدر . تورفاندا سبزه یتیشدیرمك ایچون یاپیلان جامكانلرك آرا یرنده یاریمشر متروقدر بر یر براقەرق حرارت ویرمك ایچون اورالره تازه كوبره ییغمق ایجاب ایدر .

چیچك باغچەسی . — باغچەده بولونان چیچكار بو آی ایچنده صاقسیلره آلنەرق اورتولو بر یره قونور ، باغچەلرده بوزولمش چیچكلر صوكولەرك یرلری حاضرلاندقدن صوكرا یكیلری دیكیلیر . كوللردن چلیك و دالدیرمه یاپیلیر ، چیتلر بودانیر ، باغچه كنارندەكی نباتات قیرپیلیر . ایلك بهارده اكیلەجك یرلر حاضرلانیر ، یاپراغنی دوكن آغاجلرك دیكیلمەسنه نهایت ویریلیر . كچن آی ظرفنده اكیلمش اولان چیچك توخوملرندن چیقان فیدانلر دیكیلیر ، لیمونلقلرك و جامكانلرك حرارتی یوكسك طوتولور و رطوبتك دفعی ضمننده ممكن مرتبه هوالاندیریلیر . چابوق یتیشن چیچكلره بول صو ویریلیر ، كیچ بویوین چیچكلر ایسه آزار آزار صولانیر ، اكر هوالر كوزل كیدرسه اوكلەین لیمونلقلرك پنجرەلری آچیلەرق هوالاندیریلیر ، هوالر پك صوئوق اولورسه لیمونلقلرك جاملرینك اوستی حاصیرالله اورتولور .

بو آیده صاقسیلره وجامکانلره سنبل ، لاله ، یاز شبویی و آماریللیس کبی صوغانلر دیکیلیر .

سوبجیلك . — سوتخانه‌لرك درجهٔ حرارتی ١٥ الی ١٦ دن آشاغی دوشمه‌مك اوزره صوبالر یاقیلیر .

کانون ثانی‌ده یاپیله‌جق زراعت ایشلری

طوك وقارلردن دولایی بوآیده اکثریا عملیات زراعیه یاپیله‌ماز .

چیفتلك مدیرینك وظیفه‌سی . — آنبارلرده بولونان ذخیره‌لر هروقت دقتله معاینه‌ایدیلیر ، حیوانلر سمیردیله‌رك صاتیلیر . قویونلرك دوغورمالرینه و قوزولرك کوزل باقیلماسنه دقت‌ایدیلیر ، چیتلر بودانیر قومپوستو کوبره‌لری یاپیلیر ، طاشدن یاپیلان قورو دیوارلر تعمیر ایدیلیر ، یاغمورلی هوالرده هانغارلرده حبوبات حارمان‌ایدیلیر ؛ صالمه صورتیله اسقا ایدیله‌جك تارلالر ایچون صو یوللری یاپیلیر ، کتن و کنویردن الیاف چیقاریلیر ، آلتلر تعمیر ایدیلیر . آری قووانلری ، سپتلر و سائره یاپیلیر . صوك بهارده اکیلن حبوبات تارلالر کزیله‌رك معاینه ایدیلیر .

تارلا ایشلری . — تارلالرده‌بولونان مضر اوتلرك قوپارلماسنه طوکلردن صوکرا تارلالرك اوستندن مردانه کچیرلمه‌سنه دقت ایدیلیر . تارلالر کوبره‌لنیر ، هوالر مساعده ایدرسه ایلك بهارده اکیله‌جك تارلالر سورولور ، خام اراضی آچیلیر ، کچن سنه اکیلمش اولان یونجه و قبا یونجه‌لرك طاشلری آییقلانیر ، تفجیر خندقلری آچیلیر ، بوآیده چایرلری صولامامليدر ، تارلالردن چالی وبوکورتلنلر سوکولور قار دوشمه‌ین یرلرده آرپا اکیله بیلیر .

باغجیلق . — باغلره کوبره طاشینیر ، هرکلر حاضرلانیر ، کوتوکلرك‌لزومسز داللری کسیلیر ، هواسی ملایم اولان یرلرده بودامه

یاپیله بیلیر ، ایجاب ایدرسه کوتوکلر کیرچله بادانه ایدیلیر ، چارداقلر تعمیر ایدیلیر .

حیوانات اهلیه . — آخورلرك صیجاق و رطوبتسز اولماسنه، زمینك تمیز وقورو بولونماسنه دقت ایدیلیر ، ایلك بهارده صاتیله‌جق حیوانلرك سمیردلمه‌سنه دقت اولنور، بیکیر وصیغیرلرك یملری آرتیریلیر، کبه قیصراقلره خاووچ یدیریلیر ، سمیرمش اولان اوکوزلر صاتیلیر، ایی هوالرده حیوانلر دیشاری چیقاریله‌رق آخورلر تمیزله‌نیر. دوغورماسی یاقین اولان اینکلر آیری صیجاق بریره قونوله‌رق، دوغورنجه‌یه قدر قورو یملرله بسله‌نیر واون ویا کپکدن یاپیلمش چوربالرایله ایلیق صوایچیریلیر.

کومس حیوانالی . کومسلر صوئوقدن ورطوبتدن محافظه ایدلمه‌لی، طاووقلری یومورطلاتمق ایچون قارا بوغدای ویولاف یدیرمه‌لی ، قاز وهندیلر ایله طاووقلر صیجاق ورطوبتسز بریره قپادیله‌رق سمیردیلیر، هرکون کومسلرده‌کی صولوقلره صیجاق صو قونور .

آریجیلق . — قوغانلرك هوالانماسی تأمین اولونور واوزرلرینه بیغیلن قارالر خفیفجه قالدیریلیر. قوغانلرك آغزنده ئولمش آریلر بولونورسه اونلری آلوب آتمالی ، آریلرك یملری اولوب اولمادیغنه دقت ایده‌رك بربز پارچه‌سی اوزینه برآز توز شکر قویوب قوغانلرك ایچنه براقمالی، قوغانلری صالالاملی ویرندن اوینا تماملیدر . چونکه اویوشمش اولان آریلر دوشه‌رك تلف اورلر . قوغانك دلیکندن فاره ودیکر زیانکار حیوانلرك کیرمه‌سی ایچون صیقجه برتل قفس ایله دلیك قپادلمالی .

ایپك بوجکجیلکی . — دوتلقلر کوبره‌له‌نیر ویکیدن دوتلق یاپیله‌جق یرلر کیریزمه ایدیلیر .

اورمانجیلق . — هوالر مساعده ایدرسه بالطه‌لق اورمانلرندن اودون کسیلمکه دوام اونور، ییقیلمش ودوزیلمش آغاچلر قالدیریلیر طوکلردن بالاستفاده صاللر و قیزاقلر واسطه‌سیله آغاچلر طاشینیر ، کوپریلر و یوللر تعمیر ایدیلیر ، مقطعلردن اشجار چیقاریلیر ، سوکود

وقاواق آغاجلری بودانیر ، دیش بوداق ، کوکنار ، لادین ، چام توخوملری طوپلانیر .

میوه باغچه‌سی . — ایی هوالرده کیراز ، الما ، اریك آرمود قایصی آغاجلری بودانیر . زیتون آغاجلرینك قورومش و غیر منتظم داللری کسیلیر . آغاج دیکیله‌جك یرلر کیریزمه ایدیلیر . صوك بهارده آچیلمش اولان چوقورلره آغاج دیکیلیر . رطوبتلی صوئوق طوپراقلرده آغاجلری سورکونلرندن چلیکار کسیلیر و بونلر ۲۰ - ۳۰ سانتیم اوزونلغنده کسیله‌رك بر آرایه باغلانیر ، و مارتده یرلرینه دیکیلمك اوزره قوم ویاخود خفیف بر طوپراغك ایچنه کومولور ، آغاجلرك اسکی قابوقلری تمیزله‌نیر و اوزرلری کیرچ قایماغیله بادانه ایدیلیر . چارداقلر ، تللر و اسپالیه‌لر تمیزلنه‌رق تعمیر ایدیلیر ، میوه باغچه‌لری بو آی ایچنده کوبره‌له‌نیر ، بعض آغاجلرك دالدیرمه‌سی یاپیلیر . لیمون ، پورتقال ، ماندارینا ، تورونج وزیتون آغاجلری بو آیده دیکیلیر .

سبزه باغچه‌سی . — کچن آیدن قالان کیریزمه وطوپراق ایشلری تماملانیر ، کوبره‌لر آتیلیر ، شدتلی صوئوقلرده انکنار وکره‌وزلرك اطرافنه یاپراق و یوصونلر ییغیلیر ، یوموشاق هوالرده انکنارلرك بیچلری آییقلانیر وچورومش اولانلری آتیلیر ، یاصدقلری حاضرلانیر ، اولجه اکیلن توخوملردن چیملنمه‌ین یرلر وار ایسه یکیدن توخوم اکه‌لی بو آیك نهایتنده دیوار کنارینه و سپر یرلره جزئی مقدارده نوخود ، باقلا و صوغان دیکیله بیلیر ، تورفاندا اوله‌رق بو آی ظرفنده جامکانلی صیجاق یاصدقلره فاصولیا ، قاوون ، طومانس ، هندبا ، باطلیجان ، قیوریجق صلاطه اکیله بیلیر . و آچیق یاصدیقلره انکنار فیده‌سی ، طورپ ، مارول ، پراصه ، آرپه‌جق صوغانی ، صاریمساق دیکمك ممکندر .

چیچك باغچه‌سی . — چیچکلرك دالدیرمه و چلیکی یاپیلیر ، چیچك صوغانلری دیکیلیر ، باغچه‌لرك یوللری وطرحلری تعمیر ایدیلیر ،

بوزولمش چمنلر سوکولەرك یرلرینه یکیدن توخوم آتیلیر . باغچەلرك بللنمەسنه دوام اولونور ، چوق رطوبتلی اولمایان یرلردە یاپراقلرینی دوکن زینت آغاچلری دیکیلیر ، آلتلر تعمیر ایدیلیر ، جامکان ایچنه هرجائی منکشه دیکیلیر ، طوك اولمادیغی وقتلردە کوکلری بودامالیدر ، جامکان ایچنه و فانوسلر آلتنه بو آیدە اکیلەجك توخوملر: بەغونیا ، دالیا ، ایبەریتا ، قاسم پاتلری ،قولیوس ، تسبیح چیچکی وسائرەدر . آچیقدە اکیلەجك توخوملردە : حشخاش ، کلنجك ، چوخه چیچکی ، سانتورەآ و سائرەدر . آغاپانتوس ، آماریللیس و اینجی چیچکنك صوغانلری جامکان و صوبالرە دیکیلیر ، اولجه دیکیلن سنبل صوغانلری سورمش ایسه اوستلرینی یاپراقلرله اورتمەلیدر. لیمونلقلرە کلنجەهوانك دکیشمەسندن دولایی فضله رطوبتدن بعض نباتاتك چورومەسی محتمل اولمقله بوکبی چوروینلری همان تمیزلەمەلی وکیجەلری لیمونلقلرك اوستنی حاصرلرله اورتمەلی، نباتاتی غایت احتیاطلهصولامالی، چیچك صوبالرینك حرارتی ۱۰ الی ۱۵ و میوەآغاجی صوبالرینك حرارتی ۲۰ الی ۲۵ آراسنده بولونمالیدر .

شباطدە یاپیلەجق زراعت ایشلری

شباط آیی قیشك شدتله حکم سوردیکی بر زماندر . هواسی ملایم اولان یرلردە بو آی طرفندە نباتات یشرمکه باشلار ، کیجەلری چوقجه صوئوق اولور .

چیفتلك مدیرینك وظیفەسی . — بسیلی حیوانلری چیفتلك مدیری صاتار وبونلرك یرینه بسلەمك ایچون خارجدن ضعیف حیوانلر صاتین آلیر ، آنباردەکی ذخیرەلری و مخزنده بولونان پتاتس ، پانجار و سائرەیی کوزدن کچیرەرك اداره ایدوب ایتمیەجکنی تحقیق ایدر ، فضله حبوباتی درحال صاتیلغه چیقاریر ، و ذخیرەلر تمیزلەنیر ، چیفتلك ابنیەسندە وآلتلرندە محتاج تعمیر اولان یرلری تعمیر ایتدیریر ،

چیتلر یاپدیرر ، رطوبتلی چایرلرده تفجیر خندقلری آچدیرر ، قوواتلر یاپدیرر .

تارلا ایشلری . — مارت ونیسانده اکیله جك تارلالر طرمیقلانیر وحاضرلانیر، جنوب مملکتلرده صوك بهار حبوباتنك اوستندن طیرمیق چکیریلیر ، کوبره نقلیاتنه دوام اولونور ، طوپراق طاوه کلدکدن صوکرا چاودار ، بوغدای ، یولاف ، آرپه ، بزلیا کبی توخوملر اکیلیر ، صوك بهارده اکیلن تارلالرك اوستنه کیمیوی کوبره‌لر آتیلیر ، اراضینك صولاتماسنه باشلانیر ، صنعی چایرلره آلچی آتیلیر، طبیعی چایر حالنده براقیله‌جق اولان یرلر بر دها سورولور ، چیتلر بودانیر ، آغاچ دیکیله‌جك چوقورلرك آچیلماسنه نهایت ویریلیر .

باغجیلق — باغلر بودانمغه باشلانیر ، کوتوکلر بادانه ایدیلیر . باغك بوش یرلرنده دالدیرمه یاپیلیر ، هرکار حاضرلانیر آشی‌چبوقلری حاضرلانه‌رق آشیلر یاپیلیر ، چلیك یاپیله‌جق داللر دیکیله‌جکی وقته قدر اینجه قوم ایچنده محافظه ایدیلیر . هواسی یوموشاق اولان یرلرده چوبوقلر بوآی ایچنده دیکیلمکه باشلار . قوملی طوپراقلرده بولونان باغلر ایشله‌نیر ، کوتوکلرك دیپلری آچیلیر .

حیوانات اهلیه — بیکیرلر بوآیدن اعتباراً چالیشدیرلمغه باشلانیر . قیصراقلر دوغورمغه باشلار دوغورمش اینکلره پانجار ، خاووچ کبی کوکاره ویریلیر ، قیصراقلر خفیف ایشلرده قوللانیلیر ، هوالر ایی کیدرسه قوزولر مرعالره چیقاریلیر، تشرین ثانی وکانون اولده دوغان قوزولر سوتدن کسیلیر ، ایکی آیلق اولان قوزولر آنه‌نیر . قویونلره ویریلن طوزچوغالدیلیر ، بسی‌یه قونولان اینکاره قیرمه ویارمه حاشلاماسی ویریلیر ، آخورلرك هوالانماسنه وتمیزلکنه دقت ایدیلیر .

طاووقجیلق — هندی وطاووقلر بوآیده یومورطلامغه باشلار . اوردك و طاووق یومورطه‌لری قولوچقه آلتنه قونور ، هندیلری قولوچقه‌یه یاتیرمق دها اییدر . خوروز ویلیجلر سمیردیلیر ، چیقان

جیوجیولر کومسلردن دیشاری چیقارلیه‌رق هوادار وضیادار محللرده بولوندیریلیر ، کومسلر کیرچ ایله بادانه ایدیلیر. طاووقلری قولوچقه‌یه آلیشدیرمق ایچون فوللوقلره بر قاچ یومورطه قونور ، بر چوق طاووقلری بردن قولوچقه‌یه یاتیرمالیدرکه ایچلرندن بریسی وازگچرایسه اونك یومورطه‌لری دیکرلرینك آلتنه قونوله بیلسین .

آریجیلق — ایی هوالرده قووانلرك قاپوسی آچیلیر واطرافی تمیزله‌نیر ، قار و یاغموردن قووانلر محافظه ایدیلر . اکر قار چوق یاغارسه قووانلرك اوکنه صامان ویا کول سرپیلیر . هوالر ایصینجه آریلر قووانلردن دیشاری یه‌چیقه‌جقلرندن صحتلرینك یرنده اولوب اولمادیغنی تدقیق ایتملیدر .

ایپك بوجکجیلکی — دوتلقلر بلله‌نیر . ویاصامان ایله سورولور . صیجاق مملکتلرده دوت آغاچلری یاپراقلانمغه باشلار .

اورمانجیلق — آغاچلرك طاشینماسنه وکراسته‌لرك یاپیلماسنه دوام ایدیلیر ، صیق اورمانلر سیرلدیلیر ، تمیزله‌نیر . میشه . کستانه، دیشبوداق وآقچه آغاچ توخوملری اکیلیر ، رچینه‌لی آغاچلرك توخوملری طوپلانیر . یاپراقلرینی دوکن آغاچلر دیکیلیر و بودانیر . هوالر ایی کیتدکجه کومور طورنقلری یاقلیر .

میوه باغچه‌سی . — آغاچ فیدانلرینك هپسی بوآیده دیکیلیر، شفتالی ، اریك ، الما ، قایصی ، کیراز ، ویشنه و آرمود آغاچلری بودانیر ، قلم آشیسنه بو آیده باشلانیر ، فیدانلقلرده الما ، آرمود چکردکلری اکیلیر ، آشی قلملری کسیلیر ، فیندیقلر بودانیر، آغاچلر هرکه باغلانیر ، طوکلی هوالرده آغاچ دیکمه‌مه‌لیدر . آغاچلرك دیبلری چاپالانه‌رق کوبره‌له‌نیر، طرطیل کبی حشرات آییقلانه‌رق کیره‌چ صویی ایله‌ده بادانه یاپیلیر ، کچن سنه‌دن دیکیلمش اولوبده یشرمه‌ین زیتون دیکمه‌لری کووه‌لنمش ایسه قورومش اولدیغی آکلاشیله‌جغندن همان

سوکولوب آتیلیر ، زیتونلکلر سورولور ، کوبره‌له‌نیر و قلم آشیسی ایله آشیلانیر .

سبزه باغچه‌سی . — بوستانلرك بللنمه و کوبره‌لنمه‌سنه دوام ایدیلیر . یبانی وتلر آییقلانیر ، طوپراقلر حاضرلانه‌رق تخته‌لر یاپیلیر ، فضله صولرك آقماسی ایچون باغچه‌لرده کوچوك خندقلر آچیلیر ، صوغان تارلالرینك کنارینه صالاطه فیدانلری دیکیلیر ، هوالر آچیق اولدیغی زمان اسکنار ومایدانوزلر اوزرینه قونولان یاپراقلر قالدیریلیر ، اکر قیراغیدن قورقولورسه تکرار اورتولور . رطوبتلی طوپراقلره انکنارلرك دیبلری آچیلیر ، قوش قونمازلر ایکنجی دفعه چاپالانه‌رق کوبره‌له‌نیر ، کانون اولده یاپیلمش ومحصولی آلنمش اولان یاصدیقلر بوزوله‌رق یکیدن تازه کوبره قونولور ویاصدیقلر یاپیلیر ، مارتده هوالر ایلشدیکی زمان یرلرینه دیکمك اوزره یاصدیقلره پطلیجان ، قارنه‌بهار ، فاصولیا ، طوماتس ، خیار ، قباق کبی توخوملر اکیلیر ، بو آیده آچیقده دیکیله‌جك سبزه توخوملری پانجار ، فرنك تره‌سی ، عادی تره ، مایدانوز ، طورپ ، هندبا ، مارول ، نوخود ، صوغان و سائره‌در . صارمساق دیشلری ، پراصه وانکنار فیده‌لری ایله چیلك وقوش‌قونماز کوکلری کذلك آچیقده دیکیله بیلیر .

چیچك باغچه‌سی . — ایکی سنه‌لك نباتلر دیشاری چیقاریلیر . زینت آغاچلری بودانیر و آییقلانه‌رق دیبلری بلله‌نیر . چارداق وقمریه‌لره صارلمش اولان کوللر شباطك نهایتنده بودانیر . قرانفیل ولاله‌لر ساقسیلره دیکیلیر ، چیچك طرحلری بلله‌نیر ، وبو آی نهایتنده چمن توخوملری اکیلیر و کنارلره شبوی ، کانجك ، خشخاش ، پیغمبر چیچکی کبی بالآخره باشقه یره دیکیله‌جك اولان چیچکلر غرس اولونور ، جامکانلرك ایچنه کوپه ، مینه دیکیلیر . کچن آی ظرفنده دیکیلن چیچکلرك یرلری دکیشدیریلیر ، هوالر ایی کیدرسه طرحلره لاوانتین ، آطه چایی چلیکلری دیکیلیر ، سنبل‌تبر ، قپلان پوستی صوغانلری دیکیلیر .

قرانفیل ، لاتین ، هزاران، قهقهه ، قدیفه چیچکی ، لاله، اینجی چیچکی ، عنبر کبی چیچك توخوملری آچیقده زرع اولونور . جامکان وصوبالره کلنجه وانلیا ، دالیا ، مینا ، توتون چیچکی ، محبت چیچکی ، یدی ویرن شبوی ، واپور دومانی ، خوروس ایبکی ، قدیفه چیچکی، سولانوم توخوملری اکیلیر .

هوالر ایی کیدرسه لیمونلقلرك هواسی تجدید اولونور. لیمونلقلرده بولونان نباتك قورومش یاپراق ودالرینی آییقلامالی، لیمونلقلرك حرارتنی ٦ـ٧ درجه‌ده طوتمالی، قاملیا ساقسیلرینی صیجاق یرلرده محافظه ایتمه‌لیدر.

حساب معلوماتی

زراعت وتجارتده اك زیاده قوللانیلان

مقیاسات یعنی اولچولر ، طارتیلر و پارالر

اسکیدن هر مملکتده وحتی بر مملکتك مختلف شهرلرنده باشقا باشقا اولچولر وطارتیلر قوللانیله کلمشدر . بویوزدن اهالینك وبالخاصه ارباب تجارتك دوچار اولدقلری مشکلات پك چوقدر . ملتلر آراسنده مناسبت وتجارتلرك آرتماسی حسبیله بومشکلاتك اورتادن قالدیرلماسی دوشونولمش واولچولرله طارتیلر غایت فنی براساسه وحسابی قولای برحاله کتیرلمشدر .

طول مقیاسلری (اوزونلق اولچولری)

پاریسدن کچن نصف‌النهار دائره‌سنك قرق میلیون جزئندن برجزئنه « مترو » اسمی ویرلمش زبومقدار معین ، طول مقیاسنده واحدقیاسی عد واعتبار ایدیله‌رك بونك اونلر ، یوزلر ، بیکلر ایله تقسیمی قولای

بولونماسی حسبیله انکلتره‌دن ماعدا بوتون حکومتلر طرفندن رسماً قبول ایدلمشدر . بوکا سیستم متریك یعنی متر واصولی دنیلیر . بو اصولك مملکتمز داخلنده رسماً قبول ایدلمه‌سی وایکی سنه صوکرا مجبوری صورتده قوللانیلماسی ایچون اولچولر وطارتیلر قانونی نامیله برقانون حاضرلانمشدر .

میریامترو	١٠٠٠٠	متره
کیلومتره	١٠٠٠	»
ده‌قامتره	١٠	»

برمتره =	١٠	ده‌سی‌مترو
	١٠٠	سانتی‌مترو
	١٠٠٠	میلی‌مترو
	١٠٠٠٠	ده‌سی‌میلی‌مترو
	١٠٠٠٠٠	سانتی‌میلی‌مترو
	١٠٠٠٠٠٠	میلی‌میلی‌مترو

برمترو اون مساوی قسمه تقسیم ایدلمش هر برینه ده‌سی مترو دەنیلمش ، برمترو یوزمساوی قسمه تفریق ایدیله‌رك هر برینه سانتی‌مترو اسمی ویرلمشدر .

برمترو بیك پارچه‌یه تقسیم اولوندیغی تقدیرده هر بر پارچه‌سنه میلی‌متره یعنی متره‌نك بیكده بری تسمیه ایدلمشدر .

برده‌سی‌متره =	١٠	سانتی‌مترو یاخود
٠,١	١٠٠	میلی‌مترو یاخود
	١٠٠٠	ده‌سی‌میلی‌مترو

الخ

برسانتی‌متره =	١٠	میلی‌مترو یاخود
٠,٠١	١٠٠	ده‌سی‌میلی‌مترو یاخود
	١٠٠٠	سانتی‌میلی‌مترو

اسکی مقیاسات		مترو ایله افاده‌سی		ایضاحات
فرسخ	=	٥٦٨٥	=	٧٥٠٠ زراع معماری

		مترو		
برید	=	٢٢٧٤٠	=	٤ فرسخ
مرحله	=	٤٥٤٨٠	=	٢ برید
بورك میلی	=	١٨٩٥	=	٢٥٠٠ زراع معماری
قولاج	=	١,٨٩٥	=	٢,٥ »
ذراع معماری	=	٠,٧٥٧١٤	=	٧٥ سانتی‌متره وکسور
چارشی آرشونی	=	٠,٦٨٥٨	=	٦٨ » » »
اندازه	=	٠,٦٥٢٥	=	٦٥ » » »

اجنبی طول مقیاسلری

انكلتره و متحدهٔ امریقا

یاردا (٣ آیاق) ٠,٩١٤٣٨ = ٩١ سانتی متره و کسور
آیاق (١٢ پوس) ٠,٣٠٤٧٩ = ٣٠ » » »
پوس یاخود اینچ ٠,٠٢٥٤٠ = ٢,٥ » » »
قولاج (فاتیم) ٢ یاردا ١,٨٢٨٨ برمترو ٨٢ سانتی مترو
پول (پرش) ٥,٥ » ٥,٠٢٩١١ مترو کسور
قورلونغ ٢٢٠ » ٢٠١,١٦٤٣ » »
میل بری (٨ قورلونغ) ١٦٠٩,٣١٤٩ مترو
میل بحری (٢٠٢٨ یاردا) ١٨٥٣,١٤٧٥ مترو

روسیه و اوستوریا

ساژەن (٣ آرشین) ٢,١٣٣٥٦١ مترو. ایکی‌مترودن بر ازفضله
آرشین (١٦ ویرشوق) ٠,٧١١١٨٧ یتمش بر سانتی مترو
ویرشوق درت کسورسانتی‌مترو
وەرست (٥٠٠ ساژەن) ١٠٦٦,٧٨١ بیك آلتمش آلتی کسورمترو

دیگر میللری

فرانسز میل بحریسی	١٨٥٢	مترو
انکلیز » »	١٦٠٩,٣١٤٩	»
آلمان » »	٧٥٠٠	»
یونان » »	١٠٠٠٠	»

ذراع معماری‌یی متریه تحویل ایچون ٠,٧٥٨ عددیله چارشی آرشونی مترو یاپمق ایچون ٠,٦٨ اندازه ایچون ٠,٦٥ عددلریله ضرب ایتمك لازمدر. متروبی ذراع معماری‌یه تحویل ایچون ١,٣١٩ چارشی آرشونی یاپمق ایچون ١,٤٧ اندازه یاپمق ایچون ١,٥٣٨ عددلریله ضرب ایتمليدر.

سطح مقیاسلری

اکی ، بویی بر متر اولان مربع سطحه مربع متر تسمیه اولونور . برشکل مربعك برضلعی هرقاچ مترو اولورسه شکل مذکور اوقدر (مترو مربعی) در دینیلیر .

دەسی مترو مربعی = مترو مربعنك ۱۰ × ۱۰ = ۱۰۰ دەبری
سانتی مترو مربعی = مترو مربعنك ۱۰۰ × ۱۰۰ = ۱۰۰۰۰ دەبری
میلی مترو مربعی = مترو مربعنك ۱۰۰۰ × ۱۰۰۰ = ۱۰۰۰۰۰۰ دەبری
مترو مربعی = واحد قیاسی = ۱۰۰ دەسی مترو مربعی = ۱۰۰۰۰ سانتی مترو مربعی

اراضی مساحەسی ایچون واحد قیاسی اولان ۱۰ × ۱۰ = ۱۰۰ مربع مترو قبول ایدلمش و اسمنه آر (یکی اولك) دەنیلمشدر .

هکتار (جریب) = ۱۰۰ آر = ۱۰۰۰۰ مربع مترو
هکتار (جریب) = ٤ یکی دونوم = ۱۱ اسکی دونوم
یکی دونوم = ۲٥ آر = ۲٥۰۰ مربع مترو
یکی اولك (آر) = ۱۰۰ »
اسکی دونوم (٤ اسکی اولك) = ۹۱۹,۳۰ »
اسکی دونوم = ۱٦۰۰ مربع آرشون
کیلو مترو مربعی = ۱,۰۰۰,۰۰۰ مربع مترو = ۱۰۰ هکتار
عراق فدانی = ۱۸۳۰۰ مربع مترو = ۲۰۰ اسکی دونوم
مصر فدانی = ٤۲۰۰ » = ٤,٥ اسکی دونوم

۹۱۹ و کسور مربع متر ودن عبارت اولان بر اسکی دونومی بعضیلری حسابده قولایلق اولمق اوزره بیك مربع مترو اعتبار ایدەرك برهکتاری اون دونوم حساب ایدرلرسەده یاکلشدر ، آرالرندەخیلی فرق واردر .

اسکی دونومی یکی دونومه تحویل ایتمك ایچون ۳,۰٦۲۷۲ عددیله یکی دونومی اسکی دونومه تحویل ایچون ۲,۷۱۹٤٥۳ عددیله ضرب ایتملیدر .

انكلتره سطح اولچولری	یاردا مربعی = ۹ قدم مربعی (اسقار فیت)	= ۰,۸۳۶۱	مربع مترو
	قدم مربعی = ۱۴۴ پوس مربعی (اسقار اینچ)	= ۰,۰۹۲۹	»
	پوس مربعی ———	= ۰,۰۰۰۶۴۵	»
	پول مربعی = ۳۰,۲۵ یاردا مربعی	= ۰,۲۵۳۰	آر
	رود = ۴ پول مربعی = ۱۲۱۰ = یاردا مربعی	= ۱۰,۱۱۶۸	آر
	آقر = ۴ رود = ۴۸۴۰ یاردا مربعی	= ۰,۴۰۴۷	هكتار
روسیا واسوچ باده	ساژه‌ن مربعی = ۹ آرشین مربعی	= ۴,۵۵۲۰۸۴	مربع مترو
	آرشین مربعی = ۲۵۶ ویرشوق مربعی	= ۰,۵۰۵۷۸۷	»
	ویرشوق مربعی	= ۱۹,۷۵۷۳۰	مربع سانتی مترو
	دیساتینا = ۲۴۰۰ ساژه‌ن مربعی	= ۱,۰۹۲۵۰	هكتار
جماهیر متحدهٔ آمریقاده	یاردا مربعی = ۹ قدم مربعی	= ۰,۸۳۶۰	مربع مترو
	قدم مربعی = ۱۴۴ پوس مربعی	= ۰,۰۹۲۸	»
	پوس مربعی	= ۰,۰۰۰۶۴	»
	آقر = ۴ پرش	= ۰,۴۰۴۶۵	هكتار
	پرش	= ۰,۱۰۱۱۶	هكتار

مربع مترو جنسندن كسر اعشاری حالنده یازیلان رقملر صولدن اعتباراً ایكیشر خانه اولەرق اوقونور مثلا : ۱,۸۴۵۰ كیلو مترو مربعی = ۱ كیلو مترو مربعی ۸۴ هكتار ۵۰ آر دیه اوقونور .

مایعات وحبوبات مقیاسلری

اوزونلغی ، كنیشلكی ، درینلكی برر دەسی مترو اولان برقابه دەسیمترومكعبی نام دیكرله (لیتره) دەنیلیر برلیترەلك قابی دولدیران صویك وزنی بركیلو غرام یعنی بیك غرامدر . دیكرمایعات وحبوباتك لیترە‌ی صویه نسبتله كثافتلرینه نظراً مختلف ثقلتلرده طارتیلیر .

هكتو لیتره	۱۰۰ لیتره	
دەقا لیتره	۱۰ »	
دەسی لیتره	۰,۱ »	لیترەنك اونده بری
سانتی لیتره	۰,۰۱ »	» یوزده »

بالخاصه بیوك حجملری اولچمك ایچون اوزونلغی ، كنیشلكی ،
درینلكی برر مترودن عبارت اولان وبناءً علیه بیك لیترەیه مساوی
بولونان (مترو مكعبی) قوللانیلیر .

دەسی مترو مكعبی = ۰٫۰۰۱ مترو مكعبنك اوندەبری
سانی مترو مكعبی = ۰٫۰۰۰۰۰۱ = مترومكعبنك یوزدەبری

مترو مكعبی جنسندن اعشاری اولەرق یازیلان رقملر اوچر اوچر
اوقونور . مثلا ۱٫۸۲۵۶۲۵ عددی ۱ مترومكعبی ۸۲۵ دەسی مترو
مكعبی و ۶۲۵ سانتی مترو مكعبی صورتیله اوقونور .

لیترە ایسه برر برر اوقونور . مثلا : ۵٫۲۸۶ لیترە = ۵ لیترە
۲ دەسی لیترە ، ۸ سانتی لیترە و ۶ میلی لیترە صورتیله تلفظ اولنور.

یكی حبوبات اولچكلری

یكی كیله = ۱۰ یكی اولچك = ۱۰۰ لیترە = ۲٫۷۰۲ استانبول كیلەسی
یكی شینیك = ۱۰ یكی قوطو = ۱۰ لیترە
یكی قوطو = ۱ لیترە

مترو جنسندن اولمایان حجم ، مایعات وحبوبات اولچولری

ممالك عثمانیەدە مستعمل اولچولری

استانبول كیلەسی = ٤ شینیك = ۰٫۳۷ هكتولیترە
دولو = یارملی = ۲ شینیك ۰٫۱۸۵ »
اسكی شینیك = ۲ قوطو = ۹٫۲۵ لیترە
اسكی قوطو = ۲ ظرف = ٤٫۶۲۵ »

هكتولیترەیی یعنی یكی كیلەیی استانبول كیلەسنه تحویل ایتمك
ایچون ۲٫۷۰۲۷ عددیله ضرب ایتمەلیدر .

انكلترە اولچولری

حجم ایچون یارد امكعبی = ۲۷ قدم مكعبی = ۰٫۷۶٤۰۳۳ مترو مكعبی
قدم مكعبی = ۱۷۲۸ پوس مكعبی = ۰٫۰۲۸۳۱۵ »
پوس (اینچ مكعبی) = ۰٫۰۰۰۰۱۶ »
مایعات وحبوبات ایچون
غالون = ٤ قووارت = ٤٫۵٤۳۵ لیترە
قووارت = ۲ پینت = ۱٫۱۳۵۹ »
پینت = = ۰٫۵۶۷۹ »

انكلتره (مابعد)

بوشل = ٨ غالون = ٣٦,٣٤٧ ليتره
قوارتر = ٨ بوشل = ٢٩ ,٧٨١ »
لود = ٥ قووارتر = ١٤٥٣,٩ ٩٦ »
شالدرون = ٣٦ قووارتر = ١٠٤٦٨,١٢٦٨ »

روسيا واستلونيا اولچولری

ساژەن مكعبی = ٩,٧١٢١٥٢ مترومكعبی
مايعات ايچون :
قروشقا = ١٠ چارقا = ١,٢٢٩٨٩ ليتره
چارقا = ٠,١٢٢٩٩ »
وەدرو = ١٠ قروشقا = ١٢,٢٩٨٩٤ »
بوچقا = ٤٠ وەدرو = ٤٩١,٩٥٧٦٠ »
حبوبات ايچون :
چاست = ٠,١٠٩٣٤ »
غارنەتس = ٣٠ چاست = ٣,٢٧٩٧١ »
چەتوەريق = ٨ غارنەتس = ٢٦,٢٣٧٧٤ »
چەتوەرت = ٨ چەتوەريق = ٢٠٩,٩٠١٩٢ »

حكومات متحدهٔ آمريقاده

مايعات ايچون :
جيل = ٠,١١٨٢٨ ليتره
پينت = ٤ جيل = ٠,٤٧٣١٥ »
قووارت ٢ پينت = ٠,٩٤٦٣ »
غالون = ٤ قووارت = ٣,٧٨٥ »
واريل = ٣١ $\frac{1}{2}$ غالون
باريق = ٦٣ غالون
پيپ = ١٢٦ غالون
حبوبات ايچون :
قووارت = ٢ پينت = ١,١٣٥٩ ليتره
پينت = ٠,٥٦٧٩ »
غالون = ٤ قووارت = ٤,٥٤٣٥ »
بوشل = ٨ غالون = ٣٦,٣٤٧٧ »

مصرده:

شینیك	١,٣٢	لیتره
كیله	١٦,٥٠٠	لیتره
ویباح = ٢ كیله =	٣٣,٥	لیتره

اوزان مقیاسلری (طارتیلر)

برسانتی‌مترو مكعبی جمده (اكی ، بویی، درینلكی برر سانتیمترو اولان بر قوطو) وسانتیغراد ترمومتره‌سیله +٤ درجهٔ حرارتدن بولونان ماء مقطرك [انبیقدن چكلمش صو ویا یاغمور صویی] وزننه (غرام) تسمیه اولونور .

كیلوغرام (یكی اوقه) $\frac{\text{غرام}}{١٠٠٠}$ = ٣١٢,٥ درهم

ده‌سی‌غرام	٠,١	غرامك اونده‌بری
سانتی‌غرام	٠,٠١	« یوزده «
میلی‌غرام	٠,٠٠١	« بیكده «
ده‌سی‌میلی‌غرام	٠,٠٠٠١	« اون بیكده «
سانتی‌میلی‌غرام	٠,٠٠٠٠١	« یوزبیكده «
میلی‌میلی غرام	٠,٠٠٠٠٠١	« میلیونده «

اونس = ٢٥ غرام

یكی قانطار (كنتال) ٧٨ قیه = ١٠٠ كیلوغرام

یكی چكی = ١٥٦ قیه = ٢٠٠ كیلوغرام

طون (طونیلاتو) = ١٨ اسكی قنطار = ١٠٠٠ كیلوغرام

مترو اصولنده اولمایان وزن مقیاسلری

مملكتمزده قوللانیلان طارتیلر:

اسكی اوقه (قیه)	= ٤٠٠ درهم	= ١,٢٨٢٩٥	كیلوغرام
درهم	= ٤ دنك	= ٣,٢٧٣٦	غرام
دنك	= ٤ قیراط	= ٠,٨٠١٩٠	«
قیراط	= ٤ بوغدای	= ٠,٢٠٠٤٧	«
مثقال	= ١,٥ درهم	= ٤,٨١١٠٤	«
اسكی قانطار	= ٤٤ اسكی اوقه	= ٥٦,٤٤٩٥٨	كیلوغرام
اسكی چكی = ٤ قنطار	= ١٧٦ اسكی اوقه	= ٢٢٥,٧٩٨	«

باطمان — یرینه گوره ٢، ٤، ٦ اوقه اعتبار اولونمشدر .

اسکی اوقه‌یی کیلو غرامه تحویل ایچون ۱۲۸۳ عددیله ضرب ایده‌رك اوچ خانه‌سنی آییرمالی ، کیلو غرامی اوقه یاپمق ایچون ۷۸ ایله ضرب ایده‌رك ایکی خانه‌سنی چلمه‌لیدر .

انکلتره‌ده و شمالی آمریقاده قوللانیلان تارتیلر

لیبره (پاوند) = ۱٦ اونس = ٤٥۳,٥۹۲٦٥ غرام
اونس = درام = ۲۸,٤٤۹٥ غرام «
درام = ۱,۷۷۱۸٤ غرام «
قوارته‌ر = ۲۸ لیبره = ۱۲,۷۰۰٥۹ کیلو غرام
استون = ۱٤ لیبره = ٦,۳٥۰۲۹ «
انکلیزقانطاری = ۱۱۲ لیبره = ٥۰,۸۰۲۳۷ «
انکلیز طونی = ۲۰ قنطار = ۱۰۱۷,۰٤۷٥ «

روسیه‌ده قوللانیلان تارتیلر

فونت (روس لیبره‌سی) = ۹٦ زولوتنیق = ۰,٤۹٥۱۷ کیلوغرام
زولوتنیق = ٤,۲٦٥۷٤ غرام
پود = ٤۰ فونت = ۱٦,۳۸۰٤٦ کیلو غرام
برقووه‌چ = ۱۰ پود = ۱٦۳,۸۰٤٦ «

مصرده‌کی تارتیلر

اوقه (قیه) = ٤۰۰ درهم = ۱,۲٤۸ «
درهم = ۳,۱۲ غرام
رطل = ۰,٤٤۹۲۸۰ کیلوغرام «
مصرقانطاری = ٤٤,۹۲۷ «
اسکندریه قانطاری = ۱۳۹,۷۷٦ «

مسکوکات و اوراق نقدیه مقیاسلری

حرب عمومیدن بری بوتون مملکتلرده همان عمومیتله کاغد پارا قوللانلمقده‌در. مختلف مملکتلرك چیقاردقلری اوراق نقدیه‌لرك قیمتلری آلتون پارایه نسبةً و دیکر مملکتلرك پارالرینه قیاساً پك چوق دکیشمکده‌در. مختلف پارالرك آرالرنده قیمت فرقلرینه (قامبیو فرقی) دینیلیر ومختلف اوراق نقدیه‌نك فیأتلری بورسه‌ده آلیجی وصاتیجیلرك عرض وطلبلرینك درجه‌سنه کوره تعیین ایدیلیر . هر مملکتك پاراسنك دیکرلرینه نظراً قیمتجه یوکسلمه‌سی ویاخود دوشمه‌سی ، او مملکتك احوال سیاسیه‌سنه ،

اعتبار ماليسنه ، ادخالات واخراجاتنك درجه‌سنه و پاراسنك آلتون قارشيلغى بولنوب بولنمامسنه تابعدر . زمانمزده پاراسى اك قيمتلى و قامبيوسى اك يوكسك اولان دولتلر انكلتره ايله شمالى آمريقا حكومتلريدر . بروقتلر حسابسز اوله‌رق چوق مقدارده اوراق نقديه طبع ايدن روسيه . اوستريا ، المانيا حكومتلرينك كاغد پارالرى عادتا صفره ياقين درجه‌ده قيمتدن دوشمش ايدى . حالحاضرده بوممالكتلرده آلتون پارا واحدقياسى عدايدلمه‌رك واهميتلى تأمينات كوستريله‌رك چيقاريلان اوراق نقديه قيمتلرينى اولدقجه محافظه ايتمكده‌درلر .

المانياده برقاچ ميلياری برآلتون مارق قيمتنه قدر دوشن اسكى اوراق نقديه اورتادن قالديرلمش و برينه آلتون پارا عيارنده اولان و (غولدمارق) ياخود (رايخش‌مارق) ناميله معين مقدارده اوله‌رق باصيلان يكى اوراق نقديه قونولمشدر .

حالحاضرده پارالرى چوق دوشكون اولان مملكتلر فرانسه ، يونانستان ، اوستريا ، ايتاليا ، رومانيا ، بولغارستان وسائره‌در . انكلتره و آمريقا اوراق نقديه‌سنه نسبتله مملكتمز پاراسى‌ده دوشكون ايسه‌ده ديكر مملكتلرك پارالرينه نسبتله اولدقجه موقعنى محافظه ايتمكده و كيتدكجه يوكسلمكه قابليت كوسترمكده‌در .

هر مملكتك كاغد پارالرينك آراسنده‌كى فرقلر همان هركون دكيشمكده و يكديكرينه نسبتله بويوك فرق كوسترمكده اولديغندن بونلرك مقابللرينى تورك ليراسى اوله‌رق ولو تخمينى اولسون تثبيت ايتمك ممكن دكلدر . بو فرقلر آنجق هركونكى بورسه جدوللرينى تدقيق ايتمكله آكلاشيله‌بيلير .

استانبول اسهام و پارا بورسه‌سى هركون ايكى نوع فيئات نشر ايدر. برى استانبولده اجنبى اوراق نقديه‌سنك مقابلى ، ديكرى اجنبى بر مملكتده تأديه‌سى مشروط اجنبى كاغد پارالرينك معادليدر .

برنجيسنه نقد (تأفه كتيف) ديكرينه چك فيئاتى‌ده نيلير. عموميتله چك فيئاتلرى نقد فيئاتلرندن فضله اولور .

نقد فیئاتی ؛ هر مملکت پاراسندن بر معین مقدارینك غروش ویا تورك لیراسی اولەرق نه طوتدیغنی کوسترر. چك فیاتلری ایسه بر تورك لیراسی مقابلی اولەرق عائد اولدیغی مملکتده تأدیەسی شرطیله نه قدر اجنبی پاراسی آلنەبیلەجکنی کوستریر یالکز انکلیز لیراسی ایله روس لیراسی فیأتلرینك طبق نقد فیأتی طرزنده کوستریلەسی عادت ایدلمشدر .

بر مملکت پاراسنك یوکسلمەسی ویاخود دوشورولەسی بعضاً بانقەلر وبورسەجیلر طرفندن یاپیلان اسپەکولاسیون نتیجەسیده واقع اولور. اسپەکولاسیون دیمك بر مالك ویاخود بر پارانك حقیقی احتیاج بولونمادیغی بر زمانده آلنوب صاقلانماسی و موجودك آزالدلماسی و فیأتلر ایجه یوکسلدکدن صوکرا صاتیلماسی دیمکدر . سپەکولاسیون یاپیلماسنی هر مملکتده حکومتلر منع ایدر وبالخاصه کندی پارالرینك بویلەهوا اویونلریله دوشورولەمسنه غیرت ایلر. بر فکر حاصل ایتمك اوزره کتابك طبع ایدلدیکی اثناده نشر اولنان استانبول بورسەسنك بر جدولنی درج ایدیورز .

مسکوکات واوراق نقدیه فیئاتلری

	غروش
تورك آلتونی (۱۵ شباط ۱۹۲۶)	۸۱۷,۲۰
انکلیز لیراسی	۹۳۸,۱۰
دولار (آمریقا)	۱۹۲
۲۰ فرانق (فرانسز)	۱٤۱
۲۰ لیرەت (ایتالیا)	۱۵۵
۲۰ اسویچره فرانغی	۷۳٦
۲۰ دراخمی (یونان) یکی	٥٤,۲٥
» » اسکی	٤۹,۱۰
۱ رایخش مارق (آلمان)	٤٥,۱۰
۱ شیلین (آوستریا)	۲۷,۱۰

٢٠ لەی	(رومانیا)	١٦,٥
٢٠ لەوا	(بولغار)	٢٧,٢٠
١ فلورین	(فلمنك)	٧٦
٢٠ قورون	(چك اسلوواق)	١١٣
٢٠ دینار	(یوغوسلاویا)	٦٨,٢٠
١ زەلوتی	(لهستان)	٢٦,٣٠
١ چرونتسی	(سوویت)	٩٨٠

چك قیمتلری

لوندره اوزرینه	برانکلیز لیراسی		غروش	٩٤٢,٥
نویورق اوزرینه	بر تورك لیراسی		دولار	٠,٠٥١,٧٥
پارس «	«	«	فرانق	١٤,١٩
بلچیقا «	«	«	«	١١,٣٥
ایتالیا «	«	«	لیرەت	١٢,٨٤
اسویچره «	«	«	فرانق	٢,٦٨,٥
آمستردام «	«	«	فلورین	١,٢٩
اسپانیا «	«	«	پچەتا	٣,٦٥
صوفیه «	«	«	لەوا	٧٢,٥٠
برلین «	«	«	مارق	٢,١٨
لهستان «	«	«	زەلوتی	٢,١٥
رومانیا «	«	٢٠ لەی	غروش	١٦,١٢٥
روسیه «		١	چرونتسی «	٩٨٥

حال حاضرده پیاسەمزده اجنبی مملکتلرك آلتون پارالری هرنەقدر تداول ایتمەمکده ایسەده حرب عمومیدن اول بزم آلتون پارایه نظراً اجنبی سکەلرینك تعیین ایدن قیمتلرینی آشاغیده یازیيورز. بو جدول مختلف مملکتلرك اوراق نقدیەسنك آلتونه نسبتله نەقدر دوشدیکنه دائر بر فکر ویره [illegible]. پیاسەدەکی تورك آلتوننك اوراق نقدیه ایله قیمتی بولونور بو قیمت ایله اشاغیدەکی جدولك غروشلری ضرب

ایدیلیرسه مذکور مقابللر کونك فیئاتنه ارجاع ایدلمش اولور . ایشته بو فیئاتلرله بورسه فیئاتلری آراسنده‌کی فرق؛ سقوط فرقنی کوسترر . یالکز شوقدر وارکه برآلتون الیوم برمتاع اوله‌رق صاقلانمش وپیاسه‌دن چکیلمشدر .

اجنبی مسکوکاتك تورك آلتونی یوز غروشه اعتبارله قیمتلری

ناپوله‌ئون (فرانسز آلتونی) = ٢٠ فرانق = ٨٧ غروش

فرانق (آلتون) = ١٠٠ سانتیم = ٤,٤ »

چیفت‌قورون (آلمان لیراسی) = ٢٠ مارق = ١٠٨ »

قورون (آلمان لیراسی) = ١٠ مارق = ٥٤ »

طالر (آلمان) ٣ مارق = ١٦,٢ »

مارق (آلمان) ١٠٠ فه‌نیك = ٤,٥ »

استرلین (انکلیز لیراسی) = ٢٠ شیلین = ١١٠ »

شیلین (انکلیز) = ١٢ پنس = ٥,٥ »

دوقا (آووستریا آلتونی) = ١١,٨٥ فرانق = ٥٢ »

فیلورین (اوستریا) ٢,٤٧ فرانق = ١٠,٨٦ »

قورون (اوستریا) ١٠٠ هه‌لله‌ر = ١,٠٥ فرانق = ٤,٥٥ »

ئه‌مپه‌ریال (روس آلتونی) ١٠ روبله = ٤٠ فرانق = ١٧٦ »

یاریم روس لیراسی ٥ روبله = فرانق ٨٨ »

روبله (روس) ١٠٠ قاپیك = ٤ فرانق = ١٧,٦ غروش

قاپیك (روس) = ٠,٠٤ فرانق = ٧ پارا

ئه‌غل (آمریقا آلتونی) ١٠ دولار = ٥١,٨٣ فرانق = ٢٨٨ غروش

دولار (آمریقا) ١٠٠ سه‌نت = ٥,٣٤ فرانق = ٢٣,٥ »

سه‌نت (آمریقا) ٩,٥ پارا

تومن (ایران آلتونی) = ١١,٥ فرانق = ٤٨,٢ غروش

صاحب قران (ایران) = ٢,٠٨ فرانق =

مصر آلتونی = ٢٥,٦١ فرانق = ١١٢,٧ غروش

مصر مجیه‌سی = ٥,١٢ فرانق ٢٢,٥٢ »

مصر (هند آلتونی) ۱۵ روپیه = ۳٦,۸۳ فرانق = ۱٦۲ غروش
روپیه (هندستان) = ۲,۳۷۵ فرانق = ۱۰,٤٥ غروش

پجه‌تا (اسپانیول)
لیره‌ت (ایتالیا)
دینار (صرب)
له‌ی (رومانیا)
له‌وا (بولغارستان)
دراخمی (یونانستان)

بونلرك جمله‌سی عیناً برفرانق قیمتنده‌در اسوبچره و بلچیقاده فرانق تداول ایدر . تونس لیراسی‌ده یکرمی فرانق قیمتنده‌در .

تورك آلتونی ۱۰۰ غروش

۲۲,۷۸ فرانق
۱۸,٦۷ مارق
۱۸,۱۸ شیلین
۲۱,۹ قورون
٤,۳ دولار

عثمانلی مسکوکاتنده واحد قیاسی غروشدر . برغروش قرق پاره یاخود یوز سانتیمدر . پاره‌یی سانتیم یاپمق ایچون یادورده تقسیم ایتمه‌لی بر خانه‌چلمه‌لی یاخود ایکی‌یه چوق مثلی آله‌رق ایکی خانه آییرمالیدر . سانتیمی پاره یاپمق ایچون درت ایله ضرب ایتمه‌لیدر .

فائض حسابلری

فائض بسيط : ف سرمايه‌نك فائضى ، ر سرمايه ح فائض جزئى ه زمان فرض اولوندقده :

$$\text{ف} = \frac{\text{ر} \times \text{ح} \times \text{ه}}{۱۰۰} \text{ ، } \text{ر} = \frac{۱۰۰\text{ف}}{\text{ح} \times \text{ه}} \text{ ، }$$

$$\text{ح} = \frac{۱۰۰\text{ف}}{\text{ر} \times \text{ه}} \text{ . } \text{ه} = \frac{۱۰۰\text{ف}}{\text{ح} \times \text{ر}}$$

زمان سنه اوله‌جغنه اگر آى جنسندن اولورسه او ى اولكى دستورده ه يرينه $\frac{\text{ه}}{۱۲}$ قونولور ؛ اگر زمان كون اولورسه سنهٔ تجاريه ۳٦۰ اعتبار اولونديغندن ه يرينه $\frac{\text{ه}}{۳٦۰}$ قونولور .

يوميه بر غروشك كتيرديكى فائضلر بروجه آتيدر :

٪ ۳ دن ۰,۰۰۰۰۸۳۳۳۳ ٪ ٤,٥ دن ۰,۰۰۰۱۲٤۹۹۹

٪ ۳ $\frac{۱}{۲}$ دن ۰,۰۰۰۰۹۷۲۲۱ ٪ ٥ دن ۰,۰۰۰۱۳۸۸۸۸

٪ ٤ دن ۰,۰۰۰۱۱۱۱۱۱

بالفرض س يوميه بر غروشك كتيرديكى فائض ، ه عدد ايام و ر سرمايه اولسون ، فائض بولمق ايچون : $\text{ف} = \text{ر} \times \text{ه} \times \text{س}$ اولور .

فائض مركب . — ح فائض جزئى ، ب فائضه قوللانيلان سرمايه ، م دخى فائضه قوللانيلان سرمايه‌نك ه سنه ظرفنده بالغ اوله‌جغى مبلغ اولسون :

$$\text{م} = \text{ب} \, (۱ + \text{ح})^{\text{ه}}$$

$$\text{ب} = \frac{\text{م}}{(۱ + \text{ح})^{\text{ه}}}$$

تقسيط . — تقسيط اولا : فائض مركب حسابيله قونولمش اولان بر سرمايه هر سنه‌نك ابتداسنده ويا نهايتنده علاوه اولونان مبلغ معيندر . ثانياً بر دينى تسويه ايتمك ايچون هرسنه نهايتنده تأديه اولونان معين بر مبلغه دينور .

(١) د تقسیط ، ح بر غروشك فائضی ، ه سنه ب سرمایه اولسون .

$$\frac{١-(ح+١)^{ه}}{ح} \times (ح+١)\,د = ب$$

$$\frac{ح \times ب}{[١-{}^{ه}(ح+١)](ح+١)} = د$$ اولور .

(٢) ب اقراض ایدیلن پاره ، ح بر فرانقك فائضی ه سنه ، د تقسیط اولسون .

$$\frac{{}^{ه}(ح+١) \times ح \times ب}{١-{}^{ه}(ح+١)} = د$$

نهایت معادلهٔ عمومیه

$$[١-{}^{ه}(ح+١)] = {}^{ه}(ح+١) \times ح \times ب$$

اولورکه بو معادله (ب ، د ، ه ، ح) کمیتلرندن هانکیسی مجهول اولورسه اوکا کوره درت نوع مسئله‌نك حلنه خدمت ایدر .

هندسه معلوماتی

سطحلرك مساحه‌سی

سطحلرك مساحه‌سی ؛ انجون واحد قیاسی مترو مربعیدر .
مثلثك مساحه‌سی قاعده‌سنی ارتفاعنك نصفنه ضرب ایدرك بولنور.
مربعك مساحه‌سی : بر ضلعك مربعنه مساویدر .
مستطیلك مساحه‌سی : بیوك ضلعی کوچوك ضلعنه ضرب ایدرك بولونور .
معینك مساحه‌سی ؛ قطرلرینك بربرینه حاصل ضربنه مساویدر .
متوازی الاضلاعك مساحه‌سی ؛ قاعده‌سنك ارتفاعنه حاصل ضربیله بولونور .
شبه منحرفك مساحه‌سی ؛ قارشولقلی ایکی قاعده‌سی مجموعنك ارتفاعنه حاصل ضربنك نصفنه مساویدر .

بر دائره‌نك محيطى قطرينك π (۳,۱٤۱٦) يه حاصل ضربنه مساويدر .

بر دائره‌نك قطرينى بولمق ايچون محيطى π يه تقسيم وياخود ۰,۳۱۸ رقميله ضرب ايتمليدر .

بر دائره‌نك مساحه‌سى ؛ نصف قطرينك مربعنى ۲ π ايله ضرب ايدرك وياخود محيطك مربعنى ۰,۰۷۹ ايله ضرب ايدرك بولونور . π ر۲

بر قطاع دائره‌نك مساحه‌سى؛ قوسنك طولنى نصف قطرينك نصفيله حاصل ضربنه مساويدر .

مساحهٔ حجميه دستورلرى

بر منشورك مساحهٔ سطحيه‌سى : قاعده‌سى محيطنك [اكر منشور مائل ايسه مقطع قائمى محيطنك] ارتفاعنه حاصل ضربنه مساويدر .

اكر منشورك قاعده‌سى بر مستطيل اولورسه ابعاد ثلثه‌سنى يعنى طولنى ، عرضنى ، عمقنى بربرينه ضرب ايتمكله مساحهٔ حجميه‌سى ألده ايدلمش اولور .

اسطوانه‌نك مساحهٔ سطحيه و حجميه‌سى ده منشور كبيدر . يالكز اسطوانه‌لرك قاعده‌سى بر دائره اولديغندن مساحهٔ سطحيه دستورى ۲π ر × ارتفاع .

و مساحهٔ حجميه دستورى π ر۲ × ارتفاع شكلنده كوستريلور .

بر اهرام منتظمك مساحهٔ سطحيه‌سى ؛ قاعده‌سنى تشكيل ايدن شكلك محيطى ايله قاعده‌سنك بر ضلعى اوزرينه اهرامك رأسندن تنزيل ايديلن عمودك حاصل ضربنك نصفنه مساويدر .

اكر اهرام غير منتظم اولورسه يان طرفده بولونان مثلثلرك مساحه‌لرينى بوله‌رق جمع ايتمليدر .

اهرام ناقصك مساحهٔ سطحيه‌سى آلت واوست قاعده‌لرك محيطلرى مجموعنك نصفنى آله‌رق آلت و اوست قاعده‌لرده بولونان مشابه ضلعلر بيننده‌كى عمود مشتركه ضرب ايتمكله بولونور .

اهرامك مساحهٔ حجميه‌سی قاعده‌سی مساحه‌سنك ارتفاعنه حاصل ضربنك اوچده برینه مساویدر .

اهرام ناقصك مساحهٔ حجميه‌سی ؛ آلت و اوست قاعده‌لرك مساحه‌سنك جذر مربعنی آله‌رق ارتفاعنه‌ضرب ایتمكله بولونور .

مخروطك مساحهٔ سطحیه‌سی نصف‌قطرینك مولدیله حاصل‌ضربنك π ایله ضربنه مساویدر .

$$\pi \text{ ر } \times \text{ مولد}$$

مخروط ناقصك مساحهٔ سطحیه‌سی ؛ آلت واوست‌قاعده‌لری محیطنك مجموعنی مولد ایله ضرب ایدرك نصفنی آلمقله بولونور .

مخروطك مساحهٔ حجميه‌سی ؛ قاعده‌سی‌مساحه‌سنك ارتفاعنه حاصل ضربنك ثلثنه مساویدر .

$$\frac{\pi \text{ ر}^{٢} \times \text{ع}}{٣}$$

مخروط ناقصك حجمی π ع (ر^{٢} + ر$'^{٢}$ + ر ر$'$) در. ع = ارتفاع ، ر = آلت‌قاعده‌نك نصف‌قطری ر$'$ = اوست‌قاعده‌نك نصف قطری .

بر كره‌نك مساحهٔ سطحیه‌سی ؛ بر دائرهٔ عظیمه‌سی محیطنك‌قطر كره‌یه حاصل ضربنه مساویدر . ٤ π ر^{٢}

بر منطقهٔ كره‌نك سطحی دائرهٔ عظیمه محیطنك منطقه ارتفاعنه حاصل ضربنه مساویدر ٢ π ر $\times$ ع

بر كره‌نك حجمی ؛ بر دائرهٔ عظیمه‌سی سطحنك قطر كره‌یه حاصل ضربنك ثلثانه مساویدر .

$$\frac{٤}{٣} \pi \text{ ر}^{٣}$$

هرهانكی بر شكل ذو وجوهك مساحهٔ حجميه‌سی ، سطحی ایله داخلنه رسم اولونان دائره‌نك نصف قطرینه حاصل ضربنه مساویدر .

مخروط شكلنده بغیلمش حبوباتك مساحه‌سی

بونك ایچون قاعده‌سنك سطحنی و ارتفاعنی بیلمك كافیدر .

بالفرض قاعده‌سنك قطری اوچ مترو اولسون او حالده نصف قطر ١,٥٠ مترو اوله‌جغندن قاعده‌نك مساحه‌سی ١,٥٠ × ١,٥٠ × ٣,١٤ = ٧,٠٦٥ اولور . اكر ييغينك ارتفاعيده ٠,٦٠ اولورسه ييغينك حجمی = $\frac{٠,٦٠ + ٧,٠٦٥}{٣}$ = ١,٤١٣ ليتره ايدر . حبوباتك بر ليتره‌سنك ثقلتی دخی جدول مخصوصنه مراجعت ايديله‌رك بولونه‌جغندن مسئله حل ايدلمش اولور .

اكر قطر يرينه محيطی معلوم اولورسه او حالده محيطی كندی نفسنه بركره ضرب ايتدكدن صوكرا چيقان حاصل ضربی ٠,٠٨ رقميله ضرب ايدرك قاعده‌نك مساحه‌سی بولونور . بعده ارتفاعنه ضرب ايديله‌رك اوچه تقسيم ايديلور .

اوت وصامان وسائره ييغينلرينك مساحه‌سی

اوت وصامان ييغينلرينك شكلی على الاكثر باش آشاغی قونمش بر مخروط ناقص ايله بونك اوستنه اوطورمش بر مخروطدن مركبدر . بناءً عليه بونلرك آيری آيری حجملری بولونه‌رق جمع ايديلور : مخروط ناقص ايچون :

$\frac{\pi}{٣}$ × ارتفاع (ر٢ + رَ٢ + ر رَ) دستوری .

و مخروط ايچون $\frac{\pi}{٣}$ × ر٢ × ارتفاع دستوری قوللانيلور .

برنجی دستورده (ر) مخروط ناقصك آلت قاعده‌سنك نصف قطری و (رَ) اوست قاعده‌نك نصف قطريدر .

بورادن ثقلتی بولمق ايچون جسملرك كثافتنی كوسترن جدوله مراجعت ايديلور .

فيزيق (حكمت طبيعيه) معلوماتی

غازلرك هوايه نظراً كثافتلری

هوای نسيمی	١,—	آزوت	٠,٩٧٢
مولدالماء (ايدروژه‌ن)	٠,٠٦٩	حامض قاربون	١,٥٢٩
مولدالحموضه (اوقسيژه‌ن)	١,١٠٦	حمض قاربون	٠,٩٦٧

قلور	٢,٧٥٠	حامض کبریتی	٢,٢٥٠
آمونیاق	,٥٩٦	حامض کبریت ماء	١,١٩٠
باتاقلق غازی	,٥٥٩	هوا غازی ٠,٤٨٠ —	٠,٧٥٠
حمض اول آزوت	١,٥٣٠	اسپرتو بخاری	١,٥٩٠
حمض ثانی آزوت	١,٠٤٠	صو بخاری	٠,٦٢٠

بر مترو مکعبی غازك کیلو اولەرق ثقلتنی بولمق ایچون کثافتنی ١,٣٩٣ ایله ضرب ایتمەلیدر .

صدانك سرعتی

هوا ایچنده صفر درجهٔ حرارتده ثانیەده ٣٣٣ مترو ؛ ١٠ درجەده ٣٣٧ ، اون آلتی درجەده ٣٤١ ، صو ایچنده ٨ درجهٔ حرارتده ١٤٣٥ (هوادەکندن ٤,٥ مثلی فضله) معدنلر ایچنده (هوادەکندن اون کره فضله)

غلیان (قاینامه) درجەلری

آمونیاق	— ٣١,٥	صو	١٠٠
کئول اتیل	٧٨.٣	اودون روحی	٦٥
کئول مەتیل	٦٦	تره‌منتی روحی	١٥٧
حامض آزوت	٨٦	بذر یاغی	٣٨٦
حامض قاربون	— ٧٨	فوسفور	٢٩٠
حامض کبریتی	— ١٠	پوتاس محلولی	١٥٦
حامض کبریت	٣٣٨	کوکورد	٤٤٨,٣
قلوروفوم	٦٠.٨	کبریت قاربون	٤٨
فرەاوزوت	٢ ٣		

ذوبان (اریمه) درجەلری

بوز	٠	حامض قاربون	— ٧٨
دکز صویی	٢	بذر یاغی	— ٢٧
اسپرتو	— ١٠٠	زیتون یاغی	— ٦
حامض کبریتی	— ٧٩	جیوا	— ٣٨,٥

تره‌منتی روحی	— ١	آلتون	١٢٥٠
تره یاغی	٣٠	پلاتین	١٧٧٥
طونج	٩ ٠	فوسفور	٤٤
فلورکاس	١٧٩,٥	قورشون	٣٣٥
صاری بال مومی	٧٦,٢	کوکورد	١٣٣,٦
بیاض بال مومی	٦٨,٧	ایچ یاغی	٣٣
باقر	١٠٩٣	استه آرین	٦١
قالای	٢٣٢	جام	٤٠٠
دمیر	١٦ ٠	چنقو	٤١٥

بعض مایعاتک انجماد (دوکما) درجه‌لری

خالص صو —	٠	کندیر توخومی یاغی —	٢٧
دکز صویی —	٢,٥	بذیر یاغی —	٢٧
صوسام یاغی —	٥	کئثول آمیل —	٢٣
زیتون یاغی —	٦	پتاتس یاغی —	٢٣
قولزا یاغی —	٦	حامض کبریت —	٣٤
یر فیستیقی یاغی —	٧	جیوا —	٤٠
طاتلی بادم » —	١٠	حامض کبریتی —	٧٨
قرانفیل یاغی —	١٨	آمونیاق (نشادر روحی) —	٨٠
هند یاغی —	١٨	حامض قاربون —	٩٠
کتانجک یاغی —	١٨	کول یاغی	١٤-١٨

بر متر مکعبی اعتباریله مختلف محروقاتک حاصل ایتدکلری بخار مقداری

قزل آغاج اودونی	١,٣٤٠	چام کوموری	١,٣٦٠
هوش »	١,٥٦٠	تورب کوموری	٢,٠٢٠
کورکن »	١,٧٠٠	قوق کوموری	٣,٨٤٠-٤,٣٢٠
میشه »	١,٧٥٠	معدن »	٤,٩٧٥-٦,٩٤٥
قاین »	١,٦٩٠	لیکنیت »	١,٠٧٥-٢,٣٩٥
چام »	١,٦٣٠		

مختلف موادك ثقلتی

مواد مختلفه	بر متره مكعبك ثقلتی كیلوغرام	مواد مختلفه	بر متره مكعبك ثقلتی كیلو غرام
اینجه رطوبتلی قوم	۱۹۰۰	غرانیت	۲٤۰۰
» قورو »	۱٤۰۰	چمنتو	۱۱۸۰
دره قومی	۱۸۰۰	دیشبوداق كراسته‌سی	۸۷۵
فوندا طوپراغی	٦۵۰	قره آغاج »	۷۵۰
قورو طوپراق	٦۰۰	كستانه »	٦۸۵
خالص ممتاز »	۱٤۰۰	جویز »	٦۰۰
اوزلی »	۱۷۰۰	قاین »	۷۲۰
الوویبون طوپراغی	۱۲۰۰	قاواق »	۳۸۰
مارن	۱٦۰۰	قزیل آغاج »	۵۵۰
سونمه‌مش كیرچ	۸۵۰	هوش »	۷۰۰
خام آلچی	۲۰۰۰	اخلامور »	۵۵۰ الی ٦۰۰
پیشمش »	۱۲۰۰	چنار »	۷۱٤
تازه صغیر كوبره‌سی	۵۰۰ الی ٦۰۰	كوركن »	۵۷۵
تازه بیكیر »	٤۰۰	لادین »	۳۵۰
شهرسو پرونتیلری	۸۰۰ الی ۱۲۰۰	الما »	۷۵۸
طبیعی كمیكلر	٦۰۰_۵۰۰	آرمود »	٦۵۷
ماقیلمش كول كمیكلر	۲۸۰	دوت »	۸۸۵
تازه كول	۵۵۰		
بول (سیدیك)	۱۰۲۰		
غوونو	۱۰۰۰		
طوغله	۱۰۰۰		

مختلف ماده‌لرك ثقلتلری

مواد مختلفه	بر مترو مکعبنك ثقلتی کیلوغرام	مواد مختلفه	بر مترو مکعبنك ثقلتی کیلوغرام
آت کستانه‌سی	٦٥٧		بر هکتو لیتره‌سی
آقاسیا (روبینیا)	٦٦١		
آقچه اغاج	٦٤٣	قره آغاج کوموری	١٩,٥٠
قزلجق	٧٦١	قاین »	١٩,٠٠
شمشیر	٩٠٠	چام »	١٧,٥٠
چام	٨١٤	هوی »	٨٥,٠٠
کوکنار	٥٢٨	قوق »	٣٥,٠٠
آق میشه	٩٠٦		بر لیتره‌سی
	بر استرینك	تره یاغی	٠,٩٤٢
میشه اودونی	٥٨٤	بیرا	١,٠٢٤
کورکن »	٤٠٢	یاغمور صویی	١,٠٠٠
قاین »	٤٤٠	بوغدای اونی	١,٠٣٥
قره آغاج »	٤٠٠	بالق یاغی	٠,٩٢٣
کوکنار »	٣٠٠	زیتون یاغی	٠,٩١٥
چام »	٣٣٠	کچی سودی	١,٠٣٤
قره قاواق »	٢٢١	اینك »	١,٠٣٢
آق قاواق »	٢٠٠	ایچ یاغی	٠,٩٢٣
		بال	١,٤٥٠
	بر هکتو	کبك	٠,٢٠٠
	لیتره‌سی	شکر	١,٦٠٦
میشه کوموری	٢٢,٥٠	بال مومی	٠,٩٧٤
دیشبوداق	٢٠,٠٠	بادم یاغی	٠,٩١٧

بعض نباتاتك يابراقلانمالری ایچون لازم اولان حرارت درجه‌لری

الما آغاجی	٧	فیندیق آغاجی	٣
دوت »	٩	میشه »	١٢,٧
آصمه	١٠,٥	آت کستانه‌سی	٧,٤
جویز »	٩,٨	لیلاق	٥

بعض نباتلرك چیچکلنمه‌لری ایچون محتاج اولدقلری اك آز حرارت درجه‌لری

کیراز آغاجی	٧,٤	بوغدای و آرپا	١٦,٢
آرمودوألما »	٧,٤	یولاف	١٦
شفتالی »	٥,٤	چاودار	١٤,٢
قایصی وبادم »	٦	مصر و کنویر	١٩
زیتون »	١٩	ایلك چیچکلنمه (اوزوم)	١٦,٢
چیلك	٩,٥	عمومی »	١٨,٢
قیر بونجه‌سی	١٢,٧	صوك »	١٩

میوه‌لرك اولغونلاشمالری ایچون اقتضا ایدن اصغری حرارت

ایلك کیرازلر	١٦	چاودار	١٩
چیلك	١٧	بوغدای	٢٠
آرپا ویولاف	١٨	ایلك انجیر	٢١

علائم جویه معلوماتی

هوانك دکیشمه‌سنی کشف ایتمك اصولی

١ . — (کونش واسطه‌سیله) صباحلاین کونش صاری ویاخود قرمزی رنکده دوغارسه اکثریا اوکون یاغمور یاغه‌جغنه اشارتدر . اکر آقشاملری باتارکن صاری رنکده اولورسه روزکار چیقه‌جغنه دلالت ایدر . کونشك سیاه بربولوط ایله قپالی اولدیغی حالده باتماسی

ایرته‌سی کون دکل دها ایرته‌سی کون یاغمور یاغه‌جغنه علامتدر. اکر کونش بویله سیاه بولوطله قپالی اولدیغی حالده باتدقدن صوکرا اوکیجه یاغمور دوشرسه ایکنجی کون پك چوق روزکار چیقاجغنی بیلدیرر. کونش دوغارکن سمانك قرمزی کورونمه‌سی یاغمور یاغه‌جغنی و کونش باتارکن کورونن قرمزیلق هوانك ایی اوله‌جغنی کوستیرر.

کونش دوغمادن اول ویاخود باتارکن چایرلر، حوضلر وباتاقلق یرلر اوزرنده بیاض دومان کورونمه‌سی ایرته‌سی کونی هوانك ایی ایی وصیجاق اوله‌جغنی بیلدیرر. بولوطلرك آراسندن کونش ایکی ویا اوچ قاتلی کورینورسه دواملی برفورتنه چیقه‌جقدر.

۲. — (آی واسطه‌سیله): آیك صاری رنکده دوغماسی یاقینده یاغمور یاغه‌جغنی وقرمزی رنکده‌دوغماسی روزکار چیقه‌جغنی اشعار ایدر. آی‌تام اولدیغی وقتلرده غایت پارلاق وکوزل اوله‌رق کورونمه‌سی برچوق کونلر هوانك ایی کیده‌جکنی کوستیریر. آی دونی دوغار وکنارلری کیرینتیلی وچیقینتیلی یعنی پوروزلی اولورسه هوانك بوزیله‌جغنه وایرته‌سی کون یاغمور یاغه‌جغنه علامتدر.

آیك اطرافنده کمیش ورنکلی ایکی ویااوچ دائره کورورلوسه بیوك بر فورتنه‌نك ظهورایده‌جکی آکلاشیلیر.

۳. — (علائم سما): (الکم صاغمه) واسطه‌سیله: کونشك طوغدیغی طرفده کوروان غایت پارلاق رنکلی علائم سما بیوك بریاغموره دلالت ایدر. اکر باطی طرفندن ظهورایدرسه براز یاغمور یاغمه‌سنه وکوك کوزله‌مه‌سنه اشارتدر. اکر آقشاملاین شرقده قوس قزح دینیلن یدی رنکلی کمر کوکده حاصل اولورسه هوانك ایی اوله‌جغنه اشارتدر. علائم سمانك قرمزی‌رنکنك پك پارلاق کورولمه‌سی‌روزکار چیقه‌جغنه نشاندر. آیك اطرافنده بر علائم سما کورولورسه لودوس روزکارینك‌چیقه‌رق یاغموریاغه‌جغنی اشعار ایدر. ایی برهواده کونشك اطرافنده علائم سما کورونمه‌سی‌یاغموره ویاغمورلوهوالرده کورونمه‌سی هوانك ایلشه‌جکنه دلیلدر.

٤. — (بولوطلر واسطه‌سیله): غرب وجنوب هوانك بردنبره

قارارماسی وبولوطلرك صباحلاین قرمزی كورونمه‌سی و آغیرآغیر حركت ایتمه‌سی روزكار چیقه‌جغنه اشارتدر. كوموش رنكنده اولوب كنارلری صاچاقلی اولان بولوطلر یاغمور یاغدیرر . سماده بویوك قیا پارچه‌لری كبی بولوطلرك اوستنده كوچوك وبیاض رنكلی آتیلمش پاموق كبی بولوطلر بولونورسه اكثریا یاغمور ظهور ایدر . یازین حاصل اولان بیاض بولوطلر طولودوشه‌جكنه وقیشین چیقان ماوی‌تراق بیاض بولوطلر قارياغه‌جغنه علامتدر .

٥ . — (روزكارلر واسطه‌سیله) : قپالی بر هواده روزكارك اسمه‌سی آچیق برهواده بولوطلرك جنوبدن شماله كیتمه‌سی و بردنبره یولنی دكیشدیرمه‌سی و كونش باتدیغی زمانده شمالده وشرقده سیاه بولوطلر بلیرمه‌سی یاغموره علامتدر .

٦ . — (حیوانات واسطه‌سیله) . — قوشلرك غاغالریله تویلرینك آراسنده كهله آرایورمش كبی كورونمه‌لری ، آغاج اوستنده تونه‌ین قوشلرك یووالرینه كیرمه‌لری ، صوقوشلرینك وباخصوص قازلرك آیاقلرینی یره اوروب عادتلرندن فضله اوتمه‌لری ، قوشلرك صویه آرامالری ، آریلرك قوغانلرندن اوزاقلاشمامالری ویا هیچ چیقمامالری سینكلرك و پیره‌لرك یاقارجه‌سنه ایصیرمالری ، قویونلرك صیچرایوب بربریله طوس اورمالری ، مركبلرك متمادیاً قولان اوینا تمالری ، قورباغه‌لرك زیاده باغریشمالری ، كدیلرك دیللریله یالانمه‌لری و اوك آیاقلریله باشلرینی طارامالری ، تیلكی وقوردلرك فوق‌العاده اولومالری ، قارنجه‌لرك یووالرینه كیزلنمه‌لری ، باغلی اولان اوكوزلرك باشلرینی قالدیروب بورونلرینی یالامه‌لری ، خوروزلرك وقتندن اول اوتمه‌لری ، طاووقلرك طوپراقده اشینمه‌لری ، قورباغه‌لرك اوزاقدن سسلرینك ایشیدلمه‌سی یونس بالقلرینك اكثریا دكز اوزرنده كورونمه‌لری یاغمور یاغه‌جغنه اشارتدر .

٧ . — (نباتات واسطه‌سیله) روزكار یوق ایكن آغاج یاپراقلرینك صاللانماسی ، هوانك دكیشه‌جكنه ، یونجه داللرینك ویلدن بروضعیت آلماسی ، كوندوز صفاسی و كوچوك صارماشیق چیچكلرینك

قاپانماسی یاغمور یاغه‌جغنه، قوزو قولاغی چیچکلرینك آچیلماسی ایی هوا اوله‌جغنه بالعکس قاپانماسی یاغمور یاغه‌جغنه علامتدر .

٨ . — (سائر اشیا واسطه‌سیله) آتش آله‌وینك یوقاری‌یه اوله‌جغنه آشاغی‌یه دوغرواولماسی هوانك دکیشه‌جکنه دلالت ایدر . سماده چوق ییلدیز کورونمه‌سی یاغموره وسسلرك اوزاق محلدن ایشیدلمه‌سی هوانك دکیشیکلنه اشارتدر .

٩ . — بارومترو ایله هوانك کشفی

بارو مترولر، هوای نسیمی‌نك درجهٔ تضییقنی کوسترر . هوا تضییقی چوغالدیغی وقت بارومترونك جیواسی آشاغی‌اینر. تضییق آزالنجه یوقاری چیقار. بارومترو دکزك سویه‌سنه کوره تصحیح وصفره ارجاع اولوندقدن صوکرا بارومترونك جیواسی ٧٦٥ میلی‌متروندن یوقاری چیقارسه هوانك ایی اوله‌جغنه و ٧٤٥ دن اشاغی اینرسه هوانك بوزوله‌جغنه اشارتدر . بوخصوصده شوجهتلر نظر دقته آلینیر :

١ — هوانك تضییقی دائمی فقط آغیر صورتده آرتارسه هوا ایی اولدیغی حالده دوام ایده‌جکنه، بوزوق ایسه ایله‌شه‌جکنه علامتدر.

٢ — هوا فنا اولدیغی زمانده تضییق سرعتله یوکسه‌لیرسه هوانك ایی اوله‌جغی آکلاشیلیر .

٣ — هوا ایی اولدیغی برزمانده تضییق آنسزین یوکسه‌لیرسه هواده شدتلی فورطنه قوپمق احتمالی واردر .

٤ — تضییق پك یوکسك اولدیغی وقت هوا یا آچیقدر یاخود آچیله‌جقدر .

٥ — قیشین تضییقك آرتماسی طوك وقیراغی ظهورینه علامتدر

٦ — تضییق برآز آزالدقدن صوکرا بردن بره یوکسه‌لیرسه یاغمور باشلایه‌جغنی کوسترر .

٧ — تضییق برچوق کونلر یوکسك قالیرسه ایی ویافنا هوانك اوله‌جه بر مدت دوام ایده‌جکی آکلاشیلیر .

اولرده وسائر یرلرده قوللانیلان معدنی بارو مترولرك اوزرنده

تضییق هوایی کوسته‌ریر تقسیمات و هوانك دکیشه‌جکنه دائر یازیلی اشارات واردر . بارومترونك قادرانی میلی مترولرك قارشـوسنده شو یازیلری کوسته‌ریر :

۷۹۰ پك‌قورو ۷۸۰ ثابت‌ایی‌هوا ۷۷۰ ایی‌هوا ۷۶۰ دکیشه‌جك هوا ۷۵۰ یاغمور ویا روزکار ۷۴۰ صاغناقلی یاغمور ۷۳۰ فورطنه . بارومترولر قوللانیلدقلری یرلرده ساحله نسبتله تصحیح ایدلمزسه‌یاکلش کوسته‌روب آلداتمالری احتمالی واردر .

بارو مترو ایله ارتفاعلرك تعیینی

تضییق وسطی میلیم	[illegible] مترو	تضییق وسطی میلیم	[illegible] مترو	تضییق وسطی میلیم	[illegible] مترو
۷۸۰	۱۰,۲۶	۷۱۰	۱۱,۲۷	٦٤۰	۱۲,۵۰
۷۷۰	۱۰,۳۹	۷۰۰	۱۱,٤۳	٦۳۰	۱۲,۷۰
۷٦۰	۱۰,۵۳	٦۹۰	۱۱,٦۰	٦۲۰	۱۲,۹۱
۷۵۰	۱۰,٦۷	٦۸۰	۱۱,۷۸	٦۱۰	۱۳,۱۲
۷٤۰	۱۰,۸۱	٦۷۰	۱۱,۹۵	٦۰۰	۱۳,۳٤
۷۳۰	۱۰,۹۱	٦٦۰	۱۲,۱۲	۵۹۰	۱۳,۵٦
۷۲۰	۱۱,۱۱	٦۵۰	۱۲,۳۱	۵۸۰	۱۳,۸۰

بوجدول ؛ ارتفاعلر بیننده‌کی فرق ۸۰۰ مترویی تجاوز اتمه‌مك اوزره مختلف تضییق وسـطیلر ایچون صفر درجهٔ حرارتده تضییقك برمیلی مترو تخلفنه قارشو ارتفاعك تبدلنی کوسترر .

روزكارلرك سرعت وشدت جدولى

اسامى	روزكارك سرعتى ثانيه مترو	دقيقه مترو	ساعتده كيلومترو	ساعتده ميل	بهر مترو مربعنه اجرا ايتديكى تضيق كيلو غرام
تماماً ساكن	٠	٠	٠	[١]	٠
ساكن	١	٦٠	٣,٥	٢	٠,٢٠
پك خفيف روزكار	٢	١٢٠	٧	٤	٠,٥٤
خفيف »	٤	٢٥٠	١٠	٨	٣
متوسط »	٧	٤٠٠	٢٤	١٣	٦
پك معتدل »	١٠	٦٠٠	٣٦	١٩	١٥
معتدل »	١٢	٧٢٠	٤٢	٢٣	٢٠
قوتلى »	١٥	٩٠٠	٥٤	٢٩	٣٠
چوق قوتلى »	٢٠	١٢٠٠	٧٢	٣٩	٧٥
پك قوتلى »	٣٠	١٨٠٠	١١٠	٥٩	١٢٠
فورتنه	٣٥	٢١٠٠	١٢٥	٦٨	١٨٠
قاصيرغه	٤٠	٢٤٠٠	١٥٠[٢]	٨١	٢٥٠

روزكارك اعظمى تضييقى اولمق اوزره على‌العموم ٣٠٠ كيلو قبول ايدلمكده‌در .

[١] ١٨٥٢ مترولق ميل بحرى .

[٢] ١٩٠٢ سنه‌سنده سان فرانسيقوده ساعتده ١٦٣ حتى ١٩ كيلو مترو سرعت كورولمشدر .

روزکارلر اسدکاری جهتلره نظراً برطاقم اسملر آلیرلر :
شمالدن اسن روزکاره (ییلدیز) ، شمال شرقیدن اسنه (پویراز)
شرقدن اسنه (کوندوغوشی) ، جنوب شرقیدن اسرسه (کشیشلمه)
جنوبدن اسنه (قبله) ، جنوب غربیدن اسنه (لودوس) ، غربدن
اسرسه (باطی) ، غرب شمالیدن اسرسه (قره یل) اسملری ویریلیر

مختلف مقیاس حراره (ترمومترو) درجه‌لرینك برېرینه تحویلی

	سانتیغراد درجه‌سی	رەئومور درجه‌سی	فاهرانهایت درجه‌سی
سانتیغراد درجه‌سی	. . .	۰٫۸	۱٫۸ حاصل ضربه ۳۲ ضم ایتمه‌لی
رەئومور درجه‌سی	۱٫۲۵	. . .	۲٫۲۵ حاصل ضربه ۳۲ ضم ایتمه‌لی
فاهرانهایت درجه‌سی	۳۲ طرح ایتدکدن صوکره ۰٫۵۵۵۵	۳۲ طرح ایتدکدن صوکره ۰٫٤٤٤٤	. . .

محصولاتده باشلیجه‌لرینك چیمله‌لری ایچون محتاج اولدقلری حرارت درجه‌لری

اسامی	سانتیغراد درجه‌سی		
	اصغری	اعظمی	حدمناسب
یولاف	٤ — ٥	٣٠	٢٥
پانجار	٤ — ٥	٣٨ — ٣٠	٢٥
بوغدای	٣ — ٤ — ٥	٣٠ — ٣٢	٢٥
کنویر	١ — ١	٤٥	٣٥
باقلا	٤ — ٤	٣٠	٢٥
فاصولیا	١٠	٣٧	٣٢
کتن	٢ — ٣	..	..
مرجمك	٤ — ٥	٣٦	٣٠
قبا یونجه	١	٣٧	٣٠
مصر بوغدایی	٨ — ١٠	٤٠ — ٤٤	٣٢ — ٣٥
آرپا	٣ — ٤ — ٥	٢٨ — ٣٠	٢٠
حاشحاش	٣ — ٤	٣٢	٢٦
نوخود	١ — ٢	٣٥	٣٠
چاودار	١ — ٢	٣٠	٣٥
انکلیز چیم اوتی	٣ — ٤	٣٢	٢٨
پرنج	١٠ — ١٧	٣٦ — ٣٨	٣٠ — ٣٢
توتون	١٣ — ١٤	٣٥	٢٨

محصولاتدن بعضلرینه لازم اولان صو و یاغمور مقداری

نباتاتك بر کیلو قورو ماده حصوله کتیرمك ایچون وسطی اولەرق، ۳۰۰ کیلو غرام صویی تبخیر ایتدیردیکنی قبول ایدرسەك :

اسامی	محصولك ثقلتی (بر هکتاره تخمیناً طون)	قورو ماده لرك ثقلتی (بر هکتاره تخمیناً طون)	تنبت اثناسنده تبخر ایدن صو مقداری (بر هکتاره تخمیناً طون)	تنبت اثناسنده تبخر ایدن صو مقداری (نه قدر یاغمور دوشمه سی لازمدر میلیمترو)
یولاف	٦	٥,١٦	١٥٤٨	١٥٤
بوغدای	٦	٥,١٦	١٥٤٨	١٥٤
آرپه	٥,٥	٤,٧٣	١٤١٩	١٤١
حیوان پانجاری	٥٥	٦,٦٠	١٩٨٠	١٩٨
قورو طرفیل اوتی	٦	٥,٠٤	١٥١٢	١٥١
قورو قبا یونجه اوتی	٨	٦,٧٢	٢٠١٦	٢٠١
پتاتس	٢٢	٥,٥٠	١٦٥٠	١٦٥
شالغام لاحنه سی	٢٤	٥,٠٤	١٥١٢	١٥١

مملکتمزك مختلف منطقەلرینه سنوی یاغان یاغمور مقداری

ریزه	١٨٠٠	میلیمترو	آطنه	٦٠٠	میلیمترو
طربزون	٨٧٥	»	چوروم	٥٦٤	»
صامسون	٧٢٧	»	بالیکسر	٤٨٥	»
استانبول	٧٠٠	»	قسطمونی	٤٣١	»
ازمیر	٧٠٠	»	ارزنجان	٣٢٥	»
			سیواس	٢٥٢	»

حرارتك زراعتجه درجهٔ اهمیتی

نباتاتك حیاتی بالخاصه حرارتله قائمدر. بوتون نباتلرك چیملنمه‌لری، یاپراقلانوب چیچكلنمه‌لری. میوه ودانه‌ویرمه‌لری، میوه‌لرینك شكرلنمه‌لری هپ حرارت سایه‌سنده وقوع بولمقده‌در. طوپراقده كندیسنه كافی درجه‌ده صیجاقلق بولمیان توحوم چیملنمیه‌جكی كبی هوادە محتاج اولدیغی حرارتی تدارك ایده‌مه‌ین اكین ویافیدانده بویوبوب محصول ویره‌مز. بونك ایچون هر نباتك ایچه یتیشه‌رك محصول ویره‌بیله‌جكی برموسم وبرمحیط واردر. هر نباتك چیملنمه‌سی، یاپراقلانماسی چیچكلنه‌سی ایچون محتاج اولدیغی اصغری صیجاقلق درجه‌سی تجربه ایله تعیین اولونمشدر بوندن باشقه هر نباتك زرعندن حصادینه قدر احتیاج كوستردیكی درجهٔ حرارت یكونی معین اولدیغندن عینی نبات كندیسنه لازم اولان صیجاقلغی بوله‌مادیغی یرلرده یا هیچ یتیشه‌مز، یاخود یتیشسه بیله ایی محصول ویره‌مز.

ضیانك زراعتده اهمیتی

زراعتده ضیانكده اهمیتی چوقدر. نباتاتك بویومه‌سی ، هوادن آلدیغی حامض قاربونی بدنه كچیرمه‌سی خصوصنده ضیانك تأثیری بویوكدر. بوتون نباتلر یالكز كوندوزلری آیدینلقده بویورلر. كیجه‌لری نشو ونمادن قالیرلر. چونكه نباتاتك تنفس ایتدكاری هوانك ایچنده بولونان حامض قاربونی بدنلرنده آلیقو نمالری آنجاق ضیا سایه‌سنده ممكن اولمقده‌در . قوتلی الكتریق و رادیوم ضیالری واسطه‌سیله بعض قیمتلی نباتاتك كیجه‌لری‌ده بویودلمه‌سنه وسرعتله چیچك آچدیریلوب میوه ویردیرلمه‌سنه چالیشیلمقده‌در .

میخانیك معلوماتی

زراعت ماكنه‌لرنده قوهٔ جریه‌نك تعیینی :

قوهٔ جریه‌ده‌یه ماكنه‌لره بر ایش یاپدیریلیركن قارشی قویان قدرتی یكمك ایچون صرف ایدیلن قوته دیرلر . بر ماكنه‌نك قوهٔ

جریه‌سنی بیلمك چیفتجی ایچون چوق فائده‌لیدر . ۱ — ماکنه‌یه قاچ حیوان قوشه‌جغنی بیلیر . ۲ — حیوان قوتندن اك اعظمی استفاده ایدر .

قوهٔ جریه‌یی تعیین ایچون قوتئولچن اوچولر واردر . بواولچولر عادتا یایلی قانطاره بکزر . بو قانطارلره (دینامو مترو) دیرلر . دینامو مترولر ؛ قوتی ۱۰۰ — ۸۰۰ کیلویه قدر اولچه بیلیرلر .

قوت تأثیر ایتدیکنده قپانان وقوت دفع ایدلدیکده یایك آلاستیقیتی حسبیله حال اصلیسنه عودت ایله‌ین بر آلتدر . هرهانکی بر زراعت ماکنه‌سنك قوتنی تعیین ایتمك اوزره تارلایه چیقیلیر . تارلاده ۱۰۰ متره بوینده بر یره اشارت ایدیلیر . دینامو مترو ماکنه ایله چکی زنجیری آراسنه‌قونور. اشارت ایدیلن باشلانغیچ نقطه‌سندن ایسته‌نیلن ایشه باشلانیر . ایشه باشلار باشلاماز درحال ساعته باصیلیر . وبریره قید ایدیلیر .

ماکنه یوز مترویی قطع ایدنجه‌یه قدر دینامومتره‌نك کوستردیکی کیلولر قید ایدیلور . یوز مترو مسافه‌یه یعنی صوك نقطه‌یه وارنجه‌تکرار ساعته باقیلوب قید ایدیلور .

مثلا پوللوق ایله ۱۵ سم درینلکنده ایکی چیفت اوکوزله حفریات یاپیورز. قوهٔ جریه تعیینی ایچون یوز مترو بوینده بر یری سورمه‌مز لازمدر. ایشه‌باشلارباشلامازساعته باقدق فرضا ۹,۱۰ ده باشلادق .. پوللوق سوره‌رکن بوینه ایکی یرده دینامومترویه باقارز. دینامومترو اوزرنده ۹۰، ۹۵، ۱۰۰، ۹۸ دیه برچوق رقملر اوقورز.بورقملری بریره قید ایده‌رز . یوز مترویه وارنجه ساعته تکرار باقارز اوزمان ساعت ۹,۱۲ کچیور. دیمك که‌یوزمترویی ۲ دقیقه‌ده‌قطع ایتمشز دقیقه‌یی ثانیه‌یه‌تحویل ایده‌لم ۲ × ٦۰ = ۱۲۰ ایدر. دینامومترونك اشعاراتنك وسطیسنی آلەلم بوده ۹۷ اولسون ـ شمدی بومقدارلری دستوره تطبیق ایده‌لم .

$$\text{قوهٔ جریه} : \frac{\text{مسافه} \times \text{قوت}}{\text{ثانیه}} : \text{قوهٔ جریه} = \frac{۱۰۰ \times ۹۷}{۱۲۰} =$$

قوهٔ جریه ۸۲ کیلوغرامترو ایدر. بر کیلوغرامترودەیه‌بر کیلو آغرلغنده

برجسمی بر ثانیه‌ده بر مترو ارتفاعه قالدیرمق ایچون صرف اولونان قوته دیرلر . دیمك بوبوللوغك ۱۵ سانتی‌مترو درینلکنده حفریات یاپه‌بیلمه‌سی ایچون ۸۲ کیلوغرامترو لازمدر . تجربه‌ایله بولونمشدرکه بر حیوان ثقلتنك اونده بری قدر قوۀ جریه ویرر . بزم آنادولو اوکوزلرینك ثقلتی ۲۵۰-۴۰۰ کیلو آراسنده‌در . ۴۰۰ کیلو : ۴۰ کیلو غرامترولق ایش‌باپار . ۸۲ کیلوغرامترویی ۴۰ ایله تقسیم ایدرسه‌ك بوایشی یاپه‌بیلمکاکمز ایچون قاچ حیوان لازم اولدیغنی بزه‌بیلدیرر .

$\frac{۸۲}{۴۰}$ = ۲ دیمك ایکی حیوان ایله ۱۵ سانتی‌مترولق برایش یاپه‌بیلیر .

کیمیا معلوماتی

بسیط جسملردن اك چوق قوللانیلانلرك اسملری ، رموزلری و آتوم وزنلری

۱۰۷,۸۸	Ag	Argent	کوموش (فضه)
۲۷,۱	Al	Aluminium	آلومینیوم
۷۴,۹۶	As	Arcénic	آرسه‌نیق
۱۹۷,۲	Au	Or	آلتون
۱۱,۰	B	Bore	بور
۱۳۷,۳۷	Ba	Baryum	باریوم
۲۰۸,۰	Bi	Bismuth	بیزموت
۷۹,۹۲	Br	Brome	بروم
۱۲,۰۰۵	C	Carbone	قاربون
۴۰,۰۷	Ca	Calcium	قالسیوم
۱۱۲,۴۰	Cd	Cadmium	قادمیوم
۳۵,۴۶	Cl	Chlore	قلور
۵۸,۹۷	Co	Cobalt	قوبالت
۵۲,۰	Cr	Chrome	قروم
۶۳,۵۷	Cu	Cuivre	باقر (نحاس)
۱۹,۰	F	Fluor	فلوئور
۵۵,۸۴	Fe	Fer	دمیر (حدید)

مولدالماء	Hydrogéne	H	١,٠٠٨
جیوا (زیبق)	Mercure	Hg	٢٠ ,٦
ایود	Iode	I	١٢٦,٩٢
پوتاسیوم	Potassium	K	٣٩,١٠
مغنزیوم	Magnésium	Mg	٢٤,٣٢
مانغانز	manganése	Mn	٥٤,٩٣
آزوت	Aszote	N	١٤,٠١
سودیوم	Sodium	Na	٢٣,٠
مولدالحموضه	Oxygéne	O	١٦,٠
فوسفور	Phosphore	P	٣١, ٤
قورشون	Plomlb	Pb	٢٠٧,٢٠
پلاتین	Platine	Pt	١٩٥,٢
رادیوم	Radium	Ra	٢٢٦,٠
کوکورد	Soufre	S	٣٢,٠٦
آنتیموان	Antimoine	Sb	١٢٠,٢
سیلیسیوم	Silicium	Si	٢٨,٤
قالای	Etain	Sn	١١٨,٧
استرونسیوم	Strontium	Sr	٨٧,٦٢
تللور	Tellure	Te	١٢٧,٥
اورانیوم	Uranium	U	٢٣٨,٢
وولفرام	wolfram	w	١٨٤,٠
توتیا (چینقو)	zinc	zn	٦٣,٣٧

شیمدی‌یه قدر کشف ایدیلن بسیط جسملرك یكونی ٩٧ یه بالغ اولمشدر

نباتاتك تركیبنه كیرن ماده‌لر

آزوت ، مولدالحموضه ، مولدالماء ، قاربون ، فوسفور ، قالسیوم، پوتاسیوم . ماغنزیوم ، كوكورت ، دمیر ، فلور ، مانغانز ، سلیسیوم وبعض نباتلرده سودیوم .

هوای نسیمی نك تركیبی

	حجماً	وزناً
مولدالحموضه	۲۰,۹۰	۲۳,۲
آزوت	۷۸,۱٦	۷٥,٥
آرغون، قریپتون وساٸره	۰,۹٤	۱,۳

مولدالحموضه ، نباتاتك ، حیواناتك وانسانلرك یشایه‌بیلمه‌لری ایچون الزم برماده‌در . آزوت دوغرودن‌دوغرویه نباتات وحیوانات طرفندن مص ایدیله‌مز . یالکز بوصونلر وباقته‌ریلر کبی ابتدائی وبسیط نباتلر وبقلیه‌ده‌نیلن نباتات هوانك آزوتندن استفاده ایدرلرکه بوکیفیت زراعتده پك مهمدر .

بونلردن باشقه هواده حجماً ووزناً $\frac{۳}{۱۰۰۰۰}$ نسبتنده حامض قاربون موجوددرکه نباتاتك حاوی اولدیغی قاربونك (کومورك) باشلیجه منبعیدر . برده آمونیاق (نشادر روحی) بولونورکه بوده تخمیناً ۱۰۰ مترو مکعب هواده ۱,٥٦ ـ ۲,٥۷ غرام آراسنده تخلف ایدر . کذلك ۱۰۰ مترو مکعب هواده تقریباً سنوی ۱.۷ غرام قدر قدر عوزون ، وجزئی مقدارده مولدالحموضه ومختلف محلره نظراً (داغ ، صحرا ، شهر کبی) بهرمترو مکعب هواده ۰,٦ ـ ۹۳۰۰۰ آراسنده مقداری دکیشن مختلف نوع باقته‌ریلر (میقروبلر) واردر. ۰,۷٦۰ مترو تضییق نسیمی تحتنده وصفر درجهٔ حرارتده برلیتره هوانك ثقلتی ۱,۲۹۳ غرامدر .

اورتا درجه‌ده قوهٔ انباتیه‌لی حاوی بولونان برطوپراغك تركیبی

اورتا درجه‌ده قوهٔ انباتیه‌لی واولدقچه درینلکی حاوی اولان اراضینك تركیبی آتیده‌کی نسبتده اولدیغی قبول ایدیله‌بیلورسه‌ده بو رقملره قطعی نظریله باقمق دوغرو دکلدر. قورو وحال طبیعیده‌بولونان برکیلوغرام طوپراقده :

۱	غرام	آزوت	(مجموعی)
۱	»	حامض فوسفور	»
۲	»	پوتاس	»
۱۰ ـــ ۵۰	»	کیره چ	(طوپراغك کیلجه‌زنکینلکنه کوره)

آزوت ایله حامض فوسفور بیکده ایکی مقدارنده بولونورسه زنکین طوپراق صاییلیر . عمومیتله طوپراقلرك ترکیبنده بولونان الك دورت ماده ایچنده آزوت ، پوتاس ، حامض فوسفور وکیره چ الك مهم اولان ماده‌لراولوب دائما کوبره‌لر واسطه‌سیله طوپراغه بوماده‌لرك قونولماسنه ونقصاننك اکمال اولونماسنه غیرت اولونور .

نباتاتك ترکیبنده بولونان دیکرماده‌لره کلنجه بونلر کرك طوپراقده وکرك کوبره‌لر ایچنده دائمانباتاتك احتیاجنه کافی برمقدارده بولونورلر. یوقاریده‌کی رقملرطوپراقلره‌ویریله‌جك کوبره‌لرك مقدارینی تعیین خصوصنده اهمیتی حائزدر .

تجارنده صاتیلان باشلیجه کیمیوی کوبره‌لرك اوصافی

معاینه ایچون لازم اولان آلات وادوات . ـــ (۱) اسپرتو لامباسی (۲) خونی (۳) پلاتین تل (٤) سوزکچ کاغدی (۵) تجربه بورولری (٦) حامض آزوت (۷) حامض قلورما (۸) حامض کبریت (۹) آزوتیت فضه (۱۰) صودلی کیر چ (۱۱) قلور باریوم (۱۲) ماغنه‌زی (۱۳) نیترومولیبدات دامونیاق (۱٤) باقرزنده‌سی (۱۵) قیرمزی وماوی تورنسول کاغدی .

آزوتلی کوبره‌لر ـــ معاینه ایدیله‌جك کوبره‌دن تقریباً برغرام قدر آلنوب بش ـ آلتی سانتی مترو مکعبی صوده اریدیلیر (۱) . اریمه‌ین قسم قالیرسه سوزیلیر . سوزیلن محلول برتجربه بوروسنده طوپلانیر (۲) . سوزکچ اوزرنده‌کی اریمه‌ین قسم ایکی اوچ دفعه ، هر دفعه‌سنده ۲ـ۳ سانتی مترو مکعبی قوللانمق اوزره صیجاق صوایله ییقانیر ـ کری قالان بقیه قورودولور (۳) .

آ) (۱ ویا ۲) محلولدن بر مقدار آلینیر، حامض کبریت وباقر

رنده‌سی علاوه ایدیلیر، ایصیدیلیر اکرطورونجی رنکده بخارلر انتشار ایدرسه = آزوت نیترتك : **نیتراد دوسوت** « شیلی کهرچله‌سی » سیدر .

ب) (١ ویا ٢) محلولك دیکر قسمی ماغنه‌زی علاوه‌سیله ایصیدیلیر آمونیاق انتشار ایدرسه = آزوت آمونیاقال : **کبریتیت آمونیاك** . در .

س) اریعه‌ین وقورودولان بقیه (٣)دن برقسمنی صودلی کیرج علاوه‌سیله تکلیس ایدیکز . آمونیاق انتشار ایدرسه = آزوت عضوی : **عضوی آزوتلی کوبره** در .

فوسفاتلی کوبره‌لر . — آ) کوبره‌دن تقریباً بر غرام قدر آلوب تقریباً ایکی سانتی مترو مکعبی حامض آزوت وایکی سانتی‌مترو مکعبی صو ایله قایناتیکز ، صوئومغه براقیکز - اریعه‌ین قسمك اوست طرفنده‌کی براق مایعی دیکر بر تجربه بورروسنه آقداریکز بو براق مایعك اوزرینه برسانتی مترومکعبی قدر (نیترو مولیدات دامونیاق) علاوه ایدیکز - ایصیدیکز : صاری بر رسوب تشکل ایدرسه = **فوسفاتلی کوبره** در .

ب) فوسفاتلی کوبره‌دن تقریباً برغرام قدرینی ٥-٦ سانتی مترو مکعبی صوایله چالقاییکز ؛ **تورنسول کاغدیله** مایعك تعاملنی تدقیق ایدیکز :

مایع تورنسول کاغدینه تأثیرایتمزسه = **طبیعی فوسفوریت قالسیوم** در .

مایع وماوی تورنسول کاغدینی قرمزیلاشدیررسه = **سوپرفوسفات دوشو** در.

مایع ؟ قرمزی تورنسول کاغدینی ماویلشدیررسه = **فوسفاتلی جروف** در .

پوتاسلی کوبره‌لر . — کوبره‌دن برغرام قدر آلنوب ٥ - ٦ سانتی مترو مکعبی صوده اریدیلیر .

آ) محلوله پلاتین تل [*] باطیریلوب اسپرتو لامباسی شعله‌سنه ادخال ایدیلیر . شعله منکشه‌یه بویانیرسه = **پوتاسیوم ملحی** در .

ب) محلولك برقسمی اوزرینه قلورباریوم وحامض قلورمأ علاوه اولونور . بیاض بررسوب تشکل ایدرسه = **کبریتیت پوتاسیوم** در .

د) (ب) معاینه‌سی منفی نتیجه وبررسه محلولك دیکر قسمنی حامض آزوت وآزوتیت فضه ایله معامله ایدیکز : بیاض بر رسوب تشکل ایدرسه (بورسوب ضیاده یاواش یاواش قارارير) = **قلورپوتاسیوم** در .

طوپراقلرك حکمی تحلیللری

طوپراقلرده موجود باشلیجه حکمی عنصرلر ؛ قوم ، قالکر (کیره‌چ) ، کیل و اوموس (نباتات و حیوانات چوروntوسی) دن عبارتدر . بونلر نباتاتك غدالانماسنه یارایان ماده‌لری یاواسطه ایله یاخود واسطه‌سز ویریرلر . بو عنصرلرك مقدارینك آزلغنه ویاچوقلغنه کوره طوپراقده کیللی ، قوملو ، کیره‌چلی ، اوموسلی و سائره کبی اسملر آلیر . بو حکمی عنصرلرك طوپراقده بولونماسی او طوپراغك محصول ویرمك قابلیتی اوزرینه پك زیاده تأثیرلی اولدیغی جهتله بونلرك بیلنمه‌سی لازمدر . بر طوپراقده بو اصلی عنصرلر تحری ایدیله‌رك نسبتلرینه کوره او طوپراق حقنده بر فکر حاصل ایدیلیر .

قوم عنصرینك تعیینی . — بر تارلانك یوزنده بولونان حیوانات و نباتات چوروntولری تمیزلندکدن صوکرا اوفالدیلمش طوپراقدن ٢٠٠ غرام قدر آلینیر . بوطوپراق صوبی حاوی بر قاب

[*] پلاتیر تللك تدارکی مشکل اولدیغندن بونك یرینه غرافیت سیاه قورشون قلمی قوللانیله‌بیلیر .

ایچنه قونوله‌رق بر جام چبوقله قاریشدیریلیر . حالیله براقیلدیغی زمان قابالرك پارچه‌لنماسندن عبارت بولونان طوپراغك ذره‌لری، جسامتلری وبالخاصه کثافتلری ایله متناسباً قاب ایچنه چوکرلر . معین بر مدت اثناسنده طوپراغك ذرات حالنده‌کی قسملری صوده معلقده قالیرلر وصویی بولاندیررلر . بر مدت صوکرا بونلرده کثافتلریله متناسباً دیبه چوکمکه باشلارلر. بارداغك قاعده‌سندن اعتباراً طوپراق ذراتنك جسامتلری کوچوله‌رك اوست طبقه‌یه قدر دوام ایدر . الك آلتده‌کی قسم ؛ «قوم» نامی آلتنده طانیلیر وطوپراغك چوغنی تشکیل ایدر . بو سیلیس (قوم) قسملرینك شکللری متجانس دکلدر وصاف سیلیس اولدیغی کبی سیلیسیت املاحی‌ده موجوددر .

کیلك تعیینی ـــ مختلف تشکلاتدن حاصل اولان رنکلری ، کثافتلری مختلف طوپراقلردن آلمالی وبونلردن اللیشر غرام طارتارق هربرینی آیری آیری قابلره قویمالی وبرمقدار صو ایله قاریشدیره‌رق خامور حالنه کتیرمه‌لی . شوحالده ، بعض طوپراقلر تماميله خامور حالنه کلدیکی حالده برقسمنك آلده داغیلدیغی کورولورکه ، برقسم طوپراقلرده ذراتی یکدیکرینه‌ربط ایدن ماده‌لرك موجودیتی آکلاشیلیر. [ا]ل ایله دوقونولدیغی وقت یاغلی اولان وطوپراغك دره‌لرینی بربرینه [ب]اغلایان بویاپیشقان ماده‌یه «کیل» دیرلر . (بالماء سلیسیت آلومین) [م]اده‌سنی فضله مقدارده حاوی اولان طوپراقلر کیللی طوپراقلر نامنی [ا]لیر . بونلر صو ایله یاپیشقان برحاله کلیرلر وقورودلدیغی تقدیرده [س]طحی ویا درین چاتلاقلقلر حصوله کلیر .

قالکرك تعیینی : ـــ مختلف طوپراقلردن نمونه‌لر آله‌رق ایچنه [م]عدنی حامضلردن بری والك أیسی $\frac{1}{2}$ نسبتنده‌کی حامض قلورما (طوز [ر]وحی) قونولور. بوصیراده طوپراق سطحنده قاینامه وقابارمه حاصل [ا]ولور وغازلر انتشارا تمکه‌باشلار. بوغاز؛ حامض‌قاربوندر. طوپراقده‌کی [ک]ک‌کیر (کیرج) مقدارینه کوره آزویا چوق اولابیلیر. طوپراقلرده

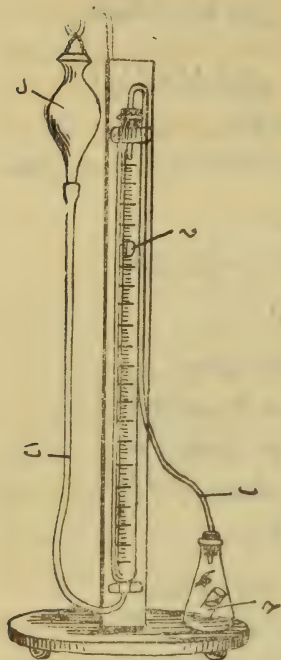
کافی درجه‌ده موجود قالکر بوصورتله آکلاشیلیر . کیره‌چ پك آز مقدارده بولونورسه شوصورتله تعیین اولونور . بر تجربه بورویسنه ۲ ـ ۳ غرام طوپراق قونور و طوپراغی اورته‌جك قدر ماء مقطر (انبیقدن چکیلمش صو ویا یاغمور صوبی) علاوه‌سیله قایناديلير . قاینامایی متعاقب قاب صوئومغه براقیلیر . بعده (پیپت) دینیلن برشیشه بورو ایله حامض قلور مالی صودن ، براق مایعك آلتنده‌کی طوپراق طبقه‌سی آراسنه دوکولور ، واکر طوپراقده قالکر پك آز مقدارده بیله بولونسه‌طوپراق‌ذراتی آراسندن حامض‌قاربونك چیقدیغی کورولور . بوتجربه ایله‌طوپراقده موجود ، «قاربونیت کلس» نامدیکرله «قالکر» آکلاشیلا بیلیر .

اوموسك تعیینی : ـــ طوپراغك‌حکمی‌عنصرلرندن دوردنجیسی اولان «اوموس» یعنی مواد عضویه‌نك موجودیتیده بسیط برعملیه‌ایله تحقیق‌ایدیله‌بیلیر. ۲ـ۳ غرام‌طوپراغی برانبوبه‌ده تکلیس ایتدیکمزده یعنی‌اسبرتو لامبه‌سنده‌ایصیتدیغمزده سیاهلانماسی وفنابرقوقو چیقارماسی اوطوپراقده عضوی ماده‌لرك یعنی نباتات وحیوانات چوروننتولرینك موجودیتنه‌دلیلدر . بونك کبی ، عضوی ماده‌لرك ترکیبلرنده قاربونله برابر آزوت‌ده بولوندیغندن برمقدار طوپراغی صودلی‌کلس ایله‌معامله ایتدیکمزده درحال آمونیاق غازی انتشار ایدرکه بوده خصوصی قوقوسندن قولایجه آکلاشیلیر و صو ایله نملندیرلمش برتورنسول کاغدنیده درحال ماوی رنکه بویار .

« قالسیمتره » یعنی کیره‌ج ترازیسی

— مقیاس کلس —

قالسیمترو ؛ طوپراقده‌کی کیره‌جك مقدارینی تعیین ایتمك ایچون قوللانیلیر . آمریقا آصمه‌سی دیکیله‌جك باغلرك طوپراقلرنده یوزده قاچ کیره‌چ بولوندیغنی آکلامق؛ آصمه‌نك نوعنی تعیین ایچون لازم اولدیغندن بوآلتك وظیفه‌سی مهمدر .

بو آلت شکلده کورولدیکی اوزره، (ء) مخروطی قابی، و (ق) درجه‌لی انبوبه، و « ل » خونیسیله « ب ت » لاستیك بورولرندن عبارتدر. بوندن ماعدا برده اوفاق و صولو حامض قلورمایی حاوی «ح» توبی موجوددر. أولا کیره‌چی تعیین ایدیله‌جك طوپراقدن برمقدار (ء) مخروطی قابه قونوروبونك یانته ۱/۲ نسبتنده حامض قلورمایی حاوی «ح» توبی وضع ایدیلیر. وبعده « ل » خونیسندن صو دولدیریله‌رق لاستیك بورو، صویك اوست سویه‌سی درجه‌لی انبوبه‌نك صفر نقطه‌سنه کلنجه‌یه قدر حرکت ایتدیریلیر. بونی متعاقب قابی تحریك ایدیله‌رك، ح توبی دوریلیر و بو توب داخلنده‌کی حامض قلورماء طوپراقله تماسه کلنجه فوران حاصل اولمغه باشلار وحامض قاربون انتشار ایدر. قالیسمترو = کیره‌چ اولچوسی مخروطی خونیدن انتشار ایدن حامض قاربون لاستیك بورویی تعقیباً صفر درجه‌ده بولونان صو سطحی اوزرینه بر تضییق اجرا ایدر. و بو تضییق نتیجه‌سنده صو سویه‌سی صفردن آشاغی‌یه دوغرو تنزل یتمکه باشلار. بو حالده خونی‌یی لاستیك بورو ایله برابر صو سویه‌لرینك موازنتنی تأمین ایدنجه‌یه‌قدر آشاغی و یوقاری‌یه حرکت یتدیریرز. فوران (قاینامه) ختامنده صفردن اعتباراً حامض قاربون مقدارینی قرائت ایدر و قید ایده‌رز. آلدیغمز طوپراق ایکی غرام ولدیغنه کوره اوقودیغمز مقداری [۰,۲] ایله ضرب ایده‌رك، طوپراقده‌کی کیره‌چ مقدارینی بولمش اولورز.

طبقات الارض = ژەئولوژی معلوماتی

کرهٔ ارضك زمانه و دورلری و باشلیجه طبقەلری

الك صوك زماندن والك اوست طبقەدن باشلانمشدر . هر دورك طبقەلرینك اسملرینی صایمغه لزوم کورولەمشدر .

دوردنجی زمانه

پلەئی ستوسەن دوری	(طبقه ۲)

اوچنجی زمانه

پیلی ئوسەن دوری	(طبقه ۳)
مییوسەن دوری	(طبقه ٥)
عولی غوسەن دوری	(طبقه ۳)
ئەئوسەن دوری	(طبقه ٦)

ایکنجی زمانه

اوست قرەتاسه دوری	(طبقه ٥)
آلت قرەتاسه دوری	(طبقه ٤)
اوست ژوراسیك دوری	(طبقه ٥)
اورتا ژوراسیك دوری	(طبقه ۲)
آلت ژوراسیك دوری	(طبقه ٥)
تریاسیك دوری	(طبقه ۳)

برنجی زمانه

پەرمییەن دوری	(طبقه ۳)
قاربونیفەر دوری	(طبقه ۳)

ارضه طبقەلرنده قابل زراعت قسملر

اوستنده زراعت ایتدیکمز اراضی؛ کرهٔ ارضك الك صوك تشکل ایدن دوردنجی و اوچونجی زمان طبقەلرینه عائددر . ودردنجی زمان طبقەلرینك

حاصل ایتدکلری اراضی؛ قوملی، چاقیللی، آز چوق مارنلی اولان وصولری آلت طبقه‌لرینه سوزمه‌ین طوپراقلردر. بو اراضینك یوکسك اولانلری اورمانلری حاویدر. یایلا واووادەکی طوپراقلر؛ حبوبات زراعتنه، مرعالره؛ باغلره تخصیص ایدلمشدر. نهرلرك حصوله کتیردکلری کیرجسز اولان تملی وسرت طوپراقلردر. بونلره دیلوویین Diluvienne اراضی دینیلیر. بونلر آللوویون Alluvion اراضیسی قدر منبت دکلدرلر. دوردنجی دور اراضیسنده الك زیاده بولونان معدنلر آلتون وسائره‌در.

اوچونجی زمان طبقه‌لری؛ قوم، کیرەچ، کیل، مارن، آلچی طوپراقلرینی حاصل ایتمشدر. بونلرك زراعته قابلیتلری حاصل اولدقلری طبقه‌لره تابعدر (ئه‌ئوسه‌ن) دورینك قوم طبقه‌لری اوزرنده‌کی اراضی طبیعةً منبت دکلدرلر. اصلاح ایدلدکجه زراعته قابلیتلی اوله‌مازلر. فقط قوم طبقه‌لری آلتنده صویی سوزمز کیل طبقه‌لری بولونورسه صولری آقیدلدقدن صوکرا زراعته مساعد بر حاله کلیرلر. کیرچلی قیالردن حاصل اولان اراضی، پوتاس وحامض فوسفورجه فقیر اولدقلرندن زراعته الویریشلی دکلدرلر. کیرەچ ومارن (یکمز طوپراغی) طبقه‌لرینك اریمه‌سندن حاصل اولان طوپراقلر، حبوبات و سبزه زراعتنه موافق کلیرلر. (عولیغوسه‌ن) دورینك طوپراقلری اصلاح ایدیلیرلرسه حبوبات زراعتنه الویریشلی اولورلر. (می‌یوسه‌ن) دورینك طوپراقلری حبوبات، چایر ومیوه آغاجلری یتشدیرلمه‌سنه پك مساعددر. خلاصه اوچونجی زمان طبقه‌لرندن حصوله کلن طوپراقلر براز اصلاح ایدلدکلری حالده ایجه قابل زراعت اراضی تشکیل ایدرلر.

ایکنجی زمان دورلرندن تریاز دوری طبقه‌لرینك حاصل ایتدکلری طوپراقلر اکثریا سرت وفقیر اولدقلری ایچون زراعته الویریشلی دکلدرلر. آنجاق کیل وکیره‌چلردن عبارت اولان اورتا قسمندن حصوله کلن طوپراقلر حبوبات زراعتنه مساعددرلر. تریازك اوست طبقه‌لرینی؛ ایشلنمه‌سی کوچ آغیر، کیللی وکره‌نلی طوپراقلر تشکیل ایتدیکندن بونلر طبیعی چایرلره براقیقدن باشقه ایشه یارامازلر. بونوع اراضیده کوکنار اورمانلری بولونور.

ژوراسیك دورینك برقسم طبقه‌لرینی تشکیل ایدن قالکرلر اکثریا حامض فوسفورجه زنکین اولدقلرندن حبوبات زراعتنه الویریشلی اولورلر . بو نوع اراضیده میشه اورمانلری چوق بولونور . اورتا ژورا طبقه‌لرندن حاصل اولان طوپراقلرده کیره‌چ و کیل طبقه‌لری قاریشیق اولورسه بونلر باغلروچایرلر یتشدیرمکه مساعداولور. اوست ژورا طبقه‌لری حبوبات زراعتنه الویریشلی‌درلر . بویله اراضیده‌زیتون وبادم آغاجلری‌ده أیی یتیشیر. اوست قره‌تاسه طبقه‌لرندن حصوله‌کلن طوپراقلر حبوبات وپانجار زراعتنه و باغجیلغه مساعددرلر .

ایلك‌زمان دورینه‌عائد طوپراقلر سرت، نملی وآغیرطوپراقلردر. بونلرك قابل زراعت برحاله کلمه‌لری ایچون عضوی و کیمیوی کوبره‌لرله قوتلرینك آرتیرلماسی لازمدر. بونلرحامض فوسفور جهتندن فقیردرلر. بونلرده کیره‌چ ماده‌سی آزدر . یالکز پرمی‌ئن دوری اراضیسی اولدقچه حامض فوسفورلی و کیره‌جی حاوی اولدقلرندن بونلر زراعته نسبةً داها مساعد طوپراقلر حصوله کتیریرلر .

ارضك مختلف طبقه‌لرنده بولونان قایالر و معدنلر

برنجی زمان طبقه‌لرنده . — (١) آردوواز (قایاغان طاشی) ، [مکتبلرده‌یازی طاشی‌ودامرلرده کیره‌میت .قاممنده‌قوللانیلیر] (٢)مرمرلر (٣) انتراسیت معدن کومورلری (٤) پوتاسلی طوزلر [کیمیوی کوبره اوله‌رق قوللانیلیر]

ایکنجی‌زمان طبقه‌لرنده . — (١) قایاطوزی (٢)آلچی (٣) لیکنیت کومورلری (تباشیر (٥) فوسفوریت کلس (٥) مرمرلر

اوچنجی زمان طبقه‌لرنده . — (١) مارن (٢)چیبس (٣) قایا طوزی (٤) فوسفوریتلر (٥) قالکرلر (٦) دکرمن طاشلری

دوردونجی زمان طبقه‌لرنده . — (١) میللی اراضی (آللوویون) (٢) نباتات طوپراقلری و سائره‌در

توركیه حقنده ژه‌ئولوژیك بعض معلومات

(چیحاچف) ، (فیلیپسون) (طولا) ، (هامیلتون) كبی اجنبی طبقات الارض عالملرینك مملكتمز حقنده‌كی تدقیقاتنك خلاصه‌سی شونلردر.

سرپانتین اراضی

فنجیه (مكری)- مرمریس- كویجكز- ازمیرك سیدی كوی ایله سفریحصاری- بیغادیچ، صندرغی، سیماو، كدیز، كوتاهیه، این اوكی، اینه كول، بروسه، كرماستی

قروم، زیمپارا معدنلری چوق بولونور .

آركئین اراضی

میلاس- موغلا- بویوك مندرسك جنوب سطح مائللری- قوش آطه‌سی - كوچوك وبویوك مندرس آراسنده‌كی داغلر - آیدین ایله تیره آراسنده‌كی داغلر- اوده‌مشده بوزداغ

قروم وزیمپارا، جیوه، مانغانز، توتیا معدنلرنی حاویدر

آلوویون اراضی

بویوك مندرس وادیسی - سوكه - آیدین نازللی- سرای كوی ، دكزلی اووالری - اوده‌مش - تیره - بایندر - ازمیر بورنووا - منمن ، مغنیسا، قصبه ، صالحلی ، آلاشهر اووالری- ادرمید ، كمر (برهانیه) اووالری - برغمه ، صوما ، قرق آغاج اووالری - بالیكسر و مانیاس اووالری - اینه كول ، بروسه ، كرماستی اووالری - آنطالیه اوواسی - آطنه ، طرسوس و مرسین اووالری - چتالجه ، لوله بورغاز ، ادرنه اوزون كوپری ، چورلی حوالیسی

[illegible]

دكزلی و طاواس داغلری - ازمیرك بوجه حوالیسیله طوربالیدن كمال پاشایه كیدن وادی - عشاق ، چیوریل ، بولوادین ، آفیون قره حصاری ، كچی بورلو ، دینار ، باناز اوواسی ، كوردوس - چاناق قلعه ، لاپسكی - صوماداغلری- بالیكسر تپه‌لری - طوروس داغلرینك جنوب سطح مائللری - آطنه داغلری - موصل حوالیسی - استانبولده یكی قاپودن بویوك چكمجه‌یه قادار - تكیر داغی حوالیسی -

تراكيت اراضي — بودروم ، چشمه ، اورله ـ چاناق قلعه ايله بايراميچ وبيغا آراسى ـ ارجياش داغى ـ زغفران بولينك جنوبى ـ چركش ، قلعه‌جك ، آنقره ، بك بازارى حواليسى ـ قونيه اوواسنك جنوبى ـ بكشهرى كولنك شرق‌جنوبيسى ـ آفيون قاراحصارى داغلرى ـ وان كولى جوارنده‌كى داغلر ارضروم اوواسى ـ

بازالت [قره‌برون (ازمير)ـ ق لا ـ سيوه‌رك، دياربكر

آندزيت (بورنووا،منمن‌ـ استانبولك آنادولوقاواغى‌ايله قارابورون‌آراسى

فرەتاسه تاشيرلى طبقه‌لر اراضى (مغنيسا داغى ـ كمال پاشا (نيف) داغى ـ قارابورون ايله چشمه واورله آراسى ـ قره‌دكزده شيله‌دن اونيه‌يه قدر ـ قطراز وجانيك داغلرى ـ سيواس وبايبوردك جنوب‌حواليسى‌ـ درسم داغلرى،فرات نهرينك ايكى طرفلرى

ديابار [كبزه ايله ايزميت كورفزى آراسى‌ـ غازى‌عينتاب داغلرى

غرانيتلى اراضى آيوالق و مانياس داغلرى ـ اونيه وكيره‌سون‌ساحللرى، قسم شيبين قره حصار حواليسى ـ نوشهرك شمالندن يخشى خان جنوبنه قدرقيزيل ايرماق واديسى ـ ده‌نك معدنى ـ نيكده‌ا طوروس داغلرى آراسى‌ـ طربزون‌ايله كوموشخانه آراسى‌ـ شرا قره حصارك شمال و غرب طرفلرى ـ

مؤسه‌ن اراضى بكشهر كولى‌ايله آنامورآراسى ـ يالوه ساحللرى ـ قره‌دكز ايلغاز داغلرى، طربزون ايله كوموشخانه‌آراسى ـ قسماً شيب قره‌حصار حواليسى ـ بايبوردايله سيواس آراسى ـ چانقيرى چوزوم ، يوزغاد ، قلعه‌جك حواليسى ـ آنقره ايله آيا آراسى ـ ارزنجانك شرق وغرب قسملرى ـ مالاطيه اوواسى ارغنى باقيرمعدنى ـ غازى‌عينتاب حواليسى ـ ميديه، قرقلر ايـ مرمره دكزى حواليسى ، چتالجه،چورلى ، كشان ، معلقر

دوونی اراضی

آناموراپله سلفکه آراسی - حاچین حوالیسی - شیله ایله کبزه آراسی - خرپوط ایله ارغنی معدنی آراسی - قره کز بوغازینك روم ایلی جهتی -

بولغار طاغی ایله بوجاق قیشله وبوزانتی آراسی - بوغاز ایچنك آنادولو ساحلی - قسطمونی ، چرکش ، بوی آباد حوالیسی -

ارکلی ، زونغولداق ، آماصره حوالیسی -

قیزیل ایرماغك غرب وشمال ساحلی - آنقره نك اووا چایی وادیسی - قونیه اوواسی - حایمانه اوواسی - اسکیشهر ، کوتاهیه، بویوك چکمجه دن قره دکز ارکلیسنه قدر - تکیرداغی-

حایمانا ایله اسکیشهر آراسنده پورسوق چایی وادیسی

آلوبیون اراضی ناصل تشکل ایدر

نهر وچایلرك صولریله سوروب کوتوردکاری چاقیل، قوم ومیللرك چوقور یرلرده ترك ایدلمه‌سندن حاصل اولان طوپراقلره (آلوویون) یعنی میللی طوپراقلر دینیلیر . ایکی نوع آلوویون واردر . اسکی ویکی آلوویونلر .

اسکی آلوویونلر؛ ۳نجی زمانك مییوسه‌ن دورونده نهرلر طرفندن وجوده کتیرلمشدر. بوطبقه‌لر حال حاضرده نهر یاتاقلرندن یوکسکده بولونمقده‌درلر .

یکی آلوویونلر؛ شیمدی آقان نهرلر طرفندن تشکیل ایدلمکده‌درلر

آلوویون طوپراقلر ، عمومیتله درین ، سرین ومنبت طوپراقلردر هر نوع زراعته وبالخاصه پاموق ، صوسام ، مصر داری، پانجار ،

صوغان ، پتاتس وسائره زراعتنه پك الویریشلی درلر . دیلوویون اراضی بوقاریده ایضاح ایدلمشدر.

خط تقسیم میاه — خط اجتماع میاه

داغ یاماجلرینك برقانبورلق تشکیل ایده جك صورتده برلشمه سندن حصوله کلن شکل ارضه (صاغری) ، بوصاغری اوزرینه دوشن یاغمور صولرینی یاماچلره تقسیم ایدن خطه ده (خط تقسیم میاه) دینیلیر. داغ یاماچلرینك تکنه بچیمنده برلشمه سندن حصوله کلن شکل ارضه (وادی) وبویاماچلرك فصل مشترکنه ده (خط اجتماع میاه) یاخود (تالوه‌ك) تعبیر اولونور .

صومهندسلکی

یاغمور ، نه‌قدر چوق یاغارسه ، طوپراغك رطوبتی ده اوقدر چوغالیر . یاغمورلر طوپراغه اولدقجه مهم برمقدارده آزوتیت وآمونیاق حالنده بولونان آزوتی کتیررلر . برمحله سنوی ۵۵۰ میلی مترو ارتفاعنده یاغمور دوشدیکنه نظراً (براسکی دونوم محله) بربچوق کیلو غرام آزوت اصابت ایدرکه بوغدای مزروعاتی تقریباً بونك دورتده برینی آلیر. اراضئ ابتدائیه‌نك تراب نباتیسنك قالینلغی پك آز وآلت طبقه‌سی دخی صو کچمز برحالده وقیالق اولدیغندن صویك طوپلانماسنه میدان ویرمز ؛ مع مافیه جزئی برمقداری ینه طبقات آراسندن نفوذ ایدر . طوپراق طبقاتندن هربرینك برمنبعی وهر وادینك‌ده برایرماغی واردر . اراضئ رسوبیه‌ده صولر بعضاً متعدد طبقاتی مرور ایدرك کیل وياخود کثیف قالکر (کیره‌چ) بیغینلری کبی غیر قابل نفوذ برطبقه‌ده طوپلانیر قالیر . بوصولری آرایوب بولمق اولدقجه مشکلدر ؛ بونك ایچون ، اولا اومحلك طبقات الارض خریطه‌سنی مطالعه ایتمك، طبقاتك وضعیتنی واستقامتنی تدقیق ایله‌مك، درینلکی تخمیناً بولمق ، کرك سوندا عملیاتیله وکرك معدن قویولری،

طاش اوجاغی ، شومندوفر یارمه‌لری واسطه‌سیله طبقات تسویه‌لرینی بولمغه چالیشمق لازمدر . بوصورتله طوپراغك آلتنده موجود اولان غیرقابل نفوذ طبقه‌لر ایله صو یاتاغی تعیین اولنور . مع مافیه (۱) وادیلرك ، یایلالرك اك آلچاق محللرنده ؛ (۲) وادیلرك باشلادیغی یرلرده (۳) طوپراق طبقاتنك بربریله قارشیلاشه‌رق تصالب ایتدیکی نقطه‌لرده ، اکثریا صویك موجود اولدیغنی دخی خاطردن چیقارمامیلیدر. آتیده‌کی نقطه‌لری دخی تدقیق ایتمك فائده‌یی موجبدر : (۱) قالین کاغددن بویوك بر خونی یاپیلوب بونك سیوری طرفی قولاغه قونور ، دیکر اوجی‌ده طوپراغك ایچنه قازلمش اولان بر چوقور درونه ادخال ایدیله‌رك دیکله‌نیر ، اکر آز بر درینلکده صو موجود ایسه خفیف بر کورولتی ایشیدیلیر .

(۲) رطوبتلی محللرده قارلرك سرعتله اریمه‌سی (۳) صباحلین طوپراق اوزرنده خفیف بر دومان کورولمه‌سی و یازین بوجکلرك وسینکلرك یریوزینه یاقین سوروایله اوچماسی (٤) رطوبتلی طوپراقلرده بتیشن قزیل آغاچ ، ساز ، صوتره‌سی ، چایر تره‌سی ، آچی چیدم ، بوصون ، بیکیرقویروغی ، قاواق ، فه‌توك ، کوللر وسائره کبی نباتاتك بولونماسی خصوصاتنك دخی تدقیق لازمدر .

اراضیٔ رسوبیه‌دن اولان آلوویون طوپراقلرینك طبانلرنده اکثریا یا اراضیٔ ابتدائیه قیالقلری یاخود صویی سوزمه‌ین کیللی وکره‌نلی طبقه‌لر بولونور. یاغمور صولری بو طبقه‌لره قدر سوزولوب بریکیر. بویوك صو یاتاقلری تشکیل ایدر. شو حالده بومیللی طوپراقلرك آلتنده بول صولر بولونور .

سیل یارمالری یعنی دره‌لری ، چایلری و دورغون صولری آز وموجود دره‌لری غایت درین اولان اراضینك آلتنده غایت بول وآز درین صو یاتاقلری موجوددر . آز درین بر چوق وادیلری حاوی اولان ویریر دورغون صو و باتاقلقلری محتوی بولونان اراضیده بول وچوق دواملی صو یاتاقلری بولونماز. بوکبی یرلرده صو یاتاقلرینه آنجق

قازیلماسی و دەلینمەسی پك زوراولان غایت درین طبقەلر ایچندە تصادف ایدیلەبیلیر .

بورغو (آرتەزی ین) قویولری ناصل آچیلە بیلیر ؟

مملکتمزك برچوق یرلرندە صو مسئلەسی غایت مهمدر . برچوق کویلردە تارلا و باغچەلری صولایەجق بر درهم صو بولونمادیغی کبی انسانلرك وحیوانلرك صرف ایدەجکلری صولر بیلە اوزاق یرلردن یاخود چوق درین قویولردن پك زورلقلە تأمین ایدلمکدەدر .

یرك آلتندە صو خزینەسی بولونماسی امید اولونان محللردە یرك باغرینە بورغو صالەرق دائمی صورتدە یوقاری یە بول صو فیشقیرمق کویلر و چفتلکلر ایچون حیاتی بر ایشدر . بوصورتلە آچیلان قویولرە (بورغو قویولری) یاخود آرتەزی ین قویولری دینیر .

صولر یرك دیبندە نەصورتلە بیرکیرلر ؟ — معلوم درکە یاغمور یاغدیغی وقت حاصل اولان صولرك بر قسمی یر یوزینە آقار ، بر قسمی هوایە اوچار . بویوك برقسمیدە طوپراق طرفندن أمیلیر . هرطوپراغك صو صورماسی بر درجەدە دکلدر . قوملی طوپراقلر صویی پك چابوق أمدیکی حالدە کیللی طوپراقلردە صولر آشاغی طبقەیە کچەمز اوفاق کول کبی طوپراغك یوزندە ایرکیلیر قالیر . حال بوکە قوملی طوپراقلردە یاغمور دیندکدن صوکرا یر یوزندە صو کوروئمز اولور آشاغی طبقەیە دوغرو اینر کیدر . یاغمور یاغدقچە یوکسك تپەلرك اوستندە ، یایلالردە ، داغ صیرتلرندە بولونان قوملی طوپراقلر طرفندن أمیلوب یرك آلتنە کچر و صویی طوتان برکیللی طبقەیە راست کلنجەیە قدر آشاغی اینر . کیللی طوپراق طبقەسنە واردقدن صوکرا دها آشاغی کچەمدیکندن اورادە کوللر و صو خزینەلری تشکیل ایدر .

صو کچیرمز کیللی ایکی طوپراق طبقەسنك آراسندە قالمش صو صورار بر قوم طبقەسنە قدر بر بورغو واسطەسیلە یردلینەرك ایچنە بر دمیر بورو کچیریلیر ایسە یرك آلتندەکی صو؛ بورونك ایچندن یر

یوزینه دوغرو فیشقیرمغه باشلار . و فیشقیران صویك یوکسکلکی هر
حالده یاغمور صولرینك کیردیکی تپه ویاماجك حذاسنه یاقین بریره چیقار.
یرك آلتنده بریکمش صو بولونوب بولونه‌مادیغنی وبورغو قویو -
سندن صو فیشقیروب فیشقیرمیه‌جغنی ایجه آکلامق ؛ او محل اراضیسنك
طبقاتنی کوزلجه تدقیق ایتمکه متوقفدر . بونکله برابر اطرافی داغلر
ویوکسك تپه‌لرایله چوریلمش یرلر ، اکثریتله آلت طبقه‌لرنده صو
بولونان محللردر . دوز وکنیش اووالرك اورتاسنده‌کی یرك آلتنده
نادراً صو خزینه‌لرینه تصادف اولونور . بعضاً صو دامارلری اوزاق
یرلردن بورالرده قدر کلمش اوله‌بیلیر .

آلتنده صو مخزنلری بولونماسی امید اولونان بر یر تعیین اولوندن
صوکرا بر بورغوجی اوسته‌سی کتیریله‌رك قویونك ده‌لینمه‌سی بازارلق
ایدیلیر . قویوجی ایله دلینه‌جك یرك درینلکنه کوره مترو حسابیله
بازارلغه کیریشیلیر. یاخود صو چیقارمق اوزره مقاوله ایدیلیر. قویوجی
یری دلمك ایچون (سوندا) یاخود ماقتاب (مثقب) دینیلن بورغو
قوللانیلیر. بو بورغو؛ برچوق ویده‌لرك بر برینه کچمه‌سندن حاصل اولمشدر.
بورغوجی خفیف طوپراقلرده کونده ۷ـ۸ مترو درینلکده یری
دله بیلدیکی حالده بعضاً بورغو سرت طاش وقایا طبقه‌لرینه تصادف
ایتدیکندن کونده آنجق یاریم مترو قدر آشاغی کیده بیلیر . ابتدا
بولونان صو؛ قوتلی اولمازسه فیشقیراجق قوتلی صویی بولونجه‌یه قدر
بورغو برازدها آشاغی دوغرو صالدیریلیر . بعضاً بولونان صو قویونك
آغزینه قدر چیقوب یوقاری فیشقیرمادیغندن یانی باشنه دیکر برقویو
دها قازیلوب صویی اورایه آقیتدیریلیر وطولومبا ایله چکمکه مجبوریت
حاصل اولور . صویك بول وقوتلی اولماسی ایچون بورغو قویوسنك
ممکن مرتبه درین اولماسنه اهمیت ویرمه‌لیدر. آز درین یرلرده وخفیف
طوپراقلرده بو بورغو؛ انسان قوتیله صالینیرسه‌ده سرت طوپراقلرده ودرین
قویولرده ماکنه قوتنه مراجعت ایدیلیر. صو بولوندقدن صوکرا بورغو
ایله آچیلان دار دلیکه یوقاریدن آشاغی‌یه دوغرو (۱،۵ـ۲) سانتی‌مترو
قطرنده دمیر ساج بورولر کچیریلیر. بورونك دار اولماسنه ، صویك

درین برطبقه‌ده بولونماسنه واطرافده‌کی تپه‌لرك یوکسك اولماسنه کوره بورغو قویولرندن فیشقیران صویك مقداری چوق اولور. بوصولرنه‌قدر دریندن چیقارسه اوقدر صیجاق اولور صنایعده وزراعتده بوصولرك صیجاقلغندن‌ده ایریجه استفاده اولونور .

ال ایله اشله‌ین کوچوك بوی آرته‌زی ین طاقمی ۲۰۰ـ۲۵۰ بویوك بویلری ۱۵۰۰ـ۲۰۰۰ لیرایه تدارك ایدیله بیلیرز. راعت وکالتی کتیردیکی متخصص معرفتیله آنقره‌ده‌ایسته‌ینلره بورغوقویوسنی آچمق اصوللرینی اوکره‌تمکده وآیریجه معاش‌ده ویرمکده‌در

سانتریفوژ (قوۀ عن المرکزیه‌لی) طولومبالر
Pombes centrifuges

آز درین قویولردن ونهرلردن صو چیقارمق ایچون الك زیاده قوللانیلان طولومبالره (سانتریفوژ طولومبالر) دینیلیر . بو طولومبالر آنجق آلتی مترو درینلکدن صو آلیرلر واعظمی ۱۵ مترویوکسکلکه قدر صویی چیقاره‌بیلیرلر دها فضله‌یه ومثلا ٦۰ مترویه صو چیقارمق ایسته‌نیلیرسه اوزمان دورت دانه طولومبایی اوست اوسته باغلامق ایجاب ایدر. آلتدن برنجیسنك وریجی بوروسی ایکنجیسنك ئه‌میجی بوروسنه باغلانیر . سانتریفوژ طولومبالر ئه‌میجی بورونك قطرینه کوره صاتیلیر. قطرایچون اکثریا پوس ویا اینچ قوللانیلیر . بوطولومبالرك چیقاردقلری صو مقداری ارتفاعنه کوره دکیشیر. عینی طولومبا ایله عینی مقدارصوچیقارمق ایچون لازم کلن بیکیر قوتی ارتفاعله مبسوطا متناسب اولور. چیقاردقلری صو مقدارینی آکلامق ایچون شو دستور قوللانیلیر ح = ۲ل × م

π = ۳,۱٤۱٦ ل = بورونك نصف قطری م = ثانیه‌ده چیقان صویك سرعتی ح = ثانیه‌ده چیقان صو مقداری‌در مثلا ۱۵ سانتی‌مترو قطرنده‌کی برسانتریفوژ طولومباسنك ثانیه‌ده ویاخود ساعتده چیقاردیغی صومقدارینی‌حساب ایچون دستور : ل ۲ = (۰,۷۵) ۲ در

۰,۷۵ × ۰,۷۵ × ۳,۱ × ۲,۵ = ۰,۰۳۲۸ مترو مکعب ایدر . یعنی ۳۲,۸ کیلو معادلیدر .

بر ساعتده چیقاردیغی صو مقدارینی آکلامق ایچون :

۳۳,۸ × ۶۰ × ۶ = ۱۱۵۲۰۰ کیلو یاخود ۱۱۵ طوندر .

۱۱۵ طون صویی ٦ مترو درینلکدن آلوب ٥ مترو ارتفاعه چیقارمق ایجاب ایدرسه ٦ + ٥ = ۱۱ مترو اتفاعه چیقارمق لازم کلن بیکر قوتی بولمق ایچون شو دستور قوللانیلیر .

صومقداری ارتفاع امثال

$$\frac{۳۲,۸ \times ۱۱ \times ۱,۷}{۷۵} = ۸ \text{ بیکیر قوتی}$$

سانتریفوژ طولومبانك دقیقه‌ده عدد دوری ۱۲۰۰ ــ ۱۳۰۰ اولمالیدر . عدد دور آزالدقچه چیقاریله‌جق صو مقداری‌ده ازالیر سانتریفوژ طولومبالر استیم ، موتور ، الکتریق قوتلریله چوریلیرلر موتور میلیله سانتریفوژ طولومباسی مشترك اولانلری موجوددر. موتور و سانتریفوژ برآرابه اوزرنده متحرك اولانلرده‌واردر. درین قویولردن صو چیقارمق ایچون طولومبایه بهمه حال (ترانسمیسیون) ترتیبات وتأسیساتی یاپمق لازمدر . الکتریقله متحرك اولان سانتریفوژ طولومبالرك ایسی اوچ صفحه‌لی جریان متناوب الکتریق موتوریله متحرك اولاندر. بو طولومبالرك اوفاق بویوك مختلف بوی وقطرده اولانلری‌واردر. باغچه قویولرنده قوللانیلان اوفاق بویلری ۸۰ـ۱۰۰ لیرادر بونلر ایچون ۳ـ٤ بیکیر قوتنده موتورلر کفایت ایدر . نهرلردن چوق مقدار صو چیقارمق ایچون قوللانیلان بویوك موتورلی سانتریفوژ طولومبالرك فیئاتلری تخمیناً ۱۵۰۰ـ۲۰۰۰ لیرادر .

سانتریفوژ طولومبالر سپارش ویریلیرکن صولانه‌جق اراضینك مقدارینی ، کونده نه‌قدر صویه احتیاج اولدیغنی ، نه‌قدر درینلکدن صو آلنوب قاچ مترو یوکسکلکه صو ویریله‌جکنی بیلدیرمه‌لیدر . برده طولومبایی چویرمك ایچون قوللانیله‌جق ماکنه‌نك جنسنی وقوتی و الکتریقله متحرك ایسه موجود الکتریقك ووت مقدارینی فابریقه‌یه ویا آجنته‌یه خبر ویرمه‌لیدر .

شریدلی وچوق حجره‌لی طولومبالر

Pombes à bande muticellulairs

۸۰ متروبه قدر درینلکده صوچیقاران طولومبالر

قویولردن صو چیقارمق ایچون شیمدی‌یه قدر قوللانیلان نه‌مه باصمه ، سانتریفوژ طولومبالرك نهایت ٦ـ۷ مترو درینلکدن صو چیقارا بیلمکده ایدیلر حالبوکه آنادولو ایچریلرنده‌کی قضالرده ویایلا کویلرده اکثریا قویولر ۲۵ـ۳۰ حتی ۵۰ـ٦۰ مترو درینلکده اولدیغی ایچون بو طولومبالردن استفاده ایدیله‌میوردی . کویلولریمز بو درین قویولردن چیقریقلر وقوغالرله صو چیقارمق ایچون پك چوق زحمت چکمکده‌درلر .

صوك سنه‌لرده غایت درین قویولردن حتی ۷۰ـ۸۰ متروده‌ن قولایلقله صو چیقاران خفیف طولومبالر ایجاد ایدلمشدر . فرانسه‌ده موسیو (قاروئه‌ل) طرفندن ایجاد و اعمال ایدیلن بوطولومبالره (شریدلی ومتعدد حجره‌لی طولومبالر) دینیلمکده‌در . بو طولومبانك آلتلری پك ساده اولدیغی کبی برچوجوق ، بر بویوك آدم ، بربیکیر دولابی ، برموتور طرفندن چوریله‌بیله‌جك قوتده کوچوکلری وبویوکلری واردر . بوطولومبالرك برساعتده بیك لیتره‌دن ایکی یوز بیك لیتره‌یه قدر صو ویرن نوعلری موجوددر .

بو طولومبالرده قوغا ، بورو ، خزینه کبی برشیلره لزوم یوقدر . قویونك ایچندن صویی چیقاران برچوق معدنی قوطوجقلردن مرکب اولان اوچسز برشریددن عبارتدر . برچوق قوطوجقلرك یکدیکرلرینه ویده‌لرله ربط ایدلمه‌سندن تشکل ایدن شرید (روبوریوم) دینیلن غایت خفیف وپاصلانماز برمعدندن یاپیلمشدر . بومعدنی قوطوجقلرك ایکی طرفی آچیق اولدیغی حالده آثار شعریه (صولرك قیل کبی انجه بورولردن صیزماسی) خاصه‌سی سایه‌سنده قویودن آلدقلری صولرك چوغنی دوکوله‌دن محافظه ایده‌رك یوقاری چیقاریرلر . بوطولومبانك

تأسیسی طولومبانی قویونك اوستنه یرلشدیروب اوطورتمقدن وقویونك ایچنه درینلکنه کوره اوزون معدنی شریدلر صارقیتمقدن عبارتدر . قویودن بردقیقه‌ده چیقارمق ایسته‌نیلن صویك مقدارینه کوره برقاتلی ، ایکی قاتلی اوچ قاتلی شریدلر قوللانیلیر ، ایکی اوچ قاتلی شریدلر موطورایله حرکت ایتدیریلیر . اوکا کوره طولومبانك موده‌لی وبویوکلکی ده کیشیر . قوللانیله‌جق شریدلرك مختلف نومرولری واردر . ال ایله ایشله‌ین طولومبالرك چیقاردقلری صو مقداریله شرید نومرولری آشاغیده‌کی جدولده کوسترلمشدر :

شرید نومروسی	دقیقه‌ده چیقان صومقداری	یوزلیتره چیقارمق ایچون مقتضی مدت	قویونك درینلکی
(۰۰)	۱۶ لیتره	٦ دقیقه	۸۰ مترو
(۰)	۲۵ »	٤ »	۵۰ »
(۱)	۳۵ »	۳ »	۳۰ »
(۲)	۵۰ »	۲ »	۲۰ »
(۳)	۷۰ »	۱,۳۰ »	۱۵ »

بو طولومبالردن صاتون آلمق ایسته‌ینلرك بونلری صاتان تجارتخانه‌یه آشاغیده‌کی معلوماتی بیلدیرمه‌لری لازمدر .

۱ — قویولرینك درینلکی اك فضله قاچ متروددر ؟

۲ — قویولرده یازین فضله مقدارده صو وارمیدر ؟

۳ — برساعتده قاچ بیك لیتره صو چیقاریرسه کافیدر .

٤ — طولومبا اولرده‌می یوقسه چیفتلکارده وکویلرك عمومی قویولرنده‌می قوللانیله‌جقدر ؟

۵ — ال ایله‌می یوقسه موتور ، بیکیر دولابی ویا یل دکرمنی ایله‌می چوریله‌جکدر ؟

٦ — قویودن چیقاریله‌جق صویی یره آقیتمه‌سی کافیمیدر یوقسه براز یوکسك موقعلره چیقارمق احتیاجی وارمیدر . ۲۰ - ۲۵ مترو درینلکنده‌کی برقویودن ال ایله صو چیقاره‌جق وساعتده ۵۰ لیتره صو ویره‌جك برطولومبانك قیأتی؛ شریدی ایله برابر ۱۲۰ - ۱۳۰

ليرادر . تفصيلات ايچون ازميرده چيقان زراعت وتجارت غزته‌سنه مراجعت ايدلمه‌ليدر .

صنعی یاغمور ناصل یاغدیریلیر ؟

محصولاتی قوراقلقدن قورتارمق ايچون احتياج زماننده صنعی اوله‌رق ياغمور ياغديرمق مسئله‌سی چوقدن بری زراعت وفن اربابنك ذهنلرينی اشغال ايتمكده‌در . آمريقاده اوته‌دن بری الكتريقله بوبابده برچوق تجربه‌لر ياپيلمقده ايدی . صوك زمانده خصوصی صورتده ياپيلان طياره‌لر ايچنده قوملری الكتريقله‌يه‌رك بونلری اراضی اوزرنده هوايه سرپمك صورتيله ياغمور ياغديرمغه موفق اولمشلردر . آمريقاده بونك تطبيقاتنه كچيلمش وبوايشده قوللانيله‌جق برچوق طياره‌لرياپديرمق وهرمملكتده اجرتله‌ياغمور ياغديرمق ايچون برشركت تشكيل ايدلمشدر بو يكی اصولك برآن اول مملكتمزه‌ده كيرمه‌سنی ومحصولاتی قوراقلغه قارشی سيغوريطه ايتمه‌سنی تمنی ايده‌لم

محصولاتی یاغمور یاغار کبی هوادن صولامه اصولی

اراضيی صالمه صورتيله صولامق ايچون پك چوق مقدارده صو لازم اولديغی حالده اكينلرك اوزرينه صويی ياغمور كبی پوسكورتمك اصوليله دها آز صرف ايدلمكده‌در . هوادن پوسكورديلن صو ، نباتاتك توزلرينی ييقاديغی ، نفس دليكلرينی آچديغی و تبخراتنه ياردیم ايتديكی ايچون ديبلرينی صولامقدن دها زياده فائده ويرمكده‌در . آلمانياده صوك زمانلرده كشف ايديلن براصول ايله محصولات بوصورتله صولانمقده‌در . نهرلردن ويا قويولردن طولومبالرله صو چيقارلدقدن صوكرا تارلالرك ايچنه طوپراق اوستنه دوشه‌نه‌جك بورولر واسطه‌سيله اكينلرك اوزرينه صو پوسكورتلمكده‌در. اراضينك برطرفی صولاندقدن صوكرا دوشه‌نن بورولر چيقاريلوب ديكرطرفه يرلشديريليور. بوبورولرك اوزرينه پوسكورتكج ممه‌لری كچيرلمشدر .

طولومبادن تضييقله كلن صو پوسكورتكج ممه‌جكلرندن ياغمور كبی

منتظماً اطرافه سرپیلیر . صویی آز ، صولانه‌جق اراضیسی چوق اولان یرلرده تأسیس مصارفی کوزه آلدیریله‌رق بواصولدن استفاده ایدیله‌بیلیر .

برهکتار اراضی‌یی صولامق ایچون نه‌مقدار صو لازمدر ؟

صالمه صورتیله صولانان تارلالرده وباغچه‌لرده صرف ایدیلن صو مقداری قطعی ومعین دکلدر برچوق سببلرله دکیشیر. اومحلده صویك بول ویاقیط اولماسنه، اراضینك‌میللی ویادوز بولونماسنه، موسمك‌چوق صیجاق ویاسرین کیتمه‌سنه وچیفتجینك صویی اداره اتمه‌سنه‌وسائره‌یه کوره برهکتار ایچون صرف ایدیله‌جك صویك مقداری چوق ویاآز اولور .

مثلا دوز اراضی‌یه مالك برسبزه باغچه‌سنده برهکتار (۱۱اسکی دونومه یاقین) اراضی‌یی ایجه صولامق ایچون ثانیه‌ده بربوچوق‌ایکی لیتره صویه احتیاج اولدیغی حالده داغلق حوالیده میللی اراضینك صولانماسی ایچون ثانیه‌ده ایکیدن اون لیتره‌یه قدر صو صرفیاتی وقوع بولمقده‌در. اراضی دیك ویوقوش اولدیغندن فضله صولر آشاغی‌یه آقوب کیدر.

یاپیلان عملی تجربه‌لره کوره بر هکتار اراضینك تام موفقیتله صولانماسی ایچون یکرمی‌بش مترومکعب صولازمدر. شوحسابدن‌چیقان نتیجه‌یه کوره قرق آدیملق بردونوم باغچه‌یی صولامق ایچون ایکی‌مترو مکعب (۲۰۰۰ لیتره)دن براز فضله صویه احتیاج واردر. اکی بویی ودرینلکی ایکیشر مترو اولمق اوزره یاپیلان برحاووضك آله‌جغی صو سکز مترومکعب ایده‌جکندن دورت دونوم یری بردفعه‌ده صولامغه کافی کلیر. برحاووضه ثانیه‌ده برلیتره صو آقارسه ۲٤ ساعت‌ظرفنده ۸۰ مترومکعب صوبیریکمش‌اولور بومقدار صو بردفعه‌ده‌اوچ‌هکتار (۳۲ دونوم) اراضی‌یی کوزلجه صولایه‌بیلیر . صو آز اولان یرلرده باغچه صاحبلری، صولری محصولاتك اوزرینه یاغمور کبی فیشقیرداجق بورولر تدارك ایدرلروصویی یابوکسك برحاووضدن یاخودبرطولومبادن

بوبورولره سوق ایلرلر ایسه صو مقدارندن هم چوق تصرف ایتمش اولورلر همده بو اصول ایله صولامه‌دن دها زیاده استفاده ایدرلر. اوروپاده صولری پك قیمتلی اولان محللرده باغچه‌لری صولادقدن صوكرا هرطرفه داغیلان صولرك فضله‌سنی كونكلر وبورولر واسطه‌سیله برحزینه‌یه طوپلار وبوصولری بالاخره تكرار سرپمه، پوسكورتمه یاخود صالمه صورتیله باغچه‌یی صولامق ایچون تكرار قوللانیرلر بو اصولك مصرفی چوقدر.

سقی و ارواء (صولامه = صیوارمه) اصوللری

قیشین یاپیلان صولامه. — طوپراغی میللندیره‌رك قوتنی آرتیرمق مقصدیله یاپیلدیغی كبی قیشین شدتلی صوئوقلره قارشی چایرلری محافظه ایتمك ایچون‌ده بو اصول تطبیق اولونور. اراضی خفیفجه میللی اولوب آلچاق وچوقور اولمامالیدر. عكسی تقدیرده سیللر ویاخود باتاقلقلر حصوله كله‌رك بر چوق مضرتلری كورلور.

یازین یاپیلان صولامه. — نباتاتك نیشمه‌سی ایچون لازم اولان صویی تدارك واعطا ایتمكله برابر طوپراق ایچنده بولونان غدائی ماده‌لری دخی حل ایده‌رك نباتلرك نمه‌سنه خدمت ایدرلر بناءً علیه طوپراغی كوبره‌له‌یه‌رك بوصولامه‌لردن ایدیله‌جك استفاده‌یی آرتیرمق لازم كلیر.

قوللانیله‌جق قانال ونهر صولری كبی كوزلجه هوالانمش ودرجهٔ حرارتلری معتدل اولمالیدر. منبع صولری، اورمانلر ایچندن چیقان صولرایله طوریلی، پیریتلی طوپراقلرده ظهورایدن صولر اسقایه‌الویریشلی دكلدر، بوصولری هرحالده بر طاقم كوچوك حوضلره سوق ایدرك هوانك و حرارتك تأثیرینه عرض ایله‌مك ویاخود كیرچ ویا كوبره علاوه‌سیله اصلاح ایتمك لازمدر.

اراضی‌یی صولامق ایچون آشاغیده كوستریلن بش اصول واردر.

۱. — غطس (صویه بوغموه) صورتیله اسقا. — دوز اولان اراضیده یاپیلیر. طوپراغك اوستی برصو طبقه‌سیله اورتولمش

اولورکه بو صو بر طرفدن قوروتمه حرقلری واسطه‌سیله دائما آقار .
چایرلر ۵۰ ـ ٦۰ مترو طولنده وبهر مترو باشنه بر میلی مترو میلی
بولونان بر طاقم مربع شکلنده تحته‌لره آیریلور .

۲ . ـــ **سویه حرقلریله اسقا** . ـــ داغلق اراضیده یاپیلیر .
اراضینك میلنه عموداً قات قات برطاقم خرقلر آچیلیر . هر بر خرق
عینی سویه‌ده بولونان نقطه‌لردن کچمه‌لیدرکه صو منتظماً آقه بیلسین .
حوضه‌دن آلنان صو؛ اولا برنجی خرقه کلیر و اورادن طوپراغك یوزینه
طاشه‌رق أمیلیر. صویك فضله‌سی ایکنجی خرقه‌دولار وبوده دولدقدن
صوکرا طاشه‌رق آشاغیسنده‌کی اراضی‌یی صولار، عینی صورتله اراضینك
اك آلچاقده بولونان محلنه قدر صولانمش اولور . قوروتمق ایچون
اراضینك اك چوق میلی اولان استقامته دوغرو برطاقم خندقلر آچیلیر.
اینیشی یوقوشی منتظم اولمایان اراضیده برطاقم ایکنجی درجه‌ده خرقلر
یاپیلیرکه بوخرقلر صولرینی برنجی خرقلردن آلیرلر ، هرطرفك کوزلجه
صولانماسنی قولایلاشدیررلر . خرقلری ترتیب ایدرکن ایی بر تسویه
عملیاتنه وبرچوق اهتماماته لزوم واردر .

۳ . ـــ **باشاقواری اسقا** . ـــ دالغه‌لی اراضیده یاپیلیر .
اراضینك اك بویوك میللری استقامتنده اوله‌رق توزیع خرقلری آچیلیر.
کوچوك کوچوك شلاله‌لر واسطه‌سیله صویك سرعتی لزومنه کوره
آغیرلاشدیریلیر . بو خرقلردن [ایکی طرفده بولونان ایکنجی]
خرقلره صو یاپیلیر. خرقلرك اوکنه‌یاپیلان کوچوك سدلر صویك ایکنجی
خرقلره کیرمه‌سنه خدمت ایدرلر . قوروتمق ایچون کوچوك خرقلرك
اوکی قاپادیلیر .

٤ . ـــ **بالوه صیرتی اصولیله اسقا** . ـــ اراضینك طبیعتی
حسبیله مختلف جسامتده بالق‌صیرتی حالنده حاضرلانمش اولان طوپراـ
قلرده یاپیلیر . علی‌العاده طولی ٤۰ الی ۵۰ متـرو کنیشلکی ۱۰ الی
۲۰ مترودر. تحته‌لرك‌یان‌طرفلرنده متروباشنه‌میل ۵ـ ۱۰ سانتی‌مترودر.

تخته‌لرك الك يوكسك يرندن يعنی اورته‌سندن ٢٥ سانتی‌مترو كنيشلكنده، ٤-١٠ سانتی‌مترو درينلكنده خرقلر ياپيلير. قوروتمه خرقلری ايكی تخته‌نك آراسندن كچر. بونلرك كنيشلكی ٢٥ و درينلكی ٥ سانتی‌مترودر.

٥. — نشف (صيزمه) صورتيله اسقا. — باغچوانلق و باغچيلقده بو اصول تطبيق اولونور. توزيع جدوليله كلن صو، اراضينك هر طرفنده بولونان بر طاقم كوچوك و موازی حرفلره كيرر. خرقلره ١/ كلن صو آنجق نشف صورتيله نباتاتك كوكلرينه قدر كيدر و نباتات اصلا صو، ايچنده قالماز.

هر هانكی اصول ايله ياپيليرسه ياپيلسين اسقايه ايللك بهارده، مارتده باشلانه‌رق اولاً معتدل بر صورتده نباتلر صولانير. اكر هوانك درجهٔ حرارتی صفردن آشاغی دوشرسه طوپراغك يوزنده صويی براقمايه‌رق همان آقيتماليدر. يازه دوغرو هوانك حرارتی آرتدقجه صولامه‌نك عددينی و صويك مقدارينی تدريجاً چوغالتماليدر. چايرلرده اوتلر كاملاً بويودكدن صوكرا صولامايه نهايت و يريلير و اوتلر بيچيلوب قورودیغنی متعاقب تكرار باشلانير و ايكنجی محصول آلندقدن صوكرا ينه صولانير. قيشين اسقا عمليانی تعطيل ايديلير.

تفجير يعنی خرق آچمه اصوللری

طوپراقلرده لزومندن فضله بولونان صولری آقيتمغه تفجير دينيلير. خندقلر تسويه منحنيلرينه كوره و آنالاغملرده الك بويوك ميل خط استقامتنده ياپيلير. بو صورتله صو سرعتله آقار. مجراره ويريله‌جك الك آزميل ٠,٠٠٢ الك چوق ٠,٠١٠ مترودر.

خندقلرك كنيشلكی. — قاعده‌سنده ١٠ سانتی‌مترو اوست طرفنده درينلكنه كوره ٥٠ الی ٨٠ سانتی‌مترودر. بر عمله ١,٢٠ مترو درينلكنده و اوست طرفی ٦٠ سانتی‌مترو كنيشلكنده اولان بر خندقی قازار ايسه يوميه كيللی طوپراقلرده ١٢ مترو، سرت محللرده ٨ مترو، باتاق اراضيده مترو قدر بر محل آچه بيلير.

خندقلرك درینلكی وآرالرنده‌كی مسافه

طوپراغك طبیعتی	اصغری مسافه	اعظمی مسافه	اصغری درینلك	دونومباشنه خندقلرك مجموع طولی
چاقیللی ایری قوم	١٦	١٨	٠,٩٠	٦٠٤ الی ٥١٠
كیللی ـ سیلیسلی	١٢	١٤	١,٠٠	٨٠٤ الی ٧٠٣
كثیف كیللی	٦	٧	١,١٥	١٦٠٠ الی ١٤٠٠
تورپلی اراضی	٩	١٢	١,٣٠	١١٠٠ الی ٨٠٠
تباشیری اراضی	٨	١١	١,٤٠	١٢٠٠ الی ٩٠٠

(١) عادی اصولده تفجیر . — تارلانك میلی استقامتنجه خندقلر آچیلیر . خندقلر نه‌قدر درین وكنیش وبینلرنده‌كی مسافه آز اولورسه صویی اوقدر زیاده آقیدیر . بو اصولده خندقلرك اوستلری آچیق براقیلیر .

قاپالی اصولی تفجیر . — عادی‌اصولده آچیلان خندقلرك آلت طرفنه كنیش طاشلردن مثلث ویا مربع شكلنده بر لاغم یاپیلدقدن صوكرا اوستنه كوچوك طاشلر ودها اوستنه طوپراق دولدیریلیر .

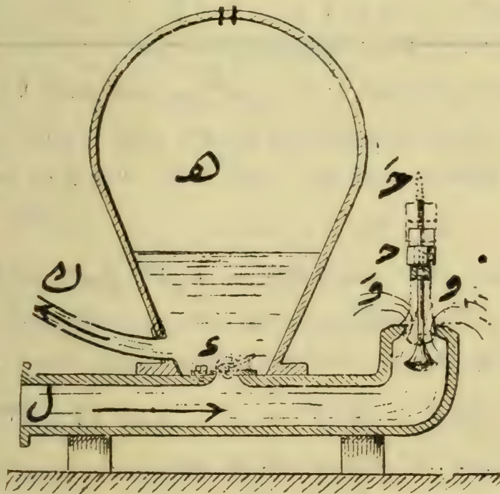
(٣) كونك اصولی . — بو كونكلر طوپراقدن یاپیلمش پیشیرلمش ٣٠ سانتی‌مترو طولنده بورولردر . اراضینك میلی استقامتنجه خندقلر آچیلدقدن صوكرا قازما كبی بر آلت واسطه‌سیله خندقلرك دیبنه كونكلر یرلشدیریلیر و ایكی كونكك برلشدیكی یره مخصوص یاپیلمش طوپراقدن بریاریم دائره قونولور . خندقلر بیتدكدن صوكرا تقریباً ٦٠ درجه‌لك بر زاویه ایله آنالاغیمك كونكلری‌ده یرلشدیریلیر .

صو قوچی Belier Hydrolique

صو قوچی ؛ صویك قوتیله کندی کندینه ایشلر و مصرفسز اوله‌رق یوقاری‌یه صو چیقاریر بسیط بر آلتدر .

بوماکنه، هرهانکی بر یوکسکلکدن بورو واسطه‌سیله آقیدیلان صو یك قوتیله حرکت ایدر و صویك مهم برقسمنی اوزون مسافه‌ده‌کی یوکسکلکه سوق ایلر . پارچه‌لری شونلردر :

١ ـــ سوقی لازم‌کلن صویی برمنبعدن ویابندن آلوب صویك یوکسکلکی تأثیریله ماکنه‌یه سوقی ایدن برآلیجی بورودن عبارت اولوب بوبورونك اچریسنده اچابنده ماکنه‌یی دوردیرمغه یارار بر سد سورکوسی و نام دیکرله برموصلق واردر .

برصو قوچی‌نك مقطعی

٢ ـــ ماکنه‌نك کندیسی برتقسیمات محفظه‌سیله اك مهم رولی اوینایان برسداده وناظم و برچید بوروسنی حاوی هوا خزینه‌سندن متشکلدر .

۳ — ایسته‌نیلن صویی آرزو ایدیلن محله سوق ایدن و ایچریسنده جریانی قطعه مخصوص سوپاپی اولان ترفیع بوروسندن عبارتدر .

آلیجی بورودن آقان صو؛ عطالت قانونی موجبنجه کندی کندینه آچیلوب قاپانان تضییق سوپاپی ایله ماکنه‌یه داخل اولور وبوصورتله صویك برقسمی هوا خزینه‌سنه صیقیشدیریلور وبوراده‌کی هوا دخی صویی تضییق ایدرك مجرا بوروسنه [وریجی بورویه] سوق ایدر. ماکنه هیچ دورمقسزین حرکت ایدر . یانی باشنده بریسنك بکلمه‌سنه ویاخدمت اتمه‌سنه احتیاج یوقدر. برچوق سنه صوکرا یاتعمیر اولنور یاخود یکیسی طاقیلور .

ماکنه‌نی کارکیر براوطه‌جق ایچریسنه قومالیدر حجره‌نك برطرفندن درنجه بر محله دوغرو بر بورو [قنال بوروسی] وضع ایدلمه‌لیدرکه ماکنه‌یه کلن صو بوصورتله سربست برمجرا (آقه‌جق یر) بوله‌بیلسین اوطه‌جغك برقاپوسی اولمالی وکلیدلنمه‌لیدر طوکدن محافظه ایدلمك ایچون طوپراق واوت ایله وسائر برشی ایله اورتولمه‌لیدر .

ماکنه‌نك یوقاری‌یه چیقاراجغی صو ایچون بر خزینه یاپمالیدر . بوخزینه‌نك کنیشلکی ۲۴ ساعت ظرفنده آقان صویی آله‌جق قدر اولمالیدر . چه‌قواسلواقیاده موراواده بولونان Kunz ant. کونس فابریقه‌سی بوماکنه‌دن اوچ نوعی یاپوب صاتمقده‌در .

برنجیسی — دوشن صویك یوکسکلکی آلتمش سانتی مترودن آلتی متره‌یه قدر اولور ایسه بوکا کوره یاپیلان ماکنه‌نك مارقه‌سی (Buldox بولدوقس) اولوب آلیجی بورونك سوق ایتدیکی صویی آلتمش مترو ارتفاعه چیقاریر بو ماکنه‌نك آلیجی بوروسنك قطری ۲۵ الی ۲۲۵ میلی مترو اولوب دقیقه‌ده بش لیتره‌دن بیك ایکی یوز لتره‌یه قدر صویی یوقاری‌یه چیقاریر .

ایکنجیسی — دورت متره‌دن یکرمی بش متره‌یه قدر یوکسکلکدن آقان بویوك مقدارده صویی اعظمی ایکی یوز متره‌یه قدر یوقاری‌یه چیقارمق ایچون (Herkules هرقوله‌س) مارقه‌لی اولوب بوماکنه آلدیغی صو ایله کندی کندینه حرکت ایدر. اعظمی برتضییقه مقاومت و

ایچرن باخاصه پك قوتلی و اك ایی مالزمه‌دن یاپیلمشدر. آلیجی بورونك قطری یوز اللی میلی‌مترودر. سکز مثلی صو چیقاریر.

اوچونجیسی — هرهانکی برحاله کوره مثلا برمنبعده موجوداولان براق صوبك مقداری ماکنه‌یی حرکت ایتدیرمکه کافی کلمزایسه اووقت بو منبعك یاقیننده بولونان و صوبی قوللانیلمایان بولانیق بر دره‌ده موجود صو ایله ماکنه‌یی ایشلتمکه الویریشلی برصو میلی ویا سقوطی انشاسی ممکن اولوب بوخصوصده (Ramm رام) مارقه‌لی ماکنه استعمال اولنور. بوماکنه‌یی بولانیق‌دره صوبندن وجوده کتیریله‌جك آلتمش سانتی مترودن آلتی مترویه قدر ارتفاعده برصومیلی‌ایله حرکت ایتدیرمك و ماکنه‌یه سوق ایدیله‌جك براق صوبی آلتمش مترو یوکسکلکه چیقارمق ممکندر.

صو قوچی قوللانمه‌نك شرطلری شونلردر :

١ — یوکسك یره چیقارلماسی ایستەنیلن صو؛ قایناق، دره، چای، ایرماق، نهر، کولدن هانکیسندن آلنه‌جغنك بیلنمه‌سی وفابریقه‌یه بیلدیرلمه‌سی.

٢ — صو دورو (براق) میدر بولانیقمیدر یاغموردن صوکرا موقتاً بولانیورمی، قیشین طوکماسی احتمالی وارمیدر ؟

٣ — منبع، دره، چای، ایرماق، نهر، کولك دقیقه‌ده وسطی اوله‌رق ویره‌بیله‌جکی صوبك اك چوق و اك آز مقداری نه قدردر ؟

٤ — صوبك عمودی (دیك) اوله‌رق ارتفاعی و مسافه‌سی ماکنه‌نك قوروله‌جغی محلدن قاچ مترودر ؟

٥ — ساعتده صرف اولونه‌جق صوبك مقداری قاچ لیتره ویا قاچ مترو مکعبیدر ؟

٦ — صو نه ایچون استعمال ایدیله‌جکدر. صوبك چیقاریله‌جغی محلده بر بند ویا حوض، ویا مخزن ویا ده‌بو انشاسی لازم وممکن میدر؟

٧ — رام ماکنه‌سی استعمالی ضروری ایسه‌ماکنه‌نك برلشدیریله‌جك محلی ایله صو آلنه‌جغی محلی آره‌سنده ارتفاع ومسافه نه‌قدردر ؟

٨ — ده‌پودن اعتباراً بر مجرابه احتیاج وارایسه آنك طولی ودیرسكلری قاچ متره‌در وقاچ عدددر .

٩ — استعمال اولونه‌جق محلك برپلان وخریطه‌سی تنظیم اولونملی ومسافه‌لری دیرسك یرلری پلانه چیزلمه‌لیدر .

١٠ — آلیجی بورو ، ایچی چمنتو ایله صیوانمش طاش ویا بتوندن معمول بریره قونولمالیدر .

١١ — صوبك بورو ایچنده طوكماسی ایچون اوستی كیل وقوم ایله اورتولمه‌لیدر .

١٢ — ماكنه ایچون یاپیله‌جق حجره‌یی طوكدن محافظه ایچون اوت وطوپراق ایله اورتمه‌لیدر .

آدره‌سی Ant . Kunz . Hramice
Tchécoslovaquie

زراعت عمومیه

طوپراقلرك صنفلره آیرلماسی

كیللی طوپراقلر . — ایشلنمه‌لری مشكل اولدیغندن ، سورمك ایچون مساعد زمانی تعیین ایتمه‌لیدر . قوتلی آلات و متعدد حیوانات لازمدر . بو طوپراقلرك قوتی جنسلرینه كوره ده‌كیشیر . غرانیتلی و شیستلی قایالردن حاصل اولان كیللی طوپراقلرك حامض فوسفور و كیره‌چلری بولونمادیغندن پك ضعیفدرلر . قالكرله قاریشیق اولان كیللر (كیللی - كیره‌چلی طوپراق) حبوبات زراعتنه وچایره ایی كلیر . كیللی طوپراقلر ایلك بهارده چاتلادقلرندن مردانه چكیرمك لازمدر .

كیره‌چلی طوپراقلر . — اكر كیره‌چ پك چوق اولورسه بو طوپراقلر قورو وغیرمنبت اولور . یاغمورلردن صوكرا چاموز حالنه كچرلر . كوبره‌لری چابوق یاقارلر . رنكلری بیاض اولور . بالعكس قالكر آلوویونلری پك منبتدر . كیره‌چ طوپراقده پك لزوملی برماده اولوب كیره‌چسز محلده نیتریفیقاسیون اولماز وقابل استفاده آزوتلی كوبره بولونماز (قاربونیت آمونیاغك بو قاعده‌دن مستثنا اولماسی

محتملدر .) کیره‌چ طوپراقده بولونان حامضیتی تعدیل ایدر ؛ کیمیوی کوبره‌لرك [کبریتیت آمونیاق ، قلور پوتاسیوم وسائره] نباتات طرفندن قولایلقله مص ایدلمه‌سنه خدمت ایدر . کیللی طوپراقلرك یاپیشقانلق قوتلرینی آزالتیر وقابلیت نفوذ و شعریت خاصه‌لرینی آرتیرر.

قوملی طوپراقلر . — خفیف ، قابل نفوذ ، قوراقلغه معروض وایشلنمه‌سی قولایدر . قوملی طوپراقلرك «غرانیتیك ورسوبی»ناملریله ایکی جنسی تفریق اولونور . برنجیلر چایرلره و طوپراق خصوصنده ایی‌یی کوتویی آرامیان نباتلرك یتیشدیرلمه‌سنه مساعددر. ایکنجیلر ایسه تریاس دورینك غره‌لرندن ودور ثالثك قوملرندن حصوله کلدیکندن قوتسزدرلر . مع‌مافیه چاودار ، پتاتس و سائره‌یه ایی کلیرلر . قوملی وکیللی طوپراقلر کافی مقدارده کیره‌چی حاوی اولدقلری وقت پك منبتدرلر .

اوموسلی طوپراقلر . — عضوی ماده‌نك یعنی حیوانات ونباتات چورونتولرینك بریره طوپلانماسندن حصوله کلیرلر . فونداطوپراقلری ، توربلی طوپراقلر ، باطاقلق محللر بو صنفدندرلر . فوندا طوپراقلری درین اولدقلری وقت کیره‌چ وفوسفوریتلر علاوه‌سیله اصلاح اولونه‌بیلیر. طوربلی ویا باتاقلق طوپراقلر ایسه تفجیر ایتمك و کیره‌چلمه‌مك صورتیله اصلاح اولونورکه اووقت شربجی اوتی ، کوك بویا و بردرجه‌یه‌قادار حبوبات وسبزه یتیشدیرمکه صالح اولور .

طوپراقلر آتیده‌کی طرزده دخی صنفلره آییریلیرلر .

تراب ممتاز Terre franche . — یوزده ۶۰ الی ۷۰ قابا قوم ، ۲۰ الی ۳۰ اینجه قوم ، ۶ الی ۱۰ کیل ، ۰٫۰۱ الی اوچ اوموسی حاویدرلر . زراعت نقطهٔ نظرندن بر طوپراقده بولونماسی لازم کلن بوتون ایی‌خاصه‌لره مالکدر . هرنوع نبات وبالخاصه بوغدای یتیشدیرمکه پك‌الویریشلیدرلر هرنوع کوبره قوللانیلیر، قولای‌چالیشیلیر.

خفیف طوپراقلر — یوزده ۶۰ الی ۱۰۰ قاباقوم ، ۵ الی ۲۰

اينجه قوم ٢ الى ٧ كيل وآز مقدارده اوموسى حاويدر . غايت قولا يلقله ايشله نير، قابليت نفوذ خاصه سى فضله در ، افعال كيمويه پك قولاى وقوعه كلير. بطى بر صورتده نيتريفيقاسيونه دوچار اولان آزوتلى عضوى كوبره لرى قوللانماليدر . ديكر آزوتلى كوبره لرك كافه سى ياغمورصولريله آقوب كيده بيلير. اكر بو طوپراقلرده كيل ياخود اوموس موجود ايسه پوتاسلى ويا فوسفاتلى هر نوع كوبره لر قوللانيله بيلير . صوبى طوتمازلر .

آغير طوپراقلر . — بوزده صفر الى ٦٠ قابا قوم ، ٣٠ الى ٩٠ اينجه قوم ١٠ الى ٦٠ كيل ومقدارى متحول بر مقدارده اوموسى حاويدر . ايشلنمه سى كوچ ، صيق صيق حفريات ياپيليرسه قابليت نفوذ خاصه سى آرتار . كيمبوى فعللر بطائتله وقوع بولور . عمليات زراعيه و مواد مصلحه سايه سنده اصلاحلرى ممكندر . نتيريفيقاسيون فعلى پك آغيروقوعبولديغندن بوطوپراقلرده آزوتيتلر پك كوچ حصوله كلير ؛ بناءً عليه ، سهولتله نتيريفيقاسيونه دوچار اولان كوبره لر (مثلا قورو قان) اى نتيجه لر ويرر . فوسفاتلى و پوتاسلى كوبره لرك هر بر جنسندن استفاده ايديله بيلير . بو طوپراقلر صويه حريصدرلر .

اورتا طوپراقلر . — بوزده ٠ الى ٢٠ قابا قوم ، ٧٠ — ١٠٠ اينجه قوم ، ٠ — ٥ كيل ، ٠ — ٥ اوموسى محتويدرلر . صيق صيق ايشلنمه لرى لازمدركه بو سايه ده خواص زراعيه لرى (هوالانمه ، قابليت نفوذ ، نيتريفيقاسيون) آرتار . اكر كيل داها فضله اولورسه حفرياتك تأثيرى داها زياده اولور . آزوتلى ، پوتاسلى و فوسفاتلى كوبره لرك استعمالى آغير طوپراقلرده كى كبيدر . اكر كيل و اوموس آز اولورسه بو طوپراقلر غيرقابل زراعتدر .

نباتات واسطه سيله طوپراقلرك جنسنى آكلامق

اكيلمه دن كندى كنديلرينه مختلف جنس طوپراقلرده اكثريتله يتيشن نباتات بروجه آتيدر :

کیللی طوپراقلرده . — یبانی هندبا، چوکن ، آغروستیس ، آبریق اوتی ، یبانی مارول ، لوفر چیچکی ، زراوند .

کیللی کیره‌چلی طوپراقلرده . — کلنجك چیچکی ، بوکورتلن، ده‌وه طابانی .

کیره‌چلی طوپراقلرده — شمشیر، قیزیلجق آغاجی، دوه‌دیکنی، قایش قوبار نجهری، آطه‌چایی، کلنجك، شقایق، هزاران کاین فناری . فیندیق آغاجی، مارسوسوکودی، یبانی کیراز ، یبانی اریك ، طاغ لاله‌سی ، قارابوغدای، آبدست بوزان اوتی، آلیچ ، زیتون، عادی میشه، حلب چامی .

قوملی طوپراقلرده . — (۱) اساس غرانیتی اولانلرده : اوکوز کوزی ، قرمزی یوکسوك اوتی ، کستانه آغاجی ، صالقیم، مرور ، بیاض دوکون چیچکی ، حلب چامی ، آردیچ ، آغاج چیلکی ، (۲) اساسی رسوبی (میللی) اولانلرده : آغروستیس ، عسه صاپارناسی قرمزی فه‌توك ، یولاف ، فله‌ئول ، محبت چیچکی .

اوموسلی طوپراقلرده . — بیکیر قویروغی ، باتاقلق کتانی ، بیت اوتی ، قامش ، نانه .

طوزلو طوپراقلرده . — تبرهندی ، صودا اوتی ، سالیقورن ده‌نیلن برنوع چوکن ، ایلغین آغاجی .

هرنوع کوبره‌لر وطوپراقلری اصلاح ایدن ماده‌لر

— یشیل کوبره اوله‌رق اکیلدیلك نباتات :

قولزا ، قارا بورچاق ، آجی باقلا ، بورچاق ، فاوا ، مرجمك ، بیاض وصاری ترمس، مادیا ، مصر بوغدایی، داری ، قوقولی یونجه، بیاض خاردال، شالغامجق ، نوخود، هلده (قارا بوغدای) ، سوپورکه داریسی، اسپر کول ، بیاض طیرفیل ، ماوی طیرفیل ، جلبان، شالغام

چیفتلك کوبره‌سی — مختلف حیوانلرك برسنه‌ده حاصل ایتدکاری کوبره مقداری :

	كوبره كيلو	مترو مكعب	سيديك
اينك (٤٠٠ كيلولق)	١٢٠٠٠	٢٠	٤٥٠٠ كيلو غرام
بسى يه قونولان صيغر (٦٠٠ كيلولق)	٢٠٠٠٠	٤٠	٥٠٠٠ »
بيكير (٥٠٠ كيلولق)	١٠٠٠٠	٢٠	١٦٠٠ »

بوكا ياتاقلق مقدارينى واوتى علاوه ايده‌رك مجموعنى ايكى ايله ضرب ايتمه‌ليدر .

٢ (ك + ق) = كوبره مقدارى اولور .

(ك + ق) مجموعنى بسى حيوانلرى ايچون ٢,٢٥ و دائمى صورتده سميزدلكده بولونانلر ايچون ٢,٢٠ يوكارندن استفاده ايديله‌جك حيوانات ايچون ١,٦٠ وقوشو حيوانلرى ايچون ١,١٠ رقملريله ضرب ايتمه‌ليدر . كذالك حيوانلرك ثقلتلرينى بولدقدن صوكرا بسى صيغيرلرى ايچون ٣٥ ، اينك ايچون ٣٠، قويون ٢٢ ، بيكيرلر واوكوز ايچون ١٥ رقملريله ضرب ايده‌رك كوبره مقدارى بولونه‌بيلير. دها ايسى چيفتلكده بولونان حيوانلرك مجموع ثقلتنى ٢٥ ايله ضرب ايتمه‌ليدر.

شمال مملكتلرنده اراضى هر اوچ سنه‌ده بر كوبره‌له‌نير. بر هكتار ايچون اگر ٦٠٠٠٠ كيلو كوبره ويريليرسه پك قوتلى ، ٥٠٠٠٠ كيلو قوللانيرسه قوتلى ٤٠٠٠٠ كيلو اولورسه ايى ٣٠٠٠٠ كيلو اولورسه عادتا و ٢٠٠٠٠ كيلو قونولورسه تارلا خفيف اوله‌رق كوبره‌لنمش دينيلير .

كوبره تارلايه طاشيندیغى وقت ٪٢٠ نسبتنده آزالديغى يعنى ١٠٠ مترو مكعبدن ٨٨ مترو مكعب قالديغى قبول ايدلمشدر .

بوسيندوله نظراً بر مترو مكعب كوبره‌نك ثقلتى

آخورلردن چيقاريلان صامانى كوبره	٣٠٠ الى ٤٠٠	كيلو
تازه وكوزلجه بيغيلمش كوبره	٧٠٠	»
قسماً ياتمش كوبره	٨٠٠	كيلو
تماماً ياتمش عملى وتضييق اولونمش كوبره	٩٠٠	»

حیوان کوبره‌لرینك ترکیبلری

	ماء یوزده	آزوت یوزده	حامض فوسفور یوزده	پوتاس یوزده
صیغیر کوبره‌سی (قاریشیق برحالده)	۸٤,۳۰	,٤۱	۰,۰۹	۰,۵۷
بیکیر »	۷۵,٤۰	۰,۷٤	۰,۱۷	۰,۵٤
قویون »	٦۷,۱۰	۰,۹۱	۰,۱٦	۰,۸۷
متوسط کوبره	—	۰,٤۷	,۳۰	۰,۵۲

تارلالرك کوبره‌له‌مه‌سنی تماملامق ایچون کیمیوی کوبره‌لرقوللا-
نیلمق ایسته‌نیلیرسه چیفتلك کوبره‌لرینك مقداری دها آزنسبتنده
اوله‌رق ویرله‌لیدر. چونکه چیفتلك کوبره‌سنه نسبتله کیمیوی کوبره‌لر
دها زیاده قابل امتصاصدر .

کوبره‌لری اصولی دائره‌سنده یاپیلمش کوبره‌لکلرده یغمالیدر .
کوبره‌لکلرك زمینی مائل اولوب بو میلك نهایتنده شربت قویوسی
بولونمالیدر ؛ کوبره‌لر بوراده تضییق ایدلمه‌لی وصولانمالیدر . شربت
قویوسی صوبی آلتنه سوزمیه‌جك قابلیتده اولمالیدر. سیدیك کوبره‌نك اك
زنکین قسمنی تشکیل ایدر. ایی باقیلمیان کوبره‌لکلرده آمونیان (نشادرروحی)
ضایع اولور . حالبوکه اکینلرك بویومه‌سنه یارایه‌جق اك مهم ماده
بودر. صولانان کوبره‌لر آمونیاقلرینی غائب ایتمزلر .

ماندیره‌لاتمه . — تارلالری کوبره‌له‌تمك ایچون کیجه‌لری
قویون سوروسی یاتیرمق اصولنه ماندیره‌لاتمه دینیلیر . بویوك جنس
قویونلر ایچون ۱,۲۰ الی ۱,۳۰ ، کوچوك بوی قویونلر ایچون ۰,۸۰
الی ۰,۹۰ و اورته بویلولر ایچون ۱ مترو مسافه حساب ایدیله‌رك

حیوانلر ماندیرەلاتدیریلیر . دیشی حیوانلره دیکرلرندن $\frac{١}{٢٦}$ مقدارنده فضله مسافه ویریلیر .

قویونلر ، مترو مربعی مسافەده ایکی کیجه عینی محلده قالیرلرسه تارلا پك کوزەل کوبرەلنمش اولور . اکر برکیجه قالیرلرسه ایی کوبرەلنمشدر . حالبوکه قویونلرك یری برکیجه ظرفنده برکره دکیشدیریلیرسه آز کوبرەلنمش وایکی دفعه دکیشدیریلیرسه خفیفجه کوبرەلنمش اولور .

٥٠٠ قویون برکیجه ظرفنده بردوتوم محلی کوبرەلر .

یاتاقلق : ١٠٠ کیلو مختلف جنس مادەلرك ٢٤ ساعت ظرفنده امدیکی صو مقداری بروجه آتیدر :

	صو کیلوغرام		صو کیلوغرام
		یولاف	٢٢٨
بوغدای	٢٢٠	قولزا	٢٠٠
آرپا	٢٨٥	میشه یاپراغی	١٦٢
فوندا	١٠٠	مارن	٤٠
قوم	٢٥	قورو طوپراق	٥٠

یاتاقلق اولق اوزره یوز کیلو بوغدای صامانك یرینی طوتمق ایچون لازم اولان مختلف مادەلر شونلردر :

	کیلو		کیلو		
آرپا	٧٧	میشه یاپراغی	١٣٦	مارن (کرەن)	٥٥٠
یولاف	٩٦	فوندا	٢٢٠	قورو طوپراق	٤٤٠
قولزا	١١٠	قوم	٨٨٠		

یاتاقلق مقداری . — بر بیکر ایچون کونده ٢ الی ٤ کیلو ، اینك ایچون ٣ الی ٥ کیلو وبر قویون ایچون ٣٠٠ غرامدر .

طوپراقلری اصلاح ایدیجی مادەلر

(١) **مارناژ یعنی کرەندمه .** — مارن دەنیلن یکمز طوپراقلرینك

ایچنده جنسنه کوره یوزده اوتوز کیرچ واردر . کیرچدن محروم اولان برطوپراغی کره‌نله‌مك ایچون ٪ ۸۰ کیرچی حاوی کره‌ن قوللانیلدیغی صورتده ۱۰ ـ ۱۵ سنه‌ده بردفعه آتیده‌کی مقدارده کره‌ن لازمدر .

حفریات درینلکی	خفیف طوپراق	آغیر طوپراق	چوق آغیر طوپراق
سانتیمترو	مترو مکعب	مترو مکعب	مترو مکعب
۱۰	۱۰	۳۰	۵۰
۲۰	۲۰	٦۰	۱۰۰
۳۰	۳۰	۹۰	۱۵۰

(۲) کیرچلمه . — کیره‌چی آز اولان یاخود اورماندن یکی آچیلان وباتاقلقدن دولدریلان طوپراقلری اصلاح ایله‌مك وبونلردن فضله محصول الده ایتمك ایچون کیره‌چ آتمق چوق فائده‌لیدر . کوزل یاغلی کیرچ بولوندیغی تقدیرده هراوچ سنه‌ده بر غرانیتلی وسیلیسلی (ایجه قوملو) طوپراقلرده ۱۲ الی ۱۵ هکتولیتره ، چوق کیللی طوپراقلرده ۳۰ هکتولیتره ، طورپلی وباتاقلق محللرده ۳۰ الی ٤۰ واورتا آغیرلقده‌کی طوپراقلرده ۱۸ الی ۲۵ هکتولیتره قوللانیلیدر .

آلچیلامه . — آلچی هم کوبره‌لردن وهم ده اصلاح ایدیجی ماده‌لردن صاییلیر . طوپراغه کیرچ وحامض کبریت (زاج یاغی) ویریر . آلچیلامه طوپراغی اصلاح ایدر ، چونکه طوپراغك اوست طبقه‌لرنده بولونان قاربونیت پوتاس ، کبریتیت پوتاسه تحول ایدرکه بوده یاغمور صولریله طوپراغك آلت طبقه‌لرینه اینه‌رك قولایلقله نباتات طرفندن تمثیل ایدیله‌جك برحالده اولان اومات دوپوتاس ماده‌سی حالنه کچر وکوکلر بوندن استفاده ایدرلر . آلچی تجارتده خام وپیشمش حالنده بولونور . هر ایکیسی ده قوللانیله بیلیر . یالکز اوزاق برمحلدن نقل ایدله‌سی لازم کلیرسه ترجیحاً پیشمش اولانی قوللانمالی . آلچی‌یی تباشیر ، کیرچ ، دوکولمش مارن ، ألنمش کول ایله قاریشدیردقلرندن صاتون آلندیغی وقت کبریتیت کلسك

مقدار اصغریسی حقنده تأمینات ایستەمەلیدر . دوکولش اولان آلچینك اینجەلکنی ده حسابه قاتمالیدر .

آلچی‌یی اوموسجه زنکین اولان طوپراقلرده اوزون کوکلی نباتلر ایچون قوللانمالی . بهر دونومنه اللی کیلو کافیدر . ترجیحاً ایلك بهارده روزکارسز ررطوبتلی برزمانده یاپمالیدر .

آرقه آرقه‌یه برچوق سنه‌لر طوپراغی اشغال ایدن بقلیه‌لر (یونجه وسائره‌لر) هرسنه آلچیلانمالیدر . آلچینك ترکیبنده ./. ٣٤ کیرچ واردر. باغلرده وسطی اوله‌رق بهردونومه ١٠٠ کیلو آلچی‌قوللانیلدیغی تقدیرده دائما اي نتیجه‌لر ویریر .

کیمیوی کوبره‌لرك نوعلری وترکیبلری

آزوتلی کوبره‌لر : (١) آزوتیت پوتاس یاخود کهرچله (نیترات دوپوتاس) بهالی اولدیغندن نادراً قوللانیلور . صاف اولدیغی‌وقت یوزده ١٣,٧٠٠ کیلو آزوتی و ٤٧,٥٠٠ کیلو پوتاسی حاویدر . تأثیری سرعتلی وقوتلیدر . آزوتیت سودك قوللانیلدیغی اراضیده استعمال اولنور .

(٢) آزوتیت سود (نیترات دوسود) . — شیلی کهرچله‌سی ده دنیلن بو کوبره صاف اولورسه ٪ ١٦,٤٧ آزوتی حاوی ایسه‌ده تجارتده صاتیلانلرده ١٥ الی ١٥,٥ درجه‌در . صوده پك منحل اولدیغندن حرق صولرله برابر آقوب کیدر . بو سببله نباتی چابق بویوتمك ایچون ایلك بهارده قوللانیلیر. طوپراغك یوزینه یایه‌رق براقمق لازمدر . طوپراق نه قدر خفیف ، وقوملی و کیرجه فقیر اولورسه ضایعات اوقدرچوق اولور . قازیق کوکلی اولان نباتات ایچون استعمالی مناسبدر . مارت اون بشندن نیسان اون بشنه قدر قوللانیلیر. استعمال ایدیله‌جك مقدار ایسه طوپراغك ترکیبنه و نباتك احتیاجنه کوره بهر دونوم ایچون ٢٠ الی ٤٠ کیلو آراسنده‌دکیشیر . یوز کیلوسنك‌فیأتی (١٤٠٠ الی ١٥٠٠) غروشدر. آزوتیت‌سود کوبره‌سی ممتازطوپراقلره

آغیر ، کیره‌جی متوسط ویا آز اولان طوپراقلره تخصیص ایدلمه‌لیدر.
ایلك بهارده صاری وجیلیز اولان اکینلرك اوستنه آتیلیرسه اکینلری
جانلاندیریر ویشللندیریر .

(۳) آزوتیت کلس (نیترات دوشو). — هوانك مولدالحموضه‌سیله آزوتنك جریان الکتریقی تأثیری تحتنده دوغرودن دوغرویه
بربریله اتحادندن استحصال اولونور . ٪ ۱۳,۵ آزوتی حاویدر .
آزوتیت سود کبی استعمال اولنور . وفیئاتی‌ده تقریباً اوکا معادلدر .
سهولتله صویی ئمه‌رك صولانیر ، بوسببله قورو بریرده محافظه اولونمالیدر .

(٤) کبریتیت آمونیاق (سولفات دامونیاق) . — تجارتده
صاتیلان کبریتیت آمونیاق ٪ (۲۰ الی ۲۱) آزوتی حاویدر . طوپراقده
پك چابوق اریر وطوپراغك ایچنده آشاغی دوغرو ایکن یاواش یاواش
قاربونیت آمونیاغه تحول ایدر ؛ اووقت کیل واوموس طرفندن ضبط
ایدیلیر . صوك بهارده قوللانلمامالیدر . یاخود صوك بهارده دورتده بریی
قوللانوب متباقی دورتده اوچونی شباط ویا مارتده طوپراغك اوستنه
یایمالیدر . کیرچلمه ویا کرتلمه‌دن صوکرا دوغرودن دوغرویه اصلا
قوللانلمامالیدر . آغیر طوپراقلرده قوللانیلمه‌سی مناسبدر . فقط یاغمور
آز دوشدیکی سنه‌لرده آزوتیتلری ترجیحاً قوللانمالیدر . طوپراغك
یوزینه یایمه‌رق طوپراغه قاریشدیرمق لازمدر . کبریتیت آمونیاغك
ایچنده (سولفوسیانوردامونیوم) ده‌نیلن ونباتاته قارشی شدتلی برزهر
اولان ماده‌نك بولونمامسنه دقت ایتمه‌لیدر .

یوز کیلوسنك فیأتی : ۱۵۰۰ الی ۱۶۰۰ غروشدر .

(٥) سیانامید دوقالسیوم . — قاربوردوقالسیوم اوزرینه هوانك
آزوتی تثبیت ایدرك الده ایدیلیر . ٪ (۲۰) آزوتی حاویدر .
کسکین صاریمساق قوقولی بر توزدر . طوپراقده آمونیاق املاحنه
تحول ایتدکدن صوکرا نیتریفیه اولور دروننده نباتات ایچون شدتلی
برزهر اولان (دی‌سیانامید دوقالسیوم) نام ماده‌نك چوق بر مقدارده
بولونمامسنه دقت ایتمه‌لیدر . زراعتده دیکر کوبره‌لره نظراً پك آز
قوللانیلیر .

بوتاسلی كوبره‌لر . — بو نوع كوبره‌لر طوپراق طرفندن ضبط ایدلدیكندن زرعیاتدن مقدم حفریات ویا قوتلی سور كوله‌مه واسطه‌سیله طوپراغه كومولورلر .

(١) كبریتیت پوتاس . — ٪ ٥٤ پوتاسی حاوی اولوب یوز كیلوسی ١٣٠٠ الی ١٤٠٠ غروشه صاتیلور . هر درلو طوپراقلرده قوللانیله بیلیر .

(٢) قاینیت . — قاینیت ٪ ٨ الی ١٢ پوتاسی حاوی اولان غیر صاف كبریتیت پوتاسدر . كیره‌چلی و قابل نفوذ اولان اراضیده قوللانیلیدر .

(٣) قلوربوتاسیوم . — ٪ ٥٠ پوتاسی حاوی اولوب یوز كیلوسی ١٢٠٠ الی ١٣٠٠ غروشه صاتیلور . پانجار، پتاتس وحبوبات مزروعاتنه پك الویریشلیدر . قابل نفوذ و كیره‌چلی اراضیده قوللانیلور .

فوسفورلی كوبره‌لر : (١) طبیعی فوسفوریتلر : مواد عضویه‌جه زنكین ویاخود حامضی اولان طوپراقلرك اصلاحی ضمننده، اینجه بر حالده دوكوله‌رك قوللانیلور . چیفتلك كوبره‌لری اوستنه سرپیلیر . بو تقدیرجه بر مترو مكعب چیفتلك كوبره‌سی ایچون ١٥ الی ٢٠ كیلو قوللانیلور .

(٢) **فوسفات بره‌سیپیته** : ٪ ٣٥ الی ٤٠ حامض فوسفوری حاویدر . قابل نفوذ و قوملی طوپراقلرده قوللانیلی .

(٣) جروف ویاسقوری كوبره‌سی : ایچنده مختلف مقدارده حامض فوسفور بولونوب زراعتده ٪ ١٢ الی یكرمی حامض فوسفوری حاوی اولانلر مستعملدر . بوندن باشقه ٪ (٤٥ الی ٥٠) كیره‌جی ده محتویدرلركه بونك بر مقداری سربست بر حالده‌در . بناءً علیه مواد عضویه‌جه زنكین یاخود حامض اولان طوپراقلرده حسن تأثیری

کورولور. و بر طاقم مضر نباتاتله قاپلانمش بولونان یرلرك اعلی چایر حالنه کتیرلمه‌سنه خدمت ایدر . طوپراقلرك اکثریسنه وبا خصوص کیره‌جی آز اولانلره یارار . مزروعاتك هپسنه‌ده نافعدر . اینجه توز حالنده قوللانلمالیدر .

(٤) سوپر فوسفاتلر : معدنی سوپر فوسفاتلرك حامض فوسفورجه زنکینلکی ٪ ١٠ الی ١٧ آراسنده و کمیکدن یاپیلانلرده ٪ ١٥ الی ١٨ راده‌سنده تخلف ایدر . طوپراقلرك کافه‌سنده وبا خصوص کیره‌چلی محللرده قوللانلمالیدر. یوز کیلوسی ٧٠٠ ـ ٨٠٠ غروشدر.

کوبره‌لرك استعمالی

طوپراقلرك هپسی‌ده عینی بر نسبتده مواد نامیه‌یی یعنی بویودیجی ماده‌لری حاوی دکلدر . قوهٔ انباتیه‌سی ایی اولان بر طوپراقده آتیده‌کی ماده‌لر بولونمالیدر .

یوز کیلو قورو طوپراق ایچنده

آزوت	١٠٠ غرام	بیکده	١
حامض فوسفور	١٠٠ »	»	١
پوتاس	٢٥٠ »	»	٢,٥
کیرچ	٥٠٠٠ »	»	٥٠
ماغنزی	٣٠٠ »	»	٣

بر طوپراغك تحلیلی نتیجه‌سنده الده ایدیلن رقملرله بالاده‌کی رقملری مقایسه و زرع ایدیله‌جك نباتك احتیاجاتنی مطالعه ایدرك قوللانیله‌جق کوبره‌نك شکلنی تعیین ایتمك ممکندر .

کوبره‌لرك طوپراغه قونولماسی . — آزوتیت سودی سوپر فوسفاتله ، کبریتیت آمونیاق ، غووانو و وقانی سقوری ویاخود سونمه‌مش کیرچله ، سوپر فوسفاتی سقوری و سونمه‌مش کیرچ ایله آصلا قاریشدیره‌رق قوللانلمامیدر. سقوریلر و سونمه‌مش کیرچ آزوتیت سوده ، حام فوسفاتله و پوتاس املاحیله قاریشدیریله‌بیلیر . بو ایکنجی

نوع کوبره‌لرك طوب طوپ اولماماسی ایچون ./٠ ٢ قدر توز حالنده طورب (بر تزکی) علاوه‌سیله قوللانیلماسی ده جائزدر . کوبره‌لر ال ایله ، صاوورمه ایله ویا کوبره داغیندان آلتلرله طوپراغه یاپیلیرلر . کوبره‌لرك یاپیلماسی پك منتظم بر حالده اولمالیدر . کوبره‌لر دائما توخوملردن زیاده درینه کومولملی وتوخوملرله کوبره‌لر اصلا بر بریله تماس ایتمه‌ملیدر . آزوتیت سود پك زیاده منحل اولدیغندن اورتی اوله‌رق طوپراغك یوزینه یاپیلمالیدر . باغلرده هر اومجه‌نك اطرافنه فیردولایی کوچوك بر خندق قازیلیر ، یاخود آصمه صیرالریسك غایت یاقیننندن کچمك اوزره آچیلان چیز کیلرك ایچنه کوبره قونولور . باغجیلقده ، بالعموم کوبره‌لرك طوپراغك یوزینه یاپیلماسی مناسبدر . توز کوبره‌لرك طوپراغه قولایلقله داغیدلمالری ایچون جمنك ٥ یاخود ٦ مثلی قدر اینجه طوپراق ویا قوم ایله قاریشدیرلمالری موافقدر .

کیمیوی کوبره‌لرك آلیم صاتیمی . — کوبره صاتون آلندیغی وقت کوبره‌نك اسمی وطبیعتی ، منشأی و ترکیبی تصریح ایدیله‌رك مقاوله یاپیلمالیدر . کوبره‌نك ترکیبنی کوستریرکن تسلیم ایدیلن مالك یوز کیلوسنده موجود اولان بویودیجی ماده‌لرك (موادنامیه‌نك) مقداری کوسترله‌لیدر . بوراده یوزه نسبتله آزوتك نیتری ، آمونیاقی ، وعضوی مقداری وحامض فوسفورك صوده ، وحامض لیمونده منحل بولونان ویا بوس بوتون غیرمنحل اولان مقداری وپوتاسك صوده حل اوله‌بیلن قسمی آیری آیری کورونمه‌لیدر . اکرمبایعه ایدیلن مالدن آلنه‌جق برمقدار نمونه‌نك تحلیلی اساسنه بناءً قیمتك تقدیری حقنده برشرط قونولمش ایسه بالاده ذکر ایدیلن اصل غدالی ماده‌لردن هر برینك بر کیلوسنك قیمتی مقاوله‌نامه‌ده واضح برصورتده کوسترله‌لیدر . اصلا قاریشیق کوبره آلوب قوللانمامليدر .

ایچنده نه مقدار آزوتی ، حامض فوسفور و پوتاسی بولوندیغی مجهول اولان قاریشیق کوبره‌لرك مقدار استعمالنی طوپراغك ونباتك احتیاجنه کوره تعیین ایتمك ممکن اولمادیغی ایچون فائده یرینه ضررده

کوروله‌بیلیر . قاریشیق کوبره‌لرك بر قسمی‌پك آز غدالی ماده‌لری حاوی اولدیغی حالده طوپراق وسائره‌ایله قاریشدیرلمشدر .

مختلف کوبره‌لرك وسطی ترکیبلری (١٠٠ کیلوغرامده)

کوبره‌لرك اسملری	آزوت	حامض فوسفور	پوتاس	کیرەچ
تازه‌بیگیر فیشقیسی صامانلی	٠,٥٨	٠,٢٨	٠,٥٣	٠,٢١
صیغیر کوبره‌سی	٠,٣٤	٠,١٦	٠,٠٤	٠,٣١
قویون «	٠,٨٣	٠,٢٣	٠,٦٧	٠,٣٣
تازه طاووق کوبره‌سی	١,٦٣	١,٥٤	٠,٨٥	٢,٠٤
تازه اوردك «	١,٠	١,٤	٠,٦٢	١,٠٧
« قاز «	٠,٥٥	٠,٥٤	٠,٩٥	٠,٨٤
« کوکرجین «	٠,٧٦	١,٧٦	١,٠	١,٦
کبریتیت آمونیاق	١٠,٠٠٠			٠,٥٠٠
یوك پاچاوره‌لری	١٦,٠			
آزوتیت سود	٢٠,٠			٠,٢٠٠
آزوتیت پوتاس (٦٥.١٠صاقیت)	١٣,٠٠		٤٥	
قوش تویلری ، بوینوز قرینتیلری	١٢,٥٠٠			
قورو قان	١٢,٠	٣,٣٠٠	١,٢٠٠	
ایپك بوجکی لاشه‌لری	٩,٠	٠,٢٥٠		
خاشخاش کوسبه‌سی	٧,٠٠	٤,٣٠٠		
سیسام «	٥,٥٧٠	١,٥٠٠		
انسان نجاستی	٠,٩٠٠	١,٠٠٠	٠,٢٥٠	٠,٦٢٠
کمیك سوپر فوسفاتی		١٧,١٠٠		
اودون کوللری		٩,٩٠٠	١٢,٠	
آصمه کوللری			٢٠,٠	
اوزوم جبره‌سی	١,٢	٠,٢٥	٠,٩	٤,٠
زیتون پوصاسی	١,٢	٠,١	٠,٤	٠,٧

١٠٠ كيلوليه بر محصول واسطه‌سيله طوپراقدن قالديريلان مواد منبته مقدارى

محصولات واسطه‌سيله طوپراقدن قالديريلان غدالى ماده‌لرك مقدارينى بولاق ايچون ، آلنان محصول مقدارينى آتيده‌كى جدولده كوستريلن رقملرله ضرب ايتمه‌ليدر. مثلا: بوغداى زرع ايدلمش اولان بر تارلانك دونومندن ١٥٦ كيلو دانه و ٣٥٠ كيلو صامان آلسه‌ق : ١٥٦ × ٢,٠٨ = ٣,٢٤٤ آزوت ؛ ١٥٦ × ٠,٨٢ = ١,٢٧٩ حامض فوسفور ، ١٥٦ × ٠,٠٦ = ٠,٠٩٣ كيره‌چ ؛ ١٥٦ × ٠,٥٥ = ٠,٨٥٨ پوتاس اولور . عينى وجهله صامان ايچون حساب ياپارسه‌ق : ١,٦٨٨ آزوت ؛ ٠,٨٠٥ حامض فوسفور ؛ ١,٧١٥ پوتاس ؛ ٠,٨١٠ كيرچ بولونور .

هر ايكيسنى‌ده يكون ايدنجه : ٤,٩٢٤ كيلو آزوت ؛ ٢,٠٨٤ كيلو حامض فوسفور ؛ ٢,٥٧٣ كيلو پوتاس ؛ ١,٠٠٣ كيلو كيرچ قالديرلمش اولور .

تام كوبره ترتيبلرى

طوپراقدن قالديريلان غدالى ماده‌لرك يرلرينى طولتمق اوزره قوللانيله‌جق كيمبوى كوبره ترتيبلرينك نوعى يالكز يتشديريله‌جك اولان نباتاته تابع اولميوب بلكه اكيله‌جك طوپراغك ثروتى دخى نظر دقته آلمق لازم كلير . اكر طوپراق تدقيق ايدلمزسه اقتصاداً بويوك بر خطا ياپيلمش اولور . موسيو غارولايه نظراً غدالى ماده‌لر خصوصنده اورتا بر درجه‌ده زنكين اولان بر طوپراق (بر كيلو طوپراقده، ١ غرام آزوت ، ١ غرام حامض فوسفور ٢ غرام پوتاس) كوزلجه زرع ايديله‌رك منتظماً چيفتلك كوبره‌سيله كوبره‌لنديكى حالده حبوبات ايچون تماملايجى كوبره اوله‌رق محصول طرفندن قالديريلان آزوت يكوننك اوچده‌برى و حامض فوسفور يكوننك ياريسى كرى وبرلمه‌ليدر .

بهراسکی دونومه

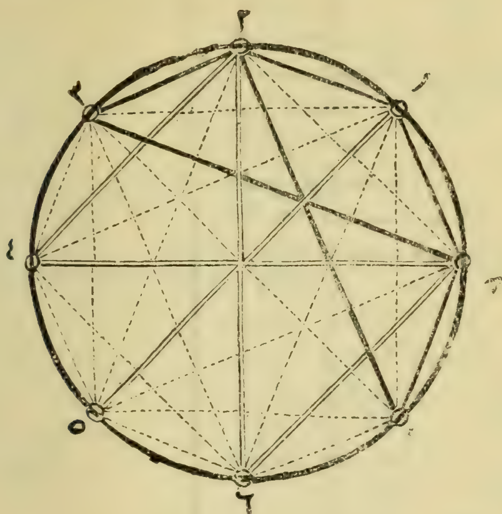
حبوبات ایچون	کبریتیت آمونیاق ٢٠ الی ٣٠ کیلو سوپر فوسفات (٪ ١٤) ٢٥ الی ٣٠ کیلو
یاخود:	آزوتیت سود ٢٦ الی ٤٠ کیلو سوپر فوسفات (٪ ١٤) ٢٥ الی ٣٠ کیلو
پتاتس ایچون	کوزلجه چورومش چیفتلك کوبره‌سی ٢٠٠٠ کیلو غرام سوپر فوسفات ٥٠ کیلو غرام قلور پوتاسیوم ١٥ کیلو غرام آزوتیت سود ٢٥ »
پانجار ایچون	چیفتلك کوبره‌سی ٣٠٠٠ الی ٤٠٠٠ کیلو آزوتیت سود ٢٠ الی ٣٠ کیلو سوپر فوسفات ٣٠ الی ٤٠ »
توتون ایچون	آزوتیت سود ٤٠ الی ٥٠ » سوپر فوسفات (٪١٥) ٤٠ » کبریتیت پوتاس ٢٠ »
بقلیه‌لر ایچون	آزوتیت سود (اعظمی) ٢٥ الی ٣٠ کیلو سوپر فوسفات ٢٥ کیلو قلور پوتاسیوم ١٢,٥ »
چایرلر ایچون	آزوتیت سود ٢٥ الی ٣٠ » سقوری ٢٠ الی ٣٠ » قلور پوتاسیوم ١٠ »
میوه باغچه‌لرینه	سوپر فوسفات ٦٠ » قلور پوتاسیوم ١٥ » آزوتیت سود ٢٠ »

کتن و کنوبر ایچون	چیفتلك کوبره‌سی ۲۰۰۰ » سوپرفوسفارت (٪۱۵) ۳۰ الی ٤۰ کیلو آزوتیت سود ۲۵ الی ۳۰ کیلو فلور پوتاسیوم ۱۵ »
باموق ایچون	آزوتیت سود یاخود کبریتیت آمونیاق کیلو ۲۰ سوپرفوسفات اوتوز کیلو کبریتیت پوتاس کیلو
باغلر ایچون	(قوتلی کوبره‌لمه) ٪ ۱۳ نسبتنده قورو قان ۲۰ کیلو ٪ ۱٤ نسبتنده قاورولمش بوینوز ۳۰ کیلو آزوتیت پوتاس ۱۰ کیلو ٪ ٦۰ قاربونیت پوتاس ۲,۷ کیلو ٪ ۱۵ فوق فوسفوریت ۵۰ » آلچی ۱۰۰ کیلو (متوسط کوبره‌لمه) ٪ ۱۳ قوری قان ۱۵ کیلو ٪ ۱٤ قاورولمش بوینوز ۲۰ کیلو آزوتیت پوتاس ۱۰ کیلو ٪ ۱۵ فوق فوسفوریت ٤۰ کیلو آلچی ۱۰۰ کیلو

بربرله قاریشدیریله بیلن کوبره‌لر

بعض کوبره‌لری بربرله قاریشدیروب متعاقباً طوپراغه آتمقده فائده واردر . فقط ، قاریشدیرلدقلری وقت غدالی ماده‌لرینك بر قسمی ضایع اولان و یاخود قابلیت مصیه‌لری تناقص ایدن کوبره‌لری قاریشدیرمامق ایجاب ایدر . آتیده‌کی شکلده بربرله قاریشدیرلمالری مناسب ویاخود غیر جائز اولان کوبره‌لر کوسترلمشدر :

١- سوپر فوسفاتلر ٢- مارن و کیره‌چ ٣- کبریتیت آمونیاق ٤- کبریتیت و قلور پوتاسیوم ٥- آزوتیت کلس، آزوتیت پوتاس ،

آزوتیت سود ٦-قاینیت ٧-عضوی کوبره‌لر (چیفتلك کوبره‌سی ، غوآنو، قوری‌قان) ٨-دبیعی فوسفوریتلر وسقوری دوده‌فوسفوراسیون شکلده (▬) قالین چیزکی ایله برلشن کوبره‌لری قاریشدیرمامل‌ی، شو (=) چفته چیزکیله برلشن کوبره‌لری آنجق قوللانیله‌جقلری اثناده قاریشدیرمالی : و شو (.....) چیزکیله برلشن کوبره‌لر هر وقت قاریشدیریله بیلیر .

زراعت محصولاتندن باشليجه‌لرينك تركيبى

(١٠٠ كيلوسنده بولونان ماده‌لر)

مزروعات		آزوت	حامض فوسفور	پوتاس	كيرج
بوغدای	دانه	٢,٠٨	٠,٨٢	٠,٥٥	٠,٠٦
	صامان	٠,٤٨	٠,٢٣	٠,٤٩	٠,٢٦
چاودار	دانه	١,٧٦	٠,٨٢	٠,٥٤	٠,٠٥
	صامان	٠,٤٠	٠,٢٥	٠,٨٠	٠,٣٦
آرپا	دانه	١,٥٢	٠,٧٢	٠,٤٨	٠,٠٥
	صامان	٠,٤٨	٠,١٩	٠,٩٣	٠,٣٣
يولاف	دانه	١,٩٢	٠,٥٥	٠,٤٢	,١٠
	صامان	٠,٤٠	٠,٢٠	٠,٩٧	٠,٣٦
مصر	دانه	١,٦٠	٠,٥٥	٠,٣٣	٠,٠٣
	ساق	٠,٤٨	٠,٣٨	١,٦٦	٠,٢٦
قارابوغدای ...	دانه	١,٧٢	٠,٦١	٠,٤٥	١,٩١
	صاپ	٠,٧٨	٠,١٨	١,٢٣	٠,٢٠
خاووچ	كوك	٠,٢١	٠,١١	٠,٣٧	٠,٠٩
	ياپراق	٠,٥١	٠,١٠	٠,٣٧	٠,٨٦
شالغام	كوك	٠,٢٠	٠,١١	٠,٢٥	٠,٠٨
	ياپراق	٠,٣٠	,١٣	٠,٣٢	٠,٤٥
پتاتس	يومرو	٠,٣٤	٠,١٦	٠,٥٨	٠,٠٣
	صاپ	٠,٤٩	٠,١٦	٠,٤٣	٠,٦٤
حيوان پانجاری .	كوك	٠,١٨	٠,٠٨	٠,٤٣	٠,٠٤
	ياپراق	٠,٣٠	٠,٠٨	٠,٤٣	٠,١٧
شكر پانجاری ...	كوك	٠,١٦	٠,١١	٠,٤٠	٠,٠٥
	ياپراق	٠,٣٠	٠,١٠	٠,٤٠	٠,٣٦
ير الماسی	يومرو	٠,٣٢	٠,١٤	٠,٨٥	٠,٠٥
	صاپ	٠,٤٣	٠,٠٧	٠,٤١	٠,٩١

زراعت محصولاتندن باشلیجه‌لرینك ترکیبی

(١٠٠ کیلوسنده بولونان ماده‌لر)

مزروعات		آزوت	حامض فوسفور	پوتاس	کیرچ
کتن	توخوم	٣,٢٠	١,٣٠	١,٠٤	٠,٢٧
	ساق	٠,٤٨	٠,٤٣	١,٠٠	٠,٨٣
کنویر	توخوم	٢,٦٢	١,٧٥	٠,٩٧	١,١٣
	ساق	...	٠,٣٥	٠,٥٢	١,٢٢
چایراوتلری...	یشیل	٠,٤٤	٠,١٥	٠,٦٠	٠,٢٥
	قوری	١,٣١	٠,٣٥	١,٦٠	٠,٧٧
قرمزی طرفیل		٢,٠	٠,٥٦	١,٩٥	١,٩٢
یونجه		٢,٠	٠,٥١	١,٥٢	٢,٨٨
قیریونجه‌سی (سن‌فووان) ..		١,٨٠	٠,٤٧	١,٧٠	١,٤٦
یورچاقلر		٢,٢٧	٠,٦٢	٢,٠	١٩٣
زیتون آغاجی...	میوه	٠,٥٠	٠,٢٩	٠,٧٤	١,٤٥
	یاپراق	٠,٢٧	٠,١٣	٠,٣٦	٠
آصمه	یاپراق	٠,٨٠	٠,١٦	٠,٢٨	٢,٤٠
	جبره‌لر	١,٠٠	٠,٣٠	٠,٥٠	٠,٥٠
	چبوقلر	٠,٢٠	٠,٠٤	٠,٣٠	٠,٥٢

زرع اولونان بعض توخوملرك چیملنمه مدتی

لاحنه‌لر	٦ — ٨ کون	نوخود	١٢ — ١٥
شالغام	٦ — ٨ »	فاصولیا	١٢ — ١٥
قولزا	٦ — ٨ »	مرجمك	١٢ — ١٥
		پتاتس	١٥ — ١٦
پانجار	١٣ — ١٤	قارابوغدای	٨ — ١٠

بوغدای	۱۲ — ۱۳ کون	آرپا	۸ کون — ۱۰
یولاف	۱۲ — ۱۳	طومانس	۱۵ — ۱۶
مصر	۱۲ — ۱۳	هاووچ	۲۰ — ۲٤
چاودار	۸ — ۱۰	مایدانوز	۲۰ — ۲٤

۱۰۰ کیلو غرام حبوبات او کودلدیکی وقت آتیده‌کی ماده‌لر الده ایدیلیر

اسامی	بوغدای	چاودار	یولاف	آرپه	مله	مصر بوغدای
	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو
برنجی نوع اون	۷۰,۲	٤۳,۲			۲۳	۲۸,٤۲
ایکنجی « «	۵,۳	۱٦,۸	٦٦-۷٦	۷٦	.	۲٦,۳۵
اوچنجی « «	.	۱۳,٦			.	۳۸,۳۵
ایرمیك	۱۲,۲	.			۲۵	.
ایکنجی قبا اون	۸,۹	.	.		٦	
ایری کپك	۳,۰	۲٤,۰	۲۲-۳٤	۲٤	۳٤	
ضایعات	۰,٤	۲,٤	.	.	۱۲	٦,۸۸

۱۰۰ کیلو اوندن آلنه‌جق اکمك مقداری

۱۰۰ کیلو بوغدای اونندن ۱۳٤ کیلو اکمك یاپیلیر . چاودار اونی ایسه ۱٤۵ کیلو اکمك ویرر .

٦۰ کیلو اون ٤۰ کیلو صو وطوزایله قاریشه‌رق ۱۰۰ کیلولك خامور تشکیل ایدر .

زراعت

مزروعاتك اسملری	هکتولیترهسنك کیلوغرام ثقلتی	صیرالرك مسافه‌سی سانتی مترو
بولاف	٥٠	٣٠_١٢
قیشلق بوغدای	٧٧	٢٥_١٥
یازلق بوغدای	٧٧	٢٢_١٥
اری دانه‌لی مصر	٧٥_٧٠	٨٠_٦٠
کوچوك «	٨٠_٧٥	٦٠_٥٠
داری	٧٠	٦٠_٣٥
قرمزی داری	٥٤	٥٠_٣٠
قیشلق آرپا	٧٠_٥٥	٢٥_١٢
یازلق «	٧٠_٦٠	٢٥_١٢
پرنج	٥٥_٥٠	
هلده (قره بوغدای)	٦٥	٣٠_٢٠
قیشلق چاودار	٧٥_٧٠	٢٥_١٢
یازلق «	٧٥_٧٠	٢٥_١٢
سوپورکه داریسی	٦٥_٦٠	٨٠_٦٠
آجی باقلا	٧٨	٥٠_٣٠
بورچاق	٨٠_٧٥	٣٥_٢٥
فاصولیه	٨٠	٥٠_٣٠
مرجمك	٨٠	٣٥_٢٥
نوخود	٨٠_٧٥	٤٠_٢٥
جلبان (یبانی بوچاق)	٨٠_٧٥	٣٥_٢٥
آناصون	٣٠	٤٠_٣٠

خصوصیه جدولی

بردونومه آتیلان توخوم مقداری — صاوورمه	توخوم ماکنه سیله	نباتك مدت دوامی	بردونومدن آلنان محصول — دانه	صامان
کیلوغرام	کیلو غرام	کون	کیلو	کیلو
٢٠-١١,٥	١٢,٥-٧,٥	١٥٥-١٠٥	٣٠٠-١٥٠	٤٠٠-٢٤٠
٢٤-١٥	١٥,٥-١٠	٣٥٠-٢٨٠	٣٠٠-١٤٠	٦٠٠-٣٠٠
٢٢-١٧,٥	١٧,٥-١١,٥	١٤٧-١٢٦	٢٣٠-١٠٠	٤٥٠-٢٠٠
٧-٥	٢-١,٤	١٨٢-١٤٠	٣٣٠-١٨٠	٥٠٠-٣٠٠
٦-٤	١,٥-١,٢	١٥٠-١٢٥	٣٧٠-١٩٠	٣٦٠-٢٥٠
٣,٥-٢	٢-١,٤	١١٠-١٠٠	١٨٠-٩٠	٣٥٠-١٥٠
٢,٧-١,١	١,٤-٠,٨	١٣٠-١١٠	٨٠-٥٠	٢١٠-١٣٠
١٨-١٣	١٥-١٢	٣٠٠-٢٨٠	٣٠٠-١٥٠	٣٥٠-٢٠٠
٢٠-١٤,٥	١٨-١٠,٥	١٢٠-٩٠	٢٧٠-١٣٠	٣٥٠-١٧٠
١,٧٥-١٠		١٨٠-١٤٠	٤٠٠-١٦٠	٦٠٠-٤٠٠
٦,٥-٥,٢	٥,٢-٢,٩	١١٥-١٠٠	١٦٠-١٠٠	٣٠٠-٢٥٠
٢٠-١٤,٥	١٤,٥-١٠	٣٣٠-٢٩٠	٣٠٠-١٠٠	٤٠٠-٣٠٠
٢٢-١٤,٥	١,٧٥-١٢,٦	١٦٠-١٢٠	١٨٠-٧٠	٣٠٠-١٥٠
٤-٣,٥	١,٨-١	١٩٠-١٥٠	٢٥٠-١٣٠	٣٥٠-٢٥٠
٢٩-٢٣	٢٣-١٥	١٩٠-١٥٠	٣٠٠-٢٠٠	٥٠٠-٣٠٠
١٦-١٠	١٠-٨	١٤٠-١١٠	٢٥٠-١٥٠	٣٠٠-٢٠٠
	١٧-١٢,٥	١٤٠-١١٠	٢٤٠-١٢٠	٢٥٠-١٢٠
١٧-١٢	١٢-١٠	١٣٠-١٠٠	١٦٠-٩٠	١٦٠-٩٠
٢٣-١٥	٢٠-١٤	١٤٠-١١٠	٢٥٠-١١٥	٣٠٠-٢٥٠
٢٢-١٧	١٥١٢	١٥٥-١٣٠	٢٤٠-١٦٠	٢٥٠-١٥٠
١,٦-١,٣	١,٣-١	١٤٠-١١٢	٩٠-٦٠	٣٠٠-١٥٠

زراعت

اسامی	بر هکتاره ایکیله‌جك تخومك ثقلی	زرعیاتك درینلکی	صیرالرك مسافه‌سی
	کیلوغرام	سانتی مترو	سانتی مترو
آی چیچکی		٤٥	٧٠ـ١٠٠
یازلق قولزا		٦٦	٣٠ـ٥٠
کشنیش		٣٠ـ٣٥	٣٠ـ٤٠
بیاض خاردال		٧٠	٣٠ـ٤٥
حاشحاش		٦٠	٣٠ـ٥٠
حیوان پانجاری	٢٢ـ٢٧	١ـ٢	٤٠ـ٦٠
شکر پانجاری	٢٠ـ٢٨	١ـ٢	٣٥ـ٤٥
هاووچ	٢٠ـ٣٥	٠,٥ـ١,٥	٣٥ـ٥٠
حیوان لاحنه‌سی	٦٥ـ٧٠		یاصدق ٢٢ تارلا ٨٠
شالغام	٦٥	١ـ٢	٤٥ـ٥٠
پاتاتس	٧٠ـ٧٥	٥ـ١٥	٥٠ـ٦٠
یر الماسی	٦٠ـ٦٥	٦ـ١٠	٦٠ـ٧٠
پاموق		٣ـ٥	٤٠ـ٥٠
کنویر «توخوم ایچون»	٥٠ـ٥٥	٣ـ٥	١٦ـ٢٢
کنویر «لیفلر ایچون»	٥٠ـ٥٥	٣ـ٥	
کتان «لیفلر ایچون»	٦٦	١ـ٢	
کتان «توخوم ایچون»	٦٦	١ـ٢	٧ـ١٥
ایصیرغان اوتی	٢٥ـ٣٠	٠,٥ـ١,٥	٢٥ـ٣٠
زعفران	صوغان ٤٥ـ٦٠	صوغان ١٨ـ٢٠	صوغان ١٥ـ١٨
توتون	٤٠ـ٤٤	٠ـ٠,٥	

…خصوصیه جدولی

...بردونومه آتیلان توخوم مقداری ...صاوورمه کیلوغرام	توخوم ماکنه‌سیله کیلوغرام	نشونمانك مدت دوامی کون		بر دونومدن آلنان محصول دانه کیلو	صامان کیلو
	٠,٦–٠,٤	١٦٥–١٤٠		١٠٠–٦٠	٥٠٠ ٣٠٠
٠,٦–٠,٤	٠,٣–٠,٢	١٤٠–١٢٠		١٦٠–٨٠	٢٥٠–١٥٠
٢–١,٥	١,٥–١	١٥٠–١٢٥		١٣٠–٨٠	٣٥٠–٢٠٠
٠,٨–٠,٦	٠,٦–٠,٥	١١٢–١٠٠		١٥٠–١٢٠	٢٠٠–١٦٠
٠,٣–٠,٢٥	٠,٢٥–٠,٢	١٤٥–١٣٠		١٥٠–٩٠	٢٣٠–١٣٠
	٢,٥–١,٨	٣١٠–١٨٠	کوك	٦٠–٢٠	١٣–٤,٢
	٣–٢	٢١٠–١٨٠	–	٤٠–٢٠	٢٠–١٠
٠,٦–٠,٥	٠,٤–٠,٣	٢٩٥–١٨٠	–	٤٠–٢٠	١٠–٥,٢
	٢,٣–٢		یاپراق	٦٠–٤٠	
٠,٤	٠,٤–٠,٣	١٢٥–٨٠	کوك	٥٠–٢٠	٨–٤
	٣٠٠–١٥٠	١٩٠–١٢٠	یومرو	٣٠–١٠	٥–٣
	٢٠–١٢	٣٣٠–١٩٥	–	٣٠–١٥	١٥–١٠
١٢–٨	٨–٦	٢٢٠–١٨٠	لیف (قوزا)	٥–١	قوزا
١٥–١٠	٢٠–١٥	١٥٠–١٢٥	تخم	١٠٢–٠,٦	
٢٠–١٥	٣٠–٢٢,٥	١٤٠–١١٠	لیفلر استوپو	١,٣–٠,٤	٧–٢
٢٦,٤–١٩,…	٢٠–١٢	١٠,٥–٨,٥	لیف	١,٢–٠٠٠	
١٣,٢–١١,…	٣–٢,٥	١٢٥–٩٥	تخم	٢–١	٤–٢,٥
١–٠,٨	٠,٦–٠,٤				٣,٢–١,٦
…٦ بیك صوغان		٣ سنه	تازه چیچك	١–٠	١–٠,٧
…–٤ بیك فدان	یاصدیغه	١٦٠–١٢٠	یشیل یاپراق	٢,٥–١,٨	

چایر اوتلرینك زرعیات

اسامی	بر هکتاره توخوملك مقداری کیلوغرام	دوغومله آتیلان توخوم کیلوغرام	بویومه مدتی اوت بیچمه یه قدر هفته	توخوم آلمق ایچون هفته
دنیجه بوغدای آغروستیس	۲۰	۱	۱۳ـ۱۱	۱۸ـ۱۵
چایر یولافی	۵۰	۲۵ـ۱۵	۱٤ـ۱۲	
قره‌تل	۳۷	۲,۵	۱۱ـ۱۰	۱۵ـ۱٤
بورچاق	۸۰ـ۷۵	۱٦ـ۱۰	۱٤ـ۱۲	۱۸.۱٦
قبایونجه	۸۰ـ۷۵	۲,۵ـ۲	۱۲ـ۱۰	۱۸ـ۱۷
حیوانات ایچون یشیل مصر	۸۰ـ۷۵	۲۰ـ۱۲	۱٦ـ۱۲	
انکلیز چیم اوتی (ره‌ی‌غرا)	۲۵ـ۲۰	۱	۱۳ـ۱۰	۱۸ـ۱٦
ایتالیا چیم اوتی »	۲۵ـ۲۰	۵,۵	۱۳ـ۱۰	۱۸ـ۱٦
قوره‌نقه (قیریونجه‌سی)	۳۳ـ۲۸	۱۵ـ۱۲	۱٤ـ۱۲	۱۸ـ۱٦
قره بوغدای (هلده)	۷۰ـ۵۰	۷ـ٦,۵	۱۲ـ۸	
چاودار	۷۵ـ۷۰	۲۰ـ۱۵		
سوپورکه داریسی	٦۵	٤ـ۰,۷	۱٦ـ۱۳	
نارلا سیر کولی	٦۰	۳ـ۲	۸ـ۷	۱۲ـ۱۰
آق طیرفیل	۸۰ـ۷۵	۱,۲ـ۲	۱٤ـ۱۲	۲۰ـ۱٦
ملز طیرفیل	۸۰ـ۷۵	۱,۲ـ۱	۱۵ـ۱۲	۲۰ـ۲٦
پنبه طیرفیل	۸۰ـ۷۵	۳ـ۱,۸	۱۱ـ۹	۱۷ـ۱۳
ماوی ویا عادی طیرفیل	۸۰ـ۷۵	۲ـ۱,۵	۱۳ـ۱۱	۱۸ـ۱۵
عادی جلبان	۸۰ـ۷٦	۲۰ـ۱۸	۱٦ـ۱۲	۲۰ـ۱٦

محصولات جدولی

بر دونومدن آلنان حاصلات

		اوت		توخوم	
		تازه اوت	قوری اوت	دانه	صامان
	سنه	یکی قانطار	یکی قانطار	یکی قانطار	یکی قانطار
٢_١	١٠_٥	١٥_١٠	٥_٣	٠,٢_٠,١	
١	١	١٨_١١,٥	٤٥_٣		
٢_١	١٠_٥	١٢_٧,٥	٤_٢,٥	٠,٣_٠,١٥	
١	١	١٥_٦,٥	٦_٢,٥	١,٢_٠,٨	
٥_	١٠_٣	٤٥_٢٠	١١_٥	٠,٨_٠,٥	٣_٢,٥
١	١	٨٠_٣٠			
٤_	٤_٢	٢٤_١٢	٨_٤	٠,٣_٠,٢٨	٣,٢_٢,٤
٤_	٢_١	٤٠_٢٠	١٠_٥	٠,٤_٠,٣	٥,٥_٣,٥
٢	٧_٣	٢٢,٥_١٢	٧,٥_٤	١_٠,٤	
١	١	٢٥_١٥			
١	١	٢٥_١٢			
٣_	١	٦٠_٤٠			
١	١	١٢_١٠	٣_٢,٥	٠,٦_٠,٣	٥_٢,٥
١	٥_٢	١٤_٨	٢,٥_٢	٠٦_٠,٣	٢٥_١,٨
٢	٤_٣	٢٤_١٢	٨_٤	٠,٢٥_٠,٢	١,٧_١,٥
١	١	٢٥_٢٠		٠,٣_٠,٢	٣_٢
٣_	٢_١	٣٢_١٦	٨_٤	٠,٥_٠,٣	١,٨_١,٦
١	١	٢٥_١٥	٦_٣,٥	٢_٠,٨	

یشیل اوت مخلوطی

یاز نهایتنده وصوك بهارده اكیلەرك ایلك بهارده بیچیلنلر :

قیشلق نوخود ایله قیشلق جلبانه — جلبان یاخود نوخود یاخود بورچاق ایله چاودار یاخود یولاف و یاخود قیشلق آرپا — جلبان یاخود نوخود ایله

مرجمك یاخود آجی باقلا — قیرمزی طیرفیل ایله ایتالیا رەی غراسی ، چاودار یاخود یولاف — قیرمزی طرفیل ایله یبانی هندبا یاخود قولزا — قیرمزی طیرفیل ایله جلبان یاخود قیشلق یولاف .

شباطده ، مارتده و نیسانده اكیلەرك اوچ آی صوكرا بیچیلنلر :

ایلك بهار جلبانی ایلك بهار نوخودی ایله ، مرجمك ایله — ایلك بهار مرجمكی ایله سبز كول، ایلك بهار جلبانیله یازلق چاودار، یولاف یاخود آرپا،آجی باقلا ایله نوخود ، جلبان ، بورچاق یاخود یولاف — یازلق قولزا ایله آق خاردال — مارت چاوداری ایله خاردال ، نوخود ، آرپا یاخود جلبان — قولزا ایله یاز شالغامی — سبز كول ، خاردال و ایتالیا رەیغراسی .

مایس ، حزیران و تموزده اكیلەرك ۳ یاخود ٤ آی صوكرا كسیلنلر :

هلده ، مصر ، نوخود ، ماجار موخاسی ، داری — موخا ، سبز كول ، یاز جلبانی ، نوخود — داری ، سبز كول ، آق خاردال ، هلده — ماجار موخاسی ، قولزا ، شالغامجق — آق داری ، موخا ، داری ، خاردال — هلده ایله شالغامجق — مصر ایله یازقولزاسی — نوخود ، قولزا ، هلده — هلده و آق خاردال .

چایر اوتلرینك محافظه‌سی

قورویان اوتلرك ثقلتلرندن غائب ایتدكاری مقدار :

	بیچیلدیكی وقت	١٢ كون	٥ الی ٩ آی
	تازه	صوكرا	صوكرا
طبیعی چایرلرك قوری اوتی	١٠٠ كیلو	٣٦ كیلو	٣٣,٧٦ كیلو
یونجه	١٠٠ »	٢٦,٥٣ »	٢٤,١٥ »
منه‌ت	١٠٠ »	٣٤,٠ »	٣٠,٥٠ »
قیر یونجه‌سی	١٠٠ »	٣٣,٣٣ »	٣٠,٣٣ »
طیرفیل	١٠٠ »	٢٦,٥٣ »	٢٤,١٥ »

اوتلرك صارپونلرده [سیلولرده] محافظه‌سی. — ترجیحاً خندقلر آچیلور . بیچیلمش تازه اوتلر منتظم طبقه‌لر حالنده قونولور باخصوص كنارلره و كوشه‌لره قوتلیجه باصیلور. اوزری صامانله اورتولوب تخته‌لر قونولور . دها اوسته لااقل بهر مترو مربعنه ٧٠٠ كیلو آغیرلق اصابت ایتمك اوزره طوپراق قونمالی. لاكن صارپون یاپیلدقدن صوكرا ٢-٣ كون كچمه‌دن باصامامليدر كه حامضاتك تشكلنه ممانعت اولونسون . اوچ آی صوكرا قوللانیلمغه باشلانیر . هركون لازم اولدیغی قدر چیقارمالی ، فضله كسمه‌ملیدر .

طوزلامه . — كافی درجه‌ده قورو اولمایان اوتلر طوزلانیر . همان همان قورو اولان اوتلرك بهر ١٠٠٠ كیلوسی ایچون ٥ الی ٦ كیلو طوز كافیدر . رطوبتلی یاخود بوزولمش اوتلر ایچون ٪ ٣ طوز قوللانیلیر .

زراعت ماکنه‌لری

زراعت ایشلرنده قوللانیلان ماکنه‌لرك نوعلری پك چوقدر . بونلرك آراسنده ال ایله ویا حیوان قوتیله ایشله‌ین اك بسیط کوچوك آلتلر بولوندیغی کبی بخار ، غاز ، بنزین ، صو و الکتریق قوتلریله ایشله‌ین مرکب و بویوك ماکنه‌لرده واردر .

مخطره‌مزده چیفتلکارده مستعمل بوتون آلتلر وماکنه‌لر زراعت ایشلری صیراسیله اك بسیطلرندن باشلایه‌رق اك بویوکلرینه قدر برر برر یازیلمش وفقط بونلرك ماکنه‌لرینه عائد تفرعاتی تعریفه کیریشلمیه‌رك بالخاصه اداری واقتصادی قسملری ایضاح اولونمشدر .

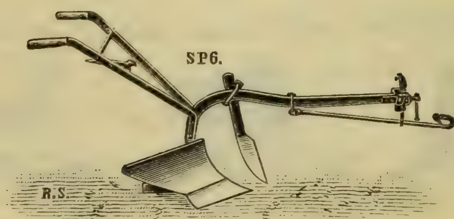
(١) بل . — اك زیاده باغچوانلقده وباغجیلقده طوپراغی قازمق ، وکیریزمه یاپمق ایچون قوللانیلیر . ایکی نوعی واردر . برینه کوره‌ك بل ، دیکرینه چاتال بل دینیر . چاتال بلك‌ده ایکی و اوچ چاتاللیسی اولور . کوره‌ك بل خفیف طوپراقلری ، چاتال بل سرت اراضی‌یی بللەمك ایچون الویریشلیدر . چاتال بل ایله بر کونده بر آدم سرت طوپراقلردن ٢٥٠ـ٣٠٠ خفیف طوپراقلردن ٥٠٠ـ١٠٠٠ مربع مترو یری بللەیه بیلیر . بیك مربع مترە اراضی‌یی آلتمش سانتی مترو درینلکده کیریزمه یاپمق ایچون ٢٦ عمله لازمدر .

(٢) کوره‌ك . — چیفتلکارده وباغچه‌لرده کوبره‌لری وطوپراقلری آتمق ، حرق آچمق ، وسائره ایچون قوللانیلیر .

(٣) قازما . — طوپراغی قازمق ، آغاجلرك ویابانی اوتلرك کوکلرینی چیقارمق ، طاشلری سوکمك وسائره ایچون قوللانیلیر . برطرفی سیوری وبرطرفی کسکین برآلتدر . برآدام برکونده قازما ایله آنجق ٣٠٠ مربع مترو یری قازابیلیر .

(٤) صاپانه Araire . — اوکنده تکرلکی اولمایان پوللوقلره

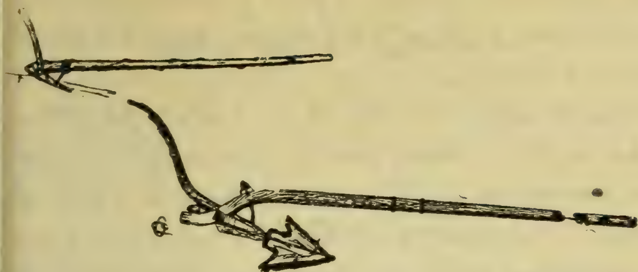
صابان دینیلیر. چیفتجیلریمزدن چوغی طرفندن قوللانیلان و(قاراصابان) تعبیراولونان آغاچ صابانلر بونلردندر. بونلر طوپراغی درین سوره مه دکلری وآلتنی اوستنه کتیره مه دکلری ایچون ایی ایش یاپه مازلر و طوپراغی هوالاندیرامازلر ومضر اوتلرك کوکلرینی چیقاروب قوروتامازلر بوصابانلر آنجق ناداسلری ایکیله مك واوچله مك وا کیلن توخوملری اورتمك وبر درجه یه قدر تزکاری (کسکاری) ازمك خصوصنده ایشه یارارلر. برچیفت اوکوزله چکیلن برقارا صابان ۸ـ۱۰ سانتی مترو درینلکده اولمق اوزره بر کونده آنجق ۱ـ ۱,٥ دونوملك قدر یر سوره بیلیر .

صابان (آره ر)

اراضی نه قدر درنجه سورولور و کوزل قاریشدیریلوب هوالاندیریلیرسه اوقدرفضله حاصلات ویرز . اراضی یی درین سورمك وناداس ایتمك ایچون هرحالده پوللوق قوللانمالیدر . یالکز پوللوقله سورولن اراضی یه اکیلن توخوملری یا طیرمقله ویاخودآغاچ صابانله قاپاتمالیدر توخوملری درین اورته جکی وچیمله دیرمیه جکی ایچون بوایشده پوللوق قوللانمالیدر . اوکنده تکرلکی اولمیان دمیر صابانلر ؛ قولاقلرینك یاپیلیشی نقطهٔ نظرندن تماميله پوللوق کبی اولدقلرندن طوپراغی اولدجه ایی ایشلیه بیلیرلر .

(٥) **پوللوق** charrue . ــــ اوکلرنده تکرلکلری ویاآرابه‌لری بولونان صابانلره پوللوق دینیلیر . پوللوقلرك نوعلری پك چوقدر اوروپا و آمریقانك بوزلرجه آلات زراعیه فابریقه‌لرندن هر بری

يرلى قره صابان

كنديلرينه مخصوص مختلف سيستمده پوللوق اعمال ايتمكده اولدقلرى ايچون بونلرك هر برندن آيرى آيرى بحث ايتمك ممكن دكلدر . مع مافيه بوتون پوللوقلرك اساسى براولديغى ايچون بز بوراده عمومى صورتده پوللوقلرك اقسامنى تعريف ايتمكله برابر مختلف ايش كورەن ومختلف طوپراقلردە ايشلەين پوللوقلردن برقاچ مثال ويرەجكز و مملكتمزدە اك زياده قوللانيلان پوللوقلرى ذكر ايدەجكز .

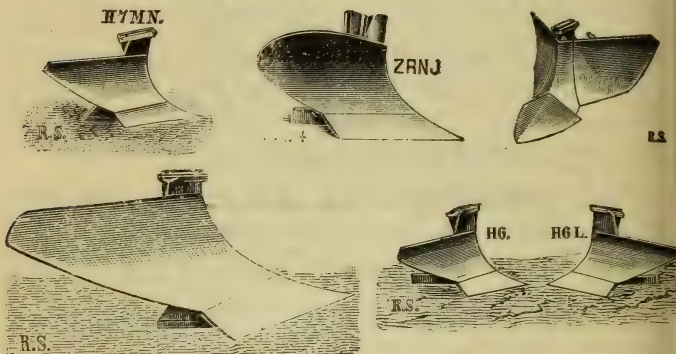
صابان وپوللوقلرك ايش كورەن پارچەلرى ؛ اوچ دميرى ، كسكى وقولاقدر. اوچ دميرى؛ طوپراغى ديبدن وكسكىده ياندن كسر. قولاق ايسه حاصل اولان كسكك (تزكاك) آلتنى اوستنه چويروب اولكى كسك اوزرينه ياتيرر . ناداس شريدينك يعنى كسكك كنيشلكى درينلكينك همان بربوچوق مثلى اولماليدركه كسكلر نەچوق ديك ونەدە چوق ياتيق بولنمايوب ايجه هوالانسون .

اوچ دميرى . — ايى چليكدن اولمالى ، نه قيريلمالى ونەدە چابوق آشينماليدر . آشينديغندە دميرجى اوجاغنه قونولوب دوولمكله آغزى يكيدن يا پيله بيلمەليدركه صيق صيق دكيشديرمكه حاجت قالماسون بونكله برابر پوللوغك اك زياده بوپارچەسى آشينديغندن پوللوقلرله برابر بر ايكى دانه فضله يدك اوچ دميرى صاتون آلماليدر .

چاقيللى و سرت طوپراقلردە ايشلەيەجك پوللوقلرك اوچ دميرلرى

سیوری اولمالیدرکه یوللوق طوپراغه ایچه صاپلانوب آراده برچیز کیدن چیقماسون. بوکبی طوپراقلر ایچون اوج دمیرینك یانته آیریجه طاقه اوجلر قونولوب آشیندقجه ایلری یه سورولور.

اوج دمیرلری ایکی سیستمده در: بری دوومه دمیردن یاپیلیر، معین شکلده دوز، کسکین وسیوریدر. رودساق ورودولف بعض پوللوقلرنده اولدیغی کبی دیکری خصوصی دوکمه دمیردن یاپیلمش اولوب یالکز آغزلری چلیکدر. اوجلری یووارلاق وطوپراغه دوغرو کسکینجه در بالخاصه آمریقان پوللوقلری بوسیستمده در. (مولین و اولیوه ر کبی) بونلریووارلاق چاقیللی اراضیده طاشلرك آراسندن قولایلقله ایشله یه بیلیرلر.

مختلف اوج دمیری وقولاق شکللری

کسکی (بچاق یاخود چره شنه) Coutre. — بوده ایی چلیکدن یاپیلمش اولمالیدر. یوقاریدن آشاغی یه و اوکه دوغرو مائل وضعیتده اوله رق بر بیله زیك واسطه سیله اوق اوزرینه باغلانیر. کسکینك اوجی، اوج دمیری اوجنه نسبتله بر سانتی مترو اوکده، بر قاچ سانتی مترو یوکسکده و بر سانتی مترو قدر آنیز طرفنده بولونمالیدر. غایت خفیف قوملی چاقیللی طوپراقلرده و ایکنجی نادا سلرده کسکی یرندن چیقاریله بیلیر.

بچاق کبی اوزون کسکیلر یرینه تکرلك کبی یووارلانان کسکین کنارلی کسکیلر قونولورسه حیوانلر یوزده یکرمی نسبتنده دها آز یورولورلر.

قرلاوه Versoir . — قیورلمـاق و قیرلماق ایچون ایی چلیکدن یاپیلمش اولمالیدر . فابریقه‌لر طرفندن اسطوانی ، حلزونی ، کروی شکللرده مختلف سیستم پوللوق قولاقلری یاپیلمقده‌در . رطوبتلی مملکتلرده کیللی طوپراقلرده کسکلری تمام براقوب آرالرنده‌کی بوشلقلردن هوانك ایشله‌مه‌سیله فضله صوبك دفع اولماسی ویرده مضر اوتلرك کوکلری هواده براقیلوب قورومالری ایچون حلزونی قولاقلی پوللوقلر قوللانیلیر .

صیجاق مملکتلرده ایسه صوسزلغه چاره آراندیغندن کسکلری ازوب آرالرنده بوشلق براقمایان ودها آز قوت صرف ایدن اسطوانی قولاقلر دها مقبول طوتولور . مملکتمزده قوللانیلان پوللوقلرك قولاقلری‌ده بوشکلده‌در . کروی قولاقلر قوملی ، کیللی خفیف اراضیده ایشه‌یارار .

اوره Age . — یا آغاجدن ویا دمیردن یاپیلیر . بعض اوقلر دوزو بعضیلرده قوغو قوشی بوینی کبی یوقاری دوغرو کرلیدر . بوکرلر اوتلرك پوللوغی طیقامامسنه خدمت ایدر . پوللوق پارچه‌لرینك باغلانماسی ایچون اوقده چوق دلیك بولونمالیدر .

پاپاندا Etençon . — اوچ دمیری وقولاغی اوقه باغلامغه یارار . تك ویا چیفت اولور . اوقك آرقه قسمنك قیورلماسندن‌ده تشکل ایدر . قوتلی دمیر ویاچلیکدن یاخودده دوکمه‌دن یاپیلمش اولمالیدر .

طبانه Sep . — پاپاندانك آلت طرفنده بولونور اولدقچه چابوق آشینیر . طبانك فضله آشینماسی ایچون آرقه‌سنه قولایجه دکیشدیریله‌بیلن چلیکدن براوکچه قونولور . بعض پوللوقلرك دوریله‌ملری ایچون قولاغك آلتنده طبانه قارشی ایکنجی براوکچه talon بولوندیریلور .

قوللر mancherons . — آغاجدن ویا دمیردن یاپیلیر . اوقك آرقه‌سنده بولونور . بعض پوللوقلرده تك بعضیلرنده چیفت قول واردر دستکسز صابانلرده یوقاری آشاغی وایکی طرفه حرکت ایتدیره‌رك ناداسك درینلکی و کنیشلکی اداره ایدیله‌بیلدیکی ایچون چیفت‌قول ،

ودستکلی پوللوقلرده تك قول بولونمایدر. قولسز پوللوقلرده واردر .

ناظم (دوزه‌نه) Régulateur . — بونلرك بر چوق نوعلری واردر . بر صابان ویا پوللوقده هم درینلك وهم کنیشلك ناظملری بولونور . ناظملرك یاپه‌جغی درینلك و کنیشلکلرك درجه‌سی پوللوقلرك بویلرینه کوره دکیشیر . بویوك نومرولو پوللوقلرده‌کی ناظملر دها فضله کنیشلك ودرینلك ویره‌بیلیرلر هانکی نوع صابان ویا پوللوق اولورسه اولسون درینلك ناظمنده‌کی اساس ؛ ناظمه دوقوندیغمز زمان دمیراوجنك دها آشاغی میل ایتمه‌سیله نادا‌سك دها درین چیقماسی وبو دمیر اوجنك دها یوقاری‌یه باقماسیله نادا‌سك آز درین اولماسیدر.
کنیشلك ناظمنده ایسه دوزه‌نه دوقوندیغمزده دمیر اوجی دها زیاده آتیز طرفنه کیره‌رسه طوپراق کسه‌کی دها کنیش ، بالعکس دمیراوجی ایشلنمش طرفنه کتیریلیرسه دها دار چیقار. بورغو، دیشلی قوس ، بیله‌زیك شکللرنده ناظملر واردر .

اوستره Rasette . — بونك وظیفه‌سی طوپراغك چیمنلی قسمنی کسوب خندك دیبنه آتمقدر . اوتلی تارلالرده چوق فائده‌سی واردر.

(٦) اوزون اوقلی صابانلر. — صیجاق مملکتلرده قوللانیلدقی ایچون یاپیلمشدر . بونلرك اوزون اوقلری دوغروجه بویوندیروغه قوشولور. بر پوللوق کووده‌سنه براوق ایله تك برقول طاقمقدن حاصل اولمشدر . بونلرله بایر یرلرده عینی چیزکیدن دونه‌رك دوز ناداس یاپمق ممکندر. (هندستان صابانی) و (قبریس صابانی) دینیلن صابانلر بونلردندر . اوجوزه مال اولور . اوکوزلری ضعیف اولان یرلرده وخفیف طوپراقلرده چوق الویریشلیدر بونلر مملکتمزده‌ده‌پك اعلا یاپیله بیلیرلر.

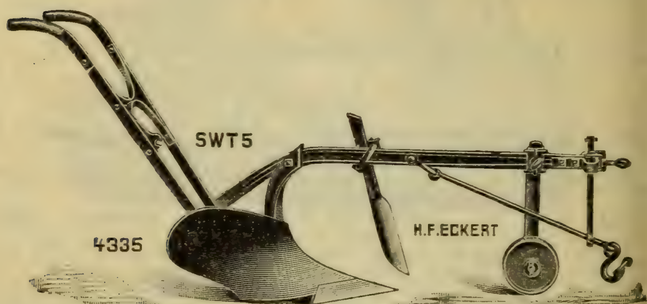
(٧) قیصه اوقلی صابانلر. — یالکز بر پوللوق وجودیله برقیصه اوقدن وایکی قولدن مرکبدر . اوقك اوك طارفنده درینلك و کنیشلك ناظملری واسطه‌سیله یری دکیشدیریله بیلن قوشو زنجیری ویاحلقه‌سی بولونور. اوکوزلر زنجیر ایله، بیکیرلر ایسه فالاقه‌ایله بوصابانه قوشولور .

ناظملر يعنى دوزه‌نلر واسطه‌سيله قوشولان نقطه آشاغى‌يه ايندير لمكله اوج دميرى يوقاريدن كيدوب ناداس آزدرين وبالعكس بو نقطه يوقارى‌يه قالديرلديغنده ناداس دها درين اولور . دوزه‌نه دوقونمقسزين ناداسك درينلكى قوشو زنجيرى وياقايشلرى واسطه‌سيله‌ده ده كيشديريله - بيلير . شويله كه زنجير نه قدر اوزون طوتولورسه ناداس اوقدر درين اولو. كنيشلك ناظمنه كلنجه : قوشولان نقطه‌ايشلنمش طرفه آلينيرسه ناداس‌رده‌ا كنيش وبالعكس آنيز طرفنه كتيرلديكنده ده‌اداراچيقار .

يونان صابانى سيستمنده‌كى صابانلرك اوكنه ايسته‌نيلديكى وقت بر تكرلك طاقيلديغنده تك تكرلكلى بر پوللوق الده ايديلير . قيصه اوقلى صابانلرده هم حيوانلر وهمده چيفت‌سوره‌ن انسانلر چوق يورولورلر . چونكه صابانك دايانا جق هيچ بر دستكى اولماديغندن اوفاق برسببله يرندن اوينار و عمله قوللرندن چكه‌رك چيزكى‌يه كتيرر و قوللرنى قالديرارق دميرك اوجنى درينه سوق ايدر ، قوللر اوزرينه باصمقله صابان ويا پوللوق درينه كيتمز . بالعكس صابان ؛ طابانك اوكچه‌سنه دايانارق دميرك اوجى يوقارى‌يه قالقار . يونان صابانى تقليدى اوله‌رق مملكتمزده ياپيلان يرلى صابانلرده بويله‌در . بونلرك اوكنده يابر تكرلك بولونمالى ياخود اوقى اوزاتمق قابل اولماليدر . قيصه اوقلى صابانلردن (به‌هر) (راين‌مه‌تال)، (رودساق) ومجار (مانفره‌د وايس) فابريقه‌لريده ياپلمقده‌در . بونلرك تك قولليلرى ٨٠٠ ـ ٩٥٠ چيفت قولليلرى ٩٥٠ ـ ١١٠٠ غروشدر .

(٨) **تك تكرلكلى پوللوقلر** . — بونلرك قيصه اوقلى صاباندن فرقى ، اوقك اوكنده دونراوفاق برتكرلك بولونماسيدر . بوتكرلك سايه‌سنده اوج دميرى يوقارى آشاغى اوينامادىغى حالده بالكز صاغه وصوله صاپه بيلديكندن قوللرى واسطه‌سيله پوللوق چيزكى‌يه كتيريلير . بوتكرلك يوقارى‌يه قالديرلديغنده اوج دميرى دها چوق درينلدن وبالعكس تكرلك اوقدن اوزاقلاشديغنده دها آز درينلدن كيدر . آنجق تكرلك واسطه‌سيله درينلك تنظيم ايدلديكى وقت عين زمانده

قوشوچنكالنك يرنى وياخود قوشوز نجيرينك اوزونلغنى د كيشديرمه ليدر كه تكرلك نه هوايه قالقسين ونه ده يورو ديكى آنيز اوزرينه باصسين. كنيشلك دوزه نى؛ قيصه اوقلى صابانده كينك عينيدر .

تك تكرلكى حاوى بر پوللق

آمريقانك آغاج اوقلى وقوللى (اوليوه ر) پوللوغى تك تكرلكلى پوللوقلرك نمونه لرندندر . بونك اوچ دميرلرى دوكمه چليكدر . بو پوللوق اك زياده آيدين ومغنيساخطى بوينده كى چيفتجيلر طرفندن قوللانيلير .

المانيانك (رودساق) ، (راين مه تال) ، (ئه كه رت) و چك اسلوواقيانك (رودولف به هر) ومجارستانك (هوفر شرانس) فابريقه لرى طرفلرندن ده مختلف بويلرده صرف دمير وچليكدن معمول بو نوع پوللوقلر ياپيلمقده در .

اوليوه ر پوللوغنك اوفاق بويلرى ازميرده ۱٦ بويوك بويلرى ۲٦ ليرايه صاتيلمقده در . ديگر فابريقه لرك دمير پوللوقلرندن تك قولليلر ازميرده واستانبولده نومرولرينه كوره ۱۰-۱۱ چيفت قولليلر ۱۲-۱٤ ليرايه صاتيلمقده در .

(۹) دونر قولاقلى پوللوقلر . — بونلر باير مسى تارلالرده دوزناداس ياپمغه يارارلر، كيتدكلرى چيزكيدن دونرلر . پوللوق چيز كيدن چيقدقدن صوكرا دولاشماديغندن دوز محللرده دها آز وقت صرف اولنور . فقط هپسى تك قولاقلى ناداس پوللوقلرى قدر تميز ايش كوره منلر يالكز رودساقك دونر قولاقليسى دها ايبدر . دونر قولاقلى پوللوقلر

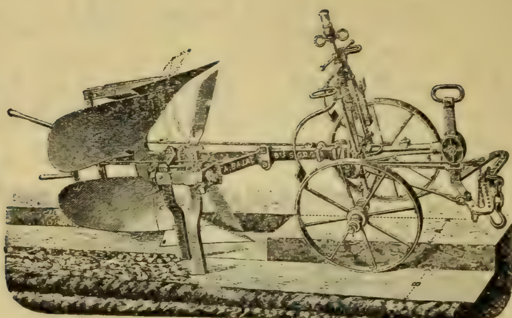
الك زياده آمريقاده (سيرا كوز) انكلترهده (هووارد) فابريقهلرى طرفندن ياپيلمقدهدر. بونلرك اوقلرى وقوللرى آغاجدر. آلمان فابريقهلرى بونلرى دميردن ياپارلر. روسياق، بعض فابريقهلرىده بونلردن اعمال ايتمكدهدرلر.

بونلرك فيئاتلرى نوعلرينه كوره ۱۸۰۰ ـ ۲۳۰۰ غروش آراسندهدر.

(۱۰) **چيفت تكرلكلى پوللوقلر.** — پوللوقلره دها زياده ثبات ويرمك ايچون اوق اوجنك صاغنده وصولنده بولونان اوزره ايكى تكرلكلى پوللوقلر ياپيلمشدر. بو تكرلكلردن صاغدهكى دها بيوك اولوب چيزكينك ايچندن وصولدهكى براز دها كوچوك اولوب سورولمهمش يردن يورور. چيفت تكرلكلى پوللوقلرى الك زياده آمريقا و انكليز فابريقهلرى ياپارلر. حيوانلر دوغرو چكرلرسه بو پوللوقلر هيچ برطرفه صاپمازلر. مملكتمزده بونلردن قوللانيلمامقدهدر.

(۱۱) **چيفته برابانه پوللوقلرى.** — بونلر ايكى ثابت تكرلكلى پوللوقلردندر. فرانسز فابريقهسى معمولاتندر. تك قولاقلى برابان پوللوقلريده واردر. بونلر الك زياده فرانسهده و بلچيقاده قوللانيلمقدهدر. بونلر مملكتمزده پك آز مستعملدر. بو پوللوقلر طوپراقده او قدر ثابت ايشلرلركه چيفتجينك صاپندن طوتماسنه بيله حاجت يوقدر. يالكز طوپراقدن چيقارمق ايچون بر ماندال واسطهسيله اوستقسمندهكى قولاق دميرينى آلتنه چويرمك لازمدر. برابان پوللوقلرى قوللانان مملكتلر بيكيرلرله چيفت سورهرلر. بونلرك تك قولاقلى بسيطلريده واردر. چيفته برابانلرك پك مختلف بويلرى واردر ۱۰ سانتىمترو درينلكدن باشلايهرق ياريم مترو قدر درينه كيدن كوچوك و بيوك بويلرى بولنور. الك كوچوكلرينه بر چيفت الك بيوكلرينه ٤ـ٥ چيفت بيكير قوشولور.

(۱۲) **اسكملى پوللوقلر.** — بونلرده ثابت پوللوقلر صنفندندر. بونلرده يووارلاق دمير يرينه عادى بر پوللوق وجوديله اوزون ويا يووارلاق كسكى بولونه بيلير.

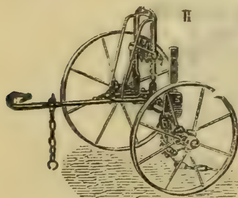

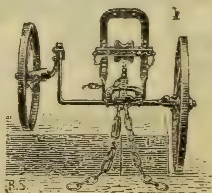
چفته برابان پوللوغی

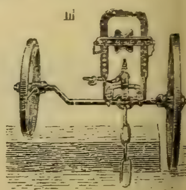
چیفت سورەن عمله ایسکەلەدەاوطوروب دیزکینله حیوانلری اداره ایتدیکی کبی مانیولەلرله ناداسك درینلکنی وکنیشلکنی تنظیم ایدر. بوپوللوقلر هم آغیر وهم بهالی اولدقلرندن وبونلری چکەجك حیوانلریمزده بولونمادیغندن مملکتمزه یارامازلر. بونلردن شقه ترازیلی پوللوقلرك‌ده ایسکەلەلری واردر. بونلر بخار ماکنەلریله چیفت سورمکدەقوللانیلیرلر.

(۱۳) اوك آرابەلی پوللوقلر Les charrues à avant-traines

آلمان واوستریا، چکاسلوواقیا فابریقەلری اوك آرابەلی پوللوقلرده یاپمقدەدرلر. بونلرده پوللوق ایله آرابەسی یکدیکرلرندن آیریدر. بربرینه زنجیرله مربوطدر. بوپوللوقلر اك زیاده بالق صیرتی و تخته واری حفریات یاپان رطوبتلی و صوئوق مملکتلرده ایشه یارارلر. بونلر برچیفت قوتلی اوکوزلەایشلەیه بیلیرلر. کونده ٤-٥ دونوم قدر

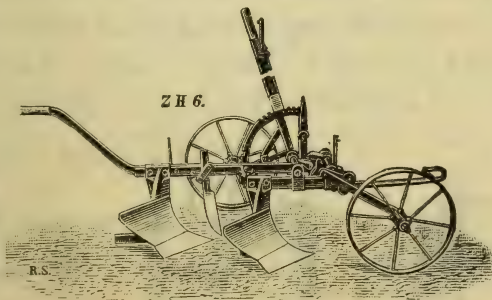

پوللوقلرك اوك آرابەلری

پر سوره‌رلر . بونلرك مشهورلری (رودساق) (به‌هه‌ر) (ئه‌كه‌رت) پوللوقلریدر .

بونلرك بویلری ٥ نومرودن ١٠ نومرویه قدردر ٥ نومرودن ٧ نومرویه قدر اولانلر عادی سورمه‌لرده ٨ نومرودن ١٠ نومرویه قدر اولانلر مختلف كیریزمه‌لرده قوللانیلیرلر . فیأتلری بویلرینه كوره ٢٠٠٠ غروشدن ٤٠٠٠ غروشه قدر دكیشیر .

(١٤) متعدد قولاقلی پوللوقلر . — بونلر عینی ماكنه ایله بر كونده چوق یر سورمك ایچون ایجاد ایدلمش پوللوقلر اولوب ٢ و ٣ و ٤ دمیرلیلری واردر . بونلره (ایكی قولاقلی = بیسوق) ، (اوچ قولاقلی = تری سوق) (چوق قولاقلی = پولی سوق) پوللوقلرده دینیر . بو پوللوقلر الك زیاده آنیز بوزمق وخفیف ناداس یاپمق ایچون قوللانیلیرلر . درین ناداسلرده فضله حیوان قوشمق ایجاب ایدر . اسكیشهر وحایمانه‌ده تاتار چیفتجیلر بو پوللوقلره ایكی بعضاً اوچ چیفت اوكوز ویا ماندا قوشه‌رق درین ناداسلر یاپارلر . بو پوللوقلرك صاغ وصوللرنده ایكی دانه درینلك ناظملری واردر . كنیشلكلری ایكی دورلو تنظیم ایدیلیر . بری چكی دمیرینی پوللوق اوزرنده‌كی برقاچ دلیكدن صاغه ویا صوله آلمقله دیكری چكی دمیرینی بر حلزون واسطه‌سیله صاغ ویا صول طرفه كتیرمكله یاپیلیر .

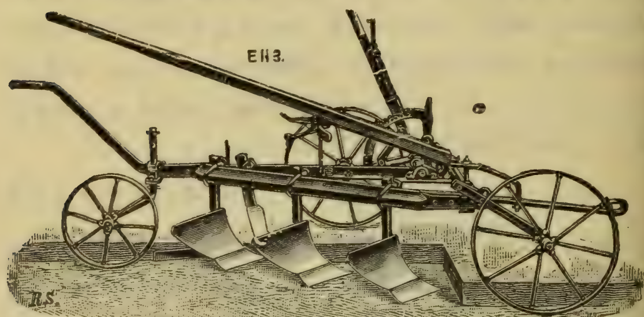

ایكی قولاقلی پوللوق (بی‌سوق)

بو پوللوقلردن حیوانله ایشله‌ینلری الك زیاده (ئه‌كرت).(رودساق)

(بەهر)فابريقەلرى طرفندن، تراقتورلە چكيلنلرى (اوليوەر)،(ژون ديرى) (رودساق) (فيبات)و(كەز)،(مولين) فابريقەلرى طرفندن ياپيلمقدەدر.

حيوانلە ايشلەين ايكى قولاقليلر ٤٥-٥٠ اوچ قولاقليلر ٥٠ - ٦٠ دورتليلرى ٦٠ - ٧٠ ليرايەدر . تراقتورلە چكيلنلرى قولاقلرينك عددينە وفابريقەسنە كورە ٢٥٠ دن ٤٠٠ ليرايە قدردر .

اوچ قولاقلى پوللوق (ترى‌سوق)

ايكى قولاقلى پوللوقلر ايكى چيفت اوكوز قوشولديغى وقت طوپراغك طاوينە كورە ١٥ - ٢٠ سانتى مترو درينلكندە ناداس ياپيلەبيليلر . ٣ و ٤ قولاقلى پوللوقلردە ينە ايكى چيفت اوكوزلە يازين ١٠ سانتى مترو قدر درينلكدە اكينلرك آنيزلرينى بوزمغە يارارلر . اراضينك طبيعتنە كورە بونلر كوندە ٧ - ٨ دونوم قدر ير سورەرلر . تراقتورلە ايشلەين متعدد قولاقلى پوللوقلر ماكنەنك قوتنە كورە كوندە اون دونومدن ٣٠ دونومە قدر اراضى سورەرلر .

(١٥) **كيريزمە پوللوقلرى** Defonceuses . — برابان پوللوقلرينك ياخود اوك آرابەلى پوللوقلرك اك بويوك بويلرينە ٣،٤،٥ چيفت حيوان قوشولەرق ٣٥ - ٤٠ سانتى مترو درينلكدە اولمق اوزرە كوندە يارم هكتار (٥-٦ دونوم) كيريزمە ياپمق ممكندر. بونلر اكثريا باغ كيريزمەلرندە قوللانيليلر. كيريزمە پوللوقلرينك بخار والكتريق وموتور قوتلريلە ايشلەين وتل خالاطلرلە چكيلن نوعلرى واردر. بويوك

کیریزمه پوللوقلری‌ده ٥٠ ایله ٦٠ لیرا آراسنده آلنه‌بیلیرلر .

« ١٦ » **باغ پوللوقلری** . — اوزون اوقلی و تك تکرلکی پوللوقلرله باغلری ایشله‌مك ممکن ایسه‌ده کنیش باغی اولانلر هرحالده باغ پوللوقلرینی قوللانمالیدرلر . بونلر ایجابنه کوره آصمه کوتوکلرینك بوغازلرینی آچمق ویادولدیرمق ایچون تنظیم ایدیلیرلر . کوتوك چیزکیلرینك آرالغی آز ایسه یالکز بر بیکیر کچه‌جکندن بر صابانك اوجنه اوق کچیریلوب حیوان اورایه قوشولور . باغ پوللوقری نه‌قدر مکمل اولسه‌لر کوتوکلره بر قاریشدن فضله یاناشامازلر .

ایشلنمه‌مش یرلر صوکرادن بل ویا قازما ایله ایشله‌نیر . بونلرك فیأتلری ١٠-١٢ لیرادر .

« ١٧ » **بوغاز دولدوران پوللوقلر** Buttoirs . — بونلرده اوچ دمیرینك آرقه‌سنده و اوقك هرایکی طرفنده برر فولاق بولونوب طوپراق قارا صاباندە اولدیغی کبی هر ایکی طرفه چوریلیر . قولاقلر اوك طرفندن منتشه‌لی اولوب ایجابنه کوره آچیلوب قاپانمه‌لری سایه‌سنده چیزکینك کنیشلکی تنظیم ایدیلیر . پتاتس ومصربوغدایی کبی اکینلرده بوغاز دولدیرمغه وصو چیزکیلری آچمغه یاراراـلر .

(١٨) **هروه آچان پوللوقلر** Rigoleuse . — تارلاده صوحرقلرینی آچمق ایچون قوللانیلور . اوقده ایکی کسکی بولونوب حرقك ایکی کنارینی تشکیل ایدر . اوچ دمیری حرقك دیبنی دوز ویاچوقور اوله‌رق کسر . قولاقلر دخی طوپراغی یوقاری‌یه کتیروب حرقك ایکی طرفنه آتارلر . اوقك اوکنده دستك تکرلکلری بولوور . بویوك خندکلری آچمق ایچون آیریجه تفجیر (دره‌ناژ) پوللوقلری واردر . بو پوللوقلر هنوز مملکتمزده تعمم ایده‌مه‌مشدر .

(١٩) **اورمانه سوکن پوللوقلر** Dédoiseuses . — اوزرنده اسکی آغاچ بولونان یرلرده‌کی کوکلری سوکمك ایچون آیریجه اورمان آچان پوللوقلر یاپیلمشدر . بونلرك اوقلرینه طاقیلمش بر بری آرقه‌سنده ویکدیکرینده

کیتدکجه دها اوزون ۳ ـ ٤ عدد کسکیلری واردر . مملکتمزه بونلردن کلمه‌مکده‌در .

(۲۰) **پتاتس چیقارانه پوللوقلر** . — بو پوللوقلر اوك آرابه‌لیدر . تکرلکلری یکدیکرینه مساویدر و ایکی قوللیدر . ایشله‌ییجی اقسامی کوره‌ك اوجی شکلنده محدب براوج دمیری وقولاق یرینه‌ده ایسقارا شکلنده پارمقلقلری حاویدر . اوج دمیرلری پتاتسلری سوکوب پارماقلقلره ویریر، پارماقلر پتاتسلری ئه‌له‌مك صورتیله طوپراغك یوزینه چیقاریر. آرقه‌دن کان عمله‌لر بونلری طوپلارلر . اك ایسی رودساق فابریقه‌سی معمولاتیدر فیأتی ۲۰ـ۲۲ لیرادر .

(۲۱) **پانجار سوکن پوللوقلر** . — بو پوللوقلر تارلاده منتظم صیرا اوزرینه اکیلمش پانجارلرك هرایکی طرف دیبلرنده‌کی طوپراغی آچیق صورتیله پانجارلری میدانه چیقاریرلر . اوکده حرکتك انتظامنی تأمین ایچون آغیر دوکمه ایکی تکرلك واردر . کسیجی قسملری پانجارلری زه‌ده‌له‌مکسزین دیبلرنده‌کی طوپراغی آچه‌جق طرزده یاپیلمشدر . دیبلری آچیلان پانجارلر عمله‌واسطه‌سیله ال ایله طوپلانیلیر . مملکتمزده هنوز پانجار زراعتی‌یکی باشلادیغی ایچون بونلر قوللانیلمامقده‌در .

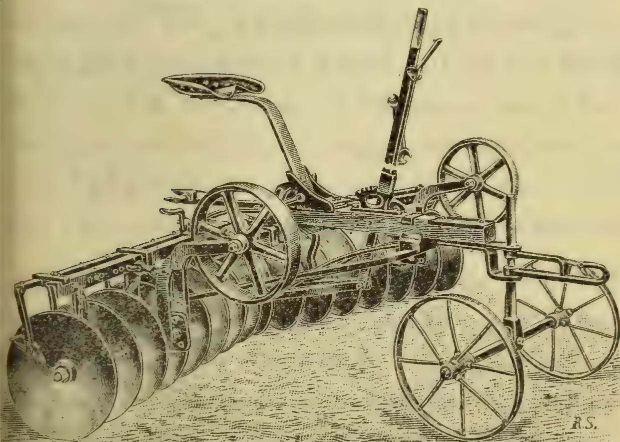
(۲۲) **تراقتور پوللوقلری** . — تراقتورلرك آرقه‌لرنده چکیلن پوللوقلرك بر، ایکی واوچ قولاقلیلری واردر . بو قولاقلرك هپسی برچاتی اوزرینه باغلیدر . تك قولاقلیلر تراقتور واسطه‌سیله ۲۰ـ۳۵ سانتی مترو درینلکنه قدر کیریزمه یاپمق ایچون قوللانیلیرلر. ایکی واوچ قولاقلیلر ناداس سورمه‌لرنده مستعملدر. بونلر حقنده‌کی معلومات چوق قولاقلی پوللوقلر بحثنده یازیلمشدر .

« ۲۳ » **صحنلی پوللوقلر** (**دیسق**) Disques. — بونلرك کوچوکلری حیوان وبویوکلری تراقتور قوتیله ایشلر بو. پوللوقلرك کسیجی قسملری یوفقه ساچلری شکلنده دکرمیدر . بو ساچلر اوج تکرلکی حاوی برچاتی اوزرنده ایکی یاخود اوچ دانه‌در. بونلر خالص چلیکدن یاپیلمشدر.

بوتون کنارلری کسکیندر . چوقور طرفلری اوکه دوغرو مائلاً باقا
بو ساچلر دونمك صورتیله طوپراغی کسر و کوزلجه دەویررلر. بو
صحنلی پوللوقلر بالخاصه قورو طاوده و سرت محللرده ناداس یاپمق ایچون
غایت الویریشلیدر. طوپراغه ای باتمەلری ایچون تکرلکلرنده ایجابنده
چیقاریله بیلن آغیرلقلر واردر. مشهورلری (اولیوەر)فابریقەسنکدر

(۲٤) تزك دوغرایان پوللوقلر «پولوەریزور» Pulvériseurs

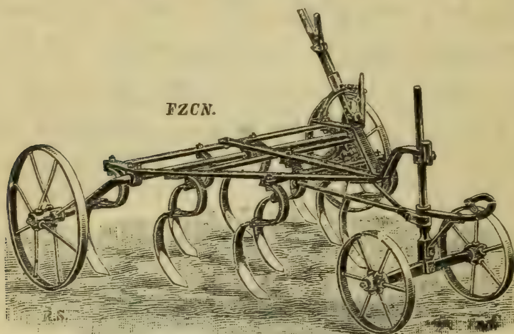
. — متحرك بر تشکیل اوزرینه ویدەلرله باغلانمش یوفقه ساچ
شکلنده متعددچلیك قرصلردن یعنی دکرمی صحنلردن متشکلدر . بونلرك
وظیفەسی تارلادەکی کسکاری (تزکاری) قیرمق و اوفالامقدر. توخو
قپاتمدەده ایشه یارالر . کوچوك بویلری حیوانله و دورت صیرالی
بویوکاری تراقتورله چکیلیرلر .

تزك دوغرایان پوللوق یاخود قرصلی طیرمق (بولوەریزور)

(۲٥) تزك قیران آلتلر . — بونلر یاریم حفریات یاپان
آلتلردر . عین زمانده تارلانك قایماغنی یعنی یاغموردن صوکرا حاصل
اولان قابوغنی وانجه کسکاری قیرارلر . بونلرك شکللرینه کوره اون
نوعی واردرکه شونلردر :

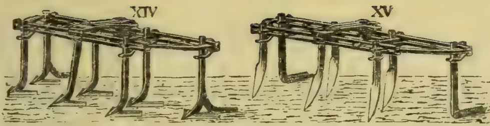
(۲٦) مزرع (کولتیواتور) cultivateurs . — ایشله‌یجی اقسامی قاشیق ترسی شکلنده‌در. درت تکرلکلی برچاتی اوزرنده متعدد پارچه‌لری واردر . یاریم سورمه‌لرده ، توخوم قپاتمقده، پارچه‌لاتماسی قولای کسکلری قیرمقده وبوش تارلایی چاپالامقده قوللانیلیر. کوچوك بویلری حیوانله وبویوکلری تراقتورله چکیلیر. تراقتورله کونده ۸۰-۱۰۰ دونوم توخوم قپاده‌بیلیر تراقتورله چکیلنلرك فیأتلری ۱۵۰ دولاردر .

کولتیواتور (مزرع)

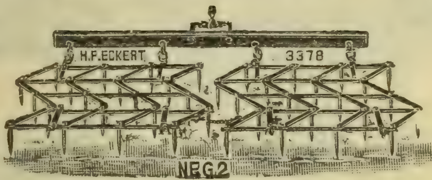
(۲۷) مقلع (اکستریپاتور) Extripateusr . — اوت کوکلری چوق اولان تارلالرده کوکلری کسمك ، کسکلری پارچالامق ایچون قوللانیلیر. ایشله‌یجی قسملری قاز آیاغی شکلنده‌در. بوده درت تکرلکلی برچاتی اوزرنده‌در. کوچوکلری حیوانله وبویوکلری تراقتورله چکیلیر مملکتمزده استعمالی آزدر .

(۲۸) محجم (سقاریفیقاتور) Scarificateures. — ایشله‌یجی اقسامی متعدد اکری دمیرچوبوقلردن متشکلدر. کذلك درت تکرلکلی برچاتی اوزرنده‌در. طوپراغه‌درینجه کیره‌رك آلت طبقه‌سنی قاریشدیرر فقط آلت اوست ایتمز. رطوبتی قاچیرلمقسزین آلت طبقه‌سی قبارتیلمق ایسته‌نیلن طوپراقلرده ایشه یارار . کذلك کوچوکلری حیوانله بویوکلری تراقتورله چکیلیر .

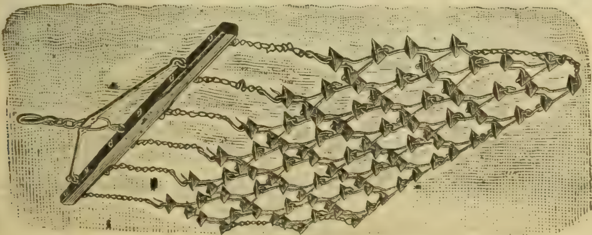

منافع ومحجم دینیلن آلتلرك آیاقلری

(٢٩) طیرمیقلر Hers . — تارلاده پولوقلرله چوریلن کسکاری ازمك ، سورولمش طوپراغی دوزه‌لتمك ، یبانی اوتلری سوکمك ، اکیلن توخوملری اورتمك ، چایرلرده‌کی کوستبك یووالرینی محوایتمك ایچون قوللانیلان آلتلره طیرمیق دینیلیر . بیکیر ویا او کوزلره قوشولان کوچوك طیرمیقلر ایله تراقتور آرقه‌سنده ایشله‌ین بویوك طیرمیقلرك یاپیلیشلری باشقه‌باشقه‌در : حیوانله چکیلن اك ایی طیرمیقلرك صاپلری دوکمه دمیردن و دیشلری چلیك ویا دوورمه دمیردن یاپیلمشدر . آغیرلقلری ٧٥ ـ ١١٥ کیلودر. بونلرك بر قاچ نوعی واردر . اك قوللانیشلی اولانلری اکری چاتیلی (زیقزاق) طیرمیقلرله زنجیرلی طیرمیقلردر.

زیقزاق طیرمیق

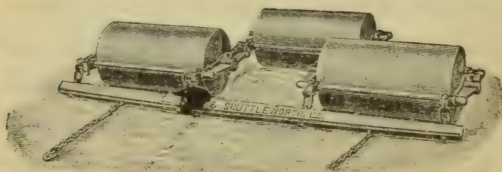

زنجیرلی طیرمق

اکری چاپلی نوعلری دها چوق قوللانیلمقده‌در . بوتون چاپیلرك آلت طرفنه ویده‌لرله تمل چیویلری کبی بویوك چیویلر چاقیلمشدر هر بر چیوی کندینه مخصوص بر چیز کی آچار حیوانله . چکیلنلرك فیئاتلری نوعنه و فابریقه‌سنه کوره ۳۰ـ۵۰ لیرادر . تراقتورلرك آرقه‌سنده چکیلن طیرمیقلرك برقسمی حیوان طیرمیقلرینك بویوکلریدر . برده اولیوه‌ر فابریقه‌سنك اوستی دالغه‌لی و کنارلری کسکین کندینه مخصوص برنوع طیرمیغی واردر . تراقتور طیرمیقلرینك فیئاتی ۴۵ دولاردر .

(۳۰) سورکولر . — مملکتمزده بربرینه چاتیلمش ایکی آغاچ پارچه‌سندن عبارت اولان برنوع طیرمیقلره سورکو دینیلیر . بونلر دمیر طیرمیقلرك خدمتلرینی کوره‌مزلر . انجق توخوم قپاده بیلیرلر . رنجبرلرمزك مطلقا دمیر طیرمقلردن ایدینمه‌لری منفعتلری ایجابندندر .

(۳۱) مردانه «لوغ» Rouleaus . — سورولمش اراضینك کسکلرینی قیرمق ورطوبتی محافظه ایچون طوپراغی اوطورتمق واکیلمش توخوملرك اوزرلرینی باصدیرمق وظیفه‌لرنده قوللانیلیر . ایکی نوعی واردر : بری دوزسطحلی دیکری اولوقلیدر . بویوکلکنه کوره برمیل اوزرینه کچیرلمش و ایچی بوش دوکمه دمیردن یاپیلمش . بر ویا ایکی یاخود اوچ اسطوانه‌دن عبارتدر . اسطوانه‌نك قطری ۴۵ـ۶۰ سانتی متره‌دور .

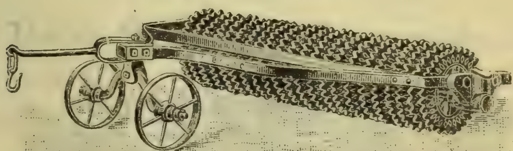

عادی مردانه

اولوقلی مردانه‌لر طوپاچلری پارچالامق و عین زمانده باصدیرمق خدمتنی دها ایی کورورلر . قطری بویوك اولورسه قولای دونر ، برقاچ پارچه‌دن مرکب اولماسی دونه‌مجلرده قولای دونه‌بیلمه‌سی

ایچوندر. آغیرلقلری خفیف طوپراقلر ایچون ۱۵۰-۲۰۰ کیلو آغیر طوپراقلر ایچون ۸۰۰ کیلو اولهبیلیر. قوتلی بربیکیر ۴۰۰-۵۰۰ کیلولق برمردانه‌یی ۲-۳ بیکیر ۵۰۰-۹۰۰ کیلولق بر مردانه‌یی چکه بیلیر. خفیف طوپراقلرده هرمتروباشنه آغیرلقلری ۱۵۰-۲۵۰ کیلو اورتا طوپراقلرده ۳۷۵-۵۵۰ وآغیر طوپراقلرده ۷۲۵-۸۰۰ کیلودر. تراقتور آرقه‌سنده چکیلنلرك فیئاتلری ۱۲۰ دولاردر.

(۳۳) قروسکیل CrosFquile. — قروسکیلده برنوع دیشلی مردانه‌در. سیوری دیشلری یکدیکرینك عکسنه اولمق اوزره مختلف قطرلرده بولونان ایکی نوع قرصك متناوباً دیزلمه‌سندن حاصل اولمش بر مردانه‌در. وظیفه‌سی طوپراق حالنده بویوك کسکلری قیرمقدر. تراقتور آرقه‌سنده چکیلنلرك فیئاتلری ۱۵۰ دولاردر.

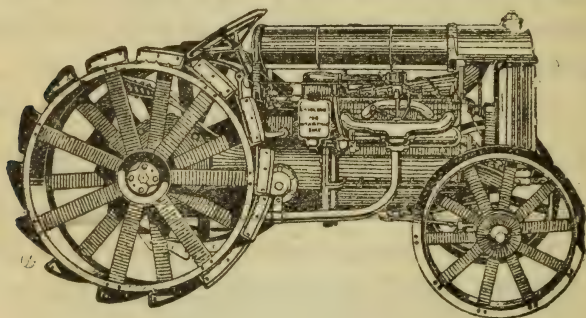
قروسکیل مردانه‌سی

(۳۳) مختلف سیستم تراقتورلر Tracturs. — کندی قوتیله یورویں برموتورك درت تکرلك اوزرینه بیندیرلمه‌سندن حاصل اولمش برماکنه‌در. بوماکنه آرقه‌سنه پوللوق، طیرمیق، مردانه و سائره طاقه‌رق چکمك صورتیله اراضی‌یی سوره‌ر ومبذر چکمك صورتیله توخوم اکر وچاپر واوراق ماکنه‌لریله چاپروا کینلری بیچر. آرابه طاقمق صورتیله یوك طاشیر. قاصناغنه قایش کچیرمك صورتیله خارمان وقیرمه ماکنه‌لری، دکرمنلر، بچقیلر وسائرماکنه‌لر چویرر. طولومبالری ایشله‌دیر. مختلف فابریقه‌لرك تراقتورلری آشاغیده یازیلمشدر.

(۳٤) فوردسون تراقتوری T.Fordson. — آمریقانك فورد فابریقه‌سی معمولاتندندر. اوجوز، بسیط وخفیف اولماسی حسبیله مملکتمزده

الکچوق قوالانیلان برتراقتوردر ۱۸ بیکر قونده برموتوری واردر . اولیوەر فابریقەسنك ایکی قولاقلی پولوغی ایله ۱۲ ـ ۱۵ سانتی مترو درینلکده ۱۰ ساعتده وسطی ۱۵ دونوم اراضی سورەر . خفیف طوپراقلرده ۲۰ دونومە چیقابیلیر . ۱۰ ساعتده ۳ ـ ۳,۵ تنکه غاز صرف ایدر . اسکیدکجه چکمه قوتی آزالەجغندن فضله غاز صرف ایدر. اوچ سنەدن فضله دایانامازسەده قوللانیشی واوجوزلغی بونقصانی کیدەرمکدەدر. اولا بنزین ایله ایشلەمکه باشلار. موتور قیزنجه غازایله چالیشیر .

فیئاتی ـ یالکز تراقتورك ۶۸۵ برپولوغیله برابر ۸۱۵ دولاردر .

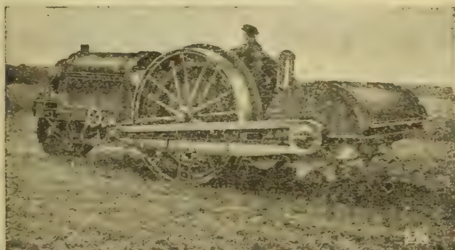
فوردسون تراقتوری

(۳۵) فییات تراقتوری T. Fiat . — ایتالیان فابریقەسی معمولاتیدر ۲۵ بیکیر قونده موتوری واردر. صاغلام یاپیلمش ایسەده آغیردر اوچ قولاقلی برپولوق چکر. آغیرلیغی و بهالیلغی دولاییسیله مملکتمزده استعمالی او قدر ایلری کیدەمەمشدر . غاز صرفیاتی چوقدر کونده ۱۵ ـ ۲۵ دونوم برسورەر. صوك زمانده مازوت یعنی طورطولی سیاه غاز ایله چالیشەجق ترتیباتی حاوی اولانلری ده یاپیلمشدر. موتوری قوتلی ایسەده قوتنك چوغی پك آغیر اولان آرابەسنك چکیلمەسنه صرف ایدلدیکی ایچون پولوقلرینی کوچ چکمکدەدر. مملکتمزك مختلف یرلرندەکی تجربە و تطبیقاتی اوقدر ایی نتیجە ویرمەمشدر . فیئاتی ۳۱۰۰ لیرادر .

(٣٦) **پاوه‌زی تراقتوری** pavezie . — بوده ایتالیان فابریقه‌سنکدر. موتوری ٢٢ بیکیرقوتنده‌در. کونده ١٥ـ٢٠ دونوم اراضی سوره‌ر. فییات تراقتورندن دها الویریشلیدر.

(٣٧) **کەز تراقتوری** case . — آمریقانك کەز فابریقه‌سی معمولاتندندر. کوچوك و بویوك اولق اوزره درت بویی واردر. موتوری دورت سیلندیرلی‌در وچاتی اوزرینه عرضانی اوله‌رق یرلشدیر- لمشدر یاپیسی صاغلام و قوتلی‌در. تکرلکاری طوپراقده قایماز. کوزل ایشلر. اك کوچوك بویی ١٨ بویك بویوکی ٢٨ اورتانجه‌سی ٣٥ اك بویوکی ٤٥ بیکر قوتنده‌در. اك کوچوکی مملکتمزه یارایه‌بیله‌جك خفیف تراقتورلردندر مملکتمزده آجنته‌سی اولمادیغندن نضله تعمم ایتمه‌مشدر.

(٣٨) **ژ.ژال تراکتوری** T.G.o . — بوده آمریقا فابریقه‌لری معمولاتیدر. غایت صاغلام وقوتلی بر موتوری واردر. چاتیسی آغیردر وانتقال حرکت ترتیباتی دیکر تراقتورلردن باشقه‌در. موتوری ٢٨ بیکیر قوتنده‌در دونوم باشنه ٣ـ٤ کیلو غاز یاقار. ١٥ ـ ٢٥ دونوم یر سوره‌ر. آغیر اولماسی اعتباریله رغبت کورمه‌مشدر.

طوپراغی قاریشدیرارق سوره‌ن تراقتور

(٣٩) **مولین تراقتوری** T . Moline — آمریقانك مولین فابریقه‌سی معمولاتندندر. اوطوموبیللر کبی حرکت ابتدائیه

الکتریك ترتیباتیله ویریلیر (مارش اوتوماتیك) اوکده ایکی بویوك وآغر تکرلك اوزرینه موتوری اوطورتدیرلشدر . آرقه آراباسی چیقاریله بیلاجك شکلده اولوب ایجابنده کندی خصوصی پولوغی، اوراق وچاپر ماکنه‌لری طاقیلیر. تراقتور؛ آرقه‌سنه طاقیلان آلتك صانداليه‌سندن اداره ایدیلیر . آرقه تکرلکی زور کوردیکی وقت شاحه قالقار. غازله ایشلیه‌جك ترتیباتی،غازی منتظم یاقاماز.ایی دکلدر. دیره کسیونی قولایجه دونمه‌دیکندن سوق واداره‌سی مشکلدر . ۱۵ بیکیر قوتنده برموتوری واردر. کونده اوچ تنکه غاز ویاریم تنکه بنزین صرف ایده‌رك ۱۲ ـ ۱۸ دونوم تارلا سوره‌ر . پك قوللانیشلی اولمادیغندن مملکتمزده ایلری کیده‌مه‌مشدر .

(٤٠) قره‌راوه تراقتوری T . Cletrack . — بوده آمریقان فابریقه‌لری معمولاتندندر . بش آلتی سنه اول مملکتمزه برقاچ دانه کلمش ایسه‌ده آجنته‌سی اولمادیغندن شیمدی کلمه‌مکده‌در . موتوری ۲۵ بیکیر قوتنده‌در ۱,٥ طون ثقلتنده‌در .

تراقتورله حارمان ماکنه‌سنك ایشلمه‌سی

(٤١) هانوماق تراقتوری Hanomack . — موتورلی پوللوقلر یاپان آلمانیانك هانوماق فابریقه‌سی طرفندن کچن سنه‌دنبری

تراقتور سیستمنده ما کنه‌لر یاپیلمغه باشلامشدر ٢٥ بیکیر قوتنده‌در یاپیسی صاغلامدر. اطنه‌یه برقاچ عدد کتیرلمشدر. کونده‌یکرمی دونوم قدر اراضی سوره‌بیلیر. اون‌ساعتده اوچ‌تنکه‌غاز صرف ایتمکده‌در فقط هنوز مملکتمزده طانیلمامشدر. فیأتی ٢٧٠٠ - ٢٨٠٠ لیرادر.

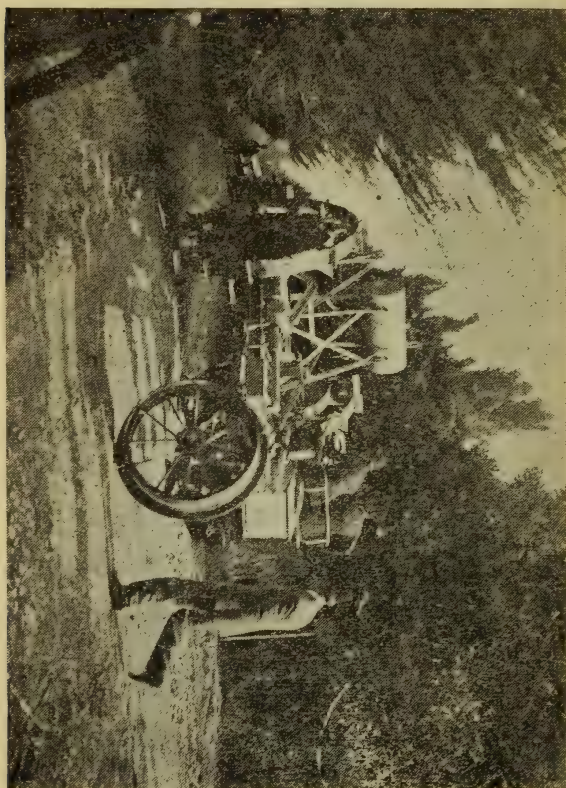
(٤٢) رومه‌ئو تراقتوری T.Roméo. — ایتالیان فابریقه‌سی معمولاتیدر. آمریقانك تیتان فابریقه‌سی معمولاتنك عینیله تقلیدیدر. ایکی‌سیلیندیرلی بر موتوری واردر موتوری ٢٠ بیکرقوتنده‌در. اوچ قولاقلی پوللوق چکر. کونده ١٢ - ١٨ دونوم یر سوره‌ر دونوم باشنه ٣-٤ کیلوغاز یاقار.

(٤٣) تیتان تراقتوری T.Titan. — آمریقان فابریقه‌سنکدر یاپیلیشی همان رومه‌ئونك عینیدر ٢٥ بیکیرقوتنده کونده ١٥ - ٢٥ دونوم یرسوره‌ر مملکتمزده آجنته‌سی یوقدر. ایکی اوچ دانه‌دن فضله صاتیلمامشدر.

(٤٤) ره‌نو تراقتوری Renaut. — فرانسزفابریقه‌سنکدر. مملکتمزده‌موجودیتك آزدرایلری کیتمه‌مشدر.

(٤٥) موتورلی پوللوقلر (موتوشارو) Moto-charrues. — بونلرده‌برنوع بویوك‌وقوتلی تراقتورلردر. بونلرك پوللوقلری کوچوك تراقتورلرده اولدیغی کبی ما کنه‌نك آرقه‌سنه طاقیلمایوب ما کنه‌نك آلتنده‌کی دمیر چاتیلره مربوطدر. بونلره‌ده مملکتمزده تراقتور دنیلمکده ایسه‌ده‌اصل اسملری (موتوشارو) یعنی موتورلی‌پوللوق‌در بویوك چیفتلکلرده چوق اراضی سورمك ایچون الکزیاده شایان‌توصیه قوتلی ودایانیقلی ما کنه‌لردر. بونلرك ایکی بویلری واردر. بویوکاری ٨٠ کوچوکاری ٤٥ بیکر قوتنده‌در. بویوکلرینك چاتیلرینه یدی قولاقلی‌و کوچوکلرینك‌چاتیلرینه‌بش‌قولاقلی بویوك پوللوقلر ربط‌ایدلمشدر بویوکلرینك پوللوقلرینك کنیشلکی ٢,٨٠ کوچوکلرینك ٢,٢٠ متره‌در بویوك بویلری کونده ٥٠ - ٦٠ کوچوك بویلری ٣٠ - ٣٥ دونوم اراضی سورمکده‌در ٨٠ بیکرلی اولانلرینك فیئاتلری ٥٠٠٠ کسور ٤٥ بیکیرلی اولانلرینك ٤٠٠٠ کسورلیرادر.

بونلرك الك مشهورلری المانیانك (هانوماق Hanomack) ز (شتوق Stok) (قونیك connick) و چك اسلوواقیانك (پراغا praga) فبریقه‌لری معمولاتیدر . المانیه‌ده موتورلی پوللوقلردن هانوماق ماکنه‌لری گیتدکجه چوغالمقده‌در .

موتورلی پوللوق (موتو غارو)

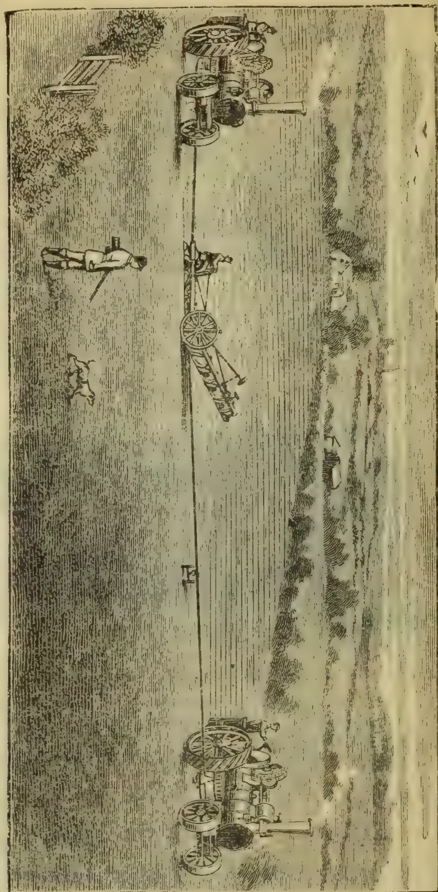
(٤٦) موتورلی ال زراقتوری . — آلمانیانك (راین‌مه‌تال) فابریقه‌سی معمولاتیدر . خفیف طوپراقلری حاوی اراضیده ، باغچه‌لرده طوپراغی سورمك ایچون یاپیلمشدر . ایکی تکرلك اوزرینه اوطوردلمش

بش بیکیر قوتنده برموتوردن عبارتدر . تارلاده آرقه‌سنده‌کی ایکی قولندن طوتنق صورتیله اداره ایدیلیر. موتوری صافی بنزین یاخود بنزین ایله قاریشیق غاز یاقار .

ساعتده بر کیلو بنزین کافیدر . آرقه‌سنه طاقدیغی تك قولاقلی وآرابالی برپوللوق ایله ۱۰ ساعتده بش دونوم قدر اراضی سوره‌ر. کندیسنه مخصوص کوچوك طیرمیقلری ، توخوم،چاپاوچاپر ماکنه‌لری وخفیف آرابه‌لری واردر.قوتنه کوره سائرهرنوع ماکنه‌لری‌چویرر. موتوری قولندن‌چویرمکله‌ایشلر. اوکره‌نیلمه‌سی وقوللانیلماسی‌قولایدر. قوللرندن طوتارق آرقه‌سندن یایان یوروین چیفتجی‌یی یورار . سرت طوپراقلره خندکلی وطاشلق اراضی‌یه موافق کلز. فیأتی ۹۰۰ لیرا اولدیغندن‌بهالیدر. فابریقه‌سی شیمدیلك یاپمقدن واز کچمشدر . بونوع کوچوك تراقتورلردن برفرانسز فابریقه‌سی‌ده یاپمقده‌در بوماکنه‌لره کوچوك چیفتجیلریمز پك زیاده علاقه کوسترمکده‌درلر . فقط بونلر هنوز هرنوع اراضی‌یه کله‌دکارندن وفیأتلری‌ده یوکسك اولدیغندن فضله رغبته مظهر اوله‌جق حاله‌کلمه‌مشلردر . بونلرك باشلیجه ایلکاری ماکینست قوللانمقسزین اویانیق چیفتجیلر طرفندن ایشله‌دیله‌بیلمه‌لری وبرده اراضیلری آزاورتا حاللی چیفتجیلرك ایشلرینه کلمه‌لریدر .

(٤٧) **بخارلی پوللوقلر** Charrues Avapeures .— قارشیلقلی ایکی لوقوموبیلك یعنی بخار ماکنه‌سنك آراسنه کریلمش تل خالاطلرله حرکت ایده‌رك اراضی‌یی سوره‌ن ترازیلی پوللوقلره بخارلی پوللوقلرنامی ویریلیر . عینی‌زمانده بونلر لوقوموبیل ایله برچیقریق آراسنه کریلمش تل خالاطلرله‌ده ایشلمکده‌در . اولجه اوروپاده و استقلال حربندن اول آطنه‌ده اراضی؛بو چیفت لوقوموبیللی پوللوقلره‌سورولمکده ایدی. کوچوك تراقتورلرك و بیوك موتورلی پوللوقلرك تعمیمه‌سی ایله بو بخارلی ماکنه‌لر کیتدکجه رغبتدن دوشمکده‌درلر . اطنه‌ده استعمالی آزالمشدر . زیرا همم غایت بهالیدر . (تخمیناً ۱۸ ـ ۲۰ بیك لیرا) همده صو و محروقات طاشیمق ایچون چوق عمله‌یه و آرابه‌یه احتیاج

وسترمكده‌در . هرطرفه نقللری مشكلدر. بونلرك اك بيوك مزيتلری
اغلام وقوتلی اولملری ، بر كونده ٨٠ ـ ١٠٠ دونوم قدر، ايكنجی

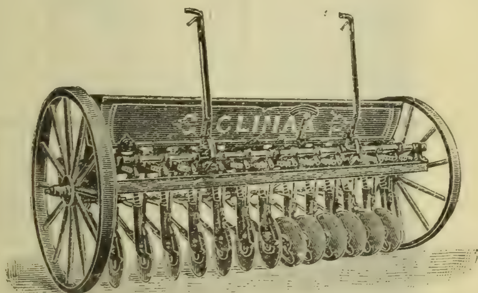

بخارلی و ترازيلی پوللوقلر

ورمه‌لرله خفيف طوپراقلرده اون ساعتده ١٥ ـ ٢٠ هكتار قدر
اضی سوره‌بيلمه‌لری ، اراضی‌يه غايت درين كيده بيلمه‌لری‌در . اك
شهوری انكلتره‌نك (جون فوولر) فابريقه‌سی معمولاتيدر . ٥٠
بكير قوتنده‌در طاقی ٢٣ طون اغيرلغنده‌در . بخار ماكنه‌لريله

ایشله‌ین ترازیلی پولوقلر برمترو ۱۰ سانتی متروکنیشلکده ۳۰-۷ سانتی‌مترو درینلکنده کسك قالدیررلر. ایشله‌مه‌لری ایچون ٤ - عمله لازمدر .

(٤٨) توخوم اکن ماکنه‌لر (مبذر) Semoires — هر نو توخوملری طوپراغه منتظما اکن ماکنه‌لره (مبذر) دینیر . مبذر توخومی تارلایه ایسته‌نیلن درینلکده وآرزو ایدیلن مسافه‌ده اکرلر ماکنه ایله چیزکی ایچنه منتظم اکیله‌جکندن اکینلر بکیر چاپالره چاپالانه بیلیرلر . ماکنه ایله اکیلن توخوملر صاوورمه ایله اکیلن توخوملره نسبتله درتده بردرجه‌سنده آز کیدر. ماکنه‌لر توخوملری هم اکوب همده قپاتدقلری ایچون سرعتله ایش کورولور ومصرفی د آز اولور .

صیراواری توخوم اکن مبذر

توخوم اکن ماکنه‌لرك مختلف نوعلری واردر : اولا حبوبات اکن مبذرلر ایکی نوعدر. یا یووالی یاخود قاشیقلیدر. یووالی مبذرلرل اکه‌جکاری توخوم مقداری تنظیم ایدیله بیلیر. الك مشهورلری رودساق مبذریدر. قاشیقلی مبذرلره مثال سمیت ماکنه‌سیدر. سرعه صورتیا توخوم اکن ماکنه‌لره‌ده مبذردینیلیرسه‌ده اصل مبذردن بحث ایدلدیکی وقت صیره‌واری توخوم اکن ماکنه‌لر خاطره کلیر. بونلرك صاندیغن قونولان توخوملر اولوقلری واسطه‌سیله معین مسافه‌ده ومعین درینلکد طوپراغه دوشه‌رك قپادیلیرلر .

صیرا مبذرلریله اکیلن توخوملرده بوغدایدن ۱ ـ ۳ و یولافدن ـ ۲ نسبتنده قازانیلیر. بونلرله اکیلن توخوملری حساب ایتمك ایچون دستور قوللانیلیر :

ب = (۱۰۰۰ + ل) / (ق + ح + ط + م) بوراده (ب) بردونومه

چیلان توخومك آغیرلغی (ل) تجربه ایله بولونان بربورونك دوکدیکی خوم (ق) صیرالر آراسنده‌کی کنیشلك (ح) آلتك تکرلکنك طی، (ط) تجربه اثناسنده‌کی دورك عددی (م) مبذرده بولونان زعلرك عددیدر .

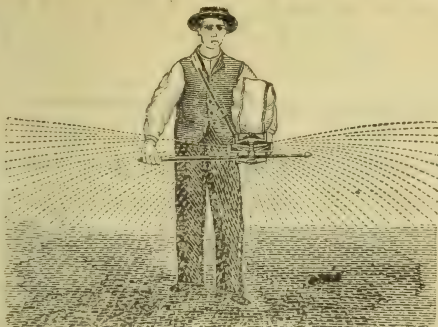
هرچرخی بالعمل تجربه ایتمه‌لیدر. آتیلان توخوم چرخك دیشلرینك دیله معکوساً متناسبدر . کونده ٤٠ ـ ٥٠ دونوم توخوم اکر . ی ۲۰۰ ـ ۲٥٠ لیرادر .

نصف دائره‌نك اوزرنده چوریلن بر میل واسطه‌سیله اکه‌جکی خوملرك نوعلری تعیین وحسابلری تنظیم ایدیله بیلن بسیط مبذرلرده اد اولونمشدر بونلرك فیأتلری‌ده ۱۰۰ ـ ۱٥٠ لیرا قدردر. انسانله یلیر آرابه‌لی کوچوك مبذرلرده واردر .

(٤٩) **توخوم اکن کوچوك ماکنه‌لر** . — کانجه کبی برآلت سطه‌سیله وانسان الیله سرپمه صورتیله توخوم اکن مبذرلرده قوللانلمقده‌در. آلتك آلت طرفنده تحته بر صاندیق واوست طرفنده برطوربا واردر. قایش واسطه‌سیله کوکسه طاقیله‌رق قوللانیلیر . صاندیغك آلت فنده‌کی آچیقلق ؛ اکیله‌جك توخومك ایری ویا کوچوك اولماسنه له ویا آز سرپیلمه‌سنه کوره بویولدیریلیر ویا کوچولدیریلیر . نچه‌سنك صاغه ویا صوله حرکت ایتدیرلمسیله توخوملر سرپیلیر . انی غروشدر .

(٥٠) **باموق توخومی اکن ماکنه** . — باموق مبذرلرنده‌ده اساس یدر . بونلرك الك زیاده قوللانیشلی اولانلری آمریقانك (ماق رمیك) و (اولیوەر) فابریقه‌لری معمولاتیدر . آمریقاده باموق

توخوملرینی پك آرالقلی اکدکاری ایچون بونلرك اولوقلری آراسنده‌کی
مسافه ۹۰ سانتی‌مترو اولمق اوزره تنظیم ایدلمشدر. صیرالر آراسنده‌کی

سرپمه‌صورتیله توخوم اکن کانچه‌لی مبذر

بو مسافه مملکتمز ایچون پك کنیش اولدیغی و تارلاده چوق بوش
ر قالدیغی ایچون آلمانه چیفتجیلری بومسافه‌یی ۶۰ - ۷۰ سانتی‌مترو
قدر قیصالتمق ایچون ماکنه‌نك چاتیلرینی یکدیکرینه یاناشدیرمق
و تکرلکلری صیقیشدیرمق صورتیله بعض تعدیلات یاپمقده‌درلر. فقط
بوصورتله صیقیشان تکرلکلرك توخوملری چیکنه‌مك محذوری واردر
بونك اك ایسی فابریقه‌یه اولوقلری ۵۰-۶۰ سانتی‌مترو مسافه‌ده اولمق
اوزره اعمال ایدیله‌جك ماکنه‌لر سپارش ایتمکدر. شیمدیکی کنیش
مسافه‌لی ماکنه‌لردن استفاده ایتمك ایچون ۹۰ یاخود ۱۱۰ سانتی‌مترو
آرالقله برکره توخوم اکدکدن صوکرا بوکنیش چیزکیلرك آراسندن
ماکنه‌یی بر دفعه دها کچیرمه‌لیدر. بوصورتله مسافه یاری‌یه اینمش
اولور. ایکنجی دفعه عینی اراضیدن کچیلیرکن توخوملری حیوانلرك
باصوب چکنه‌مه‌لری محذوری وار ایسه‌ده اوقدر اهمیتلی دکلدر. بو
ماکنه‌لر ۲۲۰-۲۵۰ لیرادر. یاموق‌مبذرلرینك برعمله‌ایله چکیلیر کوچوك
سیستملری‌ده واردر. فیأتی ۶۰ لیرادر.

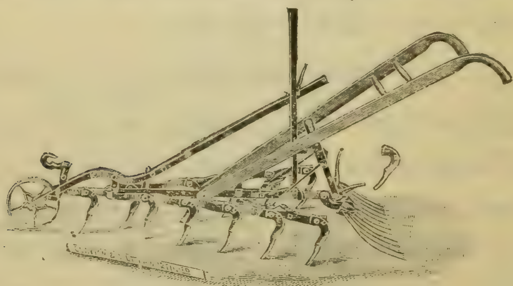
(۵۱) مصر توخومی اکن ماکنه‌لر. — دیکر مبذرلرده‌دلیکاری
تنظیم ایدلمك صورتیله مصر توخومی اکیلرسه‌ده یالکز مصر اکمك

ایچون پوللوقلی مبذرلرده یاپیلمقده‌در . اکثریسی آلمان معمولاتندن اولان بو مبذرلر بر پوللوغك اوستنه اوطوردلمش توخوم صاندیغندن تشکل ایتمشدر پوللوق قولاغیله برطرفدن تارلادن چیزکی آچمقده دیکر طرفدن چیزکیلر ایچنه توخوم براقمقده‌در. بوما کنه‌لر مصر بوغدایی اکن رنجبرلر ایچون قوللانیشلیدر. فیأتلری ٥٠-٦٠ لیرادر .

(٥٢) پتاتس اکیم ماکنه‌لری . — پتاتس زرعیاتی ایچون تارلاده چیزکیلر آچان وپتاتس یومرولرینی‌برر بر چیزکیلره براقوب اوستلرینی قاپادان خصوصی پوللوقلی مبذرلرده ایجاد ایدلمشدر بونلرك مختلف سیستملری واردر رودساق فابریقه‌سی معمولاتی ایپلرندندر .

(٥٣) کوبره داغیدان آلتلر (کوبره موزعلری) . — چیفتلك کوبره‌لرینی تارلایه داغیدان، کوبره شربتلرینی تارلایه توزیع ایدن ، کمیوی کوبره‌لری اراضی اوزرینه سرپن آیری آیری آلتلر وماکنه‌لر واردر. بونلر مملکتمزده هنوز قوللانیلمادقلرندن تعریفاتنه کیریشیلمه‌مشدر .

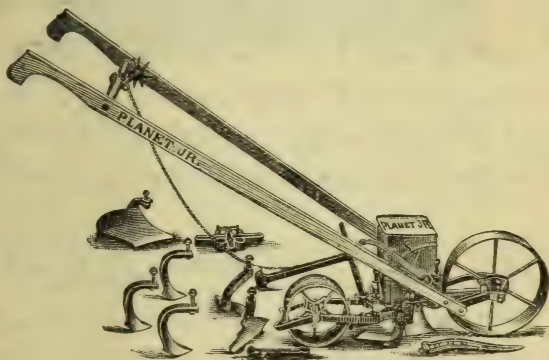
(٥٤) چاپاما کنه‌لری Houes . — هرنوع اکینلری چاپالامق ایچون مختلف سیستمده چاپا ماکنه‌لری یاپیلمشدر . ال ایله چکیلن کوچوك چاپاما کنه‌لری اولدیغی کبی بیکیرله‌ایشلر بویوك چاپاما کنه‌لری‌ده واردر.

طیرمیقلی چاپا ماکنه‌سی

بویوك زراعتده اك زیاده قوللانیلانلر بیکیر چاپالریدر. چاپا ماکنه‌لری

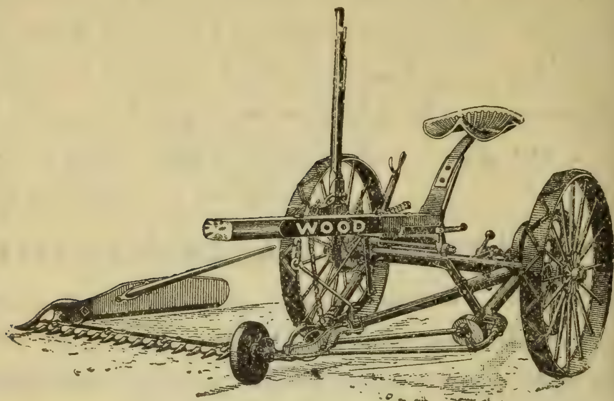
برصیرالی ، متعدد صیرالی اولق اوزره ایکی نوعه آیریلیر . بونلرك فابریقه‌سنه کوره چوق مختلف شکللری واردر . مملکتمز ایچون الك مهملری صیرا ایله اکیلن پاموق، مصر ، پانجار ، پاتاتس وسائره کبی محصولاتی چاپالامغه‌یارایانلردر. چاپاما کنه‌لرینك موتورلی واوتوموبیللی نوعلری‌ده واردر. بیکیرچاپا ما کنه‌لرینك کوچوك نوعلرینك چاپالادیغی یرك کنیشلکی ۲۰ ـ ۶۰ سانتیمدر ایسته‌نیلدیکی قدر دارالتیلوب کنیشله‌تیله‌بیلیر کونده بر تك بیکیر ایله ۱۵ ـ ۱۶ دونوم قدر اراضی چاپالانه‌بیلیر بویوك نوعلری دها چوق ایش کورورلر . بیکیر چاپالرینك وسطی فیئاتلری ۱۰۰ـ۱۱۰ لیرادر .

بذرلی چاپا ماکنه‌سی

(۵۵) چایر بیچن ماکنه‌لر Focheuses . ـــ مرعالرده‌کی اوتلری ویا اکیلن چایر و یونجه‌لری بیچمك ایچون قوللانیلان چایر ماکنه‌لری هر چیفتلکده مطلقا لازمدر . بونلر اوراق ماکنه‌لرینك بسیطلریدر . بربیکیرله‌ایشله‌ینلرده بیچاغك اوزونلغی ۰,۹۸ مترو، ایکی بیکیرله‌ایشله‌ینلرده ۱,۳۰ مترودر . ساعتده ۳ـ۵ دونوم قدرچایر بیچرلر. آغیرلقلری ۲۸۰ـ۳۵۰ کیلودر. بوبوکنی چکمك ایچون برچیفت اوکوز کافیدر. ایکی مانیوده‌لسی واردر. بری، اوتلرك یوکسلك ویا آلچاق کسیلمه‌سنه دیکری بیچاقلره میل و برلمه‌سنه مخصوصدر. فابریقه‌سنه کوره ۱۰۰ـ۱۵۰

ليرايه تدارك اولونه بيلير . اوراق ماكنه لرى ياپان بوتون فابريقه لر
چاير ماكنه لرى ده اعمال ايدرلر .

چاير ماكنه سى

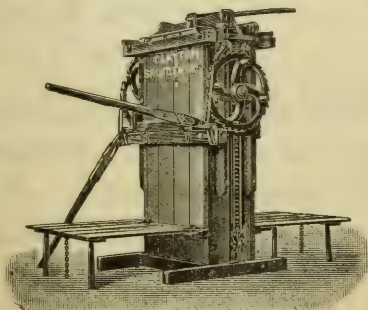
(٥٦) اوت قورودادن ماكنه لر Faneuses . — بونلره (ديردن ماكنه سى)ده ديرلر . تكرلكلرينك دينكيلنه مربوط اولان اوچر ديشلى متعدد طيرميقلر ماكنه نك حركتيله تارلاده دونه دونه يورويه رك يره سريلى بولونان اوتلرك آلتلرينى اوستلرينه چويررلر و بو صورتله اوتلرى قورودورلر . عرضى ١,٥-٢ مترودر. ساعتده ٣-٤ دونوم اراضيده كى اوتلرى چويررلر. بر چيفت حيوانله چكيلير. آغيرلغى ٦٥٠-٧٥٠ كيلوغرامدر . فيئاتى ١٠٠-١٢٠ ليرا قدردر.

(٥٧) اوت واكين طوپلايان ماكنه لر (بيگيرلى اوت طرميغى) Râteaus à cheval . — اكينلر اوراق ، طيرپان ويا ماكنه ايله بچيلديكى وقت تارلانك اوته سنده بريسنده دوكيلن باشاقلرى طوپلامق ايچون دميردن ويا آغاچدن ياپيلمش برطاقم صاپلى طاراقلره اوت طيرميغى ديرلر . ال ايله طوپلامق زور واوزون اولديغى ايچون بيگيرله ايشلراوت طوپلايجى ماكنه لر ياپيلمشدر . بونلرايكى تكرلكلى

بر دینکیل اوزرینه یارم آی شکلنده باغلانمش ۲۵ ـ ۳۰ قدر تل طیرناقلردن عبارتدر . ماکنه‌نك اورتاسنده بر صاندالیه‌سی واردر. بر تك حیوانله الك اشاغی ٤ طیرمیقجینك ایشنی کورور . الك مشهورلری (وود) و (هووارد) فابریقه‌لری معمولاتیدر . بویلرینه کوره ۲ مترودن ۳,٥ مترو عرضنه قدر اولانلری واردر. ساعتده تك بیکیرله ٥ ـ ۸ دونوم اراضینك اکیننی طوپلار . آغیرلغی ۲٥۰ ـ ۳۰۰ کیلودر فیئاتی ٦۰ ـ ۸۰ لیرا قدردر .

(٥۸) ال ایله ایشلر اوت بالیا ماکنه‌لری Presses à fourrages ــ

قوری اوت وصامانی اوزاق یرلره نقل ایده‌بیلمك و آنبارلرده محافظه ایتمك ایچون بونلری برماکنه ایله صیقیشدیروب دمیر تللرله باغلایه‌رق منتظم شکلده بالیالر حالنه کتیرمك لازمدر . بو صورتله نقللری قولای و اوجوز اولور . بالیا ماکنه‌سی ایله صیقیشدیرلمش اوتلر یشیل رنکلرینی وطاتلی قوقولرینی محافظه ایدرلر . یانغین ظهورنده قولای یانمازلر، ال ایله ایشله‌ین بالیا ماکنه‌لرینك مختلف سیستملری واردر. اللی کیلو غراملق بالیالر یاپان ماکنه‌لرك صاندیغی ۱ مترو عرضنده ٦۰ سانتی مترو قالینلغنده و ۱ مترو ۳۰ سانتی مترو یوکسکلکده اولور. بوماکنه‌لر کونده ایکی یاخود اوچ عمله ایله ۳۰ بالیا چیقاریرلر فیئاتلری بویوکلکلرینه کوره ۲۰۰ـ۳٥۰ لیرا آراسنده‌در .

ال ایله ایشلر اوت بالیا ماکنه‌سی

(٥٩) مانەژ یاخود موتور ایله ایشلەین بالیه ماکنەلری

Presses à fourrages . — کونده دها فضله اوتی بالیا حالنه قویمق ایچون مانەژ ، موتور ویا بخار قوتلریله ایشلەین بویوك بالیه ماکنەلری قوللانلمالیدر . مانەژلی ماکنەلر ساعتده ٤٥ شر کیلو غراملق ۱۰ وکونده ۱۰۰ بالیا وجوده کتیره‌بیلیرلر. بالیالرك چاپلری ۰,٤۷ × ۰,۳۷ × ۰,۸۳ در . ال بالیا ماکنەلرنده بالیالرك اعظمی آغیرلغی ۱۵۰ مانەژلی ماکنەلرده ۳۰۰ موتورلی ماکنەلرده ۳۵۰ کیلو غرامه چیقاریله‌بیلیر . مانەژلی ماکنەلرك فیئاتلری ۱۳۰۰-۱۵۰۰ لیرا قدردر .

موتورلی بالیا ماکنەلرندن بر کونده ۲٤۰ بالیادن ٤۰۰ بالیایه قدر اوت یاپانلر واردر. موتور خارج اولمق اوزره بو ماکنەلر بویوکلکلرینه کوره ۲۰۰۰-۲۵۰۰ لیرایه آلنیر .

(٦۰) بالکز بیچر اوراق ماکنەلری Moissonneuses. —

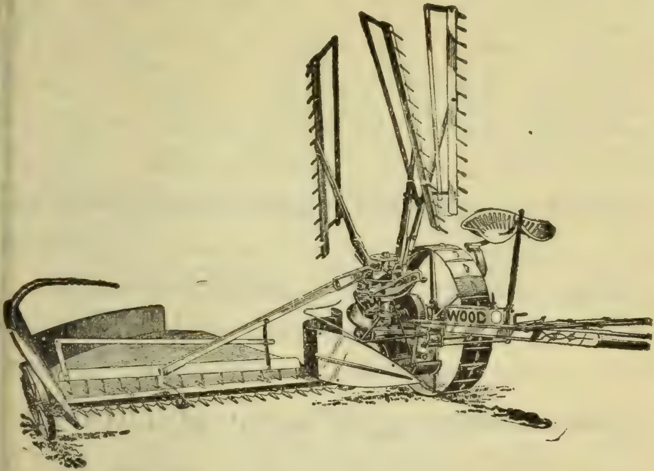
مملکتمزك هرطرفنده اك چوق قوللانیلان زراعت ماکنەلرندن بریده اکین بیچن اوراق ماکنەلریدر . اکثر مملکتلرده اوراقجی عمله تدارکی هم زحمتلی وهم مصرفلیدر . بویوك چیفتلکلرده اوراغه کلن اکینلر کلیتلی عمله ایله وقتنده بیچدیرلمزسه دانەلر دوکولور . براوراق ماکنەسی کونده ۳۰ - ۳۵ اوراقجینك ایشنی کورور . اوراقجیلره بردونوم اکین برلیرادن اشاغی بیچدیریله‌مدیکی حالده ماکنه ایله براسکی دونومی آنجق ۲۵ - ۳۰ غروشه مال اولور . ایکی چیفت بیکرله برماکنه تدارك ایدن برکیمسه آرپا وبوغدای موسمنده اجرتله رنجبرلرك اکینلرینی بیچمك صورتیله عین سنەده هم ماکنەنك وحیوانلرك بدلنی چیقارمش وهمده کچینمش اولور. مملکتمزده قوللانیلان اوراق ماکنەلرینك مارقەلری وفابریقەلری شونلردر :

(۱) ماك قورمیك mac cormick ۲ — وود wood

۳ — دیرینغ Deering ٤ — اوزبورنه Osborne

٥ — ماسه هاریس MassvHarris

٦ — ئه کرت Eckert ۷ — آلباره Albaret

یالکز بچر اوراق ماکنه‌سی

۸ — رابن مه تال Rein metal

اوراق ماکنه‌لرینك بویلری دستره‌لرینك اوزونلغنه کوره ۳,٥ آیاقدن ٦ آیاغه‌قدراولمق اوزره‌متنوعدر. اوکوزله ایشلنمك ایچون کوچوك بویلرینی، بیکیرله چکدیرمك ایچون بویوك بویلرینی آلمالیدر. حیوانله چکیلنلر ٤,٥ انکلیز ایاغی اوزونلغنده برچیفت اوکوزله کونده ۲۰ برچیفت بیکرله ۳۰ اسکی دونوم قدر اراضی بیچیله بیلیر.

یالکز بچر اوراق ماکنه‌لرینك شیمدیکی‌فیأتلری نوعلرینه کوره ۱۸۰ ـ ۲۲۰ لیرادر.

بوماکنه‌لرك چیفتجیلریمز ایچون اڭ قوللانیشلیلری (ماققورمیق) (دیرینغ)، (ماسه‌هاریس) فابریقه‌لرینكماللریدر.

اوراق ماکنه‌لری ایچون فضله بولوندیرلماسی اقتضا ایدن یدك آتلر شونلردر: بویوك وکوچوك ویده‌لر، آغاچ پارماقلر، زنجیر،

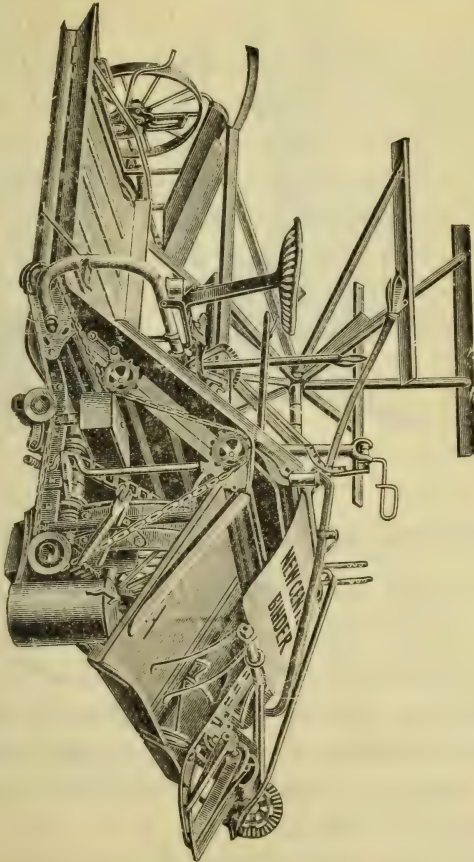
طاقمه دستره (بچاق) دیشلری ، دستره چیویلری ، انکلیز آناختاری یاغ ، برکوچوك اورس ، برکسکی ، برکوچوك چکیچ (واربوس) وبرطاش بیله‌کی وسائره‌در . اوراق ماکنه‌سی ایشله‌ده‌نلر شونلری کوز اوکنده بولوندیرمالیدرلر :

۱ — تارلایی بویوك طاشلردن چالی وکوکاردن تمیزله‌مه‌لی ۲ — تارلاده کسك‌وارایسه برباغمووردن‌صوکرا آغاچ طوموغندن برمردانه کچیرمه‌لی ۳ — ماکنه‌نك دسترهسنی تارلاده‌کی اك بویوك طاشلرك یوکسکلکنه کوره عیار ایتمه‌لی ٤ — هریارم ساعتده بر یاغ ده‌پولرینه یاغ قویوب ماکنه‌یی حرکت ایتدیرمه‌لی ٥ — کونش دوغدقدن صوکرا اکینلری بچمکه باشلامالی ٦ — یدك بر چیفت حیوانله برعمله بولوندیرمالی ۷ — صیت وبایرلرده ماکنه یوقاری چیقارکن بچاغك اوجی یوقاری دوغرو قالقیق اولمالی ۸ — ماکنه تارلایه قونوله‌جغی زمان براوراق ایله آغز آچمالی واکینه کیرمزدن برمترو اول ماکنه ایشله‌دلکه باشلامالی ۹ — اکینلر برطرفه‌یاتغین اولورسه ماکنه‌یی یاتیرك‌عکسی‌طرفندن ایشلتمه‌لی‌در. بربیکرله‌چکیلنك آغیرلغی ۳۵۰ ایکی بیکرله چکیلنك ٤٥۰ - ۵۰ کیلودر .

(٦١) بچرباغلارادراوه ماکنه‌لری Moissonneuses lieuses -

اکینلری بچدکدن صوکرا اپلرله باغلایارق دمت یاپان ماکنه‌لره « بچر باغلار اوراق ماکنه‌لری » دینیر . بو ماکنه‌لر هرپرده قابل تطبیق‌دکلدر. آنجق یازین روزکار چوق اسدیکندن دولایی دسته (دمت) باغلامق مجبوری اولان یرلرده عمله اجرتی پك‌بهالی‌محللرده، تراقتور آرقه‌سنه طاقیلوب اکین بچیله‌جك چیفتلکلرده فائده‌لیدر . دمت باغلایان ماکنه‌لر یالکز بچن‌ماکنه‌لرك بر مثلی دهابهالی اولمقله برابر آلتلری‌چوقدر. بونلری ایشلتمك ایچون اوسته آداملر ایستر . بو ماکنه‌لر دونوم باشنه ٤-۵ یوماق ایپ صرف ایدرلرکه بوده‌فضله بر مصرفدر. بو ماکنه‌لر تارلاده ایکی چیفت قوتلی بیکیر ویا اوکوزله آنجق‌چکیله بیلیر. ایکی عمله طرفندن قوللانیلیر. ماکنه‌آغیر اولدیغی ایچون ایکی ساعتده بر حیوانلری دکیشدیرمه‌لیدر . بو ماکنه ایله

کونده ۲۵ ـ ۳۰ دونوم قدر اکین بچیله بیلیر. بو ماکنه‌لر تراقتور آرقه‌سنده چکیلدیکی حالده دها سرعتلی حرکت ایده‌جکلرندن دهافضله اکین بچرلر .

بچر باغلار اوراق ماکنه‌سی

دیکر بسیط اوراق ماکنه‌سی یاپان فابریقه‌لر دمت باغلایان ماکنه‌لرده یاپلمقده‌درلر . ثقلتی ۶۰۰ کیلودر. بونلرك فیأتلری نوعنه کوره ۴۰۰ ـ ۴۵۰ لیرادر . ایپلرینك هر کیلوسی ۵۰ ـ ۶۰ غروشدر .

بوایپلر یوماقلرله صاتیلیر. بربالیه اون یومافدر هر یوماقده ۲,۵ کیلودر.

(۶۲) **خارمانه ماکنه‌لری** Batteuses. — بوغدای ، آرپا یولاف ، چاودار ، بورچاق، پرنج کبی حبوبات اکینلرینك صاپلرینی کسن، قاووزلرینی صاووران ، دانه‌لرینی آییران ، صامانلرینی قییان ماکنه‌لر،خارمان‌ماکنه‌لریدر . بونلرك مختلف‌نوعلری وبویلری واردر. اوچ بیکیر قوتیله برساعتده ۱۰۰ - ۱۵۰ دمت ، بش بیکیر قوتیله ۱۵۰-۲۰۰ دمت ، آلتی بیکیر قوتیله ۳۰۰ دمت بوغدای دوکولور ماکنه‌نك بویوکلکنه‌کوره کونده ۳۰۰ - ۵۰۰ استانبول کیله‌سی دوکولمش وتمزلنمش بوغدای آلینیر . صامانك ایچنده آنجق بیکده ۵-۷ دانه قالیر . خارمان ماکنه‌لرینی چویرمك ایچون آیریجه بر لوقوموتیف یاخود موتور لازمدر . خارمان ماکنه‌لرنده دوکوله‌جك حبوباتك نوعنه وهرمحله‌دکی اکینلرك حالنه کوره دوکوجی (باتور) مقابل دوکوجی (قونترباتور) دیشلیلرینك‌تنظیمی وعیارایدله‌سی لازمدر. دوکن‌قسمنك‌کنیشلکی هاش‌پای‌لی اولانلرده ۰.۹۱ دن ۱.۵۲ متریه هاش‌پایسزاولانلرده ۰,۶۱ دن ۱,۶۰ متریه‌قدردر. مملکتمزده‌قوللانیلان خارمان‌ماکنه‌لری شونلردر : انکلیز (روستون پروقتور - Ruston Proctor) ، انکلیز ، (مارشال Marchale) ، آمریقان (که‌ز Case) ، انکلتره‌نك (رانسوم Ransom) آمریقانك (قایزه‌ر) آلمانیانك (وولف) ، (فلوتر) قانادانك (ماسه‌هاریس) مجارستانك شومندوفرلر فابریقه‌سی‌ومجار(هوفه‌ر شرانس) ماکنه‌لریدر .

بونلرك بویلرینه وچیقاردقلری ایشلره وفابریقه‌لرینه کوره‌فیأتلری مختلفدر. ایکی بیك لیرادن ۳۵۰۰ لیرایه‌قدر خارمان‌ماکنه‌لری واردر.

خارمان ماکنه‌لرنده بولونماسی‌لازم‌کلن اوصاف شونلردر :

۱ — یاتاقلرك بیلیه‌لی اولماسی(بونك‌فائده‌لری قوتدن ومحروقاتدن ٪۱۵ تصرف ایدلمه‌سیدر .یاتاقلرده‌کی یاغ‌صرفیاتی‌حداصغری‌یه‌اینر.)

۲ — یاغدانلقلرك ترتیبی‌در . ماکنه‌یی یاغسز براقماق ایچون یاغدانلقلر چنبرلی وچناقلی اولمالیدر .

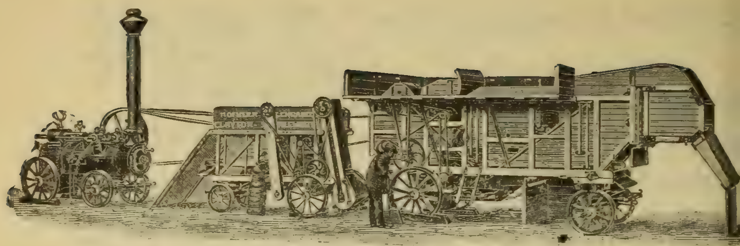
خارمان ماکنه‌سی

۳ ـــ دائما ماکنه‌نك افقه موازی قالماسیدر .

بر چیفتلك صاحبی برخارمان ماکنه‌سی صاتون آله‌جغی زمان فابریقه‌یه دوكه‌جكی حبوباتدن بر مقدار نمونه كوندرمه‌لی و همده باشاقلرینك دولغونلغی ، الاستیقیتی و صاپك كه‌ورك ویا یوموشاق ، اوزون ویاقیصه‌اولدیغنی بیلدیرمه‌لیدر . فابریقه‌ده باتوروقونتریاتورله ، قییجی وازیجی هاش پای (صامان قییان) ترتیباتنی اوكا كوره‌تنظیم ایدر .

برخارمان ماكنه‌سی انتخاب ایدیله‌جكی زمان اول امرده تارلانك تمیز ویا اكینلرك خسته‌لقلی اولوب اولمادقلرینی نظر اعتباره آلمالی؛ سورمه وراستیق خسته‌لقلری وارایسه دانه‌لری حجم اعتباریله آییران مدور ، تللی قالبورلر یرینه ثقلت اعتباریله تصنیف ایدر روزكارلی قالبورلر استعمالی لازم كلیر. بو ترتیباتده یالكز روستون ماكنه‌لرنده واردر.

خارمان ماكنه‌لرنده صامان قییان قسم آیری اولمالیدر. بو صورتله صامان قییان قسمنده‌كی دیشلرك قیرلماسنك اوكی آلینیر و ماكنه‌نك باشقه طرفه نقلیاتی قولای اولور . انكلیز خارمان ماكنه‌لرینك هاش پای‌لری؛صامانلری همم ازه‌ر و همم قییارلر ، اینجه صامان چیقاریرلر حالبوكه آمریقان ماكنه‌لری صامانلری یالكز ازه‌رلر،قییمازلر. صامان قییان قسمنده‌كی دیشلیلر آیری آیری اولوب ویده‌لرله ربط ایدلمش اولمالی وقیرلدیغی وقت دكیشدیرلمه‌لری قولای بولونمالیدر .

لوقوميل ايله ايشله‌ر خارمان ماكنه‌سى

(٦٣) صامانه قييانه ماكنه‌لر Hache-Pailles. — بعض كوچوك خارمان ماكنه‌لرينك آيريجه صامان يايان قسملرى اولماديغى ايچون بونلر يالكز دانه‌يى آييررلر وصامانلرى كسمه‌دن صاپ حالنده چيقاريرلر . اوروپاده حيوانلرى صامانله بسله‌مدكلرى ايچون اينجه صامانه اهميت ويرمزلر. بوكا لزوم اولان يرلرده بوصاپلرى اينجه صامان حالنه كتيرمك ايچون آيريجه (صامان قييان ماكنه‌لر) ياپيلمشدر . بونلرك ال، مانه‌ژ وبخار ماكنه‌ليله وموتورله ايشله‌ين مختلف بويلرى واردر . بو ماكنه‌لرك اك كوچوكلرى تخمينا ٥٣ اورتالرى ٧٠-٨٠ اك بويوكلرى ٢٠٠ ليرايه قدر تدارك اولونه‌بيلير. ال ايله بر آدم ساعتده ٥٠ كيلو صامان قييار .

(٦٤) كوچوك خارمانه ماكنه‌لرى . — آوروپاده اوجوزجه كوچوك چيفتجيلرك ايشلرينى كوره‌ن و انسان قولى ايله وياخود بيكير دولابى (مانه‌ژ) ايله ايشله‌ين كوچوك خارمان ماكنه‌لرى ياپيلمقده‌در. بويوك وبهالى اولان خارمان ماكنه‌لرينى آنجاق بويوك چيفتلك صاحبلرى آله‌بيله‌جكلرندن كوچوكلرى اورتا حاللى رنجبرلر ايچون يارايشلميدر . بونلرك اك كوچوك بويلرى قول ايله چوريله‌رك ايشلر. بش عمله ايله اون ساعتده ٢٠٠٠-٢٥٠٠ كيلو غرام (٧٠ استانبول كيله‌سى) بوغداى چيقارير . بو ماكنه‌نك صامان دوغرايان قسمى يوقدر. يالكز باشاقدن دانه‌يى آييرر . بو ماكنه‌نك فيئاتى ١٥٠-١٦٠ ليرادر . دانه‌يى اينجه صامان ، قاووز ، توز و طوپراقدن آييرمق ايچون بر

طیناز ماکنه‌سی ، اینجه صامان ایسته‌نیلن یرلرده‌ده بر (صامانقییان) ماکنه بولوندیرمق لازمدر .

مانه‌ژله یعنی دیشلی بیکیر دولابی ایله ایشله‌ین کوچوك خارمان ماکنه‌لری بش عمله ایله و بر چیفت حیوانله کونده ۳۰۰۰-۴۰۰۰ کیلو غرام (۱۰۰-۱۲۰) استانبول کیله‌سی بوغدای چیقاره‌بیلیرلر. مانه‌ژ ایله برابر بر کوچوك خارمان ماکنه‌سی ۵۰۰ لیرایه قدر کتیردیله‌بیلیر . مانه‌ژه اوکوز ویا اینكده قوشوله‌بیلیر .

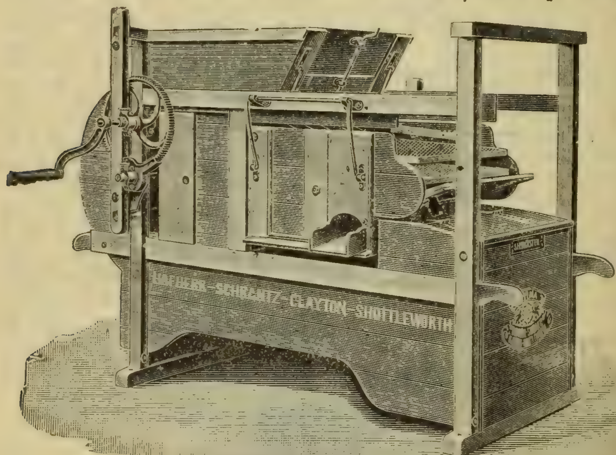
کرك قول و کرك مانه‌ژله ایشله‌ین خارمان ماکنه‌لرنده بوغدای، آرپا ، یولاف و چاوداردن باشقه پرنج ، فاصولیا ، بزلیا و سائره دوکولمکده اولدیغندن بونلر بویوك چیفتلکلرده‌ده ایشه یارارلر .

(٦٥) دوکن ماکنه‌سی . — خارمانده کی صاپلری ازمك ودانه‌لری دوکمك ایچون ابتدا تفنکجی صالح اوسته طرفندن ازمیرده و دمیرجی میناس اوسته طرفندن منمنده و فناری زاده محی‌الدین بك طرفندن استانبولده (دوکن ماکنه‌سی) نامی ویریلن برر آرابه اعمال ایدلمشدر . هپسنك اساسی یکدیکرینه مشابهدر . تکرلك کبی قوللانیلان و اوجلری کسکین اولان متعدد دیشلی چرخلردن وجوده کتیرلمش وبعضیلرینك آراسنه آیریجه اکری بچاقلر یرلشدیرلمش اولان بوآرابه‌لر بر چیفت بیکره قوشوله‌رق دمتلرك اوستنده کزدیریلنجه صاپلری ازمکده وچاقماق طاشلی اوچ دوکنك یاپه‌جغی ایشی کورمکده‌در. بوماکنه‌لر رنجبرلر آراسنده اوقدر ایلری کیده‌مه‌مشدر حرب عمومیدن اول طاقمی ۸-۱۰ لیرایه صاتون آلینیردی. شیمدی بونلردن یاپان کیمسه یوقدر .

(٦٧) چاقماقلی وطیرمیقلی دوکنلر . — مملکتمزك بر چوق یرلرنده رنجبرلر آغاجدن یاپیلمش و آلتنه چاقماق طاشلری چاقیلمش دوکنلر قوللانیرلر. بعض یرلرده دوکنلری بر درجه دها اصلاح ایچون آلات طرفنه چاقماق طاشی یرینه سیوری باشلی چیویلر چاقارلر.

(٦٧) طیناز ماکنه‌سی (چالقاغی) Tarare . — خارمانده

طیناز ایچینده قالان دانه‌لری قبا طاسلاق تمیزله‌مك ایچون قوللانیلیر .
بوماکنه‌نك ایچنده روزکار ویرن برهوا قالبوری یعنی یلپازه چرخی
بولوندیغندن روزکار بکله‌مکسزین طینازك توزلرینی کوزلجه صاوورر
ودانه‌لری تمیزلر . بو ماکنه‌نك ایچنده اوسته برلشدیرلمش
اوچ عدد کوزه‌ر یعنی کنیش دلیکلی قالبور واردر. اك اوستده‌کی
قالبوردن ایری صاپ وصامان باشاقلری وطاشلر دوکولور. دانه‌لر

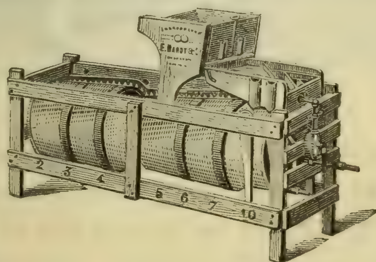

طیناز ماکینه‌سی (تارار)

ایکنجیدن اوچونجی‌یه آقار. بوراده کوچوك وقیریق دانه‌لر وتوز
طوپراق دوغروجه‌یره دوشر. اوزرنده قالانلر بر اولوق واسطه‌سیله
ماکنه‌نك اوکنه دوغرو آقارلر. توز وصامانلر ایسه پروانه‌نك حاصل
ایتدیکی یل ایله دیشاری ایتیلیر . ماکنه‌نك قالبورلری اکره‌تیدر
چیقاریلوب دکیشدیریله‌بیلیر. بوماکنه آرپا بوغدای ویولافدن باشقه ،
مصر، داری، کتن وکنویرتوخومی ونوخودکبی صامانسز دانه‌لریده
تمیزلیه‌بیلیر. ماکنه بوی بویدر. کوچوك بویلری ۲٤ ساعتده ۵۰ـ۱۰۰
اورتا بویلری ۱۰۰ـ۱۵۰ بویوك بویلری ۱۵۰ـ۲۰۰ کیله‌یه قدر
آرپا وبوغدایی صاووره‌بیلیر. هرکویده‌وچیفتلکده لازمدر. اوروپادن

کلیرسه‌ده بر عزنه اوزرینه مملکتمزده‌یاپیله‌بیلیر . حربدن ازمیرد
یاپلقده.ایدی بونه کوره ۷۰ـ۹۰ـ۱۰۰ـ ۱۵ لیرایه قدر آلینیر .

(۶۸) قالبور ماکنه‌لری Trieures — الک‌ایری واک دولغو
توخوملقلری آییرمغه وهرنوع ذخیره‌یی تمیزله‌یوب مختلف بویلرینه
تفریق ایتمکه یارایان قالبور ماکنه‌لرینك هرچیفتلکده وهرکوید
بولونماسی مطلقا لازمدر . مملکتمزه کیره‌ن قالبور ماکنه‌لری
یاشلیجه‌ایکی‌فابریقه مالیدر . بری فرانسز (مارو marot) دیکری
آلمانیاتك (مایه‌ر mayer) فابریقه‌سی معمولاتیدر . صوك‌زمانلرد
مجارستانك‌هوفه‌رشرانس‌فابریقه‌سنك مالل‌ری‌ده‌کلمکه‌باشلامشدر. توخو
ملری‌الک‌ایی‌آییران‌ماکنه، مارونك‌قالبورماکنه‌سیدر. زراعت‌بانقه‌سنك
کتیردیکی دیکر ماکنه‌لر ایی موفقیت کوستره‌مه‌مشلردر . مار
قالبورلرینك قول ایله وموتورله ایشله‌ین مختلف بویلری واردر . قول
ایله ایشله‌ین کوچوك بویلری ساعتده ۲ـ۶ هکتولیتره یعنی ۵ـ۵
استانبول کیله‌سی توخمی تمیزلیه‌بیلیر . بونلرك اوزونلغی ۱٫۳۴ـ۱۰٫
مترو قطری (قالینلغی ۶۰ـ۸۰ سانتی متره آغیرلغی ۸۰ـ۲۵۰ کیل
غرامدر . بو ماکنه‌لرك ایچری قسملری دمیر وچینقودن دیشار

قالبورماکنه‌سی (تری‌یور)

قسملری تخته‌دن یاپیلمشدر . بوماکنه‌لر حبوباتی بش قسمه‌آییریرلر
برنجیسی فیره‌یه ، ایکنجیسی اوزون دانه‌لره . اوچونجیسی یووارلا
دانه‌لره ، دوردنجیسی ایکنجی نوع بوغدایه ، بشنجیسی برنجی نو
بوغدایه مخصوصدر .

فیئاتلری بویلرینه کوره ۱۵۰ لیرادن ۲۰۰ لیرایه قدردر .

(۶۹) هم اوراق هم خارمانه ماکنه‌سی Moissonneuse Batteuse (بچرو دوکر) دینیلن بوماکنه ، تارلا اوستنده‌کی اکینلری هم بچمکده وهمده عین زمانده خارمان ایده‌رك دانه‌لرینی آییرمقده‌در . ماکنه تارلاده یورور ایکن بچدیکی اکینلری دمت حالنده براقمایوب کندی خارمان ماکنه‌سیله دوکه‌رك دانه‌لرینی چووالللر ایچنده یر یر براقمقده‌در . هم اوراق وهمده خارمان آلتلرینی حاوی اولان بو ماکنه ؛ تارلاده فیات تراقتوری کبی ۲۵ بیکیر قوتنده موتورله چکلمکده‌در . خارمان ماکنه‌سنی ایشلتمك ایچون ماکنه‌نك اوستنده آیریجه ۲۰ بیکیر قوتنده برموتوری واردر . آمریقانك (ماق قورمیك) ودیرینغ فابریقه‌لری طرفندن یاپیلمش ایکی سیستمی واردر . بو ماکنه ، آطنه‌ده یاپیلان تجربه‌سنه کوره بر کونده یوز دونوم قدر برتارلانك اکینی بچه‌رك خارمان ایتمکده‌در . بوماکنه‌نك صامان قیبان قسمی اولمادیغندن آیریجه برصامان کسن (هاشربای) تدارك ایتمك لازمدر . بوماکنه‌نك بزمیرده قوللانیلوب قوللانیله‌میه‌جغی و دیکر ماکنه‌لره نظراً مصرفك آزویا چوق اوله‌جغی حقنده هنوز لایقیله تجربه وحساب یاپیلمامش سه‌ده ایکی سنه‌دن بری آطنه‌ده یاپیلان تجربه‌یه نظراً دوز اراضی‌یه الویریشلی اولدیغی آکلاشیلمقده‌در . فیأتی ۳۵۰۰ کسور تورك لیراسیدر .

(۷۰) کوك دوغرایانه ماکنه‌لر Covpe - racines . —

حیوانلره یدیریله‌جك پانجار کبی کوکلری دوغرامق ایچوندر قول ایله ایشله‌نیلیر . ساعتده ۸۰۰ ـ ۱۰۰۰ کیلو کوك دوغرار . فیأتلری ۲۵ـ۳۵ لیرادر .

(۷۱) مصر دانه‌لیه‌ماکنه‌لر Egréneuses des maïs—

مصر قوچانلرینی آز وقت ایچنده قولایجه وهیچ تلف ایتمه‌دن دانه‌له‌یوب اکیکارینی تمیزله‌ین ماکنه‌لر ، مصر اکن رنجبرلرك الك بویوك احتیاجیدر بو ماکنه‌لرك کوچوك و بویوك بویلری واردر . ال ایله چوریلنر

و کونده ۲۰ ـ ۳۰ استانبول کیله‌سی مصری دانه‌لەین کوچوك بویلری
اولدیغی کبی موتورله ویابخارما کنه‌سیله‌ایشلر و کونده ۱۵۰ـ۲۰۰ کیله‌یه
قدر قوچان دانه‌لر غایت بویوکلری‌ده واردر . کوچوکلرندن برقسمی
تك قالبورلی وقالبورسز اولور . برقسمی‌ده چیفت کوزلی وقالبورلیدر.
کوچوك بوی قالبورسزلری ۳۰ قالبورلیلری ۵۰ لیرادر . موتورله
ایشله‌ین الك بویوك بویلری ۱۵۰ـ۲۰۰ لیرایه آلنه بیلیر .

(۷۲) دانه قیرایه‌جاق ماکنه‌لر Cponcasseures. — بونلره یارمه
ما کنه‌لری‌ده دینیر . ال ایله ایشله‌ینلر ساعتده ۳ مانه‌ژله ایشله‌ینلر
۶ـ۱۰ موتورله ویا بخار ما کنه‌سیله ایشله‌ینلر ۴۰ استانبول کیله‌سی
قدر دانه قیرارلر . بوما کنه‌لر حیوانلره ویریله‌جك باقلا ، بولاف
آرپا کبی یملری قیرمق ایچوندر . فیأتلری ۵۰ـ۱۰۰ لیرادر .

(۷۲) دانه ازیه‌جاق ماکنه‌لر Aplatisseures . — دیشلری
کسمه‌ین حیوانلره یدیریله‌جك دانه‌لری ازمك ایچون قوللانیلیر. ال ایله
ایشله‌ینلر ساعتده ۷ـ۱۰ موتورله ایشله‌ینلر ۳۰ـ۴۰ استانبول کیله‌سی
دانه ازرلر.فیأتی ۵۰ـ۱۰۰ لیرادر .

(۷۳) قهوه وطوز دکرمنلری . — کوچوك وبویوك بویلری
واردر . کوچوك بویلری ال ایله چوریلیر ساعتده ۱۵ ـ ۲۰ کیلو
طوز ویاقهوه اوکودور فیأتی ۵۰ـ۶۰ لیرادر .
بویوك بویلری ۱٫۵ـ۲ بیکیرقوتنده‌برموتورله چوریلیر ساعتده۲۵ـ۵۰
کیلو قدر اوکوده بیلیر فیأتی ۹۰ـ۱۰۰ لیرادر .

(۷۳) چلتیك ماکنه‌لری . — صاپلرندن آیریلان چلتیکلری
یعنی قابوقلی پرنجلری قابوقلرندن وقاووزلرندن آییرمق ایچون آیریجه
خارمان ما کنه‌لری واردر. مملکتمزده پرنج ا کیلن یرلرده شیمدییه
قدر (دینق) دینیلن برنوع دیبکلرده‌دوکرلر وقابوقلرینی‌چیقاریرلردی
بو اصول ایله پرنجلر هم کیچ وهم کوچ آییقلاندقلری کبی بونلر پرنج
دانه‌لرینك مهم برقسمنی‌ده قیرمقده و پرنجلری طاشلی طوپراقلی

چیقارمقده‌درلر. صوك سنه‌لرده استانبولده ازمیت و بروسه‌ده چلتیكلردن پرنجلری چیقارمق و تمیزله‌مك ایچون برر فابریقه یاپیلمشدی. تجارت وكالتی بو سنه آوروپادن برچوق ماكنه‌لر جلب ایده‌رك طوسیه، مرعش و بروسه‌ده برر چلتیك فابریقه‌سی یاپدیرمقده‌در. چلتیك ماكنه‌لرینك قول ایله و بربیكیر دولابی واسطه‌سیله ایشله‌ین كوچوك بویلری اولدیغی كبی موتورله ویا بخار ماكنه‌سیله ایشله‌ین چوق بویوك نوعلری‌ده واردر. ال ومانه‌ژله ایشله‌ین چلتیك ماكنه‌سنك فیأتلری تخمیناً ۲۰۰ـ۳۰۰ لیرادر. موتورله ویا بخار ماكنه‌لری ایله ایشله‌ین وبر فابریقه حالنه كان چلتیك ماكنه‌لرینك چوقی تفرعاتی واردر. بونلرك فیأتلری بر كونده چیقاراجغی ایشه كوره دكیشیر. یدی سكز بیكیر قوتنده برموتورله ایشله‌یه بیله‌جك اورتا بویوكلكده برچلتیك ماكنه‌سی كونده ۷۰ـ۸۰ استانبول كیله‌سی قدر پرنج چیقارابیلیر. بهر كیله چلتیكه مقابل ۷ـ۸ اوقه قدر پرنج ویریر. یوزده ۷ـ۸ پرنج قیرار. پرنجك قابوقلرینی اوفالدوب بوغدای كپكی كبی حیواناته یدیرله بیله‌جك بر حاله كتیریر. فیأتی تخمیناً ۷۵۰ ـ ۸۰۰ لیرادر.

(۸٤) یكی ایجاد توخوملوه ماكنه‌سی. — توخوملقلری ایجه سچمك، تمیزله‌مك ایچون موجود قالبور ماكنه‌لرندن دها ایی ایش كوره‌ن یكی بر طاقم ماكنه‌لر ایجاد اولونمشدر. المانیاده (نویهاوز) نام‌ذاتك اعمال ایتمكده اولدیغی توخوملق ماكنه‌لری صوك سیستم بر توخوم سچمه و تمیزلمه ماكنه‌سیدر. بونك كوچوك وبویوك اولمق اوزره ایكی موده‌لی واردر. بویوكی ٤,٥ بیكیرقوتنده‌برموتورله چوریلیر وساعتده بیك كیلو توخومی تمیزلر. كوچوكی ۳,٥ بیكیرلك موتورله ایشلر وساعتده ۵۰۰ كیلو توخومی تمیزله‌یه بیلیر. بونك قالبور ماكنه‌لرندن باشلیجه فرقی و ایلكلری شونلردر:

۱ — توخوملقلرك ایریلریله برلكده آغیر اولانلرینی‌ده آییرر.

۲ — یابانی اوت توخوملرینك الك كوچوكلرینی بیله حبوباتدن تفریق ایدر.

٣ — توخوملقلری بر بویده آییریر .

٤ — قابل نقلدر و قالبور ماکنه‌لرندن فضله ایش کورور. بو ماکنه‌نك بویوك موده‌لنك فیأتی تخمیناً اوچ بیك لیرادر .

(٧٥) ثابت وسیار اوده دکرمنلری. — کویلرده وچیفتلکلرده قوروله‌جق وایجابنده برمحلدن دیکرمحله نقل اولونه‌جق اون دکرمنلری مملکتمزده یاواش یاواش چوغالمغه باشلامشدر . صو دکرمنلری بولونمایان یرلرده خلقك اون اوکوتمك ایچون اوزاق یرلره کیده‌رك چکدکاری صیقینتیلر معلومدر . بوحاضر اوروپا دکرمنلری کویلری بوصیقینتیلردن قورتاریرلر . بودکرمنلرك اوچ نوعی واردر . بری آلمانلرك (ایروس Irus) نامنده‌کی دکرمنلریدر . بودکرمنلر مختلف پارچه‌لردن مرکب طاقمه زمپارا طاشلریله اوکودورلر. بوپارچه طاشلر آشیندقلری وقت یده‌ك طاشلر ویدالرله یرلرینه طاقیله بیلیر . بونلر کویدن کویه قالدیریله بیلیرلر . ساعتده ٦٠ کیلوخاص اون اوکوده‌ن الکلی اون دکرمنلری ٢٥٠ برساعتده ٩٠ کیلو برنجی‌اون چیقاران دکرمنلر ٣٥٠ لیرادر. بودکرمنلره الك طاقیلمازسه ساعتده ٢٥٠ کیلو دوز قیرمه کپکلی کوی اونی‌چیقاریرلر. بودکرمنلر ٤ـ٥ بیکیر قوتنده برموتورله چوریلیرلر .

ایکنجیسی : آلمانیانك رەنی Reni فابریقه‌سی معمولاتیدر . بودکرمنلر هم بسیط وهم اوجوزدر . بودکرمنلرك وسطی فیئاتلری وبرساعتده چیقاردقلری اون مقداری شونلردر :

خاص اون کیلو	یاخود کپکلی اون کیلو	موتورك بیکیرقوتی	فیئاتی لیرا
٧٠	٢٠٠	٢	١٦٠
٩٠	٢٥٠	٣	٢٣٠
١١٠	٤٠٠	٤	٢٧٠
١٥٠	٦٠٠	٥	٣٣٠
١٧٥	٩٠٠	٦	٤٢٠
٢٥٠	١٥٠٠	٨	٦٠٠

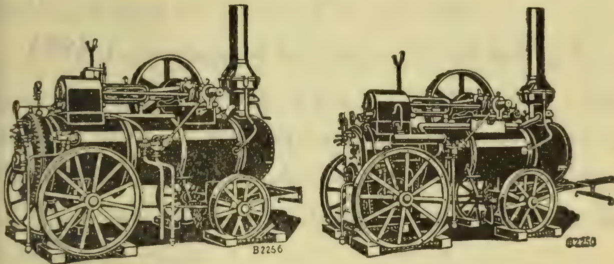
اوچونجیسی : (اونیورسەل Universel) اسمندەکی فرانسز
سیستمی دکرمندر. بوده ایستەنیلن یردقالدیریله بیلیر برکوی دکرمنیدر.
لتی بیکیر قوتنده برموتور ایله چوریلیر ساعتده ۸۰ ـ ۱۰۰ کیلو
وموشاق بوغدایی ویاخود ۲۰۰ ـ ۲۵۰ کیلو سرت بوغدایی اینجه
ون حالنه کتیریر . ساعتده کذا ۱۲۰ ـ ۱۵۰ کیلو مصر بوغدایی
یاخود آرپا اوکودور . بونك قیأتیده ۳۵۰ ـ ۳۸۰ لیرادر. آلتی
یکیرلك برموتور نوعنه کوره ۴۰۰ ـ ۴۵۰ لیرادر .

(۷٦) پاموق چیقریق ماکنەلری . — پاموقلری چکردکلرندن
آییرمغه مخصوص ماکنەلرك ایکی نوعی واردر. بری دستەلی دیکری
چاقلیدر . مملکتمزده قوللانیلاق چیقریق ماکنەلرینك اکثریسی
چاقلی انکلیز معمولاتیدر. صوك سنەلرده المانیادن ده کلمکده در .
بوماکنەلر (رولو) دنیلن سردانەلریله برابر ۴۳۰ـ۴٦۰ لیرایه قدر
صاتیلمقده در .

(۸۷) بخار ماکنەلری (لوقوموتیف ولوقوموبیللر)
Machines à vapeurs . — بخار ماکنەلری ؛ حرارتی بخار
واسطەسیله قوته تحویل ایدرلر. بخار ماکنەلری؛ ثابت ، یاریم ثابت،
متحرك اولمق اوزره اوچه تقسیم ایدیلیر . ثابت ماکنەلر ؛ برمحلده
مخصوص یاپیلمش کارکیر تمللر اوزرینه یرلشدیرلمشلردر . یاریم ثابت
اولانلرده تکرلکسز اولوب قولایلقله برطرفدن دیکر طرفه نقل
اولونورلر .

متحرك اولان ماکنەلر (لوقوموتیف) لر ایله (لوقومو ـ
بیل) لردر. تکرلکلری واسطەسیله دمیر یولی اوزرنده حرکت
ایدن وآرقەسنده آرابەلر چکن بخار ماکنەلرینه (لوقوموتیف
Locomotive) ودرت تکرلك اوزرینه اوطوردقلری حالده باشقه
برماکنه (محرك) طرفندن چکیلن بخار ماکنەلرینەده (لوقوموبیل
Locomobile) دینیلیر . یالکز عادی یول اوزرنده حرکت ایدن
لوقوموبیللره (لوقوموبیل روتی یەر L . Routiére) نامی ویریلیر .

بخار ماکنه‌لرینك اوجاقلرنده‌کی ایسقارا ترتیباتنه کوره معدن کوموری ، اودون ، صامان یاقان نوعلری واردر. اناطولی ایچریلرنده معدن کوموری پهالی واودون اوجوز اولان یرلرده اودون یاقانلرینی یاخود صاپ وصامان یاقمقله ایصینانلرینی تدارك ایتمه‌لیدر . پاموق وزیتون فابریقه‌لرنده بخار ماکنه‌لرنده قوزاق قابجقلری و زیتون چکردکلرینی یاقارلر .

بخارماکنه‌لری — لوقوموبیل

زراعتده خارمان ماکنه‌لرینی ، دکرمنلری وسائر آلتلری ایشلتمك ایچون صاتون آلنه‌جق بخار ماکنه‌لرینك کندی کندینه یوللرده یورویه بیلیر (روتی‌یه‌ر) نوعندن اولماسنی ترجیح ایتمه‌لیدر. لوقوموبیللرك نقللری مشکلدر . لوقوموتیف ولوقوموبیللرك فیأتلری ، ماکنه‌نك یاپیلیشنه ، حائز اولدیغی بیکیر قوتنه وفابریقه‌سنه کوره دکیشیر . هرمملکتك پارا قامبیوسی دائما دکیشمکده اولدیغندن قطعی بر فیأت ویریله‌مز . اوچ بیك لیرادن آلتی بیك لیرایه قدر لوقوموبیل واردر.

(٧٨) مختلف موتورلر Les moteurs. — موتورلرك پترول (غاز یاغی) ، مازوت (خام وکیرلی پترول) بنزین ، هوا غازی ، اسپرتو (آلقول) ، اودون کوموری ایله ایشله‌ین مختلف نوعلری واردر . موتورلر ، صوك زمانلرده صنایع وزراعت ایشلرنده اك زیاده قوللانیلان ماکنه‌لردر . موتورلر ترقی و تکامل ایتمکه باشلایالیدن بری بخار ماکنه‌لری موقع استعمالدن چکیله‌رك یرلرینی موتورلره براقمقده‌درلر .

بخار ماکنه‌لری کرچه صاغلام و اوزن سنه‌لر دایانیر ماکنه‌لرایسه‌ده موتورلر برچوق جهتلردن بخار ماکنه‌لرینه فائقدر . ۱ — موتورلر دیکرلرندن چوق دها اوجوزدر . ۲ — بخار ماکنه‌لری ایصینوب ایشه باشلایه بیلمك ایچون ۱,۵-۲ ساعته احتیاج کوستردکلری حالده موتورلر برقاچ دقیقه ظرفنده ایشله‌مکه باشلارلر . ۳ — موتورلر هر یره قولایجه نقل ایدیله بیلیرلر . ٤ — بخار ماکنه‌لری متمادی نظارته لزوم کوستردکلری حالده موتورلر کندی کندیلرینه ایشلرلر . بوقادار فائده‌لرینه مقابل یالکز موتورلر بخار ماکنه‌لرینه نظراً دها آز دایانیرلر . یاپیلیشلری نازك اولدیغندن دها چوق بوزولورلر . مملکتمزده صنایع وزراعتده قوللانیلان موتورلرك چوغی مازوت و غاز ایله متحرکدر . یالکز بنزین ایله ایشله‌ینلرده واردر . موتورلرك بر بیکیر قوتندن ۵۰۰-۱۰۰۰ بیکیرقوتنه قدر مختلف بویلری وفابریقه‌سنه کوره متنوع سیستملری واردر. معلومدرکه تراقتورلرومو توشارولرده بررموتوردر. بونلرك فیأتلری سیستملرینه‌وقوتلرینه کوره دکیشیر. شوزمانده (دیزه‌ل) سیستمی موتورلر مقبول طوتولمقده وچوق قوللانیلمقده‌در. حال حاضرده بعض موتورلرك وسطی فیأتلری شونلردر :

۱,۵ بیکیرقوتنده‌اولانلر (۱٤۰-۱۵۰) ایکی بیکیرلکلر (۱۹۰-۲۰۰) ۲,۵ بیکیرلکلر (۲۵۰-۳۰۰) ۳ بیکیر قوتنده‌کیلر (۳٤۰-۳٦۰) دورت بیکیر قوتنده‌کیلر (۳۸۰-٤۰۰) بش بیکیر قوتنده‌کیلر (٤۲۰ - ٤۵۰) آلتی بیکیر قوتنده‌کیلر (۵۰۰-۵۵۰) ۱٤-۱۵ بیکیر قوتنده‌کیلر ۱۰۰۰ - ۱۱۰۰ لیرادر . بو فیأتلرك ماکنه‌لرك سیستمنه‌کوره دکیشدیکنی اونوتماملی ، بازارلقده بولونمالیدر .

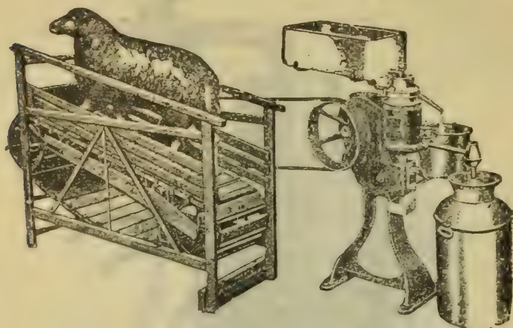
صنایع و زراعتده قوللانیلان موتورلر مملکتمزده کومرك رسمندن معاف اولدقلری جهتله هر سنه پك چوق مقدارده آوروپا و آمریقا معمولاتی موتورلر کتیرلمکده‌در . بونلره احتیاجمز اولدیغی درکار ایسه‌ده هر سنه خارجدن کتیروب موتورلرده صرف ایتدیکمز پترول و مازوتك قیمتی میلیونلره بالغ اولمقده و ملی ثروتمزدن خارجه کیدن پارالرمزك یکونی هرسنه‌قبارمقده‌در. اوروپا وآمریقامملکتلرنده

چاليشلديغى كبى مملكتمزده‌ده ملى محروقات مسئله‌سنى حل ايتمك زمانى چوقدن كلمشدر . هنوز پترول منبعلرى آچيلمايان مملكتمزده ملى محروقات اوله‌بيله‌جك ماده‌لر اودون كومورلريله اسپرتودر .

اورمانى چوق وكومورى اوجوز اولان يرلرده كومور ياقارق (غازپوور = غازفقير) ايله ايشله‌ين وآز مصرفله دها فضله قوت ويرن موتورلر جلب واستعمال ايتمه‌ليدر. بونكله برابر عمومى صورتده ملى محروقات اوله‌رق اسپرتويى قبول ايله‌مك دها موافقدر. مملكتمزده اسپرتو استحصالنه يارايه‌جق برچوق چوروك عادى ميوه‌لر ، پانجار ، پاتاتس ، بر الماسى ، مصر ، يولاف وسائر حبوبات پك چوقدر . مختلف محللره اسپرتوفابريقه‌لرى آچيلوبده محروقات اوله‌رق بول صرفيات تأمين ايدلديكى صورتده بر طرفدن زراعتمز توسع وترقى ايتمش اوله‌جق و برطرفدن‌ده سنوى ميليونلرجه ليرا ثروتمز المزده قالمش بولونه‌حقدر . پك مهم اولان بوفنى واقتصادى مسئله‌يى حكومتمزك بر آن اول حل ايده‌جكنى اميد ايده‌رز . غاز و بنزينى خارجدن كتيرن فرانسه‌ده اودون كوموريله ايشلر موتورلر وتراقتورلر استعمالنه باشلانمشدر . اسپرتو ياقه‌رق ايشليه‌جك موتورلر دها آز صرفياتله دها فضله قوت ويريرلر . مملكتمز ايچون اك مناسبى بونلردر .

(٧٩) مانه‌ژلر (بيكيردولابلرى) Les manéges . — دوز حركتلرى حركت دوريه‌يه تحويل ايدن آلتلره (مانه‌ژ) دينير . مانه‌ژلر ايكى درلودر . برى دائروى ديكرى سطح مائللى مانه‌ژلردر . مملكتمزده قوللانيلان بيكير دولابلرى‌ده بر نوع دائروى مانه‌ژدر . اك فضله قوللانيلان مانه‌ژلر سطح مائللى اولانلردر . بوآلتك سطح مائللى اولان واوستنده‌كى بر حيوانك قميلداماسى ايله آياغنك آلتندن قايان بر طابله‌سى واردر. اطرافى پارماقلقله چوريلمشدر. بوطابله حيوانك آياغندن آلديغى حركتى مقاره‌لر وزنجيرلر واسطه‌سيله چويره‌جكى آلته ويرير. بومانه‌ژك طابله‌سنك اوستنه انسان، بيكير، اوكوز ، مركب، قويون ، كچى ، كوپك وسائره بينديريله‌رك حركته كتيريليير. ٤٥٠

کیلو ثقلتنده بربیکیر ثانیه‌ده ۸۰ سانتی‌مترو قطع ایدر. دقیقه‌ده ۲۰۰ دور یاپه‌رق ۵۳ کیلو غرامترو قوت حصوله کتیرر. بو آلتدن هر نوع ماکنه و آلتلر چویرمکده استفاده ایدیله‌بیلیر.

سطح مائل‌لی مانه‌ژ

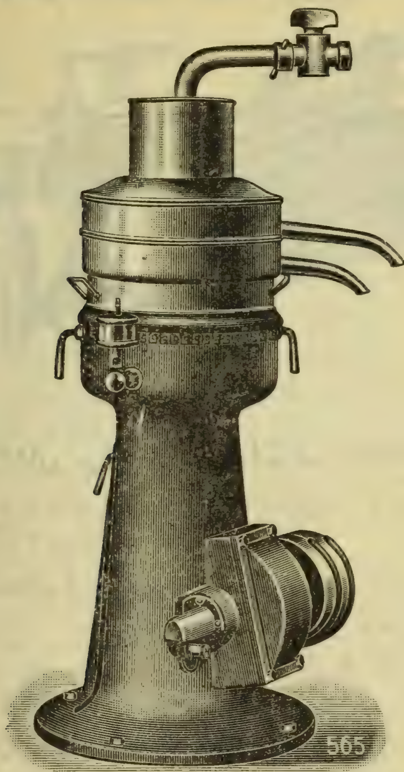
(۸۰) قایماق آییران ماکنه‌لر (سانتریفوژ Centrifuges —

سودك قایماغنی آییران ماکنه‌لره (سانتریفوژ) یاخود (أقره‌موز Ecrémeuse) دینیر.

بو ماکنه‌لرك مختلف بویلری واردر. ساعتده ۳۰ـ۴۰ لیتره‌دن باشلایه‌رق ۳۰۰ـ۵۰۰ لیتره سودك قایماغنی آییران نوعلری موجوددر. بو ماکنه‌لر، دورلرینك سرعتی سایه‌سنده سودك الك خفیف اولان ماده‌سنی یعنی قایماغنی مرکزدن محیطه دوغرو سوق ایده‌رك تفریق ایده‌رلر. انسان قولیله ویا مانه‌ژله یاخود موتورله حرکت ایتدیریلیر. بو ماکنه‌لرك قوللرینی دائمی صورتله چویرمکله متعدد دیشلی چرخلردن حرکت آلان ماکنه‌نك طاسی سرعتله ومثلا دقیقه‌ده ۴۰۰۰ دفعه دونر.

قایماغی آلنه‌جق سود یوقاریده‌کی بر قوغادن یاواش یاواش آقار سودی ۲۸ـ۳۰ درجه‌یه قدر ایصیتمق لازمدر. ماکنه‌نك بر اولوغندن قایماق دیکر اولوغندن یاغسز سود آقار. سود بیتدکدن صوکرا ماکنه‌یی سوکوب پارچه‌لرینی کوزدن کچیرمه‌لی وبعده پارچه‌لری برلی برینه طاقه‌رق سود

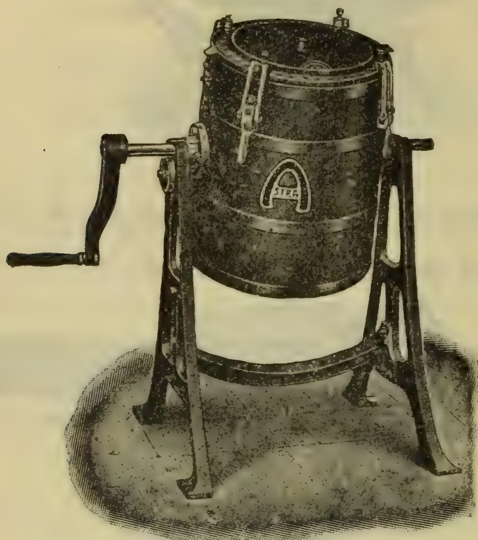
طاسنه اولا صیجاق وبعده صوئوق صو دولدیره‌رق ماکنه‌یی یکیدن ایشلتمه‌لیدر . ماکنه‌نك هرپارچه‌سنی تمیزله‌مك ، سیلمك و قوروتمق لازمدر . ساعتده ٤٠ ـ ٥٠ لیتره سودك قایماغنی آییران ماکنه‌لر

قایماق آییران ماکنه

(٢٥ ـ ٣٠) ٦٠ ـ ٧٠ لیتره سودیاپاز ماکنه‌لر (٥٠ـ٦٠) ١٢٥ لیتره‌لکلر (٦٥) ٢٤٠ لیتره‌لکلر (١٢٥) ٣٥٠ لیتره‌لکلر (١٧٠) ٥٠٠ لیتره‌لکلر ٢١٥ لیرابه آلینه بیلیر . دها بویوکلرینك فیأتلری ساعتده ایشله‌یه‌جکاری سودك مقدارینه کوره دکیشیر . آلفالاوال ، مه‌لوت، دیابولو ماکنه‌لری الویریشلیدر.

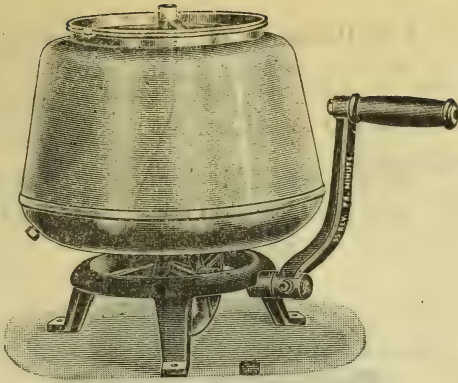
(۸۱) مختلف سیستم یایقلر Les Barattes . — قایماغی یاخود یوغوردی دوکه‌رك تره‌یاغی حالنه کتیره‌ن ماکنه‌لره (یاییق) دینیلیر. مختلف نوعلری واردر. مملکتمزده قوللانیلان وآغاجدن یاپیلان طوقماقلی یاییق ساده برآلت ایسه‌ده ایی یاغ چیقارماز ویاغی اوزون مدت دوکمکه محتاجدر. اوروپانك تخته‌دن یاپیلمش بشیك طرزنده

فوچی یاییق

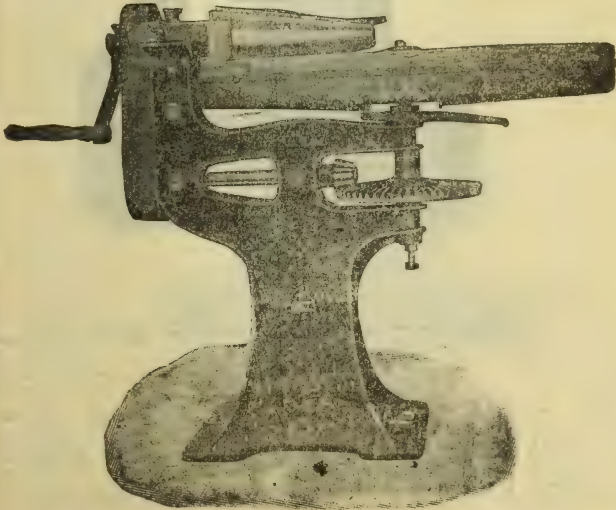
صاللانان وفوچی شکلنده دونن مختلف سیستم یاییقلری‌ده واردر. دانیمارقه ونورماندیا یاییقلری بونلرك معروفلرندندر. اك ایی یاییقلر معدندن یاپیلمش وایچنه برپروانه طاقیلمش اولانلردر. بونلرك تمیزلنمه‌لری قولای اولدیغی کبی یاغك آیرانی‌ده ایجه آییروب تمیز تره یاغی چیقاریرلر. بونلرك مشهورلری (بورمایستر) یاییغیدر.

تخته یاییقلر نوعلرینه کوره ۱۰ ـ ۱۵ معدنی یاییقلر ۲۰ ـ ۲۵ لیرایه قدر آلینیر.

معدنی وچرخلی یاییق

(۸۲) یاغ یوغوران ماکنه‌لر (مالاقسور) Mlaxeurs . — یاغك آیرانی ایچه‌چیقارمق واوزون مدت دایانه‌جق نفیس یاغ حاضرلامق

یاغ یوغوران ماکنه

ایچون قوللانیلان آلتلره (یاغ یوغوران) ماکنه‌لر دینیر . بو آلت

ایچنه یاغ قونه‌جق بر طابلا ایله اوستنده دونه‌رك یاغی بوغوران دالغه‌لی بر مردانه‌دن مركبدر. آلتك قولندن چویرمكله سرعتله دونن مردانه یاغی ازه‌رك بوغورور وآیرانی چیقاریر . بو ماكنه‌نك ال ایله ایشلر كوچوكلری وموتورله ایشلر بویوكلری واردر. فیأتلری مختلفدر. بویلرینه كوره ٥٠ـ١٥٠ لیرادر .

(٨٣) زیتونه یاغی دكرمنلری Broyeures . — دمیردن یاپیلمش بویوك بر تكنه ویا دیبك ایچنه دیكینه اوله‌رق برلشدیرلمش ایكی دكرمن طاشندن عبارت اولان آلتلره (زیتون یاغی دكرمنی) یاخود (زیتون ازكی ماكنه‌سی) دینیلیر .

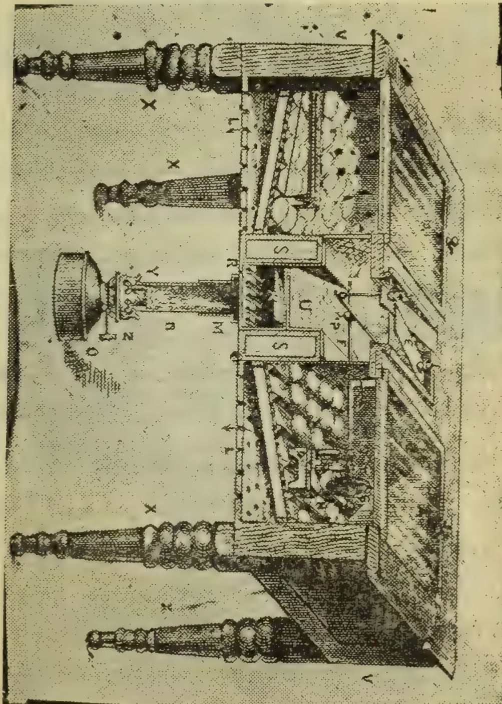
سرت طاشدن یاخود دمیردن یاپیلمش اولان بودكرمن طوقماقلرینك كوبكلرندن براوق كچیرلمش اولوب ایكیسی براوق ایله دیبك اورتاسنده‌كی دیره‌كه طوتدیرلمشدر . بو اورتاده‌كی دیره‌كه براوق كچیرلمشدركه بوكا بیكیر قوشوله‌رق چوریلیر ویاخود اورتاسنده‌كی دیره‌ك یوقاری دوغرو اوزاتیلوب دیشلی چرخلر وقایشلر واسطه‌سیله برموتور ویابخارماكنه‌سی قوتیله طاشلر دوندورولور . دیبك یان طرفنده اوفاق بر دلیك آچیله‌رق طاشلر دونمكدن قالمقسزین ازیلن زیتون خامورلری آنه بیلیر . بودكرمنلرك فیأتلری تخمیناً ١٥٠٠ ـ ٣٠٠٠ لیرادر .

(٨٤) زیتونه یاغی جندره‌لری . — زیتون دانه‌لرنی ازه‌رك خامور حالنه كتیردكدن صوكرا بونلری صیقوب یاغلرینی چیقاراجق آلتلره (زیتون یاغی جندره‌لری) یاخود (زیتون پره‌سه‌لری) ویا (منكنه) دینیر . زنبیللر ویاطوربالر ایچنه دولدیرلمش اولان زیتون خامورلری جندره‌نك طابله‌سی اوستنه دوشه‌نه‌رك ییغیلدقدن صوكرا منكنه آلتنده صیقیشدیریلیر . بو جندره‌لرك ال ایله حیوان وبخار قوتیله دونه‌نلری واردر. ابتدا غایت خفیف بر باصقی ویریلیركه طوربا یاغی دینیلن پاك وتمیز یاغ ایشته بوایللك صیقمه‌دن آقار. بوندن صوكرا یاواش یاواش صیقمه آرتیرلمغه باشلانیر. طوربالر چیقارلدقدن واوستلرینه قاینار صو دوكولدكدن صوكرا ایكنجی صیقیلشده (چكمه یاغی)

اوچونجی صیقیلیشده صابون یاغی وقاندیل یاغی چیقار .

یاغ جندره‌لرینك فیأتلری ۱۰۰۰-۱۵۰۰ لیرادر. بویوك فابریقه‌لرده قوللانیلان جندره‌لرك فیأتلری دها یوکسکدر .

(۸۵) **قولوچقه ماکنه‌لری** Couveuses — یومورطه‌لردن جیوجیو چیقاران ماکنه‌لره (قولوچقه ماکنه‌سی) دینیر . بونلرك مختلف نوعلری وسیستملری وبرچوق بویلری واردر . ۱ - ایچنه صیجاق

قولوچقه ماکنه‌سی

صو قویمق صورتیله ایصیدیلانلر : بونلر اسکی سیستمدر . قوللانیلماـ مقده‌در . ۲ - قازانده‌کی صیجاق صویی بر لامبا واسطه‌سیله ایصیدیلانلر : بونلر هنوز قوللانیلمقده ایسه‌ده اوقدر رغبتده دکلدر .

۱ ـ برلامبا واسطه‌سیله وماکنه‌نك ایچنده‌کی هوایی ایصیتمق صورتیله
بشله‌ینلر : حال حاضرده آمریقاده واوروپاده‌کی فابریقه‌لرك چوغی
سیستم ماکنه‌لر یاپمقده‌درلر . الك قوللانیشل وموفقیتلی ماکنه‌لر
نلردر . ٤ ـ دائمی الکتریق جریانی بولونان یرلرده الکتریق
لریله ایصیدیلانلردر .
صیجاق هوالی قولوچقه ماکنه‌لرینی مختلف فابریقه‌لر یاپمقده‌درلر.
ایلری آمریقانك سایفرس فابریقه‌سی معمولاتیدر . بوسیستمده‌کی
ان وعار ماکنه‌لریده ایدر . بوماکنه‌لر ۲۱ کون ظرفنده
رتنکه غازیاغی یاقارلر . قولوچقه ماکنه‌لرینك ۰، یومورطه‌لقدن
ن بیك یومورطه‌لغه قدر اولانلری واردر . نقلیاتی قابل اولانلر
۳۹ـ۴۰۰ یومورطه‌لغه قدر اولانلردر . طاووقچیلغه یکی باشلایانلر
ماکنه‌لرك ۱۰۰ـ۱۵۰ یومورطه‌لقلرینی آلوب قوللانمالی وایشلری
نیشله‌دکجه ماکنه عددینی آرتیرمالیدرلر . قولوچقه ماکنه‌لرینك
ئاتلری فابریقه‌لرینه وسیستملرینه کوره دکیشیرسه‌ده تخمیناً وسطی
له‌رق ۵۰ـ۶۰ یومورطه‌اقلرك فیئاتلری (۵۰) ۱۰۰ـ۱۵۰ یومو-
طه‌لقلری (۶۰ـ۷۵) ۲۰۰ـ۲۵۰ یومورطه‌لقلری (۸۰ـ۱۰۰)
۳۵۰ـ۴۵۰ یومورطه‌لقلری (۱۸۰ـ۲۰۰) لیرادر .

(۸٦) جیوجیو آناماکنه‌لری (بسلرمه آلتلری) Eléveuses —

چقه‌ماکنه‌سندن چیقان جیوجیولری صوغوقدن محافظه ایتمك وایچنده بسله‌مك
چون قوللانیلان آلتلره (آنا ماکنه‌لری) یاخود (بویوتمه‌ماکنه‌لری)
نیلیر. بونلرکده مختلف نوعلری وبویلری واردر. بونلرکده صیجاق صو
سطه‌سیله ایصینانلری ولامبانك هوایی ایصتماسی صورتیله قوللانیلانلری
جوددر. بوماکنه‌لر اکثریا بسیط آلتلردن عبارت اولوب ایچلرنده‌کی
وبا کبی لامبالر واسطه‌سیله ایصیدیلان برصاندیقدن عبارتدر. بونلرك
ضیلری جامکانلیدر. برمودل اوزرینه بونلر مملکتمزده‌ده یاپیله بیلیرلر.
۲۵ ـ ۵۰ جیوجیودن ۵۰۰ جیوجیوه قدر آلانلری واردر .
نلرکده اورتا حالیسنی آلمالیدر . فیأتلری بویوکلکنه ونوعنه کوره

٤٠ ليرادن ١٠٠ ليرايه قدردر. سايفرس فابريقه‌سنك ٤٠٠ جيوجه
آلان‌دورت قاتلی وجامکانلی آناما کنه‌سی تقريباً ٢٠٠ ـ ٢٥٠ ليره
قدر کتيردیله بيلير .

(٨٧) کمبك قيرايه ماکنه‌لر Concasseures d'os . ـ
طاووقلری فضله يومورطلاتمق ايچون يديريله‌جك تازه کميکلری قابا
قيرمق ، اوفالاتمق ايچون قوللانيلان اوفاق ماکنه‌لر واردر . بونلر
مختلف بويلری وار ايسه کوچوکلری طاووقجيلرك ايشلرينه کافيدر
فيأتلری تخميناً ٢٥ ـ ٣٥ ليرادر .

(٨٨) يونجه کسمه ماکنه . — چوق يومورطلاتمق مقصد
طاووقلره‌ويريله‌جك‌يونجه‌لری کسمك‌ايچون‌قوللانيلير‌اوفاق‌بر ماکنه‌د
بوينه کوره فيأتی ٢٥ ـ ٣٥ ليرادر .

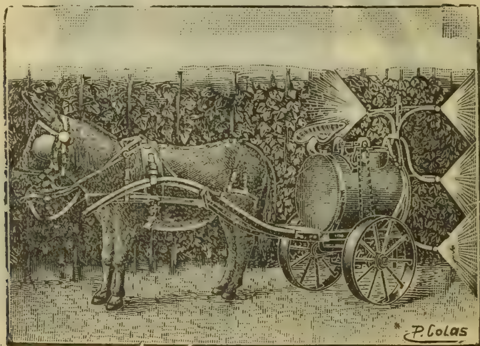
(٨٩)پوسکورکچ Pulverisateurs . — باغ ، باغچه و تارلالر
بنالر داخلنده علاج پوسکورمکه مخصوص اولان آلتلره پوسکور
(پولوه‌ريزاتور) دينيلير. بونلره بعض يرلرده علاج طولومباسی ،
طولومباسی نامنی ويريرلر. بو آلت زراعتده اکينلره، باغلره‌وآغاجل

انسان صيرتنده طاشينان پوسکورکچ

صاران حشراته و خسته‌لقلره قارشی علاج آتمق و بنالری ميقرو
ئولديريجی علاجلرله تميزله‌مك ايچون چوق مستعملدر .

بو آلت علاجلری تضییق ایله اینجه توز حالنده پوسکورتدیکی ایچون
ثیرلی وادارەلی اولور . مختلف بویلری واردر . بر قسمی انسان
یرتنده قوللانیلیر وقولی انسان قوتیله حرکت ایتدیریلیر. اڭ چوق
نلرمستعملدر . ایچی ۱۵ لیتره قدر صو ویا علاج آلیر . بر قسمیده
یوان قوتیله ایشلەدیلیر. بونكده حیوانك صیرتنه صاریلان ، یاخود
کرلکی واسطەسیله تك حیوان طرفندن چکدیریلن نوعلری واردر
نلرك خزینەلری ۸۰ ـ ۱۰۰ لیتره صو آلیرلر . یوکسك آغاچلره
لاج پوسکورتمك ایچون آیریجه بویوك پوسکورکجلرده قوللانیلیر. ال
سکورکجلرینی بعض فابریقەلر باقیردن وبعضیلری قورشوندن یاپارلر .
یراولانلر هرعلاجه کلدیکندن وفضله دایاندیغندن دها ایپدر. یالکز
ضی علاجلر ایچون قورشون معمولاتی قوللانمالیدر . پوسکورکجلر
، غازوصابون محلولی قوللانمامليدر. زیرا بونلر لاستیکاری پارچەلارلر
علاجلر قوللانیلەجغی زمان لاستیك یرینه خصوصی کوسله استعمال
یلیر. بر پوسکورکج صاتون آلنەجغی زمان آلتك ایی ایشلەیوب
نلەمدیکنی و پارچەلرینك و لاستیکلرینك صاغلام اولوب اولمادیغنی

تك حیوانله چکیلیر پوسکورکج

ینه ایتمەلیدر. مملکتمزه فرانسز، آمریقان، آلمان فابریقەلرینك برچوق
سکورکجلری کلمکدەدر. بونلرك فیأتلری ۹ لیرادن ۱۳ لیرایەقدردر

الك ایيسی فرانسز وەرمورەل فابریقەسنك باقیر پوسكورتجلریدر
(پولوەریزاتوره پوسكورتج اسمی ایلك دفعه ۳۲۳ ده طرفمزد
طاقیلمش وحال حاضرده هر كس طرفندن قبول اولونمشدر)

(۹۰) كوكورد كوروكی وكوكورد طوربیلی . — باغلرك كولل
وسائره خستەلقلرینه قارشی توز كوكورد سرپمك ایچون‌ده بر طا
آلتلر یاپیلمشدر . بعض باغجیلر یرلی تنكەجیلره یاپدیردقلری قاپاقلو
سوزكج كبی دلینمش تنكه قوطولرله كوكورد سرپرلر ایسەده بو

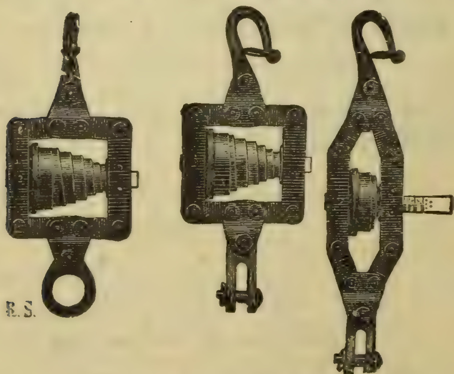
كوكورت طوربیلی

هم كوكوردی ایی سرپمەدكلری همده سرعتله ایش كورمەدكل
ایچون اكثر باغجیلر ؛ كوكورد كوروكلری و بعضیلری‌ده كوكو
طوربیللری قوللانیلیرلر. كوكورد كوروكلری؛ایچنه كوكورد قو
بیلن بسیط بر كوروكدن‌عبارتدر. كوكوردطوربیللری ایسەدیشار

پوسکورکج کبی کورونورلر . بو آلت؛بر مانیوه‌له قولی واسطه‌سیله حرکت‌ایتدیریله‌رك توز کوکوردی سرعتله‌ومنتظماً آصمه‌لرك هرطرفنه پوسکوردور .

(۹۱) دائمی تقطیرلی اوروپا انبیقلری .ـ مملکتمزده شیمدی‌یه قدر کول یاغی ، راقی وسائره چیقارمق ایچون قوللانیلان انبیقلر، یرلی باقیرجیلرك یاپدقلری اسکی اصول قازانلی وقپاقلی انبیقلردن عبارت ایدی . بونلربخار و اسانسلرك بر قسمنی قاچیردقلری کبی وآز ایش چیقاریررلر. عینی‌زمانده‌قوللانیشلری زور ومصرفلری‌فضله‌در. صوك زمانلرده مملکتمزه اوروپانك تقطیرلی صوك سیستم انبیقلری کلمکه باشلامشدر . بومایعاتی سرعتله تقطیر ایدرلر وهمده فضله‌حاصلات ویریرلر.محروقات مصرفلری‌ده نسبةً آزدر . دیکر انبیقلر کبی قاپاق آچوب قاپاتمغه احتیاج یوقدر . دائمی صورتده چیچك صولرینی، اسبرتو و راقیلری چکرلر. قازانلری()لیتره قدر استیعاب ایدر اورتا حاللرینك فیأتلری تخمیناً ۵۰۰ ـ ۶۰۰ لیرادر .

کیلوغرامترو (مقیاس قوت)

کیلوغرامترو (مقیاس قوت)

میخانیك معلوماتی قسمنده تفصیلات ویرلمشدر .

چیفتجیلك اداره‌سی

چیفت حیوانلرینك بر کونده کوردکلری ایسه :

		آغیرطوپراق .	اورته‌طوپراق .	خفیف‌طوپراق
دوزسورمه	بیکیر	٤,٠ دونوم	٥,٠ دونوم	٦,٠ دونوم
	اوکوز	٢,٥ »	٣,٣ »	٤,٠ »
	اینك	٢,٣ »	٣,٠ »	٣,٥ »

		بیکیر ایله	اوکوز ایله
نادا‌س سورمه	برنجی سورمه	٣,٠ دونوم	٢,٣ دونوم
	ایکنجی سورمه	٤,٠ »	٣,٣ »
	اوچنجی سورمه	٥,٠ »	٤,٠ »

	بیکیر ایله	اوکوز ایله
زرعیات ویا اکین سورمه‌لری	٤,٥ »	٣,٥ »
بالق صیرتی سورمه‌لری	٦,٥ »	٥,٠ »
بربیسوقله سورمه (ایکی قولاقلی صابان)	١,٠ »	٦,٠ »
مقلع ایله سورمه	٢٠,٠ »	١٠,٥ »

طیرمیقلامه (سورکوله‌مه) . — (والفور) طیرمیغیله بر کونده کورولن ایش :

سورولمش طوپراقده	٢٠ دونوم	اورته طوپراقده	٢٠ دونوم
اکیلمش طوپراقده	١٥ »	خفیف طوپراقده	٣٠ »
کیللی برطوپراقده	١٢,٥ »		

ایکی دفعه تکرار اولونان طیرمیقلامه			١١		دونوم
اوچ »	»	»	٦	الی ٧	»
دورت »	»	»	٤,٥	الی ٥	»

بو حسابلر قوتلی حیواناته کوره یاپیلمشدر .

محصولات وکوبره‌لرك برکلك آرابه‌لرله طاشینماسی

دورت تکرلکلی عادی بر آرابه یاخود ایکی تکرلکلی بر یوك

آرابەسی ایکی بیکیر قوشولمش اولدیغی حالدە هر بر سفرندە : ۲۰۰ دمت یاخود ۱۰۰۰ کیلو قورو اوت ؛ بهری ۱۰ الی ۱۳ کیلولق ۹۰ الی ۱۰۰ بوغدای ویا چاودار طوقورجینی (دمت) ؛ ۱۰۰ کیلو یاخود ۱,۲۵۰ مترو مکعب چورومش کوبرە کوتورە بیلیر .

۳ یاخود ٤ بیکیر طرفندن چکیلن بر آرابە ایلە : ۳۰ الی ٤۰ هکتو لیترە بوغدای ، ٤۰ الی ٥۰ چاودار ، ٥۰ الی ٦۰ یولاف ، ۳٥ الی ٤۰ هکتو لیترە قولزا طاشینە بیلیر .

چفتلکك مسافەسی		بیکیر ایلە	اوکوزلر ایلە
۱۰۰۰ مترو	یومیە یاپیلان سفر	۹ الی ۱۲	۷ الی ۹
۲۰۰۰ الی ۲٥۰۰ مترو	« «	٦ الی ۹	٥ الی ۷

بر عملە بر ساعتدە ۱۰۰۰ الی ۱۲۰۰ کیلو کوبرەیی آرابەیە یوکلەتیر ؛ قوشو حیوانلریدە مسافەیە کورە آشاغیدە کوستریلن مقداردە کوبرە نقل ایدر .

مسافە		بر سفرك مدتی		یوکلتمە مدتی		یومیە یاپیلان سفرلر	یوکلەتنلرك عددی
۲٥۰	مترو	۳۰	دقیقە	۱٥	دقیقە	۱٦	٤
٥۰۰	«	٤۰	دقیقە	۲۰	«	۱۲	۳
۱۰۰۰	«	۱	ساعت	۳۰	«	۸	۲
۲٥۰۰	«	۲	ساعت	۱	ساعت	٤	۱

چیفتلك مهندسلکی (انشاآت زراعیە)

بیکیر آخورلری . — بر حیوانە و یریلەجك یملك یابی یعنی کنیشلك ۱,٥۰ ـ ۱,۷٥ ؛ کچید محلندن یملکە قدر مسافە یعنی حیوانك بویی ۲ ـ ۲,٤٥ ؛ کچید محلی ۱,٤۰ ـ ۱,٥۰ مترودر دوشەمەنك صویی آلتنە کچیرمەین ، دایانیقلی کوچولمەین ، قایمایان بر مادەدن یاپیلماسی لازمدر . دوشەمەنك میلی ۱٥ الی ۲۰ میلی مترو وحیوانك آرقە طرفندە بولونان ادرار لاغمنك میلیدە ۲ الی ۳ سانتی مترو اولمالیدر . قاپونك کنیشلکی

۱,۲۰ الی ۱,۵۰ مترو، ارتفاعی ۲,۵۰ مترو اولمالی . یملکك آلت طرافی ، طوپراقدن برمترو یوکسك اولوب درینلکی ۳۰ سانتی مترو و اوست طرفده کنیشلکی ۵۰ ـ ۶۰ آلت طرفده ۳۰ سانتی مترو اولمالیدر . یملکك آرقه طرفی دوز و اوك طرفی میللی اولمالی. اوتلق ایله یملك آراسنده ۵۰ الی ۶۰ سانتی مترو مسافه بولونمالیدر .

صیغیر آخورلری . — هر باش حیوانه ویریلن کنیشلك یعنی یملك پایی ۱,۳۵ ـ ۱,۴۰ اینك آخورلرنده : یملکك عرضی ۰,۴۵ ـ ۰,۵۰ ، حیوانلرك بویی ایچون ۲,۲۰ ـ ۲,۴۰ ، یملکلرك باش طرفنده بر مترو کچید محلی و حیوانلرك آرقه طرفنده‌ده ۱,۱۰ ـ ۱,۲۰ ینه کچید یری براقیلیر . یملك طاشدن یاپیلیر. اوستنك طباندن یوکسکلکی ۱,۵۰ ، آلت طرفنك طباندن یوکسکلکی ۰,۲۵ ، کنیشلکی ۰,۴۰ ، درینلکی ۰,۲۵ متر‌ودر .

آغیللر . — اورته بویده اولان حیوانلر ایچون هر ایکی مترو مربعنه اوچ باش، بویوك حیوانلر ایچون بر مترو مربعی، قوزولر ایچون ۰,۶۰ مترومربعی وهر قویون ایچون یملك پایی اوله‌رق ۰,۴۰ ـ ۰,۵۰ مترو مسافه حساب ایدیلیر .

صامانلق . — یوکسکلکی ۷ مترویی قطعیاً کچمه‌ملیدر .

ذخیره آنباری . — دانه‌لر بر بری اوستنه ییغیلدیغی زمان ۰,۶۰ ـ ۰,۷۰ متر‌ودن زیاده یوکسك اولمامالیدر .

کوبره‌لك — کوبره‌لری محافظه ایتمك ایچون آخورلرك یاقیننده بر چوقور یاپمالی ، ایچینی چمنتو یاخود بالچیقله صیوامالی ، کنارلری میللی اولمالی ، چوقورك اوستنه برطولومبا اوطوردوب کوبره‌لر قورودقجه ییغینی کوبره صویی ایله صیق صیق صولامالیدر .

مختلف محللر ایچون اك مناسب اولان درجهٔ حرارت شونلردر :

بیکیر آخوری	۱۶	الی	۱۸ درجه،	سوتخانه «یازین»	۱۲	الی	۱۵ درجه
اوکوز «	۱۲	«	۱۷ « ،	« قیشین	۱۴	«	۱۸ «
اینك «	۱۵	«	۲۱ « ،	پتاتس کیلاری	۶	«	۷ «
آغیل	۱۰	«	۱۲ « ،	پانجار سیلوسی	۳	«	۵ «

بر کونده صرف ایدیله‌جك صو مقداری . — بر چیفتلکده بر کون ظرفنده صرف ایدیلن صویی حساب ایتمك ایچون : انسان باشنه ١٠ ، بر باش بیکیر ایچون ٤٠ ، اوکوز ویا اینك ایچون ٣٠ ، قویون ایچون یومیه ٢ لیتره صو حساب ایدلمه‌لیدر .

کراسته‌لرك و سائر اشیانك دایانماسنی آرتیرمق . — بوخصوص ایچون کوز طاشی قوللانیلیر . ٢,٤٠ مترو طولنده ١,٥٠ مترو عرضنده بر حوض یاپیله‌رق ایچی صو ایله دولدیریلیر . هر ١٠٠ کیلو صو ایچون ٥ کیلو کوز طاشی آلنه‌رق حوضك ایچنده اریدیلیر . هره‌ك وصیریقلر حوضك ایچنه دیکینه یاتیریلیر . محلولك کوزلجه نفوذ ایده‌بیلمه‌سنی قولایلاشدیرمق ایچون دالدیریلان آغاجلرك تمیز اولماسی لازمدر . اکر قابوقلرك صویولماسی لازم ایسه محلوله باتیرمه‌دن یاخود دها ایسی محلولدن چیقاریر چیقارماز هنوز نملی ایکن صویمالیدرکه برمدت صوکرا صویمق پك مشکل اولور . رچینه‌لی آغاجلر (چام ، کوکنارکبی) یاش ایکن کوزطاشی محلولنك ایچنه براقیلماز . چونکه منتظم صورتده علاجلانه‌ماز .

علاجك ایچنده آغاجلرك نه قدر مدت براقیلماسی لازم کله‌جکی کیفیتی ایسه آغاجك طبیعتنه کوره دکیشیر .

یاش هره‌کلر ، صیریقلر وقازیقلر (بیوکلکلرینه کوره)	١٢ الی ١٥ کون
قورو کراسته‌لر	» ٥ » ٢٠ هفته
بزلر ، اینجه سیجیملر	٢٤ ساعت
قالین سیجیم ، ایپلر	٣٠ الی ٣٦ »
سپت ، سله	٨ » ١٢ »

حصیرلره کلنجه محلولك ایچنه کوزلجه یاتمالری ایچون اوستلرینه (مثلا برقاچ طاش) قویمالی وقیشین ٤٨ یازین ٣٦ ساعت براقمالیدر . چیقاردقدن صوکرا بونلری قوروتمق ایچون حوضك اوزرینه آصمالیدرکه داملادقجه محلولدن ضایع اولماسون .

حیوانات اهلیه

کبه‌لك علامتلری

اکثریا کبه حیوانك قیزغینلغی کسیلیر وسا کنلەشیر . اینکلرده بشنجی آیده یاورونك وجودی حس اولونه بیلیر . شویله‌که : حیوانه صو ویم ویرلدکدن صوکرا صاغ بوکوری اوزرینه ال قونولورسه یاورونك اوینادیغی دویولور . قیصراقلره کلنجه : صباحلاین صو ایچدکلری وقت ینه صاغ بوکورلرینك اوستنه ال قونوله‌رق برآز بکله‌نیرسه طایك اوینادیغی بللی اولور . کبه حیوانلرك سیدیکلرنده کیرچ مقداری آزالدیغی کبی قارنینك دخی بویومکده اولدیغی فرق ایدیله بیلیر. عجمی کیمسه‌لر طرفندن حیوانك اوك وياخود آرقه دلیکنه ال ويا پارماق صوقوله‌رق کبه‌لك معاینه ایدلمه‌سی اکثريا یاورونك دوشمه‌سنه سببیت ویره‌جکندن ایی دکلدر .

دامیزلق حیوانلرك انتخابلری

فرسیه (آت وقیصراقلر) . — بینك وسلطنت ایچون : عرب ، انکلیز ، لیموزه‌ن ، اوورنییا ، ناوارین وبربرستان آتلری ، خفیف قوشوم ایچون پولونه بیکیرلری قوللانیلیر .

دامیزلق حیوانلرك اوصافی شونلردر : باش کوچوك ، قورو وظریف؛ کوزلری ایری وپارلاق ؛ دقیقی کسکین وطاتلی ، قولاقلری کوچوك دیك ويك متحرك؛ آلت چکه کنیش؛ دیشلر منتظم؛ بوروندلیکلری کنیش، کوکسی درین، اوموزلر قابل اولدیغی قدر مائل؛ جداغوسی یوکسك ؛ صیرتی وبلی قیصه وکنیش ؛ صاغریسی اوزون وياتیق ، قالچه‌لر کنیش ؛ قوللری اوزون واتلی ، آرقه آیاغك دیرسکی اوزون، میللی وشیشلردن عاری، دیز قپاغی وحنب ناحیه‌سی کنیش وقصورسز، بوقاغیلق کذلك کنیش وشیشلردن خالی ، طیرناقلر کوزل تشکل ایتمش، طیش طرفلری سیاه، پارلاق وسرت اولوب یاریق وچاتلاقلر

ولونمامالی، طیرناغك آلتی [صحن] ایچری‌یه دوغرو چوکوك اولوب چاتال دخی صاغلام، الاستیقی، خلاللری کوزلجه آچیق‌اولمالی. حیوان دورورکن آیاقلری‌بربرینه موازی وسنبوك‌دخی‌طوپراغه ٥٤ درجه‌لك برزاویه تشکیل ایتمه‌لی ، بطنی طاوشـان قارنلی اولمامالی ؛ قویروق ؛ صاغریسك اوستنده باشلامش ودیك بولونمالی‌در .

بقریه (اوکوز وانکلر) سمیرتمك ایچونده . — باشی‌وبویونی قیصه‌وکوچوك؛کوکسی کنیش‌اوموزلرندن‌قویروغنه‌وقالچه‌باشندن‌قایناق باشنه‌قدراولان‌مسافه‌لربویوك اولمالی. قویروق‌اینجه؛ بوکورلری کنیش آیاقلری‌قیصه‌ودیزدن آشاغیسی اینجه اتلری الاستیقی ، دریسی نارین ، یوموشـاق‌و ال ایله طوتولوب قالدیریله بیله‌جك بر حالده اولمالیدر .

صاغمال اینك انتخابی . — ممه‌لر ایری ، یوموشـاق اولمـالی وفقط اتلی‌اولمامالی وصیقیلنجه سونکر کبی کوچوله‌رك بعده ینه اسکی حالنه کلمه‌لی ؛ ممه باشلری کنیش و اورته بویوکلکده اولمالی . ممه‌لرك دریسی اینجه وبوموشاق اولوب ممه‌لرباجاقلرك آراسنه دوغروصارقمالی. حیوانك قارننك دریسی آلتنده بر دامار واردرکه ممه‌لردن چیقه‌رق کوکس‌کمیکننك اوستنده‌کی دلیکدن کوکسه کیرر ، بودامار ایله‌دلیك ال ایله معاینه ایدیلنجه نه قدر قالین وبویوك اولورسه حیوان او قدر سوتلیدر. برده‌حیوانك قویروغی آلتنده‌کی‌محلده بولونان قیللرآشاغیدن یوقاری‌یه دوغرو منتظم بر صورتده یاییلمش وبر باشاق منظره‌سنده اولورسه او حیوان‌ده ینه سوتلیدر. قولاغنك ایچی وتویلرینك آلتی چوق کیرلی اولان اینکلرك سودلری یاغلی اولور .

غنمیه (قویونه وکیجیلر) . — ات ایچون باشی کوچوك ؛ بوینی قیصه، قامتی موزون ومتناسب؛ باجاقلری اینجه؛ کوکسی کنیش؛ بوکورلری اوزون وکنیش قالچه‌لری اتلی ؛ دریسی یوموشاق‌اولمالی؛ برده حیوان دوردیغی وقت آیاقلرینی باصدیغی یرده بر مستطیل حاصل اولورکه بونك اوزون ضلعی قیصه ضلعنك ۳ مثلی اولمالیدر .

قوبونه یوك ایچونه . — فیللرك اوزونلق ، یوموشاقلق ، الاستیقیت ، قالینلق ، اینجه‌لك حاللرینه وآرا یرده قالین قیللرك بولونماسی کبی خصوصاته دقت ایدیله‌رك دامیزلق سچیلیر .

خوروز انتخابی . — دامیزلق خوروزلر طاووقلری آشمغه اشتهالی ؛ کوزلری کسکین ؛ ایبیکی قیرمزی و کنیش ؛ اطواری غرورلی ، تویلری صیق ، قوی و پارلاق رنکلی ؛ آیاقلرینك مهموزلری قوتلی ، سسی قوتلی و کومبورتولو اولمالیدر .

طاووقه انتخابی . — تویلری صیق و چوق ؛ قارنی کنیش و پوارلاق ایبیکی قیرمزی ، اخلاقی ملایم ؛ یومورطه اشتهاسی چوق اولمالیدر . [طاووقجیلق بحثنه مراجعت]

معده‌دن کسمه (فطام)

طایلر ۷ — ۸ ؛ صیپا ۵ ؛ دانا ۲ ؛ قوزو ٤ ؛ اوغلاق ۳ ، کوپك ۲ آیلق ؛ آطه طاوشانی ٦ هفته‌لق ایکن معده‌دن کسیلیر

معده‌دن کسیلنجه‌یه قدر بر دانا ۳۰۰ لیتره ؛ قوزو ۱۰۰ لیتره ؛ اوغلاق ۱۳۰ لیتره سوت ئه‌مر .

حیوانلری نه وقت بکیده‌ملی ؟

بیکیر	۵	یاشنه قدر بویور .	۷	یاشنه قدر اعظمی قیمتی محافظه ایدر .
قارا صیغیر	۵	» » »	۷	» » »
قویون	٤	» »	٦	» » »
اطه طاوشانی	۱	»	۲ ½	» » »
خوروز	۱	» »	۲ ½	» » »

نسبت غدائیه

تعیینات غدائیه درونده بولونان مواد آزوتیه ایله مواد غیر آزوتیه بیننده‌کی نسبته نسبت غدائیه دینیلیر . بوراده سللولوز ایله

وادمعدنیه داخل حساب ایدلمز. الکاپی نسبت غدائیه قورواوتك نسبتیدر.

$$= \frac{\text{مود آزوتیه}}{\text{موادغیرآزوتیه}} = \frac{1}{5} \text{ یاخود } 1 : 5$$

حیواناته ویریله‌جك اغدیه‌نك نسبتی حیوانلرك احتیاجاتنه کوره ½ ایله ⅐ آراسنده‌بولونمالیدر. چایراوتلرینك ترکیبی جدوللری سایه‌سنده نسبت غدائیه‌یی آرزو ایدلدیکی وجهله تعیین ایتمك و مطلوب اولان نتیجه‌یه کوره نسبتی تزیید ویا تنقیص ایله‌مك قابلدر.

بعضیلری سللولوزی دخی مواد غیرآزوتیه‌یه ضم ایدرك نسبت غدائیه‌یی تعیین ایدرلر. بعضاً ده موادشحمیه‌نك دیکر مواد آزوتیه‌دن دها فضله حرارت حصوله کتیردکلری نظردقته آلنه‌رق قابل هضم اولان مواد شحمیه‌یی ٢,٤ ایله ضرب ایدرك مائیت قاربونلرله یکون ایدرلر و نتیجه‌یی مواد آزوتیه‌یه تقسیم ایدرلر اوحالده نسبتك شکلی :

$$\frac{1}{\text{(مواد شحمیه } \times 2,4 + \text{ مائیت قاربونلر) : مواد آزوتیه}}$$

مثلا : حیوانلرایچون اکیلن یشیل مصرك اصل ترکیبی ١٧,١ موادصلبه، ١,٧ موادآزوتیه ٠,٥ موادشحمیه، ١٠,٤ موادغیرآزوتیه ٧,٠ ، ٥,٦ سللولوز اولوب بونك قابل هضم اولان مقداری ٠,٧ موادآزوتیه ٠,٣ مواد شحمیه ، ٨,٤ مائیت قاربونلر اولدیغی معلوم ایکن بونك نسبت غدائیه‌سنی تعیین ایچون :

برنجی اصول : $\frac{٧}{٨٧} = \frac{١}{١٢,٤}$ و یاخود $\frac{١}{١٣}$ اولور .

ایکنجی اصولده : $\frac{٧}{٣+٨٤+٥٦} = \frac{٧}{١٤٣} = \frac{١}{٢٠,٤}$

یاخود $\frac{١}{٢١}$

اوچونجی اصولده : $\frac{٧}{٣ \times ٢,٤ + ٨٤} = \frac{٧}{٩١,٢} = \frac{١}{١٣}$ اولور .

قابلیت هضمیه نقطهٔ نظرندن چایر اوتلرینك متوسط ترکیبلری

۱۰۰ کیلوغرام آتیده‌کی اوتلرك محتویاتی کیلوغرام اوله‌رق بروجه آتیدر	قابل هضم ماده‌لر				
	قوری ماده‌لر	پروته‌ئینلر	مواد شحمیه	ماءات فحمیلر	نسبت غذائیه
۱ — یشیل اوتلر :					
چیچکلنمزدن اول چایر اوتی	۲۵,۰	۲,۰	۰,٤	۱۳,۰	۷,۰:۱
مرعا اوتلری	۲۰,۰	۲,۵	۰,٤	۹,۹	٤,٤:۱
چیچکلنمزدن اول قرمزی طرفیل	۱۷,۰	۲,۳	۰,۵	۷,٤	۳,۸:۱
چیچکلنمش «	۱۹,٦	۱,۷	۰,٤	۸,۷	۵,۷:۱
تازه قبا یونجه	۱۹,۰	۳,۵	۰,۳	۷,۳	۲,۳:۱
چیچکلنمش قبا یونجه	۲٦,۰	۳,۲	۰,۳	۹,۱	۳,۱:۱
یشیل مصر	۱۷,۱	۰,۷	۰,۳	۸,٤	۱۳:۱
بورچاق	۱۸,۰	۲,۵	۰,۳	٦,۷	۳,۰:۱
یشیل چاودار	۲٤,۰	۱,۹	۰,٤	۱۱,۰	٦,۳:۱
پانجار یاپراقلری	۹,۵	۱,۲	۰,۲	٤,۰	۳,۷:۱
۲ — قورو اوتلر :					
عادی چایر اوتی	۸۵,۷	۳,٤	۰,۵	۳٤,۹	۰,٦:۱
اورتا « «	۸۵,۰	۵,٤	۱,۰	٤۱,۰	۸,۰:۱
ایکنجی محصول چایر اوتی	۸۵,۰	۷,٤	۱,۳	٤۱,۰	٦,۰:۱
اعلی چایرلرك اوتی	۸٤,۰	۹,۲	۱,۰	٤۲,۸	۵,۰:۱
نملی چایرلرك اوتی	۸۹,۰	۵,۱	۱,۳	٤٤,۰	۹,۲:۱
اورتا حالده قیرمزی طرفیل	۸٤,۰	۷,۰	۲,۱	۳۸,۱	۵,۹:۱
قبا یونجه اورتا حالده	۸٤,۰	۹,٤	۱,۰	۲۸,۳	۳,۳:۱
یونجه‌لر	۸۳,۳	۷,٦	۱,٤	۳۵,۸	۵,۲:۱
جلبان اورتا حالده	۸۳,۰	۹,٤	۱,۵	۳۲,۵	۳,۹:۱

قابلیت هضمیه نقطهٔ نظرندن چایر اوتلرینك متوسط ترکیبلری

١٠٠ کیلوغرام آتیده‌کی اوتلرك محتویاتی کیلوغرام اوله‌رق بروجه آتیدر	قورو ماده‌لر	قابل هضم ماده‌لر			
		پروتئین	مواد شحمیه	ماءات قاربونیه	نسبت غذائیه
٣ ــ صامانلر :					
قیشلق بوغدای صامانی	٨٥,٧	٠,٨	٠,٤	٣٥,٦	١ : ٤٦
قیشلق چاودار »	٨٥,٧	٠,٨	٠,٤	٣٦,٥	١ : ٤٧
آرپا »	٨٥,٧	١,٣	٠,٥	٤٠,٦	١ : ٣٢
یولاف »	٨٥,٧	١,٤	٠,٧	٤٠,١	١ : ٣٠
٤ ــ دانه‌قاووزلری					
بوغدای وقاوزلری	٨٥,٧	١,٤	٠,٤	٣٢,٨	١ : ٢٤
چاودا »	٨٥,٧	١,١	٠,٤	٣٤,٩	١ : ٢٣
یولاف »	٨٥,٧	١,٦	٠,٦	٣٦,٦	١ : ٢٤
٥ ــ کوك ویومرولر					
پتاتس	٢٥,٠	٢,١	٠,٢	٢٠,٨	١ : ١٠,٦
حیوانات ایچون پانجار	١٢,٠	١,١	٠,١	١٠,٠	١ : ٩,٣
شکر پانجاری	١٨,٥	١,٠	٠,١	١٦,٧	١ : ١٧,٠
هاووچ	١٥,٠	١,٤	٠,٢	١٢,٥	١ : ٩,٣
شالغام لاحنه‌سی	١٣,٠	١,٣	٠,١	١,٠٦	١ : ٨,٣
شالغاملر ، طوریلر	٨,٥	٠,٩	٠,١	٦,٨	١ : ٧,٨
٦ ــ دانه‌لر :					
بوغدای	٨٥,٦	١١,٧	١,٢	٦٤,٣	١ ٥,٨
چاودار	٨٦,٠	٩,٩	١,٦	٦٥,٤	١ : ٧,٠
آرپا	٨٦,٠	٨,٥	٢,٣	٥٦,٦	١ : ٧,٣
یولاف	٨٧,٦	٨,٠	٤,٣	٤٤,٧	١ : ٦,٨

قابليت هضميه نقطهٔ نظرندن چاير اوتلرينك متوسط تركيبلری

١٠٠ كيلوغرام آتيده‌كی اوتلرك محتوياتی كيلوغرام اوله‌رق بروجه آتيدر	قورو ماده‌لر	قابل هضم ماده‌لر			
		پروتئين	مواد شحميه	ماءالقاربونلر	نسبت غذائيه
مصر	٨٧,٣	٨,٠	٤,٠	٦٣,١	٩,١:١
نوخود	٨٥,٦	٢٠,٨	١,٤	٥٣,٠	٢,٨:١
جلبان	٨٦,٦	٢٣,٢	١,٦	٤٧,٨	٢,٢؟١
آجی باقلا	٨٥,٩	٢٥,١	١,٦	٤٤,٥	١,٩:١
٧.ـ صنايع محصولاتی و بقاياسی					
بيرا فابريقه‌لرنده آرپا پوصاسی	٢٣,٩	٣,٦	١,٣	٩,٧	٣,٦:١
آرپا چيملری	٨٨,٧	١٩,١	١,٠	٤٨,٦	٢,٧:١
پانجار پوصاسی تازه	٩,٠	٠,٤	٠,١	٦,٣	٦,٤:١
انبيق بقاياسی	٩٣,٢	١٦,١	٤,٥	٣١,٩	٢,٧:١
بوغدای كپكی	٨٦,٤	١٠,٦	٢,٤	٤٥,٢	٤,٦:١
پرفيستيفی كوسبه‌سی	٩ ,	٤٣,٢	٦,٧	٢٥,٢	١,٠:١
صوسام »	٨٨,٩	٣٣,٥	١١,٥	١٥,٥	١,٠:١
پاموق »	٨٩,٤	١٨,٠	٥,٩	١٨,٧	١,٨:١
كتن »	٨٨,٢	٢٤,٧	٩,٦	٢٩,٨	٢,١:١

چايراوتلرينك قوهٔ غذائيه‌لری

حيوانلره ١٠٠ كيلو قورو چاير اوتی يديريله‌رك شو نتيجه‌لر الده ايديلير : صاغمال اينكلر وسطی اوله‌رق ٥٠ ليتره سوت ويررلر. سميرتمكه قونولاجق اوكوزلرك آغيرلقلری ٥ـ١٠ كيلو آرتار. كنج حيوانلرك آغيرلقلری ٥ـ١٠ كيلو زياده‌له‌شير .

١٠ ليتره خالص سوت ياخود ١٥ ـ ١٨ ليتره قايماغی آلنمش سوت ايچن بوزاغيلرك آغيرلقلری ١ كيلو فضله‌لاشير .

مختلف حیوانه یملرینك قیمت غدائیه‌لری

۱۰۰ کیلو غرام قورو چایر اوتنه معادل اولان غدالر

	کیلو
چیچکدن اول اوت	۹۰
چیچکلنمه اثناسنده اوت	۱۰۰
چیچکدن صوکرا اوت	۱۱۰
چایرلرك ایکنجی محصولی	۹۰
قورومش قبا یونجه اوتی	۹۰
قورومش طیرفیل اوتلری	۹۰
نوخودك قورومش اوتی	۹۰
یرالماسنك قوروساقلری	۱۵۰
یشیل چایر اوتلری	۳۵۰ الی ۴۰۰
ایکنجی چایر محصولی	۳۰۰ « ۳۵۰
قبا یونجه	۳۵۰ « ۴۰۰
قیرمزی طیرفیل	۳۵۰ « ۴۰۰
نوخود	۳۰۰ « ۴۵۰
چاودار ومصر	۳۵۰ « ۴۰۰
قره بوغدای	۴۵۰
یرالماسی	۳۵۰ « ۴۰۰
بولاف صامانی	۲۵
آرپا «	۲۵۰
بوغدای «	۳۰۰ « ۳۵۰
اینجه صامان	۱۵۰ « ۲۰۰
چاودارصامانی	۳۵۰ « ۳۸۰

	کیلو
مصر صامانی	۳۰۰ « ۲۵۰
آجی باقلا «	۱۵۰ « ۲۰۰
آصمه، اخلامور، قاواق، دیش بوداق، قارا آغاج یاپراقلری	۱۰۰
آقاسیا، آقچه آغاج	۱۲۵
میشه یاپراقلری	۱۳۰
هاووج	۳۰۰
پانجارلر	۳۰۰ « ۳۵۰
شالغام وشالغام لاحنه‌سی	۳۰۰
پتاتس و یر الماسی	۴۰۰
لاحنه‌لر	۴۵۰
آغاج میوه‌لری	
میشه پلیدی، آت کستانه‌سی	۶۰
قاین میوه‌سی	۶۰ الی ۷۵
قولزا کوسبه‌سی	۴۵ « ۵۰
کتن «	۴۰ « ۵۰
خشخاش «	۷۰
صوسام «	۴۰ « ۵۰
چاودار وبوغدای کپکی	۶۰
اوزوم ومیوه پوصه‌لری	۳۰۰
نشاسته پوصه‌سی	۲۰۰ « ۲۶۰

حیوانلرك بسلنمه‌سی

داميزلق قیصراقلر دوغورمازدن بر آی اولنه قدر چالیشدیریله بیلیرلر . یکی دوغان طایلری والده‌لری یالادقدن و قوروتدقدن صوکرا

امه‌که آلیشدیرمالیدر . بونك ایچون اولاً آغزینه کوچوك پارماغی ویرمه‌لی و بر آزصوکرا اصل ممه‌یه یاقلاشدیرمالیدر . طایلر ٦ یاخود ٨ آیلق اولونجه ممه‌دن کسیلیر، بونك ایچون تدریجاً سودك یرینه‌غدالی ماده‌لر وچوربالر قائم اولمالیدر : ٤٠٠ الی ٥٠٠ غرام باقلا و یاخود آجی‌باقلا اوتی صیجاق صوبك ایچنده پیشیره‌رك حاصل اولان چوربایی ویرمه‌لی؛ دها صوکرا ٥٠٠ غرام‌قیریلمش بولاف وبرمدت صوکراده ١ کیلو یوموشاق‌قورواوت علاوه‌ایتمه‌لی وبویله‌جه طایك ممه‌یی امه‌سی آزالدقچه تدریجاً مقدارینی آرتیرمالیدر. بشنجی هفته‌دن اعتباراً سوددن کسمه نهایت بولمشدر . اووقت ١ کیلو قیرلمش آجی باقلا ، ١,٥ کیلو بولاف‌و ٢,٥ کیلو قورواوت ویرمه‌لیدر، وطای ١٨ آیلق اولونجه‌یه قدر بونسبتی ٢,٥ کیلو بولاف ، ١,٥کیلو آجی باقلایه چیقارمالیدر . لاکن نسبت غدائیه دخی ١ : ٥ ی تجاوز ایتمه‌ملیدر .

بقربه : یکی دوغان دانالره والده‌سنك آغیز سودی دینیلن ایلك سودنی ایچیرمه‌لی و دویونجه‌یه قدر امه‌سنه مساعده ایتمه‌لیدر . ایلك آزی دیشلری چیقنجه‌یه قدر دانالری ممه‌دن کسمه‌ملی ، وباقلا اونی یاخود ایلیق‌صو ایچنده ایصلادلمش کوسبه قوللانمالیدر . ممه‌دن کسیلدکدن صوکرا ایرکن یتیشدیرمك ایچون دانالری مکمل ومبذول بر صورتده بسلمه‌لیدر .

غنمیه : قوزولری اوزون مدت امزیرمك و قابل اولدیغی قدر ممه‌دن کیچ کسمك لازمدر . ٤ الی ٥ آیلق اولمادن اصلا کسمه‌ملیدر. درت‌بش آیلق اولونجه بقلیه‌نباتلرینك اوندن یاخودتوز حالنه کتیرلمش کوسبه‌لردن یاپیلان چوربالر و دها صوکرا چایرلرك ایکنجی محصولی وهضمی قولای‌اولان (طیرفیل، قبایونجه‌وسائره کبی) غدالرویریلمه‌لیدر.

قصابلق حیوانلرك حاصلاتی

حیوانلرك یوز کیلو ثقلتنه‌مقابل:

	ات	ایچیاغی	دری
اوکوز و اینك	٥٠ ـ ٦٠ کیلو	٤ ـ ١٠ کیلو	٦ ـ ٨ کیلو

طانا (۳ آیلق) ۷۰ـ۷۵ کیلو (دهاصو کرا) ۵۵ـ۶۰ «
قویون ۴۵ ـ ۵۵ « ۳ ـ ۷ « ۸ ـ ۱۰ «

کومس حیوانلرینك قولوجقه مدتلری

طاووق	۲۱ کون	کوکرجین	۱۸ کون
هندی	۳۰ «	بربرستان اوردکی	۳۷ «
قاز	۳۰ «	اوردك	۲۹ «
کلك	۳۵ـ۴۰ «	سوکلون	۲۴ «
ج طاووغی	۲۸ «	طاووس	۳۰ «

حیوانانده کبەلك مدتلری

قیصراق	۳۴۰ کون	دیشی مرکب	۳۶۰ کون
دیشی قویون	۱۵۰ «	دیشی کویك	۶۰ «
اینك	۲۸۰ «	دیشی کدی	۵۵ «
دیشی کچی	۱۵۰ «	اطه طاوشانی	۳۰ «

حیوانلری دول خصوصنده نه وقت قوللانمالی

	ارککلر	دیشیلر
آیغیر وقصراقلر	۳ یاشندن ۱۲ یاشنه‌قدر	۲,۵ یاشندن ۱۵ یاشنه‌قدر
بوغا واینکلر	۱۵ آیلقدن ۶ « «	۱۵ آیلقدن ۱۲ «
قوچ وقویونلر	۱۵ « ۵ « «	۱۵ « ۶ «
تکه وکچی	۱۵ آیلق	۱۲ آیلق
خوروزوطاووقلر	۷ آیلق	۷ آیلق
باهندی ودیشی هندی	۱ یاشنده	۱۱ـ۱۲ آیلق
قاز	۱۰ آیلق	۱۱ـ۱۲ آیلق
کوکرجین	۵ آیلق	۵ آیلق

بر ارکك حیوانه نه‌قدر دیشی لازمدر ؟

صاف قانلی آیغیر	۸۰ـ۹۰	اطه طاوشانی	۱۰
یاریم قانلی آیغیر	۵۰ـ۶۰	سوکلون	۵

بوغا	٥٠	طاووس	٤
کاهل قوچ	۸۰ــ۱۰۰	هندی	۱٥ــ۲۰
ایلك دفعه چیفتلشن قوچ	٦٠	خوروز	٦ - ۱۰
کچی تکه	۱۰۰ــ۱۲۰	قاز اوردك	٦
مرکب آیغیری	۸۰ــ۹۰	لیلك	٤

دیشی حیوانلرده قیزغینلغك ظهوری

	حیوان چیفتلشدیکی حالده توخوم طوتمازسه		حیوان دوغوردقدن صوکرا	
قیصراق	۲٥	کون صوکرا	۱۹	کون صوکر
اینك	۲۰	»	۲۰	»
قویون	۱٥ــ۲۰	»	٤ــ٦	آی صوکر

بو قیزغینلق مدتی تخمیناً ۳۰ــ٤۸ ساعت قدر دوام ایدر .

حیوانات فرسیه نك یاشلرینك تعیینی

حیوانات فرسیه ٤۰ دیشه مالکدر . بونك ۲٤ ی اضراس (آزی دیشی) دوردی کوپك دیشی و۱۲ سی قاطعه (اوك دیشلر) در قیصراقلرك کوپك دیشلری یوقدر . حیوانلرك یاشنی تعیین ایچون اول دیشلرینه باقیلیر . هر چکه‌ده بولونان ٦ عدد اوك دیشك الك اورتاده بولونان ایکیسنه (مقدم) و بونلره بیتیشیك اولانلره (متوسط) و ایکی یان طرفده قالان ایکی دیشه مؤخر دینیلیر . طایلر دیشسز دوغارلر ٦ نجی کون مقدملر ، ٤۰ نجی کون متوسطلر چیقار . حیوان ۸ آیلق اولونجه مؤخرلر کورونور و مقدملر آشینمش اولور . ۱۰ آیلق اولونجه متوسطلر و ۱٥ الی ۱۸ آیلق اولونجه مؤخرلر آشینیر ۲ ½ یاشنده مقدم سوت دیشلری دوشوب یرینه اصل دیشلر کلیر ۳ یاشنده مقدملر آلتدن واوستدن قارشولاشیر ۳ ½ یاشنده متوسطلر دکیشیر ، ٤ یاشنده متوسطلر قارشولاشیر ٤ ½ یاشنده مؤخرلر دکیشیر ٥ یاشنده مؤخرلر قارشولاشیر . ٦ یاشنده مقدملر آشینیر

ومؤخرلرك ایچ کنارلری آشینه‌رق، طیش کنارلری بربرینه دوقونور ۷ یاشنده متوسطلر آشینیر، مؤخرلرك طیش کناری آشینیر واوسط طرفده بولونان مؤخرلرك کنارلرنده (قیرلانغیچ قویروغی) حاصل اولور. ۸ یاشنده‌مؤخرلر آشینیر ومقدملرك اورته‌سنده (کوکب‌سنی) دینیلن چوقورلق حاصل اولور ۹ یاشنده کوکب سنی متوسطلرده و ۱۰ یاشنده مؤخرلرده‌ظهور ایدرکه بووقتده مقدملر مثلث شکلنی الیر، ۱۱ یاشنده مقدملرده مینای مرکزی غائب اولور ۱۲ یاشنده بوحال متوسطلرده و ۱۳ یاشنده مؤخرلرده کورولور ۱٤ یاشنده مقدملر ایکی ساقی مساوی مثلث شکلنی آلیر ، ۱٥ یاشنده متوسطلر ، ۱٦ یاشنده مؤخرلر بوشکلده‌در ۱۷ یاشنده مقدملر اوچ ضلعی مساوی مثلث شکلنده بولونور . ۱۸ یاشنده متوسطلر ۱۹ یاشنده مؤخرلر بوحالی آلیرلر .

حیوانات بقریه‌نك یاشلرینك تعیینی

حیوانات بقریه‌نك اسنان قاطعه‌سی‌کسیجی (اوك دیشلری) یالکز آلت چکه‌ده‌اولمق اوزره ۸ عدددر. بوحیوانلردوغدقلری وقت‌مقدملر ایله برنجی‌متوسط دیشلره‌مالکدرلر. ۲۰ نجی کونده ایکنجی‌متوسطلر، ٤۰ نجی کونده مؤخرلر ظهور ایدر . ٦ نجی آیده تکمیل سوت دیشلری منتظم قوس حالنه کلیر . ۱۲ نجی آیده مقدملر ؛ ۱٤ ده برنجی متوسطلر ، ۱۸ ده ایکنجی متوسطلر آشینیر ۲۰ نجی آیده مقدملر سقوط ایدوب ۲ یاشنده یرلرینه اسنان دائمه کلیر ½ ۲ یاشنده برنجی‌متوسطلر دوشر ۳ یاشنده یرلرینه‌دائمه‌لر ظهور ایدر ½ ۳ یاشنده ایکنجی متوسطلردوشر و ٤ یاشنده دائمی دیشلر چیقار ½ ٤ یاشنده مؤخرلر دوشر و ٥ یاشنده دائمه‌لر چیقار ٦ یاشنده بتون اسنان دائمه برقوس حالنی آلیر .

۷ یاشنده مقدملر آشینیر ۸ یاشنده برنجی متوسطلر ۹ یاشنده ایکنجی متوسطلر ۱۰ یاشنده مؤخرلر آشینیر .

حیوانات غنمیه‌نك یاشلرینك بیلنمه‌سی

دیشسز دوغارلر، ۲۵ نجی کون بوتون سوت دیشلری تاملانیر
۳ نجی آیده دیشلر منتظم برقوس حالنی آلیر .
۱۵ نجی آیده مقدملر سقوط ویرلرنده دائمی دیشلر ظهور ایدر
۱/۲ ۱ یاشنده مقدملر دیکرلرینك خذاسنه کلیر .
۲ یاشنده برنجی متوسطلر دکیشه‌رك ۱/۲ ۲ یاشنده بونلرده دیکرلرینك خذاسنه کلیر .
۳ یاشنده ایکنجی متوسطلر دکیشه‌رك ۱/۲ ۳ یاشنده بونلرده دیکرلرینك خذاسنه کلیر .
٤ یاشنده مؤخرلر دکیشه‌رك ٥ یاشنده بونلرده دیکرلرینك خذاسنه کلیر .

حیوانات بقریه‌نك ثقلتنك حسابی

حیوانات بقریه‌نك جانلی اوله‌رق ثقلتلرینی تعیین ایتمك ایچون حیوانك اوك آیاقلرینك همان آرقه طرفندن برشریط واسطه‌سیله وجودینك قالینلغی اولچولور . بعده حیوانك اوموزینك اوکندن قویروق آلتنه قدر اولان محلی اولچولور وآشاغیده‌کی دستوره تطبیق اولونور .
$(ط \times ط \times م \times ۸۷,۵)$ بوراده (م) وجودك قالینلغی و (ط) دخی وجودك اوزونلغیدر . مثلا : حیوانك وجودینك دوره‌سی ۱,۵۲ مترو ووجودك اوزونلغی ۱,۳٤ مترو اولسه
$۱,۵۲ \times ۱,۵۲ \times ۱,۳٤ \times ۸۷,۵ = ۲۷۰$ کیلوغرام اولور

سوتجیلك و پینیرجیلك

مختلف سوتلرك تركیب وسطیسی

سوت ، كنج حیوانلرك بسلنمه‌سی ایچون الزم اولان مكمل برغدادر كه تركیبنده باشلیجه: صو، مواد آزوتیه (قازه‌ئین وآلبومین)، مواد شحمیه (تره‌یاغی) ، سوت شكری (لاقتوز) واملاح معدنیه موجوددر. سوت درونده‌كی مواد شحمیه كریوات حالنده [یاغ حبه‌لری] بولونور، سنوی براینكدن آلنان سوت مقداری اینكك عرقنه وویریله‌جك غدایه كوره دكیشیر . برحیوانك وجودینك ثقلتنی بش ایله ضرب ایده‌رك علی التقریب اوحیواندن قاچ لیتره سوت آلنه بیله‌جكی حساب ایدیله‌بیلیر؛ شوحالده ۳۵۰ كیلو ثقلتنده بولونان براینك تخمیناً سنوی ۱۷۵۰ لیتره سوت ویرر .

اسامی	انسان	دیشی مرکب	قیصراق	مرکب وحشی	اینك اعظمی واصغری حدلری	کچی	قویون
ثقلت اضافیه	۱۰۳۰	۱۰۳۲	۱۰۳۱	۱۰۳۲	۱۰۲۸_۱۰۳۴	۱۰۳۰	۱۰۳۸
حامضیت					۵ ۵ ۱٦ _ ۲۰	۵ ۱٤	۵ ۳,۷
صو	۸۷,٤۱	۹۱,٤	۸۹,۰	۸۷,۵۰	۸۵ _ ۹۰	۸۷,۰	۷۹,۹۷
قازه‌ئین آلبومین	۲,۲۹	۱,۲۳	۲,۷	۳,٦۵	۲,۵ _ ٤,۵	۳,۹	٦,۱۸
مواد شحمیه	۳,۷۸	۳,۱۰	۲,۵	۳,۵۰	۲_٦	٤,۰	۷,٤
سوت شكری	۷,۲۱	٦,۹۳	۵,۵	٤,٦۰	۳,۵ _ ۵,۵	٤,۳	۵,۳۷
موادمعدنیه	۰,۳۱	۰,٤۵	۰,۵	۰,۷۵	۰,۵_۱	۰,۸	۱,۰۲
خلاصهٔ یابسه (د+ه+و+ر)	۱۲,۵۹	۱۱,۷۱	۱۱,۲	۱۲,۵۰	۸,۵_۱۷	۱۳,۰	۱۹,۹۷

مع‌مافیه حیواناتدن آلنان سودك كرك مقداری [كمیتی] وكرك یاغلی

ویاخود آزیاغلی اولماسی هرشیدن اول حیوانك شخصیتنه تابع اولدیغنی اونوتمامليدر . حال حاضر سوتلی اینكلرك انتخابی ایچون الكاپی و امین واسطه آیری آیری هر اینك طرفندن حاصل اولان سودی منتظم فاصله‌لرله طارتمق (هر اون بش كونده ویا آیده بر) ومواد شحمیه‌سنی تعیین ایتمكدر. (ژه‌ربه‌ر) آلتی سایه‌سنده سوتك مواد شحمیه‌سی پك قولایلقله تعیین ایدیله‌بیلیر .

اسامی	انسان سودی	اینكلیز سودی کلاهه‌سی ۲۰	سوت کلاهه‌سی	قیماغی آلنمش سوت	قیماق	تره یاغی
صو	۸۸ـ۹۰	۲۵,۱	٤۸,٦	۹۰	٦۰	۱۰,۰
قازه‌ئین	۳,۹۲	۱۱,۹	۱۷,۸	٤,۳۰	۲,۵	۱,٤
رماد	۱,۱	۲,٤	۲,۵	۰,۷۰	۰,۸	۲,۰
تره‌یاغی	۲,٦	۱۰,۹	۱۵,۷	۰,۵۰	۳۵	۸۵,۰
لاقتوز	٤,۳	٤۸,۷	۱۵,٤	٤,٤۰	۲,۵	۱,٦

سودخانه‌نك تمیزلکی و سودلرك محافظه‌سی

(۱) سوتخانه ، سوت قابلری . — سوتخانه‌لر فوق‌العاده تمیز طوتولوب ، دوشه‌مه‌سی جلالی طوغلاویا به‌توندن اولمالی ، دیوارلرك ایچ یوزی‌ده هیچ دكلسه طوپراقدن ۱ ـ ۱،۵ مترو یوكسكده جلالی طوغلا ویا مرمر ایله قاپلانمش بولونمالیدركه صو ایله كوزلجه ییقانه‌بیلسین . اكر مرمر ویا جلالی طوغلا بولونمازسه سنه‌ده لااقل ایکی دفعه دیوارلری بادانه ایتمه‌لیدر سوت قونوله‌جق قابلرك غالوانیزه ایدیلمش دمیردن معمول اولماسی لازمدر. قابلری تمیزله‌مك ایچون ایچنده صودا بولونان قاینار صوویاخود قاینار كیرچلی صوایله ییقایه‌رق كوشه‌لرینی ودیبنی فورچه‌لامق وبوندن صوكراده تمیزصوایله چالقالامق ایجاب ایدر.

(۲) صاغمه . — صاغمادن اول اللری كوزلجه ییقایوب تمیزله‌ملی؛

حیوانك ممه‌لرینی‌ده کوزلجه یقامالی وقوروغنی اویلوغنه باغلامالیدر. صاغیلمغه باشلانجه ایلك چیقان درت بش دامله سودی یره آقیتمق، قابك اوستنه قونولان معدنی بر سوزکچدن سودی سوزمك لازمدر. سوزمك ایچون تمیزتولبند ویاخود پاموق قوللانمق دخی ایدر. اینکاری کونده اوچ دفعه صاغماغه غیرت ایتمه‌لیدر.

(٣) سوتك محافظه‌سی. — ١٢ الی ٧٠ درجهٔ حرارت آراسنده سودك ایچنده بولونان لاقتوز (سوت شکری) بر طاقم میقروب ویا مایه‌لرك تأثیریله حامض لبنه (آسید لاقتیك) تحول ایدرکه بونك تأثیریله سوت کسیلیر.

بوکا میدان ویرمه‌مك ایچون سودی اون درجه‌دن دها آشاغی صوئوتمق ویاخود ٧٠ درجه‌دن فضله ایصیتمق ایجاب ایدر. برنجی اصول ایچون بر دیعنی صوئوتمه آلتلری وایکنجی اصول ایچون پاستوریزاتور وتعقیم آلتلری قوللانیلیر. سوت صوئودیلیرسه آنجق بر قاچ ساعت فضله ایانه بیلیر. پاستوریزه ایچون سوت ٨٠ درجه حرارتده قدر بش اون دقیقه ایصیدیلیر. تعقیم سوتی هیچ اولمازسه بش دقیقه ١١٠ درجه حرارتده طوتمقدر. بوصورتله سوت اوزون مدت محافظه اولونه بیلیرسه‌ده کرك تی و کرك هضم اولونماسی خصوصی حس ایدیله‌جك درجه‌ده دکیشیر.

سودك قایماغنی آییرمه

	درجهٔ حرارت	قایماغك آیرلدیغی مدت	فائده
طبیعی ویا عادی اصول ایله	°١٢ـ°١٤	٣٦ ساعت	٪ ٧٥ـ٨٠
سودی صوئوق طوتمرق	°٤ـ°٥		٨٥ـ٨٨
قایماق آییران ماکنه‌لر ایله	°٣٠ـ°٣٢	ال ایله ساعتده ٦٠ـ٦٠٠ لیتره موتورله ساعتده ٧٠٠ـ٤٠٠٠ لیتره	٩٢ـ٥٨

یایقلامه درجه‌لری

	اعظمی درجهٔ حرارت (باربن)	سوتك ایاغانك اعظمی درجهٔ حرارتی	یایقلامه مدتی دقیقه	آلتك سرعتی مانیوه‌له‌نك عدد دوری ثانیه‌ده
طاتلی قایماق	٥ ٥ ١٢-١١			
خفیفجه اکشیمش قایماق	٥ ٥ ١٦-١٥	٥ ٥ ١٧-١٦	١٧-٣٠	ماکنه‌سنه کوره ٦٠-٤٠
اکشیمش سوت ویا یوغورت	٥ ٥ ١٩-١٧			

مختلف سودلردن آلنان تره یاغی مقداری

سودك مواد شحمیه‌جه زنکینلکی	٣	٣,٥	٤	٤,٥	٥	٥,٥
امثال	١,٠٨	١,١٠	١,١١	١,١٢	١,١٣	١,١٤

مثال : وسطی اوله‌رق ٪ ٤ مواد شحمیه‌یی حاوی ٦٠٠ لیتره سوتدن آلنه‌جق تره یاغنك مقداری :

$$\frac{١,١١ \times ٤ \times ٦٠٠}{١٠٠} = ٢٦,٦٤٠$$ کیلو غرامدر .

سوتلرك معاینه‌سی . — (١) ١٥ سانتیغرا درجه‌سنده سوتك ثقلت اضافیه‌سی بولونمالیدر. بونك ایچون موسمو دورنیقك (ترمولاقتو - دانسیمتر) آلتی قوللانیلیر ؛ درجهٔ حرارتی ١٥ سانتیغراده تحویل ایتمك ایچون مخصوص یاپیلمش اولان جدوله مراجعت اولونور .

(٢) قایماق ومواد شحمیه مقداری . — دوقتور (کنه‌ویل) ك اصولنه توفیقاً « آاقالی قره‌مو متره » آلتی قوللانیلیر ؛ یاخود (مارشان) اصولنه توفیقاً « لاقتو بوتیرو مترو » (ب نومرولی جدوله

یوزده حسابیله موادشحمیه مقدارینی اعطا ایدر) قوللانیلیر ؛ اك ایبسی
(ژربر اصولنه توفیقاً) (آسیدو بوتیرو مترو) ایله مخصوصی یاپیلمش
سریع الحرکه قوهٔ عن المرکزیه ماکنه‌سی قوللانمقدر .

صاف و طبیعی بر سوتك خواصی

ثقلت اضافیه‌سی ۱۰۲۸ ایله ۱۰۳٤ آراسنده اولمالی . مواد
شحمیه لااقل یوزده ۳ قایماق مقداری‌ده یوزده ۱۰ اولمالی حامضیت
۱۵ درجه‌ده بولونمالیدر .

صو قاتیلمش سوت

ثقلت اضافیه‌سی	۱۰۲۸	دن آشاغی
مواد شحمیه یوزده	۲,٥	الی ٤
قایماق یوزده	۷	الی ۱۲
خلاصهٔ یابسه یوزده	۱۱,٥	دن آشاغی

ه

حامضیت ؛ اگر سوت تازه ایسه ، ۱٥ـ۱٦ یاخود دها آز

قایماغی آلنمش و صو قاتیلمش سوت

ثقلت اضافیه بعضاً حال طبیعیده و اکثریا وسطی مقداردن دها آز.

مواد شحمیه یوزده	۳	دن	دها آز
قایماق	«	۱۰ دن	دها آز

اخطار . ـــ بالاده‌کی رقملر نه قدر اولسه تقریبی اولدیغی کبی
بعضاً غیر طبیعی سوتلر بولونورکه بونلرك معاینه‌سنده ایلك نظرده حیلالی
اولدیغی ظن ایدیلور ؛ بوسببله سودك معاینه‌سنی دها مکمل برصورتده
یاپمق اوزره بو کبی حال طبیعیده اولمایان سوتلر ایچون ۲٤ یاخود ٤۸
ساعت ظرفنده عین آخوردن چیقان عینی سوتی معاینه ایتمه‌لیدر. اگر
ایکنجی معاینه‌نك نتیجه‌سی برنجیدن چوق فرقلی دگلسه اوحالده سودك
حیله‌سز وفقط غیرطبیعی اولدیغی آکلاشیلمش اولور .

سرت پینیرلرك

اسامی	سودك حرارتی	[illegible] الاشمه مدتی		كسكك قارشدیرلمه‌سی		پنیرك پیشیرلمه‌سی			باصقی مدتی			
						حرارت	مدت	پیشیرمه	یازین		قیشین	
	درجه حرارت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	درجه حرارت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت
ادام پینیری	۳۲	۳۵	۰	۱۲	۰	۳۵	۱۰	۰	۰	۱۲	۰	۱٤
غودا »	۳۳	۳۰	۰	۱۰	۰	۳۵	۱۰	۰	۰	۱۲	۰	۱٤
قانتال »	۳۳	۰۰	۱	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲	۰	۱٤
چستر »	۲۹	۵۵	۰	۱۵	۰	۵۰	۳	۰	۰	۱۲	۰	۱٤
قاشقاوال »	۳۲	۰	۱	۲۰	۰	٦۵	۵	۰	۰	۳	۰	٦
كله‌ویا كورد »	۳۱	۲۰	۰	۱۵	۰	۸۵	۲	۰	۰	۰	۰	۰
غراویه‌ر »	۳۲	۳۷	۰	۱۵	۰	۵۸	۱۵	۰	۰	۱۵	۰	۲٤
پارمه‌زان »	۳۲	٤۵	۰	۲۰	۰	۵۰	۵	۰	۰	۱۲	۰	۰
روقفور »	۳۲	٤۰	۰	۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰	۰	۱۲
ژدقس »	۲۳	٤۵	۱	۲۵	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۰	۲٤
غورغونزولا »	۲۵	۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲	۰	۱۵

سوتخانه‌نك علاجلرله تمیزلنمه‌سی (دفع تعفنی)

پنجره وقاپولرده بولونان یاریقلره كاغد یاپیشدیریله‌رق دلیكلر كوزلجه قپادیلیر ؛ چكمجه ودولابلر وآلتلر آچیلدقدن صوكرا هر متره مكعب ایچون ۵۰ غرام كوكورت حساب ایدیله‌رك طوپراق برقاب ایچنده یاقیلیر وبو قاپو قپادیله‌رق ۲٤ ساعت صوكرا آچیلیر. طاوان ودیوارلر كیرچ قایماغیله بادانه ایدیلیر .

طابان و آلتلر صودالی قاینار صوایله ییقانیر . اگر قابل اولورسه

ـصورت اعماللری

ملاحوراً مدتی

کون

ملاحظـات

٥	یوز کیلو سوتدن ۹ـ۱۰ کیلو پینیر آلینیر .
٥	طوزلانیر
٠	
۱	کاله‌کله‌سی جسامتنه کوره آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدردر
٦	
٠	اوچ درت اوقه سوتدن براوقفه پینیر آلنیر
٤	ئه‌مانتال پینیری‌ده بوکا بکزر
٠	۲ـ۳ سنه‌ده کماله کلیر
٠	بر ، بربوچوق آیده کماله کلیر
۸	٤ـ٥ آیده کماله کلیر
۸	

قاپ وآلتلری بخار ایله تمیزله‌مك و بعـده قوروتمق لازمدر . صـوك زمانلرده تجـارتده یوزده قرق نسـبتنده بولونان فورمالین مایعی ایله سوتخانه‌لرده زه‌نفکـته‌ایدلـکده‌در. برقوغه صویه اللی درهم علاوه‌سیله سوتخانه‌نك اطرافنه دوکولور.

تره یاغنك طوزلانماسی : برکیلو تره‌یاغنـه ۳۰ ـ ٥٠ غرام طوز کفایت ایدر .

بوموشانه پنیرلرك صورت اعماللری

پنیرلرك اسملری	سودك حرارتی (سانتیغراد)	تخیلاشمه مدتی (دقیقه)	تخیلاشمه مدتی (ساعت)	سوزولمه — یازین (دقیقه)	سوزولمه — یازین (ساعت)	سوزولمه — قیشین (دقیقه)	سوزولمه — قیشین (ساعت)	سوزمه اثناسنده قاچ دفعه چوریله‌جکی (دفعه)	طوزلامه (ساعت صوکرا)	مطبخده قاله‌جقلری مدت (کون)	مطبخك حرارتی (سانتیغراد)	فوروتمه اوطه‌سنده قاله‌جقلری مدت (کون)	فوروتمه اوطه‌سنك حرارتی (سانتیغراد)	مخزنده قاله‌جغی مدت (هفته)	مخزنك حرارتی (سانتیغراد)
بری	٣٠_٢٨	٠	٤_٢	٠٠	١٢	٠٠	٤٢	٣_٢	٢٤	٣	١٨	١١_٧	١٤	٣_٢	١٢
قامبر	٢٧	٠	٣_٢	٠٠	١٥	٠٠	٢٤	٤_٣	٢٤	٣_٢	١٨	٢٠_١٤	١٥	٤_٣	١٢
نووشاتل	٣٠	٠	٢٤	٠٠	١٠	٠٠	٢٠	٠	٣٠_٢٥	١	١٧	١٢_٨	١٥	٤_٣	١٢
مون دور	٢٨	٥٠	٠	٠٠	١٢	٠٠	٢٤	٣_٢	٢٤	٢_١	١٨	٤_٣	١٦	٣_١	١٢
بون له‌وه‌ك	٣٨_٣٣	٤٥	٠	٠٠	٢٤	٠٠	٣٦	١٢_١٠	٣٦_٢٤	١	١٧	٣_٢	١٦	٤_٣	١٢
برلی طولوم	٣٠	٠	١	٠٠	١٢	٠٠	٢٠	٠	٢٠	١	١٧	طولومه دولدریلور			
ژروه	٢٠_١٨	٠	٢٤	٠٠	١٥	٠٠	٢٤	٤_٣	٢٤	٢_١	١٦	٣_٢	١٥	٣_٢	١٢

مختلف پینیرلرك استحصالی

۱۰۰ کیلو سوتدن ۱۰ کیلو هولاندایاغلی پینیری یاخود ۸,۵ کیلو
ممانتال پینیری یاپیلیر. سوتلی برایشکدن سنوی ۲۰۰ الی ۲۲۰ کیلو
غلی پینیر، ماخود، ۷۵ الی ۸۰ کیلو تره یاغی ایله ۱۱۰ الی ۱۲۰
یلو یاغسز پینیر آلنیر. ۳ کیلو بیاض پینیر ایچون ۱۰ کیلو قایماغی
النمش سوت حساب ایدرلر. ٥ کیلو کچی سودی ۱۵۰ غراملق تازه
بنیر ویرر، (۱٥) لیتره قویون سودی (۱۰) کیلو روففور پینیری
یرر. موسمنه کوره ۳-٤ قیه قویون سودندن براوقه تازه بیاض
پنیریدی اوقه سوددن برقیه قاشار پینیری یاپیله بیلیر.

پینیر مایه‌سنك یاپیلماسی

هنوز سوت ایله بسله‌نن ۲-٦ هفته‌لق دانا، قوزو ویا اوغلاغك
ثیرده‌نندن ۱۰۰ غرام مقداری آله‌رق ایچنده اللی غرام عادی طوز
ریدلمش بولونان صوبك ایچنده ٥ کون براقیلیر. بش کون صوکرا
کیدن ٥۰ غرام طوز ایله ۱۰۰ الی ۱۱۰ سانتی‌مترو مکعب اسپرتو
(۹۰ ویا ۹۲ درجه‌لك) علاوه ایدیلیر. بعده سوزیله‌رك ایچنه
/. ۱۰ طوزلو صو و ./. ۸ الی ۱۹ اسپرتو قویمق شرطیله] بر
یتره‌یه ابلاغ اولونور. بو مایه‌نك برغرامی ۱۰ کیلو ایلیق صوبی
بختیلاشدیرر.

اوروپانك حاضر پینیر مایه‌لرندن مایع اولانك برغرامی اون کیلو،
وز مایه‌نك بر غرامی یوز کیلو سودی پختیلاشدیرر.

طاووقچیلق و یومورطه‌جیلق[١]

دامیزلق طاووق و خوروزلرك سچیلمه‌سی

بسله‌یجینك كندیسنجه یتیشدیره‌جكی طاووقلرده چوغالماسنی ایسته‌دیكی یومورطلامه ، ات ویرمه ، اوتمه ، قولوچقه اولمه قابلیتلرندن هانكیسی ایسه اوعلامتلری اك چوق حائز طاووق و خوروزلرك اك دیجلرندی دامیزلغه آییرماسی لازمدر . طاووقلرك سنه‌ده اك چوق یومورطلایانلری ، یا برر برر قید واشارت ایتمكله یاخود قپانلی فوللوقلر استعمال ایله‌مكله آكلاشیلیر . خوروزلرده ایبیكك بوكوك ویاصارقیق برحالده اولماسی ، برطرفنك غایت آز بویومه‌سی ، بربرینه‌غیرمساوی صاقال و مهموزلرك بولونماسی ، قویروغك برطرفه قاچیق ویا پك دوز اولماسی ، قویروغك قیوریلوب صیرته كلمه‌سی ، بعض تویلرینك طاووق تویلرینه بكزه‌مه‌سی وطاووقلرده ایسه برطوپوق كمیكنی حامل مهمیزلرك بولونماسی یاخود طیریان تویلریله‌من ین اوزون بر قویروغك بولونماسی تناسل قوتنك نقصان اولدیغنه دلالت ایتدیكندن بونلری انتخاب ایتمه‌ملیدر .

طاووق ، اوردك ، پچ وكوكرجینلری ١-٣ هندی وقازلری ٣-٤ یاشلری آراسنده دامیزلغه آییرمالیدر . كنیش یرلرده یاشایان یابانی هندی ١٥-٢٠ اركك پچ ٥-٧ ، اركك اوردك ٥-٦ ، براركك قاز ٥ - ٦ دیشی قازه كفایت ایدر . دار یرلرده اركك مقداری زیاده‌لشدیرمه‌لیدر . بر اركك طولوز قازی آنجق ایكی دیشی‌یی آشیلایه بیلیر .

هانكی عرق طاووقلرك نه قابلیتلره مالك اولدقلری آشاغیده‌كی جدولدن آكلاشیلیر .

---

[١] تفصیلات لازمه آلمق ایچون محرریمز صالح ذكی بكك «مكمل وعملی طاووقچیلق» كتابنك ایكنجی طبعنه مراجعت ایدیكز .

طبیعی قولوجقه . — جثه‌لی بویوك طاووقلرك آلتنه اورته بویوکلکده (٥٠-٦٠ غرام آغیرلغنده) ١٣-١٤ اورته بویوکلکده بولونان طاووقلره ١١-١٢ جوجه طاووقلره ٧-٨ یومورطه براقیلیر. هندی وقازك آلتنه کندی جنسلرندن ١١-١٣ هندیلره طاووق یومورطه‌سندن ١٥-٢٥ طاووقلره قاز یومورطه‌سندن ٥-٦ دانه قونوله بیلیر. [قولوچقه مدتی حیوانات اهلیه بحثنده‌در] قولوچقه‌یه قونوله‌جق یومورطه‌لر غایت تازه وللال قطعیاً ١٥ کونلکی کچمه‌ملی ویانینده خوروز بولونان طاووقلردن آلنمالیدر .

جبری قولوجقه . — هندی وطاووقلری زورله قولوچقه یاپمق ایچون برصاندیق ویا سپت ایچنه قپایوب اوستنه برآغیرلق قویمالیدر

قولوجقه‌دن واز کچیرمك . — بونك ایچون طاووقلری صویه اتیرمق ایی دکلدر برسپت ایچنه قویوب بریره آصمالی و ٢٤ ساعت آچ براقمالیدر . ینه واز کچمزسه براز هند یاغی ایچیرمه‌لیدر .

یومورطه‌لرك معاینه‌سی. — قولوچقه‌یه قونولمازدن اول یوموطه‌لرك وخوملی اولوب اولمادقلرینی آکلامق ایچون براصول یوقدر. قولوچقه‌نك ردنجی، بشنجی کونلری یومورطه‌لر قارانلقدن ایشیغه دوغرو باقیلدیغنده ایچنده قیرمزی رنکده اوروعجك آغی کبی برشکل کورولورسه خوروز طرفندن آشیلانمش اولدیغی، شفاف اولور یعنی ایچنده برشی کورونمزسه توخومسز بولوندیغی ، اورتاسنده سیاه برلکه مشاهده ولونورسه چورومش وجیلیق اولدیغی آکلاشیلیر .

یومورطه‌لرك قاچ کونلك اولدیغنی آکلامق . — تازه یمورطه صویه براقیلدیغی زمان دوز بروضعیتده قالیر ٣ - ٥ کونلك یوموطه صوده افقه نظراً ٢٠ درجه ، سکز کونلك ٤ ، (١٤) کونلك ٦٠ ، (٢٠) کونلك ٧٥ لك بر زاویه تشکیل یدر ٣٠ کونلك اولورسه سیوری اوجی آشاغیده قالەرق دیم دیك وضعیت آلیر . دها بایات اولورسه صویك یوزینه چیقار .

خوروزمی طاووقمی ؟ — بر يومورطه‌نك ايكی نصفی حس اولونه‌جق درجه‌ده مساوی و برطرفی ديكرينه نظراً يووارلاق اولورسه چيقاجق ياورو ديشيدر . ايكی نصفی غير مساوی ، بر جهتی آز چوق سيوری وديكر جهتی طوپارلاق بر شكلده ايسه جنسی اركك‌در.

قولوچقه ماكنه‌لری. — بونلرده درجهٔ حرارت سانتيغراد ٤٠ ره ئومور ٣٢ فارانايت ١٠٥ درجه‌يی كچمه‌جكدر. بونلرك فيأتلری زراعت ماكنه‌لری قسمنده يازلمشدر. قوللانيلماسنی اوكرنمك مطلقه « مكمل وعملی طاووقچيلق » كتابنی اوقومغه متوقفدر .

جيو جيولرك بسلنمه‌سی . — قولوچقه‌دن چيقان جيوجيولر ٢٤ ساعت برشی يديرمه‌مليدر. جيوجيولرك باشليجه يملری شونلردر

١ — صوبه ياخود ياغی آلنمش سوده باتيريلوب صيقيلمش نملی اكمك .

٢ — قابوغی صويوله‌رق اينجه دوغرانمش قاتی يومورطه .

٣ — آرپا اونندن ياپيلمش صولوجه خامور .

٤ — مارول وهندبا ياپراقلری (چيك . ياپيتمش) .

٥ — قوم داری ياخود سوده پيشيرلمش پرنج .

٦ — تل شهريه (شعريه) ، مقارنه و سائره چورباسنه سوزولمشی .

٧ — يوغورت مايه‌سيله ياغسز سوددن ياپيلمش لور پينيری

٨ — پيشيرلمش حيوانات قانلری ، قارنجه يومورطه‌لری (سرمه‌لری قوردلر .

پيليچلرك بسلنمه‌سی . — پيليچلره اك زياده اوفاق دانه بوغدای ، قيرلمش يولاف ؛ آرپا وچاودار خاموری ، قارا بوغدای كنوير توخومی ، لاحنه ، هندبا ، قوزی قولاغی ، پانجار كوك يديرلمه‌ليدر .

يومورطلامق ايجون يم تيبلری . — صباحلاين مساوی مقدارده كپك ، قبا قيرلمش بوغدای وكذا قبا قيرلمش مصروبولافدن مركب وصيجاق صو ايله ايصلادلمش بر مخلوط وات قيرينتيلری .

اوكله وقتی . — يالكز بوغدای [طاووقلرك أشينوب حركت ايتمه‌لری ايچون صامان ويا اوت ييغينلری اوزرينه سرپيلمه‌لی]

آقشاملاين . — يازين بوغدای ايله آرپا ، قيشين مصر ايله قارا بوغدای هفته‌ده ايكی دفعه كميك قيران ماكنه‌دن چكيلمش تازه كميك پارچه‌لری ، ات وبايات اكمك قيرينتيلری ، كذلك هفته‌ده ايكی دفعه قييلمش يونجه ، ايصيرغان اوتی ، لاحنه ، پانجار كوكی ، مارول كبی يشيلكلر ويرمه‌ليدر . چاقماق طاشی ، ايستريديه قيريقلری كميك قيرينتيلری كبی سرت ماده‌لری طاووقلرك يملكلرندن هيچ اكسيك ايتمه‌مليدر .

ايركن توی دوكديرمك . — صوك‌بهار بتداسنده طاووقلره ايكی هفته قدر پك آز يديريلوب‌ده بعده آزوتی چوق قوتلی يملر ويريليرسه سرعتله توی دكيشديررلر و قيشه قوتلی كيروب چوق يومورطلارلر .

يومورطه‌لرك محافظه‌سی . — يومورطه‌لر برچوق اصوللرله ازجمله كول ايچنده ياخود قابوقلرينه وازه‌لين سوره‌رك ياخود كيرچ صويی ايچنه قويه‌رق محافظه اولنور . كيرچ صويی ايچنده محافظه ايتمك‌ايچون اولا بر اوقه خالص سونمه‌مش كيرچ آلوب ۱۵ اوقه صوئوق صو ايچنده سوندورمه‌لی بر قاچ ساعت قاريشديرمالی بعده طورطونك‌ديبه چوكمه‌سنی بكلمه‌ليدر . بوصورتله الده ايديلن براق (دورو) مايعی، بر كوپ ويا صيزمايان واريل ايچنه يرلشديريلن يومورطه‌لر اوزرينه دوكمه‌ليدر . بعده يومورطه صاريسنك قابوغه ياپيشمامسی ايچون فوچی وكوپلری هفته‌ده ايكی اوچ دفعه قيميلداتماليدر. بوصورتله يومورطه‌لر قيشه قدر هيچ بوزولمقسزين محافظه ايديليرلر .

بر دونومده قاچ طاووق بسله‌نیر؟ — كومسده بر طاووغه ویریله‌جك سطح ۰,۱۵ مترو مربعی؛ بر قاز ایچون ۰,۲۵؛ بر هندی ایچون ۰,۳۰؛ بر اوردك ایچون ۰,۲۰ مترو مربعی‌در. اراضیسی كنیش و اوجوز اولان چیفتلكلره سربست بسلامه اصولی ایله بر دونومده ۵۰ طاووق، شهر وقصبه جوارنده بر دونوم اراضی ایچون یاریم سربست بسلامه اصولی ایله ۱۰۰ ـ ۱۲۵ طاووق، شهر ایچنده فیلو سیستمی كومسلرله ودار بسلامه اصولی اوزره دونومباشنه ۵۰۰ ـ ۶۰۰ طاووق حساب ایتمه‌لیدر.

مختلف طاووقه آله‌بیله‌جك كومسلرك جایلری شونلردر

طاووق عددی	یوكسكلكی مترو	اوك طرفی مترو	درینلكی مترو
٦ ـ ٨	١,٦٠	٠,٦٥	٠,٨٠
١٠ ـ ١٢	١,٧٥	١,١٥	٠,٩٠
١٥ ـ ٢٠	١,٨٥	١,٥٠	١,٠٠
٢٥ ـ ٣٠	١,٩٥	١,٨٠	١,٢٠
٥٠ ـ ٦٠	٢,١٠	٢,٠٠	١,٦٠
١٠٠ ـ ١٢٥	٢,١٥	٢,٩٥	٢,٣٥

طاووقلرك قابلیت درجه‌لری

آشاغیده‌كی جدولده‌ك یوكسك درجه ۲۰ در. ۱۸ ـ ۲۰ علی الاعلا ۱۵ ـ ۱۸ اعلی ۱۲ ـ ۱۵ قریب الاعلا ۹ ـ ۱۲؛ وسط ٦ ـ ۹ قریب وسط ۳ ـ ٦ فنا ۱ ـ ۳ پك فنا ۰۰۰ هیچ.

طاوق عرقلری	اقلیمه تحمل قابلیتی	جاوق بویومه قابلیتی	ات ویرمه قابلیتی	یومورطلامه قابلیتی	قولوجقه قابلیتی	یومورطه‌لرك عددی وسطی	یومورطه‌لرك ثقلتی غرام	بوی غدالری غرام	طوروقاندا یومورطلامه قابلیتی
اسپانیول	٨	١٠	١٢	١٧	١٢	١٦٠	٨٠	١٩٥	١٥
البرفلد	٢٠	١٩	١٩	١٩	١٨	١٧٠	٦٠	١٨٠	١٥
اندلس	١٨	١٧	١٠	١٨	١٢	١٦٥	٧٠	١٩٤	١٥
انکلیز بیوك دوکوشکن	١٤	١٢	١٢	١٤	١٤	١١	٦٠	١٦٠	١٤
اورپینغتون	٢٠	٢٠	١٤	١٩	١٨	١٥٠	٦٠	١٦٠	١٥
باربه‌زیو	١٤	١٣	١٤	١٤	١٠	١٥٠	٧٠	١٩٠	١٤
باصدی‌باجاق	١٨	١٦	١٧	١٨	١٨	١٥٠	٦١	١٩٠	١٤
براهما	١٩	١٦	٩	١٣	٢٠	١٢٥	٧٥	٢٧٥	١٩
بره‌س (سیاه)	١٨	١٨	١٩	١٥	١٢	١٦٠	٦٠	١٩٠	١٥
بره‌س (قیر)	١٩	١٨	١٥	١٤	١٤	١٥٠	٦٥	١٥٨	١٥
بره‌کل	١٨	١٨	١٤	١٨	١٠	١٥٠	٦٠	١٥٠	١٥
پادو	١٢	١١	٧	١٠	٢	١٠٠	٥٨	١١٥	١٤
پیلموت روق	٢٠	٢٠	١١	١٩	١٦	٢٠٠	٦٥	١٨٠	٢٠
حاجی قادین	١١	١٣	٢٠	١٤	١٠	١٤٠	٧٠	١٩٥	١٥
دکزلی	١٩	١٦	١٨	١٩	١٤	١٦٠	٦٥	١٧٠	١٦

طاووقلرك عرقی	اقلیمه تحمل قابلیتی	چابق بیومه قابلیتی	ات ویرمه قابلیتی	یومورطلامه قابلیتی	قولوجقه قابلیتی	یومورطه‌لرك عددی وسطی	یومورطه‌لرك ثقلتی غرام	یومی غدالری غرام	طه، قالده [illegible] طلامه قابلیت
دورکینغ	١٤	١٣	١٥	١٤	١٢	١٥٠	٦٠	١٩٥	٥
ره‌ن‌فوقوسی	١٦	١٥	١٦	١٤	١٤	١٢٠	٦٠	١٨٠	٥
فاوه‌رول	٢٠	٢٠	١٣	١٥	٢٠	١٣٠	٦٠	١٨٠	٩
فیزان (هودان)	١٥	١٧	١٦	١٦	٢	١٢٥	٦	١٩٥	٠
قامپین (کوموشی)	١٩	١٠	١٤	٢٠	٢	٢٢٥	٥٨	١٥٢	٥
قره‌وه‌کور	١٠	١٢	١٨	١٥	٧	١٢٠	٧٨	٢٠٠	٤
لانغشان	١٩	١٦	٩	١٤	١٩	١٢٠	٦٥	٢٠٠	٨
له‌غورن	٢٠	١٨	٩	٢٠	١٢	٢٥٠	٦٠	١٨٠	٥
مان	١٢	١٣	١٩	١٤	١٠	١١٠	٦٠	١٩٥	٤
مانت	١٨	١٩	١٧	١٧	٨	١١٥	٦٠	١٩٠	٤
مینورقا	١٤	١٨	١٨	١٩	١٥	١٧٠	٧٠	١٨٠	٥
نمسه (قوشین‌شین)	١٩	١٥	٨	١٢	٢٠	١٢٠	٥٥	٣٠٠	٩
ویاندوت	٢٠	٢٠	١٠	١٩	١٦	١٦٠	٦٠	١٨٠	[illegible]
هامبورغ	١٤	١٤	١٠	١٨	١٠	٢٤٠	٥٠	١٨٠	٥
هند	٢٨	١٢	١٢	١٣	١٨	١٢٠	٦٠	١٩٠	٤

جوجه يومورطلايجى طاووقلرك دیشاریده كورونوشلری

عرقلری، جنسلری نه اولورسه اولسون ايی يومورطلايجی طاووقلرك باشلری غايت ديك وباشلرنده كی تويلر قافالرينه ياپيشيق وعادتا برفورچه ايله فورجه‌لانمش كبی دوزكون اولور وتويلرك رنكلری اكثريا عيفيدر.
بوغازلری باشلرندن آچيق برصورتده آيری كورونور. كذالك بوغازلری اينجه و اوزون برشكلده اولور. بويون تويلری ده ممكن مرتبه بوينه ياپيشيق بولونمالیدر. بوتون وجودنده كی تويلربدن اوزرينه دوزكون برحالده ياتيق ويا ياپيشيق كورونمه‌ليدر؛ قانادلر اوموزلره كوزلجه صيقيشيق اوله‌رق قويروق اوزرندن يكديكريله برلشمه‌لی وقويروغی غايت طوپلو وصيرتك اوستنده ديك بروضعيتده دورماليدر.
قارننده كی قاباريق تويلر چوقجه بولونماليدر. اويلوق كميكلری طاووغك جثه‌سنه وآياقلرينه نسبتله ممكن مرتبه اينجه نارين اولماليدر. پاچالرك چيبلاق ويا تويلی اولماسی مساويدر. يالكز غايت اينجه برشكلده اولماليدر. اينجه ونسبةً قيصه پارماقلی پنجه‌لر حال صحتده كی برطاووق ايچون شاشماز برعلامتدر.
اسكيدن يومورطلايجی طاووقلره علامت اولمق اوزره ايبيكلرك غايت قيرمزی اولماسنه وپاچاقلرله قويروق آراسنده كی حوصله كميكنك كنيش بولونماسنه اهميت ويررلردی. ايبيكلرك قيرمزيلغی طاووقلرك صحت وفعاليتده اولدقلرينه ويومورطلامغه باشلادقلرينه علامت صاييلیرسه‌ده چوق يومورطلايه‌جقلرينه دلالت اتمز. كذالك حوصله كميكلرينك كنيشلك و دارلغنك واينجه‌لك وقالينلغنك يومورطه‌لقلرله و يومورطه صالقيملريله هيچ برمناسبتی يوقدر.

طاووقلری قيسه موسمنده بول، بول يومورطلاتمانك سرلری و معرفتلری

طاووقلر؛ عموميتله تشرين اولدن مارته قدر صوئوق موسملرده آز يومورطلارلر. مارتده هوالر ايصينمغه باشلاديغی وقت هپسی بردن

يومورطه‌يه كليرلر و اكثريا تموزه ، آغستوسده قدر بول بول يومور-
طلامغه دوام ايدرلر . يازين عموم طاووقلر يومورطلاديغى ، صرفيات
آزالديغى ، صيجاق هوالرده يومورطه‌لر چابوق بوزولديغى ايچون فيأتى
دوشر ، قازانجى آزالير . حالبوكه قيشين يومورطه صرفياتى چوغالديغى
و يومورطه‌لر اوزون مدت دايانديغى حالده يومورطه آز اولديغى ايچون
صوك بهاردن اعتباراً بوتون قيش فيأتلرى كيتدكجه يوكسه‌لير و قازانج ده
زياده‌له‌شير . او حالده طاووقجيلقده اك بويوك معرفت واقتصادى موفقيت ؛
قيش موسمنده طاووقلرى همان هر كون يومورطلاتمق و پهالى فيأتلردن
استفاده ايده‌رك فضله پارا قازانمقدر . قيشين طاووقلرى فضله يومور-
طلاتمه‌نك چاره‌سى نه‌در ؟ بو مسئله‌يى بوتون طاووق بسله‌ينلر صوروب اوكرنمكه
چاليشمقده ، فقط قابل تطبيق معلومات آله‌مامقده‌درلر . حالبوكه بو مسئله
نه اسرار ونه‌ده معمادر . ساده‌جه طاووقجيلق فننك تطبيقات و تجربه-
لرندن حاصل اوله نتيجه‌لردر . قيشين صوغوق زمانلرده طاووقلردن
بول بول يومورطه آلمق ايچون آشاغيده يازيله‌جق و برر برر ايضاح
اولونه‌جق نقطه‌لره دقت ايتمه‌ليدر :

۱ — بر و نهايت ايكى ياشنده‌كى طاووقلر ايله نيسان و مارت
آيلرنده يومورطه‌دن چيقمش پيليچلرى برابر بسله‌مه‌ليدر .

۲ — طاووقلره صوغوقلر باصمازدن اول ايركينجه توى
دوكديرمه‌ليدر .

۳ — قيشين طاووقلرك كومسلرينى و كوندوز بارينه‌جقلرى محللرى
ممكن اولديغى قدر صيجاق طوتمالى ، بونلرى صوغوقدن ، رطوبتدن
روزكاردن قوروماليدر .

٤ — قيشين طاووقلره هر حالده ايليق صو ايچيرمه‌لى و كپكارله
سائر صولى يملرينى مطلقا صيجاق صو ايله حاضرلاماليدر .

٥ — كوندوزلرى بارينه‌جقلرى هانغار ويا صوندورمه‌يه تازه
بيكير فيشقيسى سرپه‌رك طاووقلرى بوراده أشينديرمه‌ليدر .

٦ — طاووقلره صباح ، اوكله واقشام وقتلرى و بول غداسى قوتلى
و عينى زمانده قيزديريجى يملر ويرمه‌ليدر .

٧ ــ طاووقلرك دانه يملرینی قورو اوتلر و اینجه قوملر ایچنه سرپه‌رك اونلری اشینمكه وحركت ایتمكه مجبور ایتمه‌لیدر .

٨ ــ یتیشدیریله‌جك پیلیچلر ایچون قولوچقه‌لق یومورطه‌لری قیشین ایركن یومورطه‌یه كلن و بول یومورطه ویرن طاووقلرك محصولاندن انتخاب ایلمه‌لیدر .

٩ ــ قیشین كونلر چوق قیصه و كیجه‌لر پك اوزون اولدیغندن اقشـام قارانلغی باصار باصماز كومسلری الكتریك ویا لوكس ویاخود قارپیت لامبه‌لریله قوتلیجه آیدینلاته‌رق اوچ درت ساعت‌قدر طاووقلرك فعالیت زمانلرینی آرتیرمالی و اویقویه بر آز كیچ یاتیرمالیدر . یاخود اقشامدن ایركن اویومالرینه مساعده ایده‌رك صباحلاین اورتالق آغارماـ زدن اوچ دورت ساعت اول كومسلری آیدینلادوب طاووقلری تونكلرندن ایركن قالدیرمالی وفضله یم بیه‌رك وزیاده حركت ایده‌رك هضم ویومورطلامه اعضالرینك دها زیاده فعالیتده بولوندیرلماسنه چالیشمالیدر .

١٠ ــ قیش ایچنده یومورطلامغه باشلایان طاووقلرك ایركن قولوچقه‌یه یاتماسنه ویومورطلامه زماننده غائب ایتمه‌سنه مساعده ایتمه‌یوب آیری بر اوطه‌یه قپایه‌رق ویا برسپت ایچنده آصه‌رق ، یوزدیرمغه یعنی قولوچقه‌دن واز كچیرمكه چالیشمالیدر .

١١ ــ یوقاریده یازدیغمز تدبیرلر ؛ عرق و جنس آییرمقسزین عموم یرلی واجنبی طاووقلره شامل اولوب خصوصی طاووق جنسلری بسله‌نه‌جك اولورسه قیشین ایركن یومورطه‌یه كلدكلری تجربه ایدلمش اولان پیلیموت‌روق ، ویاندوت ، فاوه‌رول ، لانغشـان عرقلرینك طاووقلرینی ترجیح ایتمه‌لیدر .

١٢ هرسنه طاووقلرك ویردكلری یومورطه عددینی زیاده‌لشدیرمك وقیش موسمنده هركون یومورطلامه‌لرینی تأمین ایتمك ایچون طاووق وخوروزلری اصول مخصوصه‌سی داخلنده دورت بش سنه چیفتلشدیرمكه و اصطفا ایتمكه دوام ایده‌رك مكمل و اصلاح ایدلمش بر سـورو یتشدیرمه‌لیدر .

١٣ ــ طاووقلرك كومسلرینی دائما تمیزله‌مك وآرا صیرا هرطرفنه

علاج سرپمك وطاووقلری معاینه ایتمك صورتیله بیت ، پیره وسائر خسته‌لق میقروبلری حاصل اولمامسنه صوك درجه دقت ایتمه‌لیدر .

١٤ — طاووقلری یومورطلامغه تشویق ایتمك ایچون یانلرنده هر حالده خوروز بولوندیرمالیدر.

بو صایدیغمز شرطلره حقیله رعایت ایدلدیکی صورتده طاووقلرك بوتون قیش بول بول یومورطلامالرینه احتمال و امكان یوقدر . بو شرطلردن و تدبیرلردن هپسی‌ده اهمیتلی ایسه‌ده الك زیاده تأثیرلیسی کومسلری محافظه‌لی یاپمق وطاووقلری صیجاق طوتمقدر .

دامیزلق ایچون هانکی عرقلردن بسلمه‌لیدر ؟

بونك ایچون ابتدا نظر دقته آلنه‌جق مسئله انتخاب ایدیله‌جك عرقك؛طاووق بسله‌نه‌جك اقلیمك شدتنه دایانیقلی اولماسی ، ثانیاً ایسته‌نیلن اوصافی وقابلیتی تماماً حائز اولماسیدر . مختلف مقصدلره کوره انتخاب ایدیله‌جك عرقلر شونلردر .

١ — چوق مقدارده واورتا بویوکلکده یومورطه آلمق ایچون اجنبی عرقلرندن (له‌غورن) ، (پلیموت روق) ، (مینورقا) ویرلی عرقندن دکزلی طاووقلرینی بسله‌ییکز

٢ — یومورطه‌نك ایریلکنی آرامایوب‌ده یالکز عددینك چوق اولماسنی ایسترسه‌کز (هامبورغ) ویا (قامپین) طاووقلرندن برینی بسله‌ییکز

٣ — یومورطه‌نك عددینه اهمیت ویرمیه‌رك یالکز بویوکلکنی ایسترسه‌کز (ایسپانیول) طاووغنی انتخاب ایدیکز

٤ — اتلرینك نازك ونفیس اولماسنی ایسترسه‌کزخاص قادین (فله‌ش) یاخود (قاوه‌رول) جنسلرینی بسله‌ییکز

٥ — زینت ، اکلنجه ومراق ایچون بسله‌یورسه‌کز فیزان (هودان) (پادو) ، (بوقاهاما) طاووقلرینه اهمیت ویریکز

٦ — خوروزك سسلرینی سویورسه‌کز (دکزلی) ، (البرفلد) صاقاللی آنوه‌رس (باربوس دانوه‌رس) عرقلرینی انتخاب ایدیکز

۷ — چوق قولوچقه اولمالرینی آرزو ایدرسه‌کز نمسه (قوشین شین) (براهما) جنسلرینی ترجیح ایدیکز
۸ — قیشبن ایرکن یومورطلامغه باشلامالرینی ایسترسه‌کز (پلیموت روق) ، (نمسه) ، (لانغشان) ، (ویاندوت) (فاوه‌رول) جنسلرندن برینی بسله‌یکز .
۹ — پیلیجلرینك غایت چابوق بویومه‌لرینی وایرکن یتیشمه‌لرینی ایسترسه‌کز (ویاندوت) ، (پلیموت روق) ، (فاوه‌رول) جنسلرینی بسله‌یکز .
۱۰ — یالکز خوروز دوکوشدیرمك مراقنده ایسه‌کز هند و انکلیز دوکوشکن خوروزلریله اشتغال ایدیکز .
۱۱ — بیوك جثه‌لی طاووقلر یتیشدیرمك ایسترسه‌کز (نمسه) (براهما) ، (فاوه‌رول) عرقلرندن برینی بسله‌یکز .
۱۲ — یرلی طاووقلردن تدریجاً یومورطلاییجی ایی برسوزو یتیشدیرمك ایسترسه‌کز بونلری یالکز (له‌غورن) یاخود (پلیموت روق) خوروزلرندن بریله چیفتلشدیرمکه دوام ایدیکز .

طاووقجیلقده صوك مسابقه‌لر

آمریقاده واوروپاده یاپیلان صوك مسابقه‌لرده برسنه‌ده ۳۱۵ـ۳۲۰ یومورطه ویرن طاووقلر برنجیلکی قازانمقده‌درلر .

آریجیلق و باغجیلق

نفیس بال ویرن نباتات. — آت کستانه‌سی ، آری اوتی ، آقاسیا ، آناصون ، آی چیچکی ، اخلامور ، فوره‌نغه (سن فوان = قیریونجه‌سی) ، بادم آغاجی ، بیاض خاردال ، سوکود ، شالغامجق ، شفتالی ، صارماشیق ، صالقیم آغاجی ، طیرفیل ، فیندیق ، صیتمه آغاجی (اوقالتیوس) قاواق ، قایصی ، قولزا ، ککیك ، لاحنه ، لاوانطه چیچکی ، مرزنکوش (فاره قولاغی) ، یونجه .

آجی بال یاپان نباتات . — کستانه ، قوجه‌یمش .

بول فقط اسمر بال یاپانلر . — چام ، قارا بوغدای ، فوندا ، کچی بوینوزی آغاجی .

یالکز باغلق اولان مملکتلرده آریلر یاشایه‌ماز .

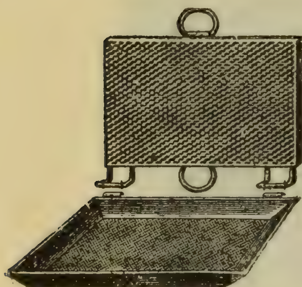
آری جنسلری . — باشلیجه‌لری عادی بال آریسی . ایتالیا آمریقا ، قبریس ، سوریه آریلریدر . ایتالیا آریلری مونس و برکتلیدرلر .

چرچیوه‌لی قووانلر . — بزم یرلی سپتدن یاپیلمش ویا آغاجدن اویولمش عادی قووانلردن بال آلینیرکن آریلرك برچوقلری تلف اولدیغی کبی قیشین محافظه‌لری مشکل ، ایسته‌نیلدیکی زمان اوغول ویردیرتمك ویا ویردیرتمه‌مك غیر ممکن اولدیغندن یکی اصول چرچیوه‌لی قووانلر ایجاد واعمال اولونمشدر . بونلرده آریلر راحت یاشادقلری ، بال وموم آلنیرکن تلف اولمادقلری کبی ، قوانده‌کی آریلرك قوت ویاضعفیتنه کوره اوغول ویردیرتمك ویاخود ویردیرتمه‌مك ممکن وهروقت هرحاللرینی تدقیق وتفتیش ایتمك قولای ، آنالری تلف اولدیغی وقت یکیدن آنا قویمق قابل اولدیغندن وبونلردن دها چوق بال آلیندیغندن چفتجیلرك بونلردن تدارك ایتمه‌لری شرطدر . بونلرده چرچیوه‌لر اکره‌تی اولدیغندن بال وموم ایله دولدقلری وقت قولایجه قالدیریلوب بوشالدیریلر و ینه یرلرینه قونولور . هر آی آریلره یاپیلاجق اهتمامات زراعت تقویمی قسمنده یازیلمشدر . بو قووانلرك ایکی جنسی واردر . بری « لایه‌نس » دیکری « دادان » قووانیدر . لایه‌نس قووانی اکلی ، دادان قووانی اوزون وایکی قاتلیدر . برنجیسی عجمیلر ایچون دیکری براز تجربه‌لیلر ایچون الویریشلیدر . آریلرك کومج یاپمق ایچون وقت غائب ایتمه‌ملری و بو زمانده بال وموم یاپمالری ایچون بو چرچیوه‌لره خصوصی قالبلرله یاپیلمش یوالی بال مومی لوحه‌لری کچیریلیر . آریلر بو والرك ایچنه بال دولدیرمغه باشلارلر .

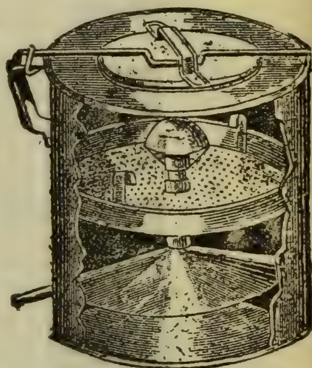
یکی اصول چرچیوه‌لی آری قووانلری

اوروپاده و آمریقاده چرچیوه‌لی قووانلرك مختلف سیستملری یاپیلوب قوللانیلمقده‌در . فقط الڭ زیاده طانیلان قووانلر (لایانس) و (دادان) اورنکلریدر صوڭ زمانلرده (بورکی قووانی) یاخود اسویچره سیستمی دینیلان وبردولاب وضعیتنده اولان قووانلرده قوللانیلمغه باشلامشدر .

دادان قووانی ، آریجیلغی باشلی باشنه صنعت ایدینلره وعین زمانده ایی وبول بال ایسته‌ینلره الویریشلیدر . لایانس قووانی ایسه باشقه ایشلری اولوب‌ده آریلرله ممکن اولدیغی قدر آز اوغراشمق

صنعی کومج لوحه‌سی یاپمغه مخصوص قالب

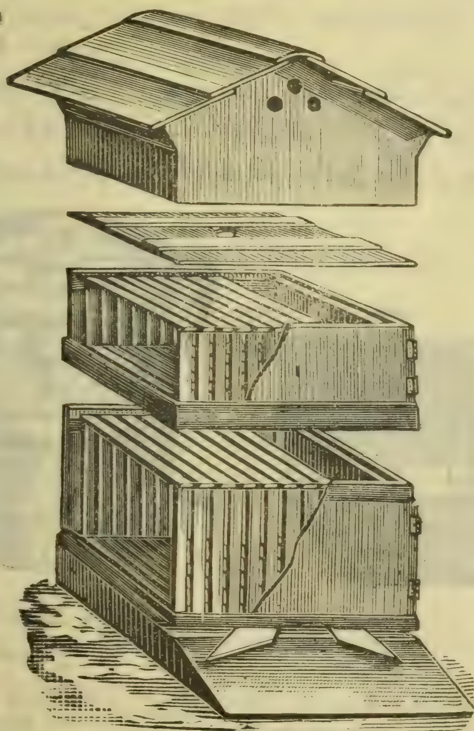

کومجلردن بال صیزدیرمغه مخصوص آلت

ایسته‌ینلره یارار. لایانس قووانی ، دیکرینه نسبتله براز دهاساده‌در. بوقووان یالکز برصاندیقدن وبرصیرا چرچیوه‌لردن عبارتدر. فقط چرچیوه‌لر فضله بر قاپلارلر،قوواندن بال چیقارلماسی براز زحمتلیدر .

داداز قووانلری باخصوص تعدیل اولونمش نوعلری آریجیلر ایچون دها موافقدر . اسویچره تربی قووانلر ؛ قووانلق ایچون کنیش یری بولونمایانلره. قووانلرینی کیلیدی آلتنده طوتمق ایسته‌ینلره دها الویریشلیدر .

دادان - بلات قووانی — بو دیك، (عمودی) قووانك کووده‌سی صاندیق شکلنده چاقیلمش درت تخته‌دن عبارتدر. ایچریسندن اوزونلغی ٤٩٠ کنیشلکی ٤٢٠ و یوکسکلکی (درینلکی) ٣٢٠ میلی متر ودر . دیوار تخته‌لری اولوقلی و بر برینه گچمه‌در. چرچیوه‌لرك

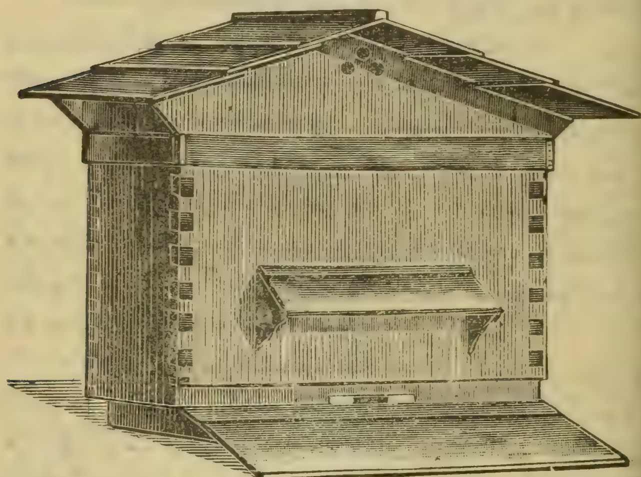
دادان قووانی

طیش طرفندن یوکسکلکی ٣٠٠ و کنیشلکی ٤٧٥ ایچندن ٢٧٠ × ٤٦٠ میلی متر ودر . چرچیوه‌لرك یان لاطالریله قووان جدارلری آراسنده وسطی ٧,٥ قووان طابلاسیله چرچیوه‌لرك آلت لاطه‌لری آراسنده ١٣ اوست لاطه‌لرله صندیق آراسنده ٧ بویوك چرچیوه‌لرله اوستده‌کی

کوچوکلری آراسنده‌ده ٧ میلی مترو آرالق اولمالیدر. بوقووانلرك ١١ چرچیوه‌سی واردر . بوقووانك برنمونه‌سی آلنوب اینجه ایشلر یاپان برمارانغوزه یاپدیریله بیلیر .

برقووانك فیأتی ١٢ لیرادر. مارانغوزلره فضله یاپدیریلیرسه دها وجوز چیقاریله بیلیر. قورو تاختادن یاپیلمالیدر .

لایانس قووانی . — بو یاتیق (افقی) قووانك کرده‌سی ؛ بربرلرینه چاقیلمش دورت تخته‌دن عبارتدر . ایچندن یوکسکلکی

لایانس قووانی

٤٣٣ کنیشلکی ٣٤٥ و اوزونلغی ٧٦٧ میلی متردر . چرچیوه‌لرك دیشاریدن اولچوسی ٣٣٠ × ٤١٠ و ایچندن اولچوسی ٣١٠ × ٣٧٠ میلی متردر .

تفصیلات ایچون آریجیلق کتابلرینه مراجعت ایدلملیدر .

بورکی - بەرکر قووانی . — صاندیغنك ایچندن یوکسکلکی ٦٣٥ کنیشلکی ٣٠٠ درینلکی (اوزونلغی) ٥٠٠ میلی متردر

چرچیوه‌لری ایکی درلودر. یوکسکلکاریله بربرلرندن آیریلیرلر . بویو چرچیوه‌لرك اولچوسی دیشاریدن ۳٦۱ × ۲۸٦ ایچندن ۳٤۷ × ۲۷۰ کوچوکلرکی ده طیشندن ۱۲۰ × ۲۸٦ ایچندن ۱۰٦ × ۲۷۰ میلی مترودر .

ایپك بوجکجیلکی

بوجکخانه‌لرده استحصال ایدلمش اولان توخوملر صوئوق محللرده و یاخود صوئوق هوا حاصل ایدن آلتلرده قیشلاندیریلیر . نیساند محلندن چیقاریله‌رق توخوملر ییقانیر و توخوم آچمغه مخصوص اولان اوطه‌لره ویاخود قولوچقه‌لغه قونور . بر اونس (یکرمی بش غرام توخوم ایچون ۲ ده‌سی مترو مربعی محل کافیدر . بوندن صوکره حرارت ۱۱ کون ظرفنده تدریجاً ۱۵ الی ۲۰ درجه‌یه چیقاریلیر توخوملرك آچیلماسی صیراسنده حرارتی ۲۵ درجه‌یه یوکسلتمك رطوبتی دفع اتمك ، کنیش برباجا واسطه‌سیله اوطه‌یی هوالاندیرمق وتوخوملردن کچ فیشقیرانلری آییروب آتمق لازمدر .

بوجکلرك اویقوسی اثناسنده اصلا یاپراق ویرمه‌ملی ، دوردنجی یاشدن صوکرا هوانك دکیشدیرلمه‌سنه فوق‌العاده اعتنا ایتمه‌لی، کره‌وتلری هر ایکی کونده برتمیزله‌ملی وبوجك شفاف برحال کسب ایدنجه‌اصولی وجهله آصقیلری یرلرینه قونمالیدر. ۱۰ کون صوکرا آصقیدن بوجکلر طوپلانه‌رق صیجاق صویه آتیلیر .

بر قوطو توخوم ایچون :	۲ مترو مربعی سطحنده‌کی کره‌وتلردن		دوت یاپراغی	
آچیلمه‌دن اعتباراً برنجی یاشه قدر	۱	عدد	۱۲	کیلو
برنجی یاشدن ایکنجی یاشنه قدر	۲	»	٤۸	»

نجیدن ۳ نجی «	٦	عدد	١٤٤ کیلو
نجی‌دن ٤ نجی «	١٧-١٥	«	٢٠٦ «
« آصتی‌یه یقنجه‌یه قدر	٣٥-٣٠	«	٧٠٠ «

براونس توخومدن تقریباً ٣٠٠٠٠ بوجك چیقاروبونلری بسله‌مك ایچون بوکسك ساقلی ٤٠ طوت آغاجی لازمدر. بر اونسدن ٦٠ الی ٦ کیلو قوری قوزا حاصل اولور . بر کیلو ایپك ایچون دورت کیلو قورو قوزا یاخود ١٦ کیلو یاش قوزا لازمدر .

آغاجك یاشی	ویره‌جکی یاپراق درهم	ویره‌جکی یاپراق قیه	آغاجك یاشی	ویره‌جکی یاپراق درهم	ویره‌جکی یاپراق قیه
١	٣٦	٠	١٢	٢٠٠	٥٦
٢	٥٣	١	١٣	٠٠	٥٩
٣	٢٠	٢	١٤	١٥٠	٦٠
٤	٠٠	٩	١٥	٣٠٠	٦٦
٥	٦٥	١٤	١٦	١٠٠	٦٩
٦	١١٠	٢	١٧	١٥٠	٧١
٧	٣٢٠	٢٥	١٨	١٥٠	٧٣
٨	٢٤٤	٣٣	١٩	٠٠	٧٥
٩	٧١	٣٨	٢٠	٢٠٠	٧٧
١٠	٢٦٣	٤١	٢١	١٠٠	٧٨
١١	١٠٠	٥٠	٢٢	٢٥٠	٧٩

ایپك بوجكلرینك تیمارلری ویملری

ایپك بوجکلری؛ ایلك‌دفعه توخومدن (یومورطه‌دن) چیقدقلری وقت غایت کوچوك اولوب آغیرلقلری یاریم میلی غرام،اوزونلقلری ٣ میلی مترو قدردر . ایپك قوردلری منتظم‌صورتده بسلندکلری حالده دوت یاپراقلرینك اك تازه‌لرنی اشتها ایله یرلر وپك چابوق بویورلر بو بویوکلك قوردلر آصتی‌یه‌چیقینجه‌یه قدر ٣٠ مثلی‌بولور. آغیرلقلری

ایسه ٤ ـ ٥ غرامه بالغ اولور . بوجکلر سرعتله بویودکلری ایچون آلدقلری غدانك هپسی بدنلرنده صیقیشدیررلر . دریلری مساعد اولدیغی قدر بویودکدن صوکرا فضله غدایی آله‌بیله‌جك یکی وتازه بردری دکیشدیرمك اوزره اولکی دریلرینی آتمغه مجبور اولورلر . بو (کوملك دکیشدیرمه) دینیلیر . بوجکلر قوزاپاتیق درجه‌سنه کلنجه قدر دورت دفعه ییلان کبی دری دکیشدیررلرکه بوحاله (بوجکلر اویقوبه وارماسی) دینیر وهربر اویقونك آراسنده کچن کونلر (بوجکلرك دوره‌سی) تسمیه ایدیلیر . اویقو مدتی آنجق ۲٤ ساعت دوام ایدر .

بوجکلرك توخومدن چیقدقلری کوندن برنجی اویقوبه واردقلری زمانه قدر کچن مدته (برنجی دوره) وبوایلك اویقویه دخی (کوچوك اویقو) دینیلیر .

بوجکلر انی بسلندکلری حالده توخومدن چیقدقلرینك بشنجی کونی برنجی اویقویه یاتارلر برنجی اویقودن اویاندقدن ٤ـ٥ کون صوکرا ایکنجی اویقویه یاتارلرکه بو ایکی اویقو آراسنده‌کی مدته (ایکنجی دوره) دینیلیر . بو دوره ٦ـ۷ کون دوام ایدر

بوجکلر ایکنجی اویقودن اویاندقدن صوکرا اوچونجی دوره باشلارکه بوده ٦ـ۷ کون دوام ایدر . آندن صوکرا بوجکلر اوچونجی اویقویه یاتارلر . ۳ نجی اویقودن صوکرا ٤ نجی دوره باشلار ۷ ـ ۸ کون دوام ایدر . بعده بوجکلر دوردنجی وصوك اویقویه واریرلر . بوندن صوکرا بوجکلرك قوزا یاپمغه باشلادقلری وقته‌قدر کچن مدته (بشنجی دوره) تعبیر اولونور .

بوجکلرك توخومدن چیقدقدن قوزا اوردکلری زمانه قدر کچن مدت عمرلری بوجکخانه‌نك حرارتنه تابعدر . بوجکخانه دها صیجاق اولدیغی وقت دها چابوق یتیشیرلر . بوجکخانه‌نك حرارتی آز اولدیغی صورتده عمرلری اوزار . ۲٤ درجه حرارتده وسطی مدت عمرلری ٤٠ کون قبول اولونمشدر ایسته‌نیلیرسه ۳٠ کون ظرفنده بوجك یتیشدیریله بیلیر . بوجکلرك یتیشمه‌لری کیچ قالیرسه یاپراقدن وزماندن

ئب ابداديكى كبى بوجكلر وقوزالرده ضعيف قالير. بوجكلره ايى باقيلوب
قدرا ير كن بتيشديريلبرسه اوقدر كارليدر. بوجكلردرى دكيشديردكلرى
قت هيچ قيميلدا نمادقلرى كبى يمده يه مزلر. بواثناده باشلرينى يوقارى
وتارلر و دريلرى كركين پارلاق اولور. بوجكلر ايلك اويقودن
وياندقلرنده باشلرى دها كنيش واوزرلرنده كى تويلردها قيصه ودريلرى
غوملى ورنكلرى دونوق اولور. بوجكلرك اويقويه واراجقلرينه ياقين
ائما يم اشتهالرى كسيلير. بوجكلر ايلك دفعه توخومدن چيقدقلرى
قت غايت كوچوك اولدقلرى كبى او صيراده دوت ياپراقلرى ده تازه
كورپه بولونديغندن بوجكلرك هضم ايتمه لرى قولاى اولور.

بوجكلر ٣ نجى اويقويه وارنجه يه قدر ياپراقلرى انجه انجه قيلارق
يريلير. بوندن صوكرا ياپراقلرى قيلماقسزين ويرمك اقتضا ايدر.
وجكلره ويريله جك ياپراقلرك نملى، توزلى، بوروشمش و فنا قوقولو
وللماسنه صوك درجه دقت ايتمه ليدر. ويريله جك ياپراقلرك برازسرين
وللماسى لازم ايسه ده بوجكلره صوئوق اوله رق ويرمه يوب بوجكخانه نك
ر كوشه سنه سردكدن وبر درجه سرينلكنى كيدردكدن صوكرا
ويرمه ليدر.

٢٤ ساعت ظرفنده بوجكلره ويريله جك يمك مقدارى هوانك
قوراق ويا نملى اولماسنه وبوجك بسله نن محلك تميزلكنه كوره دكيشير.
هوا چوق قوراق اولورسه بوجكلره او قدر چوق يم ويرمك لازم
كلير. بوجكلر هنوز كوچوك ايكن برنجى اويقودن ٣ نجى اويقويه
قدر ٢٤ ساعتده ٧ - ٨ دفعه يم ويرمك اقتضا ايدرسه ده ٣ نجى
اويقودن صوكرا چوق مقدارده اولمق اوزره ٤ نوبتده ويرلمه سى
موافقدر.

بوجكلرك خسته لقلرى. — [١] سودلمه (غراسه رى):
بولاشيق دكلدر، بوجكك وجودندن خارجه سود رنكينده بر مايع

---

[١] بو خسته لقلرك تفصيلاتنى ازميرده چيقان هفته لق زراعت
وتجارت غزته سنده بولورسكز.

آقار، قوزا بوزیلور. تمیزلکه وحرارتك انتظامنه بالخاصه دقت ایتمه‌لیدر.
(۲) موسقاردین (کیرچ) خسته‌لغی : بوجك کول رنك کیه‌رك تلف اولور ، بعده وجودی سرتله‌شیر ، و اوزرنده بیاض پوللر حصو کلیر . خسته بوجکاری تلف اولمازدن اول قالدیرمالیدر بوجکخانه‌لری رطوبتـن محافظه ایتمه‌لی و بوجك بسله‌مزدن اول بوجکخانه وکره‌وتلری ٪ ۳ نسبتنده کوز طاشی صویی پوسکورتمه‌لیدر . خسته‌لق بولاشیقدر .
(۳) قره‌طبان (پبرن) خسته‌لغی : هم بولاشیق همده توخومدن بوجکاره کچر. بوجك کوچولور و اوزرنده سیاه بنکلر حاصل اولور تلف اولان خسته بوجکلرك وجودی بوروشور . بو خسته‌لغه قارشی معاینه ایدلمش خسته‌لقلردن عاری توخوم قوللانمالیدر .
(٤) بایغینلق (فلاشه‌ری) : بوجکك منظره‌سنده درمانسزلق کوزولور . تلف اولان بوجکلرك وجودی یوموشاق اولور وقوقار رطوبتدن صاقینمق وبوجکخانه ایله آلتلری علاجلرله تمیزله‌مك لازمدر بوده بولاشیق بر خسته‌لقدر .

چیفتلك بیطرلغی

خسته‌لق علامتلری . — چوبانلر وصیغیرتماچلر کبی حیوانلره باقان کیمسه‌لر چوق دفعه اونلرك الك کوچوك بر راحتسزلقلرینی بیله فرق ایدرلر . خسته‌لق علامتلری پك چوقدر ، بعضاً حیوانك عمومی حاللری خسته‌لغنی کوستریر ، بعض دفعه‌ده یالکز خسته‌لغك ظهور ایتدیکی اعضا آغریر و صیزلار . دیشاریدن کوزولن بو علامتلر آراسنده باشلیجه‌لری : اشتهالرینك آزالماسی، درمانسزلق، نشئه‌سزلك، اوکسوروك، طوباللامه ، باغرساق قاریشقلغی وسائره‌در . الك اوکجه خسته‌لغك سببنی وفنالغك درجه‌سنی نظر دقته آلمق ایجاب ایدر. میدانده اولان دامارلردن برینی پارماقلر آلتنده صیقارق قانك دورانی معاینه ایتمك لازمدر؛ قلبك اورمه‌سی

ایله جق ومنتظماً وظیفه سنی ایفا ایدوب ایتمه دیکی تدقیق اولونه جقدر. بیکیر،
مرکب وقاطیر ایچون آلت چکه نك آلتنده بولونان دامار آرانیله رق
ن پارماق حیوانك یوزینه ودیکر پارماقلر چکه نك آلتنه قونور.
اتال طیرناقلی حیوانلرك قویروغنك کوکندن ١٥ الی ٢٠ سانتی مترو
لدن طوته رق قویروق صوقومنده کی دامار معاینه ایدیلیر. قویون،
ی و کوپکلرده اوك اياغك ایچ یوزنده دیزك اوستنده بولونان
شریان کعبری) قول داماری اوزرینه پارماقلر قونور. یاشنه وجنسنه
کوره خسته اولمایان بر حیوانك نبضی بر دقیقه ظرفنده قاچ دفعه
تدیکی اشاغیده کوسترلمشدر :

	اورته یاشلی	کنج	اختیار
بیکیر	٣٦ — ٤٠	٦٠ — ٧٢	٣٢ — ٣٨
مرکب وقاطیر	٤٦ — ٥٠	٦٥ — ٧٥	٤٥ — ٦٠
صیغیر	٤٥ — ٥٠	٦٠ — ٧٠	٤٠ — ٤٥
قویون وکچی	٧٠ — ٨٠	٨٥ — ٩٥	٥٥ — ٦٠
کوپك	٩٠ — ١٠٠	١١٠ — ١٢٠	٦٠ — ٧٠
کدی	١٣٠ — ١٤٠	١٣٠ — ١٤٠	١٠٠ — ١٢٠

حیوانلرك درجهٔ حرارتی دخی حال صحتك غایت مهم بر علامتیدر.
حیوانلرك حرارتی ١ - ١٠ درجه یه تقسیم اولونمش بر اعظمی ترمومترو
واسطه سیله باقیلیر. حیوانی یارالامامق وتپه سنه مانع اولاق اوزره
ایجاب ایدن احتیاط تدبیرلر آلنمق شرطیله بو آلت حیوانك قیچنه صوقوله رق
حرارتنه باقیلیر.

حیوانلرك حال طبیعیده کی وسطی درجهٔ حرارتی بروجه آتیدر :

بیکیر	٣٧,٠ الی ٣٧,٥	سانتیغراد درجه سی
صیغیر	٣٨,٠ الی ٣٨,٥	» »
قویون	٣٩,٠ الی ٣٩,٥	» »
کوپك	٣٨,٥	» »
قوشلر	٤٢,٠	» »

اکر حرارت یاریم درجه فضله بولونورسه آتش (حما) بولوندیغی

آکلاشیلیر . نهایت تفس حرکاتنك سرعتی دخی حیوانك خستەلغی
میدانه چیقارمق ایچون مهم بر واسطەدر حیوانك بوکرینك اینوب
چیقماسی یاخود دیکلەمه صورتیله تنفسك عددی تعیین اولنور .

بیکیر	دقیقەده ١٠ الی ١٢	قویون	دقیقەده ١٣ الی ١٦
صیغیر	« ١٥ — ١٨	کوپك	« ١٥ الی ١٨

حیوانلرده قاشینتیلر . — اوزون مدت یبقانمیان انسانلر ناصل
کیرلەنوب قاشینمغه باشلارلرسه صیق ، صیق تیمار ایدلمەین ، تویلرینك
آراسی تمیزلنمەین حیوانلر راحتسز اولورلر اوتەیه بریه سورتونوب
قاشینیرلر . بدنلرندەکی توزلر ، پیسلکلر طوپلاندقجه خستەلانیرلر
وبعض خستەلقلرینەده طوتولورلر . سورتوندکجه بدنلرنده یارالرده
آچیلیر . صوکرا بویارالره سینکلر قورت آتار . یارالرك قاپانماسی
کوجلەشیر . بویله حاللره میدان ویرمەمك ایچون حیوانلری هرکون
تیمار ایتمەلی، قیللری آراسنه طوپلانان پیسلکلری چیقارمالی، وبدنلرینه
یاپیشمش بولونان کنەلری طوتوب ئولدورمەلی ، اویوز وسائره کبی
دری خستەلقلری اولمامسنه دقت ایتمەلی والحاصل خستەلرك بدنی
قاشاغی وکبره ایله ایجه تمیزلەمەلیدر .

اسهال (عمل)

حیوانلرده حاصل اولان اسهالار (عمل) برچوق سببلردن ایلری
کلیر . اك باشلیجەسی باغرصاقلرینك بوزولماسیدر. بوندن باشقه حیوانلر
صوئوق آلیرلرسه ، یورغون وترلی ایکن صوئوق صو ایچرلرسه ؛
یاخود کوفلی وچامورلی اوت صامان برلرسه، پیس ودورغون صولرله
صولانیرلرسه آخورلرده، ایصلاق یاتاقلرده یاتارلرسه بویله حیوانلرده
باغیرساق خستەلقلری پیدا اولور ، عمل یعنی سورکون کیتمکه باشلار .
بویله حیوانلر یمزلر، چوق صوایچمك ایسترلر، آرا صیرا صانجیلانیرلر.
تداوی . — عمله طوتولمش برحیوانی ایی ایتمك وقورتارمق
ایچون اولا بونك سببنی بولوب قالدیرمالی، حیوانه پرهیز ایتدیرمەلی
یعنی بر ایکی کون هیچ یم ویرمەملیدر . ٥٠ درهم قدر آرپا ویا

نجی بر ایکی اوقه صوده ویاخود یاریم اوقه کپکی ٤ قیه صوده
ینادوب حیوانه بونلرك صوینی ایچیرمه‌لی ویاخود ۲ قیه صویه ۵۰
رهم نشاسته ۳ باش خاشخاش قویوب یاریم ساعت قایناتدقدن صوکرا
لمك صوینی ویرمه‌لیدر . قاینادلمش نار قابوغی ، پالاموط ویامازی
زی ویا صیجاق شراب کبی قابضلق ویره‌جك علاجلرده ایچیریله
لیر. بوعلاجلرله عمل کسیلمزسه حیوانی بر بیطره کوسترمه‌لیدر .

(۳) انقباض (پکلك) .— سببلری حیوانلرك دائما قورو
ر یه‌لری ، یملرینی بالخاصه اختیارلرك هضم ایده‌مه‌ملری ؛ قورساق
اغیرصاقلرینی اوشوته‌لریدر. تدبیرلری : ترسلیه‌مه‌ین حیوانلری بر آز
رل صیقینتیدن قورتارمغه چالیشمالیدر .

تداویسی : پکلك اولان حیوانه مسهل (سورکون علاجی) ایچیرمك
و صورتله قورساق و باغیرساقلرینی تمیزله‌مك‌در . حیوانلره مسهل
له‌رق اك زیاده صودالی انکلیز طوزی (کبریتیت سود) ویریلیر .
لص انکلیز طوزی (کبریتیت مانیه‌زی) و هند یاغی‌ده ایچیریلیر .
وانلرك نوعلرینه وباشلرینه کوره آشاغیده‌کی مقدارده سورکون
لاجلری ایچیرمك لازمدر .

حیوانلره ویره‌جك قوتلی مسهللر شونلردر .

	صودالی انکلیز طوزی (سولفات دوسود) غرام	خالص انکلیز طوزی (سولفات دومانیه‌زی) غرام	سینامکی غرام غرام
کبیرقاطیر	[۱]۱۰۰۰_۵۰۰	۳۰۰_۲۵۰	[۲]۱۵۰_۱۲۵
ك	۵۰۰_۲۰۰	۲۵۰_۲۰۰	۱۵۰_۱۲۵
کوزانك ندا	۵۰۰_۲۵۰	۵۰۰_۳۰۰	۱۵۰_۱۲۵
وه	٤۰۰_۲۰۰	۳۰۰_۲۰۰	۱۲۰_۱۰۰
ون وکچی	۱۵۰_۱۰۰	۱۰۰_۵۰	۷۵_۳۵
پك	۱۰۰_۳۰	۲۵_۱۰	۱۵_۵
ی	..	..	۵_۲

مختلف حیوانات ویریله‌جك مسهللرك نوع و مقدارلری

تأثیرلری میخانیکی اولان خفیف مسهللر شونلردر :

بیاض

	کتن توخومی	خاردال توخومی	اودون کوموری	هندیاغی	ییقانمش کوکورد
	غرام	غرام	غرام	غرام	غرام
بیکیر	٥٠٠ [٣]	١٠٠ [٣]	٥٠٠ [٤]	٥٠٠-٢٠٠	.
قاطیر	٥٠٠	١٠٠	٥٠٠	٥٠٠-٣٠٠	.
اشك	٥٠٠	١٠٠	٥٠٠	٤٠٠-٢٠٠	.
اوکوزا واینك)	.	.	.	١٠٠٠-٢٠٠	.
ماندا	.	.	.	١٠٠٠-٢٠٠	.
دەوە	.	.	.	٧٠٠-٢٠٠	.
قویون وکچی	.	.	.	١٠٠-٥٠	.
کوپك	.	.	.	٦٠-١٥	٣٠-١٠
کدی	.	.	.	٢٠-١٠	١٢-٥

---

[١] جثه‌لری کوچوك حیوانلره یاوزیلره آز مقدارده ویریله‌جکدر

[٢] سینامکی صوثوق صوده ٥-٦ ساعت براقیلدقدن صوکر سوزولوب ایچیریله‌جکدر قطعیاً قاینا تیلمیه‌جقدر .

[٣] کتن و خاردال توخوملری بر کیلو صوده قایناد لدقد و سوزولدکدن صوکرا صویی ایچیریله‌جکدر. خفیف مسهللر، خفیف هضم اعضاسی خسته‌لقلرنده قوللانیلیرلر .

[٤] اودون کوموری توز حالنده صو ایله قاریشدیریلوب غاز صانجیلرده ویریلیر .

یالکز طایلره داناره ٢٥-١٠٠ غرام کوپکاره ٥-١٥ غر قدر باغیرساق عفونتیله برلکده حاصل اولان اسهاللرده قریم ذر ویریلیر .

کوپکاره ١٥-٥٠ کدیلره ١٠-١٥ غرام قدر قالومه‌ل ویریله‌بیل

بوانلره عمل علاجی یاریم اوقه‌لق بر شیشه ایچنه قونولدقدن صوکرا
شلرینك آراسندن آغیزلرینه دوکولمك صورتیله ایچیریلیر .

(٤) بیکیر سانجیلری. — سانجیلر ؛ پك چوق سببلردن ایلری
دیکی ایچون نوعلری مختلفدر . بیکیرلرده اکثریتله تصادف ایدیلن
انجیلر، هضمسزلقدن ایلری کلیر. حیوانه اوزون بر یورغونلقدن صوکرا
ویریلیرسه یاخود حیوان پك آچ اولوب یمی اوکوتمه‌دن یوتارسه،
اوزرندن یاریم ساعت کچمه‌دن صو ایچیرسه ، یم بر یمز خدمته
وندریلیرسه ، صوئوق آلوب اوشورسه سانجی‌یه طوتولور . بوکبی
ببلردن حاصل اولان سانجیلرك بری خفیف دیکری شدتلیدر .

خفیف سانجیده حیوانك آلتنه یاپیلان یاتاغك صباحلین بوزولمش،
رماقاریشیق اولمش بولوندیغی و حیوانك یوزی کوزی توز طوپراغه
لانمش اولدیغی کورولورکه بو علامت حیوانك کیجه‌لین خفیف بر سانجی
یرمش اولدیغنی بیلدیرر .

شدتلیسی کیجه یاخود کوندوز اولور . حیوان صاغریسنه باقار ،
تیاطله یاتار ، بردن بره قالقار اویله کندیسنی بردن بره بره آتار
ونکه قورصاغی دولودر . بوسانجیلره پك چوق طوتولان حیوانلر
کمکجی بیکیرلریله اختیار حیوانلردر . اکمکجی بیکیرلری چوق کیك
کلرندن ، اختیارلرده یملرینی کوزجه اوکوتمه‌دکلرندن طوتولورلر .
یله حیوانلرك سانجیدن قورتاریلماسی غایت قولایدر . اولا اوتلردن
ی طوربایا یالی ، بعده نفت یاغی یاخود اوبولونمادیغی حالده ایصیدلمش
رکه‌یی حیوانك بوش بوکورینه سورمه‌لی، قوتلیجه برساعت قدر دوام ایتمك
ازره طورالرله قارنی وبوکورلرینی اوغمالیدر . شاید سانجی بو
یرتله کچمزسه حیوانك پیسلکاری صوك باغرساغك ایچنده طوپلانوب
ی قیزمش اولاجنی ایچون حیوان ترسلیه‌مدیکندن دولایی سانجینك
دام ایتدیکی آکلاشیله‌جغندن بر آدم طیرناقلرینی کسوب قوللرینی
یلاملی و پارماقلرینه شکر کلاهی کبی برشکل ویره‌رك حیوانك ترسله‌دیکی
رکه صوقمالی وایچریده‌کی پیسلکاری چیقارمالیدر . بوایشی یاپارکن
یوانك چیفته‌سندن صاقینمق ایچون اوك آیاغی قالدیرلدقدن صوکرا

براز صول طرفده دورمالیدر . صوکرا برقزغه ایچنه بش آلتی اوق
صو قویوب ایچریسنده یارم قالیب صابونك یاریسنی چنته‌رك اریته‌ل
کذالك ایچنه یوز درهم صودالی انکلیز طوزی (سولفات دوسود
دینیلن اجزادن قاتیشدیرمالی ، آندن صوکرا برطولومبا ویا شیرینغ
ایله بواجزالی صوبی حیوانك ایچنه صیقمالی. وقوغاده‌کی صو بیتینجه‌یه قد
بونی تکرارلامالی. وصو همان دیشاری چیقمامق ایچون قویروغی ای
دلیکنی قپایوب حیوانی قوشدورمالیدر . بعده قورصاغك حرکت
دوردورمامق ایچون یوز درهم قدر ایلیق چای صوبی حاضرلایو
ایچیرمه‌لیدر . اکر حیوانك صاغنده‌کی بوش بوکوری داوول کی
شیشمش اولور وصولوق آلماسنده کوچلك کورولورسه صاغ بوش
بوکورینك تام اورته‌سنده (بازله - تروقار) دینیلن بوایش ایچو
مخصوص یاپیلمش ایچی دلیك برایکنه ایله بردلیك آچیلوب باغرساقلر
بریکمش غازلر دیشاری چیقاریلمالیدر . اکر بو ایکنه موجود دکلسه
چاره‌سز حیوانی قورتارمق ایچون بوعملیاتی سیوری اوجلی بر بچاق
یاپمالیدر . بچاغی آتش آلوندن کچیروب صوئوتدقدن صوکرا حیوانك
صاغ طرفنده‌کی بوش بوکورینك اوچ کوشه‌لی اولان محلنك تا
اورتاسنده دیکینه قویوب پك قوتلی اولمامق شرطیله ال ایله اورما
واورادن بردلیك آچمالی بعده صوده قاینادلمش اینجه برقامش قله
آچیلان دلیکه صوقوب ایچریده‌کی غازلری چیقارملیدر . غازك چیقماسی
عقبنده حیوان زیاده‌سیله راحتلق دویار . غازك چیقماسی کسیلنجه
قلمی آلمالی. ویارایی صیجاق صو وصابون ایله کوزلجه ییقایوب حیوا
استراحت ایتمکه براقمالی. وهمان صیجاق کپك واون چورباسی حاضرلایو
ایچیرمه‌لیدر .

(٥) اوبورلوه سانجیسی

کویش کتیرن حیوانلر ایشکنبه‌لرینی دولدیرمق ایچون قوپاردقلر
اوتلری ، اوکلرینه قونولان ییه‌جکلری چیکنه‌مه‌دن یوتارلر. استراحت
زماننده تکرار آغزلرینه کتیره‌رك چیکنر یوتارلرکه کویش کتیرمه

بيليلير . بعضاً ، بو حيوانلر يوتدقلری ماده‌لر ايچنده ايكنه ، تل ،
كه‌ته ، چيوی دمير پارچه‌لری كبی سيوری اوجلی اشياده بولونور .
نلر ، اشكنبه‌لرينی ده‌لر ، قارن و كوكس بوشلقلرينی آييران قالين
ده‌يه‌دايانيروياواش‌ياواش‌اونی‌ده‌لر . دهاصوكرا بوپرده‌نك آرقه‌سنده‌كی
ك طيش زارينی‌ده ده‌لمكه باشلار .

اوبورلق ، اكثريتله هضمسزلق ، عنادجی و تهلكه‌لی سانجيلری
دانه كتيرر . غدانك بردن‌بره دكيشمه‌سی وقورساغی دولديره‌جق
ده مقدارده علر ويرلمه‌سی‌ده بو نتيجه‌يی حاصل ايده بيلير . بويله
وانلره درحال بولجه‌مقدارده سوركون علاجی‌ايچيرمه‌لی وترسلتمه‌لی ،
رنك آلتنی وبوكورلرينی اوت طورالريله اوغدورمانی‌در .

ديكر حيوانلرده پك تهلكه‌لی اولان قارن زاری التهابندن
غيرلرده اودرجه قورقولماز . بيطر وآلات بولونمايان كويلرده
عمليه‌يی ياپمق ايچون اوسطورا ايله حيوانك بوكور طرفی تراش
يليلير . صابونلی صو ايله ييقانير . اسپرتو وارسه اونكله‌ده كوزلجه
لينير . حيوانك بوش بوكورينك ايلريسندن وكريسندن قوتليجه
ی ايپله ايكی ياردمجی طرفندن صيقيشديريلير . عملياتی ياپه‌جق آدم
رل بوكوزی طرفنه كچر . سيوری‌اوجلی تميز بچاغی برحمله‌ده دری‌يی
ن اتی وزارينی اشكنبه‌يی دلك اوزره صاپلار . بعده بچاغی
اغی‌يه دوغرو بوروتور اون پارماق صيغه‌جق قدر برياريق آچار .
كنبه‌نك ايچنده‌كيلرينی ديشاری‌يه دوكمكه باشلار . ايپلری طوتان
ملر ايپلری صيقمغه وشوصورتله اشكنبه‌نك ايچنده‌كی شيلرك ديشاری
تماسنه ياردم ايدرلر . اشكنبه محتوياتی كاملاً بوشالنجه يارانك
ارنده قالان غدا پارچه‌لری كوزلجه تميزله‌نير . واوجه حاضرلانان
ايپلكلرله صيراسی ايله اولا اشكنبه صوكرا ممكنسه قارن زاری
ه قارن اتلری ودری قوتليجه ديكيلير . وديكيشلر قوپمامق ايچون
وانك قارننه صيقيجه برصارغی صاريلير . وحيوانه برقاچ كون‌پرهيز
ايديريليلير . بوتدبيرلر نتيجه‌سز قاليرسه معده‌نك ياريلماسی اقتضا
ه‌جكندن بربيطره مراجعت ايتمه‌ليدر .

(٦) قیزیل قورد صانجیسی. — بیکرلر ایچون تهلکه‌لی برسانجیدر
برطاقم قوردلرك دامارلرده قانك یولنی قاپاماسندن ایلری کلیر . بعض
دامار یاطلار، قان حیوانك قارننه آقار. حیوان بردن بره تلف اولور
بعضاً قان یولی تضییقك شدتندن آجیلیر. حیوان ئولومدن قورتولور
بوقوردلرك اختیارلری قورساق وباغیرساقلرده یاشارلر . قیزیل قور
سانجیسنه طوتولان حیوان کندینی بردن یره آتار. کوزلری قیزارير
دوداقلری موراریر ، قولاقلری اوشور ، کوزلری دونر ، چابو
تیشیلمزسه بردها قالقمامق اوزره یاتار . تداویسی : ١ ـ ها
بوبونك صول طرفنده‌کی شاح دامارندن قان آلمالیدر . شاح دامار
بولوندقدن صوکرا قیللر بر ماقاصله کسیلیر ، صوایله تمیزله‌نیر، تم
برنیشتر ایله ٢ـ٣ کیلو مقدارنده قان آلینیر. بعده یارانك دوداقلری
مشترك برطوپلو ایکنه کچیروب اوزرندن آت قیلی ایله باغلامالیدر
قان آلماسنی بربیطر یاخود تجربه‌لی برآدامه یاپدیرمالیدر . صوکر
حیوانی صیجاق برآخوره چکمه‌لی ، آلتنه قابا بریاتاق یاپمالی ، بره
براقمالی، کپکی صو ایله قاریشدیروب چوربا حالنده صانجیسی کچینجه
قدر ویرمه‌لیدر .

(٧) غازلی سانجیلر (سوء هضم غازی)

کونش دوغمادن مرعالره کونده‌ریلن حیوانلر چی‌لی ، قیراغی
اوتلری عجله عجله چیکنه‌مه‌دن یوتارلر ، بوش معده‌لرینه دولدوررلر
استراحت زماننده بعضلرینك ساکن دوردقلری، کویش کتیرمه‌دکلر
کورولور . قارنلری شیشمکه باشلار . خفیفدن سانجی علامتلری با
کوسترر. دقت ایدلمزسه برچوغی تلف اولور. سببی غازلی‌سانجیلرد
بو سانجی آز بر مدت ایچنده حیوانلرك نفس آلامامق یوزند
تلف اولمالرنی موجب اولور . بوتون صوئوق غدالر عینی نتیجه
میدانه کتیرر .

علامتلری : حیوان صیق صیق اسنر، ایکلمه‌لردوبولور. صو
بوکور شیشر ، صیرت ایله برابر اولور. حیوانایی نفس اله‌بیلمه

ایچون بورون دلیکلرینی آغزینی آچار، اوك آیاقلرینی بربرندن آییرر. کوزك ایچزارلری قانلانیر. خسته‌لغك شدتله شکللرنده حیوان برده‌دوشر، اولور .

چوق دفعه‌ده حیوان که‌یرمکه، که‌ویش کتیرمکه باشلارکه بونلر شفا مژده‌جیلریدر .

تداویسی : اولا ؛ حیوانلری بوخسته‌لغه طوتولمقدن قورومالیدر. ایلك بهارك سرین صباحلرنده هله قیراغی وچی دوشن یرلرده کونش اورته‌لغه یایلمادن ؛ قیراغیلر قالقمه‌دن حیوانلر مرعایه ، چایره صالیویرلمه‌ملیدر. وآخورده‌ایکن معده‌لرنده یاتاقلق وظیفه‌سنی کورمك اوزره بر مقدار قورو غدا « اوت ، صامان » ییدیرمه‌لی ، شاید خسته‌لق‌باشلامش ایسه، صول بوکور، کبره ، اوت طوراسی وسائره کبی واسطه‌لرله یوقاریدن آشاغی‌یه دواملی صورتده اوغوشدورمالیکه معده‌نك حرکاتی اویانسین. قویونلر ایکی‌باجاق آراسنده صیقیشدیریلوب بوکورلری ال ایله کوزلجه اوغوشدورمالی .

اوتدن یاپلمش بر ایپی ؛ کم طرزنده ؛ قویونك ایکی چکه‌سی آراسنه صیقیشدیروب آرقه‌دن دوکومله‌ملی‌شوصورتله‌حیوان‌بوآغزنده‌کی اوتی که‌وه‌له‌دکجه که‌یرمك حسی حاصل اولور . که‌یرتیلر معده‌ده‌کی غازلری یاواش یاواش بوشالتیر . حیوانلرده قورتولور . بوش‌بوکورلر اوزرینه‌دواملی‌صوئوق‌صودوکومه‌سی ایی‌نتیجه‌لرویرر. اوغوشدیرمقدن فائده‌لیدر . بالخاصه بیکرلرك غازلی‌سانجیلرنده بو صوئوق صودوشلری دها زیاده شایان توصیه‌در . بر طرفدن حیوانلره سورکون علاجی ویرمه‌لیدر « صیغیرلره ۳۰۰ : ۶۰۰ غرام: قویونلره ۱۰۰ : ۱۵۰ غرام انکلیز طوزی : زیتون یاغی .. الخ » ویریلیر .

کویلرده بیطربولونمادیغندن‌وبوکبی‌علاجلرك‌تدارکی‌مشکل‌اولاجغندن قارنك شیشکینلکنك‌زیاده‌لشدیکی کوروانجه قورقوسزجه‌حیوانك‌صول بوکرینك اك شیش محلندن اوجی سیوری کسکنجه بر بیچاقله دلمك وبو دلیکه پارماق قالینلغنده قامشدن بر ماصوره کچیرمك وشو صورتله غازلرك دیشاری‌یه چیقماسنه یول آچمق اك امنیتلی بر اصول تداویدر .

بیطرلر بو عملیه‌یی (بازله) دنیلن بسیط بر آلتله یاپارلر . هر کویلینك یاننده بو کوچوك آلتدن بر دانه بولونماسی پك زیاده فائده‌لیدر .

ماصورادن غازلر شدتله چقمغه باشلانجه برابرنده سورو کله‌دیکی غدا پارچه‌لری ماصورایی طیقار . اینجه بر چوب واسطه‌سیله آچیله بیلیر . ایچریده‌کی غازلری یاواش یاواش بوشالتمالی‌در . ماصورا اوزون مدت محلنده قالمالی‌در . بو صورتله یکیدن حاصل اولان غازلر معده‌ده قالوب ایکنجی بر تهلکه‌یه میدان براقماز .

غازلر بوشاندقدن و حیوان تماميله راحتلندقدن صوکرا حاصل اولان یاره اوزرینه ایبودفورملی قوللودیون ؛ کویلرده قطران سورولور . حیوانلر برقاچ کون پرهیزا ایتدیریلیر . آرا صیرا طوزلی صو ویا انکلیز طوزی ایچیریلیر .

(٨) حیوانلرده کوکس نزله‌سی (برونشیت)

بو خسته‌لغه نفس بورولرینك نزله‌سی (برونشیت) ده دینیر . حیوانلرده نفس بورولرینك ایچ طرفلرینی اورتن زارك التهابندن ایلری کلیر . سببی حیوانك صوئوق آلماسیدر . بو خسته‌لق چوق کره وقتیله تداوی ایدلمه‌ین عادی بورون نزله‌سنك ایلریله‌مه‌سیله میدانه کلیر . حیوان نزله اولمقسزین ده کوکس نزله‌سنه طوتولور .

کوکس نزله‌سنه طوتولمش اولان حیوانلر دائما اوکسورورلر . حیوان اوکسوردیکی وقت آنجی دویار ، چکه آلتی چوقورلغنده شیش پیدا اولور . حیوانك ایشتهاسی قاچار ، بدننك صیجاقلغی آرتار . حیوان صوئوق هوایه چیقارسه دها زیاده اوکسورور ، نفسی دارلاشیر . اوکسوردیکی وقت بالغام چیقارر . حیوانك کوکسی دیکلنه‌جك اولورسه بر طاقم خیرلتیلر ایشیدیلیر . اکر خسته‌لق خفیف ایسه بو علامتلر دورت بش کون دوام ایدر . صوکرا حیوان ایی اولور . اکر خسته‌لق شدتلی ایسه ٧ـ١٠ نهایت اوز بش کون دوام ایدر . فقط ینه شفا بولور . ایچه باقیلمادیغی حالده خسته‌لق آق جکرلره دوغرو ایلریله‌یوب پونطه (ذات الرئه) دینیلن بر نوع خسته‌لق حصوله کلیر که بونك نتیجه‌سی

قورقولو وابی ایدلمه‌سی پك كوجدر. بوخسته‌لغك الكايی تداویسی حیوانی صیجاق طوتمق وبرقاچ كون ایش كوردورمیوب راحت ایتدیرمكدر. نطران صوبی ویا (قره‌ئولین) ویاخود (آسیدفه‌نیك) صوبی قاینادەرق و دومانته حیوانك بورنی طوتوب تنفس ایتدیرمك پك كوزل تأثیر ایدر . بالغامك قولایلقله چیقماسی ایچون (قیرمز معدنی) دینیلن قیرمزی توزدن كونده ۷ـ۸ غرام ویرمه‌لیدر. اكر حیوان ضعیف ایسه كونده ۱۵۰ غرام اسپرتو ویا اسپرتولی باشقه بر شی ایچیرمه‌لیدر . كونده سكز غرام (ایود پوتاسیوم)ی ٤۰۰ غرام صویه قاریشدیره‌رق حیوانه ایچیرمك فائده‌لیدر . بو علاجلردن باشقه حیوانی بر كبره ویا قاشاغی ایله صیق صیق تیمار ایتمك پك ایيدر . بوخسته‌لغی اصل سقاغی یعنی مانقاقا ایله قاریشدیرمامالیدر . بونك تداویسی یوقدر وبولاشیقدر.

(۹) قویونه وقوزولرده قانه ایشه مه خسته‌لغی

قویونلرده وایچه یونمش، سمیزله‌مكه باشلامش قوزولرده كورولن تهلكه‌لی خسته‌لقلرك بریده (قان ایشه‌مه) در . خسته‌لق هرموسمده باش كوستره بیلیرسه‌ده الك زیاده یازین میدانه چیقار. خسته‌لق بعض دفعه شدتلی اولەرق باشلار. وحیوانلری برقاچ ساعت ایچنده ویابرایكی كونده تلف ایدر . فقط بوحال نادراولوب دائمابرهفته اون كون قدر داوم ایدر. خسته حیوانلرده الكزیاده كوزه چارپاجق علامت؛ كوزلرینك ایچریسیله توبلرینك آراسنده دریلرینه باقیلدیغی زمان صارمتراق برزنكده كوروله‌سیدر. حیوانلر پك چابوق ضعیفلر، بردن بره اشتهالری قاچارر سیدیكلری قیرمزی شراب رنكنده اولور . صیق صیق وفقط آزار آزار ایشرلر .

بوخسته‌لغی كچیرمك ایچون قویون وقوزولرك اوتلاقلرینی، آغیللرینی دكیشدیرمك وخسته اولانلره كونده ایكی غرام سولفاتو (كینین)ی صوده اریدوب ایچیرمك وخسته‌لق پك شدتلی ایسه (بلودومه‌تیلن) دینیلن اجزادن كونده ۳۰ ـ ٥۰ سانتی غرام اولمق اوزره دریلرینك آلتنه شیرینغه ایتمك پك فائده ویرر .

(١٠) حیوانه یارالرینك ایی ایدلمسی

حیوانلرده حاصل اولان یارالری آز زمانده ایی ایتمك ایچون ممكن اولدیغی قدر جراحتلندیرمه‌مكه ویارانك بویومه‌سنه میدان ویرمه‌مكه چالیشمالیدر . یارا كندی حالنه براقیلدیغی ویاخود برطاقم كیرلی ؛ پیس پاچاورالرله صاریلدیغی زمان هواده بولونان ویاخود كیرلی بزلر اوزرنده ئوره‌مش اولان خسته‌لق توخوملری (میقروبلر) یارانك درینلشمه‌سنه ، ایرینلنمه‌سنه سبب اولورلر .

ایی باقیلمایان بریارا آیلرجه دوام ایتدیکی كبی بویارالر ، وجودك آچیق برقاپوسی صاییلدیغندن هردرلو بولاشیق خسته‌لق توخوملری ده ایچری كیره‌رك قانه قاریشیر ، حیوانی خسته دوشورور . جاهل نالبند (نعلنبد) لرك ترتیب ایتدكلری مرهملردن فائده‌یرینه ضرر كورولور. حیوانلرده هرهانكی سببله حاصل اولان یارالری آشاغیده تعریف ایده‌جكمز علاجلرله هركون آقشام صباح ییقامق واوزرینه صابون ایله ییقانمش وتمیز صوده قایناديلمش پاچاورالر قویمق اك كوزل تدبیرلردندر .

١٠٠ درهم صویه قاریشدیرلمش ٥ درهم آسیدفه‌نیك یاخود ١٠٠ درهم صوده‌أریدلمش ٣ درهم آسیدبوریك یاخود ١٠٠ درهم صویه‌قاریشدیرلمش ٤-٥ درهم‌قره‌ئولین حاضرلامالی ؛ اولا یارا ایلیق صو وصابون ایله ییقانوب اطرافنده‌كی پیسلكلر تمیزلندكدن صوكرا تمیز برپاچاورا ویاپاموغی بوعلاجلردن برینه باتیرمالی وعملیات بیتدكدن صوكرا بش آلتی قات پاچاورایی ویاخود یارانك بویوكلكی قدرپاموغی علاجلی صو ایله ایصلادوب یارانك اوزرینه قویمالی و باغلامالیدر . شاید یارانك اطرافنده قیرمزیلق وار ایسه علاجلی صولردن بری ایله ودوولمش كتن توخوملری ایله كوزلجه برلاپا پیشیروب یارایه‌صارمالیدر. یارالر اییولمغه یوز طوتونجه شاید بولونه‌بیلیرسه اوزرینه ایودوفورم دینیلن وصاری برتوزدن عبارت اولان علاجدن اكمك یارانك دها چابق قاووشماسنه سبب اولور .

(١١) قیصراقلرده یاوری دوشورمه

یاورونك ئولودوغوب دوشمه‌سنه یاوری دوشمه‌سی (سقط جنین) ده‌نیر. قیصراقلرده وقتندن اول دوغان طایلر یاشامیورلر. قیصراقلرده بر کره یاوری دوشورمه واقع اولورسه ایرته‌سی سفرلر ایچون قیصراقده دوشورمکه قابلیت زیاده‌له‌شیور. یاوری دوشمه‌سی اکثریا کبه‌لکك ایکنجی دورنده یعنی بشنجی آیدن صوکرا وقوعه کلیر.

دیشاریدن باقمقله قیصراغك یاوریسنی دوشوره‌جکنه دائر هیچ برعلامت کورولمز. حیوان صاحبلری اولجه قیصراقلرینك یاوریسنی دوشوروب دوشورمدیکنی بیلمه‌لیدر. بوکبی یاوری دوشورمکه برقابلیت کوسترن حیوانلر بکله‌دیلمه‌یوب برآن اول صاتیلمالیدر. یاوری دوشورمه حالنك سببلری مختلفدر. قیصراغك یه‌جکی، وایچه‌جکی شیلرك بعضیسی، رحمك کرلوب بوزوله‌سنی موجب اولدیغندن حیوان یاوریسنی دوشورر. بعضاً خسته‌لقلر نتیجه‌سی اوله‌رق میدانه کلیر. یاخود بعضی میقروبلرك تأثیریله مشیمه (صوك) رحمدن آیرلمقله ظهور ایدر. یاوری دوشورمکه قابلیتلی قیصراق کبی حیوانات ایچون باغرساقلرك قاریشقلغنی موجب علر یاوری دوشورتمکه سبب اولور. زهرلی اوتلر ویادانه‌لر شدتلی برعمل علاجی (مسهل) کبی تأثیر ایده‌جکندن یاوری‌یی دوشوردیر. قیصراق آجی‌چیدم، پورسوق آغاجی، بنکلی شوکران، قاین آغاجی قوزالاغی پوسه‌سی کبی شیلریدیکی وقت یاوریسنی دوشورجکی کبی چاودار مهموزی، کوفلی یونجه، اوزینه زیاده مقدارده‌قیراغی دوشمش اوتلر کذالك یاوری دوشورمکه سبب اوله بیلیر. حیوانه غایت صوئوق صو ایچیرتمك ویاخود چوق صو ایچمه‌سنی موجب اوله‌جق طوزلو یم یدیرمکده ینه یاوری‌یی دوشورتمکه سبب‌در. حیواناتده دالاق (جمره) شاب، طباق (حمای قلاعی) قره حما (تیفو) کبی خسته‌لقلرکده یاوری‌یی دوشورتدیکی چوق دفعه کورولمشدر.

(١٢) طوباللغك نوعلری

بعض حیوانلر میدانده برسبب یوق ایکن طوباللامغه آقسامغه باشلارلر . وقتیله بوطوباللغك سببی آ کلاشیلوب اوکی آلنمازسه حیوانك آیاغی سقط قالیر . قیمتدن دوشر . هله آتلرك بوتون قیمتلری ؛ آیاقلرنده، طیرناقلرنده‌در. آنك ایچون آتلر طوباللامغه باشلار باشلاماز همان معاینه ایدوب یاخود بیطره کوستروب سببنی آ کلامالی وطوباللغی حاصل ایدن سببی وخسته‌نی اورتادن قالدیرمغه چالیشمالیدر. طوباللغك سببنی آ کلامق ایچون اوچ شیئه دقت ایتمك لازمدر .

١ ــ نعل (نال) چیقاریلوب طیرناغك مایه‌سنده چاتلاق ، شیشکینلك ، چیوی باتماسی بولونوب بولونمادیغنه دقت ایتمه‌لی .

٢ ــ آیاغك دابانك آلتنده‌کی مایه‌ده برشی کوروله‌مزسه طوبال آیاغك برطرفی صیقیله‌رق حیوانك آغری دویوب دویمادیغنك فرقنه واریلمالیدر . حیوان ال ایله باصیلدیغی زمان آغری دویارسه درحال آیاغنی چکه‌جکندن باصیلدیغی زمان آغریان محل طوباللغك موقعنی کوسترمش اولور .

٣ ــ برنجی وایکنجی معاینه‌لردن برشی آ کلاشیله‌مازسه طوباللایان آیاغك باشدن آشاغی هرقسمی کوزدن کچیریله‌رك وصاغلام آیاق ایله مقایسه ایدیله‌رك سببی آ کلاشیلیر و آکا کوره تداویسی چاره‌سنه باقیلیر .

(١٣) حیوانك آیاغنه چیوی باتماسی

حیوانلر یولده یورورکن تصادف اوله‌رق آیاقلرینه چیوی (میخ) ویا جام پارچه‌سی یاخود باشقه اوجی سیوری برشی باتار . یاخود نالالندیغی وقت میخ ده کیر. بونلرحیوانك آیاغنده آز چوق درین یارالر حاصل ایدر. بوسببدن حیوان طوباللامغه وآغری دویمغه وباتان شیلر چیقاریلیرسه آیاغندن قان آقمغه باشلار . شاید بوکا اهمیت ویرلمه‌یوب حیوان حالیله براقیله‌جق اولورسه کوبره‌لرك و چامورلرك ایچندن حیوانك یاره‌سنك ایچنه میقروب قاچار. قانه قاریشیر. حیوان (تتانوز)

دينيلن برخسته لغه طوتولور. بوتون اعضاسی کوتوروم اولور و برقاچ
کون ایچنده ئولورکیدر . حیوان باشـنه خسته لغه طوتولمه یوب تلف
اولماسـه بیله طوپال و کوتوروم آیاقله بر ایشـه یارایه میه جغندن قیمتنی
غائب ایدر . بونك ایچون حیوانك طوباللادیغی کورولور کورولمز
آیاغنه باتدیغی آکلاشیلان چیوی ویاجام پارچه سـنی اولجه چیقارمالی .
آیاغنده نعل وارایسه سوکمه لی . واو آیاغی یاریم ساعت قدر تمیز وصوئوق
صوایچنده براقمالی. ویارانك اطرافنده کی پیسلکلری ، چامورلری کوزلجه
تمیزلمه لی در . صوکرا کوبده ویا چیفتلکده (تنتوردیود) (سیاه
آسیدفه نیك) ویا (قره ئولین) وسائره کبی میقروب ئولدیریجی علاجلردن
وار ایسه اونلرك برندن برپارچه برپاموق اوزرینه بولاشدیروب یارانك
اوستنه قویمالی. شاید بوعلاجلردن یوق ایسه یاریم فنجان قدر آردیج
قطرانی ایله یاریم فنجان زیتون یاغنی ایجه قایناددوب صوئوتدقدن صوکرا
بونی ینه پاموغه بولاشدیروب یارانك اوستنه قاپاماليدر. بونلرك یرینه
یوز درهم صوده اریدلمش ٢-٣ درهم قدر کوز طاشی (کوك طاش)
صوینی ده قوللانیله بیلیر . بوعلاجلردن بری یارانك اوزرینه قونولدقدن
واطرافنه پاموق ویا قتیق دولدیرلدقدن صوکرا آیاغی کوزلجه صارمالی.
وبرهفته اون کون قدر حیوانی راحته براقمالیدر. (آرپه لامه دن حاصل
اولان طوباللق آیریجه یازیلمشدر .)

(١٤) بیکیرلرك آیاق وطیرناق خسته لقلری

بیکیرلرك آیاق و طیرناق خسـته لقلری صیغیرلرك کندن دها
قیمتلیدر . بربیکیرك طوباللاماسی ، آیاقلرینه صوانمه سی ، طیرناقلرینك
چاتلاق اولماسی ، قدر عذر اوله ماز .

طوباللغك سببلری پك چوقدر . بوسببلرك یوزده ٨٠ - ٩٠ نی
طیرناقده آرامق لازمدر . بونك ایچون معاینه یه ایلك اوکجه طیرناقدن
باشلامق ، طیرناغك آلتنی ، اوستنی ، ایچینی و طیشنی غایت دقتلی
اوزون معاینه یه تابع طوتمق الك برنجی تدبیردر .

طیرناغه نال (نعل) چاقیلیرکن میخ ده کر ، یوللرده کی چیوی

میخ وانجه دمیرلر باتار ، آیاق طاشه چارپار . برشیله وورولور ، ایکی سرت شیٔ آراسنه صیقیشیر ، ازیلیر . آلتنده‌کی مایه‌نك تمیزلکنه دقت ایدلمز ، بوقسم چورور ، قوقار ، پارچه پارچه قوپار . بوکا اهالی (مایه دکیشدیرمه) دیرلر . بوکبی خارجی تأثیرلر حیوانده طوپاللغی حاصل ایدر .

نااللانیرکن میخ دەکمش ایسه یعنی میخ طیرناغك طیش قسمنه چاقیلمایوب‌ده درنجه کیتمش وطیرناق ایچنده‌کی ات قسمنه دوقونمش ایسه ؛ نااللانمه‌یی متعاقب طوپاللق کورولور . همان او آیاغك نالی سوکوله‌لی هانکی میخك اوجی قانلی ایسه طیرناغك اوقسمنه میخ دکدیکی آکلاشیله‌جغندن بوراسنه‌همان تنتوردیود دوکمه‌لی که‌میقروبلر ایچری‌یه کیروبده فنا خسته‌لقلر ومثلا دولوجه (ته‌ته‌نوز) قانك‌عفونتی کبی خسته‌لقلر یاپماسین . آیاغك آلت قسمنه چیوی ویا باشقه سیوری برشی کیرمش‌ایسه درحال‌چیقارمالی وبوراسنی ایجه‌اویمالی . وقطرانلی برصارغی ایله آیاق صارلمالی . بعضاً بومیخ باتماسی اسکیر ، حیوانك طیرناغنك آلتنده‌کی آتلرك ایچنده جراحت حصوله کلیر . وقتیله تداوی ایدلمزسه ایچ کمیکلر چورور وطیرناق تداویسی امکانسز برحاله کلیر .

(١٥) طیرناق چاتلاقلری . — حیواناتك درین طیرناق چاتلاقلری الك‌چوق اوکجه‌ایله طیرناق بورونی آراسنده کورولور . بعضاً طیرناغك آلت کنارینه قدر بویدن بویه ودرینلکی‌ده طیرناغك ایچ قسمنده‌کی قادیفه منظره‌سنده اولان ات اقسامنه قدر اولورکه الك قورقولو طوپاللغی موجب اولور . عملیاته احتیاج کوسته‌ریر . چاتلاق ، یوزنده اولورسه‌عملیاته حاجت یوقدر . بونده طوپاللق‌ده‌اولماز . حیوانه‌استراحت ویریلیر . ویا خفیف خدمتلرده قوللانیلیر . اکر طوپاللق وارسه محقق استراحت ویرمك لازمدر . عین زمانده طیرناغه یوزده اوچ آسیدفه‌نیکلی صو ویا (قره‌زیل) یاخود (کوزطاشی) ویاخود (قره‌بویا) ایله یاپیلمش لاپالر قونولورسه آغیریلر کیدر . وتداوی قولایلاشیر . درین چاتلاقلرده قادیفه رنکنده اتلرده جراحت حاصل

اولمش ويا ایچ قسمنده چوروكلك وقانغره‌ن باشلامش ايسه ـ كه بوده جراحتك رنك وقوقوسی ايله آكلاشيلير ـ آياغه عمليات ياپمق مجبوريدر . عمليات چاتلاق برمحلك اطرافی خصوصی برآلتله‌قازيله‌رق چوروك وجراحتلی قسملره قدر واريلير . و چوروك قسملر قازيله‌رق آتيلير . صوكرا طرناق ميقروب اولديريجی علاجلرله يیقانير . وياآرا اوزرينه مساوی مقدارده (ايیودفورم) و (تانن) (آسيدبوريك) دن مركب برتوز سرپيله‌رك اوزری تميز برصارغی ايله صاريلير .

(١٦) طابانه وورغی . ـــ آياغك طابان قسمی سرت‌شيلره چارپمه نتيجه‌سی حاصل اولور . حيوان طوپاللار ، دها صوكرا طابان جراحتله‌نير . قورقولو برخسته‌لق دكلدر . آياغك آلت‌قسمنده‌كی باخاصه وورق اولان محلی كوزلجه ومنتظماً قازيتملی ، اينجلتمه‌لی ، صوكرا لاپا قويمالی ، جراحتلنمش‌ايسه اوراسی قازيمالی . ميقروب‌اولديريجی صولرله يیقايوب اوزرينه چاتلاقلرينه توزلرسرپيله‌لی ، پاموقله اورتولوب صارغی ايله صاريلماليدر . خسته‌لغك ابتدالرنده صوئوق صوبانيوسی‌ده ايی كلير . آياق آلتنده قالقمش قسملر وارسه همان كسيلوب آتيلمالی بوعمليات ايچون حيوانی ياتيرمغه حاجت بوقدر آياقده ايكن ياپيلير .

(١٧) آرپالامه (فوربور) Fourbur . ـــ آرپالامه نتيجه‌سی حاصل اولان طوپاللق‌هپسندن تهلكه‌ليدر . وقتنده تداوی‌ايدلمزسه چارچابق اسكيله‌شير . وحيوانده‌دائمی‌طوپاللق ، طيرناغك‌اوست وآلت قسمنده برطاقم بوروشوقلقلر ، قيرشيقلقلر ، چاتلاقلر حاصل ايدر . آرپالامه ؛ الك زياده اوزون مدت يوروين ، سرت وطاش قالديرملر اوزرنده سرعتله قوشديريلان چوق بسلی حيوانلرده ميدانه كلير .

بويله حيوانلرك طيرناقلری آتش كبی يانار ، آياغندن او درجه آغری دوياركه آياقده دوراماز ، دائماياتمق ايستر . بيطر بولونمادیغی زمان اولا حيوانه سوركون (عمل) علاجی ويرلمه‌لی وآياقلری ا قار صو آيچنده كونده ايكی ساعت بولونديرلمالی وشاخ دامارندن ايكی‌اوچ كيلوقدر قان آلمالی . وحيوانه برهفته‌پرهيز ياپديرمالی . وپرهيزاثناسنده ياش اوت ياخود صولو يملر وچوربالر ويرمه‌ليدر .

مسهلدن صوكرا سكز كون قدر يومی ٢٠ ـ ٣٠ غرام قدر (ساليسيلات دوسود) دينيلن علاج ويرلهلی ، آياغه صوتوق صو بنيوسی ياپملی هر كون صباح آقشام برر ساعت دوام ايتمهلی ويا كيللی سيركه ايله قاريشديروب حاصل اولان خاموری آياغه بولجه سورمهليدر .

بوكبی دوالرك تأثيرلی اولابيلمهسی ايچون خستهلغك ابتداسنده باشلاماسی عقبنده ياپيلمالیدر .

(١٨) چاتال آراسی خستهلغی . — بوخستهلق چاتال طيرناقلی حيوانلره مخصوصدر . طيرناقلرك برلشديكی محلك دريسی آتشلهنير ، دوشر . سبلری ؛ ووروق ، پيسلك ، بولاشيق خستهلقلر شاب (طاباق) خستهلغیدر . حيوانده ابتدا برشی كورولمز . بالخاصه ديكن اوستنده يورودكی صاقينمغه باشلار . بعضاً طوپاللق پك شدتلی اولور . طيرناق آراسنه دقت ايديلهجك اولورسه بوراسنك پك زياده آتشلانديغی وقان اوطورديغی كورولور . صيقيلرسه زياده آغری دويار . بونلره سبب اولان طيرناق آراسنده ياواشر ياواش بويوين بريومرودر . بويومرو طيرناغه ياتوق ياپيشيق ويا آيرلمش بولونور . قانار ويا اوزری قابوق باغلار ، اوقدرقورقولو برخستهلق دكلدر . فقط حيوانی خدمتدن آليقور .

تداويسی . — حيوانی بوخستهلغه طوتولمقدن قورومالی ، ياتديغی ، آياقلرينك باصديغی يرده دائما مايس (تزهك) ، سيديك ، چامور بولونمامالی بوراسنه اورولماملی وطاباق خستهلغندن صاقينماليدر . خستهلق حاصل اولدقدن صوكرا طيرناق آراسندهكی يومروبی كسوب آتمالی . وكسيلن يردن بولجه قان آقماسنه مانع اولمالی . بعده (تانن) (ايودفورم) و (آسيدبوريك) دن عبارت قاريشيق توزلر يارا اوزرينه سرپيلوب برصارغی ايله صارلمالی . بو صارغی ٥ ـ ١٠ كون صوكرا قالديرلملی . اكر يارانك قاپانماسی كجيكيرسه ، يارا اوزرينه يانمش شاب توزی سرپمهلی ، باغلانمالی ، آچيق هوايه براقيلماليدر .

(١٩) طيرناق مرهملری

نالبندلر (نعلبندلر) حيوانلری نالالادقدن صوكرا طيرناقلرك كنا-

رلرینی ، دیشاری‌یه چیقان چیویلرك اوجلرینی خفیفجه‌تورپولرلر. بعض
جاهللری‌ده طیرناغك طیش یوزینی ، کوزللشدیرمك هوسیله مکمل
بر تورپودن کچیررکه بو طیرناق ایچون چوق مضرتلیدر . حیوانلرك
طیرناقلرینه دائما مرهملر سورولورسه برچوق خسته‌لقلردن محافظه ایدر.
طیرناق مرهملرندن یاپیلماسی قولای وفائده‌لی اولان ترتیبلر شونلردر :

۱ — زیتون‌یاغی ۱ کیلو تره‌منتی ۱ صاری بال مومی ۱ قویروق
یاغی ۲ کیلو

بال‌مومی کوچوك کوچوك پارچالانه‌جق، قویروق وزیتون یاغلری
باقیر قاب ایچنه قونولوب برلکده اریتیله‌جك، قاب آتشدن قالدیریلوب
تره‌منتی علاوه ایدیله‌جك ، صوئوءغه ترك ایدیله‌جك و زمان زمان
قاریشدیریله‌جقدر .

بومرهم ، آیاغك طیش طرفنی محافظه ایدر وبوموشاق طوتارطیرناغك
بو قسمنك منتظم بویومه‌سنه یاردیم ایدر. طیرناق چاتلاقلرینی کیده‌ریر.
آرزو ایدلدیکی تقدیرده صیجاق ایکن بر مقدار اوجاق قورومی ایله
مرهمه سیاه رنك ویریلیر .

۲ — ایچ یاغی ۲ کیلو صاری بالمومی ۶۰۰ غرام، چام ساقیزی
۱ کیلو هپسی بردن قاریشدیریلوب خفیف بر آتشده أریدیله‌جکدر .
وموشاق طیرناقلره یارار .

۳ — صاری‌بالمومی ۲ قسم، مایع زیفت ۳، دوموزیاغی ویاقویروق
یاغی ۱۲، قویون ایچ یاغی ۱۲ .

بوقاریده‌کی تعریف وجهله أریتیله‌جك کونده بر دفعه طیرناغه
سوروله‌جکدر . سرت طیرناقلر ایچوندر .

٤ — صاری بالمومی
قویروق یاغی ویا دوموز یاغی
زیتون یاغی
تره‌منتی
بال

[illegible]

نافیر برقابده خفیف برآتشده تره‌منتی ایله بالدن ماعداسی أریتلدکدن صوکرا قاب آتشدن چکیلیر. بعده ایچنه تره‌منتی و بال علاوه ایدیله‌رك صوغونجه‌یه قدر آرا صیرا قاریشدیریلیر . آیاغه سوروله‌جکی زمان آرزو ایدیلیرسه اوجاق قوروسی ایله سیاه بر رنك ویریلیر. بومرهم‌ده سرت وقورو طیرناقلری یوموشاتمق وچاتلاقلردن محافظه ایتمك ایچون قوللانیلیر .

٥ ــــ ایچ یاغی ۲۰۰۰ غرام، صاری بالموی ۱۲۰، قطران ۲٥۰ اوچی برلکده برقابه قونولوب خفیف برآتشده أریتیلیر. اولدقجه قاتیلاشنجه‌یه قدر قاریشدیریلیر .

بومرهم برەلنمش اوکجه‌لره، مایه‌دکیشدیرلەسنه قارشی؛ یوموشامش اوکجه‌لری قوروتمق، نالبانددلر طرفندن طیرناق اوستلرینك توربولنمه‌سندن حاصل اولان بوروشوقلقلره قارشی موفقیتله قوللانیلدیغی کبی طیرناغی یوموشاق طوتار و آلاستیق برحالده بولوندیرر .

(۲۰) اینکلرده آرقه باجاقلرك طوتولغی

زور دوغوران اینکلرده اکثریا آرقه باجاقلر طوتولور . وقتیله تداوی ایدلمه‌دیکی حالده خسته‌لق کوکلشه‌رك صوکرا اڭی ایدلمه‌سی پك مشکل اولور. خسته‌لغه طوتولان اینکلر بولوندقلری یردن قیملدانه‌مازلر یورومك ایچون پك زیاده زورلادیلیرسه‌اوك آیاقلریله آتلایه‌رق وآرقه آیاقلرینی سوروکلیه‌رك حرکت ایده‌بیلیرلر . شوحالك تأثیریله سودك مقداری پك زیاده اکسیلیر ، اشتها غائب اولور ، کوندن کونه ضعیفلکی آرتار .

تداویسی ــــ خسته اینکی تمیز وهوا آلیر بر یرده بولوندیرمق وآشاغیده یازیلان علاجلری یاپمق لازمدر . اولا ایکی اوقه قاینامش صویه بر آووج قدر پاپادیه چیچکی آتوب برازدوردورمالی. وبعده ایچنده یوز درهم قدر صودالی انکلیز طوزی (کبریتیت سود ایدلمه‌لی. وبو صو اوزون بوغازلی بر شیشه‌یه دولدیریلوب اینکه ایچیرلمه‌لیدر .

بونکله برابر آشاغیده‌کی علاجی براجزاخانه‌ده یاپدیروب اینکك آرقه طرفنه یعنی بلدن آشاغیسنه سورمه‌لی . وچیرك ساعت قدر ایچه اوغمالیدر .

غرام
١٥ تنتوردوقانتارید (قوندوز بوجکی صبغی)
٢٥ آمونیاق (نشادر روحی)
١٠٠ آلقول (اسپرتو)

بوعلاج یاپیلدقدن ایکی کون صوکرا حیوانك ایی اولوب آیاغه قالقدیغی کورولور .

(٢١) سوت صیتمه‌سی . — اینکار دوغورقدن برویا ایکی کون صوکرا، راحتسزلك کوستریرلر ؛ تیتره‌مکه‌باشلارلر؛ بورونلرینی یره دایایه‌رق یاتارلر ؛ آیاغه قالقامازلر . آتشی ٣٢ درجه‌یه قدر دوشر . نبضی ضعیفلر، نفس آلماسی کوجله‌شیر ؛ یکلك حاصل اولور، حیوان ترسله‌یه‌مز . عمومی برضعیفلك کوزه‌چارپار . درین براویقویه دالار . بعضاً ایکی اوچ کون ایچنده هلاك اولور .

بوضمه‌لغك تداویسی . — خسته اینکك مه‌مه‌سی ایچنه خصوصی برآلت واسطه‌سیله سوزولمش هواشیرینغه‌ایتمکدن عبارتدر. تجربه‌لی بربیطره مراجعت ایتمه‌لیدر .

(٢٢) سوتلی اینکلرده مه‌مه آتشی « التهاب »

سوتلی اینکلرك دوغوردقدن صوکرا دوچاراولدقلری خسته‌لقلرك اك قورقولوسی هیچ شبهه‌سز مه‌مه آتشی « التهاب ثدیه » در .

اکر خسته‌لق وقتیله تداوی ایدلمزسه نتیجه‌ده مه‌مه‌نك ضایع اولماسنی موجب اولور .

خستەلغك باشلیجه سببلری — مەمه ایچندەكی غدەلردە « سوت یاپان خصوصی كوچوك بومرولر » چوغالان میقروبلردر. بو میقروبلر مەمەیه ایكی یولدن كیررلر. ۱ ـ مەمەیی بسلەین و مەمه ایچندە بر چوق انجه دامارلری بولونان قان واسطەسیله؛ ۲ ـ مەمه اوجنه قدر اوزانان سوت بوروسی ایله. پس، ملوث یاتاقلقلر اوزرندە یاتیریلان اینكلرك مەمەلرینه عادی میقروبلر بولاشیر.

خستەلغك علامتلری — ابتدا بر آتش واردر. بونی متعاقب اشتهاسزلق، كدرلیلك كورولور؛ حیوان كویش كتیرمز. صیق صیق نفس آلمغه باشلار. قارنی بر آز شیشر، قبضلق ظهور ایدر. حیوانك آرد آیاقلری دیرەك كبی سرتلەشیر كه خستەلغك برنجی علامتیدر. ایرتسی كون مەمەنك هیچ اولمازسه درتدە برندە قان هجومی حسبیله، قیرمزیلق كورولور. حیوان بوراسندن شدید آغری دویار وسوت ویرمز. یاخود ویردیكی سوت پختیلی اولور. قان ایزلرینی حاوی بولونور. مەمەدەكی شیشلك بعضاً اوكه بعضاً آرقەیه باجاقلر آراسنه قدر ایلریلر. بعض نازك اینكلر ویاخستەلغه شدتله طوتولانلر كوتوروم اولمش كبی یاتارلر. اشتهاسنی غائب ایدن خستەلر، آز زمان ایچندە ضعیفلر، اسكیدن ویردیكی قدر تكرار سوت ویره بیلمەسی نادردر.

بعضاً خستەلق نتیجەسی مەمه ایچندە چیبان ظهور ایدر، بوبور. مەمەنك دریسنه قدر دایانیر. چیبان تماماً اولغون بر حاله كلدیكی زمان بر بیچاقله یاروب ایچندەكی جراحتی تماماً آقیتمالی و ایچریسنی علاجلی صولرله ییقامالیدر.

یكی آلنان اینكلردە مەمه خستەلغی اولمادیغنه قناعت حاصل اولونجەیه قدر بونلری آیری بر محلدە بولوندیرماغی خاطردن چیقارمامالیدر.

تداوی — یكی واسكی اولدیغنه كورە دكیشیر. اینكلر بو خستەلغه طوتولمقدن قورونمالی، یاتاق یرلرینك تمیزلكنه دقت ایدلملی. مەمەلرینك تمیز طوتمالی، تمیز صاغمالی، مەمەلردەكی چاتلاقلری وقابوقلری وقتندە علاجلامالیدر.

یكی حالی — خسته اینكلرك آتشلرینی كیدرمك ایچون اولا شاخ

دامارندن خفیف صورتده قان آلمالی، دهاصوکرا سورکون و ادرار ویریجی، (ایشه‌دیجی) علاجلر ایچیریلمه‌لیدر .

سورکون علاجی :

سولفات دوسود « انکلیز طوزی » ۴۰۰ غرام

آلوئه‌ز « صاری صبر طوزی » ۳۰ «

ایکیسی برلکده بر کیلو صوایچنده أریدیلوب حیوانه ایچیریلمه‌لی ، تأثیر ایتمزسه بر قاچ دفعه ویریله بیلیر .

ادرار علاجی : آرپا ایله آیریق کوکنی برلکده قایناتمالی، صوینی سوزوب آلمالی، بوصویه ایکی چوربا قاشیغی یمك صوداسی ویابرچوربا قاشیغی قدر کهرچله قاریشدیریلوب حیوانه ایچیرلمه‌لیدر .

شفا حاصل اولونجه‌یه قدر هرکون مه‌مه‌لر ایلیق صابونلی صوایله ییقانمالی، بعده قوروتولمالی. خسته‌اقلی مه‌مه‌لری صیق صیق هرایکی ساعتده بر صاغمالی .

ممکن مرتبه ایرکنجه مه‌مه‌نك ایچنه بیکده اوچ نسبتنده ایلیق آسیدبوریك محلولندن ۱۲۰ـ۱۸۰ غرام شیرینغه ایدلمه‌لی شیرینغه‌دن اول‌مه‌مه‌ده‌کی سوت تماملیه‌صاغیله‌رق بوشالتیلمالیدر. تماملیه بوشانمش مه‌مه‌لرك دریسی کوشر، پورصور قسمی موشاق اولور .

آسیدبوریك محلولی شیرینغه‌سی بیتدکدن ۳ـ۴ ساعت صوکرا مه‌مه‌لر صاغیلارق بو محلول بوشانتیلیر. بوصاغمه کیفیتی تام شفا حاصل اولونجه‌یه قدر هر ایکی اوچ درت ساعتده بر تکرار ایدلمه‌لی .

آسید بوریك محلولی یالکز بر کره مه‌مه‌یه شیرینغه ایدلمه‌لیدر . آسیدبوریك محلولی شیرینغه‌سی تأثیرسز قالمش اولورسه درت‌بش‌کون قدر هرکون کافوریلی و آمونیاقلی زیتون یاغی ایله اوغوشدورمالی .

کافوری ۱۰ غرام زیتون یاغی ۱۰ غرام عادی آمونیاق ۱۰ غرام. بوترتیب یانیقلر ایچون غایت تأثیرلیدر. فقط تازه‌یاپیلمش اولمق شرطدر. زیرا اسکیرسه تأثیری آزالیر. مه‌مه‌لرده‌جراحتلنمه تهلکه‌سی وارسه خصوصی مرهملر سوروله‌رك چیبانی چابوق اولغونلاشدیرمالی. دها صوکرا چیبانك اولغون یرندن دلنوب جراحت آقیتیلمالی،

اگر مەمەدە بویوك اوذیما « بر نوع شیشلك » حاصل اولمش ایسە
انجە اوجلی داغ دمیری ایلە مەمە داغلانمالی، اگر مەمەلر سرتلشمکە
یوز طوتمشسە اولا ایودلی مرهم « برقسم ایود ۱٦ قسم وازەلین »
سورمەلی بعدە اوغوشدورمالی .

اسکی مەمە خستەلقلرینك تداویسی ایلە اوغراشمق اقتصادی دکلدر.
حیوانی قصابلغە آییرمالیدر .

(۲۳) صالغین خستەلقلردە نا صل قورونمالی ؟

چیفتلك صاحبلریلە حیوان یەتیشدیرەنلرك چوق قورقدقلری برشی
واردر : صالغین خستەلقلر . بوکون یاپیلەجق بسیط تدبیرلرلە برچوق
تهلکەلرك اوکی آلنەبیلیر . آخورلری تمیز طوتمق ، سنەدە برقاچ دفعە
دیوارلرینی کیرەچلە بادانالامق ، کوبرەلرك بیریکەرك قوقمش ، صحتە
ضررلی غازلر چیقارماسنە میدان ویرمەمك کبی .. بوصورتلە خستەلق
قورقوسی آزالیر؛ صوکرادە حیوانلر داها قوتلی، داها سمیز ، داها
سودلی اولورلر .

بو شرطلردن باشقا صالغین خستەلقلرك باش کوسترمەسنە مانع
اولەجق بر طاقم تدبیرلردە واردر . اك مهملری شونلردر :

۱ — سورولری خستەلقسز تمیز مرعالردە اوتلاتمالی

۲ — حیوانلرە عمومی یالاقلردن صو ایچیرمەملیدر .

۳ — أیی برچوبان سوروسنی هرکون دقتلە کوزدن کچیرمەلی ،
کوزینە چارپاجق اك اوفاق برنقطەنك سببنی آراشدیرمالیدر. سوروده
اوتلامایانلر، دوشونەنلر، دوشکون اولانلر، حاللرندە اوفاق بردکیشیکلك
کورونەنلری آییرمالی ، اشارت ایتمەلی، آقشام اوستی حیوانلر چیفتلکە
دونونجە بو خصوصدە ایجاب ایدنلرە معلومات ویرمەلیدر . بویلەجە
خستەلقلر بر آن أول میدانە چیقار ، وقتندە تداویسی قابل اولور ،
وقوعاتك دە اوکنە کچیلیر .

٤ — دیشاریدن صاتون آلنان حیوانلری آنا سورودن آیری
بر یردە اون کون مدتلە اوتلاتدیرمق ، آیری آخوردە بولوندیرمق
لازمدر .

(٢٤) شاب خسته‌لغی ـ طاباوه علتی (حمای قلاعی)
Aphte

يالكز چاتال طيرناقلی حيوانلرده (اوكوز اينك، قويون، كچی، دوموز كبی) اولور پك اهميتلی‌در. چيفتجيلريمزه چوق ضررلر ويرر. اوكوزلرده بوصالغين خسته‌لق بر آتشله باشلار. حيوان اكثريا يمز وكويش كتيرمز. دريسی صيجاق، بورون اوجی قورو بولونور. اينكلرك سوتلری آزالير. آغزده‌ديش اتلرنده، دوداقلرده، ديل اوزرنده، طيرناق آرالغنده مه‌مه‌لرده‌قيرمزی لكه‌لر كورونور. آغزده‌كی بو لكه‌لردن يارالر ميدانه كلير. حيوانك آغزندن چوق مقدارده يا پيشقان صاليا آقار. آغزده ايچلری صو ايله دولو برطاقم قابارجقلر كورولور. حيوان غداسنی كوچلكله‌چيكنر. اشتهاسی كيتدكچه آزالير ونهايت تلف اولور.

بوقابارجقلر آز مدت ظرفنده‌يير تيلير. ايچلرنده‌كی صو، صاليا ايله برابر آغزندن آقمغه باشلار. ايشته بو زهرلی صو حيوانك اوك آياقلرينك طيرناقلری آراسنه آقنجه بوراده قابارجقلر حاصل اولور. حيوانك آياغی آتشله‌نير. وشدتلی طوباللق باشلار. زهرلی صاليا ايله بولاشمش كوبره‌لر وچامورلرده ينه طيرناقلرده يارالر حاصل ايدرلر. حيوانك بر، ايكی ويادورت آياغی‌ده خسته‌لغنه طوتولور وطوپالر. حيوانك آياقلرنده‌كی آتش وآجی اوقدر شدتلی اولوركه حيوان آغريلری آزالتمق ايچون چامورلی سرين يرلرده‌وصولرايچنده ياتاروكنديسنی تداوی اتمش اولور.

خسته‌لق بويله منتظم وخفيف دوام ايده‌جك اولورسه قابارجقلرك يير تيلماسندن ميدانه چيقان يارالر ٨ ـ ١٤ كون ظرفنده قاپانير، اييله‌شير.

برده خسته‌لغك فنا شكلی واردركه قابارجقلر نفس بوروسنده پيدا اولور. آق جكرلره قدر كچر. حيوانی نفس آلامامقدن هلاك ايدر. فقط بوشكل آز كورولور. بعضاً ده هضم بوروسی اوزرنده يارالر تشكل ايدر. ودانالرده شدتلی سانجيلری، قانلی اسهاللری (عمللری) عنادجی باغيرصاق خسته‌لقلرينی واك صوك تلفی موجب اولور.

بناءً عليه شاب خسته‌لغی حکم سوردیکی زمانده مه‌مه‌ده‌کی طانالرك سوتلرینه نه درجه دقت ایتمك لازم کلدیکی اکلاشیلیر : (والده‌لرینك مه‌مه‌لرنده شاب یاراسی قابارجقلری وارسه هرحالده مه‌مه‌یی امزیرمه‌ملی ، سودی صاغوب ایجه قایناتدقدن صوکرا ایچیرمه‌لیدر .) آغزده‌کی یارالرك بربری ایله برلشمه‌سندن بیوك یارالر حاصل اولدیغی حتی دیلك اوزرنده‌کی دریسنك کاملاً صویولوب دوشدیکی کورولدیکی کبی طیرناقده‌کی یارالره دقت ایدلمزسه جراحتلنه‌رك طیرناغك بوسبوتون دوشدیکی ده اکثریا کورولمکده‌در .

قویون وکچیلرده‌کی شاب خسته‌لغنه (طاباق) نامی ویرلمکده‌در. وبونلرده اکثریا طیرناقلرده کورولور . خسته‌لغه طوتولان قویونلر طوپاللارلر و سورونك کریسنده قالیرلر. سوروده‌کی قوزولرده خسته‌لق شدتلیدر .

حیوانلرك آیاقلری ال ایله یوقلانه‌جق اولورسه طیرناق قسمنك غایت صیجاق و حساس اولدیغی کورولور . طیرناق چاتالنده اولا قرمزی صوکرا جراحتلی بریارا میدانه کلیر . بویارا تداوی ایدلمزسه جراحت زیاده‌له‌شیر . سینکلر قونار ، قورت یاپار . قورتلر طیرناق دریسنك اتلرینك ایچریسنه قدر کیرر . اوراده یوللر یاپار . حیوانك آیاغنی کاملاً محو ایدر . طیرناق قسمنی دوشورر .

بولاشیق آخورلرده خسته‌لق غایت قولایلقله حیواندن حیوانه کچمکده‌در . خسته‌لقلی حیوانك صالیاسنك بولاشدیغی کوبره ، اوت ، صامان ، صو قوغاسی ، صو یالاغی سرایتنه سببیت ویرر. شوصورتله حیوانلر آغزندن ، طیرناقلرندن ، مه‌مه‌لرندن آشیلانیرلر . سوت صاغان کیمسه‌لر تمیزلکه دقت ایتمزلرسه خسته‌لغی خسته حیوانلردن صاغلام حیوانلره کندی اللری واسطه‌سیله بولاشدیررلر . کوپکلر ، کدیلر کومس حیواناتی ده بولاشدیرمغه واسطه اولابیلمکده‌درلر. بولاشیق مرعالر ویاخود خسته برسورونك کچدیکی یوللر ، بازار محللری بولاشیق یاتایرلر ، فنی صورتده تمیزلنمه‌مش واغونلر ، واپور کوکرته وآنبارلری خسته‌لغی سورولره نقل ایتمکده‌درلر .

چاره‌سی و علاجی . — اولا خسته حیوانلره چیکنه‌مسی ، یوتوله‌سی قولای شیلرویرله‌لی‌در. ا کشیمش آرپا ، بیشمش کوکاره، ایلیق‌وخفیف سیرکه‌لی چوربالر ایدر. قورواوت، صامان‌ویرلمه‌ملی‌در.
آغزده‌کی یارالرك تداویسی ایچون که‌کیك اوتی صوبی قوللانیلیر بواوت داغلرده بولونور . کوزل قوقوسی وماویمسی برچیچکی واردر. بونلردن طوپلانیر. صوایچنه‌قونور، قایناديلير. بوصو ایچنه برمقدارطوز علاوه ایده‌رك حیوانك آغزلری بونكله ییقانیر: برچوماغك اوجنه تمیزجه بر بزصاریلیر . ککیك صوبی ایچنه‌باتیریلیر . حیوانك آغزینه دیلنه ویارا اولان یرلرینه برقاچ کره سورولور. حتی طیرناق آرالری‌ده بو صو ایله ییقانیر . فقط طیرناقده‌کی پیسلکلر ، کوبره‌لر ، چامورلر اولجه کوزلجه تمیزلنمه‌لیدر .
ککیك صوبی یرینه یوزده‌بش نسبتنده زاج‌یاغی (حامض کبریت) سیرکه‌لی صو ، کوز طاشی وآیاقلر ایچین‌ده یوزده اوتوزنسبتنده شاب بیکده ایکی نسبتنده آسیدفه‌نیك یاخود قره اولین و سائر میقروب اولدیریجی صولرله‌یوقاریده تعریف ایدیلن اصولده آغیز وآیاقلر ییقانیر.
حیوانلرك یاتدقلری یرك کوبره‌لری هركون دکیشدیریلیر طوپراق دائما قورو طوتولور .
طیرناق آراسنده قورتلر حاصل اولمش ایسه سونمه‌مش کیرچ توزیله ویا کوز طاشی توزی ایله یاخود دهاایسی یاری‌یاری‌یه بربرینه قاریشدیرلمش قطران وآسیدفه‌نیك بولاماجیله قورتلرك تلف ایدلمه‌سنه غیرت‌اولونور. اوندن صوکرا یوقاریده صاییلان علاجلرله کوز طاشی صوبی و آسیدفه‌نیك صوبی ویاخود (پرمانغانات دوپوتاس) محلولی ایله‌ییقانیر. وآیاقلری صارغی ایله کوزلجه صاریلیر .
ممه‌لرده‌کی یارالر ایچون اولا ممه‌ده‌کی سوت کوزلجه صاغیلمالی بعده (کافوریلی‌مرهم) ویاخود (آسیدبوریکلی‌غلیسرین) سورولمه‌لی، خسته‌لغك‌مدتی قیصالتمق‌ایچون بیطرلر حیوانلرك آغیزلرینی خسته‌لرك صالیالریله آشیلارلر . شاب خسته‌لغنه طوتولمش اینکلرك سوتلری بالخاصه ممه‌لرنده یارا وارسه قطعیا ممه‌ده‌کی چوجوقلره ایچرلمه‌ملی، ضرورت وارسه برچاریك ساعت‌قدر کوزلجه قایناتلدقدن صوکرا ایچیرمه‌لیدر . عکسی تقدیرده شاب خسته‌لغی چوجوغه‌ده سرایت‌ایدر. وفنالغی موجب اولور .

(۲٥) حیوانه صیتمه‌سی (پروپلازموس) Proplasms

انسانلر کبی حیوانلرده صیتمه‌یه طوتولورلر. بونلرکده قانلرینك ایچنه کیرن و کوزه کورونمه‌ین برطاقم حیوانجقلر « طفیلات » واردر. انسانلره بوطیفلاتی نقل ایدن، آشیلایان سیوری سینکلر اولدیغی حالده حیوانلره آشیلایانلر کنه‌لردر . مرعالرده ، چایرلقلرده صاغلام حیوانلر، کنه‌لرواسطه‌سیله صیتمه‌یه (پروپلازموسه) آشیلانیرلر. الك الك زیاده کنه‌لرك یاوریلری ، یاوشاقلری آغزلرنده‌کی زهرلی صالیالر واسطه‌سیله صوقدقلری یرلره وجوارینه صیتمه میقروبلرینی یاپارلر بونلر ایلك اوکجه ایصیریق یرنده چوغالیرلر صوکرا قانه قاریشیرلر .

کنه‌لر قانه کیردکاری زمان حیوانلرده (قان ایشه‌مه) خسته‌لغنی یاپارلر. بوخسته‌لقدن قورتوله بیلنلر، صیتمه‌میقروبلریله‌بولاشیق اولدقلرندن دیکر حیوانلر ایچون دائما تهلکه حاصل ایدرلر . خسته‌لغه قارشی دایانیقلی اولان حیوانلرده شدتلی هیچ برعلامت کورولمز . یرلی حیوانلریمز اکثریا بوخسته‌لغك شدتنه دایانیرلر. هیچ بللی اولمادن خفیفجه کچیشدیررلر .

(۲٦) صیغیرلرك صیتمه‌سی . — مختلف مملکتلرده باشقه باشقه اسملرله سویله‌نیر .

صیغیر صیتمه‌سی ، کنه صیتمه‌سی ، قان ایشه‌مه ، صیغیر حماسی وسائره دینیلیر .

علامتلری . — بوخسته‌لق یاخفیف ویا شدتلی اولور . شدتلی حالنده حیوانه محزونلق چوکر، ایستکی آزالیر. بدننه آتش باصار. ۲٤ ساعت ظرفنده حرارت ٤۰ ـ ٤۱ درجه‌یه چیقار . بعضی شدتلی آتار ، سرعتله نفس آلیر ، سیدیکلری رنکلی آچیق ویا قهوه رنکنده قویو قرمزی اولور . خسته‌لر ۳ـ۸ کون ایچنده نفس آله‌مامقدن ، بورغونلقدن تلف اولورلر .

خسته‌لرده هروقت بوفنا عاقبت حاصل اولماز ، شفا بولالری‌ده ممکندر . حرارت یاواش یاواش دوشدیکی ، قان ایشه‌مه قالمادیغی ،

اشتها یرینه کلدیکی . حیوان شدتله صوصادیغی وقت خسته‌لغك شفا
بوله‌جغی آکلاشیلیر . خسته‌لق خفیف کچرسه حیوانلرك پك آزی
اشتهالرینی غائب ایدوب ضعیفلرلر . سیدکلری رنکلی وقانلی اولماز .
نادر اوله‌رق حرارتلری یوکسه‌لیر . آنجق قانك معاینه‌سنده قیرمزی
ووارلاقلر ایچنده کورولن صیتمه میقروبلریله خسته‌لغی آکلاشیله بیلیر .
خسته‌لق ؛ حیوانلرك چایرلره صالویرله‌سندن اعتباراً برقاچ هفته ایچنده
کورولور . عین زمانده برچوق حیوانلرك بردن خسته‌لغه طوتولمالری
نظر دقتی جلب ایدر .

قان ایشه‌مه زماننده حرارت ٤١ درجه‌یی کچه بیلیر . آتشك
بردن بره دوشمه‌سی فنا علامتدر .

حیوان کنه‌لرله آشیلاندقدن ۱۰ـ۱۲ کون صوکرا خسته‌لق میدانه
چیقار . بوخسته‌لغك میقروبی بربرده سنه‌لرجه یاشایه‌بیلیر . بونك ایچون
ولاشیق یرلردن تمیز محلّره صیغیرلرك نقل ایدلمه‌لری پك تهلکه‌لیدر .

ایلك بهارك ، یازك رطوبتلی صیجاقلری کنه‌لرك بویوبوب چوغالمالرینه
پك مساعددر . بویوك صالغینلر ؛ صیجاقلرك شدتلی بولوندیغی سنه‌لرده
ظهور ایتمکده‌در .

بولاشیق چایرلقلره بر بوچوق ایکی سنه‌قدر حیوان براقیلمایه‌جق
اولورسه اوراده کنه‌لر محو اولور .

تداویسی . — اك تأثیرلی اولان علاج (تریپان ماویسی)
یا (ایکتارغان) محلوللرینك سیاه قان دامارلرینه شرینغه ایدلمه‌سیدر .
(تولی دین) دخی دینیلن تریپان ماویسنك انبیکدن چیقارلمش
صوده ویا قاینادلمش یاغمور صوینده یاپیلان محلولندن حیوانلرك سیاه
قان دامارلرینه شرینغه یاپیلماسی هروقت موفقیتله نتیجه‌لنمکده وخسته‌لری
اولومدن خلاص ایله‌مکده‌در .

وسطی اوله‌رق ۱ـ۱,۵ـ۲ غرام (تولی‌دین) ۱۰۰ـ۱۵۰ـ۲۰۰
غرام انبیقدن چکیلمش صوده حل ایدیله‌رك صیجاق صیجاق حیوانلره
شرینغه ایدلمه‌لیدر .

صیغیرلرده ۱۵۰-۲۰۰ کیلو آغیرلغنده اولانلر ایچون یوزده بر محلولندن ۱۵۰-۲۰۰ سانتی‌مترومکعبی ۶۰۰-۷۰۰ کیلو آغیرلغنده کیلر ایچون ۶۰۰-۷۰۰ سانتی مترو مکعبی شیرینغه ایدیلیر .

تریپان ماویسنک محلولی انسجه‌یی ماوی‌یه بویار. حیوانک دریسی سودی ، سیدیکی ماویله‌شیر .

برقاچ کون صوکرا غائب اولور . سودده‌کی رنک آنجق ۱۵ کون‌صوکرا کیدر. بوعلاجك خسته‌لغك ابتداسنده قوللانیلماسی ده تأثیرلیدر . اکر ۳۶ ساعت ظرفنده حیوانك آتشی دوشمیه‌جك اولورسه تکرار بردفعه دها شیرینغه یاپمالیدر .

صاغلام حیوانلرك بو خسته‌لغه طوتولماماسی ایچون اولا خسته‌لرك بولاشیق‌قانندن برقاچ سانتی‌مترومکعبی شیرینغه‌ایدیلیر. قانك‌معاینه‌سند میقروبلر کورولورسه ٤ - ۹ کون صوکرا تریپان ماویسی شیرینغ ایدیله‌رك قانده‌کی میقروبلر تلف ایدیلیر . بو صورتله معامله ایدیلر حیوانلر خسته‌لغه قارشی معافیت قازانمش اولورلر . (تولی‌دین) نا دیکر (تریپان ماویسی) زهرلی برماده اولدیغندن شیرینغه ایدیلر حیوانلرك اتلری ، سودلری اوزون مدت قوللانیله‌ماز .

بوکبی حیوانلری یه‌ینلرده برنوع زهرلنمه علامتلری کورولور حتی یه‌ینلری بعضاً اولدیرر . (تولی‌دین) ك بوکبی محذورلرینه بناء بونك یرینه (ایق‌تارغان) دینیلن‌علاجك‌یکرمیده ویا اللیده‌برنسبتنده‌کی محلولنك حیواناتك ثقلتلرینه‌کوره یوقاریده‌کی مقدارلرده سیاه قان دامارلرینه شیرینغه ایدله‌سی توصیه ایدلمکده‌در. بونك تأثیری‌ده‌تریپان علاجنك عینیدر .

کنه‌لرك محو ایدلمسی. — بوخسته‌لغك بوسبوتون اوکنه‌کچمك آنجق کنه‌لرك تماماً محو ایدلمه‌سیله ممکندر : بومقصد ایچون نوبتله مرعالری اوتلاق یاپمامق ، حیوانلرك اوزرلرنده‌کی کنه‌لری صابونلی ویا صودال صولرله و زیتون یاغی ایله غاز یاغنك یوزده یکرمی بش محلولی ایله ییقایه‌رق تلف ایتمك توصیه اولونمقده‌در . بر (پوسکور کج) ایله

(٤ ليتره پترول ۱۰۰ غرام صابون ۱٦ ليتره صو) محلولی حيواناته
بوسكوردیله‌جك اولورسه برساعت صوكرا كه‌نه‌لر كاملاً تلف اولورلر.

(۲۷) حيواناتك زهرلنمه‌لرينه قارشی پانزهرلر

زهرلر	پانزهرلر
نشادر روحی (آمونياق)	ليمون صويی، سيركه، ليمون طوزی، طوز روحی ايله اكشيلنديرلمش صو
ييود	نشاسته ، اكمك ايچی
ييود فورم	نشاسته ، اكمك ايچی
قلورثانی زيبق (آغوسولمن) قلور اول زيبق	صاف دمير توزی، يومورطه آقی
الديران اوتی	ياقيلمش كميك توزی، صو ايله برابر ، تنتورديود ، آفيون
پوتاس و سود محرق	اكشيلنديرلمش صو
توتون و نيقوتين	كميك كوموری ، تنتورديود ، آفيون
چاودار مهموزی	يومورطه آقی ايله صو ، آفيون
آرسه‌نيقلی علاجلر	مائيت حديد
آسيدفه‌نيك	صودالی انكليز طوزی ، آفيون
فوسفورلی علاجلر	مائيت مانيه‌زی ، يومورطه آقلی صو
بو جهل قارپوزی	يومورطه آقلی صو
يوكسوك اوتی (ديژيتال)	دوكولمش مازی (تانن) $\frac{1}{200}$ نسبتنده تنتورديودلی صو ، آفيون
زهرلی مانطارلر	هندياغی ، لوقمان روحلی صو، قهوه صويی
حب الملوك ياغی و دانه‌سی	يومورطه آقلی صو
ستريكنين (قارغه بوكن زهری)	مورفين ، بروم پوتاسيوم
قارا آرديج	يومورطه آقلی صو، آفيون، لوقمان روحی (ئه‌ته‌ر)
كافوری	يومورطه آقلی صو ، قهوه ، لوقمان روحی
اسپرتو (آلقول)	آمونياقلی صو

زهرلر	پانزهرلر
كوزل‌عورت‌اوتی (بللادون)	ايودلی ايودپوتاسيوم‌محلولی، قلورمائيت مورفين
آفيونلی‌علاج (لاودانوم)	قلورمائيت مورفين

سببی مجهول زهرلنمه‌لرده آشاغيده‌كی رچته قوللانيله‌جقدر .

كبريت حديد محلولی Solution de Sulfate ferrique $\frac{40}{100}$ 100 gr

فوق قلور حديد per Chlorure de Fer 100 gr

مائيت مانيه‌زی Magnèsi hydraté 120 gr

فحم حيوانی Chrahon aminal lavè 100 gr

بو ترتيبدن اوت يه‌ين حيواناته ۱۰۰ الی ۵۰۰ غرام وات‌يه‌ين حيواناته ۳۰ : ۱۰۰ غرام ويريله‌جكدر .

(۲۸) قويونلرده چيچك خسته‌لغی

قويون وكچی سورولرنده بعضاً صالغين برحاله كلن چيچك علتی؛ مملكتمزده اپيجه تلفات ويرمكده‌در .

صالغين حالنده اولان برعلت‌اولان‌بوخسته‌لغی‌برحيواندن ديكرينه بولاشديران‌ده‌ينه ميقروبدر. حيوانلرك چيچك خسته‌لغی‌ده انسانلرده‌كی چيچك علتی كبی‌در . واقعا بونلرك جنسلری وميقروبلری آيری آيری اولوب انسانلرك‌كی حيوانلره و حيوانلرك‌كی‌ده انسانلره كچمز ايسه‌ده خسته‌لغك علامتلری همان عينی‌در . حيوانلرده چيچك علتی الك زياده قويونلرده‌وكچيلرده كورولورسه‌ده اوكوز وايشكلر ، كوپكلرودوموز-لرده بوخسته‌لغه طوتورلر .

بوخسته‌لغك ميقروبلری دوشديكی يرلرده آيلرجه ياشايه‌بيليرلر . چيچك ميقروبلری صاغلام حيوانلرك بدنلرينه يانفس آلدقلری‌هوا ايله آغيزوبورونلرندن‌ياخود دريلرينك اوزرنده‌كی يارا وبره‌لردن كيره‌رلر. يارا و بره‌لردن كيره‌ن ميقروبلر چوق وقت كيردكلری يرده چيچك علامتلری كوسترمكله قاليرسه‌ده آغيز و بوروندن كيره‌ن ميقروبلر

حیوانك قاننه قاریشه‌رق بدنك هر طرفنده چیچك چیقارماسنه سبب اولورلر . عمرنده بر کره چیچکه طوتولان حیوانلر قورتولدقدن صوکرا بر دها بوعلته طوتولمازلر . ایچنه چیچك خسته‌لغی کیرمش بر سوروده ئولن حیوانلر اکثریا یوزده ۱۵ـ۲۵ قدردر . خسته‌لغك او کنه کچیلمزسه یوزده ۸۰ـ۹۰ قدر تلفات ویره‌بیلیر .

بو خسته‌لغی برطرفدن دیکرطرفه کوتوره‌ن واسطه‌لر شونلردر: چوبانلر و کوپکلری ، ئولمش حیوان دریلری ، قویون یاپاغیلری ، آرپالر ، اوتلر وصامانلردر .

خسته‌لغه طوتولان حیوانلرك اولا صیجاقلغی آرتار ، نزله اولمش کبی کوزلری صولانیر ، بورونلری آقار ، کوز قاپاقلری قیزاریر . بر ایکی کون صوکرا قولتوق آلتی ، کوکس کبی یرلرنده قیرمزی لکه‌لر ، طومورجقلر کورونور. طومورجقلرك اوجلری صاری، اطرافی قیرمزی رنکده‌در . طومورجقلرك چیقدیغی یرلر شیشر و حیوانك آتشی‌ده دوشر . بوندن ۷ـ۸ کون صوکرا بو قیرمزی طومورجقلر ایرینلی برطاقم یارا و چیبان حالنه کلیرلر . بو یارالرك ایچی جراحتله دولودر. بوصیراده حیوانك صیجاقلغی تکرار یوکسه‌لیر. بوندن صوکرا خسته‌لق قورقونج برحال آلیر. کوزوندن وبوروندن ایرینلی آقینتیلر باشلار ، آغیز کوپورور ، نفس دارالیر، حیوانلر زورلقله‌یر وایچرلر. بوآراده صیق صیق اوکسورورلر واسهاله‌طوتولورلر. بوندن‌ایکی اوچ کون صوکرا یارالری قورومغه ، قابوقلانمغه باشلار ، قابوقلر پوللانوب یره دوشر ، چیبانلرك یرلری بوروشمش بر حالده تویسز قالیر .

بر کویده چیچك خسته‌لغی میدانه‌چیقار چیقماز همان حکومته خبر ویرمه‌لی وکویه بر بیطر ایسته‌مه‌لیدر .

صاغلام حیوانلری چیچك‌علتندن قورتارمق انسانلرده اولدیغی کبی بوتون سوروده‌کی حیوانلری آشیلامقله قابلدر . چیچك آشیسنی یاپمق وحیوانلری آشیلامق قولایدر. برچیفتجی ویا برچوبان برکره کوروب اوکرندکدن صوکرا قولایجه یاپه بیلیر. برطرفدن‌بیطر ایسته‌مکله برابر اوبرطرفدن وقت کچیرمه‌یوب قویون وکچیلری آشیلامغه دوام ایتمه‌لی‌در .

چیچك خسته‌لغنه طوتولان سورودەکی قویونلری آشیلامق ایچون شو صورتله بر آشی حاضرلانیر :

چیچکلی قویونلرك قبارجقلرنده پیدا اولان قابوقلر قورودیغی زمان اولا بو قابوقلر طوپلانیر. بعده بر قاب آلنوب قاینار صو ایچنده ایجه تمیزلندکدن صوکرا بو قاب ایچنده قابوقلر سود ایله برابر ایجه قاریشدیریلیر وصوکرا کوزلجه حل اولمق ایچون ۳ ـ ٤ ساعت قدر کندی حالنه براقیلیر .

بعده سیوری بر چاقینك اوجی آتش آلوندن کچیرلدکدن صوکرا بو یاپیلان آشی‌یه باتیریلیر . صوکرا قویونلرك قویروقلرینك اوجلرینه یاقین یرنده واوچ طرفده بو چاقی ایله اوچ درت چیزکی چیزیلیر . چاقی ایله چیزیله‌جك چیزکیلرك پك درین اولمامسنه وبورادن قان چیقمامسنه دقت ایدیلیر . قویونلر بو صورتله چیچکه آشیلانمش وخفیف خسته‌لق کچیره‌رك ئولومدن قورتولمش اولورلر . قویروق آلتلرنده پسلك وار ایسه آشیلانمازدن اول بورالری تمیزلر وصابونلی صولر ایله تمیزله‌ملیدر .

قویونلری آشیلامق ایچون انسانلرك قوللرینی آشیلادقلری آشی یچاغی حاضرلانیر ویچاق اسپرتو کبی میقروب ئولدیریجی علاجلرله تمیزله‌نیرسه دها ایدر . آشیلاندقدن اون کون صوکرا قویروقلرینك آلتی تکرار معاینه ایدیلیر. آشیسی طوتانلرك؛ چیزیلن یرلرنده نوخود ویا فندیق بویوکلکنده بر قیرمزیلق وشیشلك کورولور . بویله بر علامت کورولمزسه آشینك طوتمادیغی آکلاشیلیر . او وقت آشیلانان قویونلرك آشی یرلرنده حاصل اولان قبارجقلرك پیدا ایتدکلری جراحت (ایرین) بر نوع مایه صایله‌جغندن چاقیلرك اوجلری بونلره باتیریله‌رق دیکر قویونلره بو تازه مایه‌لرله آشیلانیر . مایه بولوندقجه قابوقلردن آشی حاضرلامغه حاجت یوقدر . مایه‌لر ایله یاپیلان آشیلر اکثریتله ایی طوتدیغی حالده قابوقلرله یاپیلان آشیلرده موفقیت آنجق یوزده ۷۰ ـ ۷۵ در. یوزده ۲۵ ـ ۳۰ طوتماز. آنك ایچون آشیلی قویونلردن مایه تدارکی ممکن اولدقجه قابوقلردن آشی یاپمغه قالقیشلماز .

آشینک فائده‌لری شونلردر :

۱ — قویونلری بدنلرینک هرطرفنده چیچک چیقارمقدن وخسته‌لغه شدتلی یاقالانمقدن محافظه ایدر .

۲ — خسته‌لرده تلفات مقدارینی آزالدیر و اکثریا خسته‌لری شفا بولدورر .

۳ — سورولرده خسته‌لغک مدتنی قیصالدیر، آشیلانمیان سورولرده خسته‌لق اوچ آی ودها زیاده سوردیکی حالده آشیلانانلرده ۳۰ ـ ۴۰ کونده کچر. آشیلانان قویونلر بعضاً بوتون بدنلرنده چیچک چیقاررلر . وآشیدن دکلدر. اولجه چیچک علتی میقروبنک حیوانک قاننه قاریشماسندندر. و خسته‌لغک قابوقلر واسطه‌سیله کچدیکی محققدر . قابوقلر؛روزکارلر ، حیوانلر ، دریلر ، یاپاغیلرواسطه‌سیله نقل اولونور . کچیلرده چیچکه طوتولورلرسه ده بونلرک میقروبی باشقه‌در. قویونلره کچمز،قویونلردن‌ده کچیلره بولاشماز.. وبونلرده عینی صورتله آشیلانیر . چیچک علتی ایچون اندکده بر (سه‌روم) یاپیلمقده‌در. بوسه‌روم خسته حیوانلر ایچون شفا ویریجی وصاغلاملر ایچون‌ده خسته‌لقدن محافظه ایدیجیدر. درینک آلتنده ـ ۲۵ سانتی غرام شیرینغه ایدیلیر. قوزولرده تأثیری محققدر

(۲۷) کنج دانالرک آغیز یارالری. — بوخسته‌لق برمیقروبدن پیلری کلیر . بولاشیجیدر. دانالرک پیس وهواسز آخورلرده یاتیرلماسی، تاقلرینک نملی اولماسی ، یملرک کوفلی وچورومش بولونماسی خسته‌لغک یلربله‌مه‌سنه یاردیم ایدر. آغیزلرینک ایچنده بیاض ودونوق رنکده سرجك بویوکلکنده قابارجقلر کورولور.بوچیبانلر ٤ ـ ٥ کونده لینیر ، حیوان یم ییه‌مز ، آغزندن چوق صالیالر آقار.بوچیبانلر بعضاً دیلی‌ده دوشورور . چاره‌سنه باقیلمازسه حیوان هضمسزلقدن وخود غیرتلاغنك طیقانماسندن دولایی تلف اولور کیدر .

چاره‌سی . — اولا خسته دانالره اون چورباسی ویرمك ، تاقلرینی ویملرینی دکیشدیرمك وتمیزله‌مك وصوکرا شو مرهمی

یاپدیروب آغزینه سورمکدر. ۳۰ غرام (آسید سالیسیلیك) دینیلن
توزی براز صوو وان ایله قاریشدیروب بربولاماچ حالنه قویدقدن صوکرا
حیوانك آغزینه سورمه لیدر. آقان صالیایی دفع ایتمك ایچون ٥ غرام
توز تنکار (بورات دوسود) ١٥ غرام طوز ۳۰۰ غرام صووبراز
بال ایله برمعجون یاپوب بونی حیوانك آغزینه سورمکه دوام ایتمه لیدر.

(۲۸) یاورولرده یاموقجوق (سلاق) . — سود ئه مز
یاورولرك آغیزلرینك ایچنی آنیلمش یاموغه بکزر . خسته یاوریلر
یم ییه مزلر . ضعیفلرلر . صوکرا تلف اولورلر .

تداویسی . — براز صولاندیرلمش سیرکه ایله یاخود براوقه
صو ایچنده ۲۰ درهم کوز طاشی اریدوب حاصل اولان شربت ایله
حیوانك آغزینی برقاچ کره ییقامقدر . یاخود توز ایدلمش ٥ غرام
تنکار ۳ غرام سالول ٥٠ غرام بال ایله یاپیله جق معجونی حیوانك
آغزینه سورمه لیدر. عین تداوی قویونلرده کی آغیز ودوداق یاراجقلرینه
(التهاب فم قرحوی ساری) یه قارشی ده پك تأثیرلیدر .

(۲۹) حیوانات صیجاق چارپماسی (احتقان رئه) . —
صیجاق چارپماسی ؛ اکثریا قوتلی بینك و آرابه آتلرنده وسمیز بوغا
واینکلرده اولور. اوزون مدت آخورده قالان حیوانلرك قوشولماسی،
صیجاق هوالرده آغیر یوك آلتنده یوقوشه طیرمانماسی خسته لغك
باشلیجه سببلریدر . کونش چارپمش بیکیرلر اوك آیاقلرینی آچوب
یره میخلانمش کبی قالیرلر . بوش بوکورلری کوروك کبی ایشلر. بویونی
کروب قفاسنی دوم دوز طوتار . حیوان یاریم ساعت قدر دایانیرسه
تهلکه یی آتلاتمش دیمکدر . صیجاقده قان بعضاً جکرلره شدتله هجوم
ایدر. دامارلر ییرتیلیر. حیوانك آغزندن ، بورونندن قان کلیر . بوحال
تهلکه لی ایسه ده امیدسز دکلدر .

تداویسی . — همان حیوانی چیپلادوب بلینه و اوموزلرینه
صوئوق صو دوکمه لی ، همان قوروتدقدن صوکرا بدنی کبره ایله یاخود
قورو قورویه اوغمالی وکوکسنك هرایکی طرفنه خردال اونی ایله یاپیلمش

لاپالر قوءالی ، سرین بریرده بولوندیرمالی و ۲ ـ ۳ کون استراحت ایتدیرمه‌دن ایشه قوشمامالیدر .

(۳۰) صیغیر وباسی (وبای بقری) La peste bovine —
مملکتمزده قورقونج وصالغین حیوان خسته‌لقلرندن الك مهمی صیغیر وباسیدر . آنادولیده (صیغیراوله‌تی) ، (قیران) ، (صیغیرقوله‌راسی) ، (صالغینخسته‌لق) دیه دورلودورلواسملر آلان بو بولاشیق‌خسته‌لق؛ هرسنه مملکتمزده‌بربر باش کوسته‌روب بیکلرجه باش صیغیرلری تلف ومیلیونلرلرجه لیرا ثروت زراعیه‌مزی محو ایتمکده وفقیر رنجبرلرك اللرینی بوکورلرنده براقمقده‌در . کچن سنه شرق وجنوب ولایتلریمزده صالغین شکلنی آلان بودهشتلی خسته‌لق حکومتمزك حدی تدبیرلری وبیطرلریمزك غیرتلری سایه‌سنده صوك زمانده سوندورلمشدر .

صیغیر وباسنه قارشی حکومتجه وبیطر فن مأمورلرنجه قانوناً وفناً یاپیلان تدبیرلر و علاجلر شونلردر . : (۱) خسته‌لق چیقان یرلری قوردون آلتنه‌آلوب اورالره‌حیوان وبولاشیق اشیا کیروب چیقماسنی منع ایتمك (۲) خسته‌لغه طوتولمش حیوانلری تلف ایده‌رك صاحبلرینه تضمینات ویرمك (۳) خسته‌لق بولونان یرلری علاجلرله تمیزلیمك وخسته‌لقدن ئولمش‌حیوانلرك هرشیلرینی کیرچله برابر یره کومدورمك (٤) خسته‌لغه هنوز طوتولمامش صیغیرلری خسته‌اتمدن قورومق ایچون اونلری وباء بقری سه‌رومی ایله آشیلامقدر .

بیطرلر طرفندن حیوانلره سه‌روم شو صورتله آشیلانیر : اولاحیوانك‌درجهٔ حرارتی‌حال طبیعیده‌ایسه اوموزینك‌آلتنده‌وکوره‌ك کمیکی‌آرقه‌سنده‌کی قیللر قیرقیلیرواسپرتو ایله سیلیندکدن صوکراحیوانك جثه‌سنه کوره ۲۵ ـ ٦۰ سانتی مترو مکعب سه‌روم شیرینغه ایدیلیر سه‌رومك خسته‌لقدن قورومه مدتی ۱۵ ـ ۲۰ کوندر. بومدت‌ظرفنده آخورلرده شدتلی برتمیزلکه رعایت ایدلدیکی تقدیرده خسته‌لغك‌اوکنه کچمك محققدر . فوق‌العاده احوالده سه‌روم هرحیوانه ۱۵ کونده بر شیرینغه ایدله‌لیدر . خسته‌لغه هنوز طوتولمش وحرارتلری یوکسلمکه باشلامش حیوانلره ۱۲۰ ـ ۱۸۰ سانتی مترو مکعب سه‌روم شیرینغه

ابدیلیرسه خسته‌لقدن قورتاریلیر . شفا بولان حیوانلر برده‌ها طوتولمازلر بو خسته‌لغه قارشی چیفتجیلریمزك کندی منفعتلری ایچون یاپه‌جقلری وظیفه‌لر شونلردر . ۱ — خسته‌لق باش کوستردیکی وقت همان عجله حکومته وقومشو کویلره خبر ویرمك ۲ — بیطر کلنجه‌یه قدر کویدن دیشاری‌یه حیوانلرك وبولاشیق اشیانك چیقماسنی منع ایتمك ۳ — خسته حیوانلری صاغلاملردن آیری بر یرده حبس ایله‌مك ٤ — تلف اولان حیوانلری دریلریله برابر درینجه چوقورلره کومك واوزرلرینی کیره‌چله اورتمك ٥ — لاشه‌لری کوتورورکن آقان‌قانلر وپیسلکلرله اورتالغی بولاشدیرمامق و یوللره کیره‌چ آتمق ، ٦ — بولاشیق آخورلرك کوبره‌لرینی یاقمق‌ویاخود کومك وآخورلره سونمه‌مش کیره‌چ سرپمك وعلکلری کیره‌چله‌بادانه ایتمك . ۷ — خسته‌لقلی کویلرده حیوانلرك هیچ بر شیئنی چایلره آتمامق ۸ — دیشاریدن حیوان صاتون آلیندیغی وقت برقاچ کون آیری بریرده حبس ایتمه‌دن کوی حیوانلرینك یانلرینه قاتمامق وسائره‌در .

(۳۱) کلبك خسته‌لغی (دودالکبد) Distomatose . —

کلبك خسته‌لغی قویونلر ایچون برآفتدر . بر کره برمرعایه بولاشنجه هرسنه قویونلره مهم مقدارده تلفات ویردیرر .

سببلری . — بو خسته‌لق ؛ دیستوم دینیلان کوچوك قوردلرك حیوانلرك قارنلرینه کیروب قارا جکرلرینی صارماسندن ایلری کلیر . بو قوردلر مرعاده‌کی اوتلرك دیبلرینه یاپیشمش بر حالده بولونورلر . بو اوتلر واسطه‌سیله حیوانلرك قورساق وباغیرساقلرینه کیدرلر . اورادن قارا جکرلرینه کچرلر . قوردلرك یومورطه‌لری حیوانلرك پیسلکلریله چایرلره یاییلیر . قویونلر یازین کلبکه پك آز طوتولورلر . زیرا یازین اوتلر بول وبویکسك اولدیغندن دیبلرنده‌کی قورد سرفه‌لرینی یوتمازلر . حالبوکه صوك‌بهارده اوتلر قیصه اولدیغندن قورد یاوشاقلرینی برابر یرلر .

علامتلری . — قویونلر الك زیاده ایلول و تشرین اول آیلرنده بو خسته‌لغه طوتولورلر . ابتدا حاللرندن خسته‌لقلری آکلاشیلماز

تشرین ثانی وکانون اول آیلرنده قویونلر تنبل ، مجالسز، قوتسز برحاله کلیرلر. الکزیاده کوزلری شیشر. بوکاچوبانلر یاغلی دیرلر. حیوانلر سرعتله ضعیفلرلر، یر یر دریلری شیشر. اکر حیزان بهاره قدر دایانه بیلیرسه کوچ حال ایله یاز ابتداسنی طوتا بیلیر. قوردلری ترسلریله دیشاری چیقاریر. وقط خسته‌لقدن قورتولماز، قاراجکرلری بوزولور، ضعیف اوله‌جقلرندن پازارده قیمتلری پك آز اولور . اکثریا قویونلر قیش ایچنده قانسزلقدن تلف اولورلر. کابکه طوتولمش قویونلره قیشین قوتلی وبول غدالر ویریله‌رك سورولر محافظه‌لی یرلرده یاتیریلیرسه خسته‌لغك تلفاتی آزالدیلیر .

تداویسی . — صوك زمانلرده بوخسته‌لغك تداویسی ایچون علاجلر بولونمشدر. اورمانلرده‌کی اکره‌لتی اوتنك (فوژه‌رمال) ئه‌تر (لوقمان روحی ایله) بر خلاصه‌سی یاپیله‌رق مجارستانده (دیستول) فرانسه‌ده (فوژه‌رژینو)ناملریله علاجلر حاضرلانمقده واوچ سنه‌دن بری بونلر مملکتمزده‌ده صاتیلوب تطبیق اولونمقده‌در . کچن سنه استانبولده بیطر مکتب عالیسی مدرسلرندن بر ذاتده اکره‌لتی اوتندن کابك علاجی حاضرلامغه موفق اولمشدر . بوعلاجلری ایچن کابکلی قویونلرك قاراجکرلرنده‌کی قوردلر تلف اولمقده وحیوانلر ایکی اوچ کون ظرفنده قورتولمقده‌در دیستول علاجی قاپسول حالنده‌در. بهرقوطوده برزغراملق ٢٥ قاپسول واردر . قاپسوللر حیوانلره شو مقدارده یوتدورولور.

حیوانلرك آغیرلغی	برنجی کون	ایکنجی کون	یکون
١٦ اوقه‌یه قدر	١	١	٢ قاپسول عددی
١٦ دن ٢٠ » »	١	٢	٣
٢١ دن ٢٧ » »	٢	٢	٤
١٧ دن ٣٦ » »	٢	٣	٥

بهرقوطوسنك فیئاتی استانبولده ٣٦٠ غروشدر. برقویونك تداویسی آغیرلغنه کوره ٣٠ غروشدن ٦٠ غروشه قدرمال اولمقده‌در .

فوژه‌ر ژینو علاجی مایع حالنده‌در . شیشه‌لرده بولونور. دیری قویونلرك بر اوقه آغیرلقلرینه مقابل علاجدن یاریم غرام اصابت ایتمك

اوزره قوللانيلير . مثلا ٢ اوقه‌لق بر قويونه اون غرام ايچيريلير .
بو علاجك هر غرامى ٣,٥-٤ غروشدر . صوك زمانلرده بو علاجك
قاپسوللرى ده ياپيلمغه باشلامشدر .

علاج ويريله‌جكى كون خسته حيوانلر اوتلاغه صاليماز . اولا
هر حيوانك آياقدن كوزله اوقه‌سى تخمين ايديلير ويا طارتيلير .

ويريلن بشر غراملق اوچولرله بو علاجدن لزومى مقدارى اينجه
و اوزون بر شيشه‌يه قونور . نه قدر علاج قونمش ايسه او قدرده
زيتون ياغى ويا صوسام ياغى ياخود حاشحاش ياغى اوشيشه‌ده‌كى علاجه
قاريشديريلير . شيشه بر ايكى دفعه چالقالانير . قويون ويا كچى آياقده
اولديغى حالده ايكى باجاق آراسنه آلنه‌رق آغزى آچيلير . ديلى يان
طرفه چكيله‌رك علاج آغزينه دوكولور . بو صورتله حيوان علاجى
قولايلقله ايچمش اولور . علاجى ويردكدن صوكرا حيوانه دورت
ساعت يم يديرلمز وقطعياً صو ايچيرلمز. قويون چوق ضعيف ايسه‌بوعلاجى
ايكى كونده ويرمك دها موافق اولور . علاج ويرلدكدن ٤ ساعت
صوكرا قويونلر مرعايه براقيلير . كچيلر قويونلره نسبتله دايانيقلى
اولدقلرندن كچيلرك هر اوچ اوقه‌سنه ايكى غرام علاج ويريله‌جكدر .

علاج ايچيريلن قويونلرده اللى ساعت صوكرا خسته‌لق قالماز .
بوعلاجه ياغ قاريشديرلماسنك سببى؛ حيوانلرك علاجى قولاى ايچمه‌لرينه
و بو ياغلر خفيف بر عمل ويرديره‌جكندن ايچلرنده‌كى ئولمش كلبك
قوردلرينى بر آن اول دوكمه‌لرينه ياردیم ايچوندر. علاج قوطولرينك
آغيزلرينى آچيق براقامق وعلاج ويردكدن صوكرا درحال قاپامق
لازمدر . دوه ، اوكوز ، اينك كبى بويوك باش حيوانلرك هربش
اوقه جانلى ثقلتنه بر غرام مايع علاج و اونسبتده نباتى ياغ اصابت
ايتمك اوزره ويريلير .

قاپسول حالنده‌كى علاجلرى حيوانلره ايچيرمك ايچون اولاحيوانى
باجاقلر آراسنه آلمالى ، آغزى آچيله‌رق ديلى‌يان طرفه چكيلمه‌لى وقاپسول
برآز ايصلادلدقدن صوكرا حيوانك آغزينه قونولمالى وبر ابريق‌ايله
برقاچ داملە صو ايچيرلمه‌ليدر .

علاج ایچین حیوانلر برقاچ کون آز برلر. خفیف، اسهال اولورلر. فقط صوکرادن حاللری ایلەشیر. علاج کبه قویونلره ضرر ویرمز.

بر قویونه علاج ویرلدکدن صوکرا قویونك آغزندن فضلەجه کوپوك کلیر، صیق نفس آلیر وقارنی شیشرسه همان ۲۰-۳۰ درهم قدر زیتون یاغی برشیشه ایله قویونك آغزینه دوکولمەلیدر.

(۳۲) صولوغانه (انتفاخ رئه) — Emphysème pulmonaire

صولوغانلق، حیوانلر ایچون مهم بر قصوردر. بربیکیرك صاتیلدقدن صوکرا صولوغان اولدیغی میدانه چیقارسه آلان کیمسه مخیردر. قانوناً حیوانی صاحبنه اعاده ایدەرك پاراسنی آله بیلیر.

سببلری. — پك آغیر یوك طاشیمق، اوزون مدت قوشمق، پك فضله چالیشدیرمق، قلب خستەلغی، اسکی کوکس نزلەسی، (مزمن برونشیت)، اختیارلق وسائرەدر.

علامتلری. — صولوغان حیوانك چابوق نفسی کسیلیر، بوقوشلرده طیقانیر، بربری آرقەسندن یارم یارم اوکسورور، نفس آلیرکن بوش بوکوری ایکی دفعەده ایتر.

تداویسی. — صولوغانلره علاج اولەرق حامض آرسەنیقی دها ایسی لیکور دوفوولر Liqueur de Fowler ویریلیر. بیوك باشلر ایچون حامض آرسەنیقی مقداری ۰٫۰۵ سانتی غرامدر. لیکور دوفوولردن بیوکاره ۱۰-۵۰ غرام قویونلره ۱-۵ کوچکلره ۲-۱۰ داملە کدیلره ۱-۵ داملە اولمق اوزره صو ایچنده ایچیریلیر. بو یازیلان مقدارلر ایلك دفعه اك آزدن باشلایوب هر کون کیتدکجه آرتیریلاجقدر.

تدبیرلری. — غدا مقامنده حیوانلره، یولاف، یشیل اوت، یاخود پانجار کوسبەلری ویا پیشمش چاودار یدیریلیر. قورو اوت وصامانك مقداری آزالتیلیر، حیوانلر معتدل صورتده چالیشدیریلیر.

(۳۳) آق جکر خستەلغی (ذات الرئه) Pneumonie. —

میقروبی، بولاشیجی وابی باقیلمازسه ئولدیریجی بر خستەلقدر.

سببلری . — خسته‌لغی یاپان برمیقروب ایسه‌ده اصل حاضرلایاز صوئوقدر. بوخسته‌لق، بوتون حیوانلرده‌آق‌جکرلرك التهابی نتیجه‌سیدر. حیوانك اقلیمه آلیشه‌مامسی ، ترله‌دکدن صوکرا صوئوق آلماسی ، ایلك وصوك بهارده هوانك بردن بره دکیشمه‌سی باشلیجه سببلردندر. صیغیرلرده آز کورولور. بو خسته‌لغه کنجلر دها زیاده طوتولورلر. انسانلرده‌کی (پونطه) خسته‌لغی کبی‌در .

علامتلری . — حیوانك اشتهاسی کسیلیر ، آتشی یوکسه‌لیر (٣٩ ـ ٤١ درجه)آتش ٥ ـ ٦ کون دوام ایدر . اوکسوروك واردر . حیوان ایلشمکه یوز طوتونجه حرارت یاواش یاواش دوشر.

تداویسی . — خسته حیوانلردن خفیفجه قان آلمق (اختیارلر وضعیفلر مستثنا) . ایکی یان طرفلرینه‌خاردال‌لاپاسی وورمق، کوکسنه ٥ ـ ١٠ غرام تره‌منتی روحی شیرینغه ایتمك ، آتش چوق ایسه دوشورمك ایچون صیرتنه ایصلاق‌بزاورتمك ، داخلاً ٤ ـ ٦ غرام (ئه‌مه‌تیك) لی حابلر ویرمك، قلبی قوتلندیرمك ایچون ٢ ـ ٦ غرام قدریوکسوك اوتی معجونی‌ندیرمك،دری آلتنه‌زیتون‌یاغلی‌کافوری‌شیرینغه ایتمك، حرارتی دوشورمك‌ایچون ٥ ـ ١٠ غرام‌قدرسولفاتو (سولفات دوکنین) ویرمك‌در .

تدبیرلری — ایلشدکدن صوکرا قوتلی وبول‌غداویرمه‌لی وتکرار اوشوتمه‌ملی‌در .

(٣٤) دالاق‌خسته‌لغی (جمره) Charbon . — هرحیوان‌طوتولور، میقروبی وبولاشیجیدر. قویونلرده دها چوق کورولور . انسانلره‌ده بولاشیر .

سببلری . — حیوانلری میقروبلرله بولاشیق مرعالرده‌اوتلاتمقدر. بوخسته‌لغك میقروبلرینی صوغولجانلر طاشیرلر.طوتولان حیوانلر اکثریا ٢ـ٣ ساعتده ئولورلر بعضاً ٢٤ ساعت دایانیرلر بعض کره خسته‌لر قان ایشرلر.ئولن حیوانلرك دالاقلری شیش اولور. قانلری پیخنیلاشماز.

تداویسی . — یوقدر . خسته‌لغه طوتولمامق ایچون حیوانلری

آشیلامق اصولی واردر . حیوانلر وبالخاصه قویونلر ایلك بهارده شاربون آشیسی ایله آشیلانیرلرسه برسنه ظرفنده خسته‌لغه طوتولمقدن قورتولورلر بو آشی پارسده پاستور دارالاستحضارندن کتیریلیر . بر آشی شیشه‌سی (توپی) اون حیوانه مخصوصدر . آیریجه شیرینغه‌سی ده واردر شیرینغه‌نك سکزده بری قدر آشی‌بهر حیوانه شیرینغه ایدیلیر . آشی ایکی دفعه‌ده یاپیلیر . برنجیسی حیوانی آشی‌یه آلیشدیرر ایکنجیسی ۱۲ کون صوکرا یاپیلیر . جمره خسته‌لغندن قورقولان یرلرده قویونلری هرحالده آشیلامالیدر .

تدبیرلری . — حیوانلری خسته‌لملی مرعالره کوندرمه‌مك ، خسته‌لق چیقارسه صاغلاملری قارانتنه آلتنه آلوب عجله حکومته خبرویرمکدر .

(۳۵) یالی قارا خسته‌لغی (جمرهٔ عرضیه) Charbon bacteernne . — میقروبی ، بولاشیجی وئولدیریجی برخسته‌لقدر .

سببلری . — بولاشیق مرعالردر .

علامتلری . — اك زیاده حیوانك قوللرنده وباجاقلرنده شیشلکلر کورولور . اوزرینه ال باصیلدیغی زمان چیتیر چیتیر یاپار . خسته‌لر ۲-۳ کون بعضاً ۱۲ ساعت ظرفنده تلف اولورلر . شیشلکلر آچیلیرسه ایچریسنده سیاه وصاری کوپوکلو صولر کورولور . چورومش منظره‌ده‌در . بوسببدن یالی قارا دینیلمشدر .

تداویسی . — یوقدر . بوکا قارشی‌ده خصوصی سه‌روم وآشی قوللانیلمقده‌در . دالاق ویالی قارا خسته‌لقلری‌ده ضابطهٔ صحیه قانوننك تعریف ایتدیکی بولاشیق خسته‌لقلردندر . حکومته خبرویرلمه‌سی وقارانتنه آلتنه آلینماسی مجبوریدر .

(۳۶) قودوز علتی Rag . — میقروبیدر ، دهشتلی برخسته‌لقدر هرحیوانده اولور . اك زیاده قودورانلر کوپکلرله انسانلر ، صوکرا کدیلر وچاقاللر دها صوکرا دیکر حیوانلردر .

سببلری . — قودوز برحیوانك دالاماسندن (ایصیرماسندن) وطیرمالاماسندن ایلری کلیر . قودوزك صالیاسنده‌کی خسته‌لق میقروبلری آچیلان یارادن قانه قاریشیرلر .

علامتلری : — قودوز حیوانلرك عمومیتله طبیعتلری ، خویلری دکیشیر. علامتلر الك چوق کوپکلرده کورولور . قودوزك ایکی شکلی واردر . بری ساکن، دیکری حدتلی (متهور) شکلیدر . ساکن شکلنده حیوانك چکه‌سی اویناماز اولور ، کدرلی دورور . آغزندن بولجه صالیا آقار ، آغزینك زاری مورمسی . بورنك آلیر ، کدیلر بوغازلرنده کمیك قالمش کبی وضعیتده بولونورلر . بعضاً آرقه آیاقلری طوتماز ، یوریه‌مزلر . حدتلی شکلنده کدرلی اولورلر ، قارانلق یرلری آرارلر ، اوته‌یه بری‌یه قوشمغه باشلارلر ، سینکلری آولار کبی باپارلر، خصوصی برطرزده اولومغه باشلارلر، صو ایچه‌مزلر، آغیزلرندن کوپوکلر آقار ، کوزلری قانلانیر ، قودوز کدیلر انسانك یوزینه آتلار ، باجاقلرینه طیرناقلرینی ودیشلرینی کچیریرلر . الك زیاده کوچوك چوجوقلر تهلکه‌ده بولونورلر . قودوزلر، یولده‌دوس دوغرو کیدرلر. هرایکی شکلنده‌ده خسته‌لر ۸ـ ۱۰ کون طرفنده تلف اولورلر اکثریا ٤ نجی کون ئولورلر ، ۱۲ کون کچدکدن صوکرا شبهه‌لی حیوانك قودوز اولمادیغی آکلاشیلیر .

بیکیرلرده علامتلری . — اوکدن و آرقه‌دن تکمه آتارلر ، انسانه هجوم ایدرلر ، ایصیررلر ، کوزلری قانلانیر. چهره‌لری قورقونج بر منظره کوستریر کوپکلر کبی صودن قورقمازلر، الك صوك کوتوروم اولورلر ۸ ـ ۱۰ کونده ئولورلر .

اوکوزلرده علامتلری . — اکثریتله صانجی علامتی کوستریرلر. هرعاده خیال کورور کبی اوستنه آتیلیرلر وکوپکاره هجوم ایدرلر .

خلاصه عمومیتله حیوانلرده مشترك علامت اولان طبیعت دکیشمه‌سی، حدت وکوتورومك کورولور .

تداویسی . — یوقدر. قودوزحیوانلر تلف ایدیلیرلر. ایصیریلان انسانلری وقت کچیرمه‌دن ۱ ـ ۲ هفته ایچنده آشیلانمق ایچون داءالکلب تداویخانه‌لرینه کوندرمه‌لیدر . استانبولده ، آنقره‌ده و ارزنجانده بو خسته‌خانه‌لردن واردر .

(۳۷) مجماع خسته‌لغی (بیکیر فرنکیسی) Dsrrine . —
خسته‌لق؛ اك‌زیاده صیجاق یرلرده کورولور. سببی طفیلی بر حیوانجقدر.
یفتلشمه واسطه‌سیله بولاشیر .
علامتلری . — آت و قیصراقلرك ذکرلرنده وفرجلرنده پارچه
رچه لوحه‌لر حصوله کلیر .
تداویسی . — مشکلدر . بیطرلر آرسه‌نیق مرکباتی و (ئه‌مه‌تیك
ابلریله تداوی ایدرلر .

ماندالرده باربون خسته‌لغی (حناوه ذبحوی) Barbonne . —
نکستمزده‌بوکا (خلقه) و (غیرلیجه) خسته‌لقلری ده دیرلر . ماندالره
صوصدر . بعضاً قارا صیغیرلرده ده کچر . میقروبی وبولاشیجی‌در .
علامتلری . — خسته‌لرك حرارتلری یوکسه‌لیر ، بوغازلری شیشر ،
وج نفس آلیرلر . بعضاً اوکسورورلر . ۲٤ ساعتده تلف اولورلر .
لن حیوانلرك آق جکرلری شیش وبنکلی مرمر کبی اولور .
وکس بوشلغنده صو طوپلانیر .
تداویسی . — خصوصی سه‌رومی واردر . پندك دارالاستحضارنده
یلمقده‌در . سه‌روم شیرینغه ایدیلن ماندالر خسته‌لغه طوتلمازلر. شدتلی
یلکه‌لی بر خسته‌لقدر .

(۳۸) قیل قوردی (طفیلی ذات القصبات) Bronchite
Vermineus . — صیغیرلرده ، قویون وکچیلرده اولور .
سببلری . — (استرونغل) دینیلن برچوق قیل کبی اینجه
ردلردر . بوقوردلر نفس بورولرنده یاشارلر . بعضاً بورولری قاپایه‌رق
وانی بوغارلر .
تداویسی . — حیوانلر آقصیرمقله قوردلرك برقسمنی بوغازلرندن
شورورلرسه‌ده اینجه یاپیشمش اولانلری چیقارمغه موفق اوله‌مازلر .
سته حیوان آخوره آلینیر . سکز کون دوام ایتمك اوزره کونده
ی دفعه آردیج قاطرانی ویا قره زیل یاخود ترمنتی روحی ایله

توتسولەنیر . بوعلاجلرك بردانەسندن ٥ ـ ١٠ غرام آلنوب قاینـ
صویی حاوی برقابك ایچنە آتیلیر و قاب آتشـلی برمانغالك اوسـتنـ
طوتولور . توتسویە طوتولان حیوانك باشنە براورتو قونولور . حیو
اوکسورونجەیە قدر توتسویە دوام اولونور . خستەلقدن قورتولانلـ
بول وقوتلی غدالر ویریلیر وصولرینە براز قاطران قاریشدیریلیر .

(٣٩) کچه باشه خستەلغی (ذات الریهٔ ساری) . ـ

بوخستەلق یالکز کچیلردە اولور . میقروبی وبولاشیجیدر .

علامتلری . ـــ ایستك کسیلیر ، صیجاقلق یوکسەلیر . اوکسورو
بورنی آقار ، کوچ نفس آلیر . خستە ٥ ـ ٦ کون ظرفندە تلف اولو
جکرلری قان اوطورمش حالدەدر . کوکس بوشلغندە صو واردر

تداویسی . ـــ یوقدر . طوتولانلر ضعیفلەمەدن کسیلوب یەنیلـ
اخباری مجبوری خستەلقلردندر . بوکا قارشی پندکدە برسەروم و آ
یاپمق ایچون چالیشیلمقدەدر .

(٤٠) ورم خستەلغی Tuberculose . ـــ هر حیوا

اولور ، میقروبی وبولاشیجیدر . اك چوق صیغیرلر طوتولورلر .

سببلری . ـــ خستە حیوانلرك بالغاملرندەکی میقروبلردر .

علامتلری . ـــ خستە حیوان ضعیفلر ، اشتهادن کسیلیر ، آتشـ
یوکسەلیر ، اوکسورور ، بالغام چیقاریر . اینکلر موسمسز بوغاسار
جکرلری خراب اولونجە ئولور کیدرلر .

شبهەلی حیوانلرك معاینەسی . ـــ شبهەلی برحیوانك ورم اولو
اولمادیغنی آکلامق ایچون اولا شرجندن (قیچندن) بر ترمومتـ
صوقولەرق ایکی کون آلنەجق درجهٔ حرارتك وسطیسی تعیین اولو
بعدە (توبرکولین) دینیلن علاجدن ٢,٥ سانتی مترو مکعبی در
آلتندن شیرینغە ایدیلیر . شیرینغەدن ٩ ساعت صوکرا هر ٣ ساعتـ
برحرارتی آلینیر . وایکی کون دوام ایدیلیر . علاجدن صوکراکی حرار
اك یوکسك درجەسی علاجدن اولکی حرارتك وسطیسندن بربوچـ
درجە یوکسك ایسە حیوانك ورم اولدیغنە حکم ایدیلیر . حرارت د
ایدر و درمانی کسیلیر .

تداویسی. ـــ بوقدر. اینکلرك ورملری سودلریله اتلریله انسانلره
، خسته‌لق حیوانك هرطرفنه بولاشمش ایسه (آق جکرلرده ،
جکرلرده ، دالاقده وبزلرده ورمك دومورجقلری [ادران]
جود ایسه) بونلرك اتلری یمز . خسته‌لق یالکز آق‌جکرلرده‌ایسه
رلری واونلرك تماس ایتدیکی قابورغه اتلری آتیلدقدن صوکرا
کر یرلری ینیله بیلیر. فقط ایجه پیشیرلمه‌سی لازمدر .

سودلرینه کلنجه: اکر خسته‌لق ممه‌لرنده‌ایسه‌سودلری برچیره‌رك
عت قدر قایناتمه‌دن ایچمه‌ملیدر ورم سائر اعضاسنده ایسه سوده
راتمز. بونك ایچون میقروب بولونوب بولونمادیغی خرده‌بین ایله
نه ایتدیرمه‌لیدر . احتیاطاً هرسودی قایناتمه‌دن ایچمه‌ملیدر .

(٤١) دولیجه (کزاز) Tétanose. ـــ بوکا قازیقلی حماده

یر. میقروبلی وبولاشیجیدر میقروبی کوبره‌ایچنده وچامورلرده یاشار.
انك‌یاراسندن کیره‌ر. طوتولان حیوانلرك اولا بوینلری قاتیلاشیر
یره‌مزلر. قولاقلری دیك دورور ، کوزلرینك ایچ پرده‌سی باشی
ری قالدیرلدیغی‌زمان کوزینك یاریسنی‌قاپلار . بورون دلیکاری آچیق،
روغی دیکیك اولور. کوچلکله نفس آلیر. چکه‌لرینی کوچلکله‌اویناتیر.
لمق باشلار .

تداویسی ـــ قارانلق ، کورولتوسز بر یره قاپاتمق ، بوینونه ،
سنه زیتون‌یاغلی‌کافوری سورمك، دربنك آلتنه مورفین (٢٥ـ ٣٠
ی غرام) وقیچندن قلورال (یوزده ٣ محلولی) شیرینغه ایتمك ،
لا برومور (٥ـ ١٠ غرام) وقلورال (٢٠ غرام) ویرمك‌وحیوانه
و چوربالر ایچیرمك، خسته‌لق‌وجودنده‌کی‌یارادن کچمش‌اوله‌جغندن
لك اوزرینه دائما تنتوردیود سورمك ، یاتدیغی یری تمیز طوتمق
لدر. بوکا قارشی‌خسته‌لقدن قورومق ایچون قوللانیلان خصوصی‌بر
ه‌روم) عین زمانده شفا ویرمك اوزره‌ده قوللانیله بیلیر .

(٤٢) دری قیزیشماسی (اکزه‌ما) Ecséma . ـــ حیوانلرك

دریلری قاشینیر ، قیرمزی قیرمزی اوفاق سیویلجه‌لر حصوله کلیر . بعض
صولانیر، عنادجیدر .

تداویسی . — ایلیق صوو صابونله ییقانیر . اوزرینه ایبودلی غلیسرین
یاخود قطران یاخود عرب صابونی ۱۰۰ غرام ایله قره‌زیل ۱۰۰
غرام و اسپرتو ۵۰ غرام مخلوطی سورولور . کوکوردمرهملری د
قوللانیله بیلیر . داخلاً ۷ - ۱۰ کون قدر کوکورد چیچکی ویریلیر .
آیریجه حاضر (درماتور) دینیلن مرهم کوپکلرده ایی تأثیر یاپار .

(٤٣) اویوز خسته‌لغی gale . — بوده اکزه‌مایه بکزر
قاشینتی زیاده‌در . کیجه‌لری دها چوق قاشینیرلر . شورایه بورایه سورتونورلر
طفیلی حیوانجیقلردن ایلری کلیر ، بولاشیقدر . حیوانک نوعنه واعضاسنه کوره
اویوزلر باشقه باشقه‌در . تداویلری بردر .

تداویسی . — اویوزلرک تویلری ، قیللری قیرقیلیر و ایلیق
صوو صابون ایله ییقانیر . تخته‌فورچالر ایله اویوزک قابوقلری دوشونجه‌یه
قدر اوغوشدریلیر . بوندن صوکرا یاری یه زیتون یاغی وغاز قاریشدیر
یلوب ایصیدیله‌رق ینه فورچا ایله قاناتجه‌یه قدر سورولور ٤ کوز
صوکرا عملیات تکرار ایدیلیر . برهفته صوکرا اویوزلی حیوان قالمش
ایسه تکرار علاجلانیر . برنجی و ایکنجی علاجلردن صوکرا اکثر
ایی‌له‌شیرلر .

یاخود دورت‌قیه صوده براوقیه عادی توتون یاپراقلری قاینا تیله‌رق
سوزولور وایچنه برقیه زیتون یاغی ویاریم اوقیه عادی قاطران قاریشد
یریلیر . ایصیدیلیر و حیوانلر ییقانوب قیرچالاندقدن صوکرا بدنلرینه
سورولور . یاخود دوکولمش کوکورد ایله زیتون یاغی ده‌اییدر . قابوقلر
دوشورلدکدن صوکرا بوعلاجلرک هانکیسی یاپیلیرسه فائده‌لیدر .

انکلتره‌ده (ماق دوغال) دینیلن اویوز صابونلری بو خسته‌لقلر
ایچون موفقیتله استعمال ایدلمکده‌در .

(٤٤) حیوانلرک ذکرلرنده چیبانه . — بو خسته‌لقده حیوانک ارککلک
آلتی شیشر ، چیبان حالنه کلیر وصیقیلنجه قامیشک سیدیک دلیلکندن

قان ایله قاریشیق ایرین وچورومش ات پارچه‌لری چیقار.

سببلری . — یا رحمده ذکرك فنا تشکل ایتمه‌سی یاخود باشقه بر حیوانك تپه‌سی ویاخود پیس یرلرده دلیکندن میقروب کیرمه‌سی نتیجه‌سیدر

تداویسی . — اولا آرمود شکلنده لاستیکدن یاپیلمش بویوك بر شیرینغه آلینیر. بونك ایچنه بیکده‌بر نسبتنده‌یاپیلمش (پرمانغانات دوپوتاس) یاخود بیکده بر نسبتنده (سوبلیمه) یاخود بیك غرام صویه ایکی غرام قونولمش قره‌ئولین ویا لیزول کبی میقروب ئولدیریجی علاجلردن بری‌قونولور. بونلرله‌صباح اقشام‌برر دفعه قامیشك دلیکندن شیرینغه‌ایدیلیر. علاجلرك ایلیق‌اولماسی‌لازمدر. شایدبوعلاجلربولونه‌مازسه اون اوقه صوده یاریم اوقه اوز اریده‌رك ایلیق طوزلی صو ایله شیرینغه یاپیلیر. قاینامش صویه‌قونولمش اسپرتو صویی ویا راقی ایله‌ده شیرینغه یاپیله‌بیلیر. بوشیرینغه‌لردن صوکرا شیشلك ایتمکه وایچنده‌کی چیبان تمیزلنمکه یوز طوتارسه بر مدت دها شیرینغه‌یه دوام ایدیلیر. عاملیه ایی اولمازسه تجربه‌لی بر بیطره کوستریلیر. ایجابنده عملیات یاپدیریلیر .

(٤٥) بچیلغانه علتی gravasse . — بیکیرلرك آیاغنده بوقاغیلق دینیلن چوقور یرك آرقه طرفنده حصوله‌کلن دری چاتلاغنه (بچیلغان) دینیر .

سببلری . — حیوانلرك قارلی ، بوزلی ، چامورلی یرلرده کزمه‌لرندن وهله یوللره دوکولن اینجه‌قوملرك قیللرك آراسنه کیره‌رك پیشماسندن حاصل اولور .

تداویسی . — یوز درهم صویه اوچ دورت درهم کوزطاشی ویکرمی‌درهم کسکین سیرکه‌قاریشدیریله‌رق حاضرلانان صو ایله صباح اقشام‌یارایی‌یقامالی‌در. شاید بچیلغان غایت شدتلی وجراحتلنمش‌اولورسه اوزمان حیوانك آیاغنی یوقاریده‌کی علاجله یقامقله برابر ایچنه یوزده اوچ کوز طاشی ویاآسیدفه‌نیك قونولان صوایله پیشیرلمش کتن‌توخومی لاپاسی ایله صارمق لازمدر .

اجزاخانه‌لرده (ویللات مایعی) دەنیلن حاضر علاج بولونورسه بونی یاری یاری‌یه صو ایله قاریشدیره‌رق قوللانمق موافقدر .

(٤٦) **آیاغه صو طوپلانمه .** — بیجیلغانك ایلریله‌مش حالیدر. کونده ایکی دفعه عرب صابونی ایله بعده یوزده اوچ کوز طاشی ویا آسیدفه‌نیك ویا قره‌زیل ایله ییقادقدن صوکرا پاموقله صارمالیدر .

(٤٧) **کوز آغریسی.** — بعض حیوانلرك کوزلری چاپاقلانیر و کوزك ایچریسی قیپ‌قیرمیزی کسیلیر . کوزك اطرافنده‌کی قیللر دوکولور. حیوان کوزینی آچه‌میه‌رق آجیلر ایچنده قالیر.

تداویسی . — برغرام کبریتیت توتیا sulfate de zinc دینیلن بیاض توزی ۱۰۰ غرام صوده اریده‌رك حیوانك کوزینه صباح وآقشام ۱۰ – ۱۵ دامله داملاتمالیدر. سببلری مختلف اولان دیکر کوز خسته‌لقلری ایچون بربیطره مراجعت ایتمه‌لیدر .

(٤٨) **حیوانلرك یانیقلری .** — آتش یاخود قاینار صو دوکولمه‌سندن دولایی حاصل اولان یانیقلرك تداویسی شودر . ٦٥ غرام زیتون یاغی ۱٥ غرام کیره‌چ صویی و ۱۰ غرام سالول‌دن مرکب برمرهم یاپوب یانیقلر اوزرینه سورمه‌لیدر .

(٤٩) **مانقافا (رعام)** — Gourme.

بو خسته‌لغه بعض یرلرده ساقاغی‌ده دیرلر . چوق تهلکه‌لی و ئولدیریجی بر خسته‌لقدر . دیکر حیوانلره و انسانلره چابوق بولاشیر . بونك ایلشمه‌سی ممکنسزدر . بو خسته‌لغی عادی بورون و کوکس نزله‌سی خسته‌لقلریله قاریشدیرمامالیدر. مانقافایه طوتولان بیکیرلر قانون موجبنجه درحال ئولدیریلور .

(٥٠) **کومسی حیوانلری خسته‌لقلری .** — طاووق ، هندی ، قاز ، اوردك وطاوشانلرك هرنوع خسته‌لقلرینك مفصل تعریفاتی وتداویسی ایچون (مکمل وعملی طاووجیلق) نامنده‌کی کتابمزه مراجعت بویورلماسی اقتضا ایدر . پك چوق اولان بو خسته‌لقلری یازمغه بودفعه مخطره‌مزك حجمی مساعد اولمامشدر .

باغجیلق عملیاتی

باغ ایشلری . — ٥٠ سانتی‌مترو درینلکنده ال ایله یاپیلان ریزمه‌نك بهر دونومی ایچون ٢٦ یومیه لازمدر .

برارکك عمله‌نك بر کون ظرفنده کوره بیله‌جکی ایشلر بروجه آتیدر: کوتوکلرك دیبلرینی دولدیرمق یاخود آچمق : ایکی الی اوچ اولك کی دونوم ؛ ایللك بهار سورمه‌سی ٣ اولك الی ١ دونوم چاپالامه یم الی بر دونوم ؛ ایکنجی چاپا یاریم دونوم .

کمه عملیاتی — برارکك عمله برقادین عمله‌نك معاونتیله یومیه ١٥٠٠-٢٠٠٠ ی چوبوق ؛ ٢٥٠ کوکلنمش چوبوق دیکه بیلیر . بر دونوم باغ تأسیس نك ایچون قرق مترو مربعی فیدانلق کافیدر .

بر عمله یومیه ٨٠ - ١٠٠ دالدیرمه یاپار ؛ ٣ مترو مکعبی کوبره نع ایدر ، بر بوداقجی کونده یاریم دونومدن بر دونومه قدر باغی بودایه یر ؛ آصمه‌نك جنسنه وطوپراغك قوتنه کوره بر دونوم محله ٢٠٠ - ٢٥ آصمه (اوجه) دیکیلیر .

بر عمله یومیه ٢ - ٢,٥ اسکی دونوم باغك فیلیزلرینی آلیر .
» » ٥ » اوجلرینی آلیر .
» » ١ » یوزوکلرینی چیقاریر .
» » ١ - ١,٥ » هره کلرینی باغلار .
یومیه بر عمله ٢ دونوم باغده برنجی دفعه } هره که باغلار
» » ١ » ایکنجی دفعه }
» » ٢,٥ » طیرطیل آییقلار
» » ١ » قوزدلری طوپلار
یومیه بر عمله ١٦٠ — ٢٠٠ انکلیز آشیسی یاپار
» » ١٦٠ — ٢٠٠ آشی‌لی باغلار
» » کبریت قاربون شیرینغه ایتمك ایچون ٣٠٠٠ آچیق چوقور یاپار.
» » » » ٢٦٠٠ » قپالی » »

» » ۵ — ۷ دونوم محله كوكورت آتار

» » ۵ — ۱۰ » محله نورپیل كوروكیله كوكورت سرپر

» » ۸ — ۱۰ » » » بیوك پوسكورچله » »

۱۰ دونوم باغك چوبوقلرینی صیجاق صو ایله خاشلامق ایچون ۴ اركك و ۹ قادین یومیه‌سی لازمدر .

مختلف طوپراقلرده دیكیلەجك آمریقا آصمالری

(۱) یوزده ۱۵ نسبتنده كیره‌جی حاوی طوپراقلرده

۱ — قوملی ، میللی ، آز عملی طوپراقلرده :

ریپاریا غولووار دومونپلیه Riparia gloire de Montpellier

۲ — قوملی ، درین سرین وآز طوزلی طوپراقلرده :

سولونیس Solonis

۳ — خفیف، قوراق ، قومسال وضعیف طوپراقلرده :

Rupestris Martin (روپستریس مارتن)

(۲) یوزده ۱۵ — ۳۰ كیره‌جی بولونان طوپراقلرده

۱ — خفیف طوپراقلرده وصولامسی ممكن اولان یرلرده:

Riparia Rupestris 101, 14 ریپاریا روپستریس ۱۰۱ ۱۴

۲ — كیللی قوملی ، اولدجه عملی طوپراقلرده :

ipariaRupestris3306-3309 (ریپاریاروپستریس ۳۳۰۶-۳۳۰۹)

ازمیر ومغنیسا حوالیسنده تعمم ایتمشدر .

SolonisRiparia no. 1606 (سولونیس ریپاریا نومرو ۱۶۰۶)

(۳) یوزده ۲۰ — ۴۰ كیره‌جی حاوی اراضیده

۱ — قوملی ، قیراج طوپراقلرده (روپستریس دولو) دینیلن

Rupsetris du lot ou Monticola (مونتیقولا) ازمیر ومغنیسا حوالیسنده تعمم ایتمشدر .

۲ — كیللی كیرچلی آغیر طوپراقلرده ویازین صولانماسی قابل یرلرده (آرامون روپستریس غانزن) نومرو ۱ AramonRupsetris

ازمیر ومغنیسا حوالیسنده چوق دیکلمکده‌در . ganzin no, 1

(٤) یوزده ٣٠ – ٤٠ نسبتنده کیرج بولونان یرلرده :

١ — کیللی کیرچلی واولدقجه نملی وصولاندیریجی قابل طوپراقلرده :

مورووه‌ردر روپستریس نومرو ١٢٠٢ MourverdreRupesiris no.1202

(٥) یوزده قرقدن زیاده کیرجی حاوی طوپراقلرده :

١ — درین اولمایان طوپراقلرده (شاسه‌لابرلاندیه‌ری) نومرو ٤١ B

Chassela Berlandieri No.41B

٢ — روپستریس برلاندیه‌ری نومرو ١ ٢١٩

Rupestris Berlandieqi 219 ١

٣ — روپستریس برلاندیه‌ری نومرو آ ٣٠١

Rupestris Berlandieri No. 301 A

٤ — اولدقجه نملی وصولاق ممکن اولان یرلرده برلاندیه‌ری ریپاریا نومرو A ٤٢٠ Berlandieri Riparia No. 420 A

٥ — برلاندیه‌ری ریپاریا نومرو E ٣٤ Berlandieri Riparia no. 34 E دکزلی حوالیسنده دیکیلمکده‌در .

٦ — برلاندیه‌ری ریپاریا نومرو ١١ ١٥٧

Rerlandieri Riprria157 11

*
* *

فنی صورتده آصمالر ناصل بودانیر ؟

باغلردن منتظم بول ونفیس محصول آلمق وآصمه‌یه منتظم برشکل ویرمك ایچون آصمه اوزرنده یاپیلان مختلف عملیاته (بودامه) نامی ویریلیر .

بودامه یالکز آصمه‌نك داللرینی ، بوداقلرینی کسمکدن عبارت دکلدر. یاپراق آلمه، اوزوم سیره‌لتمه، بوزوك چیقارمه (شق حلقوی)

بوکمه وکرمه ، (تقویس) کبی مختلف عملیاتده بودامه‌دن صاییلیر .
بودامه باغجیلغك اك مهم برایشیدر .

بودامه ؛ ایکی قسمدر . بری واك مهمی (قیش بودامه‌سی)در.
باغلرده یاپراقلرك دوشمه‌سندن صوکرا باشلار، کوزلرك اویانمه‌سنه
قدر دوام ایدر . بوکا (قورو بودامه) ده دینیلیر .

ایکنجیسی (یاز بودامه‌سی) یاخود (یشیل بودامه) در. کوزلرك
اویانمه‌سندن صوکرا باشلار . محصول آلینینجه‌یه قدر بوتون یاز
دوام ایدر .

قیش بودامه‌سی . — بر بوداییجی هرهانکی بر باغی ایی بودایه
بیلمك ایچون اول امرده شو عمومی معلوماتی بیلمه‌لیدر .

۱ — باغلرده اکثریتله محصول بر سنه‌لك داللر اوزرنده حصوله
کلیر . ایکی سنه‌دن دها فضله بوداقلر اوزرنده سورن دالاره(آزمان)
دینیر. بودالرا کثریتله محصولسزدر ، یالکز یاپراق ویریر . بعضاً
محصولدار اوله بیلیرلر .

۲ — اك قوتلی واك ضعیف داللر محصولدار صاییلماز. اك موافق
واك محصولدار داللر اورته قوتده اولان داللردر .

۳ — بر دال اوزرنده نه قدر آز کوز براقیلیرسه او کوزلردن
اوقدر کوزل وقوتلی یکی داللر آلینه بیلیر. باغی قوتلشدیرمك وقوتلی داللر
آلمق ایچون آز کوز ، محصوله یاتیرمق و یورمق ایچون چوق کوز
براقمالیدر .

٤ — بر دال نه‌قدر دیك (عمودی) وضعیته یاقلاشیرسه اوقدر
قوتلی بویور. بونك ایچون عملیاتده قوتلشدیرمك ایسته‌نیلن دال ؛ عمودی
وضعیته ، ضعیفلتمك واوزومه یاتیرلمق آرزو ایدیلن دال یاتیق(افقی)
برحاله کتیریلیر .

٥ — بر دال آنجاق قوتیله و طوپراغك زنکینلکیله متناسب
مقدارده صالقیم بسله‌یه‌بیلیر . قوتندن فضله محصول بیراقیلیرسه صالقیملر
ودانه‌سی کوچولور . قوتندن آز بیراقیلیرسه چیچك دوکه‌رك محصولی
سیلکر .

شو بش اساسلی نقطه دائما کوز اوکنده طوتولەرق بودامه یاپیله‌جقدر .

بودامه باشلیجه اوچه تقسیم ایدیلیر .

(۱) — قیصه بودامه (۲) اوزون بودامه (۳) قاریشیق (مختلط) بودامه :

هرهانکی بردال ایکی ویا اوچ کوز اوزرندن بودانیرسه بوکا (قیصه بودامه) اکر بردال اوچدن فضله کوز اوزرندن بودانیرسه بوکاده (اوزون بودامه) دینیر . الك آلتده‌کی کورکوزلر صاییلماز .

اکر برآصمه‌نك اوزرنده بولونان مختلف داللردن بعضیلرینه قیصه بودامه وبعضیلرینه‌ده اوزون بودامه یاپیلیرسه بوکاده (قاریشیق بودامه) نامی ویریلیر . برباغه بواوچ بودامادن برینك تطبیقی آصمه‌نك نوعنه ، باغك قوت وطوپراغنه کوره دکیشیر .

بعض نوع اوزوملر واردرکه داللری اوزرنده‌کی ایلك کوزلردن اعتباراً محصول ویررلر . بزم یاداوزوملرو آوروپانك (غامه ، آرامون) اوزوملری کبی . بونلره قیصه بودامه تطبیق اولونور . حالبوکه بعض نوع اوزوملرده واردرکه‌داللرینك ایلك کوزلری محصولدار دکلدر . الك زیاده محصول ویره‌ن کوزلری ٤ نجی و ٥ نجی ودها صوکراکی کوزلردر . مثلا بزم چکردکسز ، چاووش اوزوملری کبی . بونلرك مطلقا اوزون بودامه‌یه تابع طوتوللری لازمدر . دیمك‌که یوقاریده‌کی اوچ قسم بودامه‌دن برباغه هرهانکی برینی تطبیق ایده‌جکمز زمان اوباغك نوعنی و اونوعك محصولدار کوزلری نره‌ده اولدیغنی اییجه بیله‌جکز ، اوندن صوکرا بودامه تطبیق ایده‌جکز .

۲ — طوپراغك تأثیری : طوپراغك قوتنه نظراً‌ده بودامه اصولی دکیشیر . طوپراغی قوتلی وکوبره‌لی اولان برباغك آصمه‌لری‌ده قوتلی اوله‌جغندن بونلردن قوتلریله متناسب مقدارده محصول آلابیلمك ایچون اوزون بودامه‌یه مجبورز . قیصه بودارسه‌ق محصولی سیلکر . کچن سنه چوق اوزون بودانمش ویورولمش ایسه بویله چبوقلری‌ده ینه قیصه بودامق لازمدر . کذا باغ قوتلی ایسه اوزون بودانمش

داللر چوق بیراقیلیر ، قیصه بوداعش داللرك عددی آزالتیلیر . عکسی ایسه یعنی ضعیف ایسه اکثریتله قیصه بودانیر . برقاچ اوزون بوداعش دال بیراقیلیر ویا هیچ بیراقیلماز .

بوتون باغلرده اومجه‌لره (کوتوکلره) ویریلن بوی اوچه آیریلیر .

١ ــ اکر آصمه‌نك کوتوکی طوپراغك یوزندن اعتباراً برقاریش (یکرمی سانتیم) یوکسکلکی کچمزسه (آلچاق بوی) ، کوتوکك بویی ۲۰ـ۳۰ سانتی مترو آراسنده اولورسه (اورته بوی) اللی سانتیمدن فضله اولورسه (یوکسك بوی) دینیلیر . آصمه‌یه ویرله‌جك یوکسكلك آصمه‌نك نوعی ، طوپراغی ایله دکیشدیکی کبی مملکتك هواسیله‌ده دکیشیر . فضله بویومکه احتیاجی اولان ، فضله مسافه ، فضله هوا وضیا ایسته‌ین برنوعه کوچوك بربوی ویریلیرسه ودار دیکیلیرسه آز وعادی محصول آلینیر . قوتلی طوپراقلرده بویوك بوی ، چوق مسافه ، ضعیف طوپراقلرده کوچوك شکل وآز مسافه لازمدر .

آصمه‌یه ویرله‌جك بویه تأثیر ایدن اك اهمیتلی سبب ؛ اقلیم وهوادر . صیجاق وایلك بهار طوکارندن قورقولیان اقلیملرده آلچاق بوی ویرمك اك مناسبدر . چونکه بوصورتله یاپراق ومحصول طوپراغه اك یاقین بولونور . یاپراقلر طوپراغك رطوبتنی محافظه ایدر وینه یاپراقلر اوزوملرك (قاووولمه) سنه میدان ویرمز . صوئوق مملکتلرده ینه آلچاق واورته بویلر ایدر . اکر ایلك بهار دوکاری شدتلی اولورسه وباغلرده اووالرده بولونورسه بویله محللرده باغلره یوکسك شکل ویرمك موافقدر . وبو شکلده طوپراغك حرارتندن محصولی فضله درجه‌ده استفاده ایتدیرمك ایچون اوزوملی داللری یازین بوکه‌رك طوپراغه یاقلاشدیرمق لازمدر رطوبتلی اقلیملرده وایلك بهار طوكارندن قورقولان مملکتلرده اورته ویوکسك بویلر موافقدر . چونکه طوك طوپراغك یوزینه یاقین محللرده دها زیاده ضرر ویرر . بودامه حقنده شو عمومی معلوماتی اوکره‌ندکدن صوکرا هرهانکی بر اومجه اوزرنده قیش بودامه‌سنی یاپالم :

بر اومجه اوزرنده باشلیجه بش قسم بولونور . (١) کوتوك یاخود کووده (٢) قول ، (٣) بوداق (٤) دال (٥) کوز .

اوجه‌نك ساقنه (کوتوك ویا کوووده) ، کووده‌دن آیریلان بش آلتی سنه‌لك قسملره (قول) قوللر اوزرنده بولونان بر سنه‌لك اودونلاشمش چوبوقلره (دال) نامی ویریلیر . اصل وطبیعی کوزلر داللر اوزرنده بولونور. بوداق وقوللر اوزرنده بولونان کوزلر عارضی کوزلردرکه آزمان داللری ویرر . آصمه‌نك هیئت عمومیه‌سنه‌ده (اوجه) ده‌نیلیر .

قیش بودامه‌سی یاپمق ایچون مثلا سکز اون یاشنده‌بر اوجه‌نك باشنه کیده‌لم . بو اوجه‌نك اول امرده تاکووده‌سندن باشلایه‌رق بوتون قسملرینی برر برر کوزدن کچیررواکزیاده تدقیقاتمزی داللر اوزرنده یاپارز . قضا ایله قیریلمش یاخود خسته‌لق دولاییسیله قسما قورومش وبوزولمش قول یاخود بوداق وارسه اولا بونلری چیقاریرز . بر ایلریده اختیارلامش بر قولك برینه کچه‌جك یاخود آصمه‌یه ویریلن شکلی تنظیم ایده‌جك آز زمان بر داله احتیاج وارسه ایکی اوچ کوزدن بودایه‌رق براقیرز . یوقسه عمومیتله آزمان داللرینی چیقاریرز .

صوکرا اصل محصولدار داللرك بودامه‌سنه کچه‌رز . محصولدار داللر ایکی سنه‌لك بر بوداق اوزرنده‌در . مثلا کچن‌سنه بو بوداغی ایکی کوز اوزرندن بوداتمش وبو ایکی کوزدن ایکی قوتلی دال ویرمش فرض ایده‌لم . بو بوداق اوزرنده بولونان ایکی دالدن اوسته‌کی کاملا چیقاریلیر . یالکز آلتنده‌کی دال محافظه اولونور . بومحافظه اولونان آلتده‌کی دال دخی قوتنه ، آصمه‌نك نوعنه کوره یاقیصه یاخود اوزون بودامه‌یه تابع طوتولور. بوتون بودامه‌لر اوزرنده‌کی محصولدار داللره عینی قاعده تطبیق ایدیله‌رك بودامه اجرا ایدیلور . یالکز کچن سنه اوزون بوداتمش داللری بوسنه قیصه بودامه‌یه تابع طوتمق - قوتلشدیرمك ایچون - کچن سنه قیصه بوداتمش داللرده‌ده بو سنه اوزون بودامه یاپمق - فضله اوزوم آلمق ایچون - بر قاعدهٔ عمومیه‌در. داللر اوزرنده قطعیات یاپیلیرکن دائما براقیلان الکصوك کوزك برایکی سانتیم اوزرندن میللی اوله‌رق کسیلیر . یارانك بو میلی کوزك عکسی طرفنه‌در . زیرا آصمه ایللك بهاره دوغرو بوداندیرسه آصمه‌نك صویی (نسغ) یورومش بولوناجغندن بویارالردن خارجه صو آقار. بو صو صوك کوزك اوستنه آقاراق بونی بوزار .

قیش بودامه‌سی بوقاریده سویلدیکمز وجهله یاپراقلر دوشدکدن صوکرا باشلایارق تا ایلك بهارده کوزلرك آچیلماسنه قدر هر زمان یاپیله بیلیر. یالکز صوئوق مملکتلرده طوکلی زمانلرده یاپیله‌ماز. زیرا طوك زمانلرنده یاپیلیرسه کسیلیرکن چوبوقلر چاتلار ویارالر انتظامسز اولور . بزده اك زیاده بودامه‌یی ایلك بهار ابتدالرنده وشباط آینده یاپارلر. صوك بهار نهایتلرنده باغلرده یاپیلان بر عملیات دها واردرکه بوکاده (آرالامه) دینیلیر . آرالامه قیش بودامه‌سنی اکمال ایدر و آرالامه دیمك باغده بولونان لزومسز داللری و بوداقلری کسوب چیقارمق یالکز بودانه‌جق محصولدار داللری براقماق دیمکدر. صوك بهارده هنوز یاپراقلر دوشمکه باشلارکن بوایش یاپیلیرسه آرتق آغیر جولانه باشلایان صوك نسغ چیقاریله‌جق اولان داللرده اسراف ایدلمیه‌رك اصل محصولدار داللرده طوپلانمش و بو داللرك اوزرنده‌کی کوزلرك دها کوزل اودونلاشمه‌سنه و بویومه‌سنه خدمت ایتمش اولور .

اسپرتوجیلق، سیرکه‌جیلك وشرابجیلق

مختلف ماده‌لردن استحصال ایدیله بیله‌جك اسپرتو (آلقول) مقداری

شراب . — شرابك درجه‌سنه کوره آلنه‌جق اسپرتو مقداری دکیشیر . شرابك بهر هکتولیتره‌سندن وبهر درجه‌سندن ۲ لیتره اسپرتو آلینیرکه درجه‌سی ٥٠ در . (درجه‌لر سانتی‌غراددر)

اوزوم جبره‌سی . — ١٠٠ کیلو جبره‌دن اکثریا ١٢ الی ١٤ لیتره (٥٠) درجه‌لك صوما (راقی اسپرتوسی) آلنه بیلیر. صوئوق مملکتلرده بومقدارك آنجق نصفی آلینیر .

الماشرابی (سیدره) . — صاف سیدره‌نك ١٠٠ لیتره‌سندن ١٢ الی ١٤ لیتره (٥٠) درجه‌لك اسپرتو آلینیر .

آرمود شرابی . — صاف اولورسه بهرهکتو لیتره‌سندن ١٣ الی ١٥ لیتره کذالك (٥٠) درجه‌لك اسپرتو آلینیر .

كيراز . ـــ ١٠٠ كيلوسندن ٨ الى ١٠ ليتره (٥٠) درجه‌لك (كيرش) دينيلن كيراز راقيسى چيقار .

الما وآرمود پوصه‌سنك ، ١٠٠ كيلوسندن ٢ الى ٣ ليتره اسپرتو چيقار .

آهودوتى ، چيلك ، فرنك اوزومنك ١٠٠ كيلوسندن ١٠ الى ١٥ ليتره اسپرتو چيقار . (٥٠) درجه‌لك

تازه انجيرك ١٠٠ كيلوسندن ٨-١٢ ليتره اسپرتو چيقار (٥٠ درجه‌لك)

بالك ١٠٠ كيلوسندن ٦٠ الى ٧٠ ليتره راقى چيقار .

شكرقامشى عصاره‌سى (ملاس) ١٠٠ كيلوسندن ٦٠ الى ٧٠ ليتره روم چيقار .

بوغداى : يوز كيلوسندن ٤٠ الى ٤٥ ليتره اسپرتو چيقار .
چاودار : « ٣٦ « ٤٢ « « «
مصر : « ٣٨ « ٤٠ « « «

پانجارك بر ١٠٠ كيلوسندن ٤ الى ٥ ليتره اسپرتو چيقار .
پاتاتسك « « ٥ « ٦ « « «

دائمى صورتده سيركه استحصالى اصولى

تخميناً ٣٠ ليتره استيعابنده برفوچو آليكز ، فوچونك ايكى دليكى بولونه‌حقدر . بونلردن بريسى موصلوق ايچون وديكرى هواآلديرمق ايچوندر . هرايكيسيده عينى جهتده اولوب ايكنجيسى اولكيسندن برآز يوكسكده بولونور . فوچو حاضرلاندقدن صوكرا ٣ ليتره‌قدر كسكين سيركه‌يى كوزلجه قايناديكز و فوچونك ايچنه دوكيكز بعده فوچوبى يووارلاييكز ، چالقالاييكيز ٢٤ ساعت صوكرا تكرار ٣ ليتره قاينامش سيركه و ٣ ليتره‌شراب علاوه ايديكز . اوزون برخونى آله‌رق فوچونك دبنه‌قدر ايندير يكز و ٨ كون صوكرا بو خونى‌نك ايچنه ٢ ـ ٣ ليتره شراب دوكوكز . بو صورتله فوچونك دورتده اوچى دولونجه‌يه قدر هرهفته منتظماً شراب قويمغه‌دوام ايديكز . فوچو ايستەنيلن مقدارده دولدقدن صوكرا هراون بش كونده‌بر ٣ ليتره‌سيركه آلنه‌رق يرينه ٣ ليتره شراب قونولور وسنه‌لرجه بوصورتله سيركه آلينير .

خالص اوزوم سركه‌سی ناصل یاپیلیر ؟

خالص و کسکین اوزوم سیرکه‌سی یاپمق ایچون باغ بوزومی زماننده ایچه اوغون وشکرلنمش اوزوملر آلینیر ، برتکنه ایچنده ال ویا آیاقله ودها ایسی اوزوم صیقان منکنه‌لرده ازدکدن وصوینی آلدقدن صوکرا باقی قالان جبره‌سی یعنی پوصه‌سی برکوپه یاخود فوچی‌یه دولدیریلوب کونشه ویا صیجاق بریره قونولور . برکون صوکرا جبره‌نك اوستنه صو دولدیریلور . وقابك آغزی قپادیلیر . بوصورتله بر آی ظرفنده ایی برسیرکه حاصل اولور . سیرکه‌نك سرعتلی و کسکین اولماسی ایچون اسکی شراب ویا سیرکه کوپنده یاپیلماسنك تأثیری واردر . قونوله‌جق جبره‌نك بوسبوتون اوزوم صوینڭن محروم اولماسی واوستنه دولدیریله‌جق صویك صیجاق بولونماسی ؛ سیرکه‌نك آز زمانده حاصل اولماسنه یاردیم ایدر . سیرکه قورو اوزومدن یاپیله‌جق ایسه اوزومی قایناتدقدن صوکرا خوشافنی ویا پوصه‌سنی کوپ یاخود فوچی‌یه دولدیرمالیدر .

ایی بر شراب ناصل یاپیلیر ؟

تازه اوزومی ازدکدن وصوینی چیقاردقدن صوکرا بونی تکنه‌لر ایچنده جبره‌سیله برابر اوچ کون قدر کونشده براقمالی و بالاخره تخمر ایتمکه (کوکرمکه) باشلامش اولان بوپوصه‌یی ایچه صیقه‌رق یالکز صوینی کوپلره ویاواریللره دولدیرمالیدر . وقاپلرك آغیزلرینی قاپادوب بونلری صیجاقجه بریره قویمالیدر .

بوصورتله کندی کندینه شراب حالنه کچن شیرا یکرمی کون صوکرا ایچیله بیله‌جك برحاله کلیر . کیتدکجه قوتی زیاده‌لشیر . شیرایی جبره ایله برابر کونشده براقمسزین دوغروجه قابلره قویمق صورتیله‌ده شراب اولورسه‌ده تعریف ایتدیکمز کبی یاپیلان شراب غازلی اولور وشامپانیا لذتی آندیرر . دیکر صورتله یاپیلان شراب برازآجیمتراق اولور . اك ایی شراب مسکت ویا سیاه اوزومدن یاپیلاندر . بیاض شرابلره برمقدار رچینه (چام صاقیزی) قاریشدیریلیر . شرابجیلقده ترقی ایتمش اولان مملکتلرده بالخاصه فرانسه‌ده شراب اعمالی ایچون برچوق اصوللر وبونلرك برچوق خسته‌لقلری واردر .

اوزومدن راقی اعمالی اصولی

راقی یاش ویا قورو اوزومدن ، انجیردن ، اریکدن ، دوتدن،
رمادن و سائر شکرلی ماده‌لردن یاپیله بیلیر . مقصد هر میوه‌دن
پرتو چیقارمقدر.خالص اوزومدن راقی چیقارمق ایچون اولا تماميله
تمارایتمش یعنی قیزیشمش یاش ویا قورو اوزوم جبره‌سیله برابر
رانه قونولور . بونك اوچده ایکیسی شیرا یعنی شراب،اوچده‌بری
ره اوله‌جقدر. بونلر قازان‌یعنی‌انبیقك اشارتلی یرینه قدردولدیریلوب
انك‌دورتده‌بری بوش قالیر قازانك‌قپاغی‌خامورله یاپیشدیریلیروویده‌لرله
جه صیقبشدیریلیر . انبیقك سرپانتین یعنی ییلانقاوی بوروسی صوایله
لدیریلور. صوکرا قازانك آلتنده آتش‌یاقیلیر.قاینادقدن‌صوکراحاصل
ن اسپرتویه (صوما) دینیر. ایلك صوما ٦٥ ـ ٧٠ ساتی غراد
ی ؛۲ ـ ۲٥ قارتیه درجه‌سنده‌در . (۱۰۰ ساتی غراد اسپرتو
؛ قارتیه درجه‌سنه معادلدر) چکردکسز اوزومك صوماسی ۲٦
تیه درجه‌سنه چیقار. اسپرتوساتی غراد ۱۱ قارتیه صفر درجه‌سنه
جه‌یه قدر تقطیره دوام اولنور .

قازانلرك مختلف بویلری واردر. مملکتمزده‌اللی کیلولقدن ۱۰۰۰
والغه قدر اولانلری بولونور ۲۰۰ـ۳۰۰ کیلولق قازانلردن کونده
ن اوچ قازانلق راقی‌چیقاریله بیلیر. ٦٥ـ٧٠ ساتی غرادلق صومالرله
کده‌کی ۱۱ درجه‌لك صومالر قاریشدیریلیرسه صومانك وسطی
یه‌درجه‌سی ۱٥ ـ ۱٦ طوتار.بو۳۸ ـ ٤۰ ساتی غراده‌معادلدر.
صوما ایکنجی دفعه قازانه قونولور بونك ایچنه آناصون توخومی
بلیر . آناصون اولا ایلیق صو ایله ییقانه‌جق ۲٤ ساعت قدر
ارصوده ایصلادیله‌جق‌حتی مانغال‌اوستنده حرارتله بولوندیریله‌جقدر
صورتله آناصون شیشه‌جك وقازان ایچنده آز زمانده چاتلایه‌جق
حاله کله‌جکدر. آناصون اسانسنك (روحنك) هپسنی‌آلمق‌ایچون
ه ایصلاتمق‌لازمدر. آناصونله برابرقاینایان صومادن یوزده‌ایکیسی
وب آیریجه بر یره قونوله‌حقدر . بوکا (باش راقی) دیرلر .

بو راقی چوق قوتلی اولقله برابر بونلرك ایچنده اوچوجی حامض
وآلده‌ئیدلر واردر. راقی‌یی بوزارلر. ٣٦ قارتیه درجه‌سندن قار
درجه‌سی ١٦ یه اینبجه‌یه قدر ینه چکمکه دوام ایدیلیر. اك ایی را
بودر . بو درجه‌دن صوكرا چیقان راقی آیری بر یره قونولور .
صوكرا باش راقی ایله قاریشدیریلیر . اك صوك چیقان راقی‌ده آ
اسپرتولر واردر. باش آغریسی یاپار . دائما باش وصوك‌راقیلر بوزو
اولورلر .

باش‌راقی ایله‌صوك‌راقی‌یکیدن چیقه‌جق‌اولان صومایه قاریشدیر
یکیدن آناصون‌علاوه‌سیله تكرار‌اینبیقدن چكیلیر. یاخود برقاچ قازا
باش وصوك راقیلری طوپلانوب آیریجه چكیله‌رك عادی راقی یاپیلیر
آناصون قوتنه واسكیلكنه كوره یوز اوقه صو مایه ٣ ـ ٤ ـ ٥
قونولور. ایلك‌چیقاریلان‌راقیده آزآناصون‌بولونور.اورتالرنده‌آناص
چوغالیر صوكلرنده‌ینه آزالیر. بوراقیلرهپ آیری آیری قابلره‌قونولو
بونلرك ایچنده‌كی آناصون مقداری برده‌كلدر.راقی‌یه آزاز آزار
علاوه ایده‌رك دائما قاریشدیرمق صورتیله ١٨ قارتیه درجه
ایندیریلیر ایكن آناصون ترسب ایتمكه یعنی راقی بیاضلانمغه باشلار
بوكا آناصونی آز راقیدن براز علاوه ایده‌رك آناصون درجه
تعدیل ایدرلر . یاخود بودرجه‌لرده راقی بیاضلانمازسه آناصونی‌چو
دامجانه‌دن راقی علاه ایده‌رلر.بوراقیلری شیشه‌لره دولدیرمازدن ا
بولانیقلغنی وپیسلكنی كیدرمك‌وتمیزله‌مك‌ایچون فیلتره‌دن (سوزكجد
كچیرمك لازم كلیر. راقی سورمكه مخصوص برنوع پاموقلی بزلروارد
بونلره فیلتره دیرلر .

قورو سیاه اوزومك ایكی قیه‌سندن، چكیردكسزاوزومك
درهمندن،رزاقی اوزومنك ١,٥ قیه‌سندن‌براوقه راقی چیقار . قو
اوزوم اسكی وشكرلنمش اولورسه دها استفاده‌لیدر . یاش س
اوزومك ٦ـ٧ قیه‌سندن، چكردكسزك ٤ـ٥اوقه‌سندن، رزاقینك
اوقه‌سندن برقیه آلینیر .

١٨ ـ ١٩ درجه‌لی راقیلره قوتلی قیش راقیسی ١٧ درج
راقی‌یه ضعیف یاز راقیسی دینیر .

باشی وصوك راقیلری آییردقدن صوكرا متباقی راقیلره صو علاوه
ەرك بونلر اوچونجی دفعه انبیقدن چكیلیرسه علی الاعلی راقی چیقار.
فر یك آز مقدار باش وصوك آییرمق ایجاب ایدر . بونلر مصرفلی
الیدر . اكثر راقی یاپانلر حربۃ عالم اولەرق اوزوم صوماسی ایله
اصون قوللانمازلر . راقی یی اسپرتو ایله آناتولدن یاپارلر . برقسمی
پرتویه برآز صوما وآناتوله برآز آناصون علاوه ایدەرلر صرف
پرتودن یاپانلر اسپرتویی ٤٢ درجەدن ١٨ قارتیه درجەسنه ایندیر.
ور وبوكا برمقدار آناتول علاوه ایدەرك قاریشدیریورلر بعضیلری
كز چالقامه یاپارلر. بعضیلری ده بردفعه انبیقدن كچیریرلر .

اورمانجیلق معلوماتی

مختلف طوپراقلره دیكیلمەسی مناسب اولان آغاچلر . —
لیسلی ، قوملی وقورو طوپراقلرده : صاری چام ، حلب چامی ،
زەن میشەسی ، اقلیمی لطیف اولان یرلرده ساحل چامی ، جنوب
كتلرده پرنال میشەسی .
سلیسلی ، قوملی وسرین طوپراقلر : قرەمیشه ، كوركن ، كستانه ،
وش ، صالقیم ، علی العموم رچینەلی آغاچلر .
خفیف ، غرانیتیك طوپراقلرده : ینه بالادەكی آغاچلر دیكیلمكله
ابر صیرتلرده قاین ، وادیلرده دیشبوداق یتیشدیریلیر .
سیلیسلی ـ كیللی طوپراقلرده : صاری چام ، كوكنار ، لادین ،
ن میشه ؛ قره میشه ، قاین ، كستانه ، قرەآغاچ ، كوركن ، هوش ،
قچه آغاج ، دیشبوداق .
كیللی طوپراقلره : اوستریا قارا چامی ، قورسیقا لاریچیو چامی ،
اری چام ، حلب چامی ، قاین ، آقچه آغاچ ، صالقیم ، لادین وكیرەجی
فضله اولمایان یرلرده كوكنار .
باتاقلق طوپراقلرده : صاری چام ، لادین ، قیزیل آغاچ ، دیشبوداق سوكود .

آلتی صولاق ، صولرك استیلاسنه معروض یرلرده : دیشبوداق قیزیل آغاج ، سوکود ، قاواق .

فوندالق وقیراج وچوق کیرچلی یرلرده : صاری چام ، ساحل چامی .

اورمان آغاچلرینك یتیشدیرلمه‌سی . — قیزیل آغاج

وهوسه : توخوملری ایرکندن طوپلامالی ؛ دوغرودن‌دوغرویه‌زرعیات کوچدر ۱ چلیك یاپیله‌بیلیر ، شاخ ویرمزلر . توخوملری هوادار وقورو یرده محافظه‌ایتمه‌لی ، قوم‌ایله قاریشدیروب‌اکمه‌لی‌ولازم کلیرسه صولامالی . صوك بهارده آچیقده اکیلیر ، توخوملرك اوستی یارم سانتی مترو قدر اورتولور . فیدانلقده ۱٦ سانتی متروآرالقلی صیرالر اوزرینه ٦ شر سانتیم مسافه ایله فیدانلر دیکیلیر . یردونومه ۹۱۰۰۰ فیدان قونور ، فیدانلر ۲-٤ یاشنه کلنجه یرلرینه کوتورولور .

کورکن : توخوملر آغستوسده‌طوپلانیر وقوم‌ایله قاریشدیریله‌رق سرین بریرده محافظه ایدیلیر . توخوملر ۱-۲ سنه قوم ایچنده‌قاتلامه یاپیلدقدن صوکرا صاوورمه صورتیله اکیله‌رك ۲ سانتی مترو قدر طوپراقله اورتولور ، اکمزدن‌اول طوپراقی صولانیر ؛ توخوم سیره‌ك اکیلیرسه فیده‌له‌مکه لزوم یوقدر . فیدانلغك بهر دونومنه ٦٤۰۰۰ فیدان قونور . ۲-۳ یاشنه کلنجه یرینه کوچورولور .

مِیشه وکستانه : توخوملری صوك بهارده طوپلایوب هوادار بر یرده ۲۰ سم قالینلقده ییغه‌رق صاقلامالی ورطوبتلی‌هوالرده برکوره‌کله قاریشدیرمالی ، اکیله‌جکلری وقت طوپراغك اوستنه یایمالی‌واوستلرینی یاپراقله اورتدکدن صوکرا چیمنلنمه‌یه باشلادقلری وقت اکمه‌لیدر . توخوملر صره‌واری اکیلیر ، چیزکیلرك آراسی ۲۰ سم اولوب هر تحته‌ده ٦ صیرا بولونور . توخوملرك اوستی ۳-٤ سم قادار طوپراقله اورتولور . فیدانلر ۳۰ سم آرالقلی صیرالر اوزرینه بربرندن ۸ سم مسافه ایله اکیلیر . بردونومه ٤۰۰۰۰ فیدان قونولور . فیدانلر ۲-٤ یاشنه کلنجه قالدیریلیر .

لادين : توخوملر صوك بهار نهايتنده طوپلانير ، محافظه‌سی ولايدر . تحته‌لرك اوزونلغنه عموداً (١٢) شر سم آرالقلی صيرالره كيله‌رك اوستی ياريم سانتيم طوپراقله اورتولور ، صيجاق وقتلرده كوالكه ياپيلير . فيدانلر ١٨ سم آرالقلی صيرالرك اوززينه بر برندن (٣) ر سانتيم مسافه‌ايله ديكيلير . دونومنه ١٤٥٠٠٠ فيدان‌ديكيلير . ٣-٤ ياشنه كلن فيدانلر قالديريلير .

صاری چام : صوك‌بهارنهايتنده توخوملر طوپلانه‌رق هوادار بريرده محافظه ايديلير. توخوملرصاوورمه صورتيله ا كيلدكدن‌صوكرا ٥ سم قدر طوپراقله اوتولور . فيدانلری قوتلی ودايانيقلی اولوب‌لادين كبی ديكيلير .

ديشبوداغ : توخوملر صوك بهارده طوپلانير ، چيملنمه‌لری كيچ وغير منتظمدر . كوركن كبی صاوورمه صورتيله ا كيلير ، ١,٥ سم طوپراقله اورتولور . صيجاق زمانلرده سپر ياپيلر . فيدانلر ١٨ سم آرالقلی صيرالر اوززينه اوچر سانتيم مسافه ايله ديكيله‌رك ٢-٣ ياشنده قالديريلير .

قاين : توخوملرينه ميشه‌دن فضله اهتمام ايته‌لی؛ فيدانلری نارين اولوب طوكلردن متأثر اولور. توخوملرصيرالره ا كيلير و ٢ سم قدر طوپراقله اورتولور. ايلك‌ياپراقلرك چيقديغی بره قدر فيدانلرك ديبلری دولديريلور. ايجابنده سپر ياپيلير ؛ فيدانلر ٢٥ سم آرالقلی چيز كيلره ٦ شر سم مسافه ايله ديكيلير بر دونومه ٦٥٠٠٠ فيدان قونور ؛ ٣-٥ ياشنه كلن فيدانلر قالديريلير .

ملز : توخوملر صوك بهار نهايتنده طوپلانير ، ايلك بهارده چيملنمه قوتلرنی چابوق غائب ايدرلر . صاوورمه صورتيله ايركندن ا كيله‌رك ياريم سانتيم قالينلغنده اورتيلور، وايجابنده صولانير. فيدانلر بعض برلرده ايكيشر ايكيشر دمت ياپيله‌رق خندقلره‌قونور، خندقلرك آراسی ١٢ سم اولوب دمتلر ٦ شر سم مسافه‌ايله ديكيلير. دونومنده

٢٠٠ بیك فیدان بولونور ، ٣ یاشنه کلن فیدانلر قالدیریلیر .

قره آغاج : — توخوملر حزیرانده کماله کلیر ، همان طوپلایوب صاوورمه صورتیله اکمه‌لیدر، دها ایسی فیدانلغه‌ا کمکدر. توخوملر برساتیم طوپراقلر اورتولور . فیدانلر ١٦ سم آرالقلی صیرالر اوزرنده بربرندن ٦ شر سم مسافه ایله دیکیلیر. دونوم باشنه ٩١ بیك فیدان بولونور . ٢ ـ ٣ یاشنده فیدانلر قالدیریلیر .

فیدانلغه اکیلن اورمان توخوملری

اسامی	توخوملرك چیمله‌نمه قوتی	چیمله‌نمه مدتی	توخوملرك عددی	بردونومه اکیلن توخوم		
				سرپمه	چیزکی‌یه	کومه ایله
	سنه	هفته	برغرامده	کیلو	کیلو	کیلو
قیزیل آغاج	٢	٦_٣	١٢٠٠	٢_١,٥	١,٥	١,٥
آق هوش	١	٥_٤	١٨٠٠	٤_٣	٣	٣
کورکن	٣	٢ سنه	٢٨	٧_٦	٦	٤
قره آغاج	١	٣_٢	١٣٠	٢	١,٥	...
صاری چام	٤_٢	٦_٣	١٥٠	١_٠,٨	٠,٥	٠,٣
آقروشه چامی	٣_٢	پك چابوق	١٢٥	٠,٨	٠,٥	٠,٥,٠,٣
قورسیقا چامی	٣_٢	» »	٦٧	١	٠,٦	٠,٤
اوستریا قاراچامی	٢	٢	٥٣	٢	٠,٦	٠,٤
ساحل چامی	٥_٣	٢	١٩	١,٢	٠,٨	٠,٥
حلب چامی	٤_٣	غیر منتظم	٥٢	١	٠,٦	٠,٤
چیرو چامی	١	٦_٤	٣,٤	...	...	...
لادین	٤_٣	٦_٤	١٢٢	٠,٩	٠,٦	٠,٤
آقچه آغاج	٩	٦_٤	٢٢	٤,٥_٤	٢٠ لتره	١٥

صالقیم (آقاسیا) : توخوملر صوك بهارده طوپلانیر ؛ میشه كبی صیرالر اوزرینه اكیله‌رك بر سم قدر طوپراقله اورتولور كنج فیدانلر صوئوقدن قورقار . فیدەلەمكه لزوم یوقدر . فیدانلر ١ ـ ٢ یاشنده یرلرندن قالدیریلیر . دونوم باشنه ٩١٠٠٠ فیدان بولونور .

كوكنار : ایلول نهایتنده توخوم طوپلانیر ، نقل ایدیلیركن توخومك بوزولماسی ایچون قابوقلری چیقارلماز . ١٠ سم درینلكنده‌كی چیزكیلره اكیله‌رك یارم سانتیم طوپراقله اورتولور . كنج فیدانلرك یپلری دولدیریلور و صوئوقدن محافظه ایدیلیر . ٢ یاشنده فیدانلغه دیكیلیر ؛ سپرك فائده‌سی واردر . ٣ـ٥ یاشنه كلنجه فیدانلقدن قالدیریلیر .

اوستریا چامی : صوك بهار نهایتنده توخوملر طوپلانیر . صاری چام كبی صیراله اكیلیر و ٢ یاشنه كلنجه فیدانلغه دیكیلیر ، ٣ ـ ٤ یاشنه كلنجه فیدانلقدن قالدیریلیر .

فیدانلغه اكیلمه‌لر ایچون توخوملری

اسامی	توخوملرك انبات قوتی مدتی	توخوملرك انبات مدتی	توخوملرك عددی	بر دونومه اكیلن توخوم سرپه	چیزكی‌یه	كومه ایله
	سنه	هفته	بر غرامده	كیلو	كیلو	كیلو
دیش‌بوداق	١	٦_٤	١٥	٥_٤	٢٠	١٥
قاین	١	٤_٣	٣,٥	٣٠_٢٥	٤٠	٢٠
ملز	٣_٢	٥_٣	١٧٠	٣	٢	١-٠,٥
كوكنار	١,٥	٦_٣	٢٢	٨-٧,٥	٦	٥
صالقم	٤_٢	٤_٢	٤٢	٢	١,٥	١,٢
اخلامور	١	٢	٤٥	...	...	...
			كیلوسنده			
كستانه	١	٦_٣	٢٤٠	٥٠_٣	٥٠ لیتره	٣٠
آق‌وقارامیشه	١	٦_٤	٤٠٠	٦٠_٤	٦٠_٥٠	٥٠_٣

بر متره ارتفاعنده‌کی بر طومروغك حجمی

قطر	حجم	قطر	حجم	قطر	حجم
٠,١٠	٠,٠٠٨	٠,٣٥	٠,٠٩٦	٠,٦٠	٠,٢٨٣
٠,١١	٠,٠٠٩	٠,٣٦	٠,١ ٢	٠,٦١	٠,٢٩٢
٠,١٢	٠,٠١١	٠,٣٧	٠,١٠٨	٠,٦٢	٠,٣٠٢
٠,١٣	٠,٠١٣	٠,٣٨	٠,١١٣	٠,٦٣	٠,٣١٢
٠,١٤	٠,٠١٥	٠,٣٩	٠,١١٩	٠,٦٤	٠,٣٢٢
٠,١٥	٠,٠١٨	٠,٤٠	٠,١٢٦	٠,٦٥	٠,٣٣٢
٠,١٦	٠,٠٢٠	٠,٤١	٠,١٣٢	٠,٦٦	٠,٣٤٢
٠,١٧	٠,٠٢٣	٠,٤٢	٠,١٣٩	٠,٦٧	٠,٣٥٣
٠,١٨	٠,٠٢٥	٠,٤٣	٠,١٤٥	٠,٦٨	٠,٣٦٣
٠,١٩	٠,٠٢٨	٠,٤٤	٠,١٥٢	٠,٦٩	٠,٣٧٤
٠,٢٠	٠,٠٣١	٠,٤٥	٠,١٥٩	٠,٧٠	٠,٣٨٥
٠,٢١	٠,٠٣٥	٠,٤٦	٠,١٦٦	٠,٧١	٠,٣٩٦
٠,٢٢	٠,٠٣٨	٠,٤٧	٠,١٧٤	٠,٧٢	٠,٤٠٧
٠,٢٣	٠,٠٤٢	٠,٤٨	٠,١٨١	٧٣	٠,٤١٩
٠,٢٤	٠,٠٤٥	٠,٤٩	٠,١٨٩	٧٤	٠,٤٣٠
٠,٢٥	٠,٠٤٩	٠,٥٠	٠,١٩٦	٧٥	٠,٤٤٢
٠,٢٦	٠,٠٥٢	٠,٥١	٠,٢٠٤	٧٦	٠,٤٥٤
٠,٢٧	٠,٠٥٧	٠,٥٢	٠,٢١٢	٧٧	٠,٤٦٦
٠,٢٨	٠,٠٦٢	٠,٥٣	٠,٢٢١	٧٨	٠,٤٧٨
٠,٢٩	٠,٠٦٦	٠,٥٤	٠,٢٢٩	٧٩	٠,٤٩٠
٠,٣٠	٠,٠٧١	٠,٥٥	٠,٢٣٨	٨٠	٠,٥٠٣
٠,٣١	٠,٠٧٥	٠,٥٦	٠,٢٤٦	٨١	٠,٥١٥
٠,٣٢	٠,٠٨٠	٠,٥٧	٠,٢٥٥	٨٢	٠,٥٢٨
٠,٣٣	٠,٠٨٦	٠,٥٨	٠,٢٦٤	٨٣	٠,٥٤١
٠,٣٤	٠,٠٩١	٠,٥٩	٠,٢٧٣	٨٤	٠,٥٥٤

قطر	حجم	قطر	حجم	قطر	حجم
٨٥	٠,٥٦٨	٩٠	٦٣٦	٠,٩٥	٠,٧٠٩
٨٦	٠,٥٨١	٠,٩١	٠,٦٥١	٠,٩٦	٠,٧٢٤
٨٧	٠,٥٩٥	٠,٩٢	٠,٦٦٥	٠,٩٧	٠,٧٣٩
٨٨	٠,٦٠٨	٠,٩٣	٠,٦٨٠	٠,٩٨	٠,٧٥٥
٨٩	٠,٦٢٢	٠,٩٤	٠,٦٩٤	٠,٩٩	٠,٧٧٠
				١,٠	٠,٧٨٦

بو جدول موجبنجه مقطوع اشجارك مساحهٔ جميه‌لرینی بولمق ایچون:
١ — طومروغك اورتاسنده‌کی قابوقلی قطری اولچوله‌جك .
٢ — طومروغك قابوق قالینلغنك وسطیسی بولونه‌جق .
٣ — طومروغك طولی اولچوله‌جك .

٤ — قابوق قالینلغنك قطرده‌کی قالینلغی تعیین ایدیله‌جك [شویله‌که بولونان قابوق قالینلغی‌نك ایکی مثلی آلنه‌جقدر]

٥ — (١) نومروده‌کی قابوقلی قطر قالینلغندن (٤) نومروده‌کی قابوق قالینلغی طرح اولونه‌جقدر .

٦ — الده ایدیلن مقدار (قشرسز قطر متوسط) یوقاریده‌کی جدولده بولونه‌رق قارشیسنده‌کی حجم مقداری طومروغك طولیله ضرب ایدلك صورتیله طومروغك بوتون حجمی بولونه‌جقدر . متعدد طومروقلر وار ایسه بونلرك عددیله ضرب ایدیله‌رك هپسنك حجمی بولونور .

مثلا قابوقلی قطر متوسطی ٦٥ سانتی‌مترو وقابوق قالینلغی ٠,٠٢ وطولی ٣ مترو اولسه ۰ ٢٠ عدد طومروق بولونسه

٠,٦٥ — ٠,٠٢ × ٢ = ٠,٦١ اولور ٠,٦١ قطرینك معادلی حجم ٠,٢٩٢ اولدیغندن ٠,٢٩٢ × ٣ × ٢٠ = ١,٧٥٢ مترو مکعبی اولمش اولور .

بو جدول موجبنجه قائم اشجارك مساحهٔ جميه‌لرینی بولمق ایچون :
١ — آیاقده‌کی آغاجك ١,٣٠ مترووده‌کی قابوقلی قطری بولونه‌جق

٢ — آغاجك قابل اعمال اولان قسمه قدرکی ارتفاعی اولچوله جك (تخمینی یاخود داندرو مترو ایله)

٣ — حجم صحیح ایله حجم غیر صحیح بیننده کی نسبتدن عبارت اولان امثال اشکال تعیین اولونه جق

٤ — قابوق قالینلغناك وسطیسی بولونه جق

٥ — عدد اشجار آلنه جق

٦ — آغاجك قابوقسز قطری [مقطوع اشجارك مساحه سنده کی ٤ نجی و ٥ نجی ماده لرنده یازلدیغی وجهله] تعیین اولونه جق

٧ -- قابوقسز قطر قالینلغی جدولده آرانیله رق قارشوسنده یازیلان حجم مقداری؛ ارتفاع وامثال اشکال وعدد اشجار ایله ضرب ایدیله رك مطلوب اشجارك حجمی الده ایدلمش اولور .

مثلا قطری ٠,٦٥ قابوق قالینلغی ٠,٠٢ مترو قابل اعمال قسمه قدر اولان ارتفاعی ١٢ مترو عدد اشجار ١٥ امثال اشکال ٠,٨٥ اولسه اولا ٠,٦٥ — ٠,٠٢ × ٢ = ٠,٦١ اولور ٠,٦١ قطرینك جدولده کی معادلی حجم ٠,٢٩٢ اولدیغندن ٠,٢٩٢ × ١٢ × ٠,٨٥ × ١٥ = ٤٤,٦٧٦ مترو مکعب اولمش اولور .

استر حسابیله مساحه : اکثریا کراسته‌لکه صالح اولمیان اشجار بو اصولده مساحه اولنور . بونك ایچون اولا اشجارك معمول حجمی بولونه‌رق بو حجم دوزکون اولان اشجارده ١,٤٥ اکری اولانلرده ١,٧٠ و وسطی اوله‌رق ١,٥٥ رقملریله ضرب ایدیله‌رك استر مقداری بولنور .

آغاجلرك یه‌سنك مساحه‌سی : قائم بولونان اشجارك کراسته‌لکه صالح اولان کووده‌سی کوچولدکدن صوکرا تپه داللرینك مقدارینی بولق ایچون کووده‌نك هر مترو مکعبنده بروجه آتیه تپه بولوندیغی قبول اولونور .

	چوق داللی اشجار		متوسط داللیلر		آز داللی آغاجلر	
میشه	١,٨٠	ستر	١,٦٠	ستر	١,٤٠	ستر
قاین	٢	»	١,٧٠	»	١,٦٠	»

اکثریا بر مترو مکعب ساقك برمترو مکعب دال وتپه ویردیکی قبول اولنورکه بوده استره تحویل ایدیلنجه ١,٥٥ استر ایدرکه بونك اوچده بری حطبلغه و اوچده ایکیسی کومورصالحدر .

رچینه‌لی اشجار کبیره‌یی حاوی اورمانلرده برمترو مکعب ساق ٠,١٠ مترو مکعب دال ویرر . عادی ماسیفلرده ٠,١٠-٠,١٥ ، اشجار منفره‌ده‌ده ٠,١٥-٠,٢٥ مترو مکعب دال حساب اولنور .

ب اورمانك تجسمات سنویه‌سی

تجسمات سنویه‌دن اورمانك معین برزمان طرفنده‌کی حجمنك سنینه تقسیمندن چیقان خارج قسمته دیرلر .

مثلا ٦٠ یاشنده بر هکتار اورمانك حجمی ٣٥٤ مترو مکعب اولسه بونك تجسمات سنویه‌سی ٣٥٤ ـ ٦٠ = ٥,٩ اولمش اولور یعنی سنه‌ده ٥ مترومکعب ٩٠٠ ده‌سی مترومکعب بویودیکی آکلاشیلیر .

ب اورمانك کثافتی

اورمانك اشجارلی قسمی ایله اورمان طوپراغی سطحی بیننده‌کی نسبته اورمانك کثافتی دینیر . عموم اشجارلی ساحه اورمان طوپراق سطحنی تماماً استر ایدر ایسه بوکثافته واحد اعتبار اولونور . بونك برطاقم تقسیماتی واردر . واحددن اونده دوقوزه‌قدر (کثیف) اونده آلتیدن سکزه قدر (سیره‌ك) اونده اوچدن اونده بشه قدر (پك سیره‌ك) و اوندن آشاغیسی بوشلق اولور .

ب اورمانك حاصلات جدوللری

طوپراغی عینی قوهٔ انباتیه‌یه مالك بر هکتارلق بر اورمانك بش ویا اون سنه فرق ایله مختلف یاشلرینك ویردکلری حجم حاصلاتنی تعیین و ارائه ایدن جدوللره (حاصلات جدوللری) دینیر . بوجدوللر ، مختلف نوع آغاجلر اوزرینه تنظیم اولونور . بونلرك ایچنده الك مقبول اولانلر (فایست مانته‌ل) حاصلات جدوللریدر بو جدوللر مطبوع اولوب یاپیله‌جق تجربه‌لر نتیجه‌سنده تعدیلاً هر اورمانده تطبیق اولونه بیلیر .

بو جدوللری استعمال ایتمك ایچون : اورمان هانکی اشجاره عائد ایسه بو جدوللردن آغاجك نوعی بولونهرق طوپراغك قوۀ انباتیهسنه وآغاجلرك یاشلرینه کوره جدولده تقابل ایدن جمللر آلینیر .

اوقالیپتوس (صبتره اغاجی Eucalyptus) . — باتاقلق اراضینك هواسنی تمیزلر وکوزل اورمان تشکیل ایدر. قیمتلی بر آغاجدر. چابوق بویور ، کراستهسی سرتدر .

اك مشهور نوعلرندن بولونان (غلوبولوس Giobulus) و (روسترانا Rustrana) نوعلری رطوبتلی هواوتملی طوپراغی سورەر ، دکزه یاقین یرلرده کوزل یتیشیر . (آمیغدالینا) نوعی طاشلی قوملی طوپراقلرده و (اوبلیقا) نوعی غایت یوکسك یرلرده وقوتسز طوپراقلرده یتیشه بیلیر (ترەتیقورنیس) نوعی باتاقلق یرلری سوەر . حالبوکه (اوقسیدانتالیس) نوعی صوئوغه وقوراقلغه دایانقله برابر دکز کنارنده اصلا یتیشمز . بونلرك ایچنده غایت چابوق بویومکله برابر صوئوق و صیجاغه و رطوبت و قوراقلغه دایانان (رەزنی فەرا) نوعیدر . بو آغاجی یتیشدیرمك ایچون اك زیاده توخوم قوللانیلیر . چونکه کوکلری برمدت آچیقده قالمش اولان فیدانلر طوتمازلر . توخوم کوزلجه ئەلنمش و چوروك کوبره ایله قاریشدیرلمش فیدلکاره دها ایسی اوفاق صاقصیلره ایلك بهارده اکیلیر و ایرتەسی سنەنك ایلك بهارنده طوپراغیله برابر فیدانلر چیقاریلوب اصل یرلرینه دیکیلیر .

چیتلر ایچون قوللانیلان بعض نباتات

ماقلورا Maclure . — یاپراقلری دیکنلی وصیق اولدیغندن باغچەلرك اطرافنه چیت یاپمق ایچون قوللانیلیر . قیصه بویلی توینات آغاجلرندندر . دوغرودن دوغرییه توخوملری باغچه کنارلرینه دیکیلیر .

غلادیچیا — Glèditschia - Fevrier d' Amerique
...ده دیکنلیدر . چیتلر ایچون قوللانیلیر . ایلك بهارده توخوملری
...دانلغه اکیلیر . الك ایی نوعی (غلادیچیا تریپا قانتوس)در .

آوه دیکنی Crataegus Oxyacantha — بیاض چیچکلی
...رمزی میوه‌لی و دیکنلی آغاججقلردندر . هرنوع طوپراقده یتیشیر .
...وزرینه الما، آرمود کبی فیدانلر آشیلانیر. بونلردن باشقه (مرسین)،
...اسپیره‌آ) ، (ایله کس اکیفولیوم) نباتلری‌ده چیتلر ایچون
...وللانیلیر .

سبزه باغچه‌سی

...ورفانداسبزه‌لرنه‌صورتده‌یتشدیریلیر وفیده‌یاصدیقلری ناصل‌یاپیلیر

تورفانداجیلق، باغچوانلقده‌چوق‌اهمیتلیدر. موسمندن‌اول‌یتشدیریلن سبزه‌لر باغچوانه چوق کار براقیر . قیشی اوزون ، یازی قیصه‌سوره‌ن مملکتلرده تورفانداجیلق دها فائده‌لیدر .

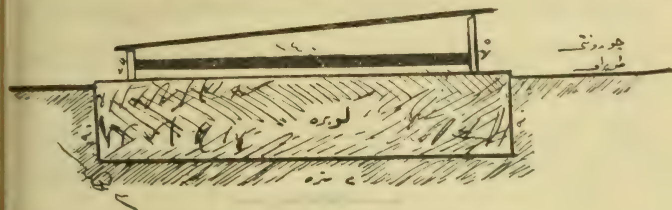
ایرکن یاز سبزه‌لری یتشدیرمك ایچون قیش صوکلرنده سبزه توخوملرینی هنوز هوالر وطوپراقلر صوئوق‌ایکن صیجاق یرلره‌اکه‌رك فیده (فیدان) یتشدیرمك وهوا ایله طوپراق ایصیندیغی وقت بونلری چیقاروب باغچه‌یه دیکمك لازمدر . فیده اصولی الك زیاده پاطلیجان ، بوبر ، طوماتس وقاباق کبی سبزه‌لر ایچون یاپیلیر .

فیده‌لر یتشدیرمك‌ایچون حاضرلانان یره (یاصدیق) دینیر. فیشقی یعنی تازه بیکیر کوبره‌سی قوللانعه‌دن سبز بر یرده یاپیلان توخوم أولکلرینه (صوئوق‌یاصدیق) ، حاصرلرله‌برازاوستی قپادلمش أولانلرینه (ایلیق یاصدیق) اوستلری ، جاملرله اورتولن وتازه‌فیشقی ایله ایصید‌یلانلرینه (صیجاق یاصدیق) دیرلر .

صیجاق یاصدیق ؛ تازه فیشقیدن حاصل اولان صیجاقلغی دیشاری

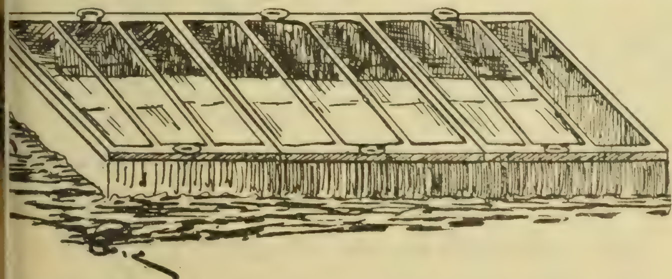
چیقارمایه‌جق و دیشاریده‌کی صوئوق هوایی ایچری آلمایه‌جق صورتده قپادلمش جاملی برقاصه (صاندیق) دن عبارتدر .

صیجاق یاصدیق قاصه‌لری ؛ دورت سانتی مترو قالینلقده کورکن ویاچام تخته‌سندن یاپیلیر. دورت دیواردن عبارتدر. آرقه‌دیواری تشکیل

فیده یاصدیغی

ایدن تخته‌نك اوزونلغی ۳,۶۰ مترو ؛ یوکسکلکی ۳۵ سانتی مترودر. اوك دیواری تشکیل ایدن تخته ینه ۳,۶۰ مترو اوزونلغنده اولوب ۲۵ سانتی مترو یوکسکلکنده‌در. یان دیوارلری تشکیل ایدن تخته‌لرك اوزونلغی ؛ ۱,٤۰ مترو آرقه کانی یوکسکلك ۳۵ سانتی مترو اوك طرف یوکسکلکی ایسه ۲۵ سانتی مترودر . بو صورتله میللی یاصدیغه

صیجاق یاصدیغی — فیده‌لك جامکانی

کونشك صیجاقلغی دها ایی تأثیرایدر ویاغمورصولری دها قولای چکیلیر .

قاصه (صاندیق) بوصورتله حاضرلاندقدن صوکرا تخته‌لری بربرینه چیویله تمیه‌رك ایسته‌نیلدیکی وقت قولایجه سوکمك ونقل ایتمك اوزره قونولان

کوشه بندلره (دمیرلره) ویده‌له‌نیروایلریده صوئوق وصیجاق تأثیریله قابورلاشمه‌سی ایچون ۱,٤٠ مترو اوزونلغنده اوچ میلی مترو قالینلغنده و اوچ سانتی مترو کنیشلکنده ایکی دمیر لامایله باغلانیر . بو دمیر لامالر بربرندن ۱,۲٠ مترو اوزونلقده قونولاجغندن قاصه‌نك اوستنه‌قونه‌جق چرچیوه‌لر بولامالرك تمامیله‌اورته‌سنده بربرینه‌دوقونور . لامالرك دیکر برفائده‌سی هراوچ چرچیوه‌نك آغیرلغنی قاصه‌یه مساواة تقسیم ایتمکدر .

بر قاصه‌نك اوچ چرچیوه‌سی اوله‌جقدر . هر بر چرچیوه‌نك کنیشلکی ۱,۲٠ مترو اولوب یان یانه کلدکلری زمان قاصه‌یی تمامیله اورتمش اولورلر . اوزونلقلری ۱,۲٠ متورودر. چرچیوه‌لر ایکی بولمه ایله اوچ مساوی قسمه آیریلیر وهر قسمه اوچ دانه جام کچیریلیر . بو صورتله اوچ چرچیوه ایچون یکرمی یدی دانه جام لازمدر . چرچیوه‌لرك هر ایکی طرفنه تام‌اورته‌یه کلمك شرطیله برر قولب‌طاقمق لازمدر .

دستکلر . — دستکلر یاصدیقلری هوالاندیرمق ایچون جامکانلری قالدیرمغه مخصوص اولوب برقاچ کرتیکلی برمردیوندن عبارتدر . هریاصدیق ایچون اوچ دانه لازمدر . احتیاج نسبتنده چرچیوه‌لرك فضله ویا نقصان آچیلماسنه خدمت ایدرلر .

حاصیرلر . — کیجه‌لری ، سرت صوئوقلردن یاصدیقلری قوروق بویوك ایچون وکنیش ایکی صاغلام حاصیرله صارمق لازمدر . کیجه قار یاغارسه صباحلین بو قارلر سوپوروله‌کدن صوکرا حاصیرلر آچیلمالیدر .

قفسلر . — کونش پك کسکین وتأثیرلی برحالده چرچیوه‌لره عکس ایدرسه هنوز کورپه اولان فیده‌لری بوزار . بویله زمانلرده چرچیوه‌لر کبی عین بویوکلکده قفسلر یاپدیریلوب یاصدیغك اوستنه قونولور .

معلومدرکه تازه کوبره چورورکن صیجاقلق چیقاریر . ایشته بو صیجاقلقدن استفاده ایلهمك مقصدیله یاصدیقلر یاپیلیر . هر کوبرهنك ویرهجکی صیجاقلق بر دکلدر ، اك ایسی تازه بیکیر فیشقیسیدر .

یاصدیقه محللرینك حاضرلانمهسی . — یاصدیق یاپیلهجق محل ؛ پویراز ویلدیز روزکارلرندن محافظهلی اولمالیدر . طوپراغی صولری آلتنه سوزه بیلهجك بر حالده بولونمالیدر . قورولهجق یاصدیقلرك عددینه کوره یر آیریلیر . بر صیجاق یاصدیق ایچون درت متر واوزونلغنده وایکی مترو کنیشلکنده منتظم بر مستطیل چیزیلهرك ٧٠ — ٩٠ مترودرینلکنده برچوقور قازیلیر . وبوچوقوره تازه فیشقی طاشیمغه باشلانیر . بو چوقور ایچون بر عمله آیریلیر . طاشینان کوبره بر دمیر یابا (دیرهن) ایله بو عمله طرفندن کوزلجه دوشهنیر . دوشهنمش کوبره باغچهنك بوتون عملهسنه کوزلجه چیکنتدیریلیر . بوکوبره اوزرینه بر طبقه دها دوشهنیر . بو عملیاته چوقور آغیز آغیزه دولونجهیه قدر دوام اولنور . شاید کوبره چوق قورو ایسه کوبره طبقهلری آراسنه سوزکجلی بر قوغا ایله خفیفجه صو سرپیلیر و بو صورتله کوبرهنك چورومهسی ویانماسی قولایلاشدیریلیر . چوقور بوسبوتون دولدقدن صوکرا قاصهنك کوزهلجه اوطورماسی ایچون دوزلدلهسنه چوق دقت ایتمك لازمدر . بعده قاصهنك دورت تحته دیواری ویدهلرله باغلانیر .

قاصهنك ایچنه ایکی پارماق قالینلغنده الهنمش باغچه طوپراغی وبونك اوزرینه اوچ پارماق قالینلغنده چورومش سیاه کوبره دوشهنیر ودوز بر تحته ایله طوپراق صیقشدیریلیر وایکی دمیر لاما قاصه تحتهلرنده آچیلمش بووالره صیقیجه کچیریلیر ویاصدیقك دیشاری قسمی تازه کوبره ایله صاریلیر . بو کوبره یاصدیقدهکی صیجاقلغك ضایع اولماسنه میدان ویرمهمك ایچون قونور . بودیشاریدهکی کوبرهیی هر اون بش کونده بر دکیشدیرمك لازمدر .

اوچ دورت کون قدر یاصدیقه توخوم اکیلمز ؛ چونکه کوبرهنك صیجاقلغی یوکسك وچیقاردیغی نشادر روحی (آمونیاق) فضلهدر .

رت كون صوكرا پك صيق اولماق اوزره قالينجه ياغلى بياض بر
اغد ايله توخوملر سرپيلير وآووچله يارېم پارماق قالينلغنده چورومش
ياه كوبره ايله توخوملر اورتولور. توخوملرك اوستنه سرپيلن كوبره يه
آستار) ديرلر. آستار دخى دوز برتحته ايله صيقشديريلير. توخوملر
بليزلنجه يه قدر جاملرك اوستى حاصيرلرله قپاديلوب ياصديق قارانلقده
راقيلير وياالكز اوكله دن اول صولامق ايچون آچيلير. ايلك كونلرى
صيجاقلق فضله اولديغندن كونده ايكى دفعه صولامق لازمدر. يدى سكز
كون ايچنده توخوملر كوزه لجه فيليزلنمكه باشلار. اوزمان حاصيرلر همان
الديريلير. ياپراقلر چيقوب ياصديقك ايچى يم يشيل اولونجه طوپراق خداسندن
يلك ياپراقلر چيقديغى يره قدر چوروك كوبره سرپمك وديپلرينى
ولديرمق لازمدر. بو كوبره نك برقسمى ياپراقلرك اوزرنده قاله جغندن
ل ايله خفيفجه ياپراقلر صارصيلميه رق تمزله نير و بعده صولانير .

ديبلرى بسلنمش اولان فيده لر دها قوتله كوكله نيرلر . فيده لر
؛ ـ ٥ پارماق بويلاندقلرى زمان باشـقه بر ياصديقه ايكيشر پارماق
آراقله وشاشيرتمه صورتيله كوچورولور. بوايكنجى ياصديق ايليق
ولوب تازه كوبره طبقه سى برنجى ياصديغك يارىسى قدردر. شاشيرتمه
صديقلرنده فيدانلرك دها سربست بر شكلده بيويه رك سرتله شوب
آتيلاشدقلرى كورولديكندن يالكز باغچه طوپراغى قوتماليدر. فيدانلرى
بدا بوقسمزلغنه آليشديرمق ايچون چورومش كوبره يه لزوم يوقدر.

توخوملرك ياصديقلره هانكى آيده اكيله جكى مملكتك صيجاقلغنه
موثوقلغنه كوره دكيشير. بهارى ايركن كلن آق دكز قييلرنده كى مملكتلرده
وخوملر كانونى ثانى ابتدالرنده ياصديقلره اكمك لازم اولديغى حالده
بشى اوزون سوره ن يايلاوصوثوق مملكتلريمزده توخوملرك ياصديقلره
كيلمه سى يرينه كوره بر، بربوچوق آى قدر كجيكديريلير. شاشيرتمه
ايليق ياصديقلرده كى قيصه بويلو، سرت، قوتلى فيده لرك باغچه ده طوتمامق
حتمالى يوقدر . فيده ياصديقلرنده كى فيدانلرك صيق طومورجق حالنده
چيچكلرى كوزه چارپمغه باشلار هوانك ايلك مساعده لى كونلرنده
غچه يه نقل اولونورلر .

سبزه باغچه‌سی زرعیات ومحصولات جدولی

سبزه‌لرك اسملری	بر لیتره توخوملك آغیرلغی غرام	بر غرام توخوملك عددی	وسطی منبتیت قوتی	توخوملرك اكیلمه موسملری		فیده‌لرك دیكیلمه موسملری		بر دونومه اكیلن ویا دیكیلن	
				معتدل یرلرده	صوئوق یرلرده	معتدل یرلرده	صوئوق محللرده	توخوم كیلو	فیده عدد
اسپاناق	٣٧٠	٧٠	٥	ت-تا	م-می ت-ل			٣,٥-٤	.
انكنار	٦٠٠	٢٥٠	٤	.	.	م.ن	ن.م	.	٢-٤ بیك پیچ
بامیا	٦٥٠	١٨	٥	م ن	ن می	.	.		
بزه‌لیا	٧٠٠		٣	ل تا	ط.م	.	.	٢٠-٢٥	
باقلا	٥٠٠		٤	ل تا	ط.م	:	:	١٥-٢٠	
بوكرولجه	٦٠٠	.	٣	ن-غ	می-ت	.	.	١٥-٢٠	
بوبر	٦٠٠	٢٠٠	٣	كا.تا كو	ط.م	ن.م	می ح		
بازی	٦٠٠	٢٥٠	٥	ت-ش	م-می.ت-ل	.	.		
پتاتس	٤٠٠	٢٠٠	٤	ط م	م.ن	:	:	١٠٠	یومرو
پراصه	٥٥٠	٤٠٠	٢	م-می	م.ن	ت.غ	ت.غ	٢-٣	٣٠ بیك
پاطلیجان	٥٠٠	٢٥٠	٥	كا.كو	ط.م	ن.می	می.ح		٢٠٠٠

سمير اوى	٦٥٠	٢٥٠	٧	ط.م	ن.مى	.	.		
صاريمساق	.	.	.	ل-ط	م.ن	.	.	١٥٠	.
صوغان	٥٠٠	٥٠	٣	م.ن	ن مى	.	.	٣	.
آرپاجق	.	.	.	م.ن	ن.مى	.			
فيندیق طورپى	٧٠٠	١٢٠	٣	هر آى	ن-غ			٣	
باير طورپى	٦٠٠	١٠٠	٣					١,٥	
طوماتس	٣٠٠	٢٥	٤	كا.كو	ط م	ن.مى	مى.ح		
فاصوليا	٧٠٠	.	٣	م-ل	مى-غ	.	.		
قارنه‌بهار	٧٠٠	.	٥	م-مى	م.ن	ت.غ	ت.غ	١	
قارپوز	.	٤	٥	ن.م	مى.ح	.	.	٢٠ عدد	اوجاغه
قاوون	٤٠٠	.	٥	ن.مى	مى.ح	.	.	٣ عدد	»
ساقز قباغى	.	.	٥						
حلواجى قباغى	٤٠٠	٣	٦	ن.مى	مى.ح				
قوش قونماز	٨٠٠	٢٥٠	٤	م.ن	ن.مى			٠,٣٥٠	١٥٠ پنچه
كره‌ويز	٤٥٠	٢٥٠٠	٥	ط.م	م.ن	مى.ح	ح.ت		
لاحنه	٧٠٠	٣٢٠	٥	م-مى	م ن	ت.غ	ت.غ	١	
مارول	٤٢٥	.	٤	مختلف	مختلف				
مايدانوز		١	٢	ط-تش	م-ل				
ير الماسى				ط.م	م.ن			٢٠٠-١٠٠	

مختلف سبزه‌لرك زرعيات ومحصولاتى

هر سبزه‌نك اكيله‌جكى و ديكيله‌جكى موسملر هر آيك زراعت تقويمى قسمنده يازلمشدر . سبزه جدوللرنده سبزه‌لره عائد معلومات خلاصه ايدلمشدر . هر آيك اسملرينى قيصه‌جه يازمق ايچون شو حرفلر قبول اولونمشدر. مارت = م. نيسان = ن. مايس = ى حزيران = ح . تموز = ت . آغستوس = غ . ايلول = ل تشرين اول = تا. تشرين ثانى = تش. كانون اول = كا. كانون ثانى = كو شباط = ط . ايكى حرف آراسنده بر خط قونولورسه او ايكى آى آراسنده اكيله‌بيلير ديمكدر .

ميوه باغچه‌سى

(١) آغاچلرك توخوم واسطه‌سيله اوره‌دلمه‌سى

توخومدن يتيشن آغاچلر قوتلى ، داياڭقلى وخسته‌لقسز وعمرلى اولورسه‌ده ميوه ويرمه‌سى ايچون پك چوق وقت بكله‌مك لازم كلديكى كبى آغاچلر اكثريا يبانيلشه‌رك ميوه‌لرى كوچوك ولذتسز اولور بوسببله بونلرى دائما آشيلامغه مجبوريت واردر . اكيله‌جك توخوملر تازه ، كوفسز وقوۀ انتاشيه‌سنى غائب ايتمه‌مش اولماليدر .

قاتلامه عمليانى (استراتيفيقاسيون) . — كيچ چيمله‌نن توخوملرك چيقماليرنى قولايلشديرمق وچيملنمه قوتلرينى محافظه ايله‌مك ايچون قاتلامه عملياتى ياپيلير . الما ، آرمود ، چام ، كستانه ، سروى ، ديشبوداق ، كيراز ، شفتالى كبى آغاچلرك توخوملرى قاتلامه‌يه قونور. بونك ايچون ، برقاريش بويكسكلكنده برصانديق (مثلا برغازصانديغى وياخود بر طوپراق ساقسى آلنه‌رق ديبنه طاش پارچالرى ، چاقيل كره‌ميد قريننيسى قونولدقدن صوكرا ٣-٤ پارماق قالينلغنده برطبقه قوم واونك اوستنه‌ده بربرينه دوقونمامق شرطيله توخوملر قونولور ؛ بونك

اوستنه‌ده تکرار قوم ونوخوم قونوله‌رق بویله‌جه ٥ ـ ٦ قات یاپدقدن صوکرا الك اوسته بش پارماق قالینلغنده قوم قونولور ، ال ایله اوستی باصدیریلیر. اگر توخوملر کوچوك ایسه قوم طبقه‌لری ده اینجه اولور. بوصاندیقلر مخزنلرده صاقلانیر. ایلك بهارده قاتلامه‌دن چیقاریلان توخوملر فیدانلغك تخته‌لری (اولکاری) اوستنده‌بربرندن ١٥ شر سانتیم آرالقلی چیزکیلره اکیلیر وتوخومك بویوکلکنه کوره طوپراقله اورتوله‌رك اوستنده‌ده ایکی پارماق قالینلغنده صامانلی تازه کوبره یاییلیر. توخوملر تخته‌لره سرپمه ، چیزکی ویا کومه اصولیله اکیلیر .

(٢) **دالدیرمه ایله آغاجلرك اوره‌دلمه‌سی.** — باغچیلقده‌وزینت باغچه‌لرنده پك چوق یاپیلیر. الما، آیوا ، اینجیر، نارکبی میوه آغاجلری‌ده دالدیرمه‌ایله چوغالدیلیر . [٢] صوئوق مملکتلرده دالدیرمه‌ایلك بهارده هواسی ملایم اولان یرلرده صوك بهارده وقیشین یاپیلیر . بوخصوصده طوپراغك‌ده تأثیری واردر . مثلا آغیر ، کیللی ، صوئوق و صولاق طوپراقلرده ایلك بهارده ، خفیف وقوملی طوپراقلرده صوك بهارده یاپمق لازمدر. دالدیرمه‌نك برچوق انواعی واردر: بعض آغاجلرك کووده‌سنه یاقین یرلرنده سوزکونلر پیدا اولورکه بونلر صوك بهارده آنالرندن آیرلدقدن صوکرا ایرته‌سی سنه صوك بهارده سوکوله‌رك برلرینه دیکیلیر. بوکا (قیشقین دالدیرمه‌سی) دیرلر. بعضاً بر آغاچ طوپراقدن برقاریش یوکسکلکده کسیلیر ، بورادن یازین برچوق سورکونلر چیقار. صوك بهارده بوسورکونلرك چیقدیغی یری اورتونجه‌یه قدر طوپراقله دولدیریلیر وایرته‌سی صوك بهارده بوسورکونلر کوکلنمش اوله‌جقلرندن آنادن آیریلیر. بوکا (تپه دالدیرمه‌سی) دینیلیر. آصمه‌لرك وکوچوك آغاجلرك قوتلی واوزون اولان سورکونلری طوپراغه دالدیریلیرسه (عادی ویا کمر دالدیرمه) دینیلیر . اریك کبی بعض آغاجلرك داللری یوکسك اولور . بونلردن دالدیرمه یاپمق ایچون عادی ساقسی ویاخود چینقودن، تنکه‌دن یاپیلمش خونی بچمنده قابلر ایچریسنه دال آلندقدن صوکرا ایچنه طوپراق دولدیریلیر واپلرله آغاجه باغلاندقدن صوکره آراصیرا صولانه‌رق کوکلندیریلیر. بوکاده (یوکسك دالدیرمه) دیرلر .

(٣) **چلیك واسطه‌سیله آغاجلرك اوره‌دیلمه‌سی**. — كنج، قوتلی و خسته‌لقسز آغاجلرك بر ویا ایكی سنه‌لك داللرندن آلینیر. بونلردن چلیك كسیلیر ایكن دائما بر كوزك اوستندن كسمه‌لی. چلیكلرك اوزونلغی آغاجك جنسنه وطوپراق ایله اقلیمك طبیعتنه كوره دكیشیر. صوئوق یرلرده چلیكلر دائما قیصه اولور. بعضاً ایلك بهارده دیكیله‌جك چلیكلرك ۲۰-۵۰ دانه‌سنی بردمت یاپوب باغلادقدن صوكرا سوزه‌ك طوپراغك ایچنه باش آشاغی قویه‌رق چیملندیرمك اقتضا ایدر. چلیكلمه‌نك موسمی دالدیرمه كبی صوك بهار ویا ایلك بهاردر. چلیكلر بعضاً اوكچه‌لی اولور یعنی آلت طرفنده بوداق بولنور.

دوت كبی بعض آغاجلرك صوك بهارده كسیلن داللری ایلك بهاره قدر محافظه ایدلدكدن صوكرا ایلك بهارده بودالك هر بر كوزی بر پارماق قدر آغاج پارچه‌سیله برابر كسیله‌رك تخوم اكر كبی یاصدیقلره اكیلیر.

اورمان آغاجلرینك وكول فیدانلرینك بر چوغنك داللرینی كسه‌رك بوبلی بوینه طوپراغك ایچنه یاتیررلر وچیقان سوركونلری دیكرلر. انجیر كبی بعض میوه آغاجلریده بوصورتله چوغالدیله بیلیر.

(٤) **آغاجلرك آشی واسطه‌سیله چوغالدلماری**. — آشی ایچون باغچوان بچاغی، آشی چاقیسی، دستره، باغچوان مقاصی كبی آلتلر قوللانیلیر. آشی قلملری قوتلی، صاغلام آغاجلرك اك ایی داللرینك اورته یرلرندن آلینمالیدر. قلملر قیشدن كسیله‌رك حاضرلانیر وبرچوقورك ایچنه میللی صورتده قونه‌رق خفیف برطوپراقله اورتولوب ایلك بهاره قدر محافظه ایدیلیر. آشیلر باشلیجه یاناشدیرمه آشی، قلم آشیسی و یاپراق آشیسی نامیله اوچه آیریلیر. یاناشدیرمه آشی، یان یانه بولونان ایكی آغاجك داللرینك بربرینه آشیلانماسندن ویاخود یان یانه اولان ایكی آغاجدن برینك اوست قسمنی دیكرینك كوده‌سی اوزرینه نقل ایتمكده تطبیق اولونور.

قلم آشیلرینك دخی پك چوق نوعلری موجود اولوب اك مشهورلری انكلیز آشیسی، یارمه آشی، باشدن قابوق آشیسی

ندن قابوق آلتی آشیسی ؛ قاقه، قاپلامه و بیندیرمه آشیلریدر. قلم آشیلری
ایلك بهارده و یاخود صوك بهارده یاپیلیر .
یاپراق آشیلریده باشلیجه دودوك آشیسی، سورکون کوز آشیسی،
ورغون کوز آشیسی نامیله اوچه آیریلیر . دودوك آشیسی انجیر ،
جویز، دوت، کستانه، کیراز کبی قابوغی قولایلقله آیریله بیلن آغاچلرده
یلك وصوك بهارده یاپیلیر .
سورکون کوز آشیسی نیسانده یاپیلیر وکچن سنه نك داللری اوزرنده
ولوناز کوزلر آلینیر، دورغون کوز آشیسی یازین تموز وآغستوسده
ایلیر واوسنه نك داللری اوزرنده حاصل اولان کوزلر آلینیر . کوز
شیلرینی یاپارکن کوزك آلتنده بولونان رشیمك دوشمه مسنه دقت ایتمك
یجاب ایدر . آقچه اغاچ ، پورتقال ، ادریس کبی آغاچلرك صولری
ضله اولدیغی زمان کوز آشیلری طوتماز . بو کبی آغاچلرده قابوغی
رسنه یارمق لازمدر .

آشی معجونلری : قلم آشیلرینی هوانك تأثیرندن محافظه ایتمك
یچون معجون قوللانیلیر. صیجاق معجونلرك الك ایسی: [قارازیفت ١٥ ،
آق زیفت ١٥ ، رچینه ١٠ ، بالمومی ٥ ، ایچ یاغی ٢,٥] مخلوطیدر.
صوئوق معجونلردن : [قارا زیفت ٢٥، آق زیفت ٢٥ ، اسپرطو ٩،
بالمومی ١ ، نفت یاغی ٦، استوبچ ١٢] مخلوطی الك مناسب اولانیدر.
آشی قلمنی آناجه باغلامق ایچون بوك وپاموق ایپلکلری ، ساز
وخاصراوتی وصیجاق مملکتلرده یتیشن (رافیا) نام خورمانك یاپراقلری،
اخلامور ، سوکود ، قارا آغاچ قابوقلرینك لیفلری ومصر قوچانك
قابوغی قوللانیلیر .

آغاج فیدانلرینك دیکیلمه سی . — فیدانلقدن سوکوله جك
فیدانك اطرافنی بیوکلکنه کوره بل ایله دائره وی آچدقدن صوکرا
بر کوره ك واسطه سیله آلتنی کسه رك فیدان قالدیریلیر . وبو کوکلرك
ممکن مرتبه قیریلمامسنه دقت ایدیلیر . قیریلان کوکلرك اوجلری

مقاصله تازه‌لەنیر . فیدانك دیكیله‌جكی چوقورلر دیكیلمزدن بر آی اول آچیلمالیدر . چوقورك كنیشلك ودرینلكی آغاجك و طوپراغك جنسنه تابعدر . فیدان دیكیله‌جكی زمان چوقورك دیبنه هوالانمش طوپراقدن براز ییغیلیر؛ اوستنه ده‌یانمش كوبره ایله طوپراق قاریشدیریله‌رق آتیلیر . بونك اورته یرینه فیدان اوتورتدیریله‌رق صاچاق كوكلری یاییلیر واوستنه بر مقدار طوپراق آتیلدقدن صوكرا یانمش كوبره قونور وبعده طوپراقله دولدیریله‌رق اطرافنه خفیفجه آیاقله باصیلیر .

آغاجلرك بوداناسی

قیشین بر آغاجك داللرینی معاینه ایدرسه‌ك اوزرنده ایكی درلو طومورجق بولوندیغنی كوروز؛ بونلردن برقسمی سرت وسیوریجه‌در كه بوطومورجقلر فیلیز ویررلر ، ایكنجیلری ایسه یوموشاق و یومورطه بچمنده اولوب چیچك ومیوه ویررلر .

شفتالی وقایصی كبی (سرت چكردكلی) آغاچلرك بوداناسی . — (۱) بونوع آغاچلرك محصولی مطلقا برسنه اولكی داللرده بولونور. بناءً علیه بوسنه محصول ویرن داللری ایرته‌سی قیش كسمه‌لیدر. (۲) ۲۵ ـ ۳۰ سانتی مترو اوزونلغنده بولونان ودیبنده بر قاچ عدد فیلیز طومورجغندن صوكرا میوه طومورجغنی حاوی اولان داللرك دیبندن اعتباراً برقاچ طومورجق براقوب اوست طرفنی كسمك لازمدر . (۳) ۳۰ ـ ۳۵ سم اوزونلغنده وباشدن آشاغی میوه طومورجقلرینی حاوی اولان داللری كسمه‌ملیدر . (٤) بوداقلرك دیبنده بولونان تپه‌سی یووارلاق ۲ ـ ۳ سم اوزونلغنده‌كی میوه داللرینی دخی كسمه‌ملیدر [مایس دمتی] (٥) كچن سنه قیصه بودانه‌رق بر میوه دالی حصوله كتیرمش اولان داللر دردنجی كوزك اوستندن كسیلیر. چاتال اولان داللرك بریسی قالدیریلیر . (٦) بویدن بویه اودون طومورجقلریله دونانمش اولان داللر ایكی كوز اوزرندن كسیلیر (۷) پك زیاده اوزامش وداللانمش اولوب اوستنده میوه بولونمایان داللر دخی ٤ـ٥ طومورجق اوستندن كسیلیر .

الما ، آرمود كبی اوفاق چكردكلی آغاجلرك بودانماسی . —
(۱) بو آغاجلرك میوه‌سی ۳-٤ یاشنده‌كی اسكی داللر اوزرنده حاصل
اولور (۲) اوجی سیوری و برسانتی‌مترو قدر اوزون اولوب ایرته‌سی
سنه حربه دالنی حصوله كتیره‌جك اولان طومورجقلرك بودامه یاپاركن
دوشمه‌مسنه دقت ایتمه‌لیدر (۳) اوزونلغی ۳ - ۸ سم و قالینلغی نسبةً
دهافضله بولونان حربه‌لری كسمه‌ملیدر (٤) اینجه و جیلیز اولوب كچن
سنه‌دن قالمش و چیچكلنمه‌مش بولونان ۱۰ - ۱۵ سم اوزونلغنده‌كی
داللری بودامیه‌رق یوقاری‌یه دوغرو چویروب بوداغك بر طرفنه
باغلامالیدر (٥) اوزرنده حربه طومورجغی بولونمایان ویاخود بویدن
بویه حربه طومورجغیله قاپلی اولوب هنوز محصول ویرمه‌ین داللره
كلنجه‌بونلر او چ كوز اوستندن كسیلیر . اكر بواوچ كوزیازین حربه‌یه
تحول ایدرسه حالیله‌براقیلیر. اكر اوچیده دال سوررسه‌اك آلتده‌كی
دالك اوستندن كسیلیر . اكر ایكی دال و بر حربه ظهور ایدرسه
اوستده‌كی دال كسیلوب‌ایكنجی، دال ایرته‌سی سنه ایكی كوز اوستندن
كسیلیر. نهایت بردال‌ایله ایكی‌حربه حاصل اولورسه ایرته‌سی‌سنه ایلك
بهارده بو دال بركوز اوستندن كسیلیر .

كندی نوعلرنده باشقه آغاجلره آشیلانه‌بیلن میوه قلملری

آرمود — اخلاط (یبانی‌آرمود) ، آیوا، اكشی موشمولا ،
آلیج ، آق دیكنی آغاجلرینه

آلیج — اكشی موشمولا ، آق دیكن وآلیج‌آغاجلرینه

بادم — هرنوع اریك آغاجلرینه

پورتقال — تورونج ، لیمون ، آغاچ قاوونی آغاجلرینه

شفتالی — اریك وپك نادراً ادریس آغاجلرینه

شام فیستیغی — مه‌للنكج یاخود چیتلنبیك دینیلن ساقز آغاجنه

قایصی — زردالی ، اریك، بادم شفتالی، آغاجلرینه

كراز — ادریس آغاجنه

لیمون — آغاچ قاوونی ، تورونج ، پورتقال آغاجلرینه

ماندالینا ـــ پورتقال ، لیمون ، تورونج آغاجلرینه
فرنك موشمولاسی (یکی دنیا) ـــ آلیج ، عادی موشمولا
یبانی آرمود ، آیوا آغاجلرینه
ویشنه ـــ کیراز وادریس آغاجلرینه

نباتات خسته‌لقلری [۱]

حبوباتك علتلری وحشره‌لری

(۱) کومور خسته‌لغی Ustilago Tritici .ـــ (بازیدیبومیسه‌ت) صنفندن وکوف جنسندن بر مانطار باشاقلره هجوم وقاووزلرینی خراب ایدر . بوباشاقلر سیاه بر توزدن عبارت کورونورکه بو سیاه توزلر سپورلر یعنی برنوع توخوملردر. بوخسته‌لق یالکز بوغدایه مخصوصدر .
چاره‌سی . ـــ اکمکزدن اول علاجلامقدر .

(۲) سورمه دیار استیوه TilletiaTritici .ـــ سببی (اوستیلاژینه) صنفندن برمانطارك دانه‌لرك ایچنی محو ایتمه‌سیدر . خسته‌لغه طوتولمش دانه‌لردیشاریدن یووارلاق وقیصه برحال آلیرلر. ایچلری بالق قوقوسنده سیاه توزله دولودر .
چاره‌سی ـ توخوملری علاجلایوب اکمكدر .
مخطره : کومور و راستیق خسته‌لقلرینی بربرینه قاریشدیرمامليدر. کوموردە سیاهلق خارجدن کورونور، دیکرنده کورونمز .

(۳) پاس (قیناجوه) Puccinia Graminis .ـــ (اوره‌دینه) صنفندن برمانطار حبوباتك کوکده ویاپراقلرینه عارض اوله‌رق برطاقم قیرمزی لکه‌لروقبارجقلر حاصل ایدرلر. بوقبارجقلرصوکرادن سیاهلاشیرلر .

---

[۱] بورادە توصیه اولونان هرنوع علاجلرك نه صورتله حاضرلانه‌جقلری خسته‌لقلرك صوکنده آیری آیری تعریف اولونمشدر .

چاره‌سی - خسته اکینلره ایکی او چ دفعه بوردو بولاماجی آتیلیر یوزده بر نسبتنده (آزوتیت نحاس) یاخود (قلور نحاس)ویا (قلورور دوزنك) محلولی سرپیلیر .

(٤) چاودار مهموزی Claviceps Purpurae . — آرپا و بوغدایلرده اولمقله برابر اك زیاده چاودارده کورولور. (آسقو میسه‌ت) فصیله‌سندن برمانطار بو خسته‌لغی حصوله کتیریر . نباتك چیچکنك مهموزی اوزرنده نشو ونما بولان مانطارلر بر خوروز مهموزینی آکدیریر . عینی زمانده باشاقلرندن طاتلی برصو صیزار .

چاره‌سی - اك قطعی چاره‌سی؛ دانه‌لری قالبورما کنه‌سندن کچیره‌وك ایپسنی توخوملغه آییرمقدر .

(٥) مصرده کومور خسته‌لغی Ustilago Maydis . — مصر بوغدایلرینك کوکده وقوچانده سیاه‌توزدن‌عبارت برقبارتی کورولورکه بوقبارتی اولا بر زارله قاپلیدر .

چاره‌سی - خسته‌لقلی مصرلری کوکله‌یوب یاقمقدر .

(٦) تریپس بوجکی Trips céréalium . — تیزانوپته‌ر [کیرپیك قنادلی] صنفندن برحشره اولوب ١٫٥ میلی‌مترو اوزونلغنده‌در. ارککی قنادسز ، دیشیسی ایکی قناده مالك اولوب اوزرنده سیاه لکه‌لر واردر. بونلر حبوباتك باشاقلرینه وتازه‌یاپراقلرینه یومورطلارلر. قوردلری قویو قیرمزی رنکده‌در. بو قوردلر یاپراقلرك وتازه‌دانه‌لرك میوه‌لرینی امرلر . تام حشره قیشی طوپراقده کچیرر .

چاره‌سی — آکیزلری یاقمق وصوك بهارده طوپراغی سورمکدر.

(٧) ایکنه‌جك بوجکی calamobius filum rossi . — (مغمدالجناح) قینلی قناد صفندن ٨ میلی‌مترو اوزونلغنده کول رنکلی برحشره اولوب بوینوزلری وجودینك بر بوچوق مثلیدر . بوغدایلر چیچکده ایکن ظهورایله باشاغك آلتنه یومورطلار . بوندن چیقان قورد ساقك ایچنی کمیرر وباشاغی آلتندن کسر . بعده قریزالیت (بوبجق)

حالنی کچیرمك اوزره طوپراغه یاقین بر محله اتر .

چاره‌سی — آکیزلری دیبدن پچوب یاقمقدر .

(۸) اکین قانبور بوجکی . zabrus gibbus . — قینلی قاناد صنفندن بر بوچوق‌سانتی‌مترو اوزونلغنده صیرتی‌قانبور، قانادلرنده نقطه‌لی یولر بولونان برحشره اولوب‌هنوز سودلی برحالده‌کی دانه‌لری پارچه‌لارلر. بالآخره چیفتلشوب یومورطلارلر. چیقان‌قوردلر ۳ سانتیم اوزونلغنده اولوب باشی و اوك اوچ حلقه‌سی سیاه ، متباقیسی صاری رنکلیدر . بو قوردلر کوندوزی طوپراقده کچیریرلر. کیجه‌لری‌یاپراق وساقلری یرلر .

چاره‌سی . — قوردلره قارشی طوپراغه کبریت قاربون شیرینغه ایدلمه‌سی توصیه اولونیورسه‌ده اك ایسی او تارلانی نوبتله زراعته تابع طوتمق ویولافه هجوم ایته‌دیکندن یولاف اکمكدر .

(۹) بوغدای پروانه‌سی : agrotis tritici . — پوللی‌قاناد (خرشفی‌الجناح) صنفندن کول رنکلی برکابك اولوب آلت قانادلری بیاض اوست قانادلری اسمر رنکده‌در . طرطیلی‌ده اسمررنکده‌در . حبوباتك چیچکلندیکی برصیراده ظهور ایله تخریبات یاپار .

چاره‌سی . — صوك بهارده طوپراغه کبریت قاربون شیرینغه ایتمك‌در .

(۱۰) بوغدای سینکی cècidomya destructor . —

ایکی قانادلی حشرات صنفندن سیوری سینکه بکزر ۳ میلی مترو اوزونلغنده اسمر رنکلی ، قارننده قیرمیزی دائره‌لی ، قانادلری تویلی بر سینك اولوب قوردلری بیاض و حرکتسزدرلر . نیسان آینده بوغدای یاپراقلرنده‌کی اولوقلر اوزرینه پورتقالی رنکده یومورطه‌لر براقیرلر . بونلردن چیقان قوردلر یاپراق بوغنجه آشاغی ایتر و ساقك اوزرنده تخریبات یاپارلر .

چاره‌سی . — آکیزلری یاقمقدر .

(١١) بشیل بوغدای بتی = بوغدای بوسه‌رولی granaria aphis . — یارم قانادلی صنفدن ۲ ـ ۳ میلی‌مترو اوزونلغنده‌یشیل رنکلی ، سیاه باشلی بر حشره اولوب قانادلی اولانك باشی قیرمزی ، وجودی یشیلدر . حزیرانده چیقه‌رق باشاقلره هجوم ایله‌اونلرك صوینی اص ودانه‌لرك بویومه‌سنه مانع اولور .

چاره‌سی . — قطعی برچاره‌سی یوقدر .

(١٢) كوچوك مایس بوجكی rhizotrogus solstialis. — قینلی قاناد صنفندندر . عادی مایس بوجكندن اوچ دفعه كوچوك برحشره اولوب باشی اسمر قیرمیزمتراق‌وآز تویلودر . قوردلری بیاض رنكده اولوب حبوباتك كوكلرینه یومورطلامش یومورطه‌لردن چیقار كوكلری خراب ایدر .

چاره‌سی . — طوپراغه كبریت قاربون شیرینغه ایتمكدر .

(١٣) بامبول بوجكی anisoplia cyatigera . — قینلی قانادصنفدن برسانتی‌متروا‌وزونلغنده كستانه‌رنكنده‌برحشره‌اولوب اوست قانادلرینك كوكسه یاقین قسمنده سیاه ایكی نقطه واردر . حبوباتك باشاقلرینه هجوم ایده‌رك اونلری محو ایدرلر . قوردلری بیاض رنكلی اولوب طوپراق ایچنده كوكلری تخریب ایدرلر .

چاره‌سی . — (۱) طوپراغك بهر مترو مربعنه‌دورت دلیك آچه‌رق بهر دلیكه بشر غرام (كبریت قاربون) ویا (ویا فورمالین شیرینغه ایتمك (۲) باشاقلرك‌اوزرندن‌ایپ‌كچیره‌رك‌قوردلری‌دوشورمك وازمك (۳) صوك بهارده تارلایه آمونیاقلی كوبردلر سرپمك (٤) بهر مترو مربعنه ۳۰ ـ ٤۰ غرام قدر (قاربور دوقالسیوم) ، (كبریت‌قاربونیت‌پوتاسیوم) ، (كبریت‌كیانوس‌پوتاسیوم) علاجلرینك بریسندن‌طوپراغه‌قاریشدیروب‌سورمك (٥) [بوتری‌تیس‌ته‌نه‌للا] — و[تیزاریادان ، دینیلن مانطارلرك بریسندن بر كیلو قدر كتیروب طوپراغه اكمك ـ بو مانطارلر پارسده قلود برنار سوقاغنده حشرات

استاسیوننده کتیردیلیر . (٦) بامبوللی اراضی‌یه قولزا، کتنجك ، هند یاغی فیدانی، آناسون نباتلرندن بری صیق اوله‌رق اکمك (٧) صابونخانه‌لرك طورطولرینی یاخود دوه کوبره‌لرینی کومك (٨) بر مترو مربعی اراضی‌یه ٤٠ ـ ٥٠ غرام قدر نافتالین سرپمك (٩) قیشین قورتلرك تلف اولالری ایچون اراضی‌یی درینجه سورمك‌در .

(١٤) **کوك بتی** Aphis maidis . — یاریم قانادلی‌غایت کوچوك برحشره اولوب قانادلیلری کول‌رنکنده‌ودرت سیاه چیزکی‌یی حاوی ، قانادسزلری سیاه ماوی‌مسی‌در . مصرك کوکلرنده یاشار .

چاره‌سی . — مصرلر کسیلدکدن صوکرا کوکلری سوکوب یاقمقدر .

(١٥) **مصر بوغرای کلبکی** Noctua zeae . — پوللی‌قاناد صنفندن ٤٠ میلی مترو کنیشلکنده اوست‌قانادی‌اسمر قیرمیزمراق ، آلت قانادی بیاض اولوب دیشلرینك اوست قانادلرنده بش‌آلتی سیاه لکه موجود بر کلبکدر . قوردی اسمررنکده اولوب‌مصرك قوچانلری قاپلایان قابوقلری آراسنده یاشار وچوق تخریبات یاپار .

چاره‌سی . — حشره‌لی قسملری طوپلایوب یاقمقدر .

(١٦) **آکیز قوردی** céphus pygmaeus . — زارلی قاناد (غشائی‌الجناح) صنفندن بر سانتی مترو طولنده وجودی سیاه ، باشی یووارلاق وبوینوزلی ، قانادلری ماوی قولا رنکده برحشره اولوب حبوباتك الك اوست بوغومنی دله‌رك اورایه یوموطلار . چیقان قوردلر صیراسیله دیکر بوغوملری دله‌رك دیبه‌قادار کلیرلر . اوراده قورد تماماً بویومش‌اولورکه باشی‌بیاض قارنی‌قیرمزی‌مسی صاری‌رنکلیدر . ساقك دیبنده قوزاسنی اوره‌ر وقیشی کچیرر .

چاره‌سی . — آکیزلری یاقمقدر .

(١٧) **صاری‌سینك ویا صاری قورد** cecidomya tritici . — ایکی قانادلی حشره صنفندن لیمون صاریسی رنکنده بر سینك

اولوب يومورطه‌لرینی بوغدای باشاقلری اوزرینه براقیر وبونلردن آچیق صاری ویا پورتقالی رنکده قوردلر چیقه‌رق دانه‌لرك صوینی أمرلر . قورد بویودکدن صوکرا طوپراغه کیرر واوراده قیشی کچیررلر .

چاره‌سی . — کیجه‌لری تارلاجوارنده آتش یاقمق توصیه اولنور ایسه‌ده اك ایسی طوپراغی درین سورمكدر .

(۱۸) **بوغدای کمیرن بوجك** Sitotroga céréalella . — پوللی قاناد صنفندن ۵-٦ میلی متره بوینده صاری اسمرعسی رنکده برکلبك اولوب قانادلری کوموش کبی پارلار واوزرنده قوبولکه‌لر بولونور . تارلالرده وانبارلرده حبوباته عارض اولور . سنه‌ده ایکی نسل ویرر . بری تارلاده دیکری آنبارده‌در . دانه‌لرك ایچنی یه‌یوب بیتیردیکندن مضرتی پك فضله‌در . آنبارلرده بوجکك عارض اولدیغی حبوباتدن برآز المزه آلوب صیقارسه‌ق هردانه‌نك ایچنی بوم بوش بولورز وقوردی ازرز . عین زمانده ییغینلرده برصیجاقلق حس ایدرز .

چاره‌سی : ۱ — بونك قوردلری فضله صارصنتیدن متأثر اولدقلرندن حارمانی ماکنه‌لرله یایمق ویاخود حبوباتی طیناز ماکنه‌لرندن کچیرمکدر .

۲ — حبوباتی برفوچی‌یه قویه‌رق آرالرینه کبریت قاربونلی بزلر براقوب اوزرینی قاپارسه‌ق بوتون قوردلر تلف اولورلر .

(۱۹) **بوغدای آغ بوجکی** Tinea granella . — پوللی قاناد صنفندن ٦ میلی مترو طولنده وجودی وآرقه قانادلری اسمر ، اوك قانادلری صارعسی رنکنده برکلبکدر . آنبارلره هجوم ایله اورالرده‌کی بوغدای دانه‌لری اوزرینه یومورطلارلر . بویومورطه‌لردن چیقان بیاض رنکلی طیرطیللر دانه‌لری کمیررلر . هر طیرطیل آغزندن چیقاردیغی اینجه بر تل ایله برقاچ بوغدای دانه‌سنی برآرایه طوپلار . طرطیللر بالآخره دیوار آرالقلرینه صاقلانیرلر .

چاره‌سی . — آنبارلری تمیزله‌مك ، بوغدایلری همان اونه تحویل ایتمك ویا کبریت قاربون توتسوسی ویرمکدر .

(۲۰) **بوغدای قوردی (شارانسونه)** Calandra granaria. — قیننلی قاناد صفندن ۳ ـ ٤ میلی مترو اوزونلغنده ، سیاهمتراق رنکده خورطوملی بربوجك اولوب برخورطوم اوزرنده ایکی بوینوز واردر. آنبار، دکرمن وفابریقه‌لرده‌کی بوغدایلره هجوم ایدرك بوغدایلرك اولوقلری اوزرینه یومورطلارلر . یومورطه‌لردن چیقان قوردلر آیاقسز ، بیاض اولوب باشلری سیاهدر. قوردلر دانه‌لرك یه‌یوب قابوقدن باشقه برشی براقمازلر . سنه‌ده بش نسل ویرر .

چاره‌سی : آنبارلری تمیزله‌مك ، بوغدایلری فوچیلر ایچنه قویوب کبریت قاربونه عرض ایتمك . الك ایکی علاجلری شونلردر : ۱ — (تتراقلوروردوقاربون) دینیلن مایعی بوغدای ییغینلری اوزرینه‌دوکمكدر ییغینك اوزری قطرانلی برطبقه ایله اورتولو قالدیغندن بوماده‌نك بخاری قطران طبقه‌سی آلتنده اوزون مدت محفوظ قاله‌رق ٥ ـ ٦ کون ظرفنده بوغدایك قورد ویتلرینی کاملاً تلف ایدر . هر کنتال بوغدایه ایکی غرام علاج کافیدر. بونك کبریت قاربون کبی پاطلامق تهلکه‌سی یوقدر ۲ — قلوریل نام دیکرله (پارادی قلورو بانزین) دینیلن قریستال حالنده‌کی کیموی ماده‌در برمترو مکعب بوغدای ییغینی ایچون ۱۰۰ غرام اعتباریله قوللانیلیر. قاپالی بریرده‌اولورسه‌علاجك مقداری اونده بره اینر. یارم ساعت ظرفنده شارانسون وآلوسیت دینیلن بوغدای بیت وبوجکلرینی ییلدیریم کبی ئولدورر .

(۲۱) **بوغدایلرده قیراموه** . — قرانفیلیه فصلیه سندن قیراموق Lichnis دینیلن بر نبات اولوب اکثریا حبوبات تارلالرنده ظهور ایدرك اونلرله برابر حصاد اولنور . وتوخوملری بوغدایلره قاریشیر . بوتوخوملر زهرلی اولدیغی جهتله بوغدایلرك قیمت تجاریه‌سنی دوشورر . چاره‌سی : حبوباتی قالبورما کنه‌سندن کچیرمكدر .

(۲۲) **قرانفیل** . — مرکبه‌فصلیه‌سندن پیغمبرچیچکی Centaurea cyanus دینیلن برنبات اولوب ماوی رنکلی چیچکلریله پك قولای طانیلیر . اکینلرله برابر حصاد اولنوب کوچوك صاریمتراق رنکده

بولونان توخوملری حبوباته قاریشیر . فرانغیل ایله قاریشیق بوغدایلرك
ونلرندن یاپیلان اکمکلر بم یشیل اولورلر. قاریشیق بوغدایلرك قیمتنی
دوشورورلر .

چاره‌سی : حبوباتی قالبورما کنه‌سندن کچیرمك وکوزلجه تمیزله‌دکدن
صوکرا اکمکدر .

(٢٣) دلیجه . — نجلیه فصیله‌سندن آغروستیس دینیلن بر نباتدر.
صولاق تارلالرده وباغیشلی سنه‌لرده سرعتله بویورلر. عین تارلاده‌کی
بوغدایلری بوغارلر . بوغدای ایله برابر بچیلیر . دلیجه‌لی بوغدایلرك
اونلری یه‌ینلری سرحوش وسرسم ایدرلر. فضله اولورسه ئولدیردکلری ده
واقعدر . بعض چیفتجیلر یاغیشلی سنه‌لرده بوغدایلرك دلیجه‌یه تحول
ایتدکلرینی ظن وادعا ایدرلرسه‌ده یاکلیشدر او آیری بر نباتدر .
تارلاده ویا بوغدایلر آراسنده کچن سنه‌لردن توخوملری قالمشدر .

چاره‌سی . — تارلایی وتوخوملری تمیزله‌مکدر .

باغ خسته‌لقلری

(٢٤) طوکلر . — آصمه‌لر صفردن آشاغی ٢٠-٢٥ درجه‌ده
دورورلر . فوق‌العاده سنه‌لرده حصوله کلن بوحال بوتون آصمه‌لری
قورویدیر . بوکا قارشی یاپیله‌جق تدبیر ؛ آصمه‌لری کوکله‌یوب یرینه
آشقه‌لرینی دیکمك ویاخود طوکمش قسملری کسوب آناجه‌یکیدن
اوشی یاپمقدر .

ایلك بهار طوکلری ایسه : آچیلمق اوزره بولونان میوه ودال
ومورجقلرینه تأثیر ایدرك اونلری قاووریر . بوحال آچیق برهواده
کیجه یاریسی درجهٔ حرارتك بردن بره دوشمه‌سیله حصوله کلیر .

بوکا قارشی یاپیله‌جق الك برنجی تدبیر : باغلری صیرتلرده تأسیس
ایتمك ، آصمه‌یی یردن یوکسك بولوندیرمق ، باغ ایچنده اوت
بولوندرمامق ، طوکلردن اول باغده‌کی یابانی اوتلری قازوب چیقارمقدر.
بونکله برابر باغ ایچنده قطران ، غازلی بز، صامان، قورواوت کبی

فضله دومان ویرنجی ماده‌لری ییلدیزلی کیجه‌لرده صباحه قارشی یر
یاقه‌رق صنعی بولوط حاصل ایتمکدر .

فنی صورتده باقیلان باغلرده طوکك حصوله کله‌جکنی الکتریقلی
زیللرله اخبار ایدن ترمومترولر موجوددرکه اوزیللك چالماسی با
باغ صاحبنی اویاندیرر . طوك وقتنده اوت ییغینلرینی کندی کندینه
آتشلایان آلتلرده یاپیلمشدر .

(۲۵) **طولو** . — طولو آصمه‌نك یوموشاق اولان قسملری اوزرنده
یره‌لر حصوله کتیره‌رك بعض مانطارلرك هجومنه میدان ویردیکی کبی
ایلك بهارده آچیلمق اوزره بولونان کوزلری‌ده محوایدر . طبیعتله
بو بلاسنه قارشی غایت شدتلی پاتلایه‌رق طولوبولوطلرینی طاغیتان فیشنکلر
قوللانیلمقده‌در . بوفیشنکلرك کچن سنه ازمیر زراعت مکتبنده تجربه‌لری
یاپیلمش و ایی نتیجه الده ایدلمش ایسه‌ده هنوز مملکتمزده تعمیم ایتمه‌مشدر

« ۲٦ » **چیچك سیلکمه** . — اوچ سببدن ایلری کلیر . ۱ـ چیچکلرا
غیر طبیعی تشکلندن ۲ ـ داللرك فوق العاده قوتلی اولماسندن ۳ ـ یاغمور
و روزکارلردن .

برنجی‌یه چاره : چیچك سیلکن آصمه‌لردن چوبوق آلمامق
و اونلری‌ده باشقه نوعلرله آشیلامق

ایکنجی‌یه چاره : اوزون بودامه ، تقویس [داللری قاصناق کبی
کرمك] اوچ آلمه ، یوزوك چیقارمه [شق حلقوی]

اوچونجی‌یه چاره : اهمیتلی بر چاره بوقسه‌ده اوچ آلمه ویوزوك
چیقارمه‌نك وچیچکدن برقاچ کون اول کوکورت آتمه‌نك آز چوق
فائده‌سی کورولور .

(۲۷) **دانه سیلکمه** . — بوده چیچك سیلکمه‌ده سویله‌نن
عارضه‌لردن ایلری کلیر ویاخود هر هانکی خسته‌لغه طوتولوب‌ده قوتدن
دوشمش باغلرده کورولور .

چاره‌سی . — هوائی عارضه‌دن حصوله کلن سیلکمه‌یه اوچ آلمه
یوزوك چیقارمه ومقاصلامه‌در . دیکر بنه قارشی ایسه باغلری قوتلشدیرمکدر

(۲۸) **کونورومنلك** . — تموز و آغستوس آیلرنده کوتوکلرك
..سماً ویا تماماً قورودقلری کورولور . بو عارضه آصمه‌نك طوپراقدن
..مدیکی صو ایله صویك بخارحالنه کلمه‌سی آراسنده‌کی موازنه‌نك بوزو-
..اسندن حاصل اولور .

چاره‌سی : صو طوتان باغچه‌لرده حرقلر آچمق بعضاً فائده‌لی ایسه‌ده
..ك ایسی بو کوتوکلری سوکمکدر .

(۲۹) **صاریلوه (قلوروز)** . — یاپراقلره یشیل رنکی
..یرن قلوروفیل ماده‌سنك نقصانلغی دیمك اولوب یاپراقلرك رنکی صاراریر .
..لوپراقده کیره‌جك فضله بولونماسی ویاخود احوال هوائیه تأثیریله
..طوپراغك حکمی شرطلرینك دکیشمه‌سی بوخسته‌لغی میدانه کتیرر .

چاره‌سی . — فیلیزلر ۲۰-۲۵ سانتی مترو قدر بویودکلری زمان
..٪ ۱ نسبتنده زاج قبریس (قارا بویا) محلولی پوسکورتمك و برمدت
..سوکرا ینه عینی علاجی تکرار قوللانمقدر .

صوك بهارده آصمه‌لر بوداندقدن صوکرا کسیلن یرلری ٪ ۳۰
..زاج قبریس محلولیله بادانه ایتمك‌ده ایيدر .

..ك ایسی : طوپراقده‌کی کیره‌چ مقدارینی تعیین ایتدیردکدن
..سوکرا او مقداره تحمل ایده بیلن آمریقا آصمه‌سنی آناج اوله‌رق
..وللانمقدر .

(۳۰) **کوللمه خسته‌لغی** oïdium tuckeri . — عاملی :
..آسقومیسه‌ت] فصیله‌سنك [په‌ریس پوریباسه] نوعنه منسوب
..ئه‌ریزیف توکه‌ری] دینیلن برمانطاردر .

علامتلری : بوخسته‌لغه طوتولان باغلر قوتسز کورونور . یاپراقلر
..بولوق بررنك آلیر . آصمه‌نك یشیل قسملری اوزرنده کوف قوقوسنی
..کدیرر کول بیاضلغنده لکه‌لر کورولورکه ال ایله طوتولدیغی زمان
..غلی کبی توزلر واردر . یاپراقلر سرتله‌شیرلر . دالارك اوجلرنده‌کی
..ازه یاپراقلر بوکولور وقاتیلاشیرلر .

آصمه‌نك یشیل داللری اوزرنده حصوله كلن بیاض لكه‌لر یاواش یاواش یاپراقلرده‌كی كبی كول رنكنی آلیرلر . اوللا داغنیق اولان بولكه‌لر صوكرا برله‌شوب یاییلیرلر . لكه‌لرك آلتنده حاصل اولان نشانه‌لر چوبوقلرك قابوقلری ایچنه دوغرو تأثیر ایدرك آصمه‌نك نسجلری اوزرنده‌صاری لكه‌لر یاپاركه بولكه‌لربالآخره قویولاشیرلر . اوزوملره سرایت ایدن بو مانطارلر دانه‌لری دوشورر و چكردكارینی میدانه چیقاره‌جق بردرجه‌یه قدر چاتلادیر و اونلری سرت بر حاله قویار . بودانه‌لر حرارتك تأثیریله قورور .

خسته‌لغك سببی : حرارت ایله رطوبت بونك باشلیجه سببلریدر. ۱۰ ـ ۱۲ درجه‌ده خسته‌لق میدانه‌كلیر . ۲۰ درجه‌ده وهوا رطوبتلی اولورسه خسته‌لق سرعتله‌ایلریلر. ۳۸ درجه‌ده‌ودها یوقاریكی حرارتده ایسه زائل اولور .

چاره‌سی : كوكورت آتمقدر . برنجی كوكورت چیچكلنمزدن اول اولوب بردونومه ۱,٥ كیلوقدردر . ایكنجی كوكورت چیچك اثناسنده‌در . دونومه ٤ ـ ٥ كیلودر . اوچونجی كوكورت دانه‌لر قوروق حالنده ایكن‌در . دونومه ٦ ـ ۸ كیلو آتیلیر . كوكورد آتمه عددی احتیاجه كوره آرتیریلیر .

كوكورت توزحالنده روزكارسز بر هواده وسرینلكده آتیلیر. پك صیجاقده آتمقدن چكنمه‌لیدر .

مخطره : كوكوردلی بوردو بولاماجی قوللانیلیرسه چیچكلنمه اثناسنده آتیلمامسنه دقت ایتمه‌لیدر . كولله‌مه‌یه قارشی صوك سنه‌لرده مجارستانده(سولفارول Sulfarol) آلمانیاده (سولبار Sulbar) و (آدریا Adria)ناملرنده یكی علاجلر احضار واستعمال اولونمقده‌د. سولفارول ؛ قوللوئیدلی كوكوردن عبارتدر. تأثیری عادی كوكوردن چوق فضله‌در . ایی یاپیشیر، خفیف كولله‌مه‌ده یوزده یاریم ، قوتلی كولله‌مه‌ده یوزده بر محلولی قوللانیلیر . سولبارو ؛ كومور توزیله قاریشدیرلمش سربست و یاباریوم ایله برلشمش (كبریت باریوم) كوكوردن عبارتدر . بونك‌ده محلولی پوسكوردیلیور. اوقدرایی نتیجه

ویرمه‌مشدر . آدریا ؛ بوده قوالوئید حالنده کوکورد و صودن مرکبدر . ایی تأثیرلیدر . بو علاجلر هنوز مملکتمزه کلمه‌مشلردر قوللانیلمالری کوکورد قدر قولای دکلدر .

(۳۱) کومور (آنترافنوز) خسته‌لغی gloessporium ampelophagum عاملی . — (آسقومیسه‌ت) فعیله‌سنك (پیره ـ نومیسه‌ت) نوعندن (سفاسه‌لوما آمپه‌لینوم) دینیلن بر مانطاردر .

علامتلری — بو خسته‌لغه باغجیلر (آنتراقا ، چلیك مرضی) ده درلر . بوخسته‌لق اوچ شکلده کورولور .

(۱) آصمه‌نك داللری وقوللری اوزرنده بویوجه یارالر بولونورکه بوکا (لکه‌لی کومور خسته‌لغی) (۲) لکه برینه یالکز نقطه بولونورکه بوکا (نقطه‌لی کومورخسته‌لغی) (۳) بعضاً آصمه‌نك یاپراقلرینی بوزوب شکللرینی دکیشدیررکه بوکاده (بوزوجی کومورخسته‌لغی) نامی ویریلیر .

اك زیاده تهلکه‌لی اولان لکه‌لی کومور خسته‌لغیدر . بوخسته‌لق اولا تازه ویشیل داللر اوزرنده آچیق اسمر ومتفرق نقطه‌لر حالنده باشلار . بولکه‌لر بالآخره سیاهلانیر ونهایت بونلرك اورتالری چوقور ـ لاشیر ویارا حالنی آلیر . بواثناده بونلرك اطرافی سیاه برداٸره ایله چوریلیر وحصوله کلن یارا آصمه‌نك ایچ اورکوسنه قادار ایشلر . بوسببدن چوبوقلرك دایانیقلغی آزالیر وآصمالرقوتدن دوشر . سورکونلر جیلیز قالیر . بونلر بویومکدن قالنجه یکیدن سورکونلر پیدا اولور . اونلرده بویومز . والحاصل آصمه برچالی منظره‌سنی آلیر . آصمه‌نك حیاتنه تأثیر ایدن بوخسته‌لق دولاییسیله اوزوملرده لایق وجهله تشکل ایده‌مز . تشکل ایدنلرکده اطرافی سیاه رنکده داٸره‌لرله چوریلیر . وبعضاًده بوتون بوتون قورور . بعضاً خسته‌لق یاپراقلرله صاپلری اوزرنده کندینی کوستر . اوزمان یاپراقلرده بویومکدن قالیر .

اسبابی : ایلك بهارده فضله رطوبت ، چی وسیسلردر .

چاره‌سی . — ایکی موسم عملیاتی یاپیلیر . یازین : اولا کوکورت آتیلیر . ایکنجی کوکورتلمه‌ده کوکورده بشده بر . اوچونجی

کوکورتله‌مه‌ده بشده ایکی ایجاب ایدوب‌ده دردنجی دفعه آتیلیرسه بشده اوچ توز کیره‌چ علاوه اولونه‌رق سرپیلیر . قیشین : خسته‌لقلی داللر بودامه ویا آرالامه اثناسنده قالدیریلیر ویاقیلیر . بعده آصمه‌لر ٪ ۱ زاج یاغی ٪ ۳۵ـ۵۰ قادار بویا ایله بادانه ایدیلیر .

(۳۲) سیاه کوف (بلاق‌روت) خسته‌لغی black-rot . ـــ عاملی : [آسقومیسه‌ت] فصیله‌سنك (کینار دیا) نوعندن (کینار دیا بیده‌وه‌للی) دینیلن مانطاردر .

علامتلری . ـــ آصمه‌نك یاپراق ، تازه چوبوق ، سولوك و صالقیملرنده پیدا اولوب اولا خفیف قبارتیلر میدانه کلیر . بر قاچ کون صوکرا بو قبارتیلر سونه‌رك بولوندقلری محللر قوروموش یاپراق منظره‌سنی آلیر و بو لکه‌لر اوزرنده و نادراً یاپراغك ایکی یوزنده اکثریا ایچ ایچه قونولمش دائره‌لروضعیتنده سیاه نقطه‌لر ظهورایدرکه یاپراق اوزرینه باروت سرپیلمش کبیدر . اوزوم چوپلرنده‌ده عینی علامتلره تصادف اولنور .

اوزوملر اوزرنده اولا خفیف بر قبارتی ظهور ایدر. بالآخره یابیله‌رق رنکی کیدر. بشنجی، آلتنجی کوندن اعتباراً دانه بوروشمغه باشلار . محتویاتی اسمرله‌شیر . نهایت دانه‌نك بوتون سطحی کوچوك قبارتیلرله اورتولور . بو دانه‌لر کوشه‌لی بر حاله کلوب یا دوشر ویا صالقیمده قالیر .

اسبابی ـــ شدتلی و سوره‌کلی یاغمورلری متعاقب بردن بره کونشك چیقماسی و یاشلی طوپراقلردر .

چاره‌سی . ـــ کوریه فیلیزلر ۲ـ۳ یاپراقلی اولدیغی زمان برنجی، چیچك آچمازدن اول ایکنجی، چیچکدن صوکرا اوچونجی، قوروقلر نوخود بویوکلکنده ایکن دردنجی و یکرمی کون صوکراده بشنجی دفعه بوردو بولاماجی آتمقدر .

(۳۳) یاس میلدیو خسته‌لغی Peronospora viticola . — عاملی : (ئوئومیسه‌ت) فصیله‌سنك (په‌رونوسپوره) نوعنه منسوب بر مانطاردر .

علامتلری . — آصمه‌نك يشيل اولان بوتون اقسامنده كنديني كوستررر . ياپراقلرده ، ياپراقلرك اوست طرفلرنده دامار وداماجقلرك اوزونلغنجه اوفاق بر طاقم صاری لكه‌لر حصوله كتيرر . بو لكه‌جكلر ايلك دوره‌لرده پك فرق ايدلمزلرسه‌ده كونشه طوتولورسه پك كوزل كورونورلر . بونلر كون كچدكجه بويومكه واسمرلشمكه باشلار ونهايت ياپراغك مقابل آلت طرفنده‌ده بياض وپارلاق بر توز طبقه‌سی كورونور . بو توز طبقه‌سی طيرناق ايله قازينيرسه‌همان غايب اولور ، نهايت ياپراق‌ده دوشر .

سوركون وكنج فيليزلرده اوزونجه واسمر رنكده لكه‌لر ورولور وسوركونك اوجی ياواش ياواش قورومغه باشلار . دانه‌لر يوموشايه‌رق بر طاقم باصيق واسمر لكه‌لر پيدا ايدرلركه بونلر بالآخره بولوندقلری محلك قوروماسنه ودانه‌نك يره دوشمه‌سنه سبب اولورلر .

ميلديونك اك مدهش ؛ حالی چيچك وميوه‌ده‌كی حاليدركه محصولك تماماً ضايع اولماسنی موجب اولورلر .

سببلری . — حرارت ورطوبتك موازنه‌سزلكی‌در . ياغموری متعاقب كونشك آچيلماسيله خسته‌لق حصوله كلير . حتی بر داملهٔ صو بو خسته‌لغك ظهورينه كافيدر .

چاره‌سی : بوردوبولاماجيدر . برنجی علاجلامه يوزده برنسبتنده كوز طاشنی حاوی اولوب ياپراقلر هنوز كوچوك ايكن سرپيلير . ايكنجی علاجلامه ٪ ۲ نسبتنده اولوب چيچكلنمه‌يی متعاقب سرپيلير اوچونجی علاجلامه ينه ٪ ۲ نسبتنده اولمق اوزره آتيلير . ايجاب ايدرسه دوردنجی علاجلامه‌ده قوروق اثناسنده آتيلير . قوروقلر طاتليلاشمغه باشلاينجه خسته‌لغك تأثيری قالماز .

اك يكی علاج اولمق اوزره ميلديويه‌قارشی مجارستانده (كوپرول Kuprol) ياخود (په‌روزان Pérozan) نامنده برعلاج قوللانيلمقده‌در بو علاج ، قوللوئيدباقيردن وقائولن ايله صودن مركبدر . بوعلاجی كيره‌چله قاريشديرمغه حاجت يوقدر ، ايی داغيليرر ، طورطولاتماز ، پوسكورتجی

طیقاماز، اداره لیدر. بوندن باشقه توز حالنده باقیرلی علاجلرده قوللانیلمقده در. مملکتمزه اوروپادن حاضر کوز طاشی علاجلری ده کاوب صاتیلمقده در باشلیجه سی شله زینغ علاجیدر.

(٣٤) کوك چوروکلکی (بوربدیه) خسته لغی Roesleria

Hypogea — عاملی : [آسقومیسه ت] فصیله سنك [پرونومیسه ت] نوعندن [ده ماتوفورا نه قاتریقس] و [بازیدیومیسه ت] فصیله سنك (آغاریسینه) نوعندن (آغاریکوس مللوس) دینیلن مانطارلردر.

سببلری وعلامتلری . — اکثریا صولاق و صویی سوزمز ارضیده کی باغلرده حاصل اولوب داللر قیصه و جیلیز قالیر و کوکلر چورور. یاپراقلرده صوك بهاره وقتندن اول دوشرلر.

چاره سی . — حرقلر آچوب صولری آقیتمق وخسته کوتوکلری کنیشر، ودرین خندقلر قازارق چیقاروب یاقمق و اورایه برقاچ سنه آصمه دیکمه مکدر.

(٣٥) ارینوز خسته لغی (قیزیل باللوم) Erinos . — عاملی

فیتوپتوس ویتیس دنیلن پك کوچوك براوروجکدر.

علامتلری . — یاپراغك آلت طرفنده بیاض رنکده کچه واری لکه لر بولنوب بونلرك بولوندقلری محللر چوقورلاشیر ویاپراغك اوست طرفنده ایسه بو چوقورلقلره مقابل برطاقم قبارجقلر تشکل ایدرکه بونلر دائما یشیل دورور. بوندن ماعدا ارینوزلو اولا بیاض ایکن صوکرا الری قیرمیزیلاشمغه باشلارلر وطیرناقله چیزیلیرلرسه سیلینمزلر.

چاره سی . — قیشین : براوقه صوایچنده ٥ درهم سود محرق (سودقوستیك) حل ایتدکدن صوکرا کوتوکك هرطرفنه سورولور. یازین : برقیه صو ایچنده ٢,٥ درهم کبریت خامس پوتاسیوم حل ایتدکدن صوکرا یاپراقلرك آلتنه سرپیلیر. بو خسته لق باغلر ایچون دیکرلری قدر تهلکه لی دکلدر.

«٣٦» طوبراوه بیره سی : آلتیسHaltica ampelophaga.

قینلی قانادن ٤ میلی مترو طولنده یشیل رنکلی، سیاهمتراق بوینوزلی

صیچرا یجی بر بوجکدر . مایسده یاپراغك آلتنه یومورطلار . چیقان قوردلر اولا صاری صوکرا سیاه اولورلر . بونلر یاپراقلری کمیره‌رك دلیك‌دشیك ایدرلروسرعتله تام‌بوجك اولورلر. ایشته‌بوسرعت‌سایه‌سنده سنه‌ده بر قاچ نسل ویررلر . بوجك قیشی قبوقلر آلتنده کچیرر .

چاره‌سی : قیشین قبوقاری صویوب یاقمق‌ویازین قوردلری‌اوزرینه ۱۰۰ لیتره صوده ۱۰۰ غرام آرسنیقیت نحاسی اریده‌رك‌سرپمکدر .

(۳۷) یازیجی بوجك adoxus vitis . — قینلی قاناد صفندندر . ٥ میلی‌مترو طولنده باش‌وآیاقلری سیاه قانادلری کستانه‌رنکنده بر بوجك اولوب مایس وحزیرانده آصمه‌لرك یاپراقلرینی کمیره‌رك بر طاقم چیزکیلر یاپارلر. بو بوجکلر برسس دویونجه بوزولوب‌صاقلانیرلر. قوردلری بیاض‌اولوب آصمه‌نك کوکلری اوزرنده ایزلریاپوب‌صاقلانیرلر.

چاره‌سی : — اوبجه‌لرك آلتنه بر بز سره‌رك آصمه‌یی‌صارصوب بوجکی دوشورمك وصوکرا تلف ایتمك‌در .

(۳۸) اوده‌میس (صالقیم بوکی) Eudemis botrana . —

پوللی قاناد صفندندر. اوست قانادلری کول رنکلی واسمرایکی‌شریدی حاوی ، آلت قانادلری ایسه کول رنکلی برکلبك اولوب قوردلرینك یشیلمتراق وباشی اسمر اولوب صالقیملره هجوم ایدر .

چاره‌سی : آصمه‌نك‌قابوقلرینی صویوب یاقمق و کووده‌یه یوزده ۲۵ قارا بویا یوزده ۲.٥ زاج یاغی محلولنی سورمك وآصمه‌یه‌پاچاوره ویا صاپ صارارق بورالره قوزا یاپدیروب بالآخره‌بونلری یاقمقدر .

(۳۹) قوشنیل: صالقیم کووه‌سی Cochilis roserana . —

پوللی‌قاناد صنفندندر. ۸ میلی‌مترو بوینده صاری رنکلی برکلبك اولوب اوست قانادلرنده‌قوبو رنکده‌شریدلر واردر . آلت قانادلری‌اسمردر. ایسده ظهور ایدرك صالقیملر اوزرینه یومورطلارلر . چیقان قوردلر کیرلی بیاض رنکده اولوب چیقاردقلری ایپلکارله چیچکاری باغلارلر بوراده قریزالید (بونجوق) حالنی کچیررلر . تموز نهایتنده‌ایکنجی نسل

کلبکلر ظهور ایدرك اوزوم صالقیملری اوزرینه یومورطلارلر . چیقان قوردلر دانه‌لری‌یه‌یوب محو ایدرلر .

چاره‌سی . — صالقم بوکنده اولدیغی کبی‌در .

(٤٠) پیرال oenopthera pilleriana. — پوللی قاناد صنفندندر . ١,٥ سانتیم اوزونلغنده آلتون رنکلی برکلبك اولوب حزیرانده ظهور ایله آقشام وصباحلری اوچوشورلر . بونلر یاپراقلرك اوستنه یومورطلارلر وبونلری صاری یشیلمسی برماده ایله اورترلر . آغستوسده بونلردن بیاض صاریمسی رنکده قوردلر چیقار . بونلر تخریبات یاپمازلر . قیشی قریزالید حالنده کچیروب ایلك بهارده حاصل اولان قوردلر کوریه فیلیزلری ایپك کبی ایپلکلرله صاررلر . بعده یاپراقلری و کوچوك صالقیملری محفظه ایچنه آلیرلر . بونك ایچنده‌کی یاپراقلری پارچالارلر و صوکرا کندیلرینی طوپراغه صارقیدیرلر . وایکنجی نسل ایچون قریزالید یاپارلرکه بونسل یوقاریده‌سویلندیکی کبی حزیرانده چیقارلر .

چاره‌سی . — تموزده فنارلی طوزاقلرله کلبکلری آولامق، ایلك طرطیل ظهورنده آرسه‌نیقیت‌حدیدمحلولی پوسکورتمکدر .

(٤١) سیغاره بوجکی Rhynchites betuleti . — قینلی قاناد صنفندندر ٥ میلی مترو اوزونلغنده ماوی ویا آلتونی یشیل رنکده قیوریق و اوزون خورطوملی بر بوجك اولوب مایسده ظهور ایدر . آصمه یاپراقلرینی سیغاره کبی بوکه‌رك یومورطلار . بو یاپراقلر قورورلر. چیقان قوردلر طوپراغه اینه‌رك تام بوجك اولورلر .

چاره‌سی . — بوجکلی یاپراقلری طوپلایوب یاقمق ، قوردلر ظهورنده کوزطاشی بولاماجی سرپمکدر .

(٤٢) یشیل ماس بوجکی anomala vitis . — قینلی قاناد صنفندندر ١,٥ سانتیم طولنده وپارلاق یشیل رنکده بر بوجك اولوب حزیرانده ظهورایدرك آقشاملری سورو حالنده اوچوشورلر.

آصمه‌لره قوندقلرنده کورپه یاپراق وفیلیزلری پارچه‌لارلر . دیشیلری یومورطلارلر. بوندن چیقان قوردلر کنج فیدانلرك کوكلرینی یرلر
چاره‌سی . — صباحلین ایرکندن داللر اوزرنده اوبوشوق بر حالده بولونان بوجکلری آصمه‌لری صارصه‌رق دوشوروب ازمکدر .

(٤٣) باغ کوز قوردی : ایبا بوجکی : کوز بیره‌سی

ino ampelophaga . — پوللی قاناد صنفندندر. چلیك ماویسی رنکنده قانادلری سیاه‌دونوق رنکده بر کلبکدر. نیسان اورتالرنده قابوقلر آلتندن ایکنه باشی قدر اوفاق ، اوزری سیاه قیللی قوردلر چیقار. بونلر صوك بهارده‌یومورطلانان یومورطه‌لردن چیقان‌قوردلردر. آصمه‌لره صو یورونجه بونلر کوزلرك اوزینه کلیر وکوزی دله‌رك ایچری‌یه کیرر. طومورجغك مرکزینی بولونجه‌یه‌قدر تخریباته‌دوام‌ایدر. بعده دیکر بر کوزه کچر . کوزلردن برینك آچیلماسنده همان اورادن چیقان یاپراغی ده یر . ۳۰ - ۳۵ کونده دورهٔ حیاتیه‌لرینی اکمال ایدوب کلبك اولورلر . بر سنه‌ده اوچ نسل ویررلر .
چاره‌سی . — نیسان ابتداسنده‌طیرطیللرك طوپراقدن‌چیقاجقلری اثناده آصمه‌نك ساقنه (قارا) تعبیر اولونان وغازخانه قطرانی ایله زیتون‌یاغندن یاپیلان یاپیشقان بر ماده ایله برحلقه چویره‌رك‌بوجکلرك آصمه‌یه چیقمالرینه میدان ویرمه‌مكدر. بو سنه آمریقادن کان (تره تانغل‌فو) نامنده‌کی‌معجون قوللانیلمغه باشلامشدر . بو معجون یاپیشقان بر ماده اولوب یاغمور ایله چیقماز. دیکر آغاجلره‌ده سورولورسه حشراتك یوقاری چیقمالرینه مانع اولور .

(٤٤) فیلوقسرا Phylloxera vastatrix . . — یارم قانادلی پك تهلکه‌لی برحشره‌در . صوك بهارده ارکك و دیشی فیلوقسه‌را چیتلشدکدن صوکرا دیشیلر قیش یومورطه‌لرینی آصمه‌نك ایکی سنه‌لك داللرینك قابوقلری آراسنه ویاریقلر کبی محافظه‌لی یرلره براقیرلر . یومورطه‌لر اولا صاری صوکرا زیتونی یشیل رنکده اولوب ایلك بهارده اسمردر . بویومورطه‌لردن ایلك بهارده چیقان فیلوقسرالر

یاپراقلره هجوم ایدرك اوست طرفلرینی ایصیریرلر . ویاپراغك آلت یوزنده برطاقم قبارجقلر تشکیل ایدرك اونك ایچنه صاقلانیرلر . بونلر آرتق چیفتلشمکسزین یومورطلارلر . بویومورطه‌دن چیقان فیلوقسه‌رالر قبارجقلردن دیشاری‌یه چیقوب تکرار یاپراقلر اوزرنده قبارجقلر یاپارلر وبو صورتله ٥-٦ نسل ویررلر . وبو فیلوقسراره (عفصی فیلوقسرا Gallicoles) دینیرکه بونلرك ضررلری یوقدر . عفصی فیلوقسرالر طوپراغه اینوب اینجه کوکلره هجوم ایده‌رك وآصمه‌نك صوینی امه‌رك بوراده تخریباته باشلارلر . اوره‌مه‌لری غایت چابوق اولورکه بونلره‌ده (جذری فیلوقسرا Radicicoles) دینیر. جذری فیلوقسرالر قانادلی اوله‌رق طوپراقدن چیقارق اوچارلرکه بو حالنه‌ده (قانادلی فیلوقسرا ailé) دینیر . دیگر باغلره سرایتی بوصورتله‌در . بوفیلو-قسرالر آصمه‌لر اوزرینه (١ - ٨) قادار یومورطه یومورطلارلر . بو یومورطه‌لردن اکثر دیشی فیلوقسرالر چیقار . ایشته بونلرده چیفتله‌شوب قیش یومورطه‌سی حصوله کتیررلرکه بوکاده (تناسلی فیلوقسرا sexués) دینیر . باغلرده‌کی علامتلری مرکزده بولونان اومجه‌لر صارارر وبوصاریلق چپ چوره داغیلیر . مرکزدن اوزاقلا-شدقجه کنیشلکی آزالیر .

چاره‌سی . — برچوق تدبیرلر سویلنمش ویازلمش ایسه‌ده اك قطعیسی باغ یاپیله‌جق محلك طوپراغنده‌کی کیرچ مقدارینی تعیین ایتدیردکدن صوکرا انتخاب ایدیله جك آمریقا آصمه نوعنی دیکوب آناچ یاپمقدر .

مخطره : فیلوقسرا قوملی طوپراقلرده انتشار ایتمز . صولانه‌بیلن باغلر قیشین ٥٠-٦٠ کون قادار صو آلتنده بولوندیریلیرسه طوپراق ایچنده‌کی فیلوقسرالر بوغولورلر .

میوه آغاچلرینك خسته‌لقلری

(٤٥) آرمودپاسی Gymnosporangium sabinae . —

عامل (اوره‌دینه) صنفندن برمانطار اولوب یاپراقلر اوزرنده بویوك

قیرمزی پورتقالی رنکده لکه‌لر حاصل اولور . یاپراقلرك اوست طرفنده اسمر بمسی چیقنتیلی نقطه‌لر بولونور. بالآخره یاپراقلرك آلتی قباریر.
چاره‌سی . — یاپراقلرك ظهورندن اون بش کون قدر صوکرا بردفعه، چیچك آچدقدن صوکراده برکره بوردو بولاماجی سرپیلیر .

(٤٦) آرمود بنکی Venturia pirina. — عاملی (آسقومیسه‌ت) صنفندن برمانطار اولوب یاپراق، دال ومیوه‌لرده کورونور. یاپراقلرك آلت طرفندن داللرده ومیوه‌لر اوزرنده اسمر یشیلمتراق رنکده بووارلاق لکه‌لر حالنده کورونورکه بو لکه‌لربالآخره سیاهلاشیر .
چاره‌سی . — بودامه‌دن صوکرا خسته‌لقلی آغاجلری ٪ ١٥ نسبتنده قارا بویا ایله بادانه ایتمك وکوزلر اویناتمادن اول بوردو بولاماجی سرپمکدر .

(٤٧) قرحه یعنی قارا یابوه (شانقر) خسته‌لغی Nectria ditissima . — عاملی (آسقومیسه‌ت) صنفندن برمانطار اولوب اولا آغاجك قابوغی اوزرنده برطاقم یارالر کورونور . بالآخره بویارالرك اولدقلری یرلرده قبارتیلیر حصوله کلیر . داللر یاشلی اولدیغی نقدیرده بوقبارتیلر متعدد دفعه‌لرحصوله کلوب محو اولورلر وبوصورتله داللری بوزارلر .
چاره‌سی . — خسته‌لغك کورونديکی داللری کسوب یاقمقدر .

(٤٨) کوك چوروکلکی . — عامل، اعراض وچاره‌سی باغلرده اولدیغی کبی‌در .

(٤٩) بوصونلر . — آغاجك کوده و داللری اوزرنده بولونه‌رق بویومه‌لرینه ضرر ویررلر .
چاره‌سی : قیشین آغاجلری کیرچ ویا کوزطاشی محلولی ایله بادانه ایتمکدر .

(٥٠) آرمود بیره‌سی : قایلایه بوجکی tingis pyri . — یاریم قانادلی صفندن ٤ میلی مترو بوینده اسمر رنکده ، یا صصی بر

بیره‌در . حزیرانده ظهور ایده‌رك یاپراقلر اوزرینه یومورطلارلر . بونلردن بیاض رنکده اوزری لکه‌لی قوردلر چیقار . قوردلریاپراقلر آلتنده تخریبات یاپارلر . کاهل حالنه کلن بوجك ایسه خورطومیله نسق نه‌مر .

چاره‌سی . — صوك بهارده ٪ ۳ عرب صابونی محلولنی سرپمکدر. بعض محللرده آلتنه بز یاییلوب آغاجه توتون توتسوسی ویریلیر و دوشن بوجکلر تلف ایدیلیر .

(۵۱) زنبا بوجکی Cotoniaaurota . — قینلی قاناد صنفندن ۲,۵ سانتی‌مترو طولنده وجودی کنیش پارلاق معدنی یشیل رنکده بر بوجك اولوب مایسده کونشلی زمانلرده چیچکلر اوزرنده اوچارلر . چیچکاری وحتی کماله کلمش میوه‌لری بیله یه‌یوب چورودیرلر .

چاره‌سی . — بوجکلر هنوز کوچوك ایکن طوپلایوب محوایتمکدر.

(۵۲) آرمود شارانسونی Anthonomus pyri . قینلی قاناد صنفندن ٦ میلی متره طولنده قویو اسمر رنکده قانادلرنده بیاضمسی شریدلری حاوی بر بوجك اولوب مایسده ظهور ایدرك یاپراقلرده تخریبات یاپار. بویومش بوجك یومورطه‌لرینی تازه فیلیزلر اوزرینه براقیر وبونلردن قیشه دوغرو قوردلر چیقارکه بوکا (قیش قوردی) دیرلر. بو قوردلر طومورجقلره وتازه سورکونلره ضرر ویررلر .

چاره‌سی . — ایلك بهارده کوکده‌لرك یوقاری طرفنه (قارا) دینیلن برماده‌ایله حلقه چویرمك، داللر اوزرنده‌کی یوصونلری قازیمق. کوزلر اویانمادن نیقوتینلی بوردو بولاماجی سرپمکدر.

(۵۳) بو مبیقس Bombyx neusfria . — پوللی قاناد صنفندن قیرمیزی بر کابك اولوب اوست قانادلرینك اوزرنده ایکی بیاض چیزکی موجوددر. تموز وآغستوسده ظهور ایدوب آقشاملری اوچار. بوکابکلر یومورطه‌لرینی داللر اوزرینه غایت منتظم دیزه‌رك حلقه طرزنده یاپیشدیررلر . ایلك بهارده بونلردن چیقان قوردلر یاپراقلری یمکه

باشلارلر. قوردلر اسمر رنكده‌در. كوكسلری بونجه بیاض برچیزكی‌یی حاوی، یان‌طرفلری‌ده ماوی وقیرمزی چیزكیلرله مملوندر.

چاره‌سی. — داللر اوزرنده پك كوزل كوریلن بویومورطه‌لری ازمك، طوپلی برحالده یاشایان‌طیرطیللری كذا طوپلایوب ئولدیرمكدر.

(٥٤) مهندس بوجكی Cheimatobia brumata. — بوللی قاناد صنفندن ١٢ میلی‌مترو بوینده آچیق كول رنكده‌دیشیلری قنادسز بركلبك اولوب تشرین اولده ظهور ایدرك قابوقلر آراسنه یومورطلار. بونلردن ایلك بهارده اینجه ویشیل سیاهمسی رنكده طیرطیللر چیقوب طومورجقلرك آراسنه كیررلر. یاپراق وچیچكلری تخریب ایدرلر. ویاپراقلری كولاه كبی بوكوب تللرله باغلارلر.

چاره‌سی. — ایلك بهارده‌بوكولش یاپراقلری طوپلایوب‌یاقمق، دیشیلرینك طیرمانه‌رق آغاجه چیقماللرینه مانع اولمق ایچون یاپیشقان زیفتلر ومعجونلر ایله كووده‌یه برحلقه چویرمكدر.

(٥٥) آرمود آغریلی Agrilus pyri. — قینلی قاناد صنفندن یشیل اسمر رنكده و ١٢ میلی‌مترو طولنده بربوجك اولوب تموزده ظهور ایدر وقابوقلر اوزرینه یومورطلارلر. بونلردن آیاقسز بیاض رنكده قوردلر چیقه‌رق ساقك ایچنده طبقهٔ كتابیه‌ده برطاقم اویوقلر یاپارلر وبوراده ایكی سنه قالیرلر. بوصورتله كنج داللر همان محو اولور.

چاره‌سی. — قوردك قابوق اوزرنده حصوله كتیردیكی نشانه‌یه باقه‌رق قابوغنی قالدیروب قوردلری ئولدیرمك، كیرچله آغاجی بادانه ایدرك یومورطه‌لری تلف ایتمكدر.

(٥٦) آرمودبوسه‌رولی Aphis pyri. — قینلی‌قانادصنفندن اولوب بری یشیل، دیكری سیاه اولمق اوزره ایكی‌یه آیریلیرلر. پك چابوق اوره‌رلر. خورطوملریله آغاجك تازه دال وفیلیزلرینك صولرینی ئمه‌رك بویومه‌لرینه مانع اولورلر.

چاره‌سی. — توتون صوبی ویاخود یوزده بر ایزول محلولی سرپمكدر. (پیره‌تر) دینیلن پیره‌اوتی‌ده‌تأثیرلیدر

(٥٧) **آرمود سینکی** Lyda pyri . — زارلی قانادصنفندن ١٢ میلی‌مترو اوزونلغنده اسمر وصاری لکه‌لی یبانی آری‌یه بکزر برسینك اولوب ایلك‌بهارده ظهور ایدرك یاپراقلرك آلتنه یومورطلار وبونلری برماده ایله اورتر . بونلردن چیقان قوردلر کیسه شکلنده برآغ اوره‌رك یاپراقلری پارچه‌لامغه باشلارلر .

چاره‌سی . — کورولن قوردلری طوپلامق ، غازیاغی وصابوندن یاپیلمش برمحلولی سرپمکدر .

(٥٨) **الابشکی** venturia inoequalis . — آرمودبنکنه بکزه‌ر . یالکز بونده حصوله کلن لکه‌لر سیاه رنکده وعین‌زمانده یاپراقلرك اوست طرفنده بولونور .

چاره‌سی . — آرمود بنکنك عینیدر . بونلردن ماعدا الما پاسی ، کوك چوروکلکی طبق آرمودده اولدیغی کبیدر. چاره‌سی‌ده عینیدر .

(٥٩) **الما قوردی** : Carpocapsa pomenella . — پوللی قاناد صنفندن قویو کول رنکنده ایکی‌سانتی مترو کنیشلکنده برکلبك اولوب سنه‌ده ایکی دفعه یاوری چیقاریر. ایلك بهارده دیشیلر کیجه‌لین یکی تشکل ایتمکده‌اولان میوه‌لرك‌اورته‌سنه بریومورطه‌براقیرلر. برهفته صوکرا بوندن باشی سیاه‌وجودی‌صاری‌قیرمزی و پنبه رنکده کوچك قوردلر چیقه‌رق میوه‌یی کمیرمکه باشلارلر . میوه بویومکده اولدیغندن اوزرنده‌کی دلیك قاپانیر وقوردلر ایچریده قالیرلر . قورد المانك ایچنی کمیرر والمایی دوشورر . بوالمادن چیقان قوردلر قابوقلر آراسنه کیره‌رك قیریزالیددورینی کچیرر وینه کلبك اولورلر. بونلر کماله کلمکده اولان میوه‌لر اوزرینه یومورطلارلر . چیقان قوردلر میوه‌یی یمکه باشلار وعین‌صورتله اونی یره دوشوررلر نهایت قابوقلر آراسنده قیشی کچیریرلر .

چاره‌سی . — یره دوشمش میوه‌لری طوپلایوب حیواناته یدیرمك ، قیشین آغاجك کووده‌سنی اکین صاپلریله صاروب قیش نهایتنده بونلری یاقمق ، آغاجلرك قابوقلرینی کیرچله بادانه ایتمکدر .

(٦٠) آغ بوجکی Hyponomeuta malinella . —

بوللی قاناد صنفندن ایکی سانتی‌مترو کنیشلکنده اوست قانادلری بیاض آلت قانادلری سنجابی رنکده برکلبك اولوب تموزابتدالرنده کوچوك داللراوزرینه یومورطلار وبو یومورطه‌لرینی یاپیشقان برماده‌ایله اورتر. بو یومورطه‌لردن ایلولده قوردلر چیقار ایسه‌ده بولوندقلری محفظه‌نك آلتنده قالیرلر و قیشی بو صورتله کچیررلر . بهارده یاپراقلر آچیلمغه باشلادیغی بر صیراده چیقوب همان فیلیزلری کمیرمکه باشلارلر وحتی یاپراغك ایچنه کیررلر. بویودکدن‌صوکرا یاپراقدن چیقوب داللراوزرنده بیاض آغ اوره‌رلر. تموز ابتداسنده ایکی طرفی سیوری بیاض‌رنکده قوزالر اوره‌رلر . اون بش کون صوکرا بونلر کلبك اولورلر.

چاره‌سی . — آغاجلر اوزرنده‌کی آغلر بر سوپورکه ویا دال پارچه‌سیله ییرتیلوب بربوچوق لیتره قاینار صوده حل‌ایدلمش (٤٠٠) غرام عرب‌صابونی محلولنه بر لیتره غازیاغی قاریشدیلیر وبو محلوله ٤-٥ مثلی صو علاوه ایدیله‌رك آغاجلره پوسکوردیلور .

(٦١) الما شارانسونی Anthonomus pomorum . —

قینلی قاناد صنفندن ۳ مینی مترو اوزونلغنده بیضی و اسمر رنکده و اوزرنده تویلر بولونان برحشره اولوب ایلك بهارده ظهور ایدرك طومورجقلر اوزرینه یومورطلارلر. برهفته صوکرا یومورطه‌دن چیقان بیاض‌قوردلر طومورجقلره وچیچکلره هجوم‌ایدرك اونلری محو ایدرلر. اون بش کونده قوردلر بونجوق اولوب چیقان بوجکلر بر قاچ کون آغاجلر اوزرنده اوچوشورلر وصوکرا غائب اولورلر .

چاره‌سی . — چیچك آچمه ختام بولمازدن‌اول قورومش طومورجقلر طوپلانوب یاقیلدیغی کبی آغاجلرك دیبنه چالی ، چیرپی قونولوب صوك بهارده بونلرده یاقیلیر .

(٦٢) یاموقلی بوسه‌روده Scheizoneura lanigera . —

یاریم قانادلی صنفندن آرمودی شکلده ، اسمر کوچوك برحشره اولوب

آغزنده برخورطوم واردر. وجودینك اوزرنده بولونان شیشکینلکلردن ماویمسی بیاض رنکده بر طاقم لیفلر چیقاروب وجودینی اورتركه بوسبتدن یاموقلی ویا خاولی پوسه‌رون اسمنی آلمشدر . آغاجك تازه داللرینه هجوم ایله اوراده چیفتلشمه‌دن اوره‌رلر و تخریبات یاپارلر . صوك بهاره قادار بوصورتله آغاج اوزرنده قالدقدن صوکرا طوپراغه اینرلر واوراده چیفتله‌شیرلر وبعده یومورطلارلرکه ایلك بهارده بونلردن بوجكلر حاصل اولور .

چاره‌سی . — ١ ـ الما آغ بوجكنه یاپیلان علاجلر بوكاده تطبیق ایدیلیر . ٢ ـ قیشین بركیلو عرب صابونی وبرلیتره غازیاغی ١٠ لیتره صوده حل ایدیله‌رك سرپیلیر .

مخطره : برچوق علاجلر توصیه واستعمال ایدلمكله برابر ینه‌قطعی برتداویسی یوقدر . اكر آغاج فضله هجومه معروض قالمش ایسه چیقاروب یاقمق الك خیرلیسیدر .

(٦٣) اریك پاسی Puccinia pruni spinosae . —

عاملی: (اوره‌دینه) صنفندن برمانطار اولوب یاپراقلرك آلتنده غیرمنتظم بیضی ویووارلاق اسمر لكه‌لر حاصل ایدر .

چاره‌سی . — ئه‌سیدیوم دینیلن برشكل سپوری میدانه كتیرمه‌سی ایچون شقایق نباتنه احتیاجی واردر . اكر جوارده بونبات موجود ایسه اونلری قالدیرمقدر .

مخطره : بو خسته‌لق قایصی و بادم آغاجلرینه‌ده عارض اولور . تهلكه وظهوری‌ده نادردر .

(٦٤) اریك شارانسرلی Rhynchites cupereus . —

قینلی قاناد صنفندن (٣ ـ ٤) میلی‌مترو بوینده اسمر باقیرعمسی رنكده بربوجك اولوب میوه‌لراوزرینه یومورطلار و قوردلری میوه‌یی یرلر. عینی زمانده میوه‌یه فضله صو كله‌رك طیرطیللك تعجیز ایدلمه‌سی ایچون بوجك میوه‌نك صاپی اوزرینه بركرتیكده یاپار .

چاره‌سی . — دوشمش میوه‌لری طوپلایوب یاقمقدر .

(٦٥) اریك كمیریه‌ Scolytus pruni . — قینلی قاناد صنفندن ٤ میلی مترو بوینده ، اسمر رنكلی ، قانادلری كستانه رنكنده اولوب اوزری بیولی بربوجكدر. دهازیاده اختیار آغاجلره ضرر یاپار. قابوقلر آلتنه یومورطلامش یومورطه‌لردن چیقان قوردلر اودونی كمیررلر .

چاره‌سی . — قابوقلری صویه‌رق بركیلو اودون قطرانه ٥٠ غرام اودون اسپرتوسی علاوه ایدلمش محلولی سورمكدر .

(٦٦) آغ بوجكی Hyponomeuta padella . — اوصافی وچاره‌سی الماده اولدیغی كبیدر .

(٦٧) آیوا پاسی Gymnosporangium confusum . — عامل ، اعراض وچاره‌لری آرموددده اولدیغی كبیدر .

(٦٨) آیوا لكه‌سی stromatinia cydoniae . — ایلك بهارده آیوانك یاپراقلرنده‌بالآخره میوه‌لرنده بویوك اسمر لكه‌لر كورولور. بولكه‌لر یاپراقلرك دامارلری بوینجه اسمر توز حالنده‌در . میوه‌لرده كورولدیكی زمان میوه‌لر دوشر .

چاره‌سی پك‌فضله داغیلان برخسته‌لق دكلسه‌ده بوزولوب‌دوشمش میوه‌لری طوپلایوب یاقمقدر .

(٦٩) زوزورا Zeuzera aesculi . — پوللی‌قاناد صفندندر. قانادلری بیاض رنكده اوزرنده اسمر ماوی لكه‌لری حاوی بر كلبك‌در. دیشیلری ارككارك ایكی‌مثلی بویوكلكنده اولوب آغستوسده ظهور ایدرك یومورطه‌لرینی آغاج اوزرینه قورلر . بونلردن ٦ سانتی مترو طولنده بیاض و وجودی تویلو قوردلر چیقه‌رق داللری اویوب ساق كووده ایچنده بر طاقم اویوقلر حصوله كتیررلر .

چاره‌سی . — قوردك كیردیكی دلیكی‌ساق اوزرنده‌بوله‌رق ایچری‌یه بر تل صوقوب قوردی تلف ایتمك ومذكور دلیكی معجون ویا قطران ایله طیقامقدر .

(۷۰) اوددوده کمیریه : قوسـوس Cossus ligniperda
. — بوللی قاناد صنفندن سیاه قنادلی بر کلبك اولوب آغستوسده
یومورطلار . بونلردن چیقان وجودلری سیاه وصیرتلرینك اوستنده‌کی
حلقه‌لری اسمر قیرمزی رنکده و ۱۰ سانتیم اوزونلغنده‌کی قوردلر
آغاجك کووده‌سی ایچنده آشاغیدن یوقاری‌یه دوغرو اویوقلر آچارلر .
چاره‌سی . — زوزوراده اولدیغی کبی‌در .
مخطره : کرك زوزورا وکرك قوسسوس ، الما ، آیوا ، کیراز
ویشنه ، شفتالی آغاجلرینه‌ده عارض اولور .

(۷۱) بادم پاسی : Puccinia pruni spinosæ . —
سبلری علامتلری وچاره‌لری اریکده اولدیغی کبی‌در .

(۷۲) بادم بوسـرولی aphis amygdalis . — یاریم
قانادلی یشیل رنکده برحشره اولوب دها زیاده یاپراقلره وکنج
فیلیزلره عارض اولور .
چاره‌سی . — قایناداش توتون صویی پوسکورتمك ، یوز کیلو
صویه ۲ کیلو عرب صابونی علاوه‌سیله محلول یاپوب قوللانمق فائده‌لیدر .
اك ایسی حشره‌نك بولوندیغی یاپراق وفیلیزلری قوپاروب یاقمقدر .

(۷۳) شفتالی قیزیللغی : (غلوره) Exoascus deforman. —
عاملی (آسقومیسه‌ت) فصیله‌سندن برمانطار اولوب ایلك بهاردن اعتباراً
یاپراقلرك آلت طرفنده برطاقم قبارتیلر کورولور ویاپراقلر قالینلاشیر
وصولغون یشیل ویا صاری بررنك آلیر . اوست طرفی قدیفه کبی
برقسمله اورتولور . داللرك اوجلرنده‌ده برطاقم قبارجقلر کورولور .
چاره‌سی . — اك قطعی چاره‌سی بویله یاپراقلری وخسته داللری
طوپلایوب یاقمقدر . اکر آغاج باشدن باشه طوتولمش ایسه سوکوب
یاقمقدر .

(۷٤) شفتالی آقلغی Sphaerotheca pannosa . —
عاملی : (آسقومیسه‌ت) فصیله‌سنك (ئه‌ریزیفه) جنسندن برمانطاراولوب

میوه‌لر بیاض و کثیف براورتو ایله اونوامش کورولور .
چاره‌سی . — کوکورت سرپمکدر .

(٧٥) ضمغ خسته‌لغی cladosporium epiphyllum. — ساق اوزرنده بولونان یارالردن کیره‌ن و (قلادوسپوریوم) جنسندن اولان برمانطارك میسلیوملرینك حصوله کتیردیکی بر طاقم افرازات اولوب دها زیاده ایری داللر اوزرنده کورولور .
چاره‌سی : آغاجلرك اوزرنده قامبیوم طبقه‌سنه‌قدر طولانی بریاریق یاپمقدر .

(٧٦) شفتالی قیرمزی L ceanium persica . — یاریم قاناد صنفندن ٧ میلی مترو بوینده ، بیاض واسمر رنکده برحشره اولوب مایس وحزیرانده یاپراقلرك و کوریه فیلیزلرك صوینی أمر وشکرلی برماده‌حصوله کتیرر . بونکله فوماژین (قاراباللق)خسته‌لغنك ظهورینه میدان ویرر .
چاره‌سی . — خسته‌لقلی‌قسملری کسوب آتمق ، آغاجلراوزرینه ١ کیلو عرب صابونی ٤ کیلو پترول ١ کیلو کوز طاشی ١٠٠ کیلو صودن برمحلول یاپه‌رق سرپمكدر .

(٧٧)قاپنودیس: Capnodis Ténèbrionis. — قینلی‌قاناد صنفندن٢ سانتیم طولنده‌دونوق‌سیاه رنکده واوزرنده بیاض لکه‌لری حاوی برحشره‌اولوب ساقك‌آلت طرفنه یومورطلار . بونلردن چیقان صاری رنکلی قوردلر قابوق آلتنده دلیکلر آچه‌رق نسغك صیزماسنه سبب اولور .
چاره‌سی . — بویومش قوردلری طوپلامقدر .
مخطره : زوزورا ، قوسسوس نام حشرات شفتالی‌یه‌ده عارض اولورلر . [آیوایه باقیکز]

(٧٨) قایصی پاسی puccinia pruni . — عامل،اعراض وچاره‌سی اریکده اولدیغی کبی‌در .

(٧٩) قلاسته‌رو سپوریوم قارپوفیلوم Clasterosporium carpophilum . — عاملی ناتمام مانطارلر صنفندن برمانطاراولوب ایلك بهارده یاپراقلرده کوچوك پنبه لکه‌لر کورولور . بونلر بالآخره اسمرله‌شیرلر . دها صوکرا یاپراق اوزرنده کوچوك دلیکلر حصوله کلیر . داللر اوزرنده‌ده اوزون و اسمر لکه‌لر کوریلیرکه بورالردن ضمغی برماده صیزار . فقط بو ضمغ خسته‌لغی دکلدر . میوه‌لرده اسمر لکه‌لر بعضاً چکردکه قدر نفوذ ایدر .

چاره‌سی : خسته‌لغه طوتولمش دال و میوه‌لری طوپلایوب یاقمق و آغاجلره برقاچ دفعه خفیف بوردو بولاماجی سرپمكدر .

حشراتی . — میوه آغاجلرینه عارض‌اولان حشرات قایصی‌یه‌ده عارض اولور . چاره‌سی اونلرده اولدیغی کبی‌در .

(٨٠) کیراز خسته‌لقلری . — کیراز پاسی ، کیراز بنکی ، کوك چوروکلکی ، خسته‌لقلرینك تداویسی ایچون آرمود بحثنه مراجعت ایدیکز .

(٨١) غنومونیا Gnomonia erythrostama . — عاملی آسقومیسه‌ت) فصیله‌سندن برمانطار اولوب یازین یاپراقلرده صاریمسی لکه‌لر کوریلور . بولکه‌لر یاواش یاواش بویور واسمرله‌شیر . یاپراغك صاپی قیوریلوب دونر ویاپراق آغاج اوزرنده قالیر . میوه‌لره‌ده عارض اوله‌رق اونلری‌ده قورودر .

چاره‌سی . — آغاجده‌قالمش یاپراقلری قیشین طوپلایوب یاقمقدر .

(٨٢) کیراز سینکی Ortalis cerasi . — ایکی قانادلی صنفندن ٤ میلی متروکنیشلکنده‌باشی و آیاقلری صاری رنکلی برسینك اولوب مایسده ظهور ایدرك میوه‌لرك اوزرینه صاپ طرفندن یومورطلار . چیقان بیاض رنکلی قوردلر میوه‌نك ایچنی ییرلر . بعده بوقوردلر یره دوشرلر و قیشی طوپراقده کچیررلر .

چاره‌سی . — آغاجلرك دیبنی درنجه قازه‌رق حشره‌یی کومك

وممكن اولورسه قوردلی کیرازلری آغاجی اوزرندن طوپلایوب محو ایتمك در .

(٨٣) کیراز شارانسولی anthonomus druparum . —

قینلی قاناد صنفندن ٤ ـ ٥ میلی مترو طولنده اسمر رنکلی و تویلی بر حشره اولوب طومورجقلره یومورطلار وچیقان قوردلر طومورجنی خراب ایدرلر . بعضاً قوردلر میوه‌ده حصوله کلوب چکردکه قدر کیره‌ر . بونجوق حالنی طوپراقده کچیرر .

چاره‌سی . — آرمود شارانسوننده اولدیغی کبی‌در .

(٨٤) دوت خسته‌لقلری : یاس خسته‌لغی septoria mori

ایچون آرمود (کوك چوروکلکی) ایچون باغ بحثنه باقیکز .

(٨٥) مانطار خسته‌لغی polyporus hispidus . — عاملی (بازیدیومیسه‌ت) صنفندن بر مانطار اولوب ساق و داللر اوزرنده بولنور . بومانطارلر دیشاریدن کستانه‌رنکنده ایچریدن پورتقالی رنکده اولوب صوك بهارده هوانك دکیشمه‌سیله بویوبه‌رك آغاچ اوزرنده بولدقلری یارا وبره‌لردن ایچری کیروب آغاجی خراب ایدرلر .

چاره‌سی . — مانطارك کورولدیکی دالی صاغلام نقطه‌سنه قدر کسوب حصوله کلن یارایی برمعجون ایله قپاتمقدر

(٨٦) دیاسپیس Diaspis pentagona . — یاریم قانادلی صنفدن بر حشره اولوب اختیار آغاچلرك کنج داللرنده ، کنج آغاچلرك ساقلرنده بوز رنکده یاپدیغی یووا ایچنده یاشار . دیشیلری پورتقال رنکنده اولوب آغاجك قابوغی آراسنده نسنی ئه‌مر .

چاره‌سی . — آغاجك قابوقلرینی ایجه‌قازیدقدن‌صوکرا کوکوردلی محلول ایله بادانه ایتمکدر .

(٨٧) اینجیر آغاجلری [قارا باللوه] Fumago limaciana. —

عاملی (په‌ریسپوریه) صنفندن بر مانطار اولوب آغاجلرك دال و میوه ویاپراقلری سیاه بر توز ایله قاپلانمش کورولور . بو مانطارلر کرمز

بوجكارینی داللر اوزرنده براقدقلری طاتلی برماده‌ده نشوونما بولورلر.
چاره‌سی : اولا كرمز بوجكارینی محو ایتمك [شفتالی‌یه باقیكز] صوكرا آغاجلرك صیق داللرینی كسه‌رك سیرلتمك وآغاجه بالخاصه فوسفورلی وپوتاسلی كوبره‌لر ویره‌رك قوتلنمه‌سنی تأمین ایله‌مكدر .

(۸۸) دال قورومی (اسمر كوف) Scherotinia fuckeliana

عاملی (دیسقومیسه‌ت) فصیله‌سندن [بوتریتیس سینه‌ره‌آ Botritiscinérea] دینیلن بر مانطار اولوب آغاجلرك یاپراق و كورپه فیلیزلری اوزرنده اسمر لكه‌لر حصوله كتیرر . بالخاصه یاغمورلی زمانلرده زیاده‌له‌شیر .
چاره‌سی: آغاجلری بودایه‌رق هوالاندیردقدن صوكرا ./. ٥ ثانی كبریتیٔ كالس محلولی ایله آغاجلری بادانه ایتمك ، خسته‌لقلی داللری كسمكدر .

كوك چوروكلكی . — اوزجه مختلف میوه‌لر ایله باغلرده سویله‌نیلن علامتلری كوستر ر وچاره‌سی‌ده عینیدر .

(۸۹) یاپراق یاصراسی . — عاملی (آسقومیسه‌ت) فصیله‌سندن (cylindrosporium ficus caricae) دینیلن بر مانطار اولوب ایلك بهارده یاپراقلرده ظهور ایدرك یازین ایلریلر . یاپراقلرده آچیق كول رنكنده داماغلر پیدا اولوب یاپراق قورومش بر منظره عرض ایدر . بالآخره یاپراقلرك مقابل جهتنده قباریقلر حصوله كلوب یاپراق وقتندن اول دوشر و اونی متعاقب میوه‌ده دوشر .
چاره‌سی . — دوشمش یاپراقلری طوپلایوب یاقمق ، نیسان ابتداسنده، حزیران وتموز آیلرنده آغاجه بوردو بولاماجی سرپمكدر.

(۹۰) انجیر كرمزی Ceroplastus rusci . — اوصاف وچاره‌سی ایچون (شفتالی) یه باقیكز .

(۹۱) انجیر قوردی Ephestia kantella . — پوللی قاناد صفندن كوچوك بر كلبك اولوب قوردلری كركیاش وكرك كسه‌قورودلمش انجیرلر ایچنده بولونه‌رق انجیرك بالنی یمكله ضررویررلر وا كثریا انجیر

ایچنده بولوندقلری جهتله مملکتمزك باشلیجه منبع ثروتی اولان مذکور محصولك قیمت تجاریه‌سنی دوشوررلر .

انجیرلر کماله کلمك اوزره بولوندقلری صیراده بو کلبکلر انجیرك ایچنه وبادیشاریسنه یومورطلارلر. چیقان قوردلر آچیق صاری ویاخود آچیق قیرمزی رنکده‌در . داخلده‌کی قوردلر استحاله زمانی چیقه‌رق بولوندقلری محللرده وحتی چوواللرده قوزا أوررلر. بو قوردك نه‌کبی سببلرله چوواللره وخانلره کیردکلری حقنده تدقیقاتده بولونولمش ومثبت بر نتیجه ألده ایدیله‌مه‌مشدر .

خانلرده‌کی تطهیرات، خانلره کلن قوردلره عائدایسه‌ده باغچه‌لرده قطعی تلف ایدلمه چاره‌سی آراشدیرلمقده‌در .

(۹۲) پورتقال قوشنیلی (ایسه‌ریا پورشاسی) Ycerya purchassi. — یاریم قانادلی صنفندن ٤ میلی‌متر واوزونلغنده آرقه‌لرنده ٦ میلی‌متر واوزونلغنده بیاض و اوزرلری چیزکیلی بر طوربا طاشیر بر حشره اولوب طوربانك ایچی یومورطه ایله شیشدکجه حشره دیشاری چیقمغه باشلاروطوربا چیزیکلی برقاوانوز قپاغی شکلنده‌قالیر. یومورطه‌لردن چیقان قوردلر قیرمزی رنکلی اولوب آغاجلرك داللرینه یاپیلیرلر . سنه‌ده اوچ نسل ویررلر . برکت تناسلی دولاییسیله برایکی سنه‌ده آغاجی محو ایدرلر .

چاره‌سی . — الك ایی چاره‌سی قینلی قاناد صنفندن نوویوس قاردینالیس (خانم بوجکی) (Novius cardinalis) دینیلن بر بوجکه یدیرمکدر . بو بوجکك حیاتی‌ده مع‌الاسف ٣٥ کون قدر پك قیصه بر زماندر . ایتالیاده، ساقزده وآنطالیه‌ده بو نافع بوجکك تکثیریله دیکرینك ضررلرینك اوکنه کچیلمشدر .

(۹۳) باغالی بوجك (قریزومفالوس) Chrysomphalus minor . — یاریم قانادلی صنفندن پك کوچوك صاری رنکلی اوزری قیرمیزمتراق برقابوق ایله اورتولیدر. صالغین شکلده پورتقاللرك یاپراقلرینی ومیوه‌لرینی قاپلایه‌رق صولرینی ئه‌مر . پك مضر بر حشره‌در .

چاره‌سی . — آغاجلری کیانوس غازی ایله توتسوله‌مکدر: الڭ قطعی تدبیر بوایسه‌ده ، آغاجلری احاطه‌ایده‌جك‌قدر چادرلر حاضرلامق وکیجه‌لین علاجی یاپمق مجبوریتی اولدیغی جهتله پك‌عملی براصول دکلدر.
٢ - پولیسولفور دینیلن علاجی پوسکورتمكدر . [علاجلر بحثنه مراجعت]

مخطره : ١ - بو علاج باقیر پوسکورتجلری آشیندیرر. بناءً علیه بونك ایچون حاضرلانمش دیکر پوسکورتجلری قوللانمالیدر .
٢ - بو علاجی ایلك بهارده بوجکلر باغالرندن چیقدقلری وقت پوسکورتمه‌لیدر . یوقسه فائده‌سزدر .

(٩٣) زیتونه قاراسی fumago vagans . — عاملی [آسقومیسه‌ت] فصیله‌سندن برمانطاراولوب یاپراقلروداللراوزرنده‌سیاه بر ماده کورولورکه بونلر بعضاً قورو اولوب آز بر صارصینتی ایله دوشرلر. چیچك آچمازدن‌اول آغاجی‌قاپلارسه آغاجلر لایقیله چیچکله‌نه‌مزلر . چیچك آچدیغی زمانده اولورسه چیچکلر دوکولورلر. میوه زماننده اولورسه میوه‌لر دوشرلر. اکر میوه‌لرتشکل ایتدکدن‌صوکرا حصوله کلیرسه دانه‌نك یاغی ویاغك نفاستی آزالیر .

چاره‌سی . — ایلك بهارده ١٠٠ کیلوصوده ٢-٣ کیلوقاربونیت سود - (صودا) اریده‌رك آغاجلره‌سرپمك ، الكزیاده آلچاق وراطب محللرده تصادف ایدلدیکندن آغاجلری بودایه‌رق هوالاندیرمقدر .

(٩٤) زیتونه سنبکی Dacus oleae . — ایکی‌قانادلیلردن بش میلی مترو بونده برسینك اولوب کستانه صاریسی رنکنده‌در . قوردی بیاض ، باشسز و آیاقسزدر . سینکلر شباطده اوچوشمغه باشلارسه‌ده صوئوقدن یاشایه‌مازلر . الكزیاده مایس اورتالرنده ظهور ایدوب زیتون دانه‌لرینك أتلنمه‌لرینی بکلیه‌رك اوچوشورلر . دانه‌لر اتله‌نجه برسینك بردانه‌یه بر یومورطه براقیر. بو یومورطه‌لردن‌چیقان قورد دانه‌نك ایچنی یه‌یوب اونی یره‌دوشورر. بونلردن چیقان قوردلر همان‌قریزالید دورینی کچیره‌رك تکرارسینك‌اولوب اوچوشمغه‌وصاغلام

دانه‌لره یومورطلامغه باشلارلر وبوصورتله سنه‌ده ٤-٥ نسل ویررلر .
چاره‌سی : ١٥ کیلو مه‌لاس ویا پکمز (٢٥٠) غرام آرسه‌نیفت سود ١٠٠ لیتره صودن عبارت بر محلولی تموزدن ایلول نهایتنه قدر هر اون بش کونده دفعه آغاجلره سرپمکدر .
مخطره : مملکتمزك زیتون منطقه‌لرنده صاغین بولونان بوحشره‌نك تلف ایدلمه‌سی ایچون زراعت وکالتنجه عمومی مجادله آچیلمشدر . بناءً علیه محلی زراعت مأمورلرینك توصیه‌سی وجهله بومجادله‌یه اشتراك ایتمك هرزیتونلك صاحبی ایچون بربورجدر . آنجق مجادله‌نك عمومی اولماسی لازمدر . عکسی تقدیرده ایرته‌سی سنه سینکلر دیکرمحللردن ینه اوراسنی استیلایه قوشارلر .

(٩٦) زیتونه کوروه‌سی : Prays oleellus . — پوللی قاناد صنفندن کیرلی کوموشی رنکده آلت قانادلری سنجابی رنکده، کنارلری قیللرله سوسلی برکابك اولوب طیرطیلی کیرلی بیاضدر . باشنك آرقه‌سی سیاه ویا قهوه رنکنده‌در . صیرتنك اوزرنده صاری رنکده ایکی شرید واردر . کابکلر تشرین اولده یاپراقلر آلتنه تکر تکر یومورطلارلر . ایکی هفته صوکرا چیقان قوزدلر یاپراغك آلت دریسنی دەلوب یاپراغك اتلی قسمنه کیرر وتخریباته باشلار . ایلك بهارده بویاپراغی براقه‌رق برتل ایله کندیسنی دیکر بر یاپراغه صارقیدیر وبوصورتله تخریباته دوام ایدر . نهایت قوزاسنی یاپار واون بش کون ایچنده ایکنجی نسلی چیقار بوسفر چیچکلره عارض اولور . اوچنجی نسل میوه‌لره هجوم ایدر ونهایت طوپراغه اینوب قریزالید اولورلر .
چاره‌سی . — زیتون سینکندن دها ضررلی ایسه‌ده طفیلی اوله‌رق دیکر حشراتك هجومندن کندیسنی قورتاراماديغی ایچون درجهٔ تخریباتی محدوددر . بونکله برابر دوشن میوه‌لری طوپلایوب حیواناته ییدیرمك و ٧٠٠ لیتره صویه ٧٠٠ غرام آرسه‌نیقیت رصاص علاوه ایدلمش بوردو بولاماجنی مایس وحزیرانده آغاجلره سرپمك لازمدر .

(٩٧) زیتونه کرمزی Lecanium oleae . — یاریم قاناد-

لیلردن (٣-٤) میلیمترو طولنده برحشره اولوب اولا اسمر صاریمسی بالاخره کول رنکلی اولور. وجودی بیضی اولوب یاپراق و کوربه فیلیزلرك صویی‌أمرر وافراز ایتدیکی شکرلی‌ماده ایله‌فوماژین خسته‌لغنك ظهورینه میدان ویرر .

چاره‌سی . (١) کیلو غرب صابونی (٤) کیلو پترول (١) کیلو کوز طاشی و (١٠٠) لیتره صودن عبارت بر مخلوط یاپوب نیسانك ابتداسنده واورتالرنده وایکی دفعه آغاچلره سرپمکدر .

(٩٨) پتاتس مِلدیوسی Phytophthora infestans. — عاملی (ئوئومیسه‌ت) فصیله‌سندن بر مانطار اولوب یازین یاپراقلرده اولا صاریمسی بالاخره اسمر لکه‌لر کورولور . لکه‌لرك اطرافنده واکثریا آلتنده اینجه تویلر بولونور . نهایت یاپراقلر صولاروقورور. یومرولر اوزرنده خارجاً اسمر لکه‌لر واردر . پتاتس کسیلیرسه بولکه‌لرك ایچ طرفه دوغرو اوزاندیغی کورولور .

چاره‌سی . — ایچنه‌شکرلی‌برماده علاوه‌ایدلمش بوردوبولاماجی سرپمك ، یومرولری سوکمه‌دن یاپراقلری کسوب یاقمق و اوچ سنه اوتارلایه پتاتس اکمه‌مکدر .

(٩٩) پتاتسلرده اسمرلك خسته‌لغی Bacillus solanicola . — یاپراقلر صارارر وقورورودالرك دیب‌طرفنده قورشونی‌لکه‌لر میدانه چیقار . خسته‌لق شدتلی اولورسه یومرولر بویومز .

چاره‌سی . — خسته‌لغه‌دایانیقلی‌جنسلر اکمك ، اکرکن‌پتاتسلری کسمه‌مك واوتارلایه درت سنه پتاتس اکمه‌مکدر .

(١٠٠) پتاتس اویوزی Sorosporium scabies . — عاملی (اوستیلاژینه) صنفندن‌برمانطار اولوب‌پتاتس یومرولری اوزرنده‌کی طومورجقلرده بر طاقم قبارجقلر کورونور . بو قبارجقلر بربرلریله برلشه‌رك یومرولرك اوزرنده غیرمنتظم وبویوك یومرولر تشکیل‌ایدر. اولا یشیل رنکده اولان بوقباریقلر بالاخره سیاهلاشیر .

چاره‌سی . — بو خسته‌لغه دایانان پتاتس نوعلرینی اکمکدر .

(١٠١) پتاتس کووه‌سی Phthorimaca Operculella . —
پوللی قانادلیلردن ١٠ میلی‌مترو کنیشلکنده صاری رنکلی برکلبك اولوب ایلك بهارده ظهور ایله یاپراقلره یومورطلارلر . بونلردن چیقان قوردلر یاپراقلری ییمکه باشلارلر وبهایت قورودیرلر . عینی زمانده یومورطلرده کچه‌رك اوراده اوبوقلر حاصل ایدرلر . برمدت صوکرا بوپتاتسلر چوروز . سنه‌ده ٥ـ٦ نسل ویرر . بونلر یردن چیقارلمش وچوواللانمش پتاتسلره بیله عارض اولوب ضررلرینی اوراده کوسترلر .
چاره‌سی . — قوردلرك کورلدیکی یاپراقلری طوپلامق وپتاتسلری سیلولرده (یرآلتی مخزنلرنده) محافظه ایتمکدر .

(١٠٢) پتاتس تل قوردی Agriotes lineatus . —
قینلی قاناد صنفندن بر حشره اولوب باجاقلری قیصه و آرقه اوستی یاتیرنجه صیچرایه‌رق دونن و اهالیجه (چیت چیت) بوجکی دینیلن برحشره‌در . بونلر طوپراغه یومورطلارلر . چیقان قوردلرك وجودی سرت برزار ایله اورتولودر . بونلر طوپراغه کیره‌رك پتاتسلرده تخریبات یاپارلر . کیللی طوپراقلرده بولونمازلر .
چاره‌سی . — طوپراغه (کبریت قاربون) شیرینغه ایتمکدر .

(١٠٣) پاموقلرده پنبه قورد Puikbol Worm . —
یوللی قانادلیلردن کیجه اوچان برکلبك پاموغك یشیل قسملرینه یومورطلار . یومورطه‌لر اولا بیاض یشیلیمتراق بعده پورتقالی وغایت قیرمزی اولور . بونلردن وجودی صاری باشی بال رنکنده قوردلر قورد چیقار . بونلر چویکدر . بوقوردلر صوکرا بیاضلاشیر . ٦ میلی مترو اوزانجه ایلك پنبه‌لك اشارتی کورونمکه باشلار وبویودجه بو قوردلر پاموق قوزاسی ایچنه کیره‌رك چیچکك صویی ایله و تشکل ایتمك اوزره اولان چکردك ایله تغذی ایدر . قریزالید حالنی طوپراقده کچیرر . بعضاً چکیدك ایچنه بیله کیرر .
چاره‌سی . — اطنه‌ده تطبیق ایدلدیکی کبی توخوملری برمدت

٥٠ درجۀ حرارتی حاوی صو ایچنده براقق یاخود معین برمدت صو بخارینه طوتمقدر .

(١٠٤) پاموقلرده مکسیقافوردی Antonomus Grandis

آمریقالیلرك مکسیقا پاموق بیتی Mexican Bol- Weevil دیدکلری غایت مضر برقورد واردر. آمریقاده پاموقلره مدهش ضررلر یاپمقده‌در . هنوز مملکتمزده موجود دکلسه‌ده آمریقادن کتیریلن توخوملرله کلمه‌سندن چوق قورقولور. آمریقادن کرك حکومتجه وکرك اهالیجه توخوم کتیردیلمه‌سی وپاموق قانوننك شدتله تطبیق ایدلمه‌سی الزمدر . آمریقالیلر اوزون سنه‌لردن بری چالیشدقلری حالده بوکا قارشی برچاره بولامامشلردر .

(١٠٥) نونونلرده فیده چوروکلکی . — کنج فیده‌لر ده یووارلاق لکه‌لر حالنده کورونور . وفیده‌لری چوروتیر . پك چابق یاییلیر . رطوبتلی هوالر وفیده‌لرك فضله صولانماسی وآز هوالاندیرلماسی بوخسته‌لغی ایلری کوتورور .

چاره‌سی . — خسته فیده‌لری سوکوب آتمق ، یاصدیقلری هوالاندیرمق ، صولامه‌یی آزالتمقدر .

(١٠٦) نونونه پاسی (صاك) Rouil . — یاپراقلر اوزرنده قیرمزیمتراق لکه‌لر کورولور . بالآخره یاپراقلر صولارلر وقیوریلوب دوشرلر .

چاره‌سی . — خسته یاپراقلری قوپارمق، دیکر یاپراقلرك اوزرینه آلچی توزی آتمقدر .

(١٠٧) نونونلرده آنترافنوز (قره) . — یاپراقلرك دامارلری وساقی اوزرنده اولا صاری بعده اسمر سیاهمتراق لکه‌لر پیدا اولور . بولکه‌لر بوزولور ویرتیلور بعده یاپراق قیریلیر .

چاره‌سی . — خسته فیدانلری سوکمك واوتارلایه ایرته‌سی سنه باشقه نبات اکمکدر .

(١٠٨) **توتونلرده كوف** . — توتونلره قورودلدقدن صوكرا نملی یرلرده براقیلیرلرسه بوخسته‌لق ظهور ایدر .

چاره‌سی . — برطاقم توتسو توصیه اولونیورسه‌ده الك ایی چاره‌سی توتونلری قورو محللرده محافظه ایتمكدر .

(١٠٩) **سقلروتینیا** Sclerotinia nicotianae . — توتونك ساقی ایله یاپراغك صاپی اوزرنده بیاض لكه‌لر كورولور .

چاره‌سی . — خسته توتونلری كوكله‌یوب یاقمق و تارلاده نوبتله زراعت یاپمقدر .

(١١٠) **آلترنیا** Alternia tenuis . — كنج فیده‌لرك ظهورنده حلقه‌لرده بریاپیشقانلق حصوله كلیر . بالآخره یاپراقلر سیاهلاشیر . یاپراقلر كماله كلمش ایسه قیرمیزی رنكده لكه‌لر حالنده كورولور .

چاره‌سی . — خسته‌لقلی فیدانلری تارلایه دیكمه‌مكدر .

(١١١) **توتونلرده بیاض پاس** . — كماله كلمش یاپراقلرده اولا رنكلری صاری یشیل بالآخره بیاض ودونوق لكه‌لر كورولور .

چاره‌سی . — خسته یاپراقلری طوپلامق وتارلاده هرسنه نوبتله زراعت یاپمقدر .

(١١٢) **موزائیوه خسته‌لغی** . — توتون فیدانلرینك یاپی و تپه طومورجقلرنده و كوچوك یاپراقلرده بیاض پاس خسته‌لغی كبی علامتلر كوسترر .

چاره‌سی . — یاصدیقلرك طوپراغنی دكیشدیرمك وتارلایه كله‌جك سنه باشقه نبات اكمكدر .

(١١٣) **بیاض خسته‌لوه** . — یاپراقلر بوكوك بر وضعیتده كورولور وبویاپراقلر اكثریا طومورجقه یاقین اولانلردر . لایقی وجهله تدقیق ایدیلمه‌مشدر .

(۱۱۴) **توتونده طوپراق قوردی** Lumbricus Communis
. — یاصدیقلرده طوپراغی قاریشدیرر وکنج فیده‌لرك کوکارینی
دیشاری چیقارر .
چاره‌سی : جویز یاپراقلرینی صوده قاینادوب بو محلولی فیده‌لر
اوزرینه سرپمك وبو صورتله میدانه چیقان قوردلری ئولدیرمكدر .

(۱۱۵) **آلتیقه** Haltica Oleracera . قینلی قاناد صنفندندر
کنج فیده‌لره عارض اولور ویاپراقلری کمیرر .
چاره‌سی . — ٪ ۶-۷ نسبتنده کوکورت چیچکی ایله قاریشیق
کیرچ توزی وکول سرپیلیر . [طوپراق، پیره‌سنه باقیکز]

(۱۱۶) **پلوزیا غامما** Plusia Gamma . — پوللی قاناد-
لیدر. قانادی اوزرنده غایت پارلاق کوموشی رنکده Y شکلنده بر
لکه واردر . قوردی یشیل‌مترا‌ق رنکده‌در . اوزرنده صاریمتراق
لکه‌لر واردر .
چاره‌سی . — قوردلری طوپلامقدر .

(۱۱۷) **آغروستیس** Agrostis Ségétum . — پوللی قاناد-
لیدر. قوردی بوزرنکده اولوب اوزرنده بربرینه موازی اوچ خط
واردر .
چاره‌سی . — ضرری مهم و تلفی کوچ اولدیغندن او تارلایه
برقاچ سنه توتون اکمه‌مکدر .
بونلردن باشقه مایس بوجکلری (بیاض قوردلر) ، کوستبکلر،
دانا بورنی‌ده توتونلره ضرر ویرر . بونلرك تلف ایدلمه‌لری نهایتده
آیریجه یازیلمشدر .

سبزه باغچه‌لرینه عارض اولان خسته‌لقلر

(۱۱۸) **بوسه‌روده (فیدانه بیتی)** aphis . — یاریم قانادلی
صنفندندر . بر چوق جنسلره ومختلف رنکلره مالك اولان بو حشره

باغچه‌لرده باقلا ، فاصولیا ، مارول ، انکنار وسائره‌یه عارض اولور.
حتی بعضاً اوقدر کومه‌لی برحالده بولونورکه یاپراق ویافیلیزلر سیمسیاه
ویا یم یشیل کورونورلر . قوراقلقده‌چابوق چوغالیرلر ونباتاتك‌فیلیزلرینی
خراب ایدرلر .

چاره‌سی . — بیتلی فیلیزلری قوپاروب آتمق و باغچه‌یی صوسز
براقامقدر . بونلری ئولدیرمك ایچون توتون صویی یاخود یوزده بش
عرب‌صابونی‌یاخودپیره توزی‌یاخود یوزده ۱،۵ ایزول محلولی‌قوللانیلیر.

(۱۱۹) **لاحنا کلبکی** Pieris brassicae . — پوللی قاناد-
لیلردن بیاض برکلبك اولوب لاحنه و قارنه‌بهارلره عارض اولورلر .
بوکلبکلر یاپراقلرك آلتنه‌یومورطلارلر . چیقان قوردلر کوچوك وسیاه
رنکلی اولوب‌یاپراغی ییکه باشلارلرویاواش‌یاواش بویویه‌رك ضررلرینی
چوغالدیرلر .

چاره‌سی . — قوردلر هنوز یکی چیقدیغنده ۱۰ کیلو صویه
۲۰ ـ ۲۵ غرام (اورانیا ـ urania) دینیلن زهر علاوه ایدوب
سرپمکدر. بوعلاج ایکی‌دفعه‌آتیلمالیدر. قایناتمش‌توتون‌صویی‌ده‌ایید ر .
قوردلر بویونجه طوپلامقدن باشقه چاره‌یوقدر . باغچوانلر اکثریا
یومورطه‌لی یاپراقلری طوپلارلرکه اك ایسی‌ده بودر .

(۱۲۰) **لاحنا پیره‌سی** Phyllotreta Brassicae . — قینلی
قانادلی۱ـ۲ میلی‌مترواوزونلغنده‌اسمرسیاه‌رنکده‌برحشره‌اولوب‌قوردی
صاری‌عتراق رنکده‌در . بوقوردلر یاپراقلر اوزرنده تخریبات یاپارلر .
قیریزالیدی قیشی طوپراقده کچیریر .

چاره‌سی . — یاپراقلره صیق صیق صو پوسکورتمه‌لی و بر قسم
ایله ۹ قسم کول قاریشدیریله‌رق سرپمه‌لیدر .

(۱۲۱) **لاحنا شارانسولی** Ceuthorhyncus sulcicollie . —
قینلی قانادلی ۳ میلی مترو اوزونلغنده اسمر رنکده ، توبلی ، باشی
نقطه‌لی خورطومی اکری برحشره اولوب یاپراق چیچکلرینی کمیرر .

دیشیلری ساقك دیبنه یومورطلار . اوراده چیقان قوردلر کوکی امکه باشلار واوراده بر قبارتی حصوله کتیرر .

چاره‌سی . — حصاددن صوکرا کوکاری چیقاروب یاقق وطوپراغه کبریت قاربون شیرینغه ایتمکدر .

(۱۲۲) لاحنابتی Pentatoma ornata. — یاریم قانادلی سیاه قرمزی رنکده برحشره اولوب لاخنانك یاپراقلرینی ییر .

چاره‌سی . — برکیلو صویه ۲۵ غرام‌عرب صابونی علاوه‌سیله یاپیلان محلولی سرپمکدر .

(۱۲۳) مایس بوجکی (بیاض قورد) Melolontha vulgaris. — قینلی‌قانادلی ، اوست قنادلری‌قویو کستانه رنکنده، ۲ سانتیم طولنده برحشره اولوب یاشامه‌دورینی اوچ سنه‌ده تاملار. قرردی ۳ سانتیم طولنده بیاض‌رنکلی وباشی قیرمیزمتراق اولوب طوپراقده یاشادیغندن نباتاتك کوکارینی ، وکاهلی یاپراقلری ییر .

چاره‌سی. — ۱ـ تارلایی بللرکن تصادف ایدیله‌جك قوردلری اولدیرمك.
۲ — تارلانك کنارلرینه پتاتس ومارول اکرك بونلره‌صاران قوردلری طوپلایوب ئولدورمك ۳ — تارلایه صیق اوله‌رق قولزا اکمك وبرقاریش اولدیغنده یشیل ایکن کومك ٤ — غاز یاغی ایله ایصلادلمش اسکی پاچاورالری طوپراغه کومك ٥ — (بوتری‌-تیس‌ته‌نللا) دینیلن وقوردلره خسته‌لق ویرن مانطار توخوملرینی تارلایه اکمك‌در . (هانه‌تون) بوقورده فرانسزجه دینیلیر .

(۱۲٤) طوپراق پیره‌سی Haltica oleracea . — قینلی قاناد صنفندن ۳ـ٤ میلی‌مترو طولنده بیضی بوینوزلری اوزون معدنی پارلاق یشیل‌رنکده‌اولوب یاپراقلر آلتنه یومورطلار وقوردلریاپراقلرده دلیکلر یاپار . تام حشره أل‌ایله طوتولمق ایسته‌نیرسه صیچرار .

چاره‌سی . — توتونده‌کی آلتیسه باقیکز .

(۱۲٥) دانابورنی (بوزاغی دیشی) GrYlotalpa vulgaris . — بوقوردی‌هرکس‌بیلیر. اوك آیاغی‌طوپراغی قازاجق‌صورتده‌در.

يوواسنی یاپیق اوزره طوپراق آلتنده كزركن تصادف ایتدیكی
نباتاتك كوكلرینی كسر .

چاره‌سی : ۱ — ایلك‌بهارده دومانس ، پاطلیجان كبی سبزه‌لر
فیده‌له‌نیركن‌اولكلرك كوشه‌لرنده برر چوقور آچیلوب ایچلرینه‌برمقدار
تازه كوبره وبونك ایچنه‌ده آرسه‌نیق ایچنده قاینادلمش مصر دانه‌لری
قونور . حشره كچركن بورایه اوغرایوب دانه‌لری یه‌رك تلف‌اولور.

۲ — ینه باغچه‌ده یریر كوچوك كوبره ییغینلری یاپوب بورایه
كلن قوردلری طوپلایه‌رق تلف ایتمك .

۳ — تارلانك بعض طرفلرینه ایشكمبه پیسلكاریله برابر فیشقی
یاخودقوقش‌ات كوممك‌وطوپلانان‌قوردلری ئولدیرمك ٤ — طوپراغك
مختلف یرلرینه جویز بویوكلكنده نافتالین (كووه توزی) پارچه‌لری
كوممك ، قوردلر بونلرك قوقوسندن قاچارلر .

(۱۲۶) **باقلا قوردی** Bruchus rufimana . — قینلی‌قاناد
صنفندن ٤-٥ میلی‌متروطولنده‌سیاه رنكلی اوزرینه بیاض صیراواری
نقطه‌لری بولونان برحشره‌اولوب‌باقلا ، فاصولیا ، مرجمك ونوخودكبی
نباتلره عارض اولور . باقلالر چیچك آچدقلری وقت بوجك دانه ایچنه
یومورطلار . چیقان قورد باقلایی كمیرر وحصاد ایله آنباره كیرر .
واوراده ایكنجی نسل حصوله كتیرر . دانه‌لردن چیقدیغی محلده بر
دلیك بولونور .

چاره‌سی . — توخوملر اكیلمزدن اول صاغلاملری آیریلیر ،
قوردلیلری صوایچنه آتیلیرسه اوستنده یوزه‌رلر .

(۱۲۷) **صوغانه سینكی** AnthomYa ceparum . — ایكی
قانادلی قیرمیزی كوزلی بر سینك اولوب یومورطه‌لرینی صوغان وصار-
یمساقلرك یاپراقلری اوزرینه قورلر . چیقان قوردلر صوغانلرده‌اویوقلر
حاصل ایدرك اونلری چورودیر .

چاره‌سی . — بوزولمش صوغانلری سوكوب یاقمقدر .

(۱۲۸) **پراصه كووه‌سی** Acrolepia asectella . — پوللی

قاناد صنفندن اسمر رنكده بركابك اولوب اوست قانادلرينك هر برنده
او چ كوشه‌لی ایکی بیاض لکه بولونور . قوردلری بیاض رنكلی اولوب
پراصه یاپراقلرینی اویار واوستلرنده ایپك كبی برآغ یاپارلر .
چاره‌سی . — بر كیلو صویه اللی درهم عرب صابونی علاوه‌سیله
حاضرلانان محلولی قوردلر اوزرینه سرپمك ، اكر حشره‌یکی هجوم ایتمش
ایسه یاپراقلری طوپراق حذاسندن كسوب یاقمقدر .

(١٢٩) قاوون یاپراغی قوردی Epilachna chrYsomelina

. — قیثلی قاناد صنفندندر . ٥-٦ مترو اوزونلغنده وجودی قباریق
باشی و كوكسی سیاه واوست قانادی پنبه رنكده وهر قانادده اوچر
عدد آچیق پنبه‌مسی دائره‌لرله چوریلمش سیاه رنكده لكه‌لره مالكدر.
قوری صاری رنكده باشی یشیلمتراق ، قاپور و ملحم وسیاه قیللرله
مجهزدر . قیشی طوپراق آلتنده كچیروب مایسده بوستانلر ٣ - ٤
یاپراق اولونجه طوپراقدن چیقوب یاپراقلره یومورطلار. چیقان قوردلر
یاپراغك آلت قسمنی یییکه باشلارلر .
چاره‌سی . — ٪ ٢ عرب صابونی ٪ ١ غاز یاغندن عبارت
بر محلولی یاپراقلرك آلتنه پوسكورتمكدر .

چیچك باغچه‌سی خسته‌لقلری

(١٣٠) كول فیدانی پاسی Phragmidiu m subcorticium

كوللرك ساقلرنده ویاپراقلرك ظهور ایدوب یاپراقلرك آلتی و ساقك
اطرافی صاری بر توزله اورتولور ویاخود یاپراقلر اوزرنده سیاه لكه‌لر
حالنده كورولور .
چاره‌سی . — مساوی درجه‌ده كبریت توزیله كوكوردی قاریشدیره‌رق یاپراقلره سرپمكدر .

(١٣١) كول بیاضی Sphaerotheca pannosa . —

عاملی [آسقومیسه‌ت] صنفندن بر مانطار اولوب كنج دال وغنچه‌لر
بیاض قسملرله قاپلانمش كورونور .

چاره‌سی . — كوكورت چیچكی و ٠/٠ ١ حتی یاریم نسبتنده كبریت پوتاسیوم محلولی سرپمكدر .

(١٣٢) **كوللرده وبا آوه باللوه** . — كوللرده اكثریا بوتون كوودەیی ویاپراقلری قاپلار كه‌طومورجقلرك آچیلماسنه‌مانع‌اولور.
چاره‌سی . — ١٠٠ كیلو صوده ١٥٠ غرام قدر (پرمانغانات دوپوتاس) اریده‌رك سرپمكدر .

« ١٣٣ » **پرونوسپورا** Peronospora sparsa . — یاپراقلرك اوزرنده اسمر برهاله‌ایله چوریلمش كوچوك لكه‌لر كورونور كه یاپراغك آلتنه دوشن مقابل جهتلری بیاضدر .
چاره‌سی — بوردو بولاماجی آتمقدر .

« ١٣٤ » **كول‌مازیسی** Rhodites rosae . — زارلی قاناد صنفندن سیاهمیسی رنكده برحشره‌اولوب یومورطه‌لرك براقیلدیغی یرده بعضاً جویز بویوكلكنده قباریقلر حصوله كلیر . بو قباریقلرك ایچنده بیاض قوردلر كورونور .
چاره‌سی . — بوقباریق محللری كسوب یاقمقدر .

«١٣٥» **پوسه‌رونه (كول‌بیتی)** Aphis rosarum . — یاریم قانادلی یشیل‌رنكده كوچوك برحشره اولوب كوللرك بالخاصه‌فیلیزلرینی خراب ایدر .
چاره‌سی . — قایناتدلمش توتون صوییویاخود پیره توزی محلولی سرپمكدر .

(١٣٦) **منكشه پاسی** Puccinia Violae . — منكشه‌نك یاپراق و صاپلری اوزرنده یاز ابتدالرنده قباریق قیرمزی پورتقالی لكه‌لر میدانه كلیر .
چاره‌سی . — یاری‌یاری‌یه‌قاریشیق كوكورت و كیره‌چ سرپمكدر.

(١٣٧) **منكشه بوجكی** . — آقاریه‌ن صنفندن كوچوك بر

حیوانجق اولوب یاپراقلرینك صویی أمر وقورودور .
چاره‌سی . ــــ ١ کیلو غاز یاغی ١ کیلو عرب صابونی ٢٥ کیلو صو علاوه‌سیله یاپیلان محلول سرپیلیر .

ــــ Puccinia Arennaria . (١٣٨) قارانفیل پاسی
یاپراق وساقلر اوزرنده اسمر یووارلاق لکه‌لر کورولورکه بو لکه‌لر بالآخره سیاهلاشیرلر .
چاره‌سی . ــــ بیکده بر نسبتنده پرمانغانات دو پوتاس محلولی پوسکورتمکدر .

(١٣٩) هه‌ته‌روسپوریوم Hétèrosporium Echinulatum
. ــــ یاپراق وساقلر اوزرنده اطرافی اسمر بیاض لکه‌لر کورونور. زمان کچدکجه بو لکه‌لر تویله‌نیر .
چاره‌سی . ــــ یوزده بر نسبتنده کوزطاشی محلولی سرپمکدر .

ــــ anguillule . (١٤٠) (آنکیلول) قارانفیل بوجکی
نه‌ماتود صنفندن خرده‌بینی برحیوان اولوب قارانفیلك ساقلرنده قباریق وبیاض لکه‌لر حصوله کتیرر .
چاره‌سی . ــــ صاقسیلرك طوپراقلرینی دکیشدیرمکدر .

حشرات وخسته‌لقلره قارشی قوللانیلان علاجلرك حاضرلانمه‌سی

(١) بوردو بولاماجی ــــ برنجی ترتیب : کوزطاشی ٣ کیلو سوندرمش یاغلی کیرچ ١,٥ کیلو ، صو ١٠٥ لیتره .
ایکنجی ترتیب : کوز طاشی ٢ کیلو ، سوندرمش یاغلی کیرچ ١ کیلو ، صو ١٠٥ لیتره .
کوز طاشی ١٠٠ لیتره صو ایچنده حل ایتمه‌لی، اوبر طرفدن ٥ لیتره صوایله کیره‌جی ده‌سوندورمه‌لی وقاریشدیره‌رق متجانس بر کیرچلی صو (کیرچ قایماغی) یاپمالی ، کوز طاشی محلولنك ایچنه آزار آزار

کبرتچ صوبندن قویعالی ، بو اثناده عملیاتك صوکنه قدر مخلوطی شدتله قاریشدیرمق لازمدر . هر قوللانیلیشده ، مخلوطی قاریشدیرمالی . کرك کوز طاشلی صوبی وکرك مخلوطی مطلقا باقردن ، جامدن ویاخود آغاجدن یاپیلمش قابلر ، فوچیلر ویاخود طوپراقدن معمول کوپلر ایچنده یاپمالیدر . کوز طاشنی صوده چابوجاق اریتمك ایچون برمقدار صوبی ایصیده‌رق [۲ کیلو کوز طاشی ایچون تقریباً ٤-٥ کیلوصو] ایچنده کوز طاشی اریدیلیر. محلول صوئودقدن صوکرا اوستنه صوئوق صو قونوله‌رق تماملانیر وکبرتچلی صو علاوه اولنور .

هر وقت کبرتچلی صوبی کوزطاشی محلولنك اوستنه دوکمه‌لی وعکسنی قطعیاً یاپماملیدر .

(۲) **بورغونیا یاخود دوقبن بولاماجی .** — کبرتچ یرینه صودا محلولی قوللانیلیر ۲ کیلو کوز طاشی ، ۳ کیلو صو ایچنده ازیلیر . دیکر طرفدن ۳ کیلو عادی صودا (قاربونات دوسود) ، ٥ کیلو صوده حل ایدیله‌رك هر ایکی محلول قاریشدیریلیر بعده ۱۰۰ لیتره‌یه ابلاغ ایتمك ایچون اوزرینه صو علاوه اولونور .

(۳) **وه‌رده محلولی (اساسی خلیت نحاس) :** — تخمیناً ٥۰۰ لیتره استیعابنده‌کی علاج قوللانیلمادن ۳ یاخود ٤ کون اول ٥۰ کیلو خلیت نحاس و ٥۰۰ کیلو صوقونولور. بو ۳-٤ کون ظرفنده متعدد دفعه قاریشدیریلیر . سرپیله‌جکی کون ۲۰۰ لیتره‌لق برفوچی ایچنه ۲۰ لیتره بو اجزادن قونولور وطورتوسنی دفع ایتمك ایچون باقردن معمول الکلردن سوزولور . بو ۲۰ لیتره محلولك ایچنده ۷ کیلو خلیت نحاس واردر ، بناءً علیه اشبو ۲۰ لیتره‌لق فوچیلرك آغزینه قدر صو علاوه ایتمك لازمدر . بوصورتله ٪ بر نسبتنده بر محلول الده ایدلمش اولور.

(٤) **آنه واحده حاضرلانه بیلن ۰ قلر بولاماجی .** — باقیر املاحی میاننده اك مؤثری وه‌رده محلولی ایسه‌ده یاپراقلرك

اوزرنده بللی اولماز . بومحذوره قارشی موسیو وه‌رموره‌ل طرفندن ینه وه‌رده‌دن مرکب براجزا یاپیلمشدرکه بونك بر باکتی ۱۰۰ لیترالق محلول یاپمغه کفایت ایدر. بو توزصوده چابوق اریر ، یاپراق اوزرنده بللی اولور وپوسکورکجی طیقاماز .

(٥) شکرلی بولاماج « میشل پرره اصولی » . — ۸۰ لیتره صویك ایچنده ۲ کیلو کیرچ حل ایدلدکدن صوکرا آیریجه ۱۰ لیتره صویه ۲ کیلوملاس یاخود پکمز علاوه اولونه‌رق هر ایکی محلول بربریله قاریشدیریلیر. ونهایت ۱۰ لیتره صویك ایچنده اریدلمش ۲ کیلو کوز طاشی دخی بو محلوطه علاوه ایدیلیر . [کیرچ یرینه ۳ کیلو صودا قوللانیله‌بیلیر.] عادی بولاماچلر قدر تأثیری یوقدر .

(٦) عادی کوز طاشی محلولی. — ۳۰۰ الی ٤۰۰ غرام کوز طاشنی ۱۰۰ لیتره صو ایچنده اریتمه‌لی. یاپراقلر اوستنده آز کورولور وآز برمدت دایانیر ویاقمق تهلکه‌سی ده اولدیغندن استعمالی ترك ایدلمشدر .

(۷) صابونه بولاماجی (لاوره‌ینی‌رتیبی) . — ۱ کیلوغرام عرب صابونی ، یاریم کیلو کوز طاشی و ۱۰۰ لیتره صودن مرکبدر. صابونلی بولاماجلر پوسکورکچلرك لاستیك (قائوچوق) بورولرینی بوزارلر.

(۸) کوکورتلی بولاماج . — برپاکت ئه‌قلر بولاماجی ایله ۲ الی ۳ کیلو کوکورت قاریشدیریلیر. ومحلوط برمقدار صویك ایچنه آتیله‌رق قاریشدیریلوب خامور قوامنه کتیریلیر. بعده ۱۰۰ لیتره‌یه ابلاغ ایچون صو قونولور . پوسکورکچی دولدیرمازدن اول مخلوطی کوزلجه قاریشدیرمالیدر .

کوکورت، بوردوو وبورغونیا بولاماچلرینه قونولور. یالکز یاپیله‌جق شی ، کوکوردی کیرچله بر یرده قاریشدیره‌رق مخلوط مایعی ، کوز طاشی محلولی اوزرینه دوکمکدر .

(۹) سورمه خسته‌لغنه قارشی قوهن اصولی : ۱۰۰ لیتره صویك ایچنده یاریم کیلو کوز طاشی حل ایدیلیر . بونك ایچنه محلولك

سطحنه ۸ ـ ۱۰ سانتی‌مترو قالینجه‌یه‌قدر توخوملق حبوبات دولدیریلور محلولك یوزنده‌قالان دانه‌لرك هپسی طوپلانه‌رق یاقیلیر. اون‌ایکی ساعت صوکرا کوزطاشی‌یرینه (۱۰۰ لیتره صو وبش‌کیلو کیرچدن‌مرکب) کیرچ سودی اقامه اولونور . بعده توخوملر قوریدیلوب اکیلیر .

(۱۰) **توتون صویی ترتیبی** . — بهر لیتره‌سنده ۱۰۰ غرام نیقوتینی حاوی اولان سرت‌توتون‌صولرینی ترجیح ایتمه‌لیدر. خفیف‌توتون صوینك ایچنه ۲۵ الی ۳۰ مثلی وسرت توتون صولرینك ایچنه حجمنك ۱۰۰ مثلی صو علاوه ایتمه‌لیدر . آتیده‌کی ترتیب شایان توصیه‌در .

سرت توتون صویی ۱ لیتره ؛ عرب صابونی ۱ کیلو ، قاربونات دوسود ۲۰۰ غرام ، عادی اسپرتو ۱ لیتره ، صو ۱۰۰ لیتره. عرب صابونی اسپرتوده وصودایی‌ده صو ایچنده حل ایتمه‌لیدر .

عادی توتون صویی (۱۵ بومه درجه‌سی)	۱,۵ — ۲ لیتره
عرب صابونی	۲ — ۲,۵ کیلو غرام
صو	۱۰۰ لیتره

اولا بر قاچ کیلو صیجاق صوپك ایچنده عرب صابونی اریتمه‌لی و ۱۰۰ لیتره‌یه ابلاغ ایتمه‌لی و اوزرینه توتون عصاره‌سنی دوکمه‌لی ، علاج یوسکوردلدیکدن صوکرا عادی صوایله یيقامالیدر . عرب‌صابونی یرینه ۲۵۰ الی ۳۰۰ غرام صودا قونیلا بیلیر .

(۱۱) **صابونه وپترول سوبه‌سی (هوبراردی ترتیبی)** : سرت صابون ۵۰۰ غرام ؛ پترول ۱۰ لیتره ؛ قاینار صو ۵ لیتره . قاینار صوپك ایچنده صابون اریدیلوب اوستنه دوکولور و ۵ الی ۱۰ دقیقه قدر قاریشدیریلیر . بوراده یاغمور صویی قوللانمق دها ایيدر. قوللانمازدن اول ٤ الی ۲۰ مثلی صو قاتمق لازمدر .

(۱۲) **دوفورك (پیره اوتی) محلولی** . — باغلرك قوشیلیس بوجکلرینه قارشی قوللانیلیر ۱۰۰ لیتره صو ؛ ۳ کیلو عرب

صابونی ؛ ١,٥ کیلو پیره اوتی . یکی ترتیبلرده پیره اوتی یرینه ٢ لیتره نفت (أسانس دوتره بانتین) قوللانیلمقده‌در .

(١٣) **زرنیخلی محلوللر** . — آرسه‌نیقك محلول املاحی یاپراقلری یاقدیغندن پك نادراً قوللانیلیر . اك ایی زرنیخلی ترتیبلر شونلردر .

(١٤) **آرسه‌نیقیت قورشونه** . — موسیو ترابو طرفندن توصیه ایدلمشدر . اولا ٤٧٥ غرام بلوری آرسه‌نیقیت سودی ١٠ لیتره صویك ایچنده حل ایتمه‌لی ثانیاً ١,٠٥٠ غرام معتدل خلیت قورشون ملحنی ١٠ لیتره‌سوده اریتمه‌لی . خلیت محلولنی آرسه‌نیق محلولی ایچنه‌دوکمه‌لی و ایود پوتاسیوم ایله ایصلادلمش بر کاغد پارچه‌سی قونیله‌رق رنکی صارارنجه‌یه قدرقاریشدیرمالی . بعده‌محلولی ١٠٠ لیتره‌یه ابلاغ ایتمه‌لی . بومحلول ، اولدیغی کبی سوزولمه‌دن قوللانیلیر .

(١٥) **آرسه‌نیقیت نحاس محلولی** . — اولاً : ٥٠ لیتره‌صویك ایچنده ٢ کیلو کوز طاشی اریتمه‌لی ، ثانیاً برلیتره صویك ایچنده ١٥٠ غرام آرسه‌نیقیت سود حل ایتمه‌لی ، ثالثاً ٥٠ لیتره صویك ایچنده بر کیلو کیرچ اریتمه‌لی . کوز طاشنك ایچنه اولا آرسه‌نیق محلولنی وبعده کیرچ صوینی دوکمه‌لیدر .

(١٦) **آرسه‌نیقیت حدیدی محلولی(وره‌موره‌ل وداتونلی ترکیبی)** . — اولا ١٠ لیتره صویك ایچنده ، ٤٠٠ غرام بلوری آرسه‌نیقیت سودی حل ایتمه‌لی . ثانیاً ١٠ لیتره صویك ایچنده ٤٠٠ غرامقارابویا (کبریتیت حدید) حل ایتمه‌لی . قره بویایی آرسه‌نیق محلولنك ایچنه دوکمه‌لی وحدید کیانوس پوتاسیوم ایله ایصلادلمش بر کاغد پارچه‌سی محلولك ایچنه باطیرلدیغی زمان کاغدك رنکی ماویلشنجه‌یه‌قدر محلولی قاریشدیرمالی ، بعده محلولی ١٠٠ لیتره‌یه ابلاغ ایدرك پوسکورتمه‌لی .

آرسه‌نیقك بالجمله املاحی شدتلی بر زهردر . بناءً علیه بونلری قوللانیرکن پك زیاده احتیاطلی و تدبیرلی داورانمالیدر . آرسه‌نیقلی علاجلرله بولاشمش اولان آلتلر و فوچیلر کمال دقتله تمیزلنمه‌لیدر .

آرسه‌نیقلی اجزالری احتیاطاً چوجوقلرك دولاشدیغی یرلره ، آیاق آلتنه براقماملیدر. هرحالده آرسه‌نیقلی محلوللری چیچکدن اول ویاخود چیچك زماننده قوللانمق مناسبدر ، دها کچ قوللانیلیرسه میوه‌لرك اوزرنده آرسه‌نیق قالیر . آرسه‌نیق محلوللرینی یاپارکن لزوملی بولونان اجزالی کاغدلری یاپمق پك قولایدر ، بوده عادی سوز کچ کاغدینی هرهانکی اجزا ایله ایصلاتمق لازم ایسه اواجزانك ٪ ۱ محلولی درونه باطیروب بعده قوروتمقله اولور .

(۱۷) **زیتونه قورتلرینه قارشی آرسه‌نیقو ترتیبی .** — ٦۰ قسم ملاس ؛ ۲ قسم آرسه‌نیقیت سود ؛ ۳۸ قسم صو . بوترتیبدن ۱۰ کیلو آله‌رق ۱۰۰ لیتره صو ایله قاریشدیرمالی وپوسکورتمه‌لی . آغاجك هرطرفنه پوسکورتمکده فائده یوقدر .

(۱۸) **یابانی خاردالره قارشی ترتیب .** — ۳ کیلو کوز طاشنی ۱۰۰ لیتره صوده ارتمه‌لی . یبانی خاردالر ایچون دونوم باشنه ۷۰ لیتره و یابانی طورپلر ایچون ۱۰۰ لیتره قوللانمالیدر . یوزده ۱۵ الی ۲۰ نسبتنده‌کی قارا بویا (کبریتیت حدید) محلولی ده پك تأثیرلیدر . بو محلول اونده بر نسبتنده‌کی (آزوتیت سود) ایله برابر قوللانیلیرسه حبوباتی قوتلندیرر و یابانی خاردال و طورپلری ، بللی بابا و چوبان چانطه‌لرینی محو ایدر .

توخوملرك علاجلامه‌سنده قوللانیلان دیگر ترتیبلر

(۱۹) **اوسپولوته (قلوره فنول ترسوه) .** — بیکده ۲٫٥ محلولنده توخوملر بر ساعت ایصلادیلیر . هر خسته‌لغه قارشی تأثیرلی ایسه‌ده پهالیدر .

(۲۰) **سوبلیمه محلولی .** — بونك بیکده بر محلولی ایچنده توخوملری بر ساعت ایصلاتمق یاخود بیکده ٥ محلوانی توخوملرك اوستنه سرپمك اوجوز و تأثیرلی ایسه‌ده پك زهرلیدر .

(۲۱) **فورمول (فورم آلده‌ید) .** — بیکده ۲ نسبتنده‌کی

محلولنده توخوملری یاریم ساعت ایصلاتمق، بیکده ایکی صونی توخوملرك اوستنه سرپمك . بو علاج اوجوزدر، توخوملرك هرخسته لغنه دوادر. بقلیه نباتلرینی علاجلامق ایچون ده قوللانیله بیلیر . توخوملرك چیملنمه قوتلرینی محو ایتمه مك ایچون فضله مقدارده قوللانماسنه دقت ایتمه لیدر.

(۲۲) پولی سولفور Polyssulfure . — علاجنك حاضرلانماسی. — پورتقال ، لیمون وماندالینا آغاجلرینه مسلط اولان باغه لی بوجکلره (قریزومفالوس) قارشی قوللانیلان پولی سولفور علاجی شو صورتله حاضرلانیر :

سکز اوقفه یانمامش وغایت یاغلی کیرچ آلنوب برمقدار صیجاق صوایچنده سوندورلدکدن صوکرا بردمیر قاب ایچنده آلتمش اوقفه صوایله قایناتیلیر . دیکر طرفدن اون آلتی قیه کوکورد آلنوب بر مقدار صوایله قاریشدیریله رق برتحته پارچه سیله یوغورولوب خامور یاپیلیر . بوکوکورت حاموردن قایناماقده اولان کیرچلی صویه برر پارچه قویوب متمادیاً قایناتمق وبرتحته پارچه سیله دائما قاریشدیره رق قازانك دیبنی طوتدورمامق شرطیله ۱٦ اوقفه کوکورد ٤۰ دقیقه ده کیرچلی قاینار صویه یدیریلیر. کیرچلی قاینار صویه آتیلان بوکوکورد خاموری قاینار قازانده یاواش یاواش پورتقالی بررنك آلمغه باشلار . ٤۰ دقیقه ده قازانك دیبینه چوکمه دن برعلاج یاپیلیرسه اوجاقدن قازان ایندیریلیر . کوکوردله کیرچ کوزلجه قاینار صوده اریمه مش ایسه دها برمدت قایناتیله رق کوزلجه اریدیلیر وبعده ایندیریلیر . صوقاینارکن برمقدارا کسیله جکندن علاج اوزرینه برمقدار دها صوقویمق صورتیله هپسی یوزقیه یه چیقاریلیر . بوعلاج صوغونجه قپاقلی تنکه لره آغزینه قدردولدورولوب صاقلانیر . قوللانیله جغی زمان بهر اوقفه سنه ۸ اوقفه عادی صو قاریشدیریلیر . بعده بوعلاجه مخصوص وبرنجدن معمول اولان پوسکورکچلر ایله آغاجلرك هرطرفنه پوسکوردولور .

(۲۳) سولوسیا علاجی . اکینلری ، آغاجلری ، باغلری کرك بوجك و طرطیللردن و کرك بوتون مانطار خسته لقلرندن قورتاراجق

یکی بر علاج کشف ایدلمشدر . انکلترهده براجزای کمیویه‌فابریقه‌سنك حاضرلادیغی (سولومیا) نامنده‌کی بو علاج فابریقه‌نك تعریفاتنه کوره هر هانکی بوجك یاخود مانطار خسته‌لغی اوزرینه بر پوسکورکج ایله پوسکورده‌یلوب ایصلادیله‌جق اولورسه خسته‌لقلر محو اوله‌جقدر. بو علاج زهرلی دکلدر . بوجك ومانطارلری کوتورومشدیره‌رك ئولدیرر . آغاجلرده وسائر نباتاتده قابوقلر اوزرنده‌کی پوللری وبوصونلری ضرر ویرمکسزین تمیزلر ،

علاجك قوللانیلماسی . — سولومیا بوجکلرك ومانطارلرك وجودینه دکمك صورتیله ئولدیرر . بونك ایچون بر پوسکورکج ایله آغاجلرك کووده‌لرینی، داللرینی، یاپراقلرینی سولومیا محلولی ایله کوزلجه ایصلاتمق لازمدر . جامکان ایچنده‌کی نباتات ایچون بر قسم سولومیا ٤٠ قسم صو ایله قاریشدیریله‌رق قوللانیله‌جقدر. آچیق هواده‌کی آغاجلر وسائر نباتلر ایچون ٣٢ قسم صوئوق صویه بر قسم سولومیا قاریشدیرمق لازمدر .

مضر ویابانی اوتلرك محو ایدلملری

تارلالرده عموم یابانی اوتلری تلف ایتمك ایچون الك ای چاره آغستوسدن اول تارلایی درنجه سورمك واوتلرك کوکلرینی کونشده براقه‌رق قورودوب تلف ایتمكدر . یابانی اوتلری تلف ایتمك ایچون اوروپاده ایچنه زاج یاغی (حامض کبریت) قونولمش صو ایله تارلالری قیش نهایتلرنده صولامق اصولی توصیه و تطبیق ایدلمکده‌در . چیفتجیلریمزك الك زیاده شکایت ایتدکلری یابانی اوتلر آیریق ، یابانی خاردال وسائره ایله الك زیاده یونجه تارلالرینه عارض اولان کوسکوت Cuscute (شیطان صاچی) و باقلا تارلالرنده بولونان اوروبانش Orobanche (جانوار اوتی ـ آلا) دینیلن نباتلردر . الك ای چاره بونلری طوپلایوب یاقمقدر .

یابانی اوتلری محو ایتمك ایچون تارلایه سرپیله‌جك زاج یاغی ٦٠ـ ٦٥ بومه درجه‌سنده اولمالیدر. ٩٠ لیتره صویه بوندن ١٠ـ١١ لیتره

قونولوب قاریشدیریلیر. زاج یاغی صویك ایچنه یاواش یاواش آقیدیله‌جقدر. بوعلاج ایچون تخته تکنه‌لر و آغاج قوغالر قوللانیله‌جقدر. دونوم باشنه سرپیله‌جك زاج یاغلی صویك مقداری یابانی اوتلرك چوقلغنه کوره ۱۰۰ ـ ۱۲۰ لیتره آراسنده دکیشیر. عملیاتی قورو برهواده وقیراغیلر قالقدقدن صوکرا یاپمالیدر. اوتلر ایچه علاجلی صوایله ایصلانمش اولمالیدر. علاجی سرپمك ایچون قورشوندن یاپیلمش پوسکورتکلر قوللانیلمالیدر. چینقو پوسکورتکلر قوللانیلیرسه ایچنه ماکنه یاغی سورولمه‌لیدر علاجی آتدقدن ٥ ـ ٦ کون صوکرا طوپراق کوزلجه سورولمه‌لیدر.

زراعته مضر حیوانات قارشی تدبیرلر

(۱) **قارغه‌لر و صاقساغانلر.** — اکیلن توخوملری بو قوشلردن قورتارمق ایچون یاپیله‌جق تدبیرلر شونلردر. ۱ ـ قورقولقلر یاپمق ۲ ـ برقاچ قارغه‌لاشه‌سی تارلانك مختلف یرلرینه آصمق ۳ ـ توخوملری اکمزدن اول غازخانه قطرانی وغازیاغی سوبیه‌سی ایله علاجلامقدر. قارغه‌لر علاجلی توخوملرك قوقوسندن خوشلانمایوب قاچارلر. برهکتولیتره (تخمیناً ۳ استانبول کیله‌سی) توخوم ایچون ۲۰۰ ـ ٤۰۰ غرام قطران ۲۰۰ ـ ٤۰۰ غرام غاز یاغی و ۳ لیتره صیجاق صو کافیدر اولا برقابده‌کی صیجاق صو ایچنه قطران دوکولوب قاریشدیریلیر بعده آزار آزار غاز یاغی قونولور قاریشدیرلدقدن صوکرا بر از کندی حالنه براقیلیر. بعده دیبه‌چوکن سیاه طورطودن آییرمق ایچون آقداریلیر توخوملری عین زمانده سورمه خسته‌لغندن‌ده قورتارمق ایچون بوعلاجه برمقدار آسیدفه‌نیك‌ده قونولورسه ایدر. علاجلانان دانه‌لر بربرینه یاپیشمامق ایچون اوستلرینه براز توز کیره‌چ سرپیلدکدن صوکرا قوروديلوب تارلایه اکیلیر.

(۲) **سرچه قوشلری.** — اکیلن توخوملری یه‌ین سورولرجه سرچه قوشلرندن قورتولمق ایچون بونلری توفنك آته‌رق اورکوتمك وآولامق لازمدر.

(٣) **صوغولجانلر.** — سبزه و توتون فیدهلکلرنده ضررویرن صوغولجانلری دفع ایتمك ایچون : (١) فیدهلك طوپراغنی کوبره قوینمازدن اول یوزده بش نسبتنده کوز طاشی صوینی ایله صولامق (٢) اوزرلرینه یازدن حاضرلانمش وقایناداملش جویز یاپراغی صوینی سرپمك (٣) نملی طوپراقلرده ودره ایچلرنده بیتن و (طوپالاق) دینلن برنباتك یرآلتندهکی صومون کبی کروهسنی چیقاروب ازدکدن ویاخود صوایله قایناتدقدن صوکرا حاصل اولان آجی صوینی صوغولجانلرك اوزرینه سرپمكدر. بوعلاج سرپیلیرکن فضلهجه صوایله براز خفیفلتدیریلیر. بو آجی صویه دوقونان صوغولجانلر سرسم اولوب طوپراغك یوزینه چیقارلر طوپلایوب تلف ایدیلیر.

(٤) **تسبیح بوجکلری .** — ایکی یه کسیلمش وایچی اویولمش پتاتسلری باش آشاغی قویمق یاخود یاپراقلی آغاچ داللرینی اطرافه داغیتمق یاخوداونهیه بری یه ایصلاق حاصیر پارچهلری وچاقیل طاشلری صیرالامق صورتیله آرالرینه طوپلانان بوجکلری تلف ایتمهلیدر.

(٥) **صالیانقوزلر.** — بونلره قارشی ١ — تارلایه طاووق صالویرمك ٢ — صباحلین ایرکن ، آقشاملین کیج یاخود یاغموردن صوکرا طوپلامق ٣ — کنج فیدانلری قورتارمق ایچون اطرافلرینه کوکورد چیچکی، کول، دستره طالاشی وکیرهچ کبی شیلر ایله بردائره چویرمك ، اوزرینهده قطران دوکمكدر.

(٦) **سومو کلی بوجکلر .** — بونلره قارشی ١ ـ تارلایه طاووق و هندی صالیویرمك ٢ ـ اکینلر اوزرینه سونمهمش کیرهچ سرپمك ٣ ـ مزروعات اوزرینه اوجاق قورومی یاخود شبلی کهرجلهسی آتمق ٤ ـ باغچهلرك چیتلرینه قابا کپك سرپمك ٥ — کیرهچ صوبی ، غاز یاغی وصوایله صولامق ٦ ـ یربر لاحنا ، پانجار یاخود مارول یاپراقلری قویهرق طوپلانان بوجکلری ئولدیرمك ٧ ـ لاحنا یاپراغی یاخود تخته پارچهسی اوزرینه ایچ یاغی سورهرك اقشامدن باغچهیه داغیتمق وبریکن بوجکلری تلف ایتمك .

(٧) **كوسته بكلر** . — بونلر اون يه من لر، ات برلر ، يالكز بر آلتنده كزركن تصادف ايتدكلرى فيدانلرى كسرلر . بونلره قارشى ١ ـ اوست اوسته برقاچ كون ياپدقلرى طوپراق بيغينلرينى بوزوب داغيتمق ٢ ـ باغچه نك اوته سنه بريسنه قوقوسنى سومه دكلرى هندياغى فيدانى (كنه كرچك اوتى) اكمك . ٣ ـ كوسته بكلرك كچه جكلرى يرلرك اوته بريسنه اوفاق ديكنلى اوتلر وچالى دمتلرى كومكدر .

(٨) **دومونلر** . — بومضر حيوانلر برچوق مملكتلرمزده اكينلره وخصوصيله مصر تارلالرينه پك چوق ضرر ويرمكده درلر . بونلرك شرلرندن قورتولمق ايچون اك ايى چاره قانون موجبنجه سورهك آولرى ترتيب ايده رك تلف ايتمكدر .

(٩) **تارلا فاره لرى** . — تارلا فاره لرينه قارشى تأثيرلى اولمق اوزره قوللانيلان علاجلر واصوللر شونلردر :

١ . — قارغه بوكن (Noixvomique نوواووميك) دينيلن زهرلى جويز ايله حاضرلانان خامورلرى استعمال ايتمك وبو واسطه ايله فاره لرى أولديرمكدر . بوخامور شو صورتله خاضرلانير .

١٨٠ غرام رنده لنمش زهرلى جويز
٩٨ غرام اكمك اونى ويا قيرينتيسى

بوماده لرى ياپيشقان خامور حالنه كتيرمك ايچون بونلرى ايجه بولامالى ، قاريشديرمالى وفينديق بويوكلكنده پارچه لره آييرمالى ، وبونلرى تارلا فاره لرينك كيروب چيقدقلرى دليكلرك ايچنه براقمالى وايرته سى كون شايد بونلرك فاره لرطرفندن ينيلديكى كورولورسه تكرار قويمالى در . فقط بو خامورلرك قوللانيله جغى يرلرده كومس وچفتلك حيواناتى بولونديرماملى در .

٢ . — زهرلى برماده اولان (باريت خامورى) ويا (باريت اكمكى) قوللانمقدر .

بوخامورك ترتيبى شويله در : ٤ غرام ايكنجى نوع اون ١ غرام

قاربونات دوباريت، بر مقدار شکر . و بویم شکر توزی شکلنده کورولور.
باریت اکمکی ایسه شویله یاپیلیر :
٦٠ غرام ایکنجی نوع اون
٢٠ غرام قاربونات دوباریت مقدار کافی صو ومایه .
بو ماده‌لری خفیف بر آتشده پیشیره‌رك سرت و قورو بر اکمك حاضرلانیر. زهرلی اکمك قوللانیله‌جغی وقت شکرلی صوده ایصلادیلیر. اکمکك خامورینه بر آز آناصون قونولورسه فاره‌لر خوشلانوب یمکه کلیرلر. بالعکس آناصون قوقوسندن دیکر حیوانلر قاچارلر . حاضرلانان باریتلی اکمکی کوچوك پارچه‌لر حالنده فاره دلیکلرینه داغیتمالیدر .
٣ . — (دانیس آشیسی Virus Danis) قوللانمقده‌در .
(دانیس آشیسی) دینیلن ماده بولاشیق وعضوی میقروبلردن مرکب اولوب بونکله بولاشیق یملری یه‌ین فاره‌لر آراسنده بر نوع صالغین(وبا) علتی حصوله کتیرمکده‌در . بو علت انسانلر وسائر حیوانلره بولاشماز.
بو آشی پارسده یاپیلمقده و (توپ) دینیلن اینجه و اوفاق علاج شیشه‌لرینه قونولوب هر طرفه کوندرلمکده‌در . بر لیتره طوزلی صوده أریدیلن بر آشی توپی تام بر هکتار محل اوزرنده تارلا فاره‌لرینی تلف ایتمکه کافی کلمکده‌در .
آشی توبی آچیلیر آچیلماز درحال هپسی‌نك قوللانیلماسی لازمدر. کونشك ضیاسی علاجك زهر قوتنی وتأثیرینی آزالدیر . علاج تارلایه قیالی وسیسلی بر هواده ویاخو کونشلی بر کونك آقشام وقتنده صاچیلیر. بوعلاج یولافه بولاشدیریله‌رق فاره‌لره یدیریلیر. یولافی دوومه‌دن یالکز أزیلمش بر حالده علاجله بولاشدیرمالیدر. علاجلی یولافدن هکتارباشنه اون کیلو غرام قوللانمق کافیدر . دیکر طرفدن ایچیله‌جك بر مقدار صوبك ایچنده کیلو باشنه سکز غرام طوز اریده‌رك بر طوزلو صو حاضرلامالی و بونی اون کیلو یولافك اوستنه دوکه‌رك دانه‌لرك ایچه ایصلانماسی ایچون قاریشدیرمالیدر. بعده یولاف یغیننی تمیز بر بزایله ایکی ساعت قدر اورته‌لی براقمالی و اولدقجه صیجاق بر اوطه‌ده بولوندیرمالیدر. ایشته آشی ایله ایصلانمش اولان بو یولاف دانه‌لری فاره

بووالرینك دلیكلرینك یانی باشینه واچریلرینه سرپیلملیدر . بوعلاجلی دانه‌لری یه‌ین فاره‌لر خسته‌لقله بولاشوب ٤ كون ایله ٨ كون آراسنده تلف اولورلر .

هرصباح آنجق اوكون ظرفنده قوللانیله‌جق قدر علاج حاضرلانیر زیرا ایرته‌سی كونه قدرقالیرسه آشینك قوتی آزالمش اولور. خندكلرده یول كنارلرنده ، چیت یاقینلرنده تارلا فاره‌لرینك بووالری اكثریا موجود بولوندیغندن بورالره‌ده علاج سرپمكه دقت ایتمه‌لیدر . ٤ — آغه صوغانی دینیلن ماده‌در . قیلمش‌ات ایله‌قاریشدیریلوب‌خاب‌یاپیلیر.

(٩) چكركه‌لر . — چكركه‌لرزراعت‌ایچون‌برآفتدر.شیمدی‌یه قدر مملكتمزه میلیونلرجه ضرر ویرمشدر . چكركه‌لرك بومورطه براقدقلری اراضینك دونومنده ٢٠ كیلودن ١٠٠ كیلویه قدر یوكسوك بولونور . بر كیلودن وسطی ١٢٢٤ عدد یوكسوك چیقار . بر یوكسوكك‌ایچنده ٣٤ بومورطه‌واردر بردونومده ٤٠ كیلو یوكسوك بولوندیغنی فرض ایدرسه‌ك بوندن ٤٨٩٦٠ عدد چكركه یوكسوكی و بوندن ١,٧٠٤,٦٤٠ عدد چكركه چیقاجقدر . یوز بیك دونوم اراضی‌یه توخوم كومدكاری‌فرض ایدیلیرسه بر سنه‌ده ١٧٠ میلیار ٤٦٤ میلیون چكركه ظهور ایدر.وقتیله بوآفتك اوكنه كچیلمزسه مملكتده یشیللك نامنه بر شی براقمازلر. جنوب و شرق ولایتلریمزده چكركه‌لره قارشی مجادله‌یه دوام ایدلمكده‌در .

چكركه‌لر اوچ دورلودر . ١ ـ فاس چكركه‌سی ٢ ـ ایتالیا چكركه‌سی ٣ ـ مصر چكركه‌سی‌در . فاس چكركه‌سی ٢ ـ ٣ سانتی مترو بوینده اولوب وجودینك رنكی قومرال وباجاقلری قیرمیزیدر . مملكتمزده اك چوق ضرر ویرن فاس چكركه‌سی سورولریدر. ایتالیا چكركه‌سی ، بوستانلرده مصر تارلالرنده و باغلرده آز چوق ضرر یاپار. بونك وجودی‌واوست قانادی‌اسمر ویا سیاهیمسی وآلت‌قانادلری قیرمیزیمسی ، آیاقلری قیرمیزیدر . بومورطه‌دن كچ چیقارلر ا كینلره ضرری یوقدر . فاس چكركه‌سی ؛ سورو تشكیل ایتمز؛اسمر رنكلی

ایری بر چکرکه‌در بونلردن باشقه انجیر آغاجلریله باغلرك فیلیز ویاپراقلرینی کسن یشیل چکرکه‌ده واردر . فاس چکرکه‌لری بهارده یومورطه‌دن چیقدقدن صوکرا بر مدت یرلرده سورونورلر وخفیفجه صیچرایه‌رق کزرکن ایکنجی اویقودن صوکرا اوزاق یرلره کیتمکه باشلارلر . بونلرك بوحالنه (سك کین) دیرلر. بونلر داغ یاماجلرندن اووالره دوغرو آقین ایده‌رك اکینلری یمکه باشلارلر . بالآخره قانادلانوب اوچغون حالنه‌کچرلر وسورو تشکیل ایدرك اکین تارلالرینه اوشوشورلر . اوچغون حالنده بونلرك اوکی آلنماز .

چکرکه‌لره قارشی یاپیله‌جق تدبیرلر شونلردر : ۱ ـ قیشدن اول یومورطلادقلری اراضی‌یی سورمك ویومورطه‌لری قیشك وقوشلرك تخریباتنه معروض براقق ، ۲ ـ یوکسوکاری طوپلادوب قویولره کومك وکیره‌چله یاقق ، ۳ ـ سك کین حالنده‌کی چکرکه‌لری حندك ، چارشاف وچینقو اصوللریله‌طوپلادوب محو ایتمك ٤ ـ چالیلق وداغینق یرلرده غاز یاغی ایله یاخود آتش پوسکوره‌ن چکرکه آلتلریله یاقق ٥ ـ یاقیجی علاجلر قوللانمق [۳ کیلو عرب صابونی و۳ کیلو غاز یاغی و ٩٤ کیلو صودن مرکب سوییه‌یی سك کین حالنده‌کی چکرکه‌لر اوزرینه پوسکورکچله سرپه‌رك تلف ایدیلیر] ٦ ـ زهرلی علاجلرله اوتلری زهرله‌یه‌رك یه‌ین چکرکه‌لری ئولدیرمك. آرسه‌نیقتئ سودیوم دینیلن زهردن یاریم کیلو آلنوب ایچنه یاپیشماسی وچکرکه‌لر طرفندن اشتها ایله ینیلمه‌سی ایچون ۳ ـ ، کیلو پکمز قاتیله‌رق وصو ایله یوز کیلوبه ابلاغ اولونه‌رق پوسکورکچلرله پوسکوردیلوب اوواده‌کی اوتلر زهرله‌نیر . حیوانات اهلیه‌یی زهرلی مرعایه براقمامق لازمدر .

مخطره . ــ دانا بورنی (بوزاغی دیشی) و مایس بوجکی (بیاض قورد)حقنده سبزه باغچه‌سی‌خسته‌لقلرنده معلومات ویرلمشدر.

جیفتلك حکیملکی

بر قضا وقوعنده دوقتور کلنجه‌یه قدر یاپیلمسی ایجاب ایدن شیلر:

صوده بوغولمه . — بوغولان کیمسه‌یی کونشلی بر یره یاخود ایی بر آتشك یاننه کوتوره‌رك صاغ طرفی اوزرینه اوپ اوزون یاتیرمالی . باشی کووده‌سندن دها یوکسکده اولمالی. آغزنده‌کی قوم ، اوت وسائره کبی یابانجی جسملری تمیزله‌مه‌لی. وجودینی هیچ دورمادن ایجه اوغمالی . معده‌سنك اوزرینه راقی‌یه باطیرلمش بزلر قویمالی ، بورون دلیکلرینه وآغزینه اوفله‌ملی. بوغولمش کیمسه‌یی آیاقلرندن باش آشاغی قطعیاً آصمامليدر چونکه بونك خسته‌یی اولدیرمکدن باشقه بر فائده‌سی یوقدر . خسته‌نك باش اوجنه اوتوروب قوللرینی طوته‌رق شدتله یوقاری آشاغی قالدیروب ایندیرمه‌لی. عینی زمانده تمیز بر منديل ایله خسته‌نك دیلنی طوته‌رق دقیقه‌ده ۱۸ الی ۲۰ دفعه خفیفجه چکمه‌لیدر. خسته نفس آلمغه باشلایجه‌یه قدر ۱۰ الی ۱۵ دقیقه دیلنی بو صورتله چکمه‌لی . خسته نفس آلمغه باشلامادن قطعیاً برشی ایچیرمه‌ملیدر .

یلان ایصیرماسی . — وقت کچیرمه‌دن ایشه باشلامالی. یاره‌یی کوزلجه ییقامالی وقان چیقنجه‌یه قدر قوتله صیقمالیدر. اك ایسی آغزه زیتون یاغی آله‌رق یارایی دوغرودن دوغرویه امکدر. بوندن صوکرا آسید فه‌نیك ایله یاره‌یی داغلامالی . اوستنه لیمون صویی داملاتمالی . صیجاق قهوه وسائره ایچیره‌رك خسته‌یی ترلتمه‌یه چالیشمالی‌در .

قودوز کوپك وسائر حیوانلر ایصیرماسی . — یاره‌یی قیزغین بر دمیرله ممکن اولدیغی قدر مکمل وچابوق داغلامالی . اکر دمیر بولونمازسه زهرك دیشاری چیقماسی ایچون یارایی ییقامالی و پارماقلرله اطرافنی قاناتمالیدر . بوندن صوکرا ممکن مرتبه سرعتله داغلامالیدر . بعده خسته‌یی وقت کچیرمه‌دن بر هفته ایچنده همان استانبوله یاخود

ارزنجان و آنقره‌یه‌قودور کوپك خسته‌خانه‌لرینه کوندروب آشیلاتمالیدر. ایصیریلان کیمسه‌یی اوجاقلره (پارپیلاتق) کبی جاهلانه اعتقادلره قاپیلمامالی‌در. آشیلانمایان انسانلر ٤٠ کون ایچنده قودوررلر .

عقرب وزهرلی اوروجك صوقماسی . — تهلکه‌لری آزدر. اکثریا شیشیرر. چوق آغری وصیزی یاپار. عقربك ویا قوبروقلی‌نك صوقدیغی یره یوزده ٣ (حامض قروم) ویا (پرمانغانات) محلولی یاخود دها قولای نشادر روحی (آمونیاق) سورمه‌لی‌در .

آری صوقماسی . — عقرب و اوروجك کبی معامله اولنور . ٪ ٣ پرمانغانات دوپوتاس محلولی‌ده قوللانیله بیلیر. الك قولایی نشادر روحی‌در. آرینك ایکنه‌سی ، اکر قالمش ایسه چیقارمالی . ایچنه بر پارچه سیرکه یاخود نشادر روحی قونولمش اولان صوئوق صوایله شیشن یری ییقامالی . صوقولان محلك ممکن اولدیغی قدر صیجاق اولان صویك ایچنه دالدیرلماسی‌ده توصیه ایدلمکده‌در .

حمره‌لی سینکلرك ایصیرماسی . — یارایی آسید فه‌نیك ایله داغلاملی وهمان دوقتوره قوشمالیدر .

سیوری سینك ایصیرماسی . — قاشینمه‌یی دفع ایتمك ایچون طوزلو صو، سیرکه، نشادرروحی ودها ایسی تنتوردیودله اوغمالیدر.

آتلر، بالوه قیلیجغی ، ایکنه وسائره باتماسی . — اکر یارا قانامیورسه قانانجه‌یه قدر اطرافنی خفیفجه صیقمالی . صوکرا تمیز صو ایله ییقایوب اوستنه تمیز قورو بر بز ویاخود بیکده برنسبتنده‌کی سوبلمیه محلولی ایله ایصلادلمش برازپاموق‌ویابرتولبند قویوب باغلامالی.

ماکنه‌لرده، آرابالرده ویا دوشمکده حاصل اولان یاره وبره‌لر . — اکر یالکنز دری اورسه‌لنمش ایسه صو [یاخود تنتوردارنیقا [اوکوزکوزی روحی] ویاخود کافورلو راقی ایله ییقامالی. اکر یارا حاصل اولمش ودرینك برپارچه‌سی قالقه‌رق چوقجه قان

آقماسی محتمل بولونمش ایسه همان اوستنه صوئوق صو دوکمه‌لی، بیکده برسوبلیمه محلولیله ییقامالی؛ بعده برتولبندی صوده ایصلاده‌رق یارانك اوستنه باغلامالی وهراون دقیقه‌ده بردفعه تولبندی چوزمه‌دن ایصلاتمالی.

یانیقلر. — آجی‌یی کسمك ایچون اولا صوئوق صوایله ییقامالی. اگر دری یانمامش ایسه بیکده بر نسبتنده‌کی آسید پیقریق محلولنه برتولبند باطیره‌رق اوستنه قویمالی. دری قالقمش ایسه مساوی مقدارده زیتون یاغی ایله کیرچ صوینی قاریشدیره‌رق ایچنه براز پاموق باتیردقدن صوکرا یارانك اوستنه باغلامالی. یانیق خفیف ایسه یومورطه آقی یاخود طوماتس صالچه‌سی سورمك ایدر.

طباوه بملك ودوشملك. — یارالینك قوشاق ودوکمه‌لرینی چوزمه‌لی، البسه‌سنی چیقارمالی. تمیز صودن باشقه برشی ایچیرمه‌ملی. اگر خسته‌نك عقلی باشنده‌دکاسه آیاقلرینی خاردالّی صویه قویمالی، وجودینی اسپرتو، راقی ویا سیرکه کبی شیلرله اوغمالی.

بورقولمه، ازیلمه. — بورقولان یرك شیشمه‌مسی ایچون دوغرودن دوغرویه صوئوق صویه دالدیرمالی. صوکرا کافورلی اسپرتوده ایصلادلمش برتولبندله صارمالی. اگر شیش وارسه کتن اوتی لاپه‌سی قویمالی. استراحت وپرهیز ایتمه‌لی. سرینله‌دیجی و فرحلاندیریجی شیلر ایچیرمه‌لی.

کونش چارپماسی. — باشه صوئوق صو وآیاقلره خاردال قویمالی. صابونلی صو ایله حقنه‌لر یاپمالی.

بایغینلق. — خسته‌نك باشی آلتنه یاصدیق قویمه‌یه‌رق اوپ اوزون یره یاتیرمالی، درحال بایغینلق کچر. یوزینه صوئوق صو سرپمك، اسپرتو، قولونیا، سیرکه کبی شیلر قوقلاتمق‌ده فائده‌لیدر.

هر نوع زهرلنمه‌لر ویابه زهرلر. — زهرله‌نن کیمسه‌ده صانجیلر وقیوراننه‌لر باشلار باشلاماز هانکی ماده ایله زهرلندیکی همان

تحقیق ایدیلەرك بینیلن واچیلن زهر هنوز بوسبوتون قانه قاریشمەدن. یعنی معده وباغیرساقده دها هضم اولونمادن خستەنك امدادینه یتیشمەلی، برطرفدن خستەیی قوصدیرمقله برابر بر طرفدنده زهرك جنسنه کوره یان زهرینی حاضرلایوب ایچیرمەلیدر . هر نوع ز هرلری قورساق وباغیرساقلرده ضررسز بر حاله کتیرمك ایچون آیری آیری یان زهرلر واردر .

(۱) **یاقیجی حامضلر ایله زهرلنمه .** — اکر معدەیه کیرمش اولان زهرلی ماده ؛ طوز روحی (حامض قلورماء) ، کذاب (حامض آزوت) ، زاج یاغی (حامض کبریت)، آسیدفەنیك، آسید اوقسالیك (قوزو قولاغی حامضی) کبی یاقیجی حامضلردن ایسه خستەیه کسکین سیرکه یاخود شاب صویی، یاخود قوزو قولاغی طوزی ، یاخود دورت عدد دوولمش یومورطه آقی یاخود ایکی لیتره صو ایچنده اریدلمش ۱۵ غرام بیاض صابون یاخود بر کیلو صیجاق صویك ایچندە اریدلمش ۲۰ ـ ۳۰ غرام مانیەزی ایچیریلیر . خستەیه کیرچ صویی ویرمکدن صاقینمالیدر .

(۲) **قلوی مادەلر ایله زهرلنمه .** — ایچیلن زهر ؛ پوتاس ، صود ، کیرچ ، نشادر روحی (آمونیاق) ، صوده اریمش فلوریت پوتاس کبی یاقیجی قلوی مادەلردن ایسه ۳۰۰ درهم صویه ۳۰ درهم سیرکه قاریشدیروب ایچیرمەلی وخستەیی قوصدیرمغه چالیشمالیدر. بوندن باشقه لیمون ایله یاخود عادی لیمون طوزی ایله یاپیلمش لیموناطه یاخود ایلیق صو ایچنده دوولمش یومورطه آقی یاخود سود ایچیرمەلیدر .

(۳) **بانیر جالیغنه قارشی تداوی .** — بوکا قارشی اولا خستەیی قوصدیرمالی ، صوکرا بر قیه ایلیق صو ایچنده دوولمش دورت بش یومورطه آقی یاخود خفیف صودالی صو ایچیرمەلی وخستەیه اصلا یاغ وسود ویرمەملیدر.

«٤» مانطارلر ایله زهرلنمه . — کویلولر اکثریا قیرلرده بولد قلری زهرلی مانطارلری پیشیروب ییەرك زهرلەنیرلر . مانطارلرك پك چوق نوعلری واردر. بونلرك برقسمی زهرلی ، برقسمی زهرسزدر. زهرلی مانطارلری زهرلیلردن آییرد ایتمك مشکلدر . قیرلرده بیتیشن مانطارلرك زهرلی اولوب اولمادقلری بویالی رسملرله رنکلرندن وشکللرندن فرق ایدیلیر . آغاجلرك دیبلرنده بیتن اوفاق شابقەلی مانطارلر ایله قوزو کوبکی دینیلن سیوری کولاهلی مانطارلر زهرسزدر. فقط قیرلرده بیتن مانطارلرك برچوغی زهرلیدر. هله بعض طرفلری قیرمزی رنکلی وقیوریق شابقەلی اولانلر هرحالده زهرلی اولورلر. مانطارلرك زهرلی اولمادقلرینی قطعی صورتده بیلمکسزین یەمملیدر . زهرسز مانطارلری بیله پیشیرمزدن اول احتیاطاً اولەرق برمدت سیرکەایچنده ایصلاتمالیدر. مانطار ییەرك زهرلنمش اولانلرده زهرلنمه علامتلری باشلامازدن اول مانطارك فنا اولدیغی آکلاشیلەمایەجغندن خستەیی قوصدیرمق فائدەسزدر. ایلك ایش اولەرق حکیمه خبر کوندرمەلی و بونکله برابر خستەیه درحال طوزلی عمل علاجی (مسهل) ایچیرمەلیدر. اورتا یاشلی انسانلر ایچون ایکی بارداق (بللور) صو ایچنده ٤٠ غرام انکلیز طوزی (سولفات دوسود) اریدوب ایچیرمەلی یاخود ٣٠ غرام هند یاغی ویرمەلیدر. آغری وصانجی‌یی دوردیرمق ایچون آفیون روحنه باتیرلمش لاپالر قویمالیدر. بوندن صوکرا خستەیه بول سود ایله برابر قایناتلمش آریق اوتی صوی یاخود کیراز چوبلرینك صوتی یاخود قوتلی قهوه و چای ایچیرمەلی بو اثناده هیچ بر وقت سیرکەلی و اکشیلی صو ویرمەملیدر .

« ٥ » آرسەنیقلی « زرنیقلی » علاجلر ایلە زهرلنمه . — اُو وتارلادەکی فارەلر ایله چکرکەلری ئولدرمك وآغاجلردەکی بوجکلری تلف ایتمك ایچون قوللانیلان آرسەنیقلی (صیچان اوتلی) علاجلری قضارا انسانلر ییەرك زهرلەنیرلر . زهرلەنن کیمسەیی همان قوصدیرمالقه برابر یان زهراولەرق سودایچنده دوولمش اوچ‌دورت یومورطه آقی ایچیرمەلی

ياخود چوق مقدارده ايليق صوده اريدلمش مانيه‌زى توزى ويرمه‌ليدر.

(٦) فوسفورلى علاجلرله زهرلنمه. — زراعته مضر حيوانات وحشراتى زهرله‌مك ايچون قوللانيلان فوسفورلى حابلرى تصادفاً يه‌يوب زهرله‌نن انسانلرى اولا قوصديرمالى بعده يومورطه آقى ايله قاريشدرلمش صو ايچيرمه‌لى وزهر ديشارى چيقمازدن اول خسته‌يه قطعياً ياغلى برشى وسود ويرمه‌مليدر.

«٧» باريوم طوزى ايله زهرلنمه. — بوده حشراتى وفاره‌لرى ئولديرمك ايچون قوللانيلان برعلاجدر. قضارا بونكله زهرله‌نلرى اولا قوصديرمالى بعده ٣٠ غرام انكليز طوزى ياخود صوده ويا سود ايچنده اريدلمش شاب ايچيرمه‌ليدر.

«٨» ميديه واستريديه ايله زهرلنمه. — دكز كنارنده‌كى كويلرده ميديه واستريديه ايله زهرلنمه‌لر اكثريا واقعدر. بوكا قارشى اولا خسته‌يى قوصديرمالى، بعده سيركه‌لى صو، ادرار ويرمك ايچون قايناديلمش آرپا صويى ويا آريق اوتى صويى ايچيرمه‌لى، قويو چاى وقوتلى قهوه ويرمه‌ليدر.

«٩» توتون خلاصه‌سى (نيقوتين) ايله زهرلنمه. — بوده حشراتى ئولديرمك ايچون قوللانيلان زهرلى علاجلردندر. بونكله زهرله‌نلرى اولا قوصديرمالى بعده قويوجه قايناديلمش نار قابوغنك ويا پالاموطك صويى ايچيرمه‌لى وياخود غايت قويو وقوتلى چاى ويرمه‌ليدر.

(١٠) قورشونله زهرلنمه. — اولا قوصديرمالى صوكرا انكليز طوزندن [illegible] مسهل ويرمه‌لى

(١١) سوبليمه (آغوسولمه) ايله زهرلنمه. — اولا يومورطه آقيندن [illegible]پيلمش آلبومينلى صو ايچيرمه‌لى وقورساغى بول صولرله ييقامالى، يومو[illegible]اديجى ايچكيلر ويرمه‌لى

(١٢) بوزولمش غدالرله زهرلنمه. ايپه‌قا (آلتون كوكى) ياخود

ابلیق صوایچنده تره یاغی ایچیره‌رك قوصدیرمالی و آرقه‌سندن مسهل
(سورکون علاجی) ویرمه‌لیدر.

(۱۳) غازلرله زهرلنمه. — بوغوجی غازلرله زهرله‌نلره، صوده بوغولانلره یاپیلان تدبیرلرك عینی یاپیلیر. خسته‌یی چوق صیجاق بر یره قویمالی. بوکبی تهلکه‌لره اوغرامامق ایچون قویولره یاخود لاغیم کبی یرلره کیرمك لازم کلدیکی زمان اولا یانمش بر مومی قویونك ایچنه اندیرمه‌لی. شاید موم سونرسه اوراده حامض قاربون (کومورغازی) بولوندیغی اکلاشیلاجغندن آغاج داللری ویاخود آچیق بر شمسیه کبی شیلری صاللایه‌رق اوراسنی هوالاندیردقدن صوکرا ایچری کیرمه‌لی وچابوق دیشاری چیقمالیدر. دها ایسی بر طباغك ایچنه کیرچ قایماغی ویاخود نشادر روحی قویدقدن صوکرا بو طباغی بر سپت اوزرته‌سنه قویه‌رق قویونك ایچنه صارقیتمالی. قویولرك ایچنه پوتاس محلولی پوسکورتمکله ده مقصد حاصل اولور، بونك ایچون کیرچ قایماغی کوللی صویی قایناتمالی. بر مدت صوکرا طورطوسی دیبنه چوکونجه بولاندیرمه‌دن اوستنده‌کی صویی آلمالی و آغزی قپالی شیشه‌لره قویه‌رق بعده قوللانمالیدر. لاغیملره کیرنلره قلورکالس (کیرچ قایماغی) آتمق لازمدر.

مختصر — کتابك حجمی مساعد اولمادیغی ایچون انسان خسته‌لقلرینك متباقیسی بو دفعه‌لق درج ایدیله‌مه‌مشدر.

تجارت لغتجه‌سی

(۱) **آربیتراژ** Arbitrage. — بورسه تعبیریدر. بدایله ده زیاده کارلی اسهام و تحویلات ویا قامبیو کبی بر قیمت آلمق ایچون الده موجود قیمتلری صاتمق.

(۲) **آژانت** Agent de change. — اسهام و تحویلات و قامبیو بورسه‌سنده یالکز مشتریلری حسابنه آلیم و صاتیم یاپان امتیازلی متوسط.

(٣) آجیو Agio . — بر سندك اوزرنده یازیلی مبلغ ایله اسقونطو نتیجه‌سنده اله کچن پارا آراسنده‌کی فرق .

(٤) آنباللاژ Emballage . — امتعه‌یی حسن حالده محافظه ایتمك ایچون قوللانیلان هر درلو وسائط : صاندیق ، چووال ، کاغد ، فوچی ، قوطو وسائره .

(٥) آنتره‌پو Entrépôt . — تجارك موقتاًماللری وضع ایله‌دکلری عمومی دەپو ، ارضیه ـ کومروك آنتره‌پوسی : تجارك کومروك رسمنی یالکز امتعه‌یی خارجه چیقاردقلری زمان تأدیه ایتمه‌لری ایچون کومروك اداره‌سنه تابع بولونان دەپو .

(٦) آنونیم شرکت société anonyme . — شرکت تجاریه‌یه باقیکز .

(٧) آواریه Avarie . — خسار ، ضرر و زیان .

(٨) آوانس Avance . — بانقه تعبیری : رهن اوله‌رق تودیع اولونان امتعه ، اسهام ، تحویلات وسائره مقابلنده بانقه‌لر اشبو تأمینات قیمت مخمنه‌سنك یوزده ٥٠ـ٧٥ ی تجاوز ایتمه‌مك اوزره حساب جاری صورتیله بر قره‌دی آچارلر که مشتریلرك بو حسابه محسوباً بانقه‌لردن چکدکلری مبالغه (آوانس) دینیلیر .

(٩) آوسته‌لی Avue . — ابرازنده مخاطب طرفندن تأدیه‌سی مشروط اولان

(١٠) آوال Avale . — اسقونطو ایتدیریله‌جك ویا بورجه محسوباً ویریله‌جك پولیچه و سند تجاریه‌دەکی امضالر علاقه‌دارنجه طانیلمادیغی ویاخود کافی صایلمادیغی تقدیرده تأمینات مقامنده معتبر بر ذات طرفندن سند اوزرینه یاپیلان کفالت .

(١١) اجتماع عمومی assemblée générale . — اسهامه منقسم شرکتلرده حصه‌دارانك سنه‌ده بر دفعه طوپلانمالری .

(۱۲) اجتماع فوق العاده assemblée extraordinaire .— سرمایه‌نك تزییدی ویا تنقیصی ، شركتك فسخی كبی مهم و مستعجل مسئله‌لر ایچون حصه‌دارلرك طوپلانمه‌لری .

(۱۳) احتیاط آقچه‌سی Fonds de réserve . — شركتلرده بلانچو یاپیلدیغی زمان حصوله كلان كاردن كله‌جك سنه‌لرده وقوعی محتمل ضرر وزیانه ومهم مصارفه ویاخود حین حاجتده حصه سندلری فائضلرینك تأدیه‌سنه قارشولق اولمق اوزره آیریله‌رق صاقلانان نقد ویا قیمتلی منقولات .

(۱٤) اخبارنامه - اخبار مكتوبی avis-lettre d'avis . — پولیچه چكمك ویا بر معامله تجاریه‌دن دولایی بر حسابه ذمت ویا مطلوب قید ایتمك كبی احوالده معلومات ویرمك ایچون علاقه‌داره كوندریلن مكتوب - بورسه‌ده بر سپارشك اجرا ایدلدیكینه دائر آجنته طرفندن مشتریسنه كونی كونه كوندریلن مكتوب

(۱٥) اسپه‌كولاسیون Spèculation . — هر هانكی بر قیمتك فیئاتنده حصوله كله‌جك ترفع ویاتنزلی اولجه كسدیره‌رك فیئاتلری دوشه‌جكنه قناعت حاصل اولانلری وعده‌لی صاتمق ، وفیئاتلری یوكسله‌جكنه عقل یاتانلری وعده‌لی آلمق صورتیله صرف ملحوظ فرق فیئاتدن استفاده اساسنه مستند آلیم وصاتیم : آلیوره‌جیلك ، هوا اویونی - صوك زمانلرده احتكار معناسنه‌ده قوللانیلمقده‌در - بر مالی بهالی زمانده صاتمق مقصدیله اوجوز زمانده آلوب صاقلامق .

(۱٦) Stock . — بر مغازه‌ده ویا بر شهرده موجود صاتیلق مال موجودی

(۱۷) اشتراك Suscription . — سرمایه‌سی اسهامه منقسم شركتلرك اثنای تشكلنده طالبلرك معین بر مقدار حصه سندانی آلمق تعهداتنده بولونمالری

(١٨) اعتبار مکتوبی Lettrede crèdit . — مراجعتنده حاملی بولونان ذاته معین برمبلغه قدر تأدیاتده بولونمق رجاسیله بر بانکر ویا تاجرك باشقه بر شهرده‌کی مخابرینه خطاباً یازدیغی مکتوب . بو مکتوب ایکی نسخه یازیله‌رق بری حامله ویریلیر. دیگری پوسته ایله مخابره کونده‌ریلیر .

(١٩) . . . امرینه ، امر وحواله‌سنه Al'ordre . — تجارت سندلری اوزرنده مجبوری ، قونشمنتو ، سیغوریطه سندی و دیپوزیتو مقبوضی کبی تجارت وثیقه‌لرنده اختیاری اوله‌رق بونلرك جیرواریقیله الدن اله تداول ایده‌بیلملری ایچون متنلرنده وجیرولرنده تودیع اولونه‌جق حاملك اسمنه علاوةً یازیلان تعبیر ... افندی امرینه تأدیه ایدیکز، ... بك امرینه ویریکز .

(٢٠) امره محرر سند Billet à Ordre. — بورجلونك، آلاجقلیسنك امروحواله‌سنه اوله‌رق علی‌الاصول تنظیم ایلدیکی سند

(٢١) انفلاسیون Inflation . شیشمك معناسنه اولوب بر مملکتده اوراق نقدیه‌نك لزومندن فضله وسقوط قیمتی موجب صورتده اخراجی دیمکدر .

(٢٢) انوانتر Inventaire . — برتاجرك النده‌کی امتعه وسائر قیمتلو موجودیله آلاجق مقدارینی و دیکر طرفدن بورجلرینی مفردات اعتباریله کوسترن مفصل جدول. أنوانتر ؛ بیلانچوده محرر مبالغك تعیین اسامی ومقدار اعتباریله حقیقی مفرداتنی کوسترر .

(٢٣) اوردینو Ordre . — برشیئك یرینه تسلیمی ایچون آمری طرفندن برمأموره یازیلان امر ورقه‌سی . بروابور آجنته‌سی طرفندن مانیفستو موجبنجه کومروك اداره‌سنه تسلیم اولونان امتعه‌نك صاحبلرینه تسلیمی ضمننده کومروکه خطاباً ویریلن تسلیم امری که آجنته‌یه حین مراجعتده قونشمنتو مقابلنده مالك صاحبنه اعطا اولونور .

(٢٤) اوريژنال Original. — هرهانكى تجارت اوراقنك اصل امضايى حاوى اوله‌رق تنظم اولونان اساس نسخه‌سى .

(٢٥) اوقتروا Octroi. — برشهرده صرف ايدلمك اوزره ادخال اولونان بعض ماللر اوزرندن بلديه‌جه آلنان دخونيه ويركيسى : طوپراق باصدى پاراسى .

(٢٦) اوندالوه Pourcentage . — بر مبلغ اوزرندن يوزده شوقدر اعتباريله آلنه‌جق ويا ويريله‌جك قوميسيون وسائره .

(٢٧) مال Valeur. — تجارت سندلريله كاغدلرينك اوزرنده محرر قيمتى وياخود سندلرك جيرولرنده بويازيلان قيمتك مقابلى اوله‌رق آلنان قارشولغى ديمكدر .

«٢٨» بشرط التأديه «قونتررانبورسمانه» Contre remboursement . — مرسل؛ كوندرديكى اشيانك ، تعيين ايله‌ديكى برپارايى تحصيلى شرطيله مرسل اليهه تسليمنى ايسترسه بوكبى ارسالاته بشرط التأديه دينيلير .

(٢٩) بوردرو Bordreau . — تجارتده مستعمل بعض مفردات جدوللرى . اسقونطو، تحصيل وبورسه بوردرولرى كبى .

(٣٠) بورسه Bourse . — برشهرده معين اسهام وتحويلات ايله قامبيو ويا بعض امتعه وذخيره آلم وصاتيمينك منحصراً جريان ايله‌ديكى محل ، رسمى عرض وطلب محلى .

(٣١) بونو Biliet à ordre . — امره محرر سند

(٣٢) بيلانچو Bilan . — برتاجرك ويا برشركتك موجودات ومطلوباتنى برطرفنده وديونى ايله سرمايه مقدارينى ديكر طرفنده اجمال صورتيله كوسترەن جدول

(٣٣) پاراف Parafe . — برويا ايكى حرفدن عبارت مختصر امضا

(٣٤) پاریته Paritèt. — ایکی مملکت پاراسنك یکدیکرینه نظراً متقابل قیمتلری

(٣٥) پروتستو Proté . — پولیچه‌نك ویا سند تجارینك مخاطب طرفندن تأدیه ایدلمه‌سی ویا پولیچه‌نك عدم قبولی حالنده حامل ٢٤ ساعت ظرفنده. کاتب عدله مراجعتله کیفیتی رسماً تأیید ایتدیرمکه مجبوردر که بو معامله‌یه پروتستو دینیلیر .

(٣٦) پروتستوسز Sans frais . — وعده‌سی حلولنده مخاطب طرفندن عدم تأدیه‌سی حالنده پروتستو معامله‌سی یاپیلمیه‌جق دیمکدر.

(٣٧) پلاسیه placier . — بر تجارتخانه‌نكماللرینی پیاسه‌ده دوراجلاندیرمق ایچون چالیشان مأمور

(٣٩) پوزیسیون Position . — وضعیت دیمکدر. باشقه تعبیری: برمشترینك بقیهٔ ذمت ویامطلوب مقدارینه نظراً وضعیتی

(٤٠) پشتامالیه Fonds de commerce. — برموقعده آز چوق اسکی بر تجارتخانه‌نك قازانمش اولدیغی مشتریلری ، شهرتی کبی معنوی سرمایه ایله ایجار واستیجار مقاوله‌نامه‌سی موجبنجه حقوق مکتسبه‌سی

(٤١) پولیچه Lettre de change. — بر تاجرك دیکر بر شهرده مقیم بورجلو دیکر برتاجردن معین آلاجغنی حواله‌ایله‌دیکی ذاته ویا امر وحواله‌سنه تأدیه ایتدیرمك ایچون مدیونه خطاباً وحواله ایله‌دیکی ذاته‌تودیعاً اصول قانونیسی‌داخلنده یازدیغی بر نوع مکتوب .

(٤٢) پولیچه police . — سیغوریطه قومپانیاسیله یاپیلان مقاوله‌نامه

(٤٣) تحویلات Obligation. — سرمایه‌صاحبلرینك برشرکته جدیده ویا حکومته معین بر فائضله واوزون مدتله بورجه ویردکلری

مبالغی مبین آلدقلری مطبوع ورقه‌درکه حامله محرراولوب تداول ایدر.

(٤٤) (اکرامیه‌لی) Ob'igation . — سنه‌نك معین تاریخلرنده قرعه کشیده‌سیله امحاسی مشروط اولوب امحا اولونانلرمیاننده بعضیلرینه اکرامیه اصابت ایدن تحویلات

(٤٥) تراد‌ونیون Trade-union. — مشترك منافعك مدافعه‌سی ایچون تشکل ایدن انکلیز عمله جمعیتلری-سندیقه

(٤٦) ترانسیت Transite . — برمملکتده صرف واستهلاك اولونق اوزره کله‌یوب بالاخره دیکر مملکته سوق و اخراج ایچون کومروك رسمی وبرمکسزین موقة کومروك آنتره‌پولرینه داخل اولان ویاخود دیکر برمملکته سوق ایدلمك اوزره بر مملکتدن کچن امتعه‌یه (ترانسیت امتعه‌سی) وبو امتعه‌نك وضعیتنه‌ده ترانسیت دینیر.

(٤٧) تسجیل Enregistrement . — عمومك منفعتی ایچون بعض اوراقك تنظم اولوندیغی حقیقی تاریخی وعلاقه‌دارلرك اشعارلرینی تثبیت ضمننده مذکور اوراقك دفتره قید ایتدیرلمه‌سندن عبارت معامله

(٤٨) تصفیه « لیکیداسیون Liquidation . — موجود بولونان امتعه‌نك نقده تحویلی ایچون یاپیلان صاتیش - بورسه تعبیری : وعده‌لی آلم وصاتیملرك تسویه‌سی ایچون تعیین ایدلمش تاریخلره تصفیه تاریخی دینیر .

(٤٩) تعطیل تأدیات Cessation de paiment . — بر تاجرك مالی تعهداتی ایفادن عاجز قاله‌رق حساباتنك بیلانچوسنی تجارت محکمه‌سنه تودیع وافلاسنی طلب ایتمه‌سی

(٥٠) جزدانه Porte feuille . — سنداتك تاریخ صیراسیله وضعنه مخصوص متعدد بولمه‌لی بر نوع چانطه. بر تاجرك مالارك مالك اولدیغی اسهام وتحویلات کبی قیمتلی منقولاته وتحصیل سنداتنه‌دینیر .

حساب جزدانی Passe boock - بانقه‌لر طرفندن حساب جاری مشتریلرینه معاملاتك قیدی ایچون ویردکلری دفترجك .

(٥١) **جیرانطه** Endosseur . — حامل بولوندیغی بر تجارت سندی اوزرنده‌کی حقوقنی حواله صورتیله باشقه‌سنه ترك ایدن کیمسه

(٥٢) **جیرو** Endossement . -- بر سند تجاری اوزرنده‌کی حقوقنی باشقه‌سنه ترك ایتمك ایچون حامل طرفندن سندك ظهرینه ... امرینه تأدیه ایدیکز بدلی نقداً (حساباً امتعه اوله‌رق) آلنمشدر عباره‌سیله یازیلان امضا وتاریخ .

(٥٣) **آچیق جیرو** Endossement blanc . -- سندك ظهرینه یالکز وضع امضادن عبارت معامله .

(٥٤) **چك** Cheque . -- بر بانکر نزدینه براقیلمش بر مبلغك بر قسمنی ویا تمامنی کندی آلمق ایچون بانقه‌یه خطاباً تنظیم اولونان ابرازنده تأدیه‌لی امر .

(٥٥) **حامل** porteur . -- کندی امرینه ویاحاملنه اوله‌رق تنظیم ایدلمه‌سی ویا جیرو ایدلمه‌سی دولاییسیله بر سند تجاری‌یه صاحب اولان وبدلنی تحصیل ایتمك حقنی اکتساب ایدن کیمسه

(٥٦) **حساب جاری** Compte - Courant . --- بر تاجرك ویا بانکرك بایع ، مخابر ویا مشتریسیله تعاقب وتمادی ایدن متقابل معاملاتی تاریخ صیراسیله قیده مخصوص حساب صحیفه‌سی .

حصهٔ تمتع Dividende برشرکتده حاصل اولان صافی تمتعك هر حصه‌داره اصابت ایدن مقداری .

(٥٨) **حصه‌دار** Actionnaire . — حصه سندی صاحبی .

(٥٩) **حصه سندی** Action . — تجاری ، صنائی ، ویا زراعی برشرکتده علاقه‌دار شخصك نقد اعتباریله حصه‌سنی ، حقوقنی کوسترن

وعموميتله شركت مجلس اداره‌سی طرفندن تصدیق اولونان مطبوع ورقه.

(٦٠) حواله Trausfert Ordonnancement . — برشهرده ویریلن برمبلغك آرزواولونان دیكر برشهرده اخذی ویاخود معین بر كیمسه‌یه تأدیه ایتدیرلمه‌سی معامله‌سی.

(٦١) خسار (ضرر) Avarie. — برمالك اثنای نقلنده وقوعه كلن قضا ویا دقتسزلك یوزندن اوغرادیغی خسار.

(٦٢) خلاصهٔ حسابیه Extrais d‑ compte . — برمشتری ویا مخابر نامنه آچیلان حساب جاریتك خلاصهٔ قوپیه‌سی.

(٦٢) داقتیلوغرافی Dactylographie . — یازی ماكنه‌سی

(٦٣) داقتیلوغراف ، داقتیلو . — یازی ماكنه‌سنده چالیشان

(٦٤) دوروباك Drawbak . — بعضی ملی محصولاتك ممالك اجنبیه‌یه حین اخراجنده برای تشویق حكومتجه ویریلن اكرامیه.

(٦٥) دلال courtier. — سمسار، صاتیجی ایله آلیجی آراسنده توسطی صنعت اتخاذ ایدن كیمسه .. دلالیه؛ دلالره تأدیه اولونان اجرت.

(٦٦) دورهٔ حسابیه Exercice . — برتجارتخانه‌ده برپیلانچودن دیكر پیلانچویه قدر كچن مدت.

(٦٧) دوق Dock . — عمومی ارضیه ، آنترەپو .

(٦٨) دوقرووار Ducroire . — قومیسیونجی؛ صاتیشی كندی نامنه عقد ایده‌رك مشتریسنه كفالت ایتمه‌سی - بو كفالت دولاییسیله آلدیغی ایكنجی قومیسیون اجرتی.

(٦٩) ده‌پور Dépore . — بورسه تعبیری : بورسه‌ده آچیقدن یعنی هوادن صاتیش یاپان اسپه‌كولاتورك تصفیه تاریخنده ،

بو صاتیشی عینی شرائطله ایکنجی بر تصفیه تاریخنه قدر تمدید ایچون ویرمکه مجبور اولدیغی برنوع تضمینات

(۷۰) دیونات Passifs . — بر تجارتخانه‌نك بورجلری ـ بر پلانچوده ، موجودات ومطلوبات قسمنه مقابل اوله‌رق، سرمایه و کار مقداریله تجارتخانه‌نك عموم بورجلرینی کوسترن قسمی .

(۷۱) دبارقو Débarquement . — برلیمانه ورودایدن واپوردن امتعه‌نك تخلیه‌سی ـ عمومیتله واپور آجنته‌سی طرفندن تعرفه‌سی موجبنجه تخلیه معامله‌سی یاپیله‌رق اشیا کومروك آنبارینه تسلیم اولونور

(۷۲) ذمت Débit . ـ بورج دیمکدر . ـ محاسبه اصطلاحی : دفتر کبیرده آچیلان حساباتك صاغ صحیفه‌سی بالاسنه یازیلیر که اصول مضاعفه موجبنجه حسابك بورجلی وضعیتنی کوستور .

(۷۳) ذیل Allonge . ـ متعاقباً یاپیلان جیرولر دولاییسیله بر سندك آرقه‌سنده یر قالمدیغی تقدیرده اك صوك جیروون صوکرا علاوه اولونان کاغد .

(۷٤) ذیلنامه Avenans . ـ سیغورطه پولیچه‌سنده محرر مواد وشرائطك هر هانکی بر نقطه‌سنی تعدیل ایچون سیغورطه شرکتی طرفندن تنظیم اولونان تعاملایجی ورقه .

(۷٥) رأس المال (قاپیتال) Capital . — سرمایه دیمکدر ـ عمومیتله فائض کتیردن هرهانکی بر مبلغ .

(۷٦) ره‌آسورانس Réassurance . — تأمین ایله‌دیکی مخاطره‌لره قارشو بر سیغورطه شرکتنك کندیسنی دیکر برسیغورطه شرکتنه سیغورطه ایتدیرمسی که یاپمش اولدیغی سیغورطه مقاوله‌نامه‌لرینی براز دها کارلی فیأتله دیکر برسیغورطه شرکتنه دور ایتمه‌سندن باشقه بر شی دکلدر .

(٧٧) رەپرەزانتان Représentant . — آجنته، ممثل، وكيل عمومى ، ديمكدر

(٧٨) رەپور Report . — بورسه تعبيرى: آچيقدان يعنى فضله پاراسى اولمادیغى حالده بورسه‌ده مبايعاتده بولونان اسپه‌كولاتورك تصفيه كونى مبايعاتنى ايكنجى برتصفيه تاريخنه قدر تمديد ايتديرمك ايسته‌ديكى زمان تسويه ايله‌ديكى بر نوع تضمينات

(٧٩) روتره‌ت Retraite . — وعده‌سنده بدلى تأديه ايدلمه‌ين بر پوليچه ويا سند تجارينك يرينه حامل طرفندن جيرانطه ويا كشيده‌جى اوزرينه چكيلن اعاده پوليچه‌سى كه اسكى سندك بدلنى، پروتستو مصارفنى ، فائضنى ، پياسه فرقنى حاوى بولونور .

رەفرانس Rèférence . — بر كيمسه حقنده معلومات ويرمك

(٨٠) رەقلام reclame . — بر محصولى وياخود بر تجارتخانه‌يى طانيتمق ايچون ياپيلان دواملى وشموللى اعلان .

(٨١) ريزيقو risque . . مخاطره ، تهلكه .

(٨٢) ژويیسانس Jouissance . — فائض كتيرمه‌ين حصه سندى كه يالكز شركتك تمتعاتنه حق اشتراك تأمين ايلر .

(٨٣) ژوژقومیسر Juge-commissaire . — بر مفلسك معاملاتنى تصفيه‌يه مأمور اولان تجارت محكمه‌سى اعضاسندن برى .

(٨٤) سيپارش Commande . — معين شرائطله امتعه‌نك ايصمارلانمه‌سى .

(٨٥) سپه‌سيفيقاسيون Spécification . — ارسال اولونان مختلف باليه وصانديقلرك هربرى ايچنده موجود اشيانك نوع ومقدارنى مبين اوله‌رق تنظيم اولونان جدول .

(٨٦) سرمایه (قاپیتال) Capital . — بر تاجرك تجارتنده قوللاندیغی کندی ثروتنك مقداری .

(٨٧) سیتمر Steamer . - - بخارله متحرك کمی .

(٨٨) سربست لیمانه Port franc . — امتعه‌نك نه‌ادخالندن ونه‌ده اخراجندن کومروك وسائر رسوم تأدیه ایدلمه‌ین لیمان ویالیمان منطقه‌سی .

(٨٩) سندیك Syndic . — بر افلاس ویا عدلی تصفیه‌ده بر شرکتك ویا آلاجقلیلرك منافعنی کوزه‌تمکله مکلف اوله‌رق تجارت محکمه‌سی طرفندن تعیین اولونان ذات .

(٩٠) سندیقه syndicat . — مشترك منفعتلرینی مدافعه ایچون عینی مسلك اربابنك اتحادی ، جمعیتی .

(٩١) سئف c.f . — صاتیش کلمه‌سنه مراجعت .

(٩٢) سیار مأمور (قومی‌ووایاژور) Commis-voyajeur . — بر تجارتخانه‌نك سپارش طوپلامق ایچون دیکر بر شهرده‌کی مشتریلرك نزدینه کوندردیکی موظف مأمورلر .

(٩٣) سیرکولر Sirculaire . — معامله‌ده بولونیلان ویا بولونیلمق ایسته‌نیلن کیمسه‌لره ، مخابرله تجارتخانه‌نك تأسیسی ، شرکت تشکیلی ویا فسخی امضا صورتی تعمیمی کبی مهم خصوصاتی بیلدیرمك ایچون یازیلان عمومی مکتوب .

(٩٤) سیغورطه Assurance . — یانغین ، اولوم ، سرقت ، قضا ، قیرلمه کبی فلاکتلردن دولایی حصوله کله‌جك ضرر وزیانی تماماً ویا یالکز معین بدلنی اوده‌مکی (پریم) دنیلن بر اجرت مقابلنده اوزرینه آلان سیغورطه قومپانیه‌سیله یاپیلان مقاوله .

(٩٥) سیف C.I.F . — صاتیش کلمه‌سنه مراجعت .

(٩٦) **شرطنامه** Cahier de charges . — مناقصه ویا مزایده‌نك شرائط وتفصیلاتنی مبین اوله‌رق تنظیم اولونان جدول .

(٩٧) **شرکت** Société . — هر بری طرفندن بر مقدار سرمایه وضعیتله مشترك برسرمایه تشکیل ایده‌رك وبوسرمایه‌یی ایشله‌ده‌رك حصوله کله‌جك کاری آرالرنده تقسیم مقصدیله ایکی ویادها زیاده کیمسه‌لر آراسنده یاپیلان مقاوله . بوصورتله تشکل ایدن اورتاقلق . انواعی :

١ — قولله‌کتیف soiété en nom collectif : شرکادن بر ویابرقاچنك اسملرندن مرکب بر « عنوان شرکت » تحتنده تجارت معامله‌لری یاپمق ایچون ایکی ویا متعدد اشخاصك تنظیم ایله‌دکلری مقاوله‌نامه ، تشکیل ایله‌دکلری شرکت :

٢ — قوماندیت شرکت société en commandite : آرالرنده تنظیم ایتدکلری برمقاوله‌نامه موجبنجه مسئولیت غیرمحدوده‌یی حائز ویکدیکرینه قارشی متسلسلاً کفیل شریکار - که قوماندیته Commandité دینلیر - دن ماعدا اعظمی مسئولیت یالکز قویدیغی سرمایه نسبتنده بولونان مسئولیت محدوده‌یی حائز - قوماندیته‌رده نیلن - شریکلردن مرکب اولور .

٣ — آنونیم شرکتی Société anonyme : شرکانك اسملرندن مرکب بر عنوان شرکته مالك اولمایوب عمومیتله مقصد تجارتی مبین انتخاب ایدیلن بر عنوان تجارت آلتنده بولونور وصرف شرکتك معین مقدارده اخراج ایله‌دیکی حصه سنداتنی صاتون آلان مسئولیت محدوده‌لی وحصه‌داران ده‌نیلن شرکادن تشکل ایدر .

٤ — متحول سرمایه‌لی شرکت société à capital variable : سرمایه‌سی محدود ومعین اولمیوب بالآخره موجود شرکا ویا یکی شرکا طرفندن وقوعه کله‌جك تأدیاتله سرمایه‌سی تزاید ویاخود شرکا طرفندن استرداد اولونه‌جق مبالغ ایله سرمایه‌سی تناقص ایدن شرکت .

٥ — قوئوپه‌راتیف شرکتی société coopérative : اجرا اولونان صنعت و تجارتك منافعنه بوتون شرکا طرفندن معاونت

وخدمت ایدلملك واستحصال اولونان كارده بینلرنده تقسیم قیلنمق اوزره متحول سرمایه‌لی اوله‌رق تشكل ایدن اورتاقلق شركتی. انواعی : استهلاك قوئوپه‌راتیف شركتی ، استحصال قوئوپه‌راتیف شركتی واعتبار قوئوپه‌راتیف شركتیدر . بو شركتلرده غایه؛ كرك استهلاك وكرك استحصال ویالازم كان اعتبار خصوصنده متوسط الاره محتاج اولمایه‌رق شركانك كندی آرالرنده احتیاجلرینی قولایجه تأمین وشركتك بو خدمتنه مقابل یاپه‌جغی كاریده ینه بالآخره حصه‌دارانه حصه‌لری نسبتنده توزیع صورتیله مضاعفدر .

٦ ـــ اورتاقلق شركتی Société Par Partipation : موقت معامله اوزرینه برقاچ كیمسه طرفندن یاپیلان خصوصی برموقت شركت . هر شریك شركت نامنه یاپدیغی معامله‌دن دولایی اشخاص ثالثه‌یه قارشی شخصاً مسئولدر .

(۹۷) صاتیش Vente . ـــ برشیئك اوزرنده‌كی حق تصرفنی بایعك مشتری‌یه دور ایتمه‌سی وبوكا مقابل مشترینك‌ده بایعه او شیئك بدلنی نقداً اوده‌مه‌سی ویا اوده‌مكی تعهد ایتمه‌سندن عبارت . انواعی:

۱ ــ (**پشین صاتیش** Vente au comptant) : ـــ بر مالك بایع طرفندن تسلیمنی متعاقب درحال ویاخود بر ایكی كون كبی بر مدت ظرفنده بدلی مشتری طرفندن تأدیه اولونور .

۲ ــ (**وعده‌لی صاتیش** Vente à terme) : ـــ مالك بدلی مشتری طرفندن ۳۱ ، ۶۱ ویا ۹۱ كون صوكرا ویا دهازیاده مدتله تأدیه‌سی مقرر اولور .

۳ ــ « **قومیسیونه ایله صاتیش** Vente à commission » : ـــ مالی كوندرن ذاتك تعلیماتنه توفیقاً قومیسیونجی طرفندن یاپیلان صاتیش .

٤ ــ **امانة مال صاتیشی** Vente en consignation : موجود ماللری مغازه‌ده طوتمقدن ایسه امین كوریلن تجارتخانه‌لره توزیع ایله

صاتدیرمق دها موافق اولورکه بو صورتله امانةً صاتیشی درعهده ایدن تجارتخانه‌لره اماتجی consignataire دینیلیر .

٥ — **معین واپورله صاتیش** Vente par navire Désigne: تقرر ایدن محله وصولنده مشتری طرفندن تسلم ایدلمك اوزره بایعك تحمیل و ارسالنی مشتریسنه بیلدیردیکی واپورله یاپیلان صاتیش .

٦ — **سیف (چیف) صاتیش** Vente Cif : مشترینك بولوندیغی لیمانه قدر ناول و سیغورطه اجرتی بایع طرفندن درعهده ایدلمك صورتیله صاتیش .

٧ — **قاف صاتیش** Vente Caf : سیف صاتیشه فرانسزلر قاف صاتیش تسمیه ایدرلر .

٨ — **سه ئف صاتیش** Vente C.F. : سیف صاتیشدن فرقی یالکز سیغورطه اجرتنك فیأته ادخال ایدلمه‌سندن و بناءً علیه سیغورطه مسئله‌سنك مشتری طرفندن درعهده اولونمه‌سندن عبارتدر .

٩ — **تحمیل شرطیله صاتیش** Vente par Embarquement : بایع امتعه‌یی معین برمدت ظرفنده هرهانکی معین برواپوره تحمیل ایله مشتری‌یه ارسالنی درعهده ایلر .

١٠ — **فوب صاتیش** Vente Fob : بایعك بولوندیغی لیماندن حرکت ایده‌جك کمی‌یه تسلیم ایدلمك شرطیله صاتیشدر. ناول ، سیغورطه وسائر مصارف کاملاً مشتری‌یه عائد اولور . فوب Fob کلمه‌سی کمی بورداسنه بلامصارف معناسنه اولان Franco on boord کلمه‌لرینك ایلك حرفلرندن متشکلدر .

١١ — موجوددن صاتیش Vente en disponible : مشترینك امرینه کوره ایسته‌نیلدیکی زمان تسلیم اتمك اوزره حاضر مال صاتیشی .

١٢ — آتیوره صاتیش Vente à livrer . — کله‌جك

محصولدن ویاخود ایلریده وقوع بولاجق استحصالاتدن یاپیلان صاتیشدرکه بالخاصه اسپه کولاتورلر طرفندن پك زیاده یاپیلیر .

١٣ — مواضعه‌لی صاتیش Fiducie . — بر مدت معینه نهایتنده بایعه تکرار اعاده ایدلمك اوزره یاپیلان غیر حقیقی صاتیش .

(٩٨) صوپالانه Sous-palan . — نقلیات بحریه‌ده امتعه‌نك شرائط تسلیمنه دائر مرسل ایله مرسل الیه آراسنده تقرر ایدر شرائط . — نقلیات بحریه تعبیری : لیمانه ورود ایدن واپوردن امتعه‌نك آجنته طرفندن دكل بالذات صاحبی طرفندن تخلیه ایتدیرلمه‌سی . بو تقدیرده تعرفه موجبنجه آجنته‌یه صوپالان اجرتی تأدیه ایدیلیر .

(٩٩) ضرر Perte . — زیان . — معین برمدت ظرفنده یاپیه مصارفك كاردن فضله اولماسی حسبیله بالنتیجه سرمایه‌نك آزالان مقداری .

(١٠٠) طارا Tare . — امتعه‌نك آنباللاژ ثقلتی .

(١٠١) طوپدن « آن‌غرو » Engros . — كلیتلی مقدارده امتعه تدارك وادخار ایده‌رك بیوك مقدارلرده یاپیلان صاتیش .

(١٠٢) طوپجی Négociant . طوپدن صاتیش ایله اوغراشان تاجر .

(١٠٣) طوتقون Ferme . — بورسه‌ده فیئاتلرك یوكسلمكه متمایل اولماسی

(١٠٤) طووه‌نانه Tout-venant . — معدن اوجاغندن چیقدیغی كبی توزی ایله برلكده اولان معدن كوموری .

(١٠٥) علامت فارقه Marque de fabrique . — برمالك اوزرینه ویاخود آنبالاژینه اعمال اولوندیغی فابریقه ویاخود اعمال ایتدیرن تجارتخانه طرفندن قونولان اشارت وحرفلردن مركب دامغا ویائه تیكت دركه اعمالاتك منشأنی بیلدیرر .

(١٠٦) **عنوانه تجارت** Raison de commerce . — بر تجارتخانه طرفندن قبول ایدیلن هرهانکی بر اسم :

(١٠٧) **عنوانه شرکت** Raison sociale . — قولکتیف شرکتلرده بوتون شرکا وقوماندیت شرکتلرده یالکز ـ قوماندیته ـ شرکادن بر ویا برقاچنك اسملرندن مرکب اوله‌رق تشکیل اولونان عنوان

(١٠٨)غروپ Group : برشهردن دیکر برشهره کونده‌ریلن مسکوکات ویا اوراق نقدیه‌نك ایچنه قونوله‌رق مهرلندیکی طوربا .

(١٠٩) **غروس** Grosse : ١٢ دوزینه‌یعنی ١٤٤ عدد دیمکدر.

(١١٠) **غره‌و** Gréve : تعطیل اشغال ـ عمله‌نك ایسته‌یه‌رك ایشله‌مه‌ملری .

(١١١) **فاطورا** Facture : صاتیلان امتعه‌نك جنس ومقدا ـ ریله فیأت ، صورت ارسال وتسلیمنی وشرائط سائره‌سنی تفصیلاتیله کوسترمك اوزره بایع طرفندن مشتریسنه ویریلن بر نوع صاتیش ورقهٔ مثبته‌سی .

(١١٢) **فرانقو** Franco : آزاده وسربست معناسنه‌اولوب یالکز قوللانیلدیغی زمان مصارف نقلیه‌سی بایعه عائد صاتیش دیمکدر.

(١١٣) **فوب** Fob : صاتیش کلمه‌سنه مراجعت .

(١١٤)**فیرما** Firme . — بر شرکتك ویا تجارتخانه‌نك اتخاذ ایله‌دیکی عنوان

(١١٥)**فیره** Déchet . — جزئی برخسار ویاضیاع دولاییسیله امتعه مقدارندن ویا فیأتدن تنزیل اولونان مقدار . ـ بر مال ایشلندیکی زمان حصوله کلن دوکونتو وقیرینتی

(١١٦)**فیلیر** Filiére . — تجارت بورسه‌سی اصطلاحاتندن : عمومی ارضیه‌یه تسلیم وتودیع ایدلمش معین بر مالك تسلیم ایدلمه‌سنه دائر تنظیم اولونان وجیر وطریقیله صاتیلوب آلنان امر .

(١١٧) **قارتل** Cartel . — استقلاللرینی محافظه ایله برابر، آرالرنده رقابتی قالدیرمق اوزره استحصال واداره اصول وواسطه‌لری نقطهٔ نظرندن اویوشمق ایچون حصوله کتیریلن شرکتلر اتحادی .

(١١٨) **قارشولوه** Provision . — چك ویا پولیچه کشیده ایده‌نك مخاطب ذمتنده‌کی آله‌جغی .

(١١٩) **قاف** Caf . — صاتیش کلمه‌سنه مراجعت .

(١٢٠)**قامبیو** change . — بر تجارت سندینك ، صاتیلدیغی شهرده‌کی قیمتی ایله تکرار صاتیلمغه ویاخود بدلی تحصیل ایدلمکه کوندرلدیکی شهرده‌کی قیمتی

(١٢١) **قبول** Acceptation. — اوزرینه پولیچه کشیده ایدیلن ذاتك (مخاطبك) ، پولیچه‌نك کندیسنه ابرازنده « قبولدر » عباره‌سنی یازه‌رق امضا وتاریخ قویماسی .

(١٢٢) **قره‌دی** Crédit . — تجارتده اعتبار دیمکدرکه قرضاً ویریلن پارا واشیانك مقدارندن عبارتدر. بانقه تعبیری: مشتریلرك بانقه‌دن استقراض ایده‌بیله‌جکاری مبلغك حداعظمیسی :

(١٢٣) **قطع حساب** Arrêté de compte . — مشتری‌یه عائد برحساب جاری معین بر تاریخده قپادیله‌رق نتیجه‌سنك ارائه‌سی،مشتری طرفندن بونك قبول وتصدیقندن عبارت معامله . — قطع حساب عمومی معناده برحسابك تسویه‌سی دیمکدر .

(١٢٤) **قولیس** Coulisse . — بورسه خارجنده وبالخاصه

بورسه‌یه رغماً قبول ایدلمه‌ین اسهام و تحویلات اوزرینه آلیم صاتیم یاپیلان محل .

(١٢٥) قونسورسیوم consortium . — جمعیت دیمکدر . یکی برشرکت تشکیلنده حصه سنداتنی طوپدن اشترا ایتمك و بعده آزار آزار صاتمق ویاخود باشقه بر صورتله بویوك بر معامله‌ٔ مالیه‌یی موفقیتله باشارمق ایچون بعض مختلف سرمایه اصحابنك ویا بانکرلرك اتحادی

(١٢٦) قونشمنتو connaissement . — بر کمی‌یه یوکله‌دیلن امتعه‌نك جنسی ، مقداری ، ثقلت ویا ابعادی ، مارقه‌سی ، نومروسی مفصلاً کوسترلك اوزره کمی صاحبی ویا آجنته‌سی طرفندن تنظیم اولونان بیاننامه

(١٢٧) قونسینیاسیونه consignation . — صاتیشه باقیکز

(١٢٨) قونقوردانو concordat . — مفلس ویا معاملاتی محکمه‌جه تصفیه ایدیلن بر تاجر ایله الاجقلیلری آراسنده عقد اولونان بر ائتلافدرکه بونکله اصحاب مطلوب آلاجقلرندن برمقدارینی باغیشلارلر و متباقی بورجنی اوده‌مه‌سی ایچون تاجره مهلت ویره‌رك تسهیلات کوستریرلر .

(١٢٩) قیراط Harot . — مجوهرات وزننده مستعمل واحد قیاسی : ٢٠ سانتیغرام .

(١٣٠) قیمت Valeur . — هرشیئك آلیم و صاتیمنده تعین ایدن ویاخود تعین ایتمه‌سی محتمل بولونان مقابلی اولوب بدلی ، بهاسی دیمکدر .

(١٣١) کار Bénéfice . — برتاجرك قازانجی ، تمتعی دیمکدر .

(١٣٢) کشیده ایتمك Tirer.Fournir,disposer . -- برتاجرك باشقه شهرده‌کی تاجرنزدنده‌کی آلاجغنی تحصیل ایچون اوزرینه پولیچه چکمه‌سی

(١٣٣) کشیده‌جی Tireur . — پولیچه چکن کیمسه

(١٣٤) کفالت garantie . — ناموس واعتبارینه امنیت اولونان برذات طرفندن معین تعهداتك ایفا ایدیله‌جکنی تصدیق ایله‌مك وایفا ایدلمه‌دیکی تقدیرده مذکور تعهداتی بالذات ایفا ایتمك اوزره امضا ویرمك .

(١٣٥) کفالت متسلسله Solidarité . — برشیئه متعدد کیمسه‌لر طرفندن کفالت ایدلمه‌سی که هیچ بروجهله آرالرنده تقسیم اولونه‌ماز ماهیتده‌اولور . یعنی هر بر کفیل عین زمانده دیکر کفیللره‌ده کفیل اولدیغندن بورجلویه قارشو بوتون بوزجدن دولایی مسئول اولور.

(١٣٦) لوق آوت Lock-out . — غره‌و ایله تهدیداتده بولونان عمله‌یی یوله کتیرمك اوزره فابریقه صاحبلرینك فابریقه‌لرینی قاپامق صورتیله یاپدقلری اتحاد

١٣٧ لیکیداسیون Liquidation . — تصفیه دیمکدر .

(١٣٨) لیمتد Limited . — انکلیز آنونیم شرکتلرینك اسملری نهایتنه قونولوب مسئولیتی محدود معناسنه بر کلمه‌در. بو شرکتلرده حصه‌دارلر قویدوقلری سرمایه نسبتنده مسئول اولوب سرمایه‌ده شرکتك دوامی مدتجه ثابت اولور .

(١٣٩) مارژ Marge . — مخابراتده تورکجه مکتوبلرك صاغ وفرانسزجه مکتوبلرك صول طرفنده براقیلان بوش محل که اوراقك دوسیه‌یه کیره‌بیلمه‌سنه خدمت ایدر . - بانقه تعبیری : بانقه‌لره رهن اوله‌رق تودیع اولونان امتعه ، اسهام وسائره‌نك تخمین اولونان قیمتیله اعطا ایلدکلری مبلغ آراسنده‌کی فرق وتفاوت مقداری .

(١٤٠) مانیفستو Manifeste . — برتجار کمیسنك یوکله‌دیکی امتعه‌نك قاپودان طرفندن تنظیم اولونان جدولی؛ بو امتعه‌یه عائد خننف قونشمنتولرك مفردات لیسته‌سی .

(١٤١) **مبادله** Echange . --- حسن رضا ايله بر قيمتك ويرلهسنه مقابل ديكر بر قيمتك ، عموميتله پارانك آلنماسى .

(١٤٢) **محاسبه** comptabilité --- بر تجارتخانه معاملات حسابيهسنك تنظيم و ادارهسى . - بوبابده قوللانيلان اوراق ودفاترك هيئت مجموعهسى - بر تجارتخانهده محاسبه ايشلريله مشغول كيمسهلره تخصيص ايديلن محل

(١٤٣) **مخاطب** Toiré, payeur . --- پوليچهنك كنديسنه خطاباً يازلديغى ذات اولوب بدلنى تأديه ايدر .

(١٤٤) **مخابر** Correspondant . --- ديكر برشهردهكى بر تجارتخانه ايله دائمى مناسبتده بولونان ، سپارشلرينى اجرا ايدن ، توصيهلرده بولونان وبوبابده مسئوليت درعهده ايدن تاجر .

(١٤٥) **مخاطره** Risque . --- حريق ، قضا ، غرق ، اولوم وامثالى ضرر وزيانى موجب وقوعات .

(١٤٦) **مخرج** Débouché . -- بر مملكت امتعهسنك قولايجه صاتيله بيلهجكى پياسه

(١٤٧) **موجودات ومطلوبات** Actifs . --- بر تاجرك تحت تصرفنده بولونان امتعه واشيايه (موجودات) وقابل تحصيل و بناءً عليه آزچوق ياقين بر زمانده نقده تحويلى ممكن آلاجقلرينهده (مطلوبات) ديرلركه هر ايكيسى بر تاجرك بيلانچوسنده ، اشخاص ثالثهيه اولان بالعموم بورجلريله سرمايهسندن عبارت بولونان ، ديونات دينيلن قسم ايله توازن ايدر .

(١٤٨) **ناول** Nolis. naulage.fret . --- قسماً ويا تماماً استيجار اولونان بر كمينك اجرتى - بحرى نقليات اجرتى .

(١٤٩) **نقليات قوميسيونجيسى** commissionnaire de transport .--- مرسل طرفندن كنديلرينه تسليم اولونان اشيايى جمع

ایدوب طوپلو اولەرق نقلیه قومپانیەلرینه ویرەن متوسط .

(١٥٠) **نقل حساب** Viremens . — حساباً بر کیمسەنك مطلوبنی ویا ذمتنی دیکر بر کیمسەنك عیناً مطلوب ویا ذمتنه نقلدن عبارت بر معامله .

(١٥١) **وعده** Echèance . — سند ، پولیچه ویا فاطورەنك تأدیەسی ایچون تعیین اولونان کون .

(١٥٢) **هال** Halle . — شهرلرده معین جنس مأکولات ومشروباتك آلیش و ویریشی ایچون تخصیص اولونان عمومی محل . اکثریا اوزری قپالی اولور وبلدیەنك قونترولی آلتنده بولونور

(١٥٣) **هامش** poste-scriptum (p.s.) . — بر مکتوبی بیتیروب امضا ایتدکدن صوکرا آلتنه علاوه اولونان قسم .

١٥٤ **هویت** identité . — حقیقی ماهیت وشخصیت : اثبات هویت ایتمك .

(١٥٥) **یوزده** Taux . — فائض ، قومیسیون ، اسقونطو وامثالنك حساباتنه اساس اولمق اوزره یوز واحد قیاسیه نظراً بر مقداری کوستر : سنوی یوزده ٩ فائض ، یوزده ایکی اسقونطو . تجارتده بو یوزده ٪ اشارتیله کوستریلەرك مقدار ، صولنه یازیلیر : ٪ ٩ ، ٪ ٢ کبی

تورکیه دمیر یوللری

حیدر پاشا ــ آنقره خطی

استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو
حیدر پاشا	٠	دریجه	٨٣,٨٤٦	اسکیشهر	٣٣١,٣٩٤
قیزیل طوپراق	٢,٥٦٤	ایزمیت	٩١,٢٦١	آغاپیکاری	٣٣٥,٩٢٥
فنار یولی	٣,٣٠٠	بیوك دربند	١٠٩,٥٨٢	آبی کوی	٣٥٢,٥٥٩
کوز تپه	٤,٩٨٤	صابانجه	١٢٣,٥٥٣	بکلك آخور	٣٧٤,٦٤٠
ارن کویی	٦,٢١	عارفیه	١٣١,٥٥٥	صاری کوی	٤٠٥,٨١٠
بوستانجی	٩,٦٠	کیوه	١٥٦,٧٢	سازاق	٤١٨,٦٠٠
مالتپه	١٤,١٥	آقحصار	١٦٧,٦٤٧	بیجر	٤٣٢,٣٣١
قارتال	٢٠,١٢١	مکجه	١٨١,٣٣٤	سازیلر	٤٥٢,٧٧٩
پندك	٢٤,٤٧٠	لفکه	١٩٥,٤٠٤	بکلك کوپرو	٤٦٧,٩٧
طوزله	٣٤,٩٣١	وزیرخان	٢١٤,١٧٨	پولادلی	٤٨٦,٧٣٥
کبزه	٤٤,١٩١	بیله‌جك	٢٣١,٩٥٠	ماللی کوی	٥٢١,٧٣١
دل اسکله‌سی	٥٥,٢٥٥	قارا کوی	٢٤٨,٦٥٧	سنجان کوی	٥٥١,٤١٧
طاوشانلی	٥٩,٣٥٢	بوزاویوك	٢٦٣,٢٦٣	غازی پاشا	
هرکه	٦٣,٧٤٩	این‌اوکی	٢٨٠,١٠٣	آنقره	٥٧٦,٧٣٣
یاریمجه	٧٣,٦٢٩	چقورخان	٢٩٤,٤١٤	عارفیه	شعبه
توتون چفتلکی	٨٠,٣٥			اطه بازاری	٨,٧٦٠

اسکیشهر ــ قونیه خطی

استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو
اسکیشهر	٠	غازلی کول	١٤٤,٩٩	چاووشجی کوی	٢٩٩,٤١٣
کوکجه قیصیق	٢٣,٢٤٤	قره‌حصار	٦١,٢٢٩	ایلغین	٣١٦,٨٨٩
صابونجی پکاری	٤٥,٢٣٩	چوبانلر	١٨٠,٨٨	قادین خانی	٣٤٢,٤٦٢
آلایوند	٦٦,٨٧٤	چای	٠٧,٥٣٥	سرای اوکی	٣٦٧,٥٤٢

چكورلر	١٠٦,٥٠٥	اسحاقلى	٢٣٣,٥٩٤	ميدان	٣٨٤,٣٤٢
دوكر	١١٣,١٤٢	باصبان	٢٤٦,٩٠٢	پيكارباشى	٤١١.٢٥٩
احسانيه	١٢٧,٨٩١	آق‌شهر	٢٥٩,٢٤٧	قونيه	٤٣٤,٦٨٦
حمام	١٤١,٣٣١	رازى كوى	٢٧٧,٦٤٦	آلايوند	شعبه
				كوتاهيه	١٠,١٠٥

قونيه — اطنه و معموره خطى

استاسيونلر	كيلومترو	استاسيونلر	كيلومترو	استاسيونلر	كيلومترو
قونيه	٠	كهيااوغلى	٣٦٠,٢٧	آخترين	٦٩٦,٥٣٠
قاشين‌خان	٢٠,٣٧٠	يكى اطنه	٣٦٨,٩٠٤	چوبان‌بكى	٧١٦,٤٧٠
چومرا	٤٤,٢٣٢	انجيرلك	٣٨٢,٣٠٠	آقچه‌قويونلى	٧٣٧,٣٨٠
آريق‌اورەن	٦١,٩٤٠	كورتجيلر	٣٩١,٠٠	هلمش	٧٥٨,٤٨٠
منداسون	٨٠,٦٨٢	ميسيس	٣٩٨,٣٠٠	حرابلس	٧٧١,٨٠٠
قرەمان	١٠٢,٢٩٥	جيحان	٤١٩,٦٠٠	سيفنك	٧٩٧,٢٩٠
سيدرووا	١١٩,٤٥	ويسيه	٤٣١,٩٠٠	عرب‌پيكارى	٨٠٩,٤٩٠
آيرانجى‌دربند	١٤٧,٨٧٠	مصطفى‌بك	٤٤٣,٢٧٥	حزب نار	٨٣٠,٨٠٠
آلاجه	١٧٢,١٢	طوپراق‌قلعه	٤٤٩,٥٢٥	كول تپه	٨٥١,٧٤٠
اركلى	١٨٩,١٩٢	جبل‌بركت	٤٥٨,٣٢٥	آقچه قلعه	٧٧١,٦٨٥
بولغورلى	١٩٧,٨٩١	معموره	٤٦٧,٩٤٠	غوجار	٩١٣,٣٥٠
چاپان	٢١٥,٩٧٥	باغچه	٤٩٥,٠	توأم	٩٣٤,٨٥٠
اولوقيشله	٢٣٧,٦٠٠	كللر	٥١٣,٧٨	تل‌المحمود [*]	
چيفته‌خان	٢٦٦	اصلاحيه	٥٢٢,٠	رأس‌العين	
بوزانتى	٢٨٢	ميدان‌اكبر	٥٤٨,٧٥٠	عروضه	
قرەپيكار	٢٩٢	راجو	٥٦٧,٧٠٤	دريزيه	
حاجى قيرى	٣٠٧	فورتقولاق	٥٩٣,١٦	دريزيه ـ شعبه	
دوراق	٣٢٨,٨٥٠	قاطمه	٦١٠,٧٥٠	كوبله	١٧,٣٦٧
يكيجه	٣٤٢,٣٧٠	تل‌الرفعت	٦١٧,٢٧٠	ماردين	٢٤,٣٥٠
زيتونلى	٣٥١,٢٨٠	مسلميه	٦٦٧,٤٨٠		

[*] بوخطك ميدان اكبردن چوبان بكى استاسيونه قدر ١٦٦ كيلو متروسى، فرانسز منطقه‌سى داخلنده‌در .

ازمیر - اکردیر (آیدین خطی)

استاسیونلر	کیلو مترو	استاسیونلر	کیلو مترو	استاسیونلر	کیلو مترو
ازمیر [١]	٠	اربکلی	١١٤,٨٣٧	بوجه‌نی	٢٦٠,٢٥٥
کمر	٢,١١	قاراپیکار	١١٩,٨٧١	قوجه‌باش	٢٧٤,٥٣٠
قیزل‌چوللو	٦,٣٣٦	آیدین	١٣٠,٩٢٧	قاقلق	٢٨٣,١٨٥
غازی‌امیر	١٣,٩٢٠	اومورلی	١٤٠,٣٨٥	باش‌چشمه	٢٧٦,٨٥٩
جمعه‌اوواسی	٢١,٣١٩	کوشك	١٤٩,٨٣٣	چارداق	٣٠٨,١٢٥
ده‌وه‌لی کوی	٢٨,٤١٠	چیفته‌قهوه	١٥٤,٤٦٤	آپا	٣٢٨,٨٣٥
قایاس	٣٦,٨٢٠	سلطان‌حصاری	١٥٩,٢٩١	آوجیلر	٣٤٣,٥٢٥
قوشجی بورونی	٤٣,٤٢٠	آتجه	١٦٤,٥٣١	سودلاج	٣٥٦,٣٩٥
طوربالی	٤٨,٢٧٠	نازللی	١٧٥,٩٧٩	دینار	٣٧٦,٥١٠
جلاد	٥٩,١٣١	قویوجق	١٨٧,٤٧	قاراقویی	٣٩٣,٥١٠
قوزپیکار	٦٦,٩٦٩	خورسونلی	١٩٨,٣١٠	چبالی	٣٩٨,١٠
سلچوق [٢]	٧٧,٢٣٢	برهانیه	٢١٨,٣٨٨	کچی‌بورلی	٤١٢,٨١٠
عزیزیه	٨٦,٨٢	سرای کوی	٢٣١,٨٩٠	بالادیز [٤]	٤٢٤.٤٦٠
بالاطجق [٣]	٩٩,٣٥٦	شاملی	٢٤٠,٥٤٥	قوله‌اوکی [٥]	٤٥٧,٣١٠
کرمنجك	١٠٨,٨٠٣	غنجه‌لی	٢٥١,٥	اکردیر	٤٧٢,٧١٠

آیدین خطی شعبه‌لری

استاسیونلر.	کیلومترو	استاسیونلر.	کیلومترو	استاسیونلر.	کیلومترو
قیزیل‌چوللو	شعبه	چیپلاق	١٩,٧٠٩	غنجه‌لی	شعبه
بوجه	٢,٣١٨	بایندر	٢٨,١٥٦	دکزلی	٩,٤٦
غازی‌امیر	شعبه	چاتال	٣٦,٦٠٣	سودلاج	شعبه
سیدی کوی	٢,٤١٩	تیره	٤٧,٨٦٦	صوندیرمه	١٥
طوربالی	شعبه	ده‌ره‌باشی	٤٤,٦٤٨	اینجه‌کوی	٢٣,٧٣٣
غورغود	٥,٦٣١	حاجی‌الیاس	٥١,٩٩٨	چیوریل	٣٠,٧٥١
آریق‌باشی	١٤,٧٨	اوده‌مش	٦١,٩٩٨		

[١] پونطه - آل سنجاق : [٢] آیاسلوغ [٣] رشادیه (سوکه شعبه‌سی) [٤] بوردورك استاسیونی [٥] اسبارطه‌نك استاسیونی

ازمیر - آفیون قره حصاری خطی

استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو
ازمیر [١]	٠	احمدلی	١١٣,٢٥٠	اینای	٢٥٢,٢٥٦
قارشی یاقه	١١	صارت	١٢٣,٥٠٠	قاراقویو	٢٧١,٧٩٠
چیکلی	١٧,٥٠٠	صالحلی	١٣١.٥٠٠	عشاق	٢٨٦,٨١٠
اولوجاق	٢٤,٥٠٠	موناواق	١٤٣,٠	قاباقلر	٣٠٣,١٥٩
منمن	٣١,٧٥٠	دوه کوی	١٥٣,٠	باناز	٣٢٧,٢٠٨
امیرعالم	٣٨,٢٥٠	آلقان [١]	١٦٠,٢٥٠	اوطوراق	٣٤٥,٢٥١
مرادیه	٥٦,٠	آلاشهر	١٦٩,٠	دوملوپیکار	٣٥٧,٨٢١
خوروزکویی	٦٣,٠	کینلك	١٧٨,٨٥	ییلدیرم کمال	٣٧٢,١١٤
مغنیسا	٦٦,٠	قوناقلر	١٨٧,٣٩٥	بال محمود	٣٩٥,٨١٢
چوبان عیسا	٧٩,٥٠٠	کونای کوی	٢٠٧,٥٣٢	کچیك حمامی	٤٠٦,٦٢٢
قصبه	٩٣,٢٥٠	الوانلر	٧,٩٦٧	٢ آفیون قره حصاری	٤١٩,٩٦٨
اورغانلی	١٠٥	احمدلر	٢٣٥,٢١	آناطولی خطی استاسیونی	٤٢١

مغنیسا - باندیرمه خطی

استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو
مغنیسا	٠	صوما	٩٢,٠	آق صاقال	٢٤٧,٦٠
قاراآغاجلی	١١,٠	بکیجه	١٠٦,٣٨٤	صیغیرجی	٢٦٢,٥٠٠
صاروخانلی	١٨,٢٥٠	کیره سون	١١٩,٤٨١	باندیرمه	٢٧٥,٣٠٠
میخائیللی	٢٣,٧٥٠	صوغوجاق	١٤١,٠	شهراستاسیونی	٢٧٦,٣٤٥
قایشار	٣٦,٧٥٠	چوقورحسین	١٥٧,٢٠٠	ازمیر	شعبه
قاباقلی	٤١,٠٠	بالیکسر	١٧٤,٢٠٠	هلال	٠
آقحصار	٥٠,٧٥٠	یکی کوی	١٩٦,٣٠٠	حلقه بیکار	
سلیمانلی	٥٩,٠	عمرکوی	٢٢٠,٠	مرسینلی	
خارطه	٦٩,٧٥٠	صوصغیرلق	٢٣٥,٨٠٠	بورنووا	٥,٨٧٠
قرق آغاج	٨٠,٠	اوقجی کول	٢٤٧,٦٠		

[١] باصما خانه استاسیونی [٢] آل خان

مدانیه — بروسه خطی

استاسیونلر. کیلومترو		استاسیونلر. کیلومترو		استاسیونلر. کیلومترو	
مدانیه	۰	قورو	۲۲,٤۳٦	بکلمه	۳۸,٦٤۸
یوروك علی	۱۰,٤۱٥	عجملر	۳٦,۲٤	بروسه	٤۱,۱۱۲

مرسین — اطنه خطی

استاسیونلر. کیلومترو		استاسیونلر. کیلومترو		استاسیونلر. کیلومترو	
مرسین	۰	طرسوس	۲٦,٤۰۰	کهیاشا کر	٦۰,٤۰۰
قاراجه	۷,۰	کولك بوغازی	۳۱,۹۰۰	شا کر پاشا	٦٥,۷۰۰
یاقه کوی	۱۰,۸۰۰	یکیجه	٤۳,٤۰۰	اطنه	٦۷,۰
حاجی طالب	۱۹,۲۰۰	زیتونلی	٥۱,۲۰۰		

شرق دمیریوللری

استاسیونلر. کیلومترو		استاسیونلر. کیلومترو		استاسیونلر. کیلومترو	
استانبول	۰	چاتالجه	۷۱,۲۲	پاولی کویی	۲٥۲,۷۸۷
قوم قاپو	۳,۷۹۷	قباقجه	۸٥,۷۹٤	اوزون کوپری	۲۷۱,۳۸۸
یکی قاپو	٤,٦۷٤	سینکلی	۱۰۸,۲٤۳	یونان حدودی[۳]	۲۸۰,۹٦۲
صاماتیه	٦,٥۹٤	چرکس کویی	۱۲۹,٤٥۰	ادرنه	۲۸۷,۳۱۸
یدی قله	۷,۳۳۳	چورلو	۱٥۳,۸۷۰	آرالق خط	۰
باقیر کویی [۱]	۱۳	مرادلی	۱۷۹,۷٦٥	ادرنه	۰
یشیل کوی	۱۷,٦۸٤	سیدلر	۱۹٥,۱۳۸	قارا آغاچ	۳,۱۳
کوچوك چکمجه	۲۲	لوله بورغاز	۲۱٤,۷٥۰	یوقاری حدود	٥,٤٤
اسپارطه قوله	۳۸,۹۳٥	باباسکی	۲۳۰	ادرنه	۰
				آشاغی حدود	٤,٤۷

[۱] ماقری کوی [۲] آیاستفانوس [۳] خطك ۲۲۹ + ۳۳ کیلو مترولق قسمی یونان حدودی داخلنده‌در .

آنقره — قیصری — سیواس خطی

استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو	استاسیونلر	کیلومترو
آنقره	٠	قلعه‌جك	٦٩,٧٥٠	چه‌ریکلی	١٤٥,٨٠٠
قایاش	١٢,٠	یحشی‌خان	٨٦,	یکی‌یاپان	١٥٩,٨٠٠
لالا خان	٢٧,٠	محمودلر	١٠١,٦٠٠	سه‌کیلی	١٧٧,٥٠٠
آصی‌یوزغاد	٤٣,٨٠	یالی‌شیخ	١١٣,٧٥٠	یرکوی	٢٠٤
قیلنجلر	٦٠,٤٠	عزالدین	١٢٤,٨٠٠		

صاری قامیش ـ ارضروم خطی

طولی ٣٣١ کیلومترو استاسیونلرك عددی ٢٧

صاری قامیش ـ قارص خطی

طولی ١٣٢ کیلومترو استاسیونلرك عددی ١٣

انشا ایدلمکده اولان دمیر یوللریمز

صامسون ـ سیواس خطی .— طولی ٢٩٥ کیلو مترودر انشا آتی ماسیه‌یه یاقلاشمشدر .

صامسون ـ چهارشنبه ، بافره ساحل دمیر یوللری

طولی ١٥٠ کیلو مترودر . ٣٥ کیلو متروسی یاپیلمشدر .

کوتاهیه ـ طاوشانلی صوصیغیرلق خطی

طولی ٢١٠ کیلو مترودر . بوندن‌باشقه قره دره اورمانلرنده برمترو وکنشلکنده بردار خط یاپیلمقده‌در .

انشاسنه حکومتجه قرار ویریلن خطلر

آنقره ـ قره دکز ارکلیسی خطی طولی ٣٥٠ کیلو مترودر .
کللر ـ دیاربکر .. ارغنی خطی طولی کیلو مترودر .

اوزون کوپرو ـ کشان خطی طولی ٦٦ کیلومترودر .
برکویی خطی طولی کیلو مترو
قیصری ـ اولو قشله خطی طولی ١٩٧ کیلو مترودر .

انشاسی تصور اولونان خطلر

آفیون ـ دینارخطی طولی کیلومترو آنطالیه ـ اسپارطه ـ قونیه خطی طولی کیلو مترو

	عرضی	جرایتدیجی اشیا طون	کیلومترونك مصارف انشائیه‌سی
کنیش دمیریوللری	١,٤٤ مترو	٣٥٠ ـ ٣٥٠	١٠٠ بیك لیرا
دار خطلر	١,٠٠ «	٢٠٠ ـ ٢٥٠	٦٠ـ٧٠ « «
کوچوك شومندوفر	٠,٧٥ «	١٥٠ ـ ٢٠٠	٢٥ـ٣٠ « «

مملکتمزده ادخالات کومروك رسملری

تجارتمز ایچون قولایلق اولمق اوزره کومروك تعرفه‌سندن اهمیتلی قسملرك خلاصةً درج ایدلمه‌سی مقرر ایدیسه‌ده حکومتجه تعرفه‌نك تعدیلنه تشبث ایدلدیکندن بعض اهمیتلی ماده‌لرینك درجیله اکتفا ایدلمشدر . یکی تعرفه‌ده زیتون ، زیتون یاغی ، صابون ، اودون ، باقیرلوحه ، توتون‌معمولاتی ، پالاموط خلاصه‌سی ، میوه‌وسبزه قونسروه‌لری پاموق ، ایپك بوجکی توخومی کبی ماده‌لرك منع ادخاللری تصور ایدلمکده‌در . صنعی وطبیعی کوبره‌لرله ماکنه‌قایشلری ، زراعت ماکنه‌لری ، کتابلر چوواللق قناویچه ، کتن‌وصحیه لیسته‌سنده‌کی ماده‌لر و تشویق صنایع قانوننك معاف لیسته‌سنده موجود اشیا کومروك رسمندن معاف اوله‌جقدر .

مملکتمزه کیرن بعض مهم اشیادن آلنقده اولان کومروك رسمی

بهرندن حیوانات ومحصولاتی

١٨٧٥	آیغیر وقیصراق (٤ یاشندن یوقاری)
٧٥٠	آیغیر وقیصراق (٤ یاشندن آشاغی)
٩٧٥	بوغا و ماندا
٩٠٠	اینك
١٢٥	قویون و کچی
٢٠	طاووق ، پچ و خوروز
٣٠	هندی ، قاز
معاف	آری ، قووانبله

کیلوسندن

٢٢,٥ تره یاغی

١٠,٥ پینیر، قاشار ، طولوم ، صالامورا

٢٤ سائر اوروپا پینیرلری

٤٨ قوطو سودلری

ذخیره‌لر وقورو سبزه‌لر

میوه‌لر

٣,٦٠ بوغدای

٣٠ پرنج

١٠,٥ بوغدای اونی

٦ نشاسته

١٨ مقارنه و شعریه

٣,٦٠ پتاتس

٢٧ پورتقال وامثالی

١,٥ لیمون

٢ خورما

٣ اینجیر

١٥ شام فیستیقی

توخوم و نباتات

٧,٥ چیچك صوغانلری

١,٥ آغاج فیدانلری وچیچکلر

٢,٥ هر نوع سبزه و چیچك توخوملری

١ میوه توخوملری

یاش و قورو دریلر

٤٥ قورو اینك و ماندا دریسی

٢٢,٥ یاش اینك و ماندا دریسی

١٧ کوسله

کیلوسندن

٧٨,٧٥ وا کته ، ویده‌لا

٣٢٤ پارلاق و لوسترین دریلر

معاف کیمیوی و طبیعی کوبره‌لر

کراسته‌لر

٥,٧٥ چام (پچیلمش رنده‌لنمه‌مش)

٦,٥٠ چام (رنده‌لنمش)

٢ فوچی تخته‌سی ویا بوش فوچی

٨ قوندیره چیویسی

کاغد انواعی

٢,٢٥ مطبعه کاغدی (عادی)

٤,٥٠ مطبعه کاغدی (اعلی)

٣٠ مکتوب کاغدلری (یالدیزلی)

٦ « « (یالدیزسز)

١٤ دفتر (مجلد)

٣ دیوار کاغدی و انواعی

٣,٥ اوزوم سرمه کاغدی، قطرانلی کاغد

٢ موقاوا

معاف کتابلر (جلدسز)

٤ کتابلر (جلدلی)

معاف خریطه‌لر ، جدوللر

مانیفاطورا اشیاسی پاموق قسمی

قاصارسز بوکولمه‌مش ایپکار

کیلوسندن

١٣,٥ برنومرودن ١٤ نومرویه‌قدر

١٥ اون درت نومرودن ٢٤ نومرویه‌قدر

٨,٢٥ یکرمی درت نومرودن یوقاری

١٣,٥ خالی ایچون قاشغام ایپلکلری

کیلوسندن

٢٤ آصریقان وقاپوط بزلری [١]

٣٣,٦٠٠ عموم بویالی بزلر، باصمه‌لر، بازه‌لر [١]

٢٧ تولبند، صرمصرشاهی [١]

٥٥ قدیفه‌لر

١٠٠ چوراب (ایپلك)

١٥ لامبافیتیلی

ایپك قسمی

٢٥٠ صنعی ایپك ایپلكلری

٣٢٠ حقیقی ایپك ایپلكلری

١٥٠٠ ایپك چورابلر

٧٢٠ ایپكله قاریشیق پاموق چورابلر

کیلوسندن

١٣٥٠ ایپكلی قوماشلر، قورده‌لالر، مندیللر

یوك قسمی

٣٥ بویالی ایپلكلر

٩٦ صاف یوك قوماشلر (اینجه) [١]

٨٤ « « (قالین) [١]

٦٦ پاموقله قاریشیق یوك قوماشلر (اینجه) [١]

٥٤ « « (قالین) [١]

١١٢,٥ چوراب

[١] اشارتلی اولانلر استهلاك رسمی ایله برابردر .

کومروك رسمندن معاف زراعت آلتلری وماکنه‌لری

زراعت ماکنه‌لری قسممزده بر بر یازیلان آلتلردن باشقه اوله‌رق شونلردر : صامانلری یوقاری قالدیران آلتلر (ئه‌له‌واتور) ـ توخوم علاجلامه ماکنه‌سی ـ کوسبه قیرمه ماکنه‌سی ـ پاموق شیفلامه ماکنه‌سی ـ نباتی یاغلر چیقاران ماکنه‌لر ـ پینیر قالبلری و باصقیلری اوزوملری صالقیملردن آییران آلت ـ نشاسته یاپان آلتلر ـ سیرکه یاپان آلتلر ـ کول یاغی وسائره چیقاران ایجبقلر و آلتلر ـ اوزوم ازمه ماکنه‌سی ـ حشراتك اتلافنده قوللانیلان ئه‌توو ـ مختلف آریجیلق آلتلری ـ کوك بیقامه ماکنه‌سی ـ طاووقجیلق ماکنه و آلتلری ـ ایپك بوجكی قوزاسنی قوروتمغه ویومورطه‌سنی قیشلاتمغه مخصوص آلت ـ تراقتورله چکیلن آرابه‌لر ـ طبیعی وصنعی کوبره‌سرپن آلتلر ـ زراعت آلتلرینك یدك پارچه‌لری

* * *

زراعتدن باشقه یرلرده قوللانیلمه‌لری ملاحظه‌سیله بعض قید وشرطلره

تابع اولەرق رسمسز كومروكدن كچەلری لازمكان آلتلر شونلردر :

زراعت ماكنەلرنی ایشلتەجك مخصوص لوقوموبیل ولوقوموتیفلر ، مانەژلر مختلف نوع موتورلر ، صو توربینلری [١] چیفتلكاردە مستعمل هرنوع دكرمنلر [٢] شراب جندرەلری [٣] قونسروە و قونسروە قوطوسی اعمالنە مخصوص آلات و ادوات ، صنایع زراعیە ایچون صوتیمە و بوز ماكنەلری ، سانتریفوژ طولومبا ، هوا طولومباسی ، اراضی‌یی یاغمور كبی صولایان آلتلر - صودولابلری (نورەلر) آرتزین قویوسی آچان آلتلر ، صو قوچی و ساقز طولومباسی (پومپ آشامیلە) [٤] آلات زراعیە تعمیرینە مخصوص آتلیە آلات وادواتی ، دائرەشكاندەدستره

توركیە داخلندە فیلوقسەرالی محللر

كاملاً فیلوقسەرالی ولایتلر . — استانبول ، چاتالجە ، ادرنە ، تكیر داغی ، قیرقلر ایلی ، اسكدار ، بروسە ، قرەسی ، ازمیر ، صاروخان ، آیدین ، دكزلی .

بعض قضالری فیلوقسەرالی ولایتلر . — قوجە ایلی ولایتنك ایزمیت ، كیوە ، ایزنیق ، یالوە ، قرەمرسل قضالری .

---

[١] بونلرك ایشلەتەجكلری خارمان ماكنەسی ، سانتریفوژ طولومباسی ، پوللوق ، قیرمە آلتی وسائرە كبی آلات زراعیە اولە برلكدە اولمایوب آیریجە كتیرلدكلری وقت بونلرك آلات زراعیەدن اولدقلرینە دائر محلی حكومتندن ویریلەجك تصدیقنامە اوزرینە دیپوزیتو آقچەسی اعادە ایدیلەجكدر .

[٢] چیفتلكاردە قوللانیلدیغی حقندە كوستریلەجك تصدیقنامە اوزرینە دیپوزیتوسی كری ویریلیر .

[٣] باغ صاحبلری طرفندن قوللانیلدیغی مبین تصدیقنامە كوستریلیرسە دیپوزیتوسی اعادە اولونور .

[٤] زراعتدە استعمال اولوندقلرینی حاوی محلی حكومتندن ویریلەجك تصدیقنامە اوزرینە دیپوزیتو آقچەسی اعادە ایدیلەجكدر .

چناق‌قلعه ولایتنك آیواجق و بایرامیچ قضالری .
منتشا ولایتنك موغلا و میلاس قضالری .
بوردور ولایتنك مرکز قضاسی .
آفیون قره‌حصاری ولایتنك دینار و صندقلی قضالری .
کوتاهیه ولایتنك عشاق، کدوس، سیماو و اکریکوز قضالری .
اسکیشهر ولایتنك مرکز قضاسنه تابع ساقاریه وادیسی .
ارطغرل ولایتنك بیله‌جك، سوکود، یکیشهر، اینه‌کول قضالری .
فیلوقسه‌راسز محللر — یوقاریده‌کی منطقه‌لر خارجنده ازجمله مرمره دکزی سواحلنده شارکوی ، کلیبولی ، مایدوس ، قارابیغا، لاپسکی، چناق‌قلعه . آطه‌لر دکزی و بحرسفید سواحلنده بودرومدن اعتباراً اسکندرونه قدر اولان ساحه و قارا دکزده (بوغاز ایچی ساحلی شیله و آغوا مستثنا) آغوادن خوپه‌یه قدر بوتون قره‌دکز ساحلی آنادولونك جنوب و شرق ولایتلری کاملاً فیلوقسه‌راسزدر .
فیلوقسه‌راسز محللره هیچ بر صورتله کیره‌مه‌ینلر . — یاش وقورو آصمه‌نك کوکلری ، کوتوکاری ، چوبوقلری[١] ، یاپراقلری باغ هره‌کلری ، سپت و کوفه‌لر، کوفه وهره‌ك باغلری ، فیلوقسه‌را حشره یومورطه‌سی وسرفه‌سی ، عادی ونباتی کوبره‌لر و طوپراق
شهادتنامه ایله فیلوقسه‌راسز محللره کیره‌بیلنلر . — کوکلی نباتات ، آغاج فیدان ، دال ، بوداق ویاپراقلری ، آغاجلرك آشی قلملری ، یاش سبزه ومیوه‌لر ، یاش وقورو اوتلر ، لیمونلق نباتاتی، چیچك صوغانلری وچیچکلر ، آرپاجق صوغانی ، پتاتس، باغ وباغچه‌لرده قوللانیلمش هرنوع آرابه‌لر و آلتلر
شهادتنامه‌سز نقل و ادخال ایدیله‌بیلنلر . — هرنوع حبوبات ، قورو ومحصولات وصامان ، هرنوع قورو میوه وسبزه‌لر ، چکردك، کسیلمش چیچك ، طبابتده مستعمل یاپراقلر و قورو کوکلر، قورو صوغان ، اودون ، طوپراقسز هرنوع توخوملر

[١] استثنا — آمریقا آصمه‌سی چوبوقلری علاجلرله دزنفکته ایدلمك صورتیله ادخال ونقل ایدیله‌بیلیر .

یکی زراعت قانونلری

زراعتده قوللانیلان محروقاتك وعلاجلرك ویرکیلری حقنده

نومرو ۷۵۲ (خلاصه)

ماده ۱ — تراقتور ویا موتورلی پوللوق ویا بیچر دوکر ماکنه وقامیون وقامیونت قوللانان چیفتجیلرك آلات مذکوره ایچون صرف ایده‌جکلری پترول (غاز یاغی) بنزین و مازوت کمرك واستهلاك وانحصار رسملرندن معافدر .

ماده ۲ — نباتات و اشجار وحیواناته عارض اولان امراض ساریه وحشراتك تداوی وامحاسنده ویا اوزوملرك قورودلماسنده قوللانیلوب اسامیسی زراعت ومالیه وکالتلرنجه مشترکاً تعیین ولزومنده تبدیل ایدیله‌جك معالجات ومواد کمیویه زراعتده استعمال ایدلمك شرطیله برنجی ماده‌ده صاییلان رسملرن معافدر .

ماده ۳ — چیفتجیلرك هرسنه‌کی احتیاجاتی تقدیر وتثبیت ایتمك اوزره محلك اك بویوك ملکیه مأمورینك تحت ریاستنده زراعت مدیری ویا مأموری اك بویوك مال مأموری وبلدیه مجلسی اعضاسندن برذاتدن مرکب قومیسیون تشکل ایدر .

ماده ٤ — غاز وبنزین معافیتندن استفاده ایتمك ایسته‌ین چیفتجینك محلی زراعت اوطه‌لرنجه تنظیم و تصدیق ایدیله‌جك و آشاغیده‌کی ایضاحاتی حاوی بولونه‌جق اولان مضبطه‌یی قومیسیون مخصوصنه تودیع ایله‌مسی شرطدر .

آ — قوللاندقلری تراقتور ، موتورلی پوللوق ویا بیچر دوکر ماکنه‌لك عددی ، نوعی وسیستمی ایله حائز اولدقلری بیکیر قوتلری .

ب — سوره‌جکلری اراضینك محلی ایله دونوم مقداری و قاچ دفعه سوره‌جکی .

ج — آ فقره‌سنده‌کی آلتلرله اکیم ، اوراق ویا خارمان ماکنه‌سی

ایشله‌دوب ایشلته‌یه‌جکی و ایشله‌دیلک ایسه بونلرك نوعی و جسامتی و مارقه‌سی .

د ـــ مذکور آلتلرله چیفتلکده باشقه ایش کوروب کورمیه‌جکی وبونلرك نه‌لردن عبارت اولدیغی .

ماده ٥ ـــ قومیسیون مخصوص چیفتجی طرفندن ویریلن بیاننامه‌یی تدقیق واوچیفتجینك سنوی احتیاجنی تعیین ایتدکدن صوکرا موسمه کوره اعظمی ایکی آی ایچون لزومی کورولن مقدارله اومقداره عائد کومروك ، استهلاك و انحصار رسومنك مقدارینی مشعر عروشلی بر مضبطه ویرر .

قومیسیونك قرارینه راضی اولمایانلر زراعت وكالتنه اعتراض ایدرلر . وكالتك ویره‌جکی قرار قطعیدر .

ماده ٦ ـــ چیفتجینك هر دفعه‌کی مراجعتنده قومیسیونك ، ویره‌جکی مضبطه‌نك حین تنظیمنده اولجه ویریلنلرك زراعتده صرف ایدیلوب ایدلمه‌دیکنی تحقیق ایتمك جمله وظائفندندر . آنجق بوتحقیقاتك بر هفته‌ده نتیجه‌لندیرمه‌سی مجبوریدر .

ماده ٧ ـــ زراعتده قوللانیله‌جق علاجلر وکمیوی ماددلر رسومنك معافیتی ایچون زراعت اوطه‌لرنجه تنظیم ایدیله‌جك بیاننامه اوزرینه قومیسیونرجه بشنجی ماده موجبنجه معامله ایدیلیر .

ماده ٨ ـــ مذکور مضبطه‌لر محتویاتی انحصار اداره‌سنجه وعلاقه‌دار مال دائره‌لرنجه نقد مقامنده قبول وموازنه بودجه‌سنده رقمسز اولرق اوزره آچیله‌جق فصل مخصوصندن محسوب اولونور .

ماده ٩ ـــ بیاننامه‌لرنی خلاف حقیقت یازوب تصدیق ایتدیره‌نلرله آلدیغی ماده‌لری زراعتدن غیری ایشلرده صرف واستعمال ایله‌ینلردن کومروك وسائر رسومك بش مثلی جزاء آلینیر وکندیلری آلتی آیدن بر سنه‌یه قدر حبس اولنور وبوقانونك بخش ایتدیکی معاونتدن ده محروم قیلینیر .

ماده ١٠ ـــ خلاف حقیقت بیاننامه یازلدیغی و آلنان ماده‌لرك زراعتدن باشقه یرلرده صرف اولوندیغی خبرویرنلره آلنه‌جق جزانك نصفی اکرامیه اوله‌رق ویریلیر .

ماده ١١ — ياقه‌جق ماده‌لريني ويركيسز اوله‌رق صرف ايدن زراعت ماكنه‌لرينك بهر ثه‌فه كتيف بيكير قوتندن ٨٠ غروش ويركى آلينير.

ماده ١٢ — اشبو قانونك تطبيقاتنى حاوى تعليماتنامه اجرا وكيللرى هيئتنجه تنظيم اولونه‌جقدر .

ماده ١٣ — اشبو قانون نشرى تاريخندن معتبردر .

ماده ١٤ — اشبو قانونك احكامنى اجرايه عدليه ، داخليه ، ماليه وزراعت وكيللرى ماموردر . ٢٢ شباط ١٩٢٦

يكى صايم قانونى

ماده ١ — زيرده محرر حيواناتدن حذالرنده كوستريلن رسوم آلينير. هرسنه قويوندن ٣٠ قيل كچيسندن ٣٠ تيفتيك كچيسندن ٢٥ دوه‌دن ١٥٠ مانداادن ١٢٠ اينك واوكوزدن ٨٠ آت ، آيغير ، قيصراق وقاطيردن ١٠٠ اشكدن ٣٠ دوموزدن ٢٠٠ غروش آلينير.

واسطهٔ نقليه اوله‌رق قوللانيلوب قازانج ويركيسنه تابع اولان حيوانات اشبو رسمدن مستثنادر .

قويون ، وكچى ودوموزك بر ياشندن وديكر حيوانلرك اوچ ياشندن آشاغى اولادلرندن دخى ويركى آلينماز ، آنجق قصابلق اوله‌رق سوق ايديلن بوكبى حيواناتدن پازار وپنايرلرده ومذبحه (سالخانه)لرده رسملرى آلينير .

ماده ٢ — وارداتك تحقق وتحصيلى صايم قانونى احكامنه تابعدر .

ماده ٣ — اشبو قانونه كوره تحصيل اولونه‌جق رسمك يوزده يدى بوچوغى ادارهٔ خصوصيه‌لره عائددر .

ماده ٤ — ٣٤١ سنه‌سى موازنهٔ عموميه قانوننك ١٠ نجى ماده‌سى ملغادر .

ماده ٥ — اشبو قانون ١٩٢٦ سنه‌سى مارتنك برنجى كوندن معتبردر .

ماده ٦ — اشبو قانون احكامنك اجراسنه داخليه وماليه وكيللرى مأموردر . ٣٠ كانون ثانى ١٩٢٦

مجاناً فیدانه وتوخوم توزیعی واراضی تخصیصی حقنده قانونه

ماده ۱ — زراعت وکالتنك خارجدن اشترا وتدارك ایده‌جکی ویا وکالته مربوط مکاتب ومؤسسات زراعیه‌ده یتشدیره‌جکی هرنوع کوکلی وکوکسز، آشیلی وآشیسز اصمه‌چوبوقلریله میوه‌لی ومیوه‌سز بالجمله اشجار ونباتات واستحصال اولونان توخوملر زراعه وباغ، باغچه تأسیس ایتمك ایستەینلره مجاناً توزیع اولونور. شوقدرکه طالبلر تأسیس ایده‌جکلری باغ وباغچه محلی شرائط فنیه‌یه توفیقاً حاضرلادقلرینی محلی زراعت مأمورلرینه کوسترمکه واثبات ایتمکه مجبوردرلر.

ماده ۲ — دولت عهده‌سنده بولونوبده زراعت وکالتنه مربوط مؤسسات زراعیه‌یه لزومی اولدیغی وکالتجه تعین ایدن اراضی بلا بدل وکالت مذکوره‌یه ویااداره‌ٔ خصوصیه‌لره ترك وتخصیص اولونور.

ماده ۳ — زراعت وکالتنه مربوط دارالحریرلردن استحصال ایدیلن ایپك بوجکی توخوملری ارباب احتیاجه مجاناً توزیع اولونور. ارباب احتیاجی زراعت اوطه‌لری تعیین، اوطه بولونمیان محللرده بلدیه هیئتلری تقدیر ایدر.

ماده ٤ — اشبو قانون تاریخ نشرندن معتبردر.

ماده ٥ — اشبو قانونك اجراسنه مالیه وزراعت وکیللری مأموردر. ۲ کانون اول ۳٤۱ - ۱۹۲٥

مملکتمز حقنده بعض استاتستیق معلوماتی

مساحهٔ سطحیه‌سی ۷٥۰ بیك کیلو مترو مربعی، نفوسی ۱۲ میلیون، عموم اراضی مقداری ۷٥ میلیون هکتار، قابل زراعت اراضیسی ۳۲ میلیون هکتار، مرعاسی ۱۰ میلیون هکتار، اورمانلری ۸ میلیون هکتاردر. متباقیسی چالیلق و طاشلقدر.

حال حاضرده زراعت ایدیلن اراضیسی تقریباً ٥,٥ میلیون هکتاردر. شیمدیکی حالده ایشله‌مکده اولان بویوك وکوچوك ترافتور عددی ۱۲۰۰ در.

حیوانات فرسیه ٥۰٥,۱۰۰ حیوانات بقریه ٥ میلیون، قویون وکچی ۲۳ میلیون؛ چیفت حیواناتی بر میلیون باشدر. متمادی حربلرده حیوانات مقداری آزالمشدر. سنه‌دن سنه‌یه آرتمقده وضایعات تلافی اولونمقده‌در.

زراعت وتجارت مخطره سنك فهرستی

صحیفه

٣ برقاچ سوز
٥ عمومی تقویم
٨ پوسته وتلغراف تعرفه‌سی
١٤ دامغا وخزینه پوللری
١٧ زراعت تقویمی
١٧ مارتده یاپیله‌جق زراعت ایشلری
٢٦ نیسان »
٣٤ مایس »
٤٢ حزیران »
٤٨ تموز »
٥٤ آغستوس »
٦٠ ایلول »
٦٥ تشرین اول »
٦٨ تشرین ثانی »
٧٢ کانون اول »
٧٦ کانون ثانی زراعت ایشلری
٧٩ شباط »
٨٣ حساب معلوماتی
مقیاسات (اولچولر وطارتیلر)
٨٣ طول مقیاسلری
٨٦ سطح مقیاسلری
٨٧ مایعات وحبوبات مقیاسلری
٩٠ اوزان مقیاسلری
٩١ مسکوکات واوراق نقدیه مقیاسلری

صحیفه

٩٧ فائض وتقسیط حسابلری
٩٨ هندسه معلوماتی
١٠٠ حبوباتك مساحه‌سی
١٠١ اوت وصامانلرك مساحه‌سی
١٠١ حکمت طبیعیه (فیزیك) معلوماتی
١٠١ غازلرك کثافتلری
١٠٢ صدانك سرعتی
١٠٢ قاینامه وارء‌ه درجه‌لری
١٠٣ دوکمادرجه‌لری ومحروقاتك بخار مقداری
١٠٤ مختلف موادك ثقلتلری
١٠٦ نباتاتك یاپراقلانما درجه‌لری
١٠٦ نباتاتك چیچکلنمه درجه‌لری
١٠٦ میوه‌لرك اولغونلاشما درجه‌لری
١٠٦ علوم جویه معلوماتی
١٠٦ هوانك کشفی اصوللری
١١٠ بارومترو ایله ارتفاعلرك تعیینی
١١١ روزکارلرك سرعت وشدت جدولی
١١٢ مختلف ترمومترولرك بر-برینه تحویلی

١١٣ چيملنمه درجه‌لری
١١٥ حرارت وضيانك اهميتی
١١٥ ميخانيك معلوماتی
١١٧ كيميا معلوماتی
١١٧ بسيط جسملرك احوالی
١١٨ نباتاتك تركيبی
١١٩ هوانك وطوپراغك تركيبلری
١٢٠ كيميوی كوبره‌لرك معاينه‌سی
١٢٠ كيميوی كوبره‌لرك انواعی
١٢٢ طوپراقلرك حكمی تحليلی
١٢٤ قالسيتره (كيره‌ج اولچوسی)
١٢٦ طبقات الارض معلوماتی
١٢٩ توركيه‌نك طبقاتی
١٣٢ صومهندسلكی
١٣٤ آرته‌زيه‌ن قويولری
١٣٦ سانتريفوژ طولومبالر
١٣٨ شريدنی طولومبالر
١٤٠ صنعی باغمور ياغديرلماسی
١٤٠ محصولاتی ياغمور كبی صولامق اصولی
١٤١ بر هكتاره نه مقدار صو لازمدر؟
١٤٢ سق و اروا (صولامه)
١٤٤ حرق اچه اصوللری
١٤٦ صوقوچی
١٤٩ زراعت عموميه
١٤٩ طوپراقلرك صنفلره آيرلماسی
١٥١ نباتاتله طوپراقلرك طانتملری
١٥٢ كوبره‌لر ومصلحات
١٥٢ نباتی وحيوانی كوبره‌لر
١٥٤ مانديرالاغه ومارنلامه
١٥٦ كيره‌چله‌مه وآلچيلامه
١٦٠ كوبره‌لرك قوللانيلملری
١٦٢ مختلف كوبره‌لرك تركيبلری
١٦٣ طوپراقدن قالديريلان غدالر
١٦٣ هر محصوله ويريله‌جك كوبره ترتيبلری
١٦٥ بر بريله قاريشديريله بيلن كوبره‌لر
١٦٧ زراعت محصولاتندن باشليجه‌لرينك تركيبلری
١٦٨ توخوملرك چيملنمه مدتلری
١٦٩ حبوباتدن آلنان اون واكمك مقداری
١٧٠ زراعت خصوصيه جدوللری
١٧٤ چاير اوتلرينك زرعيات ومحصولات جدولی
١٧٦ يشيل اوت مخلوطی
١٧٧ چايير اوتلرينك محافظه‌سی
١٧٨ زراعت ماكنه‌لری
١٧٩ صابان وپوللوقلرك انواعی
١٨٨ متعدد قولاقلی پوللوقلر
١٨٩ كيرزمه پوللوقلری

١٩٠ باغ پوللوقلری
١٩٠ بوغاز دولديران پوللوقلر
١٩٠ حرق آچان و اورمان سوكن پوللوقلر
١٩١ پتاتس وپانجار چيقاران پوللوقلر
١٩١ تراقتور پوللوقری و ديسقلر
١٩٢ تزك دوغرايان پوللوقلر
١٩٣ مزرع ، مقالع ومحجم
١٩٤ طيرميقلر وسوركولر
١٩٥ مردانه‌لر وقروسكيل‌لر
١٩٦ فوردسون تراقتوری
١٩٧ فييات تراقتوری
١٩٨ كهز ، ژه‌نرال پاوه‌زی ومولين تراقتورلری
١٩٩ قله‌تراق و هانوماق تراقتورلری
٢٠٠ رومه‌ئو ، تيتان وزدنو تراقتورلری
٢٠٠ موتورلی پوللوقلر
٢٠١ موتورلی آل تراقتوری
٢٠٢ بخارلی پوللوقلر
٢٠٤ توخوم اكن ماكنه‌لر
٢٠٥ باموق ومصر مبذرلری
٢٠٧ كوبره داغيدان آلتلر
٢٠٧ چاپا ماكنه‌لری
٢٠٨ چاير بيچن ماكنه‌لر
٢٠٩ اوت قورودان وطوپلايان ماكنه‌لر
٢١٠ اوت باليا ماكنه‌لری
٢١١ بچر اوراق ماكنه‌لری
٢١٣ بچر باغلار اوراق «
٢١٥ خارمان و صامان «
٢١٧ كوچوك خارمان «
٢١٨ دوكن ماكنه‌لری ودوكنلر
٢١٨ طيناز ماكنه‌سی (تارار)
٢٢٠ قالبورماكنه‌سی (تريور)
٢٢١ بچر دوكر ماكنه‌لر
٢٢١ كوك دوغرايان «
٢٢١ مصر دانه‌لين «
٢٢٢ دانه‌قيران وأزه‌ن ماكنه‌لر
٢٢٢ چلتيك ماكنه‌لری
٢٢٣ توخوم سچن ماكنه‌لر
٢٢٤ سيار اون دكرمنلری
٢٢٥ پاموق چيقريق ماكنه‌لری
٢٢٥ بخار ماكنه‌لری
٢٢٦ مختلف موتورلر
٢٢٨ مانه‌ژ (بيكير دولابلری)
٢٢٩ قايماق آييران ماكنه‌لر
٢٣١ مختلف سيستم ياييقلر
٢٣٣ زيتون ياغی دكرمنلری و جندره‌لری
٢٣٤ قولوچقه ماكنه‌لری
٢٣٥ جيوجيوآنا ماكنه‌لری
٢٣٦ كميك قيران و يونجه كسن ماكنه‌لر

٢٣٦ پوسكورچلر (پولوه‌ر يزاتور)
٢٣٨ كوكورد كوروكى وطورپيلى
٢٣٩ اوروپا اينبيقلرى
٢٤٠ چيفتلكده كورولن ايشلر

٢٤١ چيفتلك مهندسلكى

٢٤٢ چيفتلك بنالرينك انشاآتى
٢٤٣ بركونده صرف ايديله‌جك صو مقدارى
٢٤٣ كراسته‌لرك داياناماسنى آرتيرمق

٢٤٤ حيوانات اهليه

٢٤٤ كبه‌لك علامتلرى
٢٤٤ دامزلق آيغير وقيصراقلرك سچيلمه‌سى
٢٤٥ دامزلق بوغا وصاغمال اينكلرك سچيلمه‌سى
٢٤٥ دامزلق قويون وكچيلرك سچيلمه‌سى
٢٤٦ دامزلق خوروزو طاووقلرك سچيلمه‌سى
٢٤٦ مه‌دن كسمه (فطام)
٢٤٦ حيوانلرى نه وقت يكيله‌مه‌لى؟
٢٤٦ نسبت غدائيه اصولى
٢٤٨ قابليت هضميه جدوللرى
٢٥٠ چايراوتلرينك قوة غدائيه‌لرى
٢٥١ حيوان يملرينك قوة غدائيه‌لرى
٢٥١ حيوانلرك بسلنمه اصوللرى
٢٥٢ قصابلق حيوانلرك حاصلاتى
٢٥٣ كومس حيوانلرينك قولوچقه مدتلرى
٢٥٣ حيواناتده كبه‌لك مدتلرى
٢٥٣ حيواناتك دول ياشلرى
٢٥٣ براركككه قاچ ديشى لازمدر
٢٥٤ ديشيلرده قيزغينلق زمانى
٢٥٤ بيكيرلرك ياشلرينك تعيينى
٢٥٥ صيغيرلرك » »
٢٥٦ قويونلرك » »
٢٠٦ صيغيرلرك آغيرلقلرينك حسابى

٢٥٧ سودجيلك وپينيرجيلك

٢٥٧ سودلرك وسطى تركيبلرى
٢٥٨ سودخانه‌نك تميزلكى
٢٥٨ سودى صاغمه اصولى
٢٥٩ سودك محافظه‌سى اصولى
٢٥٩ سودك قايماغنى آييرمق
٢٦٠ ياپيقلامه درجه‌لرى
٢٦٠ سودلرك تره‌ياغى مقدارى
٢٦٠ سودلرك معاينه‌سى
٢٦٠ قايماق و ياغ مقدارى
٢٦١ صاف وطبيعى سوت
٢٦١ صو قاتيلمش سوت
٢٦١ قايماقسز و صولى سوت
٢٦٢ سودخانه‌نك علاجلرله تميزلنمه‌سى

٢٦٣ تره یاغنك طوزلانماسی

٢٦٣ سرت پینیرلرك اعمالی

٢٦٤ یوموشاق پینیرلرك اعمالی

٢٦٥ مختلف پینیرلرك استحصالی

٢٦٥ پینیر مایه‌سنك یاپیلماسی

٢٦٦ طاووقجیلق و یومورطه‌جیلق

٢٦٦ طاووق و خوروزلرك سچیلمه‌سی

٢٦٧ طبیعی و صنعی قولوچقه

٢٦٧ یومورطه‌لرك معاینه‌سی

٢٦٧ یومورطه‌لرك قاچ گونلك اولدیغنی آکلامق

٢٦٨ یومورطه‌دن خوروزمی طاووقمی چیقه‌جق

٢٦٨ قولوچقه ماکنه‌لرینك استعمالی

٢٦٨ جیوجیو پیلیچلرك بسله‌مه‌سی

٢٦٩ یومورطلادیجی یم ترتیبلری

٢٦٩ ایرکن توی دوکدیرمك

٢٦٩ یومورطه‌لرك محافظه‌سی

٢٧٠ بردونومه‌ده قاچ طاووق بسله‌نیر

٢٧٠ مختلف کومسلرك چاپلری

٢٧١ طاووقلرك قابلیت جدوللری

٢٧٣ یومورطلایجی طاووقلرك علامتلری

٢٧٣ قیشین طاووقلری یومورطلاتمه‌نك اسراری

٢٧٦ دامیزلق ایچون هانکی عرقلردن بسله‌مه‌لی

٢٧٧ طاووقجیلقده صوك مسابقه‌لر

٢٧٧ آریجیلق و بالجیلق

٢٧٨ نفیس و آجی بال ویرن چیچکلر

٢٧٨ آری جنسلری

٢٧٨ چرچیوه‌لی قووانلر

٢٨٢ ایپك بوجکجیلکی

٢٨٢ توخوملر و دوت یاپراقلری

٢٨٣ بوجکلرك تیمارلری و علفلری

٢٨٥ بوجکلرك خسته‌لقلری

٢٨٦ چیفتلك بیطارلغی

٢٨٦ حیوانلرده خسته‌لق علامتلری

٢٨٨ حیوانلرده قاشینتیلر

٢٨٨ حیوانلرده اسهال (عمل)

٢٨٩ انقباض (پکلك)

٢٨٩ حیواناته ویریله‌جك مسهللر

٢٩١ بیگیر سانجیلری

٢٩٢ اوبورلق سانجیسی

٢٩٤ قیزیل قورد سانجیسی

٢٩٤ غازلی سانجیلر

٢٩٦ گوکس نزله‌سی (برونشیت)

٢٩٧ قویونلرده قان ایشه‌مه

٢٩٨ حیوان یارالری

٢٩٩ قیصراقلرده یاوری دوشورمه

٣٠٠ طوبالاغك نوعلری

٣٠٠ آیاغه چیوی باتماسی

٣٠١ آیاق وطیرناق خسته لقلری
٣٠٢ طیرناق چاتلاقلری
٣٠٣ طابان ووروغی
٣٠٣ آرپالامه (فوربور)
٣٠٤ چاتال آراسی خسته لغی
٣٠٤ طیرناق مرهملری
٣٠٦ اینكلرده باجاق طوتوقلغی
٣٠٧ اینكلرده سوت صیتمه سی
٣٠٧ اینكلرده مممه آتشی
٣١٠ صالغین خسته لقلردن قوروئمق
٣١١ شاب (طابق) خسته لغی
٣١٤ حیوان صیتمه سی
٣١٤ صیغیرلرك صیتمه سی
٣١٦ كنه لرك محو ایدلمه سی
٣١٧ حیواناتك زهرلنمه لری
٣١٨ قویونلرده چیچك خسته لغی
٣٢١ بوزاغیلرك آغیزیارالری
٣٢٢ یاورولرده یاموججق
٣٢٢ حیواناته صیجاق چارپماسی
٣٢٣ صیغیر وباسی (وباء بقری)
٣٢٤ قویونلرده كلبك خسته لغی
٣٢٧ حیوانلرده صولوغان
٣٢٧ آق جكر خسته لغی (ذات الرئه)
٣٢٨ دالاق خسته لغی (جمره)
٣٢٩ یانی قارا خسته لغی
٣٢٩ قودوز علتی
٣٣١ جماع خسته لغی
٣٣١ ماندالرده باربونه خسته لغی
٣٣١ قیل قوردی خسته لغی
٣٣٢ كچیلرده كچه باش خسته لغی
٣٣٢ ورم خسته لغی
٣٣٣ دولیجه خسته لغی (تهتانوز)
٣٣٣ دری قیزیشماسی (اكزهما)
٣٣٤ اوبوز خسته لغی
٣٣٤ قامیش چیبانی
٣٣٥ بجیلغان علتی
٣٣٦ آیاغه صو طوپلانمه
٣٣٦ كوز آغریسی
٣٣٦ حیوانلرك یانیقلری
٣٣٦ مانقافا علتی (رعام)
٣٣٧ باغجیلق عملیاتی
٣٣٧ باغك عمله ایشلری
٣٣٨ آمریقا آصمه لرینك نوعلری
٣٣٩ آصمالرك بوداننه سی
٣٤٤ اسپرتوجیلق وشراپجیلق
٣٤٤ مختلف ماده لردن چیقاجق اسپرتو مقداری
٣٤٥ دائمی سیركه استحصالی
٣٤٦ اوزوم سیركه سی اعمالی
٣٤٦ نفیس شراب اعمالی
٣٤٧ اوزومدن راقی استحصالی
٣٤٩ اورمانجیلق معلوماتی
٣٤٩ مختلف طوپراقلره دیكیله جك آغاجلر
٣٥٢ اورمان فیدانلق جدولی

٣٥٤ اورمان حجم جدولی
٣٥٧ تجسمات سنویه و کثافت
٣٥٧ بر اورمانك حاصلات جدوللری
٣٥٨ اوقالیپتوس (صیتمه) آغاجی
٣٥٨ دیکنلی چیت نباتاتی

٣٥٩ سبزه باغچه‌سی

٣٥٩ فیده‌یا صدیقلری وجامکانلر
٣٦٤ سبزه‌لرك زرعیات جدولی

٣٦٦ میوه باغچه‌سی

٣٦٦ آغاجلرك توخومله اوره‌دیلمه‌لری
٣٦٧ « دالدیرمه ایله «
٣٦٨ « چلیك » »
٣٦٨ « آشی » »
٣٦٩ آشی معجونلری
٣٦٩ آغاج فیدانلرینك دیکیلمه‌سی
٣٧٠ آغاجلرك بودانمه‌لری
٣٧١ باشقه آغاجلرله آشیلامه

٣٧٢ نباتات خسته‌لقلری

٣٧٢ حبوباتك علتلری وحشره‌لری
٣٧٢ کومور خسته‌لغی
٣٧٢ سورمه وراستیق علتی
٣٧٢ پاس (قیناجق) علتی
٣٧٣ چاودار مهموزی
٣٧٣ مصرلرده کومور خسته‌لغی
٣٧٣ ترپس بوجکی
٣٧٣ ایکنه‌جك بوجکی
٣٧٤ اکین قانبور بوجکی
٣٧٤ بوغدای پروانه‌سی
٣٧٤ بوغدای سینکی
٣٧٥ یشیل بوغدای بیتی
٣٧٥ کوچوك مایس بوجکی
٣٧٥ بابول بوجکی
٣٧٦ کوك بیتی
٣٧٦ مصر بوغدای کلبکی
٣٧٦ آکیز قوردی
٣٧٦ صاری قورد
٣٧٧ بوغدای کمیره‌ن بوجك
٣٧٧ بوغدای آغ بوجکی
٣٧٨ بوغدای قوردی (ثارانسون)
٣٧٨ بوغدایلرده قیراوق
٣٧٨ قرانفیل (پیغمبرچیچکی)
٣٧٩ بوغدایلرده دلیجه
٣٧٩ باغ خسته‌لقلری
٣٧٩ طوکلر وقیراغیلر
٣٨٠ طولو وچاره‌سی
٣٨٠ چیچك ودانه سیلکمه‌سی
٣٨١ کوتورملك عارضه‌سی
٣٨١ صاریلق (قلوروز) »
٣٨١ کولله‌مه خسته‌لغی
٣٨٣ کومور (آنتراقنوز) »
٣٨٤ سیاه کوف علتی

٣٨٤ باس (میلدیو) خسته‌لغی
٣٨٦ کوك چوروکلکی (پوریدیه)
٣٨٦ قیزیل باللق (اربنوز)
٣٨٦ طوپراق پیره‌سی (آلتیس)
٣٨٧ یازیجی بوجك
٣٨٧ صالقیم بوکنی (اوده‌میس)
٣٨٧ صالقیم کووه‌سی (قوشیلیس)
٣٨٨ بیرال بوجکی
٣٨٨ سیغاره بوجکی
٣٨٨ یشیل مایس بوجکی
٣٨٩ کوزقوردی، کوزپیره‌سی
٣٨٩ فیلوقسه‌را انواعی
٣٩٠ میوه آغاجلرینك خسته‌لقلری
٣٩٠ آرمود آغاجی خسته‌لقلری
٣٩٤ الما آغاجی خسته‌لقلری
٣٩٦ اریك آغاجی خسته‌لقلری
٣٩٧ آیوا آغاجی خسته‌لقلری
٣٩٨ بادم آغاجی خسته‌لقلری
٣٩٨ شفتالی آغاجی خسته‌لقلری
٣٩٩ قایصی آغاجی خسته‌لقلری
٤٠٠ کیراز آغاجی خسته‌لقلری
٤٠١ دوت آغاجی خسته‌لقلری
٤٠١ انجیر آغاجی خسته‌لقلری
٤٠٣ پورتقال و لیمون آغاجی
٤٠٤ زیتون آغاجی خسته‌لقلری
٤٠٦ پتاتس نباتی خسته‌لقلری
٤٠٧ پاموق نباتی خسته‌لقلری
٤٠٨ توتون نباتی خسته‌لقلری
٤١٠ سبزه باغچه‌سی خسته‌لقلری
٤١٤ چیچك باغچه‌سی خسته‌لقلری
٤١٦ خسته‌لقلره قوللانیله‌جق
علاجلرك حاضرلانماسی
٤٢٣ یابانی اوتلرك محوایدلمه‌سی
٤٢٤ زراعته مضر حیواناته
قارشی تدبیرلر
٤٢٤ قارغه‌لر و سرچه‌لر
٤٢٥ صوغولجانلر و تسبیح بوجکلری
٤٢٥ صالیانغوزلر-سوموکلی بوجکلر
٤٢٦ کوسته‌بکلر - دوموزلر
٤٢٦ تارلا فاره‌لری
٤٢٨ چکرکه‌لر
٤٣٠ **جیفتلك هکیملکی**
٤٣٠ صوده بوغولمایلان ایصیرماسی
٤٣٠ قودوز حیوان ایصیرماسی
٤٣١ عقرب و اورومجك صوقماسی
٤٣١ جمره‌لی و صیتمه‌لی سینکلر
ایصیرماسی
٤٣١ یارالر و بره‌لر
٤٣٢ یانیقلر - دایاق یمك
٤٣٢ کونش چارپماسی - بایغینلق
٤٣٣ زهرلنمه‌لر و پانزهرلر
٤٣٦ **تجارت اصطلاحاتی لغتچه‌سی**
٤٥٨ **تورکیا دمیر یوللری**
٤٦٤ مملکتمزده ادخالات
کومروك رسملری
٤٦٧ مملکتمزده فیلوقسه‌رالی محللر
یکی زراعت قانونلری
مخطره‌نك فهرستی

مخطره‌مزك طبعنده‌كی اهمیتلی بعض ترتیب خطالری

صحیفه	سطر	یاكلیش	دوغرو
٦٨	٧	اكسیلیر	كسیلیر
٧٠	٢٣	اوشومه‌سنه	اوشومه‌مسنه
٧٤	٢٤	چكردكلی	ایری چكردكلی
٩٣	١٧	١٥ شباط	٢٥ شباط
١١٧	١٤	Arcénic	Arsénic
١٢١	١٤	مولیدات	مولیبدات
١٣٨	٢	Muticellulairs	Multicellulairs
١٦٢	١٢	كبریتیت امونیاق ١٠	كبریتیت آمونیاق ٢٠
١٦٢	١٣	یوك پاچاورالری ١٦	یوك پاچاورالری ١٠
١٦٢	١٤	آزوتیت سود ٢٠	آزوتیت سود ١٦
١٩٥	١٢	Rouleaus	Rouleaux
١٩٦	٧	F حرفی	بوقدر
١٩٦		Tracturs	Tracteurs
٢١٢		Reinmetal	Rheinmetal
٢٢٢	٧	P حرفی	بوقدر
٢٣٢	٠	Mlaxeurs	Malaxeurs
٣٠٢	١١	ئه‌ته‌نوز	ته‌تانوز
٣٢٩	١٢	Bacteernn	Bactérienne
٣٣١	١	Dsrrine	Durrine

اعتذار وتشكر

مخطره‌مزك پروغرامی بدایهٔ مفصل طوتولدیغی وفورمالرك اثنای طبعنده مسوده‌لرك نه قدر صحیفه اشغال ایده‌جكی تماميله تخمین اولونه‌مادیغی ایچون قانونلره، استاتستیقلره وجوغرافیای اقتصادی‌یه متعلق برچوق یازیلریمز كافی حجمی بولان كتابمزه درج ایدیله‌مه‌مشدر. صوك فورمالرده‌كی بعض بحثلرك ده اختصارینه مجبوریت كورولمشدر. بونكله برابر بونك ایكنجی سببی ده زراعت وتجارته عائد قانونلرك صوك زمانلرده

بويوك ملت مجلسنجه تبديل وتعديل ايدلمكده اولماسيدر . كتابمزك ايكنجي طبعنده پروغرامدن نقصان قالان جهتلرك اكمال ايديله‌جكنی وممالكتمزك هرنوع محصولاتی حقنده آيری آيری فائده‌لی معلومات ويريله‌جكنی وعد و تأمين ايده‌رز .

مخطره‌مزك اختصاصه تعلق ايدن بعض جهتلرنده استشاره‌لرندن و يازيلرندن استفاده ايتديكمز ذواتدن ازمير ولايتی بيطر مديری عمر عادل، استانبولده تجارت محاسبلرندن محمدنورالدين، ازمير زراعت مكتبی معلملرندن احمد فكری و صبری ، اورمان مكتب عاليسی مدرسلرندن نشأت ، زراعت مكتب عاليسی مدرسلرندن رشاد ، ازميرده كيمياكر صلاح‌الدين وزراعت مديرلرندن احمد مصطفی بكلره تشكر ايده‌رز .

مخطره‌مزی مطالعه بويورانه ذواتدن رجامز

١ — مخطره‌مزك ايكنجی طبعنده هانكی بحثلر چيقاريلمالی و هانكيلری براقيلمه‌ليدر ؟

٢ — هانكی بحثلرده دها فضله تفصيلات ويرلمه‌لی و نره‌لری اختصار ايدلمه‌لی‌در ؟

٣ — بو دفعه چيقاريله‌جق بحثلرك يرينه نه‌لره متعلق معلومات درج ايدلمه‌لی‌در ؟

٤ — هانكی بحثلرده دها نه كبی رسملر قونولماليدر ؟

٥ — مخطره‌نك مندرجاتندن علاقه‌دارلرجه ايديلن استفاده‌نك درجه‌سی نه‌در ؟

٦ — مخطره‌مزه تجارته و صنايعه متعلق نه كبی معلومات درجی فائده‌لی اوله‌جقدر ؟

٧ — مخطره‌نك دها مكمل اولماسی ايچون نه كبی تدبيرلر اتخاذ ايتمه‌ليدر ؟

بو سئواللره جواب ويره‌جك ذواتك فكر ومطالعه‌لرينی نظر دقته آله‌جغمز كبی كنديلرينه‌ده متشكر قاله‌جغمزی عرض ايده‌رز .

مطبوع و موجود تورکجه زراعت کتابلرندن باشلیجه‌لری

فیئاتی غروش	اثرك اسمی	مؤلفی	تاریخ طبعی	
۱۶۰	مکمل وعملی طاووقجیلق	صالح ذکی بك	۱۳۴۱	ایکنجی طبعی
۲۰۰	زراعت وتجارت مخطره‌سی	صالح ذکی بك	۱۹۲۶	برنجی طبعی
۱۰۰	چیفتلك محاسبه‌سی	فاضل بك	۳۴۰	»
۱۰۰	میوه آغاچلری زراعتی	احمد حمدی بك	۳۴۱	»
۱۵۰	اشجار مثمره	»	»	»
•	میوه باغچه‌سنده آشیجیلق	شعبان حامی	»	»
۳۰۰	قویون یتیشدیرمه‌سی	احسان عابدین بك	»	»
۷۵	توتونجیلك	احمد جمال الدین بك	»	»
۵۰	باغجیلق	حسین کاظم بك	۳۲۸	»
۴۰	چیفتجیلك درسلری	»	۳۳۱	»
۵۰	زراعت آلبومی	»	۳۲۹	»
۴۰	علم زراعت	»	۳۳۲	»
۴۰	علم اقتصاد زراعی	»	۳۴۱	»
۵۰	چای، لیمون، پورتقال	»	۳۴۰	»
۱۲۵	اورمان فنی	»	۳۴۰	»
۱۰۰	قونسره‌جیلك	عونی بك	۱۹۲۶	
۱۰۰	آریجیلق رهبری	م. کمال	۳۴۱	»
۵۰	عملی آریجیلق	ع. فرید	»	ایکنجی طبعی
۵۰	کچی بسله‌مك	جعفر فخری	۱۹۲۳	برنجی طبعی

طبع ایدلمکده اولان زراعت کتابلری

اثر	مؤلف	
فن زراعت	محمد یشار	بك
زراعی مه‌ته‌ئورولوژی (علائم جویه)	احمد توفیق	»
سبزه باغچه‌سی	م. عابدین	»
زراعت آلتلری	شرف حلمی	»
نباتات خسته‌لقلری	محمد نوری	»
مفصل باغجیلق	احمد حمدی	»

اوروپا وآمریقاده‌کی تورك تجارت مملثلرینك آدره‌سلری

Délègazione Commerciale
della Turckia
Via Carlo ghega
No 3 - P II Trieste (Itali) — تریسته مملثلکی

The Turkish Commerciale
Délégatt
49 Park field Rood
Liverpool (Angleter) ممثلکی — لیوه‌رپول

Ror 1808 — 104 Fifth awnue
Newyork city
U . S . A — نیویورق ممثلکی

برلین تجارت ممثلکنك آدرسی سفارتخانه واسطه‌سیله‌در . بوسنه مارسیلیاده، هامبورغده ، آمستردامده وسائر تجارتگاه‌اوروپا لیمانلرنده برر تجارت ممثلکلری احداثی متصوردر.

آچیق تورکجه خلق لسانیله عملی مقاله‌لر یازان بو هفته‌لق مجموعه‌نك اوزون سنه‌لردن بری مملکتمزك زراعت و تجارتنه ایفا ابتدیکی خدمات نافعه؛ زراعت و تجارت وکالت جلیله‌لریله مطبوعات مدیریت عمومیه‌سنجه و مجلس ملیمزله مختلف ولایتلر مجالس عمومیه‌سنجه رسماً تقدیر و تشویق بویورلمشدر .

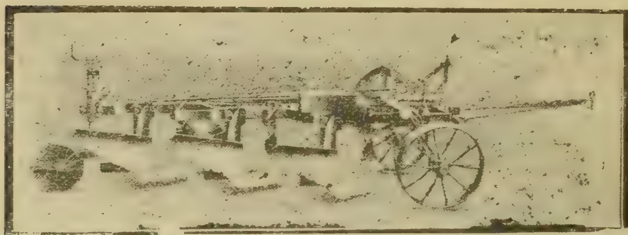
مجموعه‌نك هر هفته موسملره، اقتصادی احتیاجلره ، وقوع بولان سؤالره کوره یازدیغی مقاله‌لرك باشلیجه عمومی مندرجاتی شونلردر ، زراعت عمومیه ـ زراعت خصوصیه ـ حیوانات اهلیه ـ سودجیلك وپینیرجیلك ـ طاووقجیلق و یومورطه‌جیلق ـ آریجیلق ، بوجکجیلك ـ قونسروه‌جیلك ـ أسپرتوجیلق ، نباتی یاغجیلق ـ عطریاتجیلق ـ میوه باغچه‌سی ـ سبزه باغچه‌سی ـ چیچك باغچه‌سی ـ باغجیلق ـ اورمانجیلق ـ زراعت ماکنه‌لری ـ نباتات خسته‌لقلری ـ چیفتلك بیطرلغی ـ چیفتلك هکیملکی ـ چیفتلك اداره‌سی ـ چیفتلك محاسبه‌سی ـ چیفتلك مهندسلکی ـ صو مهندسلکی ـ سؤال و جوابلر ـ تجارت عمومیه ـ زراعت محصولاتمزك اصول تجارتلری ـ پیاسه‌لر و ره‌قواته‌لر ـ ادخالات و اخراجات استاتستیقلری ـ مخابر مکتوبلری ـ صنایع عمومیه ـ حقوق زراعت و تجارت ـ اقتصادی قانونلر و خبرلر ـ

هر کسك سوه سوه اوقویه‌جغی آچیق و طاتلی بر لسان ایله یازلمقده اولان بو مجموعه؛ کوچوك بویوك بوتون زراع و تجاره پاره قازانه‌جق برچوق یوللر کوستریر پك لزوملی و فائده‌لی بر غزته‌در . مندرجاتندن چیفتلك و تجارتخانه صاحبلرندن باشقه اونده برچیفت طاووق بسله‌ین ، برایکی ساقصی چیچك یتشدیرن کیمسه‌لره وارنجه‌یه‌قدر هر کس استفاده ایدر.

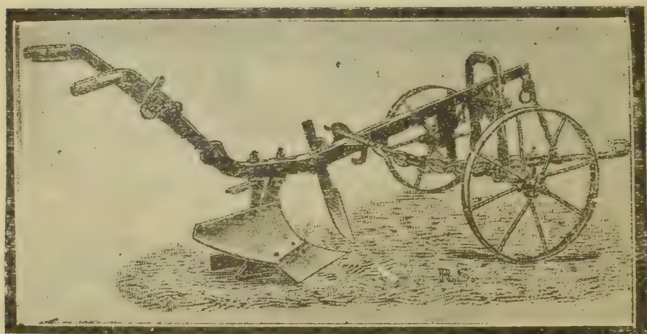
آبونه‌لری طرفندن فنی و اقتصادی مسئله‌لره دائر صوروله‌جق هر نوع سؤالره مفصل جوابلر ویرر و آبونه‌لرینك سپارشلرینه دلالت ایدر .

سنه‌لك آبونه‌سی ۵۰۰ آلتی آیلغی ۲۵۰ غرش‌در . پوسته و تلغراف ادره‌سی « ازمیرده زراعت غزته‌سی » در .

احمد رشدی افندی زاده محمد خیری

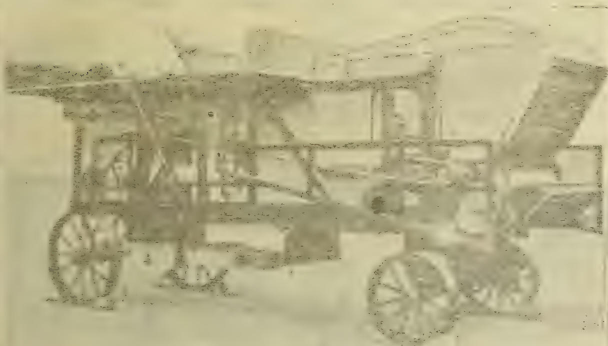
رودساق فابریقه‌سنك متانت وکوردیکی ایش جهتیله امثالنه
هرجهتله فائق ۲ افتور پوللوقلرندن برنمونه

رودساق فابریقه‌سنك D6 MNR مارقه‌لی چیفت تکرلکلی ۸۶ نومرو اونیوه‌رسه‌ل پوللوغی ایله تورکیه‌ده اك چوق مستعمل دیکر پوللوقلری کلیتلی مقدارده ده‌پوسده موجود اولوب همان تسلیم ایدیلیر.

مشهور عالم «رودساق» فابریقه‌سنك حیوانله و تراقتورله چکیلیر هردورلو پوللوق، طیرمیق، کولتیواتور، مبذر (توخوم اکمه‌ماکنه‌سی)، چاپاماکنه‌لرینی وسائر آلات زراعیه‌سنی و «هانوماق» فابریقه‌سنك

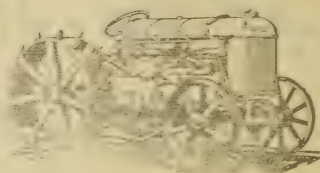
۸۰ بیکیرلك موتورلی پوللوقلری ایله ۵۰ و ۲۵ بیکیرلك تانقلری و ۲۸ بیکیرلك تکرلکلی تراقتورلری ، (وولف) فابریقه‌سنك ثابت و سیار لوقوموتیفلری، بخارما کنه‌لری، دیزه‌ل موتورلری، سانتریفوژ طولومبالری ، بخارلی پوللوقلری ، هاش پابلی خارمان ما کنه‌لری ، صامان پره‌سلری ، «مارو» فابریقه‌سنك قالبور ما کنه‌لری، چایر، بیچر و بیچر باغلار اوراق ما کنه‌لری و سائر آلات زراعیه و صناعیه الك مساعد شرائطله تدارك ایدیلیر . مکتوبله و تلغرافله واقع اوله‌جق مراجعتلره درحال جواب ویریلیر . کیره‌مید و طوغله فابریقه‌لری و بریکت ما کنه‌لری تأسیساتی درعهده اولونور .

وولف - لانج فابریقه‌سنك صامان قیپان قسمی حاوی خارمان ما کنه‌لرندن بر نمونه

تورکیاده فوردسون تراقتوری

فوردسون تراقتورینك برسنه‌ده كورديكي ايشك يعني سوروب اكديكي بر مقدارينك هرهانكي بر تراقتوردن وحتى بويوكلرندن بيله

چوق فضله اولديغي استاتستيقلرايله قطعياً ثابت اولمشدر . بوموفقيت ؛ فوردمعمولاتنك وموادابتدائيه‌سنك بوتون دنياده مثلي بولونميان مكمليتي ايله برابر يدك پارچه‌لرينك آجنته‌لرده دائما موجود بولونماسني تأمين ايدن تشكيلاتي سايه‌سنده‌در . فيئاتي قات قات فضله اولان ديكر بر تراقتور ؛ فوردسوندن ايكي مثلي قوتده اولسه بيله بر عارضه‌يه اوغرايوب‌ده يدك پارچه‌لري اوروپادن ويا آمريقادن كلنجه‌يه قدر آيلرجه معطل طورورکن عين عارضه‌يه اوغرايان فوردسون تراقتورينك يدك پارچه‌لري دائماموجوداولديغي ايچون بر قاچ كونده تعمير ايديلوب ايشه دوام ايديور. نتيجه‌ده‌دها چوق ايش كوروپور .

محترم چيفتجيلر ! بوقدر قطعي برحقيقت قارشوسنده لافه باقمايیكز فوردسوندن باشقه تراقتوره هوس ايتمه‌يیكز.

زراعت و تجارت غزته سی

یکرمنجی سنه

اداره‌خانه‌سی : ازمیرده کوزل یرده

سنه‌لك آبونه‌سی ٥٠٠ آلتی آیلغی ٢٥٠ غروشدر .